

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

INTERNATIONAL WOMEN'S STUDIES CONFERENCE FIRAT UNIVERSITY ELÂZİĞ/TÜRKİYE OCTOBER 16-18, 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı Bildiri Özetleri Kitabındaki yazıların yasal ve bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir. Her hakkı saklıdır. Bu kitabın hiçbir kısmı yayıncısının yazılı izni olmaksızın elektronik veya mekanik, fotokopi, kayıt ya da herhangi bir bilgi saklama, erişim sistemi de dahil olmak üzere herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, basılıp yayınlanamaz, kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

e-ISBN : 978-975-394-096-2

Fırat Üniversitesi Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÖNSÖZ

Kadın hakları, kadın erkek fırsat eşitliğinin tesis edilmesi ve kadının toplumdaki yerinin güçlendirilmesi, tarih boyunca birçok mücadeleye ilham vererek uluslararası düzlemde önemli dönüşümlere sebep olmuştur. Devlet yönetiminden eğitime, kültürden sosyal hayata, toplumun yetişip büyümesinde, gelişmesinde, neslin devamlılığında ve değer aktarımında kadınların rolü büyüktür. Kadının akademiden siyasete, ekonomiden karar alma mekanizmalarına toplumsal hayatın her alanında aktif olarak bulunması ve temsil edilmesi bir imtiyaz veya bir lüks değildir. Bir lütuf hiç değil, esasen bir gerekliliktir. Bunu sağlamanın yolu da elbette kadın haklarına duyarlı bir bilince sahip olmaktan ve tüm bu alanlarda cinsiyet ayrımı yapmaksızın kadın erkek fırsat eşitliği bakış açısını yerleştirmekten geçmektedir.

Kadınlar, yalnızca ailenin değil, aynı zamanda toplumsal gelişimin ve değişimin öncüleridir. Onların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi hayatta etkin bir şekilde yer almaları, toplumların ilerlemesi için hayati öneme sahiptir. Ne yazık ki, geçmişten bugüne kadınların karşılaştığı zorluklar, fırsat eşitsizlikleri ve adaletsizlikler, zorbalıklar, kadına ve kız çocuklarına şiddet, istismar hâlâ gündemimizde yer almaya devam ediyor. Her bireyin güven içinde yaşama hakkına sahip olduğu bir toplum yaratmak için şiddetin her türüsüne karşı durmalı, güçlü bir hukuk sistemi ve toplumsal bilinçle bu mücadeleyi sürdürmeliyiz. Kadına ve çocuğa yönelik şiddetin olmadığı bir gelecek ancak böyle inşa edilebilir. Ancak şunu da biliyoruz ki, kadınların güçlendirilmesi ve hak ettikleri değeri görmeleri, sadece kadınlar için değil, tüm toplumun refahı ve kalkınması için bir zorunluluktur. Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün de dediği gibi: "Kadınlarını geride bırakan toplum, geri kalmaya mahkûmdur".

16-18 Ekim 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilen Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı'nda ulusal ve uluslararası düzeyde alandaki güncel araştırmalar ve yeni yaklaşımlar akademik bir düzlemde tartışılmıştır. 57 üniversite ve 7 kurumdan katılan 171 katılımcı vesilesiyle bu konferansta, kadınların sosyal, ekonomik, siyasal ve kültürel yaşamda karşılaştıkları engellerin ele alındığı, çözüm önerilerinin ve iyi uygulamaların paylaşıldığı zengin bir bilgi birikimine ulaşılmıştır. Aynı zamanda bu konferans, kadınların dayanışma içinde ortak bir dil geliştirmesi ve geleceğe yönelik adımlar atması için kritik bir fırsat yaratmıştır.

Fırat Üniversitesi Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (FÜKÇAM) tarafından düzenlenen I. Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (ÇOMÜKAM), Düzce Üniversitesi Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (DÜKAM), Giresun Üniversitesi Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (GÜKAM), Sakarya Üniversitesi Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (SAUKAM), Sinop Üniversitesi, Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (SİNKAMER), Süleyman Demirel Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (SDÜKASAUM), Yalova Üniversitesi Kadın ve Aile Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (YÜKAM) işbirliği ile gerçekleşmiştir.

Konferansın onursal başkanları Fırat Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Fahrettin GÖKTAŞ'a ve Elazığ ili Vali Yardımcısı Sayın Armağan YAZICI'ya, paydaş üniversitelerimize ve değerli merkez müdürlerine, konferansın saygıdeğer davetli konuşmacılarına, konferansa bildiri ve sunumlarla katkı sağlayan kıymetli katılımcılarımıza, konferansa ev sahipliği yapan Fırat Üniversitesi ve Elazığ Belediyesi'ne, konferansa destek veren Garip Zeycan Yıldırım Vakfına teşekkürlerimi sunuyorum.

Prof. Dr. Bahar DEMİREL

Düzenleme Kurulu Başkanı

Fırat Üniversitesi Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve
Araştırma Merkezi (FÜKÇAM) Müdürü

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

HONORARY COMMITTEE

Prof. Dr. Fahrettin GÖKTAŞ (Rector of Fırat University)

Armağan YAZICI (Elâzığ Province Lieutenant Governor)

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Bahar DEMİREL

(Fırat University Faculty of Technology)

Assoc. Prof. Handan KARAKAYA

(Fırat University Faculty of Economics and
Administrative Sciences)

Assist. Prof. Emel İLTER

(Fırat University Faculty of Economics and
Administrative Sciences)

Assist. Prof. Siyret AYAS ŞARMAN

(Fırat University Faculty of Economics and
Administrative Sciences)

Res. Assist. Dr. Semra ÖZKAN

(Fırat University Faculty of Economics and
Administrative Sciences)

Assoc. Prof. Burcu GEZER ŞEN

(Fırat University Faculty of Economics and
Administrative Sciences)

Assist. Prof. Onur YERLİKAYA ŞAŞMAZ

(Fırat University Faculty of Economics and
Administrative Sciences)

Lecturer Murat BAL

(Fırat University Vocational School of Social
Sciences)

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. Bahar DEMİREL	(Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Carmen Lazaro GUILLAMON	(Jaume I University in Castellon De La Plana,
Spain) Prof. Dr. Elif YÜKSEL OKTAY	(Yalova Üniversitesi)
Prof. Dr. Fahriye ALTINAY	(Yakın Doğu Üniversitesi)
Prof. Dr. Fatma KAYAPINAR	(İzmir Demokrasi Üniversitesi)
Prof. Dr. Hayriye ŞENGÜN	(Bayburt Üniversitesi)
Prof. Dr. Iryna CHAIKA	(Zaporizhzhia National University)
Prof. Dr. İlknur ÖNER	(Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. İzzet TAŞAR	(Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Kenan ENGİN	(Akkon Hochschule Berlin)
Prof. Dr. Ksenofon KRISAFI	(Mediterranean University of Tirana, Albania)
Prof. Dr. Kürşat ÇELİK	(Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Laura TAFARO	(‘Aldo Moro’ University in Bari, Italy)
Prof. Dr. Ligita SIMANSKIENE	(Klaipeda University, Lithuania)
Prof. Dr. Magdalena SITEK	(Alcide De Gasperi University of
	Euroregional Economy in Józefów, Poland)
Prof. Dr. Meherrem HÜSEYNOV	(Azerbaycan Devlet Aqrar Üniversitesi) Prof.
Dr. Meltem DELEN	(İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Ömer ÇAHA	(İstanbul Ticaret Üniversitesi)
Prof. Dr. Pelin KANTEN	(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Pınar OKYAY	(Aydın Adnan Menderes Üniversitesi)
Prof. Dr. Reyhan Ayşen WOLFF	(Giresun Üniversitesi)
Prof. Dr. Süheyla SARITAŞ	(Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. Tetiana VITENKO	(Ternopil Ivan Puluji National Technical
	University, Ukraine)
Prof. Dr. Yasemin ÖZKAN	(Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Zehra ALTINAY	(Yakın Doğu Üniversitesi)
Prof. Dr. Aruna SINHA	(Banaras Hindu University)
Prof. Dr. Veda BİLİCAN GÖKKAYA	(Sivas Cumhuriyet Üniversitesi)

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Assoc. Prof. Burcu GEZER ŞEN	(Fırat Üniversitesi)
Assoc. Prof. Çetin TAN	(Fırat Üniversitesi)
Assoc. Prof. Elmira ISMAYILOVA	(Azerbaycan University)
Assoc. Prof. Hafsa KESGİN	(Sakarya Üniversitesi)
Assoc. Prof. Handan KARAKAYA	(Fırat Üniversitesi)
Assoc.Prof. M. Abul Kalam AZAD	(University of Dhaka, Bangladesh)
Assoc. Prof. Mehtap DEMİR	(Kırklareli Üniversitesi)
Assoc. Prof. Nilay ERDEM AYYILDIZ	(Fırat Üniversitesi)
Assoc. Prof. Nuriye ÇELİK	(Sinop Üniversitesi)
Assoc. Prof. Nataliia LEPSKA	(Zaporizhzhia National University)
Assoc. Prof. Nushaba GULIYEVA	(Azerbaycan Üniversitesi)
Assoc. Prof. Olha HOHPYNYCH	(State University of Trade Economics)
Assoc. Prof. Sine ERDOĞAN MERCAN	(Süleyman Demirel Üniversitesi)
Assoc. Prof. Şule ÇEVİKER AY	(Düzce Üniversitesi)
Assist. Prof. Emel İLTER	(Fırat Üniversitesi)
Assist. Prof. Hülya KINIK	(Karadeniz Teknik Üniversitesi)
Assist. Prof. Menil ÇELEBİ	(Yakın Doğu Üniversitesi)
Assist.Prof. Kavita LAMA	(University of Calcutta)
Assist. Prof. Noureddine AHMED	(University of Monastir, Tunisia)
Assist. Prof. Onur YERLİKAYA ŞAŞMAZ	(Fırat Üniversitesi)
Assist. Prof. Siyret AYAS ŞARMAN	(Fırat Üniversitesi)
Lecturer Joan CRONIN	(University College Cork)
Lecturer Murat BAL	(Fırat Üniversitesi)
Res. Assist. Dr. Semra ÖZKAN	(Fırat Üniversitesi)
Dr. Johari MURRAY	(Universidad Nacional de Education a Distancia U.N.E.D/Espana)

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KEYNOTE & INVITED SPEAKERS

Prof. Dr. Lale Orta
İstanbul Okan
University

Prof. Dr. Ömer Çaha
İstanbul Commerce
University

Prof. Dr. Zeynep
Özlem Üskül Engin
Galatasaray
University

Prof. Dr. Hasan
Tahsin Fendoğlu
Ankara Başkent
University

Programme Schedule (OCTOBER 16, 2024)

13:00 Registration

13:30 Opening Speeches

14:00 Keynote & Invited Speakers

Prof. Dr. Lale ORTA “Kadın ve Futbol”

Prof. Dr. Zeynep Özlem ÜSKÜL ENGİN “Tanzimat Sonrası Osmanlı İmparatorluğu’nda Feminizm”

Prof. Dr. Ömer ÇAHA “Toplumsal Sorunlarla Mücadelede Kadın Örgütleri”

Prof. Dr. Hasan Tahsin FENDOĞLU “6284 Sayılı Kanun’un Değerlendirilmesi”

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

İÇİNDEKİLER / TABLE OF CONTENTS

ÖNSÖZ.....	1
HONORARY COMMITTEE.....	2
ORGANIZING COMMITTEE.....	2
SCIENTIFIC COMMITTEE.....	3
KEYNOTE & INVITED SPEAKERS	5
İÇİNDEKİLER / TABLE OF CONTENTS	6
ÖZETLER.....	14
ABSTRACTS.....	14
KADIN ÖĞRETMENLERİN KARIYER YOLCULUĞUNDA YÖNETİCİ OLMA HEDEFİ.....	15
DÜNYA DEĞERLER ARAŞTIRMASI ANKET VERİLERİ İLE BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE KADIN LİDERLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	17
GENDER ANALYSIS AND LEADERSHIP EXPERIENCES OF WOMEN IN EXECUTIVE POSITIONS IN THE WORKPLACE IN AZERBAIJAN	18
KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNDE BİR BAŞARI HİKÂYESİ: OLİMPİK ANNELER KADIN KOOPERATİFİ.....	19
DÜZCE KADIN EMEĞİ MERKEZİNDEKİ KADIN GİRİŞİMCİLERİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE BEKLENTİLER: FIRSATLAR, ENGELLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.....	21
KADINLARIN KOOPERATİFLEŞMESİNDE YUNANİSTAN ÖRNEĞİ.....	22
KADIN KOOPERATİFLERİNİN EKONOMİK KALKINMADAKİ ROLÜ VE ÖNEMİ ...	24
ÇALIŞMA YAŞAMINDA KADIN VE UZAKTAN ÇALIŞMA: BİBLİYOMETRİK ANALİZ.....	27
NE EĞİTİMDE NE İSTİHDAMDA YER ALAN GENÇ KADINLAR: DÜZCE İLİ ÖRNEĞİ.....	28
TÜİK ÜZERİNDEN TÜRKİYE'DE ÇALIŞMA HAYATINDA KADIN İSTİHDAMI (2019-20-21-22-23).....	30

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TÜRKİYE'DE KADIN İŞGÜCÜNÜN İSTİHDAMI VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ (2005-2023).....	33
ÇAĞDAŞ EDEBİYATTA İLERİ YAŞ VE YAŞ AYRIMCILIĞI	36
ADVANCED AGE AND AGEISM IN CONTEMPORARY LITERATURE	38
KADIN ŞAİRLERİN DİVANLARINDAN BİR SÖYLEYİŞ SEÇKİSİ: MESELDİR KALIBI İLE KULLANILAN ATASÖZLERİ	40
TÜRK ROMANININ HİSTERİK KADIN KAHRAMANLARI.....	42
HALK HİKÂYELERİNDE AHDE VEFA, ÇOCUKSUZLUK VE AŞK BAĞLAMINDA İKİNCİ EŞ.....	45
NİNA'NIN KRALİÇE ARI KRALLIĞI: TOMRİS UYAR'IN “ SORMA” ÖYKÜSÜNDE GÜÇ VE ETKİ DİNAMİKLERİ	48
SAĞLIKTA TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİKLERİ: KADIN SAĞLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	51
ORTAÇAĞ'DA “FEMİNİST BİR SES” OLARAK CHRISTİNE DE PİSAN	53
SİNOP ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ VE KADINA YÖNELİK ŞİDDET TUTUMLARININ ÖLÇÜLMESİ.....	55
TURİZM SEKTÖRÜNDEKİ CİNSİYET EŞİTSİZLİKLERİNİN ZAMAN KULLANIMI VE ÖZNEL İYİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN OECD ÜLKELERİNDE KARŞILAŞTIRILMASI: ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YAKLAŞIMI.....	57
BİR SOSYAL POLİTİKA SORUNU OLARAK KIZ ÇOCUKLARININ ÖLÜM SİGORTASINDAN HAK SAHİPLİĞİ	59
BM SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DE KADINLARIN VE KIZ ÇOCUKLARININ GÜÇLENDİRİLMESİ İÇİN UYGULANAN SOSYAL POLİTİKALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	62
BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN 17 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI: KADINLARIN VE KIZ ÇOCUKLARININ GÜÇLENDİRİLMESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	63
TÜRKİYE'DE BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNE KADINLARIN KATILIMININ ÖNEMİ VE GÖSTERGELERİN İNCELENMESİ	66
KADIN EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN PSİKOLOJİK DAYANIKLILIĞINA DAİR BİR DEĞERLENDİRME	67
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE SELF-ESTEEM AND DEPRESSION LEVELS OF WOMEN WHO EXPERIENCED THE KAHRAMANMARAS EARTHQUAKE	69

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

EBEVEYNLİKTEN ÇOK DAHA ÖTESİ: ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUĞA SAHİP ANNELERİN YAŞADIKLARI PSİKOSOSYAL SORUNLAR VE BAŞ ETME YÖNTEMLERİ: NİTEL ÇALIŞMA	70
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN MAKYAJ YAPMASININ ÖZGÜVEN ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	72
GECE TRAMVAY KULLANAN KADINLARIN YAŞADIĞI SUÇ KORKUSU ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: GAZİANTEP ÖRNEĞİ.....	74
YALNIZ YAŞAYAN YAŞLI KADINLARIN SORUNLARI VE SOSYAL DESTEK GEREKSİNİMLERİ	77
KADIN VE GÖÇ: TÜRKİYE'NİN GÖÇ FEMİNİZASYONU	80
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İNSAN HAKLARI SİSTEMİNDE YAŞLI KADINLARIN KORUNMASI.....	82
INTERNATIONAL MIGRATION AND SYRIAN MIGRANT WOMEN IN TURKEY	85
MEME KANSERİ KADINLARDA CİNSEL İŞLEV BOZUKLUĞU VE HEMŞİRELİK BAKIMI	86
GEBELİKTE RH UYUŞMAZLIĞI.....	88
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HPV VE HPV AŞISI HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ	89
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GENİTAL HİJYEN DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ.....	90
GEBELİKTE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI HAKKINDA TÜRKİYE'DE YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ	92
ZEYNEP UZUNBAY ÖYKÜLERİNİ EKO FEMİNİST BAKIŞ AÇISI İLE YENİDEN OKUMAK	94
BİR KATHARSİS ANLATISI: BİRGÜL OĞUZ'UN <i>HAH</i> ADLI ÖYKÜ KİTABI	96
CELAL AL AHMED'İN <i>ZEN-İ ZİYADİ</i> ADLI ESERİ BAĞLAMINDA İRAN EDEBİYATINDA KADIN TEMSİLLERİ.....	97
ERKEN MODERN DÖNEM FRANSIZ SEYAHATNAMELERİNDE CİNSİYETLENDİRİLMİŞ MEKÂNLAR OLARAK HAMAMLAR	99
WINTERSON'S <i>THE PASSION</i> AS A TEXT WITH POSTHUMAN ELEMENTS?	101
GÖÇMEN KADINLARIN TÜRK EDEBİYATINDAKİ TEMSİLİ: ROMANLARDA SOSYAL ROLLER VE KİMLİK ARAYIŞLARI.....	102

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

19. YÜZYILIN OSMANLI TOPLUMUNDA ANNE OLMAK.....	104
“VİCDAN, UTANÇ ve NAMUS” ÜÇGENİNDE OSMANLI TOPLUMUNDA KIZ ÇOCUKLARI: MEVLİDE, HANİFE, REMZİYE VE DAHA NİCELERİ.....	111
FIRAT ÜNİVERSİTESİNDE EĞİTİM GÖREN YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLERİN YAŞADIĞI PSİKOSOSYAL SORUNLAR VE BU SORUNLARIN AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ.....	115
TÜRK MEDENİ HUKUKUNDA AİLE KONUTUNUN KADININ KORUNMASINDAKİ ROLÜ.....	117
TÜRK TOPLUMUNDA SPİRİTÜEL KADIN DİNDARLIĞI.....	120
TÜRKİYE’DE MUHAFAZAKÂR SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ YAKLAŞIMLARI ve HÜKÜMET POLİTİKALARI ÜZERİNDE ETKİLERİ [KADIN VE DEMOKRASİ DERNEĞİ (KADEM) ve AİLE AKADEMİSİ DERNEĞİ ÖRNEĞİ].....	121
KADINLARDA DİJİTAL ŞİDDETE TOPLUMSAL CİNSİYET ETKİSİ	124
ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUĞU OLAN AİLELERDE AİLE İÇİ ŞİDDET DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ	126
HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KADINA YÖNELİK ŞİDDETE İLİŞKİN ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR METAFOR ANALİZİ.....	127
TRAVMATİK YAŞAM OLAYLARINDA GÜLME TERAPİSİ UYGULAMALARININ HEDEF ALDIĞI KİTLELER VE AFEDZEDE KADIN BİREYLERDEKİ OLASI ETKİLERİ.....	129
POPÜLER PSİKOLOJİ DİZİLERİNDE TRAVMA VE İYİLEŞME ANLATILARI.....	132
DUYGUSAL ÖZGÜRLEŞME TEKNİĞİ VE KADIN SAĞLIĞINA ETKİLERİ.....	134
CHILDBIRTH RITUAL AND ECONOMY: READING MODERN TIBETAN MOTHERHOOD IN LITERARY AND EVERYDAY WORLD	136
HYBRID GENOCIDE IN UKRAINE (2014-2024): THREATS TO WOMEN AND CHILDREN.....	137
WOMEN'S LEADERSHIP IN MODERN PUBLIC DIPLOMACY AND PEACEMAKING.....	138
KONAKLAMA İŞLETMELERİNİN KADIN DOSTU İNSAN KAYNAKLARI UYGULAMALARI	140
YURT CEPHESİNDE İNGİLİZ KADINI: WOMEN’S LAND ARMY DERGİSİNİN KADIN TARIM İŞÇİLERİNİN TANINMASINDAKİ ETKİSİ.....	142

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GENDER STEREOTYPES IN ENTREPRENEURSHIP	144
GENDER APPROACH IN EDUCATION	145
TÜRKİYE’DEKİ ANNE EĞİTİM PROGRAMLARINA İLİŞKİN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ	146
İNFORMAL EĞİTİM ARAÇLARINDAN BİRİ OLARAK ANİMASYON FİMLERLE NASIL BİR KADINLIK VE ERKEKLİK İNŞA EDİLİYOR? TÜRKİYE’NİN EN ÇOK İZLENEN ÇOCUK ANİMASYON FİLMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME.....	149
AKADEMİDE KADIN ÇALIŞMALARININ KURUMSALLAŞMA SERÜVENİ: KADIN ÇALIŞMALARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZLERİ	152
SOCIAL SCIENCES CITATION INDEX (SSCI) KAPSAMINDA İŞLETME VE YÖNETİM DERGİLERİNDE YAPILAN “KADIN YÖNETİCİ” TEMALI EN ÇOK ATIF ALAN MAKALELERİN İNCELENMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA	154
ANAAKIM VE ALTERNATİF MEDYADA KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN TEMSİLİ	156
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİ GENÇ KADINLARDA SİBER MAĞDURİYETİN BELİRLEYİCİLERİ OLARAK SİBER ZORBALIK VE DUYGUSAL ZEKÂ	158
ŞEBİNKARAHİSAR SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULUNDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN AİLE İÇİ ŞİDDET FARKINDALIKLARI İLE KADINA YÖNELİK ŞİDDET TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ.....	161
TEKRARLI FLÖRT ŞİDDETİNE MARUZ KALMIŞ BİREYLERİN DUYGUSAL MANİPÜLASYON MAĞDURU OLMASINDA BAĞLANMA STİLLERİNİN ETKİSİ ..	164
İŞTE KADIN OLMAK; İŞTE REGL OLMAK	166
KADIN SAĞLIĞI ALANINDA BAKIM VERENLERİN İÇSEL SAVAŞI: MERHAMET YORGUNLUĞU	167
GELENEKTEN MODERNLİĞE: TÜRKİYE’DE ALTERNATİF TIP UYGULAMALARINI TERCİH EDEN KADINLARIN ŞİFA ARAYIŞLARI VE SOSYOKÜLTÜREL DİNAMİKLER	170
MÜZİĞİN MAMOGRAFİ SIRASINDA AĞRI, ANKSİYETE VE MEMNUNİYET ÜZERİNE OLAN ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA	173
İNFERTİLİTE VE BESLENME	175
İSTİHDAM EDİLEN SEKTÖR (KAMU-ÖZEL) KADINLARIN BOŞANMA DENEYİMİNİ NASIL ŞEKİLLENDİRİYOR?.....	177
TOPLUMSAL DEĞİŞME SÜRECİNDE ÇALIŞAN ANNE	179

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

COVID-19 DÖNEMİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN HEM ANNE HEM DE EŞ OLARAK YAŞADIKLARI DEZAVANTAJLAR VE DUYGUSAL KAYGILAR	182
ÖZEL SEKTÖRDE MUHASEBE ALANINDA ÇALIŞAN KADINLARIN ÇALIŞMA HAYATINDA YAŞADIKLARI PROBLEMLER	184
TÜRKİYE’DE TARIM SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN KADINLARIN SOSYAL GÜVENLİK BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ.....	187
KADINLARIN DİJİTAL YETKİLİLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	189
BİLİMİN CİNSİYETİ: BİLİM KADINLARININ BASINDA TEMSİLİ	191
KADINSALLAŞAN YAŞLILIKTA DİJİTAL GÖÇMEN KUŞAK, BEDEN İMAJI VE YAŞAM DOYUMU	194
KADINLAR İÇİN DİJİTAL DÜNYADA SOSYAL MEDYA KULLANIMI VE EMZİRME	197
TOPLUMSAL GÜZELLİK STANDARTLARININ KADINLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ESTETİKSEL BASKILAR.....	200
İDEOLOJİK AYGIT OLARAK MEDYA: MEDYADA KADIN İMGESİNİN TÜRKİYE’ DEKİ REKLAMLAR ÜZERİNDEN İNCELENMESİ.....	202
KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ SONRASI YER DEĞİŞTİREN KADINLARIN AFET VE DEPREM GÖÇÜ İLE İLGİLİ DENEYİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ELAZIĞ ÖRNEĞİ	205
TOPLUMSAL CİNSİYETE DUYARLI AFET YÖNETİMİ: KADIN LİDERLİĞİ.....	208
KADINLARIN DEPREM HAZIRLIĞI VE DEPREM ALGISI: KORKU KÜLTÜRÜ MÜ, GÜÇLENME Mİ?	210
GEBELİK VE YENİDOĞAN SAĞLIĞININ GİZLİ TEHDİTİ: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	213
KIRSAL ALANDAKİ DEPREMZEDE HAMİLELERİN YAŞADIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNE SOSYOLOJİK BİR BAKIŞ	214
DEPREM VE TOPLUMSAL CİNSİYET: DEPREMLER VE 2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİNDE KADINLAR.....	217
BREAKING BORDERS: UNITWIN/UNESCO CHAIRS INITIATIVES ADDRESSING GENDER INEQUALITY IN TÜRKİYE AND WORLDWIDE.....	220
TÜRKİYE’DE ÜNİVERSİTE KADIN ÇALIŞMALARI ARAŞTIRMA MERKEZLERİNİN PANORAMASI: ÇALIŞMA ALANLARI, ETKİNLİKLER VE FAALİYETLER AÇISINDAN BİR ANALİZ.....	221

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TOPLUMSAL CİNSİYETİN İNŞASINDA KADIN OLMAK	224
KÜRESEL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİNİN RESMİ: KÜMELEME YÖNTEMİ İLE ANALİZ VE DEĞERLENDİRME.....	225
CİNSİYET EŞİTLİĞİ PESPEKTİFİNDE SANAT TARİHİ DERS KİTAPLARINDAKİ “KADIN SANATÇI” GÖRÜNÜRLÜĞÜNE YÖNELİK BİR ÖNERİ	228
BİLGE OLGAÇ SİNEMASINDA KADININ YERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR BAKIŞ	230
ÇEMBERİN DIŞINDA OLMAK: SİSİFOS’UN LANETİ VE CAFER PANAHI’NİN ÇEMBER’İNDEKİ KADINLAR	232
REVISITING THE CASE OF WOMEN WITHIN THE AMBIGUITY OF GOOD AND EVIL IN GAIMAN’S “SNOW, GLASS, APPLES”	235
COMPLEX FEMALE IDENTITY ASSEMBLAGES OF GIRLHOOD AND WOMANHOOD IN JOHNSON’S TONING THE SWEEP AND OYEYEMI’S BOY, SNOW, BIRD.....	236
AYHAN BOZFIRAT’IN ÖYKÜLERİNDE KADIN TEMSİLLERİ	237
FAİL Mİ YOKSA KURBAN MI? DIŞIL YAZIN AÇISINDAN <i>DELİ KADIN</i> <i>HİKÂYESİ</i>	239
PARALLEL PATHS: THE FEMINIST VOICES OF VIRGINIA WOOLF AND HALIDE EDİP ADIVAR ACROSS CULTURES	241
SİYASETTE UYGULANAN CİNSİYET KOTALARI İLE ERİL SİYASETİN DÖNÜŞÜMÜ MÜMKÜN MÜ?	242
ELAZIĞ’DA AİLE VE KADIN DOSTU KENT ALGISI: BEKLENTİLER SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	244
31 MART 2024 YEREL SEÇİM SONUÇLARI BAĞLAMINDA KADINLARIN YEREL SİYASETTEKİ TEMSİLİ.....	246
SİYASETTE KADIN GÜCÜNÜN TANIMI: MARGARET THATCHER’IN LİDERLİK SANATI.....	248
KADININ AKADEMİDE GÖRÜNÜRLÜĞÜ	251
CİNSİYET VE TOPLUMSAL CİNSİYET KAVRAMLARI ÇERÇEVESİNDE TÜRKÇE 6. SINIF DERS KİTABININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	254
ANNE BABA OKULLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	256
YAŞLI EĞİTİM PROGRAMLARININ AİLE İÇİ İLİŞKİLER ÜZERİNDEKİ ROLÜ	259

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ORTAOKULLARDA AKIL VE ZEKÂ OYUNLARI ATÖLYELERİNİN UYGULAMALARINA YÖNELİK KADIN EBEVEYN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	262
SENDİKALARIN TOPLUMSAL CİNSİYET KARNESİ: AMASYA İLİ ÖRNEĞİ.....	265
TOPLUMSAL CİNSİYET BAĞLAMINDA TÜRK KADINININ OLİMPİYATLARDA TEMSİLİYETİ (1924-2024)	267
KADINLARA YÖNELİK TOPLUMSAL EŞİTSİZLİKLERİN SOSYAL HİZMET BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ VE BİR MODEL ÖNERİSİ	270
TOPLUMSAL CİNSİYET BAĞLAMINDA EKONOMİK YAŞAMDA KADIN VE CAM UÇURUM	271
SONUÇ BİLDİRGESİ	274
EKLER.....	277
SEMPOZYUM ALBÜMÜ.....	278

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÖZETLER ABSTRACTS

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADIN ÖĞRETMENLERİN KARIYER YOLCULUĞUNDA YÖNETİCİ OLMA HEDEFİ

THE GOAL OF BECOMING A LEADER IN THE CAREER JOURNEY OF FEMALE TEACHERS

Doç, Dr., Seda GÜNDÜZALP, Munzur Üniversitesi, Pertek Sakine Genç MYO

sedagunduzalp@munzur.edu.tr -0000-0003-3546-5644

Doç, Dr., Zübeyde YARAŞ, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

zubeyde.yaras@mku.edu.tr -0000-0001-6510-2655

ÖZET

TALİS 2018 verilerine göre Türkiye'deki eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin %56'sını kadınlar oluştururken, eğitim kurumu müdürlerinin yalnızca %7'sinin kadın olup kadın yönetici oranının bu kadar düşmesi dikkat çekici bir duruma işaret etmektedir. Kadın öğretmen sayısının erkek öğretmenlerden fazla olmasına rağmen yönetici pozisyonlarındaki kadın oranının düşük kalması, cinsiyet eşitsizlikleri ve kariyer engelleri bağlamında önemli bir araştırma konusu olmuştur. Bu durum kadınların eğitim kurumlarında yönetici olma niyetini ve yönetici olmasını etkileyen çevresel, kurumsal ve bireysel faktörlerin detaylı bir şekilde incelenmesi gerektirmektedir. Bu çalışma ile kadın öğretmenlerin kariyer yolculuğuna dair bir betimleme yaparak, bu yolculukta yönetici olma hedefinin yerini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Kadın öğretmenlerin yönetici olma istekleri, bu isteği etkileyen ve engelleyen unsurlar ile ilgili derinlemesine bir inceleme yapılarak kadın öğretmenlerin, yönetici olmayı isteme ve istememe nedenlerinin ortaya çıkarılması önem taşımaktadır. Bununla birlikte kadınların kariyerlerinde kadın olmalarından kaynaklı karşılaştıkları engeller, cinsiyet rolleri, aile ve iş hayatı dengesi gibi konuların yanı sıra, eğitim yönetimi alanındaki gelişmeler ve uygulanan politikalar da dikkate alınarak ortaya çıkarılmalıdır. Bu doğrultuda araştırmanın amacını gerçekleştirebilmek, konuyu ayrıntılı bir şekilde irdileyebilmek adına araştırmanın metodolojik çerçevesi nitel bir yaklaşım olan fenomenoloji deseni ile şekillendirilmiştir. Bireylerin belirli bir olguya dair yaşadıkları deneyimleri anlamaya yönelik bir yöntem olan fenomenoloji deseni ile kadın öğretmenlerin yönetici olma konusundaki deneyimlerinin derinlemesine incelenmesi mümkün olmaktadır. Böylece, kadın öğretmenlerin kariyer yolculuklarının ve yönetici pozisyonlarına yönelik görüşlerinin çok boyutlu ve ayrıntılı bir şekilde ele alınması sağlanacaktır. Araştırmada veriler, araştırma soruları doğrultusunda hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu okul öncesi, ilkököl, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan kadın öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcı sayısı, nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılan veri doygunluğu prensibi doğrultusunda belirlenmiştir. Veri doygunluğu, nitel araştırmalarda yapılan görüşmelerden elde edilen yeni verilerin önceki verilerle örtüşmeye başladığı, tekrara gittiği ve ek veri toplamanın araştırma bulgularına yeni bir katkı sağlamadığı noktada ulaşılır. Bu çalışmada veri doygunluğuna 25. görüşmede ulaşılmış ve görüşmeler burada sonlandırılmıştır. Görüşmeler yüz yüze yapılmış ve ses kaydı alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu durum verilerin detaylı bir şekilde analiz edilmesine olanak tanırken araştırmanın güvenilirliğini artırmaktadır. Verilerin bilgisayar ortamına geçirilmesi sırasında, araştırmacılar orijinal kayıtları da dinleyerek verilerin doğru ve eksiksiz aktarılmasını sağlamaya çalışmıştır. Verilerin analizi içerik analizi yöntemi ile Nvivo 15 programı ile yapılmıştır. Tümevarımcı yaklaşım ile metinlerin analiz süreci sırasında kodlar ve temalar oluşturulmuştur. Oluşturulan kodlara ve temalara örnek teşkil edecek katılımcı görüşlerine doğrudan yer verilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda bu çalışma, kadın öğretmenlerin kariyerlerinde yönetici olma isteklerini ve hedeflerini anlamak adına önemli sonuçlar içermektedir. Kadınların yönetici olmaya yönelik kariyer yolculuğunda karşılaştıkları engellerin ortaya çıkarılması bu sorunların çözümüne yardımcı olurken eğitim

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

kurumlarındaki cinsiyet eşitsizliklerinin giderilmesine katkı sağlayabilir. Böylelikle bu araştırmanın bulguları, kadın öğretmenlere yönelik eğitim politikaları ve okullardaki yönetim süreçlerinin gözden geçirilmesine katkı sağlayacak öneriler sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet eşitsizliği, Eğitim yöneticisi, Kadın öğretmenler, Kariyer engelleri

ABSTRACT

According to TALIS 2018 data, 56% of teachers in Turkey are women, while only 7% of school principals are women, highlighting a significant disparity. Despite the higher number of female teachers compared to their male counterparts, the low percentage of women in leadership positions raises important questions regarding gender inequalities and career barriers. This situation necessitates a detailed examination of the environmental, institutional, and individual factors that influence women's intentions to become leaders in educational institutions. This study aims to provide a descriptive analysis of the career journeys of female teachers, specifically focusing on the role of leadership aspirations within this journey. It is crucial to conduct an in-depth investigation into the desires of female teachers to assume leadership roles, as well as the factors that either facilitate or hinder these aspirations. Additionally, the barriers that women face in their careers due to their gender, including gender roles, work-life balance, and developments in educational management policies, must also be considered. To achieve the objectives of this research and to explore the topic in detail, a qualitative approach using a phenomenological design has been adopted. Phenomenology is a method aimed at understanding individuals' experiences related to a specific phenomenon, allowing for a deep exploration of female teachers' experiences regarding their aspirations to become leaders. This approach facilitates a multidimensional and detailed examination of female teachers' career journeys and their perspectives on leadership positions. Data for this research were collected through a semi-structured interview form prepared in accordance with the research questions. The study group consisted of female teachers working at preschool, primary, secondary, and high school levels. The number of participants was determined based on the principle of data saturation, commonly used in qualitative research. Data saturation is reached when new information obtained from interviews begins to overlap with previous data, indicating that additional data collection is unlikely to contribute new insights. In this study, data saturation was achieved after the 25th interview, at which point the interviews were concluded. The interviews were conducted face-to-face and recorded, allowing for a thorough analysis of the data, thereby enhancing the reliability of the research. During the transcription of the data into a digital format, researchers listened to the original recordings to ensure accurate and complete data transfer. Data analysis was conducted using content analysis with the NVivo 15 software. An inductive approach was employed during the analysis process, where codes and themes were generated from the texts. Direct quotations from participant responses were included to exemplify the established codes and themes. The findings of this study provide significant insights into understanding female teachers' aspirations and goals regarding leadership roles in their careers. Identifying the barriers that women face in their career journeys towards leadership can aid in addressing these issues and contribute to reducing gender inequalities in educational institutions. Consequently, the findings of this research aim to offer recommendations for revising educational policies and management processes in schools to better support female teachers.

Keywords: Gender Inequality, Educational leadership, Female teachers, Career barrier

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

DÜNYA DEĞERLER ARAŞTIRMASI ANKET VERİLERİ İLE BAZI DEMOGRAFİK DEĞİŞKENLERE GÖRE KADIN LİDERLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

EXAMINING THE VIEWS ON WOMEN'S LEADERSHIP ACCORDING TO SOME DEMOGRAPHIC VARIABLES WITH THE WORLD VALUES SURVEY SURVEY DATA: THE CASE OF TURKEY

Dr., Suna KÖSE, kosesuna26@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2899-7204

ÖZET

Bu araştırmada Dünya Değerler Anketinin 7. dalga verilerinden yararlanılarak Türkiye’de kadın liderliğine/yöneticiliğine ilişkin görüşlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Aynı zamanda katılımcıların demografik unsurlarından yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi ve mesleki durumu ile kadın liderlere/yöneticilere yönelik görüşleri arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden kesitsel tarama deseninde planlanmıştır. Araştırmanın veri seti, 2017 -2021 Dünya Değerler Araştırması kapsamında 2018 yılında Türkiye' ye ait verilerden oluşmaktadır. 2415 katılımcıdan elde edilen veriler, IBM SPSS Statistics 25 yazılım programı ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre, katılımcıların demografik değişkenlerinden eğitim düzeyi, medeni durumları ve mesleki durumlarına göre kadın liderlere/yöneticilere ilişkin görüşleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu, yaş ve cinsiyet değişkenlerine göre ise istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak, bulgular literatür temelinde tartışılmış olup, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadın lider, kadın yönetici, Dünya Değerler Anketi

ABSTRACT

This study aims to determine the views on women's leadership in Turkey by utilizing the 7th wave data of the World Values Survey. At the same time, the relationship between the participants' demographic factors such as age, gender, marital status, educational level and occupational status and their views on women leaders/managers was evaluated. The study was planned in a cross-sectional survey design from quantitative research methods. The data set of the research consists of the data of Turkey in 2018 within the scope of the 2017-2021 World Values Survey. The data obtained from 2415 participants were analyzed with IBM SPSS Statistics 25 software program. According to the findings obtained as a result of the analysis, it was determined that there was a statistically significant difference between the opinions of the participants regarding women leaders/managers according to their educational level, marital status and professional status, while there was no statistically significant difference according to age and gender variables. In conclusion, the findings are discussed on the basis of the literature and conclusions and recommendations are given.

Keywords: Women, women leaders, women managers, World Values Survey

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GENDER ANALYSIS AND LEADERSHIP EXPERIENCES OF WOMEN IN EXECUTIVE POSITIONS IN THE WORKPLACE IN AZERBAIJAN

Aygun Muradli

Azerbaijan University, Director of the Social-Psychological Research and Counseling Center

aygun.muradly@au.edu.az ORCID 0000-0002-5545-729X

ABSTRACT

Gender equality is a pressing issue both locally and globally, with the role of women in leadership increasingly becoming a topic of discussion in society. However, the barriers faced by women in leadership positions and their leadership experiences in the workplace still require extensive analysis. This research aims to explore women's leadership experiences and the workplace approaches towards them.

The primary goal of this study is to investigate the gender-based experiences of women in leadership roles and to explore their leadership styles. The central research question is: What gender-related obstacles do women leaders in Azerbaijan encounter in the workplace, and what leadership strategies do they employ to overcome these challenges?

Existing literature on gender regulations and women's leadership provides the foundation for this research. Studies reveal that women leaders often face stereotypes and societal expectations that do not align with traditional leadership paradigms. These societal norms can present significant challenges for women in leadership positions. For example, women may be subjected to biases that undermine their authority or question their capability to lead effectively. Concurrently, women's leadership styles frequently diverge from those of their male counterparts. Women leaders are often characterized by their collaborative and empathy-based approaches, which can offer a different perspective on leadership.

These differences in leadership styles are not merely theoretical but have practical implications for the workplace. Collaborative and empathy-based leadership approaches can lead to more inclusive and supportive work environments. Such styles may also encourage the development of new strategies and practices within organizations that are more attuned to diverse needs and perspectives. However, these alternative approaches can sometimes clash with entrenched organizational stereotypes, which may create additional hurdles for women striving to advance in their careers.

This research will thoroughly analyze the gender-based barriers faced by women in the workplace. Women leaders frequently encounter varying expectations from colleagues and supervisors based on their gender, which can influence their leadership practices. These expectations can include demands for more assertiveness or, conversely, criticism when women exhibit traits traditionally associated with leadership, such as decisiveness. Furthermore, women may have to navigate a complex landscape of gendered expectations that affect their professional interactions and advancement opportunities.

In Azerbaijan, much like in many other parts of the world, women in leadership may encounter various gender-related challenges that arise from the early stages of hiring to achieving senior positions. However, despite these hurdles, the leadership styles often embraced by women characterized by empathy and a collaborative mindset bring valuable contributions to fostering more inclusive and positive work environments. For organizations committed to promoting gender equality, it is essential to recognize and support these unique leadership approaches and create mechanisms that ease women's path into leadership roles. By addressing these matters, organizations can not only improve conditions for women but also cultivate a more inclusive and effective workplace culture.

In conclusion, the research highlights the need for a deeper understanding of how gender-based barriers impact women in leadership roles and the strategies they use to navigate these challenges. Addressing these issues is crucial for advancing gender equality and improving organizational practices to support diverse leadership styles.

Keywords: gender equality, gender-based barriers, leadership styles, challenges and opportunities

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNDE BİR BAŞARI HİKÂYESİ: OLİMPİK ANNELER KADIN KOOPERATİFİ

A SUCCESS STORY IN WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP: OLYMPIC MOTHERS WOMEN'S COOPERATIVE

Doç.Dr. Şule ÇEVİKER AY, Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, suleay@duzce.edu.tr-
0000-0002-9505-5105

Nermin ALAYILDIZ, Olimpik Anneler Kadın Kooperatifi Kurucu Ortağı, Kadın Emeği
Merkezi, nerminalayildiz@gmail.com

ÖZET

Dünya nüfusunun yaklaşık yarısını oluşturan kadınlar gerek kişisel hak ve özgürlükler bağlamındaki arayışlarıyla gerekse artan ekonomik sorunlarla baş etme çabasının bir sonucu olarak ekonomik sisteme daha fazla katılım göstermektedir. Kadının meslek sahibi olup ev dışında çalışmaya başlaması onun, alışılmış statüsü ve rolünün dışında kadın olarak toplumda yer edinmesine ve kadın statüsünün önem kazanmasına yol açmaktadır. Kadının güçlenmesi bağlamındaki çalışmalarda alınan politik kararlar birey ve çalışan olarak kadını teşvik etmeye odaklanmaktadır. Kadınların ekonomik katılımlarını teşvik etmek amacıyla uygulanan devlet politikalarından biri kadın kooperatiflerinin kuruluşunu teşvik etmektir. Ancak sayısı artmakla birlikte pek çok kooperatif kısa sürede başarısız olmakta ya da büyük özveriyle az sayıda kooperatif ayakta kalmaktadır.

Kadınların girişimcilik ve/veya kooperatifleşme deneyimlerinde yaşadığı dezavantajların azaltılması için başarılı örneklerin bilinmesi önemlidir. Bu önem sağlayabileceği stratejilerden kaynaklıdır. Böylece iyi örnekler çoğaltılabilir. Bu çalışmada kısa sürede yüksek başarı sağlamış bir kadın kooperatifinin neden başarılı bir girişimcilik hikâyesine dönüştüğünü kooperatifin kurucu ortakları ve gönüllü üyeleri açısından ele alarak deneyimin tarafları açısından anlamı irdelenmektedir.

Araştırmanın amacı, Düzce'de faaliyet gösteren başarılı bir kadın kooperatifinin deneyimlerini kurucu ortakları ve gönüllü üyeler açısından ortaya koymaktır.

Buna bağlı olarak şu sorulara yanıt aranmaktadır.

-Olimpik Anneler Kadın Kooperatifi kurucusu ortakları kooperatif deneyimini nasıl anlamlandırmaktadır?

-Kooperatifin gönüllü üyesi kadınlar kooperatif deneyimlerini nasıl anlamlandırmaktadır?

Çalışma, nitel araştırma yöntemiyle yürütülmüştür. Kullanılan araştırma deseni durum çalışmasıdır. Durum çalışmaları yeni ve özgün bir durumu kendi çerçevesinde inceler. Bu çalışmada da hem kooperatifin kurucu ortaklarının hem de gönüllü üyelerinin bu deneyimi nasıl anlamlandığı incelenmiştir. Veri analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Ortaya çıkan temaların başarı sebepleri, zorluklar ve etkiler altında toplandığı ortaya çıkmış ve buna göre kooperatiflere yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadın kooperatifi, başarılı kooperatif deneyimi, kooperatifleşmeye iyi örnekler, sporcu destekleme

ABSTRACT

Women, who constitute nearly half of the world's population, are participating more in the economic system as a result of their quest for personal rights and freedoms and their efforts to cope with increasing economic problems. When a woman gains a profession and starts working outside the home, she takes her place in society as a woman outside of her usual status and role, and her status gains importance. Political decisions taken in the context of women's empowerment focus on encouraging women as individuals and employees. One of the state policies implemented to encourage women's

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

economic participation is to encourage the establishment of women's cooperatives. However, although their number is increasing, many cooperatives fail in a short time or only a few cooperatives survive with great devotion.

It is important to know successful examples in order to reduce the disadvantages experienced by women in their entrepreneurship and/or cooperativization experiences. This importance stems from the strategies they can provide. Thus, good examples can be multiplied. In this study, the reason why a women's cooperative that has achieved high success in a short time turns into a successful entrepreneurship story is examined from the perspective of the founding partners and volunteer members of the cooperative and the meaning of the experience for the parties is examined.

The aim of the research is to reveal the experiences of a successful women's cooperative operating in Düzce from the perspective of its founding partners and volunteer members.

Accordingly, the following questions are sought to be answered.

- How do the founding partners of the Olympic Mothers Women's Cooperative make sense of the cooperative experience?

- How do the women volunteer members of the cooperative make sense of their cooperative experiences?

The study was conducted using the qualitative research method. The research design used was a case study. Case studies examine a new and unique situation within its own framework. In this study, it was examined how both the founding partners and volunteer members of the cooperative interpreted this experience. Content analysis method was used in data analysis. It was revealed that the emerging themes were gathered under reasons for success, difficulties and effects, and suggestions for cooperatives were developed accordingly.

Keywords: Women's cooperative, successful cooperative experience, good examples of cooperativization, athlete support

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

DÜZCE KADIN EMEĞİ MERKEZİNDEKİ KADIN GİRİŞİMCİLERİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR VE BEKLENTİLER: FIRSATLAR, ENGELLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

THE CHALLENGES AND EXPECTATIONS FACED BY WOMEN ENTREPRENEURS AT THE DUZCE WOMEN'S LABOR CENTER: OPPORTUNITIES, OBSTACLES, AND SOLUTION PROPOSALS

Dr. Öğr. Üyesi, İrem ALTIN, Düzce Üniversitesi Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma
Merkezi, iremaltin@duzce.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3293-9894>

Doç. Dr., Şule ÇEVİKER AY, Düzce Üniversitesi Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma
Merkezi, suleay@duzce.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9505-5105>

ÖZET

Düzce Kadın Emeği Merkezi, kadınların ekonomik hayata katılımını desteklemek ve yerel girişimcilik ekosisteminde daha aktif bir rol üstlenmelerini sağlamak amacıyla kurulmuş önemli bir adımdır. Ancak, bu merkezdeki kadın girişimciler, girişimcilik süreçlerinde çeşitli yapısal ve toplumsal sorunlarla karşı karşıya kalabilmektedirler. Araştırma, kadın girişimcilerin karşılaştığı finansman kaynaklarına erişim zorlukları, pazarlama ve satış ağlarını genişletme konusundaki kısıtlamalar, toplumsal cinsiyet rolleri ve iş-özel yaşam dengesi gibi meseleleri kapsamaktadır. Ayrıca, bu girişimcilerin dijitalleşme süreçlerinde yaşadıkları teknik bilgi eksiklikleri ve rekabetçi piyasa koşullarında karşılaştıkları engeller de ele alınmaktadır. Çalışma sonucunda, Düzce'de kadın girişimciliğinin sürdürülebilirliğini artırmak için finansal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi, dijital becerilerin geliştirilmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayıcı farkındalık programlarının yaygınlaştırılması önerilmektedir. Bu çalışmanın amacı, Düzce Kadın Emeği Merkezi'nde faaliyet gösteren kadın girişimcilerin yaşadıkları temel zorlukları incelemek ve bu sorunların çözümüne yönelik öneriler sunmaktır. Bu bağlamda, Düzce Kadın Emeği Merkezi'nin, kadınların girişimcilik alanındaki fırsatlara erişimini artıracak şekilde daha kapsamlı destek sunma potansiyeli vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Düzce Kadın Emeği Merkezi, Kadın girişimciler, yerel girişimcilik.

ABSTRACT

The Duzce Women's Labor Center is an important step established to support women's participation in the economic life and to enable them to take a more active role in the local entrepreneurship ecosystem. However, the women entrepreneurs at this center may face various structural and social challenges in their entrepreneurial processes. The research covers issues such as difficulties in accessing financing resources, limitations in expanding marketing and sales networks, gender roles, and work-life balance. Additionally, the lack of technical knowledge in the digitalization process and obstacles encountered in competitive market conditions faced by these entrepreneurs are also addressed. As a result of the study, it is recommended to strengthen financial support mechanisms, enhance digital skills, and expand awareness programs promoting gender equality to increase the sustainability of women's entrepreneurship in Duzce. The aim of this study is to examine the fundamental challenges experienced by women entrepreneurs operating at the Duzce Women's Labor Center and to offer suggestions for solving these issues. In this context, the potential of the Duzce Women's Labor Center to provide more comprehensive support that will enhance women's access to entrepreneurial opportunities is emphasized.

Keywords: Düzce Women's Labor Center, Women entrepreneurs, Local entrepreneurship.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADINLARIN KOOPERATİFLEŞMESİNDE YUNANİSTAN ÖRNEĞİ

THE GREECE EXAMPLE IN WOMEN'S COOPERATIVENESS

Nilüfer ÖZTÜRK, S.S Düzce Olimpik Anneler Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi
Gönüllü Üyesi, nilufernerisozturk@gmail.com

Doç.Dr.Şule ÇEVİKER AY Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi, suleay@duzce.edu.tr -0000-0002-9505-5105

ÖZET

Türkiye’de kadınların kooperatif kurmaları teşvik edilmekte ancak kurulan kooperatiflerin kısa sürede ortadan kalktıkları veya varlıklarını kağıt üzerinde sürdürdükleri görülmektedir. Mevzuatsal boşluklar ve hibelerin uygun kullanımının sağlanamaması beklenen sonuçlara ulaşmayı engelleyebilmektedir. Bu bağlamda burada Yunanistan’daki kadın kooperatiflerinin sürdürülebilirliğini destekleyen bazı yönleri örneklenmektedir. Yunanistan’da 1993 ten sonra turizme dayalı kadına destek amaçlı argo-turizm (Ziraat-turizm) başlığı altında bir yapı oluşumu başlar. Bu yapı özellikle Yunanistan’ın kıyı şeridi ve adalarda yaşayan ve sadece çiftçilik yapan kadınlar için ek gelir getirici bir iş gücüne dönüşmeye başlar. Argo-turizm aslında çiftlik ve çiftçilik turizmi diye adlandırılır. Burada kadınların rolü şehrine ve köylere gelen turistlere hem barınma alanı oluşturmak hem de tarlada üretilen sebze, meyve veya diğer mahsulleri toplayarak geleneksel tarımı ve imece usulünü devam ettirmektir. 1999’lardan sonra Yunanistan’da tarımın sadece zeytin ağacı ve sadece kıyı şeridi ile adalardan ibaret olmadığı Yunanistan Tarım Bakanlığının desteği ile Batı Trakya ‘da (Dytiki Thraki) vurgulanmaya başlar. Bu dönemlerde Kadın Kooperatifleri çok yaygın değildir. Bu yıllarda kadınlara tarım için şöyle bir hak gelir tarım ile uğraşan kadınlar ürettikleri ürünler için üretici ve satış kocanı alırsa hem diğer ürünleri için prim ödemesi alabiliyordu hem de kadının üretim miktarına bakılmaksızın çiftçilik sigortası hakkına sahip oluyordu. 1999 ve sonrasında Batı Trakya da üretimin çoğu Tütüncülük olarak görülmektedir. Tütün üretimine katkısı olan kadınlar bunu kendi adına bir kooperatif üzerinden değil genel yapıda olan tütün kooperatifi üzerinden satışını gerçekleştirmekteydi. Yıllar içinde değişen tarım anlayışı Batı Trakya’da yaşan Türklerin de tarım alanlarını kullanmalarına ve farklı ürünler üretmelerine yön vermiştir. Avrupa Birliği hibe fonu desteklerinden faydalanarak üretim ve pazarlama yapacak kadınlar için üretime geçmeden eğitim almak zorunluluktur. Genç çiftçiler üretime başlamadan önce hibe fonunun %25’ini alır. Tarlanın faal hale gelmesi üretime başlaması ile hibe fonu parça parça ödenir. Bu süreçte üretilen ürünü pazarda satmak, tüketiciye ulaştırmak konusunda destek sağlanır. Üreticinin ilk önce halk pazarında ücretsiz olarak tezgâh açması sağlanır. Ürün üreticiden alıcıya gider. Ürünün alıcıya ulaşmasında her hangi bir aracılık ağı oluşturulmaz. Bununla birlikte kooperatifler arasında dayanışmayı sağlamak ve satış alanına farklılıklar getirmek üzere birbirlerinden ürün desteği alıp bunu satabilme imkânı sunulur. Bu süreçte kadın kooperatifleri işletme bazında değerlendirilmediği için her hangi bir ek vergi yükümlüğü altında olmamaktadır. Bu yolculukta kadın kooperatiflerinin en büyük destekçisi Belediyeler ve kendi bölge Ticaret ve Sanayi Odaları ve Avrupa Birliği Tarım Hibe Ofisi’dir. 2019-2020 yıllarından sonra geleneksel tarım içerisine genç çiftçileri dâhil etmek üzere Yunanistan’da ve Batı Trakya bölgesinde özellikle kadınlara yönelik ve daha önce çiftçilik yapmış geleneksel tarıma hâkim olanlar ağırlıkta olmak üzere destek fonları programlarını yoğunlaştırmıştır. Örneğin Yalın Köyü’nde ikamet eden özellikle 35-45 yaş arasında olan kadınlara yönelik Yassıköy Belediyesi uhdesinde “Geleneksel tarım ile üret geleneksel yöntemlerle alıcıya ulaştır!” sloganıyla bir oluşum gözlenmektedir. Tarlada üretilen ürünlerin hazırlanıp alıcıya ulaştırılmasında, kadınların Avrupa Birliği fonlarına ulaşmalarında, ekip-ekipman veya alan kiralınmasında yardımcı olunmaktadır. Türkiye’de kadın kooperatiflerinin üretiminin ve üretime katkısının değerinin farklı yönetmelikler ve kooperatifçilik alanında yapılacak yenilikler ile düzenlenmesine ihtiyaç vardır. Kadın Kooperatifleri bir iştirak bir işletme gibi vergi diliminin içinde değil, kendilerine özgü bir düzenleme ile üretim ve alıcıya

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ulaşabileceği bir yapıya sahip olmalıdır. Kadın kooperatifleri hibe, fon ve bütçeler yanında yasal ve yenilikçi mevzuatlar ile de desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kadın kooperatifi, Yunanistan, Batı Trakya, Türkiye, kooperatifçiliğin karşılaştırılması

ABSTRACT

In Turkey, women are encouraged to establish cooperatives, but it is observed that the established cooperatives disappear in a short time or continue their existence on paper. Legislative gaps and failure to ensure appropriate use of grants may prevent the expected results from being achieved. In this context, here are some examples of aspects that support the sustainability of women's cooperatives in Greece. In Greece, after 1993, the formation of a structure under the title of argo-tourism (Agriculture-tourism) started to support women based on tourism. This structure begins to turn into an additional income-generating workforce, especially for women living on the coastline and islands of Greece and working only as farmers. Slang-tourism is actually called farm and farming tourism. The role of women here is to create shelter for tourists coming to the city and villages, and to continue traditional agriculture and collective labor by collecting vegetables, fruits or other products produced in the field. After 1999, with the support of the Greek Ministry of Agriculture, Greece began to make its presence known in Western Thrace (Dytiki Thraki), where my family also resides, that agriculture is not just about olive trees and coastal cities and islands. Women's Cooperatives were not very common in these periods. In those years, women had the following right for agriculture: If women engaged in agriculture hired a producer and sales husband for the products they produced, they could receive premium payments for their other products and also had the right to farm insurance regardless of the woman's production amount. After 1999, most of the production in Western Thrace is seen as tobacco. Women who contributed to tobacco production were selling it through a tobacco cooperative with a general structure, not through a cooperative in their own name. The changing understanding of agriculture over the years has led the Turks living in Western Thrace to use agricultural lands and produce different products. It is mandatory for women who will make production and marketing by benefiting from the European Union grant fund support to receive training before starting production. Young farmers receive 25% of the grant funding before starting production. Once the field becomes active and production begins, the grant fund is paid out piece by piece. In this process, support is provided to sell the produced product in the market and deliver it to the consumer. The producer is first allowed to open a stall in the public market free of charge. The product goes from the manufacturer to the buyer. No intermediary network is created to ensure that the product reaches the buyer. In addition, in order to ensure solidarity among cooperatives and to bring differences to the sales area, the opportunity to receive product support from each other and sell it is offered. Since women's cooperatives are not evaluated on a business basis in this process, they are not subject to any additional tax liability. The biggest supporters of women's cooperatives in this journey are the Municipalities, their regional Chambers of Commerce and Industry and the European Union Agriculture Grant Office. After 2019- 2020, support funding programs have been intensified in Greece and the Western Thrace region, especially for women and those who have previously farmed and mastered traditional agriculture, in order to include young farmers in traditional agriculture. For example, Yassıköy Municipality aims to target women residing in Yalımlı Village, especially those between the ages of 35 and 45, with the slogan "Produce with traditional agriculture and deliver to the buyer with traditional methods!" A formation is observed with the slogan. We assist women in preparing the products produced in the field and delivering them to the buyers, in accessing European Union funds, and in renting team-equipment or space. In Turkey, there is a need to regulate the production of women's cooperatives and the value of their contribution to production through different regulations and innovations in the field of cooperatives. Women's Cooperatives should not be in a tax bracket like a subsidiary or a business, but should have a structure where they can produce and reach buyers with a unique regulation. Women's cooperatives should be supported by legal and innovative legislation as well as grants, funds and budgets.

Keywords: Women's cooperative, Greece, Western Thrace, Türkiye, comparison of cooperatives

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADIN KOOPERATİFLERİNİN EKONOMİK KALKINMADAKİ ROLÜ VE ÖNEMİ THE ROLE AND IMPORTANCE OF WOMEN'S COOPERATIVES IN ECONOMIC DEVELOPMENT

Yüksek Lisans Öğrencisi, Meryem Onurkan, Kırşehir Ahievran Üniversitesi, Sosyal Bilimler
Enstitüsü, meryembasegmezz22@gmail.com - ORCID ID: 0009-0009-0284-258X

Dr. Öğr. Üyesi, Mesut Kaçanoğlu, Kırşehir Ahievran Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, mesutkacanoglu@yahoo.com - ORCID ID: 0000-0003-0846-6799

ÖZET

Kalkınma, ekonomik ve sosyal değişimlerin dinamik bir etkileşime tabi olduğu çok boyutlu bir olgu olarak nitelendirilebilir ve herhangi bir tarihsel kesitte hakim olan koşullara ve önceliklere bağlıdır. Toplumların ihtiyaçları kapsamında şekillenen bu süreç farklı alanlarda ilerleme kaydedilmesini ve refah seviyesini yükseltmeyi amaçlamaktadır. Kalkınma sürecinde üretimin artırılması, kişi başına düşen gelirin yükseltilmesi, beşeri sermayenin geliştirilmesi, bireylerin yaşam standartlarının yükseltilmesi, gelir dağılımının istikrara kavuşturulması, yoksulluğun azaltılması, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, doğal kaynakların korunması ve gelecek nesillere sağlıklı bir çevre bırakılması hedeflenmektedir.

Kooperatiflerin kökenleri oldukça uzun bir zaman dilimine yayılmakta olup, hareketin çağdaş şekli on dokuzuncu yüzyılda ortaya çıkmıştır. Tarih boyunca kooperatifler, toplumların ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuştur. Kooperatifler, insanların ortak amaçlar için bir araya geldiği ve demokratik bir yaklaşımla yönlendirildiği, kâr amacı gütmeyen kuruluşlardır. Kooperatifler, ortakları arasında bilgi, beceri ve eğitimin yayılmasını kolaylaştırır ve aynı zamanda toplumun, özellikle de en savunmasız ve desteğe ihtiyacı olanların ihtiyaçlarının karşılanmasına hizmet eder. Temel özelliklerinin en başat unsuru ortaklık ve demokratik katılımdır. Kooperatifin her üyesi eşit ve adil haklara sahiptir. Kısacası kooperatifler, insanların ihtiyaçlarını ve çıkarlarını karşılıklı yardımlaşma ve işbirliği yoluyla kolektif olarak gerçekleştirdikleri hareketlerdir. Kooperatifler, sosyal dayanışmayı ve ekonomik eşitliği teşvik ederek kalkınma süreçlerinde önemli rol oynamaktadır. Ekonomik istikrar, istihdam yaratma, sosyal refah, demokratik katılım ve çevre koruma çabaları da dahil olmak üzere bir dizi mekanizma aracılığıyla kalkınmayı kolaylaştırırlar.

Kadınların kalkınmaya dahil edilmesi, hem feminist araştırmalarda hem de kalkınma literatüründe önemli bir inceleme alanı oluşturmaktadır. Kadınların kalkınmaya katılımının artırılmasının, ulusların ilerlemesi ve büyümesinde çok önemli bir unsur olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir. Kadınların güçlendirilmesi, toplumların kolektif refahı ve ilerlemesi üzerinde doğrudan bir etki yaratarak ekonomik ve sosyal kalkınmanın önemli bir yönünü temsil etmektedir. Kadınların işgücü piyasasına katılımının artmasının ekonomik üretkenlik açısından faydalı sonuçlar doğuracağı ve dolayısıyla ülkelerin kalkınmasına katkıda bulunacağı iddia edilmiş ve bu nedenle birçok ülkede kadın girişimciliğini teşvik etme çabaları yoğunlaşmıştır.

Kadın kooperatifleri, çok sayıda kadını dayanışma içinde bir araya getiren önemli bir kadın girişimidir. Son yıllarda kadın kooperatiflerinin sayısında kayda değer bir artış yaşanmış ve bu kooperatifler önemli odak noktası haline gelmiştir. Bu kuruluşlar, kadınların ikincil konumlarını aşarak işgücüne katılmalarında, ekonomiye dahil edilmelerinde, gelir elde etmelerinde ve kişisel ve mesleki olarak gelişmelerinde önemli roller üstlenmiştir. Kadın kooperatifleri, kadınlar için ekonomik güvence ve eşit katılımı kolaylaştırarak özgüvenlerini, karar alma becerilerini ve zorluklarla başa çıkma ve riskleri yönetme kapasitelerini artırmaktadır. Kadın kooperatifleri aracılığıyla kadınlar güçlendirilebilir ve değişimin aktif aktörleri haline gelerek kendi yaşamlarını ve toplum üyelerinin yaşamlarını iyileştirebilirler. Kooperatifler sosyalleşme, kolektif eylem ve yeni sorumluluklar üstlenme fırsatları sunarak kadınları güçlendirir.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Günümüzde kadın kooperatifleri, sürdürülebilir kalkınma ve sosyal adalet arayışında çok önemli bir bileşen haline gelmiştir. Kadın kooperatifleri çok çeşitli sektörlerde faaliyet göstermekte ve kadınların kalkınma girişimlerine dahil edilmesi için hayati bir katalizör görevi görmektedir. Kadın kooperatiflerinin kalkınma süreçlerindeki rolü, bu kuruluşların çeşitli şekillerde kalkınma araçları olarak değerlendirilebileceğini ortaya koyan önemli araştırmalara konu olmuştur. Kooperatifler, kadınların kalkınma süreçlerinde daha eşitlikçi ve kapsayıcı bir rol üstlenmeleri için çözümler önermektedir. Kadınların kendilerini geliştirerek güçlenmeleri, toplumlarına, ailelerine ve ülkelerine önemli ekonomik ve sosyal katkılarda bulunmalarını sağlar. Kadın kooperatiflerinin kalkınmada oynadığı önemli rolün bilincinde olan hükümetler, bu alana yapılan ulusal ve uluslararası yatırımları artırmıştır. Kooperatifler aracılığıyla kadınlar temel girişimcilik becerilerini geliştirmiş ve üretim süreçlerinde aktif katılımcılar haline dönüşmüşlerdir. Bu çalışma, kadın kooperatiflerinin ekonomik kalkınmadaki rolü ve öneminin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kooperatif, Kadın Kooperatifleri, Kalkınma

ABSTRACT

Development can be characterised as a multidimensional phenomenon, whereby economic and social changes are subject to a dynamic interplay, contingent upon the prevailing conditions and priorities at any given historical juncture. The process, shaped by the requirements of society, strives for advancement in various realms and the enhancement of well-being. In the development process, the aim is to increase production, raise per capita income, develop human capital, elevate living standards, stabilize income distribution, reduce poverty, ensure gender equality, protect natural resources and leave a healthy environment for future generations.

The origins of cooperatives extend over a considerable period of time, with the contemporary form of the movement emerging during the nineteenth century. Throughout history, cooperatives have been established to address the economic and social needs of communities. Cooperatives are nonprofit organizations that facilitate the coming together of people for the purpose of pursuing common objectives through a democratic process. Cooperatives facilitate the dissemination of knowledge, skills, and training among their members and serve to meet the needs of society, particularly those of the most vulnerable and in need of support. The core characteristics of cooperatives are partnership and democratic participation. Each member of the cooperative has equal and fair rights. In short, cooperatives are movements in which people collectively realize their needs and interests through mutual assistance and cooperation. Cooperatives play an important role in development processes by promoting social solidarity and economic equality. They facilitate development through a range of mechanisms, including economic stability, job creation, social welfare, democratic participation, and environmental protection efforts.

The incorporation of women in development constitutes a significant area of investigation within both feminist research and development literature. It is widely acknowledged that enhancing women's participation in development is a crucial element in the advancement and growth of nations. The empowerment of women represents a pivotal aspect of economic and social development, exerting a direct influence on the collective well-being and advancement of societies. It has been contended that augmented female involvement in the labor market will yield beneficial outcomes with respect to economic productivity, consequently contributing to the development of countries and therefore efforts to promote women's entrepreneurship have intensified in many countries.

Women's cooperatives constitute a significant women's initiative, uniting a considerable number of women in a spirit of solidarity. In recent years, there has been a notable increase in the number of women's cooperatives, which have consequently become a prominent focal point. These organizations have played a pivotal role in enabling women to transcend their subordinate position and enter the workforce, participate in the economy, generate income, and develop personally and professionally. Women's cooperatives facilitate economic security and equal participation for women, thereby enhancing their self-confidence, decision-making abilities, and capacity to cope with challenges and manage risks. Through women's cooperatives, women can be empowered and become active agents of change, improving their own lives and the lives of community members. Cooperatives empower women

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

by providing opportunities for socialization, collective action, and the assumption of new responsibilities.

In the contemporary era, women's cooperatives have become a pivotal component in the pursuit of sustainable development and social justice. Women's cooperatives operate in a diverse range of sectors, serving as a vital catalyst for the incorporation of women into development initiatives. The role of women's cooperatives in development processes has been the subject of considerable research, which has demonstrated that these organizations can be utilized as development tools in a variety of ways. Cooperatives provide a means for women to assume a more equitable and inclusive role in development processes. The empowerment of women through self-development enables them to make significant economic and social contributions to their communities, families, and countries. In recognition of the pivotal role women's cooperatives play in development, governments have increased national and international investment in this area. Through cooperatives, women have developed essential entrepreneurial skills and become active participants in production processes. This study aims to contribute to a better understanding of the role and importance of women's cooperatives in economic development.

Keywords: Cooperatives, Women's Cooperatives, Development

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÇALIŞMA YAŞAMINDA KADIN VE UZAKTAN ÇALIŞMA: BİBLİYOMETRİK ANALİZ

WOMEN IN WORKING LIFE AND REMOTE WORK: BIBLIOMETRIC ANALYSIS

Prof. Dr. İlknur Kılış, Bursa Uludağ Üniversitesi, İİBF, ilknur@uludag.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0018-3807

Doç. Dr. Selver Yıldız Bağdoğan, Bursa Uludağ Üniversitesi, İİBF, syildiz@uludag.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0616-8691

ÖZET

Esnek çalışma modelleri ve pandemi süreci ile çalışma yaşamına giren uzaktan çalışma modeli, tüm çalışanlar üzerinde farklı düzey ve şekillerde etkide bulunmuştur. Kadınlar için çekici olan şey genellikle çocuk bakımı ve ev işlerini bir arada yürütmek ve işe gitmenin maliyetinin düşmesidir. Ancak engeller de olabilir. Örneğin, esnek bir çalışma anlaşması olsa bile hala ofise gitmek zorunda hissedebilirler. Bu çalışmada, kadın çalışanların uzaktan çalışma modeli ile elde ettikleri avantaj ve dezavantajlarını daha iyi anlayabilmek amacıyla bu alanda yapılmış yayınların neler olduğu, araştırmacıların konuyu hangi yönlerini ele aldığı, ve yayınların sayısı, içerikleri ve atıf sayıları üzerinden bu alandaki eğilimleri ve gelişimleri bibliyometrik analiz yöntemiyle ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda detaylı bir inceleme yapabilmek için Web of Science (WoS) veri tabanında “kadın çalışanlar” ve “uzaktan çalışma (remote work)” anahtar kelimeleri kullanılarak tarama yapılmıştır. Bu yayınlar görsel haritalandırma programı olan VOSviewer 1.6.20. programı kullanılarak görselleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan çalışma, kadın, bibliyometrik analiz.

ABSTRACT

Flexible working models and the remote working model that entered working life during the pandemic period have had an impact on all employees in different levels and ways. The appeal for women is often the reduced cost of juggling childcare and housework and commuting to work. However, there may also be obstacles. For example, they may still feel obliged to go to the office even if they have a flexible working agreement. In this study, in order to better understand the advantages and disadvantages of women employees with the remote working model, the publications in this field are revealed, which aspects of the subject are addressed by researchers, and the trends and developments in this field are revealed through the bibliometric analysis method through the number of publications, their contents and citation numbers. intended to remove. The bibliometric analysis method, one of the qualitative research methods, was used in the study. In order to conduct a detailed analysis in line with the purpose of the study, a search was made in the Web of Science (WoS) database using the keywords "female employees" and "remote work". These publications are visual mapping program VOSviewer 1.6.20. It was visualized using the program.

Keywords: Remote work, woman, bibliometric analysis.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

NE EĞİTİMDE NE İSTİHDAMDA YER ALAN GENÇ KADINLAR: DÜZCE İLİ ÖRNEĞİ

NEET YOUNG WOMEN: A CASE STUDY OF DÜZCE PROVINCE

Doç. Dr. Emel İŞTAR IŞIKLI, Düzce Üniversitesi İşletme Fakültesi Sigortacılık ve Sosyal Güvenlik
Bölümü, emelistar@duzce.edu.tr, ORCID No: 0000-0003-3439-0871

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'deki NEET (Eğitimde, İstihdamda veya Eğitimde Olmayan) genç kadınların yaşadığı zorlukları ve işsizlik süreçlerini anlamayı hedeflemektedir. Özellikle Düzce ili bağlamında gerçekleştirilen bu araştırma, NEET genç kadınların karşılaştığı sorunları, bu sorunların nedenlerini ve çözüm yollarını derinlemesine incelemektedir. NEET terimi, 15-29 yaş arası genç kadınları hedef alarak, eğitim, istihdam veya mesleki eğitimde bulunmayan bireyleri tanımlamaktadır ve bu kategori, gençlerin eğitim ve istihdam fırsatlarından dışlandığı durumları vurgulamaktadır.

Araştırma, Düzce ilinde yaşayan 15 genç kadınla yapılan derinlemesine mülakatlara dayanmaktadır. Mülakatlar, katılımcıların işsizlik süreçleri, karşılaştıkları engeller ve genel yaşam koşulları hakkında bilgi toplamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, iş bulma sürecinde yaşadıkları zorlukları, iş güvencesizliğini, sosyal destek eksikliklerini ve toplumsal baskıları detaylı bir şekilde açıklamışlardır. Çalışmada, NEET kadınların karşılaştığı engelleri anlamak ve bu bağlamda etkili politikalar geliştirmek amacıyla kapsamlı bir veri toplama süreci yürütülmüştür.

Düzce'deki NEET genç kadınlar, işsizlik, düşük eğitim seviyeleri, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ailevi yükümlülüklerden kaynaklanan çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Katılımcılar, iş bulma sürecinde karşılaştıkları ana zorluklar arasında düşük ücretler, iş güvencesizliği, olumsuz çalışma koşulları ve toplumsal cinsiyet normlarının etkisini belirtmişlerdir. Toplumsal normlar ve geleneksel kalıplar, genç kadınların iş gücü piyasasına entegrasyonunu engelleyen önemli faktörler olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, kadınların iş bulma süreçlerinde yaşadıkları zorluklar arasında eğitim eksiklikleri, ailevi sorumluluklar ve sosyal destek mekanizmalarının yetersizliği de bulunmaktadır. Katılımcıların çoğu, iş bulma süreçlerinde yaşadıkları zorlukların yanı sıra, ailevi ve toplumsal beklentilerle başa çıkmanın da zorluğunu yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Çalışmanın sonuçları, NEET kadınlar için daha etkili ve kapsamlı politika geliştirme gereksinimini ortaya koymaktadır. Eğitim ve mesleki rehberlik programlarının yanı sıra, sosyal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi ve iş gücü piyasasında eşit fırsatlar sağlanması gerektiği vurgulanmaktadır. Yerel düzeyde işbirliklerinin ve topluluk desteklerinin artırılması, NEET kadınların iş gücü piyasasına entegrasyonunu kolaylaştırabilir. Bu bağlamda, yerel kurumlarla işbirliği yaparak kapsamlı eğitim programları ve sosyal destek hizmetlerinin sunulması, NEET kadınların karşılaştığı engelleri aşmalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, iş arama süreçlerinde karşılaşılan zorluklar, sosyal güvenlik eksiklikleri ve ailevi sorumluluklar gibi konularda çözümler sunan programların geliştirilmesi önemlidir.

Sonuç olarak, Düzce ili örneğinde NEET genç kadınların yaşadığı zorlukların anlaşılması, bu bireylerin iş gücü piyasasına başarılı bir şekilde entegrasyonunu sağlamak için gerekli adımların atılmasına olanak tanıyacaktır. Bu çalışma, NEET kadınların ekonomik bağımsızlıklarını desteklemek ve toplumsal eşitsizlikleri azaltmak için önerilen stratejileri ve müdahaleleri sunmaktadır. Eğitimde ve istihdamda yer almayan genç kadınların karşılaştığı engellerin detaylı bir şekilde analiz edilmesi, bu bireylerin yaşam kalitesini artıracak ve sosyal entegrasyonlarını güçlendirecek politikaların geliştirilmesine katkıda bulunacaktır. Ayrıca, yerel toplulukların ve eğitim kurumlarının işbirliği ile geliştirilen programlar, genç kadınların iş gücü piyasasına entegrasyonunu teşvik edebilir ve toplumsal eşitsizlikleri azaltabilir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Sosyal Politika, Kadın İstihdamı, NEET Gençler, NEET Genç Kadınlar.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ABSTRACT

This study aims to explore the challenges and unemployment processes faced by NEET (Not in Education, Employment, or Training) young women in Turkey, with a specific focus on Düzce Province. The NEET concept targets young women aged 15-29 who are not engaged in education, employment, or vocational training, highlighting the situations where young people are excluded from these opportunities.

The research is based on in-depth interviews conducted with 15 young women residing in Düzce. These interviews aimed to collect detailed information about their unemployment processes, barriers they encounter, and overall living conditions. Participants shared insights into the difficulties they face in job searching, job insecurity, lack of social support, and societal pressures. The study utilized a comprehensive data collection process to understand the main obstacles faced by NEET women and to develop effective policy solutions.

NEET young women in Düzce face a range of issues, including unemployment, low educational levels, gender inequality, and family responsibilities. Key challenges identified by participants include low wages, job insecurity, poor working conditions, and the influence of societal gender norms. Societal norms and traditional patterns were highlighted as significant barriers to integrating young women into the labor market. Additionally, issues such as educational deficiencies, family responsibilities, and inadequate social support mechanisms were noted as barriers in the employment process. Many participants also reported difficulties in balancing family and societal expectations with their job search efforts.

The findings of this study highlight the need for more effective and comprehensive policy development for NEET women. It emphasizes the necessity of strengthening educational and vocational guidance programs, enhancing social support mechanisms, and ensuring equal opportunities in the labor market. Increasing local collaborations and community support can facilitate the integration of NEET women into the workforce. In this context, collaborating with local institutions to provide comprehensive training programs and social support services can help overcome the barriers faced by NEET women. Moreover, developing programs that address challenges such as social security gaps and family responsibilities is crucial.

In conclusion, understanding the challenges faced by NEET young women in Düzce provides a basis for taking necessary steps to ensure their successful integration into the labor market. This study offers strategies and interventions to support NEET women in achieving economic independence and reducing gender inequalities. A detailed analysis of the barriers faced by young women who are neither in education nor employment will contribute to the development of policies that improve their quality of life and strengthen their social integration. Furthermore, programs developed in collaboration with local communities and educational institutions can promote the integration of young women into the labor market and reduce social inequalities.

Keywords: Women, Social Policy, Women's Employment, NEET Youth, NEET Young Women.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TÜİK ÜZERİNDEN TÜRKİYE'DE ÇALIŞMA HAYATINDA KADIN İSTİHDAMI (2019-20-21-22-23)

FROM TÜİK WOMEN'S EMPLOYMENT IN WORKING LIFE IN TURKEY (2019-20-21-22-23)

Doç. Dr. Hasan UZUN, Fırat Üniversitesi, İİBF, huzun@firat.edu.tr, 0000/0002/3526/2540, 59885

ÖZET

Bugün dünya nüfusunun neredeyse yarısını oluşturan kadınların ekonomik hayata katılım düzeyine baktığımızda sonuç hiç de iç açıcı değil. Tüm toplumlarda kadınların erkeklerin gerisinde kaldığını ve toplumsal ve ekonomik kalkınmadan yararlanma düzeylerinin daha düşük olduğunu söylemek mümkün. Kadınların hem ekonomik hem de sosyal alanda erkeklerin gerisinde kalmasının bazı nedenleri olduğu belirtilmektedir. Bu nedenlere baktığımızda birincisi kültürel bağlamda erkek güçlerinin yarattığı toplumsal ayrımcılık, diğeri kadınlara sağlanan sınırlı eğitim olanakları, kadın ve erkek arasındaki fizyolojik farklılıklar ve son olarak yasal düzenlemelerde yaşanan sorunlardır.

Geriye dönüp baktığımızda kadınların çalışma hayatına katılımı, yani çalışma alanlarında ortaya çıkışı I. ve II. Dünya Savaşları dönemine rastlamaktadır. O dönemde erkeklerin savaşa katılması, sanayide kadın emeğine olan ihtiyacı da beraberinde getirmişti.

Sanayileşmeyle birlikte kadına farklı roller yüklenmesi ve yeni alanların yaratılması, kadının hem ekonomik hem de toplumsal hayata katılımını artırmıştır. Sanayileşmeyle birlikte kadınların çalışmaya başlaması ve ekonomideki istihdam açığını kapatmasıyla kadın istihdamına olan ilgi her geçen gün artmaya başlamıştır. Sanayi Devrimi ile birlikte işgücü piyasasına giren kadınların, ekonomik, sosyal ve yasal gelişmeler nedeniyle günümüzde önceki yıllara göre istihdam edilme ve işgücünde yer alma olasılıkları daha yüksek olsa da, bu oran ne yazık ki henüz erkeklerin istihdamı ve işgücündeki düzeylerine ulaşamamıştır.

Ancak erken dönemlerde düşük ücretler ve kötü çalışma koşulları altında istihdam edilen kadınların, aslında sanayi devrimiyle birlikte ücretli kadın işgücü kavramının ortaya çıkışında bir dönüm noktası yaşadığını söylemek mümkündür. Ne yazık ki 19. yüzyılın ortalarında Batılı ülkelerin çalışma saatlerine getirdiği kısıtlamalar nedeniyle kadınların bazı sektörlerde çalışmasının yasaklandığını görüyoruz. Bu durum ne yazık ki kadın işgücünün sömürülmesine yol açmıştır.

Toplumlarda ekonomik kalkınmanın sağlanması için kadınların iş ve istihdamının artırılması ve sürece aktif katılımının sağlanması oldukça önemlidir. Bu şekilde refah düzeyi artırılacak ve haneye daha yüksek gelir sağlanacaktır. Ancak kadın işgücünün göz ardı edildiği toplumlarda bu durum önemli bir ekonomik kayıp olarak görülmektedir.

Türkiye'de kadın istihdamındaki en büyük sorun ve istenilen düzeyde olmamasının nedeni; işbölümündeki cinsiyet eşitsizliği, kentlere göç, geleneksel aile yapısındaki gelişme ve değişimler, düşük eğitim düzeyidir. Sanayileşme, kentleşme, göç ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması sonucunda kadınlar meslek edinme ve eğitim alma hakkına kavuşmuş, yeni iş alanlarında yer alma imkânına kavuşmuştur. 2023 istatistiklerine göre Türkiye'nin toplam nüfusu 85 milyon 614 bin 362 kişiden oluşuyor. Bunun 41 milyon 915 bin 985'i erkek, 41 milyon 698 bin 377'si ise kadın. Yani nüfusun %50,13'ünü erkekler, %49,87'sini ise kadınlar oluşturuyor. Nüfusun neredeyse yarısını oluşturan kadınlar, ülkede sürdürülebilir büyümenin sağlanması, küresel dünyadaki rekabet gücünün artırılması ve toplumun refah düzeyinin yükseltilmesinde büyük öneme sahiptir.

Günümüzde toplumsal sorun oluşturan alanlardan biri de işsizlik ve istihdamdır. Bu sorunların çözümü toplumsal refah ve kalkınmanın sağlanması açısından oldukça önemlidir. Kadınlar istihdam sorunundan etkilenmektedir. Bu bakımdan kadınların çalışma hayatına dahil edilmesi toplumsal kalkınmanın sağlanmasında oldukça önemli bir etkidir. Dolayısıyla günümüzde hem iş gücündeki kadın sayısının hem de kadın istihdamının öneminin arttığını görmekteyiz. Bu çalışmada Türkiye özelinde kadın istihdamının görünümü analiz edilmiştir. Çalışmanın temel amacı olan Türkiye'deki

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

kadın istihdamı ve kadınların işgücündeki mevcut durumları, TÜİK verileri kullanılarak bulunmuştur. Konuyla ilgili literatür taraması yapılmış ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden yararlanılmıştır. İstatistiksel veriler kapsamında kadın istihdamı tüm yönleriyle incelenmiş ve Türkiye'deki yansımaları ile kadınların çalışma hayatındaki durumu ortaya konulmuştur. Kadın istihdamının toplumsal kalkınma ve refahın artırılmasında önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak toplumsal yapı ve ekonomik politikalar nedeniyle kadın istihdamının istenilen düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Kadınların çalışma hayatındaki en önemli engeli, kadınların yapabileceği ve yapamayacağı işlere ilişkin önyargı ve ayrımcılıktır.

Anahtar kelimeler: İstihdam, Kadın İstihdamı, Kadın İşgücü.

ABSTRACT

When we look at the level of participation of women in economic life, which makes up almost half of the world's population today, the result is not encouraging at all. It is possible to say that women are lagging behind men in all societies and that their level of benefiting from social and economic development is lower. It is stated that there are some reasons why women are lagging behind men in both economic and social areas. When we look at these reasons, the first is the social discrimination created by male powers in the cultural context, the other is the limited educational opportunities provided to women, the physiological differences between men and women, and finally the problems experienced in legal regulations.

When we look back, women's participation in working life, that is, their emergence in the workplace, coincides with the period of World Wars I and II. At that time, men's participation in the war brought with it the need for women's labor in industry.

With industrialization, women were given different roles and new areas were created, increasing women's participation in both economic and social life. With industrialization, women started to work and closed the employment gap in the economy, and interest in women's employment began to increase every day. Although women who entered the labor market with the Industrial Revolution have a higher probability of being employed and in the workforce compared to previous years due to economic, social and legal developments, this rate has unfortunately not yet reached the levels of men's employment and workforce.

However, it is possible to say that women who were employed under low wages and poor working conditions in the early periods actually experienced a turning point in the emergence of the concept of paid female labor force with the industrial revolution. Unfortunately, we see that in the mid-19th century, due to the restrictions imposed by Western countries on working hours, women were prohibited from working in some sectors. This situation unfortunately led to the exploitation of female labor.

In order to ensure economic development in societies, it is very important to increase women's work and employment and ensure their active participation in the process. In this way, the level of welfare will be increased and higher income will be provided to the household. However, in societies where women's labor force is ignored, this situation is seen as a significant economic loss.

The biggest problem in women's employment in Turkey and the reason why it is not at the desired level is gender inequality in the division of labor, migration to cities, developments and changes in the traditional family structure, and low education levels. As a result of industrialization, urbanization, migration, and gender equality, women have gained the right to acquire a profession and receive education, and have gained the opportunity to take part in new business areas. According to 2023 statistics, Turkey's total population consists of 85 million 614 thousand 362 people. 41 million 915 thousand 985 of these are men, and 41 million 698 thousand 377 are women. In other words, 50.13% of the population is men, and 49.87% is women. Women, who make up almost half of the population, are of great importance in ensuring sustainable growth in the country, increasing competitiveness in the global world, and increasing the welfare level of the society.

One of the areas that create social problems today is unemployment and employment. The solution of these problems is very important in terms of ensuring social welfare and development. Women are affected by the employment problem. In this respect, the inclusion of women in working life is a very important factor in ensuring social development. Therefore, we see that both the number

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

of women in the workforce and the importance of women's employment are increasing today. In this study, the appearance of women's employment in Turkey was analyzed. The main purpose of the study, women's employment in Turkey and the current status of women in the workforce, was found using TÜİK data. A literature review was conducted on the subject and the data of the Turkish Statistical Institute (TÜİK) was used. Within the scope of statistical data, women's employment was examined in all its aspects and its reflections in Turkey and the status of women in working life were revealed. It was concluded that women's employment is important in increasing social development and welfare. However, it was determined that women's employment is not at the desired level due to social structure and economic policies. The most important obstacle for women in working life is prejudice and discrimination regarding the jobs that women can and cannot do.

Key words: Employment, Women's Employment, Women's Labor Force.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TÜRKİYE'DE KADIN İŞGÜCÜNÜN İSTİHDAMI VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ (2005-2023)

THE RELATIONSHIP WOMEN LABOR FORCE EMPLOYMENT AND ECONOMIC GROWTH IN TURKEY (2005-2023)

Dr. Sonay AKAR, Bağımsız Araştırmacı, tsoney61@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7707-3465

Prof. Dr. Ayşen Reyhan WOLFF, Giresun Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, aysen.wolff@giresun.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9496-9944

ÖZET

Dünya nüfusunun yarısını oluşturan kadınlar küresel düzeyde çeşitli lokasyonlarda birbirinden farklı sektör ve alanlarda faaliyet göstererek istihdam edilmektedir. Ancak yine de Dünya ülkelerinin çoğunda hatta insani gelişmişlik düzeyi yüksek olan ülkeler de dahil olmak üzere aktif çalışma hayatında yer alan kadın varlığı erkeklere nispeten düşük kalmaktadır. Ekonomik fırsatlara erişim konusunda kadın işgücünün bu "ikincil işgücü" durumundaki konumu kadının istihdam edildiği alanların niteliğinin belirlenmesinde etkin olmaktadır. Kadının eğitimi ve beceri düzeyi ne kadar yüksek olursa olsun işgücü piyasasında yer edinmede zorluklarla karşılaştığı yadsınamaz bir gerçekliktir. Üst düzey ve yüksek ücrete sahip işler yerine kalıplaşmış, düşük düzey ve düşük ücrete sahip işlerde çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Kadın emeğinin bu eksik temsili ve düşük görünürlüğü nedeniyle işgücü piyasasına entegre edilmesi temel bir kalkınma sorunu olarak toplumsal ve ekonomik kalkınmanın sağlanması için önemlidir. Kadın işgücünün istihdamının artırılması sürdürülebilir ekonomik güçten geçtiği öngörülmektedir. Çünkü ekonomik büyümenin varlığında bir gelir yaratımı söz konusudur. Gelirin elde edilmesinde gerçekleştirilen ekonomik faaliyetler ise ekonomik mal ve hizmet üretiminde üretim faktörlerinin etkin ve verimli kullanım sürecini ifade etmektedir. Kadının gelir üzerindeki faydası gelir dağılımının farklı bir kesiti hakkında bilgi sunmaktadır. Gelirin kadın emeği üzerinden artması hem kadın istihdamını arttıracak ve bu sayede ekonomik büyümenin değeri de artacaktır. Kadının istihdam edildiği sektörden elde ettiği ücret aynı zamanda üretim faktörlerine verilen hakları göstermektedir. Bu yüzden çalışmada sunulan çerçeve kadın istihdamının ekonomik büyüme üzerindeki etkisini uzun vadede ele almayı amaçlamaktadır. Çalışmada üretkenliğin belirlenmesinde faydalı olan bu üretim faktörü, beşeri sermaye olarak da nitelendirilen kadın emeğinin toplumun gelirini de arttıracığı öngörülmektedir. Bu kapsamda çalışmada 2005Q1-2023Q4 19 yıllık zaman serisi verileriyle ekonometrik bir araştırma yöntemi olan bir regresyon analizi yapılmıştır. Türkiye'deki kadın istihdamının ekonomik büyüme üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik bir tahminleme yapılmıştır. Çalışmada oluşturulan modelin bağımlı değişkeni Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) iken bağımsız değişkeni ise kadın istihdamıdır. Analizde kullanılan program aracı ise Eviews 12'dir. Değişkenlerin açıklanmasına ilişkin olarak kadın istihdam verileri Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) temin edilirken, GSYİH verileri ise Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Elektronik Veri Dağıtım Sisteminden (TCMB-EVDS) temin edilmiştir. Çalışmada yapılan analizi kısaca özetlemek gerekirse; çalışmada kullanılan değişkenler logaritmik dönüşümü sağlanarak analize dahil edilmiştir. Verilerin durağanlıkların analizinde Phillips Perron (PP) birim kök testinden yararlanılmıştır. Otokorelasyon ve değişen varyansların test edilmesinde sırasıyla Breusch Pagan Godfrey testi ve White testi kullanılmıştır. Son olarak regresyon analizi ise En Küçük Kareler tahmin yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Yapılan regresyon analizinden elde edilen bulgular Türkiye'deki kadın istihdamının ekonomik büyümeyi anlamlı ve pozitif yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Ortaya çıkan bu sonuç çalışmanın yapılmasına esas teşkil eden öngörüye destekler niteliktedir. Çalışmada kadın işgücünün istihdam edilmesinin ekonomik büyüme göstergesi olarak kullanılan GSYİH üzerindeki etkisi önemlidir. Bu etki

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

kadın istihdamının ekonomik büyümeyi yüzde 1.06 oranında arttırdığı yönündedir. Büyümedeki bu yönlü bir artış Türkiye için çalışmaya konu olan tarihsel süreçte kadın emeğinin potansiyel olarak faydalı olduğunu göstermiştir.

Günümüzde büyümenin desteklenmesinde kadının rolü dünya ülkelerinin çoğunda kritik bir konu olmaya devam etmektedir. Kadınların kayıtlı sektörlerdeki istihdamına erişimde karşılaştıkları engellerin ortadan kaldırılmasında çok önemli düzeyde sayılacak bir ilerleme kaydedilememiştir. Çalışmanın Türkiye'ye ilişkin sonuçların daha da ötesinde sunduğu öneri kadın istihdamının artırılmasının ekonomik eşitlik getirmesinin yanında sosyal eşitliği de beraberinde getireceği düşüncesidir. Politika yapıcıların kadın özelinde sosyal ve ekonomik eşitliklerin teşvik edilmesinde önemli görevler üstlenmesi elzemdir. Bu bakış açısı genelinde kısa dönemde yalnızca kadın istihdamının artırılmasını değil kadınların üst düzey işlerde bulunma ve ekonomik büyümeye olan faydasını arttırabilme yetenekleri üzerindeki yapısal engelleri azaltmakla ilişkilidir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, İstihdam, Ekonomik Büyüme, Regresyon Analizi

ABSTRACT

Women who make up half of the world's population, are employed globally in a variety of sectors and fields in various locations. However, in most of the world's countries, including those with high levels of human development, the number of women in active working life remains relatively low compared to men. This "secondary labor force" status of the female labor force in terms of access to economic opportunities is effective in determining the quality of the fields in which women are employed. It is an undeniable reality that women face difficulties in gaining a place in the labor market, no matter how high their level of education and skills. They are forced to work in stereotypical, low-level and low-paid jobs instead of high-level and high-paid jobs. Due to this under-representation and low visibility of women's labor, integrating women into the labor market is a fundamental development challenge for social and economic development. Increasing the employment of the female labor force is envisaged to pass through sustainable economic strength. Because there is income generation in the existence of economic growth. Economic activities carried out in the generation of income refers to the process of effective and efficient use of production factors in the production of economic goods and services. The benefit of women's labor on income provides information about a different cross-section of income distribution. The increase in income through women's labor will increase women's employment and thus the value of economic growth will increase. The wage earned by women in the sector in which they are employed also shows the rights given to the factors of production. Therefore, the framework presented in this study aims to address the impact of female employment on economic growth in the long run. In the study, it is predicted will increase the income of the society that women's labor, which is a factor of production that is useful for determining productivity and is also characterized as human capital, In this context, it was conducted a regression analysis, which is an econometric research method, with time series data for 19 years 2005Q1-2023Q4. It was made an estimation to determine the impact of women's employment on economic growth in Turkey. While the dependent variable of the model created in the study is the Gross Domestic Product (GDP), independent variable is women's employment. The program tool used in the analysis is Eviews 12. For the explanation of the variables, While data on female employment were obtained from the Turkish Statistical Institute (TSI), GDP data were obtained from the Central Bank of the Republic of Turkey Electronic Data Distribution System (CBRDT-EDDS). To briefly summarize the analysis conducted in the study; the variables used in the study were included to analysis logarithmically transformed. It was used to Phillips Perron (PP) unit root test in analyze the stationarity of the data. Breusch Pagan Godfrey test and White test are used to test for autocorrelation and changing variances, respectively. Finally, regression analysis is performed using the Least Squares estimation method.

The findings obtained from the regression analysis reveal that female employment in Turkey has a significant and positive effect on economic growth. This result supports the prediction that constitutes the basis of the study. In the study, It is significant the effect of female labor force employment on GDP, which is used as an indicator of economic growth. This effect is to increases economic growth by 1.06

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

percent of female employment. Such an increase in growth shows that women's labor was potentially beneficial for Turkey in the historical period subject to the study.

Today, the role of women in promoting growth remains a critical issue in most countries of the world. No significant progress has been made in eliminating the barriers women face in accessing formal sector employment. Beyond the results for Turkey of the study suggests that increasing women's employment will not only bring economic equality but also social equality. It is essential for policy makers to play an important role in promoting social and economic equality for women. This perspective across the board, it is not only about increasing women's employment in the short term, but also about reducing structural barriers to women's ability to hold high-level jobs and increase their benefits to economic growth.

Keywords: Women, Employment, Economic Growth, Regression Analysis

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÇAĞDAŞ EDEBİYATTA İLERİ YAŞ VE YAŞ AYRIMCILIĞI¹

Dr. Öğr. Üyesi, Yeşim Sultan AKBAY, Süleyman Demirel Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri

Fakültesi, yesimakbay@sdu.edu.tr-0000-0001-8170-8219

ADVANCED AGE AND AGEISM IN CONTEMPORARY LITERATURE²

Assist. Prof. Dr., Yeşim Sultan AKBAY, Süleyman Demirel University, Faculty of Humanities and

Social Sciences, yesimakbay@sdu.edu.tr-0000-0001-8170-8219

ÖZET

Kesişimsellik kavramı son yıllarda yükselişe geçerek cinsiyet, toplumsal cinsiyet, ırkçılık, etnisite ve bunların dezavantajları gibi elzem kültürel ve toplumsal sorunları ele alan bir teori haline gelmiştir. Yani, kesişimsellik kavramı bu teoriyi oluşturan kavramlarla ilgili klişeler ve önyargılarla ilgilenir. Yaş ayrımcılığı sorunu, kesişimselliğin güç ve toplumsal eşitsizlik konusundaki incelemesinin daha geniş çerçevesinde ortaya çıkmaktadır. Ulusal Yaşlanma Enstitüsü'nün kurucu müdürü olan Robert Butler, ilk defa 1969'da yaş ayrımcılığı terimini ortaya atmıştır. Yaş ayrımcılığı yaklaşımı hem yetişkinlerin çocuklara hem de ileri yaş insanlara yönelik yapılan ayrımcılıklara odaklanmıştır. Ancak ikinci husus hala çok az araştırılmıştır. Genel olarak yaş, ilgili ahlak kuralları ve temsil biçimleri ile özellikle yaş ve yaratıcılık üzerine var olan yaygın algılar hakkındaki anlatıları derinlemesine incelemeyi hedeflemektedir. Yirmi birinci yüzyılda, kadınların edebiyat dünyasında geçmişe göre daha fazla saygı gördüğü doğrudur. Ancak edebiyat ve yayın dünyasında cinsiyetçilik ve yaş ayrımcılığının talihsiz birleşimi, ileri yaş grubundaki kadınların eserlerinin yayınlanıp fark edilmesini zorlaştırmaktadır. Medya, altmış yaş ve üzeri ileri yaştaki insanların üretip yaratmasına bir hayli şaşırıyor gibi görünmektedir. Hatta "Büyükanne 82 yaşında ilk romanı için kitap anlaşması imzaladı" gibi aşağılayıcı gazete başlıkları bile bulunmaktadır. Bütün bunlarla beraber, görülmüştür ki Penelope Fitzgerald yaş ayrımcılığını asla içselleştirmemiş; altmış yaşını geçtiğinde yayıncısı tarafından amatör olarak adlandırılmasına rağmen kendi değerini hep bilmiş, sonunda, bu güçlü duruşu ona Booker Ödülü'nü kazandırmıştır. Aynı şekilde, Donna Baier Stein yaşla birlikte bilgeliğin geldiğine ve onu yaratmaya ve yazmaya teşvik eden her şeyin yaşam deneyimleri olduğuna inanmaktadır. Bu çalışmanın iddiası edebiyat dünyasında hak ettiği değeri henüz görmemiş olan Penelope Fitzgerald (1916-2000) ve Donna Baier Stein (1951) özelinde çağdaş kadın yazarları analiz ederek, yaş ayrımcılığı ve özellikle yaratıcılık arasındaki ilişkinin iddia edildiği kadar olumsuz bir durum olmadığını ortaya koymaktır. Çalışmanın metodu, her iki edebiyatçının kendi hayatı ve metinlerindeki bulguların yaş ayrımcılığı teorileri bağlamında karşılaştırmalı olarak ele alınıp incelenmesine dayanmaktadır. Bu çalışmanın temel hedefi özellikle "ileri yaştaki" kadın yazarlara karşı kesişimsel önyargı, yani yaş ayrımcılığı olmak üzere, kesişen kimliklere karşı önyargılı tutumlar konusunda farkındalık yaratmaktır. Bu nedenle söz konusu kesişimsel etkinin olası zararları ve bu iki kadın yazarın yaratıcılık sürecini güçlendiren dayanıklılık edebi açıdan ele alınacaktır. Çalışmada yaş ayrımcılığına bağlı zihinsel sorunlar, erken emeklilik, izole hissetme, bilişsel gerileme ve değişime direnç gibi kadın yazarlar üzerindeki olumsuz etkiler, bu yazarların bu süreci nasıl geçirdikleri ve bu tür engellerin yaratıcılıklarını ne ölçüde etkiledikleri bağlamında ele alınacaktır. Araştırmada, bu yazarların yaş ayrımcılığını mı yoksa yaşı etkinlik teorisini

¹ Bu çalışma, 18 Şubat 2024-17 Şubat 2025 tarihleri için TÜBİTAK 2219 Post Doktora Bursuyla Misafir Hoca (Visiting Scholar) olarak bulunduğum Cambridge University, Faculty of English, Cambridge, İngiltere'de devam eden çalışmalarımın türetilmiştir. Destekleri için TÜBİTAK BİDEP, gönderen kurumum SDÜ ve davet eden kurum Cambridge University Faculty of English'e sağladıkları imkanlar için teşekkür ederim.

² This study is based on my ongoing studies at Cambridge University, Faculty of English, Cambridge, England, as a Visiting Scholar supported by TÜBİTAK 2219 Postdoctoral Scholarship from February 18, 2024, to February 17, 2025. I would like to thank TÜBİTAK BİDEP for their support, my home institution Süleyman Demirel University, and my host institution, Cambridge University, Faculty of English, for the opportunities they provided.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

mi içselleştirdikleri belirginleştirilecektir. Çalışmanın hedefi "yaş ayrımcılığı buzdağının" daha derinlerine inmektir, çünkü altında keşfedilmeyi bekleyen birçok bileşen vardır. Çalışmada öncelikle oldukça belirsiz olan yaşlılık kavramı açıklanacaktır. Daha sonra, yaşlılıkla ilgili olası teorilere değinilecektir. Sonrasında elde edilen örnek metinler felsefî, psikolojik, sosyolojik ve edebi boyutlarıyla birlikte tahlil edilecektir. Bu yönüyle çalışma yalnızca edebiyata değil aynı zamanda disiplinler arası çalışmalara da katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Çalışmanın sonuçları arasında, yaşın ve yaratıcılığın her zaman olumsuz etkiler bırakmadığı bilakis yaşla gelen tecrübenin oldukça özgün katkıları ortaya koymayı mümkün kıldığı söylenebilir. Özellikle "late-bloomer" olarak bilinen ve geç açan çiçekler olarak Türkçeye çevirebileceğimiz 60 yaş üstü yazarların hayatlarının bu gözle okunabilmesi adına elimizdeki çalışmanın bir örnek olması umut edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaş Ayrımcılığı, İleri Yaş, Yaratıcılık, Kesişimsellik, Çağdaş Edebiyat.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ADVANCED AGE AND AGEISM IN CONTEMPORARY LITERATURE³

Assist. Prof. Dr., Yeşim Sultan AKBAY, Süleyman Demirel University, Faculty of Humanities and Social Sciences, yesimakbay@sdu.edu.tr-0000-0001-8170-8219

ABSTRACT

Intersectionality has been on the rise in the last decades. Since then, there has been ample research into such vital issues as sex, gender, racism, and ethnicity and their disadvantages. In other words, intersectionality deals with the stereotypes and prejudices related to the concepts comprising the theory. The issue of ageism has been emerging in the wider frame of intersectionality's scrutiny of power and social inequality. It was Robert Butler, the first director of the National Institute on Aging, coined the term ageism in 1969. Ageism has focused on both adults' power position towards children as well as the discrimination against older adults. The latter strand, though, is still very under-researched. The present paper intends to use age as a concept of intersectionality, delving into narrations about age (and respective moralities and modes of representation) in general and common perceptions of age and creativity in particular. It is true that now, in the twenty-first century, women have gained more respect in the literary world than in the past. The lethal combination of sexism and ageism in the literary and publishing world makes it harder for older women to get published and noticed. The media seems surprised when people of advanced age, aged sixty and over, do or create anything. There are even derogatory headlines such as: "Grandmother lands book deal for debut novel aged 82." All being said, it can be said that Penelope Fitzgerald never internalised ageism: she knew her worth despite being called amateurish by her publisher when she was over sixty. Eventually, her wisdom brought her the Booker Prize for Fiction. Likewise, Donna Baier Stein believes that with age comes wisdom and that her life experiences inspire her to create and write. This being the case, the present paper claims to analyse contemporary female writers, including Penelope Fitzgerald (1916-2000) and Donna Baier Stein (1951), who have not yet received the value they deserve in the literary World, and to reveal that the relationship between ageism and creativity in particular is not as negative as claimed. The paper's method is comparative, analysing the writers' lives and works in the context of age discrimination theories. The study's main objective is to raise awareness of biased attitudes against intersecting identities, especially that of the intersectional bias against "older" female writers, namely ageism. Therefore, the possible harms of the intersectional effect in question and the resilience that strengthens the creative process of these two women writers will be discussed from a literary perspective. That is to say; the research will address the negative impacts of ageism, such as mental problems, early retirement, feeling isolated, cognitive decline, and resistance to change on female writers, how these writers go through the process, and to what extent such impediments affect their creativity. The research will point out whether these writers internalised ageism or the activity theory of age. Eventually, one of the goals is to dig deeper into the problem of "the ageism iceberg," for beneath, there are myriad outcomes waiting to be discovered. In doing so, it is necessary to elucidate the concept of old age because it is quite ambiguous. Then, the possible theories related to ageism will be given in a detailed analysis. Employing qualitative, descriptive and explorative research methods as well as text-based analysis, ranging from philosophical, psychological and sociological to literary studies, the study aims to contribute not only to literature but also to interdisciplinary studies. Among the study results, it can be said that age is not "always" an impediment to creativity; on the contrary, the experience that comes with age makes it possible to reveal quite original contributions. In line with this, the study might stand as an example of

³ This study is based on my ongoing studies at Cambridge University, Faculty of English, Cambridge, England, as a Visiting Scholar supported by TÜBİTAK 2219 Postdoctoral Scholarship from February 18, 2024, to February 17, 2025. I would like to thank TÜBİTAK BİDEP for their support, my home institution Süleyman Demirel University, and my host institution, Cambridge University, Faculty of English, for the opportunities they provided.

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

hope in understanding the lives and works of writers who start writing after sixty, often referred to as “late-bloomers.”

Keywords: Ageism, Advanced Age, Creativity, Intersectionality, Contemporary Literature.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADIN ŞAİRLERİN DİVANLARINDAN BİR SÖYLEYİŞ SEÇKİSİ: MESELDİR KALIBI İLE KULLANILAN ATASÖZLERİ

A SELECTION OF PROVERBS FROM THE DIVANS OF WOMEN POETS: PROVERBS USED IN THE FORM OF MESELDİR

Dr. Öğr. Üyesi, Zeynep KOYUNCU, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat
Fakültesi, zeynepk@kmu.edu.tr- ORCID ID: 0000-0001-5054-1137

ÖZET

Atasözleri milletlerin dil malzemesi olması yanı sıra dünya görüşü, inanç algısı, tarihleri kısacası sosyo-kültürel bakış açıları ve davranış özelliklerini yansıtan unsurlar arasında önemli bir yer tutmaktadır. Deyim, darb-ı mesel, atasözü gibi söz varlıkları divan edebiyatının dil malzemesini oluşturmakla birlikte ait olduğu yüzyılların gelenek göreneklerini, dinî inanışlarını, kültürel zenginliklerini de günümüze taşırlar. Divan şiirinde erkeklerle kıyaslandığında kadın şairlerin sayıca çok az olduğu bilinmektedir. Bunun sebepleri arasında klasik şiirin kadının mahremiyetine ön planda tutan İslam kültürü ile beslenmesi ve toplum yapısının kadınlara ait duygu ve ifadelerin açığa vurulmasını ayıp sayması gösterilmektedir. Divan sahibi kadın şairlerin, klasik Türk edebiyatı kuralları dahilinde erkek şairlerle aynı mefhum ve mazmunları kullandıkları, dolayısı ile şiirlerini süslemek için atasözlerine sıklıkla ve başarı ile yer verdikleri bilinmektedir.

Arapça mesel “مثل” sözcüğü örnek, benzer, numune; atasözü, özdeyiş, darb-ı mesel anlamına gelmektedir. Mesel kelimesine sözlüklerde ibretlik hikâye, masal, eğitici kısa hikâye gibi karşılıklar da verilmiştir. Divan şiiri geleneğinde “bu meseldir” vb. ifadelerle kullanılan ibarenin bir atasözü ya da darb-ı mesel olması veya bu ibarenin ait olduğu dönemde yaygın olarak kullanıldığına dair çok sayıda örnek mevcuttur. Bunun yanında “meseldir” kelimesi içeren söz konusu ibareler atasözü, deyim gibi dil malzemeleri olmasalar bile dikkat çekilmek istenilen bir söyleyişe yer verileceğini işaret etmek için de kullanılmıştır. Eldeki çalışma, divanı olan kadın şairlerin “meseldir, meseldir bu, meseldir söylenir, meseldir denir, vb.” sözcükleri ile birlikte kullandıkları deyim, darb-ı mesel, atasözlerinin taranması ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmada, kadın şairlerin tamamının şiirlerinde taranılan ibareye yer vermediği görülmüştür. Çeşm-i Âfet (?-1907), Ferîde Hanım (1253/1837-1321/1903), Fıtnat Hanım (?- 1194/1780), Leylâ Hanım (?-1264/1848), Şeref Hanım (1809-1860), Tevhîde Hanım (1847-1901)’ın divanlarından çeşitli varyantlarla “meseldir” kelimesini içeren örnekler bulunmuştur. Sayılan şair hanımların tahsil seviyesi yüksek, devletin üst tabakalarında vazifeleri olan ailelere mensup oldukları, ilim irfan ve klasik şiir bilgisi ile yetiştirildikleri, bazı kadın şairlerin ailelerinde de şairler bulunduğu dikkati çekmiştir. Eğitimli ve nüfuzlu ailelerin üyesi olan kadın şairlerin umura ile bir arada bulunabilmesi onları tanınırlık, kabul görülme ve itibar açısından öne çıkarmıştır.

Altı şair hanımın divanlarından toplamda on sekiz beyit örneği elde edilmiştir. Kadın şairlerin çeşitli durumlarda öğüt ve örnek vermek, kıyaslamak, benzetmek gibi amaçlarla “meseldir” ve “meseldir söylenir” vb. kelimelerden sonra atasözleri, deyim, yargı veya genel kabul içeren ifadeler ya da divan edebiyatının klişeleşmiş unsurlarına yer verdikleri görülmüştür. Beyitlerde günümüzde sık söylenilip işitilmeyen “dağ üstü bağ” gibi deyişler yanında “sabreden derviş muradına ermiş, çok naz âşık usandırır, gönül kimi severse güzel odur, bakan göze yasak olmaz” gibi yaygın kullanılan atasözleri bulunmaktadır. Bununla birlikte “meseldir” kelimesi ile kurulsa da atasözü, deyim, darb-ı mesel olarak nitelenemeyecek, yalnızca o şaire özgü olup farklı kaynaklarda rastlanılmayan ifadeler de mevcuttur. Şahsa özgü bu kullanımlar şairlerin üslubunu ve şiir dünyalarını anlamak açısından veri niteliği taşımaktadır.

Bu çalışmada Çeşm-i Âfet, Ferîde, Fıtnat, Leylâ, Şeref ve Tevhîde Hanım’ın “meseldir” kelimesi etrafında kullandıkları söz varlığının ortaya çıkartılarak günümüze aktarılması amaçlandı. Kadın şairlerin bahsedilen kelime özelinde erkek şairlerden farklı olmaksızın divan şiirinin klişeleşmiş

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

unsurları olan aşk, âşık ve sevgiliden bahsettikleri; ayrılık, kıskançlık, özlem gibi insanî duygulara yer verdikleri; sabır ve tevekkül gibi dinî kavramlara değindikleri, sağlık ve tabiat unsurlarından bahsettikleri görüldü. İnceleme sonucunda kadın şairlerin atasözlerini gerek divan şiiri muhtevası gerekse tekniği açısından meseldir kalıbı ile maharetle işledikleri anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın Divan Şairleri, Mesel, Atasözü

ABSTRACT

In addition to being the linguistic material of nations, proverbs have an important place among the elements that reflect the world view, belief perception, history, in short, socio-cultural perspectives and behavioral characteristics. While the idioms, proverbs and proverbs constitute the linguistic material of divan literature, they also carry the traditions, customs, religious beliefs and cultural richness of the centuries to which they belong to the present day. It is known that there are very few female poets in Divan poetry compared to men. The reasons for this are that classical poetry is nourished by Islamic culture, which prioritizes the privacy of women, and that the social structure considers it shameful for women to reveal their feelings and expressions. It is known that the female poets of the Divan used the same concepts and metaphors as the male poets within the rules of classical Turkish literature, and therefore they frequently and successfully used proverbs to decorate their poems.

The Arabic word “مثال” means example, similar, sample; proverb, maxim, proverb. In dictionaries, the word “meselel” is also translated as cautionary tale, fairy tale, educational short story. In the tradition of Divan poetry, there are many examples in which the phrase used with expressions such as “this is a mesel” is a proverb or a proverb, or that this phrase was widely used in the period to which it belongs. In addition, even if these expressions are not linguistic materials such as proverbs and idioms, they are also used to indicate that a discourse to be emphasized will be included. The present study is limited to a review of the idioms, proverbs and proverbs used by women poets who have a divan with the words “meseldir, meseldir bu, meseldir söylenir, meseldir denir, etc.”.

In the study, it was observed that not all of the female poets included the phrase scanned in their poems. Çeşm-i Âfet (?-1907), Ferîde Hanım (1253/1837-1321/1903), Fıtnat Hanım (?- 1194/1780), Leylâ Hanım (?-1264/1848), Şeref Hanım (1809-1860), Tevhîde Hanım (1847-1901) were found to include the word “meseldir” with various variants. It is noteworthy that these poetesses belonged to families with high levels of education, held positions in the upper strata of the state, were raised with knowledge of science, wisdom and classical poetry, and that these poets also had poets in their families. The fact that female poets, who were members of educated and influential families, were able to coexist with the umera brought them to the forefront in terms of recognition, acceptance and prestige.

A total of eighteen couplet samples were obtained from the divans of six female poets. It was observed that the female poets included proverbs, idioms, expressions containing judgment or general acceptance, or clichéd elements of divan literature after the words “meseldir” and “meseldir söylenür” etc. in order to give advice and examples in various situations, to compare and compare. In addition to sayings such as “dağ üstü bağ”, which are not often heard today, the couplets include very frequently used proverbs such as “sabreden derviş muradına ermiş, çok naz âşık usandırır, gönül kimi severse güzel odur, bakan göze yasak olmaz”. On the other hand, there are also expressions that cannot be characterized as proverbs, idioms or proverbs even if they are formed with the word “meseldir”, which are unique to that poet and cannot be found in different sources. These idiosyncratic usages are data in terms of understanding the poets' style and their world of poetry.

This study aims to reveal the vocabulary of Çeşm-i Âfet, Ferîde, Fıtnat, Leylâ, Şeref and Tevhîde Hanım around the word “meseldir” and to transfer it to the present day. It was observed that the female poets, unlike the male poets, mentioned love, the lover and the beloved, which are the stereotypical elements of divan poetry; they included human emotions such as separation, jealousy and longing; they touched upon religious concepts such as patience and trust, and mentioned health and natural elements. As a result of the analysis, it was understood that women poets skillfully processed proverbs with the meseldir pattern in terms of both the content and technique of divan poetry.

Keywords: Women Divan Poets, Mesel, Proverb

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TÜRK ROMANININ HİSTERİK KADIN KAHRAMANLARI

HYSTERICAL HEROINES OF THE TURKISH NOVEL

Dr. Hatice NAMLI EMİROĞLU, Sakarya Üniversitesi Vakfı Özel Anadolu Lisesi,

hemioglu@sakarya.edu.tr - 0000-0003-1169-8558

ÖZET

Antik Yunan'da, kadınların bedensel ve ruhsal değişiklikleri rahim (hystera) ile ilişkilendirilmiş, kadınların ruhsal rahatsızlıklarının rahmin hareketliliğine ya da tutarsız bir yapıya sahip olmasıyla açıklanmıştır.

19. yüzyıldan itibaren kadınlar arsasında fiziksel ve duygusal olarak açıklanamayan birtakım semptomların çoğaldığı görülmüştür. Başta Sigmund Freud olmak üzere bilim insanları tarafından yapılan incelemelerde semptomların fiziksel değil, psikolojik nedenli olduğu ortaya konmuştur. Histerinin çocukluk travmaları ve bastırılmış cinsellikle bağlantılı olduğunu düşünen Freud, böylece psikanalizin temelini atmıştır. Ancak modern tıp histeriyi, cinsiyetle ilişkilendirmemektedir. Kadınların ruh hallerindeki değişim, farklı dönemlerde etkili olan hormonlarla ilişkilendirilmektedir.

Edebiyat sahasında histeri, genellikle toplumsal baskılar, kadınların karşılaştığı cinsiyetçi kısıtlamalar ve beklentiler bağlamında ele alınmaktadır. Bu durumun romanlarda histerik kadın kahramanların yaşadığı içsel çatışmalar, bastırılmış duyguların oluşturduğu huzursuzluk ve toplumsal normlarla uyumsuzluk biçiminde tezahür edebilmektedir. Çalışmada Türk romanında histerik tutumları farklı açılardan değerlendirilebilecek kadın kahramanlar, edebi dönemler bağlamında değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Tanzimat dönemi romanlarında kadınlar, eski geleneksel yapının dayattığı roller ile Batı etkisiyle gelen özgürlük arayışı arasında sıkışmışlardır. Bu durum, romanlarda çoğu zaman histerik ataklar, sinir krizleri ve duygusal çöküntüler şeklinde yansıtılmaktadır. Ahmet Mithat Efendi'nin Fatma Aliye'yle birlikte yazdığı *Hayal ve Hakikat* eserindeki Vedat ve *Dürdane Hanım* adlı tefrikasının kahramanı Dürdane, Türk romanındaki ilk histerik kadın kahramanlar olarak düşünülebilir. Namık Kemal'in *İntibah* romanındaki Mahpeyker, Recaizade Mahmut Ekrem'in *Araba Sevdası*'ndaki Periveş, Nabizade Nazım'ın *Zehra* romanında Zehra gibi kahramanlar da yansıttıkları özellikler bakımından histerik kahramanlar bağlamında değerlendirilebilir.

Servet-i Fünun döneminde, modernleşme sürecinde kadınların değişen rolleri ve toplumsal konumları romanda sıkça ele alınmaktadır. Kahramanlar çoğunlukla mutsuz, yalnız, iç dünyasında huzursuz bireyler olarak tasvir edilmektedir. Halit Ziya Uşaklıgil'in *Aşk-ı Memnu* romanında Bihter, histerik durumun en belirgin izlendiği kahraman olarak düşünülebilir. Mehmet Rauf'un *Eylül* romanında Suat'ın da benzer ruh halleriyle betimlendiğini söylenebilir.

Milli Edebiyat dönemi romanında histerik kadın kahramanlar, Servet-i Fünun dönemine göre farklı bir tematik ve ideolojik bağlamda değerlendirilir. Milli değerleri önceleyen kadın kahramanların histerik tutumları daha çok toplumsal roller ve bireysel arayışlarla ilişkilendirilebilir. Halide Edib'in *Handan* romanındaki Handan karakteri, bu dönemin en dikkat çeken histerik kadın kahramanlarından biridir. Handan, eğitilmiş ve modern bir kadındır, ancak duygusal hayatındaki başarısızlıklar, onu zamanla içsel bir çöküşe sürüklemektedir. Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Sodom ve Gomore* romanında Leyla karakteri, ahlaki çelişkiler içinde bocalayan, Batı'yı taklit etmeye çalışan, ancak içsel bir tatminsizlik ve huzursuzluk yaşayan bir figürdür. Bu içsel huzursuzluk, zaman zaman onun dengesiz davranışlar sergilemesine neden olmaktadır. *Nur Baba* romanında Ziba Hanım; mistik bir tarikatın etkisinde kalmış, tutkulu ve ruhsal anlamda huzursuz bir kadın olarak karşımıza çıkmaktadır ve hem dini hem de toplumsal normlar arasında sıkışmış histerik bir kahraman olarak betimlenebilir. *Kiralık Konak* romanında Seniha, en belirgin histerik kadın kahramanlardan biridir. Zira hem fiziksel hem de ruhsal anlamda zıtlıklarla dolu bir karakter olarak sunulmaktadır. Dönemin diğer yazarlarından biri olan Reşat Nuri'nin en ünlü eseri olan *Çalıkuşu* romanında, Feride zaman zaman histerik tepkiler veren bir

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

kadın kahraman olarak düşünülebilir. *Dudaktan Kalbe* romanında, Hacer'in histerik tavrı, sevdiği adama karşı sergilediği aşırı kıskançlıkların saplantılı bir hal almasında gözlenmektedir.

Milli Edebiyat sanatçılarının büyük bir kısmı Cumhuriyet Edebiyatı'nın ilk yazarları arasında yer almaktadır. Ancak Cumhuriyet dönemi romanında kadın kahramanların temsilinde önemli bir değişim yaşanmaktadır. Romanlarda "histerik kadın" imgesinin yerini kimlik arayışındaki kadına bırakmıştır. Bu dönemde histerik kadınlar daha ziyade psikolojik çözümlemeleri yoğun olarak kullanan Peyami Safa'nın romanlarında görülmektedir. *Fatih-Harbiye* romanında Neriman, Batılılaşma ile Doğu kültürü arasındaki gelgitlerin ve kendi içsel dünyasındaki çatışmaların kurbanı olmaktadır. *Bir Tereddüdün Romanı* adlı eserde histerik kadın karakter olarak öne çıkan kişi Vildan'dır. Her iki romandaki kahramanların histerik özellikleri, sadece bireysel bir zayıflık ya da sorun olarak değerlendirilmez aksine, toplumsal ve kültürel dinamiklerle iç içe geçmiş durumdadır.

Freud'un öncülüğünde ortaya konan histerik kadın imgesi Dünya romanında olduğu gibi Türk romanında da kadın kahramanların karakterizasyonunda önemli bir yer tutmaktadır. Tanzimat döneminden itibaren yansımalarını gördüğümüz kavram modernizmin etkisiyle şekillenmeye başlayan 1950 sonrası Türk romanında yerini kadının bireyselliğine özgü psikolojik tahlillere bırakmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Türk Romanı, Histeri.

ABSTRACT

In ancient Greece, women's physical and mental changes were associated with the uterus (hystera), and the mobility or inconsistent structure of the uterus explained women's mental disorders.

Since the 19th century, it has been observed that several physically and emotionally unexplained symptoms have increased among women. The analyses conducted by scientists, especially Sigmund Freud, revealed that the symptoms were not physical but psychological. Freud, who thought that hysteria was linked to childhood traumas and repressed sexuality, thus laid the foundation of psychoanalysis. However, modern medicine does not associate hysteria with gender. The change in women's moods is associated with effective hormones in different periods.

In literature, hysteria is usually dealt with in the context of social pressures, gendered restrictions, and expectations faced by women. This situation can manifest in internal conflicts experienced by hysterical heroines in novels, restlessness caused by repressed emotions, and incompatibility with social norms. In this study, heroines whose hysterical attitudes can be evaluated from different perspectives in Turkish novels are tried to be evaluated in the context of literary periods.

In the novels of the Tanzimat period, women are stuck between the roles imposed by the old traditional structure and the search for freedom that comes with the Western influence. This situation is often reflected in the novels in the form of hysterical attacks, nervous breakdowns, and emotional breakdowns. Vedat in Ahmet Mithat Efendi's *Hayal ve Hakikat*, written with Fatma Aliye, and *Dürdane Hanım*, the protagonist of the serialized novel *Dürdane*, can be considered as the first hysterical heroines in Turkish novels. Heroes such as Mahpeyker in Namik Kemal's novel *İntibah*, Periveş in Recaizade Mahmut Ekrem's *Araba Sevdası*, and Zehra in Nabizade Nazım's novel *Zehra* can also be considered hysterical heroines in terms of the characteristics they reflect.

In the Servet-i Fünun period, the changing roles and social positions of women in the modernization process are frequently discussed in the novel. The protagonists are predominantly depicted as unhappy, lonely, and restless individuals in their inner world. In Halit Ziya Uşaklıgil's novel *Aşk-ı Memnu*, Bihter can be considered the heroine in whom the hysterical state is most clearly observed. It can be said that Suat, in Mehmet Rauf's novel *Eylül*, is depicted with similar moods.

In the novels of the National Literature period, hysterical heroines are evaluated in a different thematic and ideological context compared to the Servet-i Fünun period. The hysterical attitudes of heroines prioritizing national values can be associated with social roles and individual pursuits. The character Handan in Halide Edib's novel *Handan* is one of this period's most striking hysterical heroines. Handan is an educated and modern woman, but the failures in her emotional life led her to an inner collapse over time. In Yakup Kadri Karaosmanoğlu's novel *Sodom ve Gomore*, Leyla is a figure who flounders in moral contradictions and tries to imitate the West but experiences inner dissatisfaction and restlessness. This inner restlessness causes her to exhibit unbalanced behavior from time to time. In the

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

novel *Nur Baba*, Ziba Hanım appears as a passionate and spiritually restless woman under the influence of a mystical sect and can be described as a hysterical heroine stuck between religious and social norms. Seniha is one of the most prominent hysterical heroines in *Kiralık Konak* novel. She is presented as a character full of physical and spiritual contrasts. In the novel *Çalığışu*, the most famous work of Reşat Nuri, one of the other writers of the period, Feride can be considered a heroine who reacts hysterically from time to time. In the novel *Dudaktan Kalbe*, Hacer's hysterical behavior is observed when her extreme jealousy toward the man she loves becomes obsessive.

Most national literature artists were among the first writers of Republican literature. However, there is a significant change in the representation of female protagonists in the novels of the Republican period. A woman searching for identity has replaced the image of a 'hysterical woman' in novels. In this period, hysterical women are primarily seen in the novels of Peyami Safa, who uses psychological analyses intensively. In the novel *Fatih-Harbiye*, Neriman becomes the victim of the tides between Westernisation and Eastern culture and the conflicts in her inner world. In the novel *Bir Tereddüdin Romanı*, Vildan is the prominent hysterical female character. The hysterical characteristics of the protagonists in both novels are not only considered an individual weakness or problem but are intertwined with social and cultural dynamics.

Keywords: Women, Turkish Novel, Hysteria.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

HALK HİKÂYELERİNDE AHDE VEFA, ÇOCUKSUZLUK VE AŞK BAĞLAMINDA İKİNCİ EŞ

SECOND WIFE IN THE CONTEXT OF PROMISE KEEPING, CHILDLESSNESS AND LOVE IN FOLK STORIES

Dr. Özlem ŞAHİN, Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ozlemsahin@düzce.edu.tr 0000-0003-0611-9910

ÖZET

Hayatın bir yansıması kabul edilen edebiyat ve edebî eserlerdeki kadın temsili bir toplumun kadın algısını okumak açısından değerlidir. Halkın bizzat sinesinden çıkmış halk edebiyatı metnlerinin bu bağlamdaki değeri yadsınamaz. Halk edebiyatının önemli bir kolu olan ve “yaratıcı, icracı ve dinleyici” bakımından erkek egemen bir gelenek olan “Âşık Edebiyatı”na ait edebî ürünlerdeki kadın temsillerinin değerlendirilmesi toplumun kadın algısını göstermesi bakımından önemlidir. Toplum içerisinde kadın; kız çocuk, sevgili, eş, anne gibi toplumsal cinsiyet rollerinde tanımlanmıştır. Bu tanımlanmış roller içerisinde kadınlar gerek kız çocuk gerek eş ve sevgili olarak pek çok sorun yaşamış ve yaşamaktadır. Bu sorunlardan biri de erkeğin birden fazla kadınla evlenmesidir. Birden fazla kadınla evlilik halk hikâyelerinde de görülmektedir. Bu çalışmada çok eşliliğin görüldüğü “Kam Püre Oğlu Bamsı Beyrek Boyu, Köroğlu, Latif Şah, Ercişli Emrah ve Selvihan, Şah İsmail, Sevdakâr Şah ile Gülenaz Hikâyeleri” “Feminist Edebiyat Eleştirisi” yöntemi ile değerlendirilerek halk hikâyelerinde “ikinci eş olarak” kadının nasıl ele alındığını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Feminist edebiyat eleştirisi metinlerde yer alan kadın imgeleri üzerinde çözümlemeler yapar. Kadınların edebî metinlerde nasıl ele alındığını ve kadın algısının nasıl olduğunu ortaya çıkarmayı amaçlar. Bu çalışmaları erkek sanatçıların eserlerindeki kadın imgeleri ve kadın sanatçıların eserlerindeki kadın imgeleri üzerinde incelemeler ve çözümlemeler yaparak gerçekleştirir. Bu çalışma da erkek sanatçıların, yani Âşık Edebiyatı’nın icracıları olan “Âşık”ların eserlerinde yer alan ikinci eş olarak kadın imgesinin irdelenmesini içermektedir.

Kam Püre Oğlu Bamsı Beyrek Boyu’nda Beyrek’in Banı Çiçek ve kendisini hapsoldüğü kuleden kurtaran “Tekür”ün kızıyla; Latif Şah Hikâyesi’nde Latif Şah’ın Mehriban Sultan ve onu ölümden kurtaran Esmer Sultan’la; Şah İsmail Hikâyesi’nde Şah İsmail’in Gülizar, Gülperi ve kendisini ölümden kurtaran Esmer Sultan ile evlendiği görülür. Bu evlilikler erkek kahramanların kendilerini kurtaran kızlarla “ahde vefa” kavramı etrafında meşrulaştırılarak okuyucuya sunulmaktadır. Bu evliliklere sesini çıkarmayan ilk kadınlar ise durumu “erkeğinin sözünü yerde bırakmamak” onun “erkeklik onuru korumak” adına kabul etmiş böylece hikâye örgüsünde okuyucuya kadınların bu gibi durumlarda yapması gereken onurlu bir davranış (ataerkil normlar gereği) olarak sunulmuştur. Çocuk sahibi olamamak erkeğin ikinci bir eş almasının gerekçesi olarak günümüzde de geçerliğini koruyan sebeplerden olup hikâyelerde de örneklerine rastlanmaktadır. Sevdakâr Şah ile Gülenaz Hikâyesi’nde Şah Abbas çocuğu olmadığı için hâlihazırda Perçem Sultan ile evli iken gizlice cariyelerinden Gülenaz ile evlenir ve bir evlat sahibi olur. Her iki kadına birden âşık olmak da bir diğer sebep olarak hikâyelerde karşımıza çıkar. Ercişli Emrah ve Selvihan hikâyesinde Emrah “Pir” elinden bâde içerek âşık olduğu Selvihan ve yine bâde içerek Emrah’a âşık olan Selatin Peri ile evlenir. Emrah ikisine âşık olduğu için evlenir. Bir diğer örnek ise Köroğlu’nun önce Nigar Hanım ve sonradan da Mömine Hanım ile olan evliliğidir.

Halk hikâyelerinde düğün mutlu sonun işaretidir. Birden fazla kadınla yapılan bu düğünlerin sonrasını hikâyelerde göremeyiz. Dolayısıyla asıl dramın yaşandığı bölümler halk hikâyelerinde görünmemektedir. Pek çoğunda ikinci eşin ilk kadın tarafından onaylanması durumu söz konusudur.

Yalnızca bir hikâyede Perçem Sultan’ın ikinci eşi kıskandığı için onu öldürterek intikam aldığı görülür. Diğer hikâyelerde aslında mağdur olan kadınlarda bir kabulleniş görülmektedir. Hikâyelerde ataerkil erkek normları tarafından arzu edilen bu kadın davranışı onaylanmış ve takdir edilmiştir. Bu durum ataerkil erkek bakış açısının göstergesi niteliğinde olup erkek egemen bir gelenek olan âşık

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

edebiyatının erkek temsilcileri tarafından ataerkil normlara uygun kadın tiplerinin oluşturulduğunu göstermektedir. Türk toplumunda geçmişten günümüze çok eşlilik yaygın olmasa da görülmektedir ve bu sosyolojik gerçek edebiyatın her alanında ve türünde olduğu gibi halk hikâyelerine de yansımıştır. Kadınlara atfedilen bu roller bazı noktalarda gerçek hayattakilerle benzerlik göstermektedir. Sonuç olarak erkeğin birden fazla kadınla evlenmesi yaratıcı, icracı ve dinleyici bakımından erkek egemen bu gelenek içinde ataerkil görüşün yansıması niteliğinde ve ataerkil normlara uygun olarak hikâye kurgusunda yerini almıştır.

Anahtar Kelimeler: Halk hikâyesi, ikinci eş, ataerkillik

ABSTRACT

The representation of women in literature and literary Works, which are considered a reflection of life, is valuable in terms of reading a society's perception of women. The values of folk literature texts that come from the hearts of the people themselves cannot be denied in the context. Evaluating the female representations in the literary products of "Ashik Literature", which is an important branch of folk literature and is male-dominated tradition in terms of "creator, performer and listener" is important in terms of showing the society's perception of women. Women in society; defined in gender roles such as daughter, lover, wife, mother. Within these defined roles, women have experienced and continue to experience many problems, both as daughters, wives and lovers. One of these problems is that a man marries more than one women. Marriage with more than one wife is also seen in folk tales. In this study, "Stories of Kam Püre's Son Bamsı Beyrek Boyu, Koroğlu, Latif Shah, Ercişli Emrah, Shah İsmail, Sevdakar Shah and Gülenaz" in which polygamy is seen, are evaluated with the "Feminist Literary Criticism" method and how women are handled "as a second wife" in folk tales is intended to reveal.

Feminist literary criticism analyzes the images of women in texts. It aims to reveal how women are handled in literary texts and what the perception of women is like. He carries out these studies by examining and analyzing the female images in the works of male artists. This study includes examining the image of women as a second wives in the works of male artists, that is "Ashiks" who are performers of Minstrel Literature.

In Kam Püre's Son Bamsı Beyrek Boyu, Beyrek's Banı Çiçek and the daughter of "Tekür" who saved him from the tower in saved him from tower he was imprisoned; In the Latif Shah Story, Latif Shah's relationship with Mehriban Sultan and Esmer Sultan who saved him from death; In the Shah İsmail story, it is seen that Shah İsmail married Gülizar, Gülperi and Esmer Sultan, who saved him from death. These marriages are legitimized and present to the reader around the concept of "pact keeping" between the male heroes and the girls who saved them.

The first woman who did not speak out about these marriages accepted the situation in order not to "keep their man's Word down" and "protect this male honor" thus, in the story line, it is presented to the reader as an honorable behavior that women should do in such situations (as per patriarchal norms). Not being able to have children is one of the reasons why a man takes a second wife, which is still valid today, and there is one example of it in the stories. In the Story of Sevdakar Shah and Gülenaz, since Shah Abbas does not have a child, while he is already married to Perçem Sultan, he secretly marries one of his concubines, Gülenaz, and has a child. Falling in love with both women at the same time appears in the stories as another reason. In the story of Ercişli Emrah and Selvihan, Emrah "Piré marries Selvihan, whom he falls in love with by drinking from her hand, and Selatin Peri, who also falls in love with Emrah by drinking wine from her hand. Emrah marries them because he is in love with them. Another example is Koroğlu's marriage first to Nigar Hanım and later Mömine Hanım.

In folk tales, a wedding is a sign of a happy ending. We cannot see the aftermath of these wedding with more than one woman in the stories. Therefore, the parts where the real drama takes place do not appear in folk tales. In many cases, the second wife approved by the first women. Only in one story is it seen that Perçem Sultan took revenge by having her husband second wife killed because she was jealous. In order stories, an acceptance is seen among the women who were actually victims. In the stories, this female behavior desired by patriarchal male norms is approved and appreciated. This situation is indicative of the patriarchal male perspective and shows that female types in accordance with patriarchal norms were created by the male representatives of minstrel literature, which is a male-dominated

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

tradition. Ploygamy has been seen in Turkish society from past to present, although it is not common, and this sociological fact is reflected in folk tales as well as in every field and genre of literature. These roles attributed to women are similar to those in real life at some points. As a result, a man's marriage to more than one woman has taken its place in story fiction as a reflection of the patriarchal view in this male-dominated tradition in terms of creator, performer and listener, and in accordance with patriarchal norms.

Key Words: Folk tale, second wife, patriarchy

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

NİNA'NIN KRALİÇE ARI KRALLIĞI: TOMRİS UYAR'IN “SORMA” ÖYKÜSÜNDE GÜÇ VE ETKİ DİNAMİKLERİ

NİNA'S QUEEN BEE KINGDOM: DYNAMICS OF POWER AND INFLUENCE IN TOMRİS UYAR'S STORY “DON'T ASK”

Öğr.Gör. Semra UZUN, Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, semrauzun@munzur.edu.tr-0000-
0003-2292-0089

ÖZET

Tomris Uyar, Türk edebiyatında güçlü kadın karakterlerin toplumsal rollerini ve içsel çatışmalarını derinlemesine ele alan bir yazar olarak tanınır. Öykülerinde kadınların iç dünyalarını, toplumsal cinsiyet rolleriyle olan mücadelesini ve birey olma çabalarını işler. Türk öykücülüğünün modernleşmesinde önemli bir isim olarak kabul edilen Tomris Uyar klasik öykü anlayışından uzaklaşarak daha deneysel ve yenilikçi bir tarz geliştirmiştir. Kadınların toplumsal rollerine ve bu rollerin getirdiği çatışmalara da derinlemesine yer veren yazar, bu yönüyle feminist edebiyatın da önemli isimlerinden biri olarak görülür. Kadın karakterlerin öykülerin merkezinde olduğu metinlerde güç ve liderlik mücadelesinin ele alındığı ve var olan toplumsal normlara nasıl karşı gelindiği gibi konular sıklıkla işlenir. Kraliçe Arı Sendromu, genellikle güçlü bir egonun ve toplumsal etki alanının merkezinde konumlanan bireylerin özelliklerini tanımlar. Sendrom, liderlik ve egemenlik arzusuyla çevresindeki bireyleri manipüle etme eğilimlerini içerir. Tomris Uyar “Sorma” adlı öyküsünde, sendromun edebi bir yansımasını sunar ve karakteri Nina aracılığıyla bu dinamikleri derinlemesine inceler. Nina, modanın merkezi figürü olarak, çevresindeki insanları ve toplumsal normları kendi egosunun etrafında şekillendirir. Nina'nın modacı olarak sahip olduğu statüyü, sadece kendi yaşamını değil, etrafındaki insanları kontrol altına almak ve yönlendirmek için nasıl kullandığını tartışır. Nina'nın çevresi üzerindeki etkisi, güç arayışının ve liderlik özelliklerinin kadınların dünyasında nasıl tezahür edebileceğini gözler önüne serer. Nina sosyal çevresini ve arkadaşlarını manipüle ederek, hem mesleki hem de kişisel alanlarda gücünü pekiştirir ve bu süreçte Kraliçe Arı Sendromu'nun klasik belirtilerini sergiler. Sendrom, kadınların iş dünyasında bir “yer” edinme mücadelesinde yalnız bırakılmalarının bir sonucu olarak da görülebilir. Kadın liderler, kendi başarılarını sürdürmek ve korumak için diğer kadınların ilerlemesini engellemeye yönelik davranışlar sergileyebilirler. Kadınlar arasındaki dayanışma zayıflarken patriarkal yapıların kadınları bölme ve birbirine düşürme amacını destekler. Öykü, feminist bir bakış açısıyla, kadınların toplumsal güç dinamiklerindeki rollerini ve etkilerini sorgular. Nina'nın öyküdeki güçlü ve baskın rolü, Kraliçe Arı Sendromu'nun izlerini taşıyarak, toplumsal cinsiyet rollerinin ve güç ilişkilerinin nasıl şekillendiğine dair derinlemesine bir analiz sunar. Sendrom, toplumsal cinsiyet rollerinin ve patriarkal yapıların kadınlar üzerindeki baskısını ve bu baskılar altında nasıl davrandıklarını anlamak açısından kritik bir öneme sahiptir. Yazar, Nina'nın karakteri aracılığıyla Kraliçe Arı Sendromu'nun feminist bir perspektiften nasıl gözlemlenebileceğini araştırmayı amaçlar. Feminist teoriler, Kraliçe Arı Sendromu'nu kadınların patriarkal sistem içinde var olma mücadelesi bağlamında ele alır. Bu teoriye göre kadınlar, erkek egemen yapılar içinde başarılı olabilmek için, diğer kadınlarla rekabet etmek zorunda kalabilirler. Bu da kadınlar arasında bir tür bölünmeye yol açar ve feminist dayanışmayı zayıflatabilir. Aynı zamanda Tomris Uyar'ın eserlerindeki toplumsal cinsiyet rolleri, güç ilişkileri ve kadın dayanışması temaları da öyküdeki kadın karakter Nina üzerinden derinlemesine analiz edilir. Nina üzerinden karakterlerin toplumsal beklentilere karşı duruşları ve bu duruşun getirdiği zorluklar anlatılır. Nina; güçlü bağımsız ve kendi ayakları üzerinde duran bir kadın figürü olarak öne çıkan ünlü bir modacı olarak toplumsal bir statüye sahiptir. Statü, liderlik vasfını da doğurunca Nina çevresindeki kadınlarla olan ilişkilerinde de oldukça baskındır. Kadınları desteklemek yerine onlara karşı bir ego savaşı içerisine

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

girmesi öyküde yazarın hissettirmeye çalıştığı otoriter kadın etkisidir. Nina'nın gücü, yalnızlığı, diğer kadınlarla olan ilişkileri ve bu ilişkilerdeki güç dinamikleri, feminist edebiyat eleştirisi için zengin bir malzeme sunar. Öyküdeki kadın karakter Nina; kadınların toplumsal cinsiyet rolleriyle savaşmaları ve bu savaşların onları nasıl etkilediğini gösteren en iyi örneklerden biridir. Çalışmanın amacı, sendromun kadınlar üzerinde yarattığı güç zehirlenmesinin etkilerini bulabilmek ve aynı zamanda güçlü ve devingen kadınların iş dünyasında diğer kadınların üzerinde oluşturduğu liderlik vasfının sonuçlarını aktarabilmek. Bunu sağlayabilmek için öncelikle Tomris Uyar'ın kadın karakterlerinin analizleri yapıldı sonrasında "Sorma" adlı öyküdeki Nina karakteri "Kraliçe Arı Sendromu" bağlamında karşılaştırıldı ve destekleyici örnekler öyküdeki kesitler üzerinden analiz edildi.

Anahtar Kelimeler: Kraliçe Arı Sendrom'u, Nina, Dinamik, Patriarkal, Feminist

ABSTRACT

Tomris Uyar is known as a writer who deeply examines the social roles and internal conflicts of strong female characters in Turkish literature. In her stories, she deals with the inner worlds of women, their struggle with gender roles and their efforts to become individuals. Considered an important name in the modernization of Turkish storytelling, Tomris Uyar has developed a more experimental and innovative style by moving away from the classical story approach. The writer, who also deeply covers the social roles of women and the conflicts brought about by these roles, is also seen as one of the important names of feminist literature in this respect. In texts where female characters are at the center of the stories, topics such as the struggle for power and leadership and how existing social norms are challenged are frequently discussed. Queen Bee Syndrome generally defines the characteristics of individuals positioned at the center of a strong ego and social sphere of influence. The syndrome includes tendencies to manipulate individuals around them with a desire for leadership and dominance. In her story "Sorma", Tomris Uyar presents a literary reflection of the syndrome and examines these dynamics in depth through her character Nina. As the central figure of fashion, Nina shapes the people and social norms around her ego. It discusses how Nina uses her status as a fashion designer to control and direct not only her own life but also the people around her. Nina's influence on her environment reveals how the quest for power and leadership qualities can manifest in the world of women. By manipulating her social circle and friends, Nina consolidates her power in both professional and personal areas, and in the process exhibits the classic symptoms of Queen Bee Syndrome. The syndrome can also be seen as a result of women being left alone in their struggle to gain a "place" in the business world. Female leaders may exhibit behaviors that prevent other women from advancing in order to maintain and protect their own success. As solidarity among women weakens, it supports the patriarchal structures' aim to divide and pit women against each other. The story questions the roles and effects of women in social power dynamics from a feminist perspective. Nina's strong and dominant role in the story bears the traces of Queen Bee Syndrome, providing an in-depth analysis of how gender roles and power relations are shaped. The syndrome is of critical importance in understanding the pressure that gender roles and patriarchal structures put on women and how they behave under these pressures. The author aims to investigate how Queen Bee Syndrome can be observed from a feminist perspective through Nina's character. Feminist theories address Queen Bee Syndrome in the context of women's struggle to exist within the patriarchal system. According to this theory, women may have to compete with other women in order to be successful within male-dominated structures. This leads to a kind of division among women and can weaken feminist solidarity. At the same time, gender roles, power relations and themes of women's solidarity in Tomris Uyar's works are also analyzed in depth through the female character Nina in the story. The characters' stance against social expectations and the difficulties brought by this stance are narrated through Nina. Nina; has a social status as a famous fashion designer who stands out as a strong, independent and self-sufficient female figure. Since this status also gives birth to leadership qualities, Nina is also quite dominant in her relationships with the women around her. Instead of supporting women, she engages in an ego war against them, which is the authoritarian female influence that the author tries to make felt in the story. Nina's power, loneliness, her relationships with other women and the power dynamics in these relationships provide rich material for feminist literary criticism. The female character Nina in the story is one of the best examples of

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

women fighting against gender roles and how these battles affect them. The aim of the study is to find the effects of the power poisoning that the syndrome creates on women and also to convey the results of the leadership quality that strong and dynamic women create on other women in the business world. In order to achieve this, first of all, the female characters of Tomris Uyar were analyzed and then the character of Nina in the story "Ask" was compared in the context of "Queen Bee Syndrome" and supporting examples were analyzed through sections in the story.

Keywords: Queen Bee Syndrome, Nina, Dynamic, Patriarchal, Feminist

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

SAĞLIKTA TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİKLERİ: KADIN SAĞLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

GENDER INEQUALITIES IN HEALTH: FACTORS AFFECTING WOMEN'S HEALTH

Prof. Dr. Veda BİLİCAN GÖKKAYA, Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, e-mail: bilican@cumhuriyet.edu.tr ORCID: 0000-0001-5083-6445

Araş. Gör. Gönül KILIÇ, Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, e-mail: gonulkilic@cumhuriyet.edu.tr ORCID: 0009-0009-6190-0719

ÖZET

Literatüre Ann Oakley'in "Cinsiyet, Toplumsal Cinsiyet ve Toplum" (1972) adlı eseriyle giren toplumsal cinsiyet (gender) kavramı, kadın ve erkeğe yüklenen rol ve sorumluluklar olarak tanımlanmaktadır (Ecevit, 2021: 9). Döneme, topluma ve kültüre -sosyo-kültürel, ekonomik vb. değişim ve dönüşümler nedeniyle- göre değişen, toplumsallaşma yolu ile öğrenilen toplumsal cinsiyet kavramını İstanbul Sözleşmesi de 3. Maddesinde "*toplum tarafından kadın ve erkeğe yüklenen ve sosyal olarak kurgulanan roller, davranışlar ve eylemler*" (İstanbul Sözleşmesi, 2014) olarak ifade etmektedir.

Toplumun bireylere (kadın, erkek) yüklediği rol ve sorumluluklar, toplumsal yaşamın pek çok alanında (özel alan/kamusal alan) eşitsizlikleri de beraberinde getirmektedir. Bu alanlardan biri de sağlık alanıdır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) sağlık kavramını, "*sadece hastalık ve sakatlığın olmaması değil bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden de tam bir iyilik halinde olması*" (WHO, 2014:1; Karaduman, 2021: 166; Karacan ve Gökçe, 2020: 40; Bolsoy ve Sevil, 2006: 77; Tekingündüz vd., 2016: 33; Alu, 2017: 32) şeklinde tanımlamaktadır. Çok boyutlu (fiziksel, psikolojik, toplumsal vb. boyutlar) bir olgu olan sağlık; ulusal ve uluslararası platformlarda tüm bireylerin doğuştan sahip olduğu sosyal bir hak olmasına rağmen kadınlar, toplumsal yapıdaki toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri nedeniyle sağlıkları için gerekli kaynaklara/sağlık hizmetlerine erişmekte zorlanmakta dolayısıyla erkeklere oranla daha fazla hastalığa yakalanmakta ve sağlık konusunda onlardan daha çok olumsuzluklarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Örneğin; yapılan araştırmalar kadınların erkeklere göre daha uzun yaşadıklarını ancak yaşam kalitelerinin onlardan daha düşük olduğunu ve daha fazla hastalandıklarını göstermektedir (Nathanson, 1975; Bird ve Rieker, 1999; McDonough ve Walters, 2001; WHO, 2003; Borrell vd., 2014; Demirci-Bal, 2014; Sezgin, 2015; Aytaç ve Kurttaş, 2015; Gönç-Şavran, 2019; Eryılmaz, 2020).

Araştırmalar; kadınların erkeklere oranla daha fazla sağlık sorunu yaşıyor olmasını sadece biyolojik nedenlerle açıklanamayacağını, toplumsal nedenlerin de göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamaktadır. Toplumsal cinsiyet rollerinin, bireyler arasındaki eşitsizliği ortaya çıkardığı ve bu eşitsizlikler nedeniyle kadınların hem özel alanda (aile içinde) hem de kamusal alanda erkeklere oranla dezavantajlı duruma düştüğü, ikincileştirildiği görülmektedir. Şöyle ki toplumsal cinsiyet rollerinin beraberinde getirdiği eşitsizlik nedeniyle kadınlar erkeklere oranla eğitime daha az katılmakta, onlara göre daha az istihdam edilmekte/daha az işgücüne katılmakta ve daha az ücret almakta, karar alma süreçlerine ise yeterli ve etkin bir biçimde katılamamaktadırlar. Buradan hareketle kadınların erkekler karşısında dezavantajlı durumda olması; onların, sağlık kaynaklarına/sağlık hizmetlerine zamanında ve etkin bir biçimde erişimlerini olumsuz etkilemekte, daha fazla sorun yaşamalarına sebebiyet vermektedir.

Toplumsal yapı içerisinde bireylere yüklenen bu rol ve sorumlulukların ortaya çıkardığı eşitsizlikler; hak, adalet, özgürlük, eşitlik vb. gibi olguları zedelemektedir. Bu bağlamda özel ve kamusal alandaki cinsiyetçi kalıp yargılarla mücadele ederek, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini ortadan kaldırmak; kadınları güçlendirerek toplumsal yapıdaki kimlik inşalarına katkıda bulunmak, toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısıyla toplumsal yapıdaki tüm alanları özellikle de sağlık alanını yeniden düzenlemek oldukça önemlidir. Diğer bir deyişle toplumda toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak adına; kadınların eğitim almalarını, ekonomik yaşama ve karar alma süreçlerine aktif katılmalarını, "sağlıkta eşitlik" ilkesiyle hareket edilerek, sağlık hizmetlerine erişimde sıkıntı yaşamamalarını sağlamak gerekmektedir.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Çalışma, literatür taramasına dayalı derleme bir çalışmadır. Bu çalışmada, toplumsal cinsiyet eşitsizliği çerçevesinde sağlığa özellikle de kadın sağlığını etkileyen faktörlerin (eğitim, ekonomi, kadına yönelik şiddet, sağlık hizmetlerine sınırlı erişim vb. faktörler) neler olduğuna yer verilmiş, konuyla ilgili öneriler sunulmuş, dolayısıyla sağlıkla/kadın sağlığıyla ilgili farkındalığın oluşturulması/artırılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadın, sağlık

ABSTRACT

The concept of gender, which entered the literature with Ann Oakley's work "Sex, Gender and Society" (1972), is defined as the roles and responsibilities assigned to women and men (Ecevit, 2021: 9). Article 3 of the Istanbul Convention expresses the concept of gender, which changes depending on the period, society and culture – due to socio-cultural, economic, etc. changes and transformations – and is learned through socialization, as "*the socially constructed roles, behaviors and actions that a society imposes on women and men*" (Istanbul Convention, 2014).

The roles and responsibilities that society imposes on individuals (women and men) bring about inequalities in numerous areas of social life (private and public sphere). The field of health is one of these areas. The World Health Organization (WHO) defines the concept of health as "*not only the absence of disease and disability, but also a state of complete physical, mental and social well-being of individuals*" (WHO, 2014:1; Karaduman, 2021: 166; Karacan and Gökçe, 2020: 40; Bolsoy and Sevil, 2006: 77; Tekingündüz et al., 2016: 33; Alu, 2017: 32). Although health, which is a multidimensional phenomenon (has physical, psychological, social, etc. dimensions), is a social right inherent to all individuals on national and international platforms, women have difficulty accessing the resources/health services required for their health due to gender inequalities in the social structure. Hence they suffer from more diseases than men and face more negative health conditions. For instance, research shows that women live longer than men, but their quality of life is lower and they become ill more (Nathanson, 1975; Bird and Rieker, 1999; McDonough and Walters, 2001; WHO, 2003; Borrell et al., 2014; Demirgöz-Bal, 2014; Sezgin, 2015; Aytaç and Kurttaş, 2015; Gönc-Şavran, 2019; Eryılmaz, 2020).

Research stresses that the fact that women experience more health problems than men cannot be explained only by biological reasons, but social reasons should also be taken into account. Gender roles reveal inequalities among individuals, and due to these inequalities, women are disadvantaged and subordinated compared to men both in the private (in the family) and public sphere. Thus, due to the inequality brought about by gender roles, women participate in education less than men, are less employed/participate in the workforce less and receive lower wages and cannot participate in decision-making processes adequately and effectively. Accordingly, the disadvantaged position of women compared to men adversely affects their timely and effective access to health resources/health services and causes them to experience more problems.

Inequalities arising from these roles and responsibilities assigned to individuals within the social structure damage phenomena such as rights, justice, freedom, equality, etc. In this respect, it is essential to eliminate gender inequalities by combating sexist stereotypes in the private and public spheres, contribute to the construction of identity in the social structure by empowering women, and reorganize all areas of the social structure, particularly the field of health, from a gender equality perspective. In other words, to provide gender equality in society, it is necessary to ensure that women receive education, participate actively in economic life and decision-making processes, and do not have problems accessing health services by acting with the principle of "equality in health."

The study is a review study based on a literature review. This study addressed factors affecting health, especially women's health, within the framework of gender inequality (factors such as education, economy, violence against women, limited access to health services, etc.), are included, suggestions on the subject are presented, thus aiming to raise/increase awareness about health/women's health.

Keywords: Gender, gender inequality, woman, health

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ORTAÇAĞ'DA "FEMİNİST BİR SES" OLARAK CHRISTİNE DE PİSAN

CHRISTINE DE PISAN AS A "FEMINIST VOICE" IN THE MIDDLE AGES

Doç. Dr. Handan KARAKAYA, Fırat Üniversitesi, İİBF-Sosyal Hizmet, hkarakaya@firat.etu.tr-

0000-0003-2749-4277

ÖZET

Kadın hakları ya da kadınların uğradığı ayrımcılıkların tarihi süreçte izini sürmek oldukça zordur. Kadınlar farklı çağlarda ve farklı toplumlarda cinsiyetlerinden kaynaklanan ayrımcılıklara uğramışlardır. Bu ayrımcılıklar tarihin büyük bir kısmında dillendirilmemiş ve kavramlaştırılmamıştır. Kadınların uğradıkları ayrımcılıkların kaynağını ataerkillik olarak tanımlayan feminizm, XIX yüzyılda kavramlaşması bu alanda yapılacak çalışmalara öncülük etmiştir. Ancak XVIII. yüzyılda Fransa'da filozoflar ve kadın yazarlarca ortaya atılan ve savunulan kadın hakları da hareketin başlangıç noktası olarak kabul edilmektedir. Bu açıdan bakıldığında kadın hakları ideolojisi olarak da tanımlanan feminizmin ortaya çıkış tarihi çok daha gerilere götürülebilir. Birçok kaynakta 1789 Fransız İhtilali ve sonrası haklar bakımından bir milat olarak kabul edilmektedir. Süreç içerisinde özgürlük, adalet eşitlik gibi temel kavramlarını benimseyen ve bu mücadeleye destek veren kadınlar, ihtilal sonrasında hayal kırıklığına uğramışlardır. Bir kadın filozof ve yazar olan Olimpe de Gouges ihtilalin "yurttaş" kavramının kadınları dışarda bıraktığını yüksek sesle dillendirmiştir. "Yurttaş" olmanın her şeyden önce erkek olmayı gerektirdiğinin ve kadınların gerçek yurttaşlar olarak kabul edilmediğinin altı çizilmiştir. De Gouges, 1791 Kadın ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'ni yayınlayarak, haklar bildirgesindeki eksiklikleri dile getirmiştir. Ancak kadınların toplumsal hayattan dışlandıklarının fark edilmesinin tarihi çok daha eskidir. Bir protesto ve manifestoya dönüşmeye de Ortaçağ Avrupa'sında eserleri ile bu ayrımcılığı dillendirme fırsatı bulmuş kadınlar olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda kökleri Ortaçağ yazarlarına kadar uzanan feminist hareket, kadınların ataerki sistem karşısında ezilmişlerine ve bu ezilmişliği besleyen unsurlara dikkat çekme çabasının XIX. Yüzyılda kavramsallaşmış biçimidir diyebiliriz. Feminizmi bir kavram olarak kullanmayan ancak kadınların hak kaybına uğradığını dillendiren ilk profesyonel kadın yazar olarak bilinen Christine de Pisan, 1364 yılında Venedik'te doğdu. Babası, Fransa'dan Charles V tarafından saraya davet edilince Pisan çocuk yaşta sarayın imkanlarından yararlanma fırsatı buldu. Christine de Pisan'ın saraya taşınması ona diğer kadınlardan farklı olarak okuma yazma öğrenme ve ardından retorik ve felsefe çalışma fırsatı verdi. Bilindiği gibi Ortaçağ kadınları, çoğunlukla erkeklere sağlanan bu tür eğitimlerden mahrumdu. Aldığı eğitim sonrasında özellikle edebi alanda çalışmalar ortaya koyan Pisan, kadınların uğradıkları ayrımcılıkların farkındadır. Sarayda iyi bir evlilik yapan Pisan, eşini kaybettikten sonra profesyonel bir yazar olarak hayatına devam etti ve ailesini kendi başına geçindirerek, bir kadının kendi kendini yönetme yeteneğini kanıtladı. Kariyerine lirik şiirler yazarak başlayan Pisan, esas olarak siyaset, ahlaki konular ve toplumdaki kadınların durumu üzerine yazılar yazdı. Pisan'ın çalışmalarında özellikle kadınların geleneksel konumuna itiraz etme cesareti, onu Ortaçağ'ın en dikkat çekici edebi figürlerinden biri haline getirdi. Ortaçağ Avrupa'sında kadınlar, anlamsız, güvenilmez ve ahlaksız varlıklar olarak tasvir edilirken, Pisan bunun adil olmayan bir durum olduğunun farkındadır ve bunu dillendirmekten çekinmemektedir. Kültürün bu kadın düşmanı tavrına karşı Pisan, The Book of the City of Ladies'i yazdı. Kadınların aslında erkeklerle aynı güç, zekâ yetenek ve erdem özelliklerine sahip olduğunu göstermek için tarihten ve mitolojiden birkaç güçlü kadının hikayelerini anlattı. Ütopik bir eser olarak da kabul edilen The Book of the City of Ladies de kadın düşmanı edebiyat ve kültür tarihine kendi toplumsal ve entelektüel bakış açısından bir değerlendirme yapar. Çalışmasında Pisan, kadınlar için sanatsal dayanakları kullanarak alternatif bir ideolojik konum inşa eder. Bu bağlamda çalışmanın amacı kadın hakları bağlamında Christine de Pisan'ın çalışmalarının kısaca ele alınmasıdır. Nitel araştırma deseni ile tasarlanan çalışmada doküman incelemesi tekniği kullanılacaktır. Pisan'ın öne çıkan eserleri kadın hakları

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

bağlamında ele alınacağı gibi Pisan'ın düşüncelerini ifade etmede kullandığı tekniklere de dikkat çekilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kadın Hakları, Feminizm, Ataerkillik, Ortaçağ

ABSTRACT

It is very difficult to trace women's rights or the discrimination women face throughout history. Women have been subjected to discrimination due to their gender in different eras and societies. Feminism, which defines the source of discrimination against women as patriarchy, was conceptualized in the 19th century. However, women's rights, which were put forward and defended by philosophers and women writers in France in the 18th century, are also accepted as the starting point of the movement. From this perspective, it is quite difficult to define the period in which feminism, also defined as the ideology of women's rights, emerged. In many sources, the French Revolution of 1789 and its aftermath are considered a turning point. Women who embraced the basic concepts of the French Revolution such as freedom, justice and equality and supported this struggle were disappointed after the revolution. Olimpe de Gouges, a female philosopher and writer, loudly voiced that the concept of "citizen" in the revolution excluded women. It was emphasized that being a "citizen" required being a man first and foremost, and that women were not considered real citizens. De Gouges published the 1791 Declaration of the Rights of Women and Citizens, expressing the deficiencies in the declaration of rights. However, the history of women being excluded from social life is much older. It is known that there were women in medieval Europe who had the opportunity to voice this discrimination through their works, even if it did not turn into a protest or a manifesto. In this context, we can say that the feminist movement, whose roots go back to medieval writers, is the conceptualized form of the effort to draw attention to the oppression of women in the face of the patriarchal system and the elements that feed this oppression in the 19th century. Known as the first professional female writer who did not use feminism as a concept but voiced the loss of women's rights, Christine de Pizan was born in Venice in 1364. Her father was invited to the palace by Charles V of France and she had the opportunity to move to the palace at a young age. Christine de Pizan's move to the palace gave her the opportunity to learn to read and write, and then to study rhetoric and philosophy, unlike other women. As is known, medieval women were deprived of such educations, which were mostly provided to men. After her education, Pisan, who especially worked in the literary field, was aware of the discrimination women faced. Having a good marriage in the palace, Pisan continued her life as a professional writer after losing her husband and supported her family on her own, proving a woman's ability to govern herself. Pisan, who began her career writing lyric poems, mainly wrote about politics, moral issues and the situation of women in society. Pisan's courage in her works, especially in challenging the traditional position of women, made her one of the most remarkable literary figures of the Middle Ages. In medieval Europe, women were portrayed as meaningless, untrustworthy, and immoral beings, and Pisan was aware that this was unfair. In response to this misogynist attitude of the culture, Pisan wrote The Book of the City of Ladies. She told the stories of several powerful women from history and mythology to show that women actually had the same qualities of strength, intelligence, talent, and virtue as men. The Book of the City of Ladies, which is also considered a utopian work, also evaluates the misogynist literary and cultural history from her own social and intellectual perspective. In her work, Pisan constructs an alternative ideological position for women using artistic foundations. In this context, the aim of the study is to briefly examine Christine de Pisan's work in the context of women's rights. The study, designed with a qualitative research design, will use the document analysis technique. Pisan's prominent works will be discussed in the context of women's rights, and the techniques Pisan uses to express her thoughts will also be highlighted.

Keywords: Women's Rights, Feminism, Patriarchy, Middle Ages

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

SİNOP ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ VE KADINA YÖNELİK ŞİDDET TUTUMLARININ ÖLÇÜLMESİ

MEASUREMENT OF THE SINOP UNIVERSITY STUDENTS' GENDER ROLES AND THEIR ATTITUDES VIOLENCE TOWARDS WOMEN

Doç.Dr. Derya ŞAHİN, Sinop Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, deryasahin@sinop.edu.tr,

0000-0003-3640-021X

Dr.Öğr.Üyesi Ayşe Çağrı ZENGİN, Sinop Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi,

acagrici@sinop.edu.tr, 0000-0001-5642-4660

Doç.Dr.Nuriye ÇELİK, Sinop Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, nuriyecelikk@sinop.edu.tr,

0000-0001-6368-1956

ÖZET

Tüm toplumlar geçmişten günümüze farklı boyut ve etkileriyle karşılaştığı şiddet, çok boyutlu incelenmesi gereken derin bir konudur. Bir insan hakkı ihlali olarak kabul gören şiddetin genelde birine zarar verme amacı gütmesi nedeni ile toplumsal düzen ve adalet üzerinde güvenin sorgulanmasına, şiddete maruz kalan kadar tanık olanlar üzerinde farklı etkiler göstermesi toplumsal bölünme ve kimlikler üzerinde sonuçlar doğuran bir olgu olduğu için üzerinde çok durulan bir olgudur(<https://tr.euronews.com/2022/03/31/erkeklerden-fiziksel-veya-cinsel-siddet-goren-kad-nlar-n-aran-avrupa-ve-oecd-nin-lideri-tu> E.T.13/09/2024). Bu nedenle farklı disiplinlerin çalıştığı bir konu olmuştur.

Bu yönüyle incelendiğinde şiddet sosyal bilimciler tarafından kuramlar, sağlık bilimciler tarafından sonuçları, etkileri ve bakım/tedavi yaklaşımları, diğer bilim dalları tarafından da genom, aktarım veya tanımlanma şekilleri üzerinde açıklamalarla aydınlatılmaya çalışılmıştır. Şiddet istatistikleri olarak ta baktığımızda kadına karşı şiddet istatistikleri, toplumsal cinsiyet istatistikleri, sağlık istatistikleri başlıklarında veri analizleri ile alınan tedbirlerin etkinliği veya sorunun önemi izlenmeye çalışılmaktadır.

Şiddeti açıklayan kuramlar veya yapılan araştırmalarda cinsiyet önemli bir kavramdır. İstatistiksel araştırmalarda da görüleceği üzere toplumsal cinsiyet istatistikleri veri seti ile de şiddet bir alt başlık olarak yer alırken, kadına karşı şiddet istatistikleri de bu anlamda maruz kalan gruplar üzerinden veri setleri ile topluma ve ilgili birimlere kaynak olur. Şiddeti açıklayan psikososyal ve sosyolojik temelli kuramlar (ekolojik kuram, sosyal öğrenme kuramı gibi) da etkileşimde bulunduğumuz birey, grup veya kurumların bir rol model olarak algılandığı ve toplumsal cinsiyet rollerinin de bu etkileşimle bize aktarılmış olduğunu öne sürer. Çünkü toplumun kadın ve erkek cinsiyetine yüklediği anlamları ve onlardan beklentileri olarak ifade edilen toplumsal cinsiyet rolleri kültürel özelliklerden etkilenmektedir (Bakioğlu ve Türküm, 2019). Kültür yoluyla aktarılan cinsiyetçi kalıp yargılar, güç erki algısında farklılıkların doğmasına, güç kimde ise güçsüze karşı şiddet uygulamasına neden olarak gösterilmektedir.

Şiddetin birçok faktörün etkisiyle ortaya çıktığı bilinmekle beraber değişen algılar ve değerlerin varlığı gelecek hakkında bir belirteç olmaktadır. Bu bağlamda toplumsal cinsiyet rollerinin kurumumuzda eğitim gören öğrencilerimiz arasında ne düzeyde olduğu ve tutumlarını etkileme düzeyinin bilinmesi, şiddete yönelik tutumlar üzerinde nasıl yansıdığının değerlendirilebilmesi amacı ile bu çalışma planlanmıştır. Çalışmamız tanımlayıcı- ilişki arayıcı kesitsel bir çalışmadır. Araştırmaya katılan toplam 306 öğrencinin verileri analiz edilmiştir. Verilerin toplanmasında kişisel bilgi formu, İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği (TCRTÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde non-parametrik testler ve frekans dağılımı, Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin %78 i kadın, %22 si erkek idi. Öğrencilerin TCRTÖ puan ortalamaları 94.77 ± 27.44 (medyan=132), İSKEBE

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği puan ortalamaları 121.30 ± 27.34 idi. Erkek öğrencilerin TCRTÖ toplam puan ortalamasının kız öğrencilerden istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu saptanmıştır (Medyan=104.00 vs 92.00; $p < 0.05$). Öğrenim gördükleri birime ve anne eğitim düzeyine göre incelendiğinde TCRTÖ ve İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği açısından istatistiksel farklılık saptanmıştır ($p < 0.05$). Çalışmada yer alan öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin 'eşitlikçi tutuma sahip' ve kadına yönelik şiddete karşı olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, şiddet, kadın, Sinop

ABSTRACT

Violence, which all societies have encountered from past to present with different dimensions and effects, is a deep issue that needs to be examined in many dimensions. Violence, which is accepted as a human rights violation, generally aims to harm someone, so it questions trust in social order and justice, and has different effects on those who witness violence as well as those who are subjected to it, and it is a phenomenon that is emphasized a lot because it has consequences on social divisions and identities. For this reason, it has become a subject on which different disciplines have worked.

When examined from this aspect, violence has been tried to be illuminated with theories by social scientists, with its results, effects and care/treatment approaches by health scientists, and with explanations on the genome, transmission or definition methods by other sciences. When we look at violence statistics, the effectiveness of the measures taken or the importance of the problem are tried to be monitored with data analyses under the titles of violence against women statistics, gender statistics, health statistics.

Gender is an important concept in theories or research that explains violence. As can be seen in statistical studies, while violence is included as a subheading with the gender statistics data set, statistics on violence against women also become a source for society and relevant units with data sets on groups exposed to violence in this sense. Psychosocial and sociological-based theories explaining violence (such as ecological theory, social learning theory) also suggest that individuals, groups or institutions we interact with are perceived as role models and that gender roles are transmitted to us through this interaction. Because gender roles, which are expressed as the meanings that society attributes to women and men and their expectations from them, are affected by cultural characteristics. Sexist stereotypes transmitted through culture are shown to cause differences in the perception of power and violence against the weaker by those who have the power.

Although it is known that violence occurs under the influence of many factors, the existence of changing perceptions and values is an indicator of the future. In this context, this study was planned with the aim of knowing the level of gender roles among our students studying in our institution and the level of affecting their attitudes, and evaluating how it reflects on attitudes towards violence. Our study is a descriptive-correlation cross-sectional study. The data of a total of 306 students participating in the study were analyzed. The personal information form, İSKEBE Violence Against Women Attitude Scale, Gender Roles Attitude Scale were used to collect the data. Non-parametric tests and frequency distribution, Spearman correlation analysis were used to evaluate the data. The data of a total of 306 students who participated in the study were analyzed. The data were collected using a personal information form, İSKEBE Violence Against Women Attitude Scale, and Gender Roles Attitude Scale (GATS). Non-parametric tests, frequency distribution, and Spearman correlation analysis were used to evaluate the data. According to the findings obtained from the research, 78% of the students were female and 22% were male. The students' GATS mean score was 94.77 ± 27.44 (median=132), and the İSKEBE Violence Against Women Attitude Scale mean score was 121.30 ± 27.34 . It was determined that the total GATS mean score of male students was statistically significantly higher than female students (Median=104.00 vs. 92.00; $p < 0.05$). When examined according to the unit they study in and the mother's education level, a statistical difference was found in terms of TCRTÖ and İSKEBE Violence Against Women Attitude Scale ($p < 0.05$). It was found that the students in the study had an 'egalitarian attitude' towards gender roles and were against violence against women.

Keywords: Gender roles, violence, women, Sinop

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TURİZM SEKTÖRÜNDEKİ CİNSİYET EŞİTSİZLİKLERİNİN ZAMAN KULLANIMI VE ÖZNEL İYİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN OECD ÜLKELERİNDE KARŞILAŞTIRILMASI: ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME YAKLAŞIMI

A COMPARISON OF THE EFFECTS OF GENDER INEQUALITIES IN THE TOURISM SECTOR ON TIME USE AND SUBJECTIVE WELL-BEING IN OECD COUNTRIES: A MULTI-CRITERIA DECISION-MAKING APPROACH

Dr. Araştırma Görevlisi Hatice KARAKAŞ, Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi

e-mail: haticekarakas@akdeniz.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5893-1199

Prof. Dr. Emre İPEKÇİ ÇETİN, Akdeniz Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

e-mail: ecetin@akdeniz.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8108-1919

Prof. Dr. Ebru TARCAN İÇİĞEN, Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi

e-mail: ebrutarcan@akdeniz.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8765-7686

ÖZET

Çalışmada, özellikle turizm sektöründe cinsiyet eşitsizliklerinin toplumsal yaşamda nasıl etki gösterdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Turizm sektörü, kadınlar için yeni istihdam fırsatları yaratsa da bu fırsatlar genellikle düşük ücretli ve mevsimlik işlerde yoğunlaşmaktadır. Araştırma, OECD ülkelerinde zaman kullanımı, refah değerlendirmeleri ve cinsiyet temelli istihdam farklılıklarını değerlendirerek, turizm sektöründeki cinsiyet eşitsizliklerinin anlaşılmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Literatür, turizmin toplumsal cinsiyet eşitliği üzerindeki olumlu etkilerinin tanımlanmasına karşın sektörün toplumsal cinsiyet uçurumunu azalttığı konusunda henüz bir fikir birliği bulunmamaktadır. Turizmin, geleneksel olarak kadınlar için istihdam kaynakları yaratarak işgücüne dahil olma olasılığını artırdığı, ancak çalışma koşullarının genellikle uygun olmadığı ve yapısal eşitsizlikleri ele almadan geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini pekiştirdiği üzerine çalışmalar mevcuttur. Turizm, küresel eşitsizliğe gömülüdür ve kadınların genellikle mevsimlik, yarı zamanlı ve düşük ücretli işlerde çalışılan bir sektör olarak tanımlanmaktadır. Bu durum kişilerin gündelik yaşamlarındaki zaman kullanım pratiklerini de etkilemekle beraber öznel iyi oluş, yaşam memnuniyeti ve iş-yaşam dengesi değerlendirmelerinde de olumsuz değerlendirmeye neden olabilmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliği için bir fırsat olarak değerlendirilen turizm sektörü kadınlar için emek yoğun alanlarda çalışma zorunluluğu, iş-hane yaşamı arasında sıkışmaya sebep olabilecek zorlu çalışma saatleri, güvencesiz ve mevsimlik istihdam gibi birçok unsurla aynı zamanda eşitsizliğin perçinlenmesi tehdidini oluşturabilmektedir. Dolayısıyla turizm istihdamı konusunda doğru makro politikaların olmasının veya olmamasının mikro ölçekte yansımaları çok derindir.

Bu çalışma, OECD ülkelerini turizm ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği merceğinden analiz etmeye çalışmaktadır. Analiz aşamasında hibrit bir yaklaşım kullanılarak çok kriterli karar verme teknikleri (ÇKKV) kullanılacaktır. Araştırma, turizm sektöründeki cinsiyet eşitsizliklerinin daha iyi anlaşılmasına ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerine katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Araştırmada OECD ve ILO verilerinden yararlanılmaktadır. Veri seti, üç ana kategori altında toplanmıştır:

- Zaman Kullanımı Verileri:
 - Ücretli İş Zamanı
 - Ücretsiz Bakım Zamanı
 - Boş Zaman
- Öznel İyi Oluş Verileri:
 - Öznel İyi Oluş

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

- Yaşam Memnuniyeti
- Sağlık Durumu
- İş-Yaşam Dengesi
- Turizm Sektörü Verileri:
 - Cinsiyet İstihdam Oranı
 - Cinsiyet Ücret Farkı
 - Eğitim Seviyeleri
 - Sosyal Koruma

Anahtar Kelimeler: Turizm Sektörü, Toplumsal Cinsiyet, Zaman Kullanımı, Refah, Çok Kriterli Karar Verme Teknikleri

ABSTRACT

This study aims to investigate how gender inequalities in the tourism sector impact societal life. While the tourism sector creates new employment opportunities for women, these opportunities are often concentrated in low-wage and seasonal jobs. The research aims to contribute to the understanding of gender inequalities in the tourism sector by evaluating time use, well-being assessments, and gender-based employment differences in OECD countries.

Although the literature describes the positive effects of tourism on gender equality, there is no consensus on whether the sector reduces gender gaps. Studies suggest that while tourism traditionally increases women's participation in the labor force by creating employment opportunities, working conditions are often inadequate and the sector reinforces traditional gender roles without addressing structural inequalities. Tourism is embedded in global inequality and is often characterized by seasonal, part-time, and low-wage jobs for women. This situation can affect individuals' daily time use practices and lead to negative evaluations in terms of subjective well-being, life satisfaction, and work-life balance. While tourism is seen as an opportunity for gender equality, it also poses a threat to reinforcing inequalities due to factors such as labor-intensive work, challenging working hours that may cause work-household life conflicts, and insecure and seasonal employment. Thus, the presence or absence of appropriate macro policies for tourism employment has profound micro-level implications.

This study attempts to analyse OECD countries through the lens of tourism and gender inequality. Multi-criteria decision-making (MCDM) techniques were used in the analysis phase using a hybrid approach. The research aims to contribute to a better understanding of gender inequalities in the tourism sector and provide solutions to these issues.

The research utilizes data from OECD and ILO. The dataset is categorized into three main areas:

- Time Use Data:
 - Paid Work Time
 - Unpaid Care Work Time
 - Leisure Time
- Subjective Well-Being Data:
 - Subjective Well-Being
 - Life Satisfaction
 - Health Status
- Work-Life Balance
- Tourism Sector Data:
 - Gender Employment Rate
 - Gender Wage Gap
 - Education Levels
 - Social Protection

Keywords: Tourism Sector, Gender, Time Use, Welfare, Multi-Criteria Decision Making Techniques

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

BİR SOSYAL POLİTİKA SORUNU OLARAK KIZ ÇOCUKLARININ ÖLÜM SİGORTASINDAN HAK SAHİPLİĞİ

DAUGHTERS' ENTITLEMENT TO SURVIVORS INSURANCE AS A TURKISH SOCIAL POLICY PROBLEM

Prof. Dr. Yusuf Alper

Bursa Uludağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

yalper@uludag.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4007-6758

ÖZET

Dezavantajlı veya özel politika gerektiren grup olarak kadınların ve kız çocuklarının korunması, sosyal politikanın öncelikli sorun alanlarından biridir. Sosyal politikanın, işgücüne katılımlarının artırılması ve istihdamlarının sağlanması başta olmak üzere kadınların güçlendirilerek bu dezavantajlı durumdan çıkmalarının sağlanmasına yönelik çok sayıda politika aracı vardır. Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığının (ASHB), 2024-2028 dönemi için hazırlamış olduğu, “Kadının Güçlendirilmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nda” kadının güçlendirilmesine yönelik 5 temel politika eksenini belirlenmiştir. Bunlar; eğitim (okullaşma oranının yükseltilmesi), sağlık (sağlıklı doğum ve analık), ekonomi (işgücüne, istihdama katılma oranlarının yükseltilmesi), liderlik ve karar alma mekanizmalarına katılım (seçilme ve üst kademe bürokratik görevlerde yer alma), çevre ve iklim değişikliği olarak belirlenmiştir. ASHB strateji belgesinde kadınlar; kız çocukları, engelli kadınlar, yaşlı kadınlar, kırsal alanda yaşayan kadınlar, tutuklu ve hükümlü kadınlar, şiddet mağduru kadınlar, yoksul kadınlar ve geçici koruma statüsündeki kadınlar olarak geniş bir yelpaze oluşturmıştır.

Geniş anlamda sosyal güvenlik (koruma), kadın ve kız çocuklarının korunmasına yönelik sosyal politika araçlarının başında gelir ve 2 başat aracı vardır. Bunlar: primsiz ödemeler kapsamında yapılan gelir transferleri ve primli rejimlerden (sosyal sigortalar) ölüm sigortası kapsamında sağlanan haklardır. Türkiye uygulamasında primsiz ödemeler kapsamında ASHB tarafından yapılan hak sahiplerinin kadınlar olduğu yardımlar; şartlı eğitim ve sağlık yardımları, eşi vefat etmiş kadınlara yapılan yardımlar, asker ailesi olarak kadınlara yönelik yardımlar, aile destek ve sosyal dayanışma merkezleri projeleri kapsamında yapılan teşvik ödemeleri, doğum yardımı ve çoklu doğum yardımı yer almaktadır. Bu gelir transferleri ve yardımlar ailenin güçlendirilmesi kapsamında aile odaklı/merkezli, ancak doğrudan kadınlara yapılan yardımlardır. Merkezi yönetimlerin dışında yerel yönetimlerin de kadınlara ve aileye yönelik çeşitli yardımları ve hizmetleri vardır.

Sosyal güvenliğin kadınları korumaya yönelik ikinci politika aracı sosyal sigortalar ve özellikle ölüm sigortasıdır. Sosyal sigorta sistemleri içinde; kadınların sigortalı olmalarını sağlamaya yönelik prim destekleri verilmesi, yaşlılık sigortasında kadınların daha erken yaşlarda emekli olması ve analık hali ile engelli kişi bakım yükümlülüğü olması halinde hizmet borçlanması yapılması gibi kolaylaştırılmış haklar sağlanmıştır. Ancak kadınlara yönelik en geniş kapsamlı haklar (özellikle Türkiye’de), ölüm sigortasından sağlanmaktadır.

Türkiye uygulaması ölüm sigortasını *kadın sigortası* haline getirmiştir. Ölen sigortalının hak sahibi olarak kadınlar; dul kadın eş, kız çocuğu ve anne olarak 3 farklı statüde aylık almaktadır. 2023 yılı Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verilerine göre ölüm sigortasından aylık bağlananların % 93,5’ini sigortalının dul kadın eşi, kız çocukları ve annesi oluşturmaktadır. Hak sahibi dul erkek eş, erkek çocuk ve babanın oranı sadece % 6,5’dir. Bu oranlar hak sahibi eşler bakımından; dul kadın eşler % 96,8, dul erkek eşler % 3,2; kız çocukları bakımından kız çocukları % 88,1 erkek çocuklar % 11,9’dur.

Türkiye uygulamasında ölüm sigortasını diğer ülke uygulamalarından ayırtıran 3 önemli özellik vardır. Bunlardan ilki, dul eşlere, evlenmeme dışında başkaca hiçbir kriter aranmaksızın ölüm aylığı bağlanmasıdır. Geride kalan dul eşin aktif sigortalı olarak çalışması, kendi çalışmasına bağlı aylık sahibi olması hak sahibi olmasını etkilememekte, aylık bağlanmasında muhtaçlık şartı aranmamaktadır. İkinci önemli farklılık, kız çocukları için hak sahipliğinde yaş sınırı olmamasıdır. Kız çocukları çalışmadıkları,

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

gelir-aylık sahibi olmadıkları ve evlenmedikleri sürece hak sahibi olarak aylık alabilmektedirler. Hatta evlenme ile hak sahipliğini kaybeden kız çocukları tekrar hak sahibi olabilmektedir. Nitekim 2022 yılı verilerine göre 26-79 yaş arasında 993.624 kız çocuğu; 80 yaşın üzerinde 49.509 kız çocuğu ölüm aylığı almaktadır. Yine SGK istatistiklerine 2022 yılında ölen anne-babasından (4/b'li) kız çocuğu statüsünde ölüm aylığı bağlanması için başvuranlar arasında 50 yaşında 419 kişi; 60 yaşında 366 kişi; 70 yaşında 235 kişi; 80 yaşında 45 kişi ve 95 yaşında 1 kişi vardır. Bu yaştaki kişiler, miras hukuku dışında hiçbir hukuk alanında çocuk olarak kabul edilmemektedir.

Türk ölüm sigortasını “nev”i şahsına münhasır” hale getiren bir 3’üncü özellik de dul kadın eş ve kız çocuklarının iki statüden aynı anda aylık alabilmesi uygulamasıdır. 5510 sayılı Kanunla sonlandırılmak istenen bu durum ölen eş ve anne-babanın sigortalılık statü farklılıklarına ve ölüm tarihlerine bağlı olarak ortaya çıkabilmektedir.

Araştırmalar, Türk sosyal sigorta sisteminde kadınların ve kız çocuklarının aylık alma şartlarının kolaylaştırılmış olmasının, onları işgücüne ve istihdama katılma konusunda isteksiz olmalarına veya kayıt dışı çalışmalarına yol açtığını göstermektedir. Yasa koyucu (siyasetçi), Kurum uygulamaları, yargı kararları ve doktrinin genişletici yorumları ile geline nokta ölüm sigortası; kadınları koruyan değil, onları çalışmaktan ve kendi çalışmalarına bağlı güvence sahibi olmak yerine sürekli bağımlı hale getiren, sosyal hayattan uzaklaştıran, anlaşmalı boşanma gibi hakkın kötüye kullanımına başvurmaya sevk eden, evlenme yerine birlikte yaşamayı teşvik eden bir hale dönüşmüş görünmektedir.

Bu bildiri, kadınları ve özellikle kız çocuklarının hak sahipliğinin hukuki bir sorun olmaktan çıktığı bir sosyal politika sorununa dönüştüğü iddiası ile hazırlanmıştır. Çözüm olarak da, kadının işgücü ve istihdamına katılımını teşvik başta olmak üzere aktif istihdam ve sosyal politika araçlarının kullanımını önermektedir.

Anahtar Kelimeler: ölüm sigortası, kız çocuklarının hak sahipliği, dul kadın eş, kadının güçlendirilmesi strateji belgesi.

ABSTRACT

The protection of women and daughters as a disadvantaged group or a group requiring special policies is one of the prioritized problem areas of social policy. Social policy has many policy instruments for empowering women and enabling them to overcome this disadvantageous situation, especially increasing their participation in the labour force and ensuring their employment. In the ‘*Women's Empowerment Strategy Document and Action Plan*’ prepared by the Ministry of Family and Social Services (ASHB) for the period 2024-2028, 5 main policy have been identified for women's empowerment. These are education (increasing the schooling rate), health (healthy birth and maternity), economy (increasing the rate of participation in the labour force and employment), participation in leadership and decision-making mechanisms (being elected and taking part in high-level bureaucratic positions), environment and climate change. In the ASHB strategy document, women are broadly defined as daughters, women with disabilities, elderly women, women living in rural areas, women under arrest and conviction, women victims of violence, poor women and women under temporary protection status.

In broad terms, social security (protection) is one of the leading social policy instruments for the protection of women and daughters and has two main instruments. These are: income transfers within the scope of non-contributory payments and the rights provided within the scope of survivors’ insurance from contributory regimes (social insurances). In Turkey, the benefits provided by the ASHB within the scope of non-contributory payments include conditional education and health aids, benefits for women whose husbands have died, benefits for women as military families, incentive payments made within the scope of family support and social solidarity centres projects, birth assistance and multiple birth assistance. These income transfers and aids are family-oriented/centred, but directly provided to women within the scope of family strengthening. In addition to central governments, local governments also have various aids and services for women and the family.

The second policy instrument of social security aimed at protecting women is social insurance and especially survivors’ insurance. Within the social insurance systems, facilitated rights have been provided such as premium subsidies to ensure that women are insured, women's retirement at an earlier

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

age in old age insurance, and service borrowing in case of maternity and disabled person care obligations. However, the most comprehensive rights for women (especially in Turkey) are provided through survivors' insurance.

The Turkish practice has turned the survivors' insurance into a women's insurance. As the beneficiary of the deceased insured, women receive pensions in 3 different statuses: widow, daughter and mother. According to 2023 Social Security Institution (SSI) data, 93.5% of the beneficiaries of survivors' insurance are widows, daughters and mothers. Only 6.5 per cent of the beneficiaries are widower male spouse, male child and father. In terms of beneficiary spouses, these rates are 96.9 per cent for widows, 3.1 per cent for widowers, 87.8 per cent for daughters and 12.2 per cent for sons.

In Turkey, there are 3 important features that differentiate the survivors' insurance from other countries. The first of these is that widows are granted a survivors' pension without any other criteria other than marriage. The fact that the surviving widow or widower works as an active insured person or has a pension based on his/her own employment does not affect his/her entitlement, and the neediness condition is not sought for the pension. The second important difference is that there is no age limit for daughters. As long as they do not work, do not have an income-pension and do not marry, daughters can receive pension as beneficiaries. In fact, daughters who lose their entitlement due to marriage can become entitled again. As a matter of fact, according to 2022 data, 993,624 daughters between the ages of 26-79 and 49,509 daughters over the age of 80 receive survivors' pension. According to SSI statistics, among those who applied for survivors' pension from their deceased parents (with 4/b) in 2022, there are 419 people aged 50; 366 people aged 60; 235 people aged 70; 45 people aged 80 and 1 person aged 95. Persons of this age are not recognised as children in any area of law other than inheritance law.

A third feature that makes Turkish survivors' insurance *'unique'* is the practice of widows and daughters receiving pensions from two statuses at the same time. Law No. 5510 aims to end this situation, which may arise depending on the differences in the insurance status of the deceased spouse and parents and the date of survivors'.

Research shows that the simplified conditions for women and daughters to receive pensions make them reluctant to participate in the labour force and employment or cause them to work unregistered. At the point reached by the legislators (politicians), practices of the Institution, judicial decisions and expanding interpretations of the doctrine, the survivors' insurance seems to have turned into a situation that does not protect women, but makes them dependent on their work and their own work instead of having security, distances them from social life, encourages them to resort to abuse of the right such as uncontested divorce, and encourages cohabitation instead of marriage.

This paper has been prepared with the claim that the entitlement of women and especially daughters has turned into a social policy problem rather than a legal problem. As a solution, it proposes the use of social policy instruments, particularly the promotion of women's participation in the labour force and employment.

Keywords: Survivors' insurance, entitlement of daughters, widow, widower, women empowerment strategy document.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

BM SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DE KADINLARIN VE KIZ ÇOCUKLARININ GÜÇLENDİRİLMESİ İÇİN UYGULANAN SOSYAL POLİTİKALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

THE EVALUATION OF SOCIAL POLICIES FOR THE EMPOWERMENT OF WOMEN AND GIRLS IN TURKEY IN THE CONTEXT OF UN SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Prof. Dr. Elif YÜKSEL OKTAY, Yalova Üniversitesi, Kadın ve Aile Araştırmaları Uygulama ve
Araştırma Merkezi, elif.oktay@yalova.edu.tr -ORCID: 0000-0002-6273-6633

ÖZET

1996 yılında BM tarafından gündeme alınan “sürdürülebilir kalkınma” hedefi 2000 yılında ilan edilen “Bin yıl Kalkınma hedefleriyle beraber” sürdürülebilir kalkınmanın önemini daha da arttırmış, konuya ilişkin çalışmalar 25 Eylül 2015 tarihinde “Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi”nin gerçekleştirilmesiyle taçlanmıştır. Keza Zirve için New York’ta bir araya gelen 192 BM üye ülkesi tarafından “Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 hedefleri kabul edilmiştir. 2030 yılına kadar sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesi için 17 amaç ve 169 hedef konusunda uzlaşılmıştır. Bu hedeflerden biri “toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak ve kadınların ve kız çocuklarının toplumsal konumlarını güçlendirmek”tir. Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik ayrımcılığın ortadan kaldırılması, onların güçlendirilmesi, onlara yönelik her türlü şiddetin önlenmesi, karar alma mekanizmalarında görünürlüklerinin artırılması, miras, mal edinme, kaynaklara ulaşma konusunda erkeklerle eşit olmaları için düzenlemeler yapılması alt hedefler arasında yer almaktadır. Türkiye kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesine yönelik önemli sosyal politikaları hayata geçirmiştir ve geçirmeye de devam etmektedir. Bu çalışmada Türkiye’de kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesi için uygulanan sosyal politikalar BM sürdürülebilir kalkınma amaçları bağlamında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, BM, Kadının güçlendirilmesi, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Türkiye

ABSTRACT

In 1996, the UN put the "sustainable development" goal on the agenda. With the "Millennium Development Goals" announced in 2000, the importance of sustainable development increased even more. The work on the subject was crowned with the realization of the "Sustainable Development Summit" on September 25, 2015. Likewise, the "2030 Goals for Sustainable Development" were adopted by the 192 UN member states that gathered in New York for the Summit. Seventeen goals and 169 targets were agreed upon to realize sustainable development by 2030. One of these goals is to "achieve gender equality and strengthen the social position of women and girls." Eliminating discrimination against women and girls, empowering them, preventing all forms of violence against them, increasing their visibility in decision-making mechanisms, and making arrangements for their equality with men in inheritance, acquisition of property, and access to resources are among the sub-targets. Turkey has implemented and continues to implement important social policies to empower women and girls. This study will evaluate social policies implemented in Turkey to empower women and girls in the context of the UN sustainable development goals.

Keywords: Sustainable development, UN, Women empowerment, Gender, Türkiye

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN 17 SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARI: KADINLARIN VE KIZ ÇOCUKLARININ GÜÇLENDİRİLMESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 1

UNITED NATIONS' 17 SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS: EVALUATING THE EMPOWERMENT OF WOMEN AND GIRLS

Prof. Dr. Reyhan Ayşen WOLFF, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Araştırmaları Anabilim Dalı, aysen.wolff@giresun.edu.tr -ORCID ID: 0000-0001-9496-9944

Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe YİĞİT, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Araştırmaları Anabilim Dalı, yayse0552@gmail.com -ORCID ID: 0009-0002-1491-0147

Yüksek Lisans Öğrencisi Gül Seda TOPAL, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Araştırmaları Anabilim Dalı, gulsedasonmez@gmail.com -ORCID ID: 0009-0008-4492-1473

Yüksek Lisans Öğrencisi İlknur ÇİFÇİ, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Araştırmaları Anabilim Dalı, ilknurcfc@hotmail.com -ORCID ID: 0009-0006-9019-8314

Yüksek Lisans Öğrencisi Aysegül YAZICI, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Araştırmaları Anabilim Dalı, aysgl.yzci37@gmail.com ORCID ID: 0000-0001-9660-237X

ÖZET

Birleşmiş Milletler (BM) 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) 2015-2030 yıllarını kapsayan 2030 Gündemi'nde yer almış olup (Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development) Türkiye dahil 193 ülke tarafından imzalanmıştır. 2030 Gündemi'nin temel amacı; kalkınma sürecinde ekonomik, sosyal ve çevre boyutunun dikkate alınarak "hiç kimsenin geride bırakılmaması" felsefesiyle herkesin katılımının sağlanması dolayısıyla "hiçbir kadının ve kız çocuğunun geride bırakılmaması" için kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesi yönünde atılan adımların hayata geçirilmesidir. Bu bağlamda, sürdürülebilir kalkınma- ekonomik, sosyal ve çevresel olarak sürdürülebilir bir sistem içinde sürekli üretimin olması, ekosistemin korunması, kaynakların korunması, geri dönüşümün sağlanması, yeşil politikaların benimsenmesi, eşitliklerin korunması, kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanması, her türlü ayrımcılığın önlenmesi, kadının statüsünün yükseltilmesi gibi konuları içermektedir. Günümüz dünyasında, küresel salgınlar, toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri, çevre kirliliği, iklim değişikliği, yoksulluk ve açlık, su kaynaklarının ve denizlerin kirliliği, gıda krizi, bölgesel savaşlar ile güvenlik sorunlarına kalıcı çözümlerin bulunmasında kalkınma amaçlarının uygulanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Gelecek nesillere daha adil, daha eşitlikçi, daha barışçıl, daha temiz bir çevre, daha güzel bir dünya bırakmak için rehber niteliğinde olan 17 amaç ve 169 hedeften oluşan SKA tüm ülkeler tarafından kabul edilmiştir. Bu kapsamda geliştirilen 17 SKA'lar sırasıyla; 1) yoksulluğa son 2) açlığa son 3) sağlık ve kaliteli yaşam 4) nitelikli eğitim 5) toplumsal cinsiyet eşitliği 6) temiz su ve sanitasyonu 7) erişebilir ve temiz enerji 8) insana yakışır iş ve ekonomik büyüme 9) sanayi, yenilikçilik ve altyapı 10) eşitsizliklerin azaltılması 11) sürdürülebilir şehirler ve topluluklar 12) sorumlu üretim ve tüketim 13) iklim eylemi 14) sudaki yaşam 15) karasal yaşam 16) barış, adalet ve güçlü kurumlar 17) amaçlar için ortaklıklar- olarak belirlenmiştir. UN Women (2021) de yapılan araştırmaya göre; tüm ülkelerde 2030 yılına dek, kadın ve kız çocuklarının yoksulluktan kurtulabilmesi için nitelikli eğitimde iyileştirmelerin olması, açlığa son verilmesinde daha güvenli, besleyici ve yeterli besinlere erişebilmeli özellikle hamile kadınlar ile emziren annelerin güvenliğinin sağlanması, sağlık hizmetlerinin erişilebilir olması, kız çocuklarının okula gitmesini sağlayarak çocuk evliliklerin önlenmesi, erken yaşta doğumların engellenmesi, 5.SKA toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, tüm kadınların güçlendirilmesi hedeflenmiş olup kadınların yönetimde yer almasını sağlamak, parlamentoda

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

daha çok kadın temsilcilerin olması için kota uygulamaların kaldırılmasına, kadının güçlendirilmesi için bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasını sağlamak, 2 Milyon kadın sünneti vakasının olabileceği öngörülmekte olup önlemlerin alınması, 736 milyon yaşları 15 ve üstü kız çocuklarının hayatları boyunca bir kez fiziksel veya cinsel şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiş olup kadına ve kız çocuklarına yönelik şiddetin önlenmesi için devlet politika ve uygulamaların hayata geçirilmesidir. Temiz içme suyuna eşit şekilde erişilmesinin sağlanmasında kadın ve kız çocukları ile kırılgan durumda olanların ihtiyaçlarına özel önem gösterilmesi, kadınların enerji sektöründe yer alması ve pandemi ile daha çok kadınların işlerini kaybettiğinden tekrar istihdamda teşvik edilmesi, eşit işe eşit ücret politikalarının uygulanması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, kadın girişimciliğinin desteklenmesi, ülkeler arası eşitsizliklerin azaltılması, 2030 yılına kadar tüm kadın ve kız çocuklarının güçlendirilmesinde Afrika Ülkelerinin kalkınmasının teşvik edilmesi, kadın ve kız çocuklarının güvenli şehirlerde yaşanmasını sağlamak özellikle gecekondu mahallelerinin iyileştirilmesi, doğal kaynakların sürdürülebilir yönetiminin ve etkin kullanımının sağlanması, gıda atığının yarıya indirilmesi, geri dönüşümün sağlanması, küresel ısınmanın 1,5 santigrat dereceye geçecek olması kritik iklim değişikliklerine neden olacağı bilinmekte dolayısıyla 2030 yılına kadar küresel karbondioksit emisyonların yarıya indirilmesi 2050 yılına kadar da net sıfır emisyonu ulaşması sağlanmalıdır.

Bu çalışmada, kalitatif araştırmaya dayalı doküman analiziyle literatürde güncel dökümanlar incelenmiştir. Elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Sonuç olarak, 2030 yılına kadar kadınların ve kız çocuklarının güçlendirilmesinde 17 amacın önemi ve rolü değerlendirilmiştir. Öneri olarak, herkesin katılımının sağlanması için 17 amaç hakkında bilgilendirilmelerin yapılması gerekmektedir. Toplumsal farkındalığın artırılması için ilkokuldan başlayıp üniversitelerde ders olarak eğitim müfredatına eklenmesi, projeler yapılmalı, konferanslar düzenlenerek bilgi paylaşımına önem verilmelidir. Amaçlara ulaşmak için tüm ülkeler politikalarını bu amaçlar doğrultusunda geliştirmeleri gerekmektedir. Türkiye 2030 yılına kadar desteğini sürdürmekte kararlıdır.

Anahtar Kelimeler: Birleşmiş Milletler, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, Kadın, Kız Çocukları, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

ABSTRACT

The United Nations (UN) 17 Sustainable Development Goals are included in the 2030 Agenda covering the years 2015-2030 (the 2030 Agenda Sustainable Development) and has been signed by 193 countries including Turkey. The main purpose of the 2030 Agenda is to ensure the participation of everyone in the development process with the philosophy of "leaving no one behind" by taking into account the economic, social and environmental dimensions, and to implement the steps taken towards the empowerment of women and girls in order to "leave no woman or girl behind". In today's world, there is a need for the implementation of development goals in finding permanent solutions to global epidemics, gender inequalities, environmental pollution, climate change, poverty and hunger, the pollution of water resources and seas, food crisis, regional wars and other security problems.

The Sustainable Development Goals, which consist of 17 goals and 169 targets, which are guides to leave a fairer, more equitable, more peaceful, cleaner environment and a more beautiful world for future generations, have been accepted by all countries. In this context, the goals developed have been determined as follows; 1) no poverty 2) no hunger 3) health and quality life 4) quality education 5) gender equality 6) clean water and sanitation 7) accessible and clean energy 8) decent work and economic growth 9) industry, innovation and infrastructure 10) reduction of inequalities 11) sustainable cities and communities 12) responsible production and consumption 13) climate action 14) life below water 15) life on land 16) peace, justice and strong institutions 17) partnerships for the goals. According to UN Women (2021); in all countries, by 2030, there should be improvements in education and family planning so that women and girls can escape poverty, end hunger, have access to safer, more nutritious and sufficient food, especially ensuring the safety of pregnant women and breastfeeding mothers, ensure accessibility of health services, prevent child marriages by ensuring that girls go to school, prevent early births, achieve gender equality as part of the 5th Sustainable Development Goal, and empower all women and girls, ensuring that women take part in government, remove quota practices so that there are more female representatives in parliament, ensure the use of information and communication

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

technologies to empower women, it is estimated that there may be 2 million cases of female circumcision and measures should be taken, it has been determined that 736 million girls aged 15 and over have been subjected to physical or sexual violence at least once in their lives. In ensuring equal access to clean drinking water, special attention should be paid to the needs of women and girls and those in vulnerable situations, women should be included in the energy sector and since more women lost their jobs due to the pandemic, they should be encouraged to re-employ, equal pay for equal work policies should be implemented, working conditions should be improved, women's entrepreneurship should be supported, inequalities between countries should be reduced, the development of African countries should be encouraged in empowering all women and girls by 2030, ensuring that women and girls live in safe cities, especially improving slums, ensuring sustainable management and efficient use of natural resources, halving food waste, ensuring recycling, it is known that global warming reaching 1.5 degrees Celsius will cause critical climate changes, therefore, global carbon dioxide emissions should be halved by 2030 and net zero emissions should be achieved by 2050.

In this study, current documents in the literature were examined through document analysis based on qualitative research. The importance and role of the UN 17 Sustainable Development Goals in the empowerment of women and girls by 2030 will be evaluated. Türkiye is determined to continue its support until 2030.

Keywords: United Nations, Sustainable Development Goals, Women, Girls, Gender Equality

¹ Bu çalışma, Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Araştırmaları Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencilerinin “Kadın Çalışmalarında Güncel Konular” dersinde hazırlanan ödev ve sunumlardan derlenmiştir.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TÜRKİYE'DE BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİNE KADINLARIN KATILIMININ ÖNEMİ VE GÖSTERGELERİN İNCELENMESİ

THE IMPORTANCE OF WOMEN'S PARTICIPATION IN INDIVIDUAL RETIREMENT SYSTEM IN TURKEY AND EXAMINATION OF INDICATORS

Dr., Yeşim CAN, Kırklareli Üniversitesi, Babaeski Meslek Yüksekokulu, yesimcan@klu.edu.tr-

ORCID ID: 0000-0002-1303-5216

ÖZET

4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu, 2003 yılında gönüllü katılım esaslı gözetilerek sosyal güvenlik sisteminin tamamlayıcısı olarak yürürlüğe girmiştir. Zaman içerisinde devlet katkısı, otomatik katılım sistemi, 18 yaş altı bireylerin sisteme girişi gibi uygulamalarla tasarruf eden katılımcı sayısının artırılması hedeflenmiştir. Kanunda yapılan birçok özendirici değişikliğe rağmen, yıllar içinde istenilen toplam katılımcı sayısına ulaşılamamış, gönüllü ve otomatik sisteme kadınların katılım oranı her zaman erkeklerin katılım oranından düşük kalmıştır.

Türkiye'deki kadınların işgücü piyasasındaki istihdam oranlarının yüksek olmadığı düşünüldüğünde, sağlık problemlerinin başladığı ve yaşlanmanın getirdiği aktif çalışma durumunun azaldığı emeklilik döneminde, kadınların temel ihtiyaçlarını karşılayabileceği fona sahip olmalarına imkân verecek olan bireysel emeklilik sisteminin önemi aşikârdır. Bu nedenle bireysel emeklilik sisteminde; özellikle sosyal güvencesi olmayan kadınlara yönelik teşviklerin artırılması, sistemde kalma sürelerinin uzatılması için cazip fırsatların sunulması, düzenli tasarruf bilincinin yaygınlaştırılması gibi politik uygulamaların hayata geçirilmesi önemlidir. Daha fazla kadının sistemde tasarruf yapmasının sağlanması, onların 56 yaşına geldiklerinde eşlerine, çocuklarına veya üçüncü şahıslara ihtiyaç duymadan ekonomik yaşamlarını sürdürme fırsatı verecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Bireysel Emeklilik Sistemi, Kadın

ABSTRACT

The Individual Retirement Savings and Investment System Law No. 4632 entered into force in 2003 as a complement to the social security system based on voluntary participation. Over time, it was aimed to increase the number of participants saving with applications such as state contribution, automatic participation system, and the entry of individuals under the age of 18 into the system. Despite many encouraging changes in the law, the desired total number of participants has not been reached over the years, and the rate of women participating in the voluntary and automatic system has always been lower than the rate of men.

Considering that the employment rates of women in the labor market in Turkey are not high, the importance of the individual retirement system, which will allow women to have funds to meet their basic needs during the retirement period when health problems begin and the active working status brought by aging decreases, is obvious. For this reason, it is important to implement political practices such as increasing incentives, offering attractive opportunities to extend the period of stay in the system, and spreading awareness of regular savings, especially for women without social security, in the individual retirement system. Ensuring that more women save in the system will allow them to continue their economic lives without needing their spouses, children, or third parties when they reach the age of 56.

Keywords: Türkiye, Individual Pension System, Woman

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADIN EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN PSİKOLOJİK DAYANIKLILIĞINA DAİR BİR DEĞERLENDİRME

AN EVALUATION OF THE PSYCHOLOGICAL RESILIENCE OF FEMALE EDUCATIONAL ADMINISTRATORS

Prof.Dr, Mukadder BOYDAK ÖZAN, Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mboydak@firat.edu.tr -

0000-0001-5690-6985

Doç, Dr., Seda GÜNDÜZALP, Munzur Üniversitesi, Pertek Sakine Genç MYO

sedagunduzalp@munzur.edu.tr -0000-0003-3546-5644

Doç, Dr., Zübeyde YARAŞ, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,

zubeyde.yaras@mku.edu.tr - 0000-0001-6510-2655

ÖZET

Yoğun iş yükü, iş-aile dengesi sorunları, toplumun kadınlara yönelik ön yargıları, karar verme ve etkili yöneticilik yapma baskısı, stres gibi zorluklarla karşı karşıya kalan kadın yöneticilerin bu zorlukların üstesinden gelmesinde psikolojik dayanıklılık durumları önemli bir faktör olarak değerlendirilmektedir. Bireylerin psikolojik ve duygusal olarak sağlam kalma yeteneğini ifade eden psikolojik dayanıklılık; iş yaşamında zorlu durumlar karşısında dayanıklı ve sağlam durabilirken aynı zamanda duygusal dengeyi sağlamaya yarayan önemli bir unsurdur. Bireylerin özellikle iş yaşamında karşılaştığı olumsuz yaşantılar karşısında psikolojik sağlamlığını sürdürebilme yetisi psikolojik dayanıklılıkla ilgili. Kadınların da iş yaşamında sıklıkla sorunlarla karşılaştığı bilinmektedir. Bu çalışma ile eğitim sektöründe yöneticilik yapan kadınların psikolojik dayanıklılığın önemini ve psikolojik dayanıklılığını etkileyen faktörleri ortaya çıkarmak hedeflenmektedir. Kadın yöneticilerin görüşleri alınarak, fenomenoloji deseni ile kadın yöneticilerin psikolojik dayanıklılıklarını etkileyen durumların derinlemesine ve ayrıntılı bir şekilde ortaya konulması amaçlanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu okul öncesi, ilkököl, ortaokul ve lise kademelerinde müdür veya müdür yardımcısı olarak görev yapan 12 kadın yönetici oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örneklem yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemesi yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırmanın geçerliği ve güvenilirliğini sağlamak adına görüşme formu hazırlanırken ilgili literatür titizlikle incelenmiş, psikolojik dayanıklılığı etkileyen faktörleri ortaya çıkarabilecek taslak sorular hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak görüşme formu alanda uzman ikisi doçent doktor, biri profesör doktor olmak üzere üç öğretim üyesi tarafından değerlendirmeye tabi tutulmak üzere uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleriyle birlikte düzeltmeler ve eklemeler yapılarak görüşme formuna son hali verilmiştir. Fenomonolojik temelli tasarlanan araştırmalarda tercih edilebilecek etkili bir veri toplama yöntemi olarak kabul edilen yarı yapılandırılmış görüşme ile araştırmanın verileri çevrimiçi ortamda toplanmıştır. Veri toplama sürecinde psikolojik dayanıklılığa ilişkin kadın yöneticilerin deneyimlerini ve algılarını ortaya çıkarmak amacıyla araştırmacı dinleyici rolünde bulunmuş, ses ve görüntü kaydı alınarak görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Veri toplama süreci toplamda üç haftalık bir zaman diliminde tamamlanmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler daha sonra analiz edilmek üzere her bir görüşme formu katılımcılara göre kodlanarak toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler üzerinde örüntüleri, temaları ortaya çıkarabilmek amacıyla içeriğin ayrıntılı ve sistematik olarak incelenmesini sağlamak amacıyla içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi yapmak üzere Nvivo 15 programı kullanılmıştır. İçerik analizi ile kodlar kodlardan temalar oluşturularak psikolojik dayanıklılık ilgili katılımcı görüşlerinden tanımlayıcı ifadeler çıkarılmıştır.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Kodlar ve temalar şekiller aracılığıyla sunulmuş, ilgili kodlara ait katılımcı görüşlerine doğrudan yer verilmiştir. Ortaya çıkan bulgular doğrultusunda eğitim kurumlarında görev yapan kadın yöneticilerin yaşadıkları olumsuz durumlar karşısında sağlam durabilme yetisini ifade eden psikolojik olarak dayanıklı olabilmelerini sağlayan durumlar ve psikolojik dayanıklılığı olumsuz etkileyen unsurlar tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın yönetici, Eğitim lideri, Psikolojik dayanıklılık

ABSTRACT

This study aims to explore the psychological resilience of female educational administrators who face challenges such as heavy workloads, work-family balance issues, societal prejudices against women, pressures related to decision-making and effective management, and stress. Psychological resilience, which refers to an individual's ability to maintain psychological and emotional stability, is a crucial factor that enables individuals to withstand difficult situations in the workplace while also maintaining emotional balance. The capacity to sustain psychological well-being in the face of adverse experiences is closely related to psychological resilience. It is well-known that women frequently encounter various challenges in their professional lives. The objective of this research is to highlight the significance of psychological resilience among women in educational leadership roles and to identify the factors that influence their psychological resilience. By gathering insights from female administrators, the study employs a phenomenological design to deeply and comprehensively reveal the circumstances affecting their psychological resilience. The study group consists of 12 female administrators serving as principals or vice-principals in preschool, primary, secondary, and high school settings. The participants were selected using a maximum variation sampling method, which is one of the purposive sampling techniques. To ensure the validity and reliability of the research, a structured interview form was developed after a thorough review of the relevant literature, which aimed to uncover the factors influencing psychological resilience. The draft interview form was evaluated by three faculty members, including two associate professors and one professor, who provided expert opinions. Based on their feedback, necessary corrections and additions were made to finalize the interview form. The data for the study were collected online using semi-structured interviews, which are considered an effective data collection method in phenomenological research. During the data collection process, the researcher took on the role of a listener to uncover the experiences and perceptions of female administrators regarding psychological resilience. Audio and video recordings were made to document the interviews. The data collection process was completed over a span of three weeks. The data obtained from the interviews were coded and organized according to each participant for subsequent analysis. Content analysis was conducted on the collected data to systematically and thoroughly examine patterns and themes. The NVivo 15 software was utilized for the content analysis, where codes were developed, and themes were generated from the participants' descriptive statements related to psychological resilience. The findings of this study discuss the factors that enable female administrators in educational institutions to maintain their psychological resilience in the face of adverse situations, as well as the elements that negatively impact their psychological resilience.

Keywords: Female Administrator, Educational Leader, Psychological Resilience

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE SELF-ESTEEM AND DEPRESSION LEVELS OF WOMEN WHO EXPERIENCED THE KAHRAMANMARAS EARTHQUAKE

Assistant Professor, Derya KARATAŞ, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty of
Humanities and Social Sciences, derya.karatass@hotmail.com, 0000-0001-7734-7270

Assistant Professor, Merve Sefa YILMAZ, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty of
Humanities and Social Sciences, mervesefayilmaz@ksu.edu.tr, 0000-0003-1068-6352

ABSTRACT

A large-scale damaging earthquake with a magnitude of 7.7 occurred in Kahramanmaraş-Türkiye on February 6, 2023. Approximately 9 hours after this earthquake, the same region was shaken by another 7.6 magnitude earthquake. As a result of these two major earthquakes that affected 10 of the surrounding cities, official sources stated that approximately 51 thousand people died and 108 thousand people were injured. It is known that after disasters like earthquakes people might have psychological problems. One of these problems that are seen among earthquake survivors is depression and a study showed that women had more severe depression symptoms compared to men after earthquake in Türkiye in 1999. One of the factors associated with depression is self-esteem. Literature showed that there is a negative relationship between the two. However, the correlation between them ranges from the -.20s to the -.70s in different studies. In the current study, after obtaining necessary ethical approval, we conducted an online survey to understand whether there is a similar negative relationship between self-esteem and depression levels of adult women that experienced earthquake on February 6, 2023. There were 113 participants. The survey was filled out after 16 months from the disaster, between June 2024 and August 2024. After approving informed consent, participants filled out demographics, Rosenberg's Self-Esteem Scale and Beck's Depression Inventory. Demographics showed that most of the participants had university and upper degree and most of them had middle-income levels. Average age was 35 and 49 percent of the participants were married. The majority of the participants stated that they resided in Kahramanmaraş and while only 2 participants stated that they lived in a container, the others stated that they stayed at home. According to Croanbach's Alpha levels, both Rosenberg's Self Esteem Scale and Beck's Depression Inventory had good reliability. Statistical analysis showed that there was a significant negative and medium sized correlation between self-esteem and depression levels among earthquake survivors meaning that among adult women that experienced earthquake, the ones who had higher levels of self-esteem tended to have significantly lesser depression. This result is parallel to the results of studies conducted in this field in the literature and might be important to shed light on the relationship between self-esteem and depression levels of women who experienced earthquake. For example, in the future, intervention studies might be conducted to boost self-esteem levels of women in disaster areas and in this way their depression levels might be lessened. Since this study has a cross-sectional design, in the future, experimental and longitudinal studies might be conducted to understand whether there is any causal relationship between self-esteem and depression levels of earthquake survivors. In our study most of the participants were living in homes in Kahramanmaraş. However, in the future, it would be useful to conduct comparative studies on people who have left the earthquake zone or who cannot leave but still live in containers. In addition, the fact that most of our participants are university graduates poses a limitation in terms of the generalizability of the study. It is important that future studies equally include people from lower education groups.

Keywords: earthquake, self-esteem, depression, women

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

**EBEVEYNLİKTEN ÇOK DAHA ÖTESİ: ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUĞA SAHİP
ANNELERİN YAŞADIKLARI PSİKOSOSYAL SORUNLAR VE BAŞ ETME
YÖNTEMLERİ: NİTEL ÇALIŞMA**
**MUCH MORE THAN PARENTING: PSYCHOSOCIAL PROBLEMS EXPERIENCED BY
MOTHERS OF CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS AND COPING METHODS: A
QUALITATIVE STUDY**

Dr. Öğr. Üyesi Nurten Gülsüm BAYRAK

E-mail: nurtenbayrak28@gmail.com, **ORCID no:** 0000-0002-7658-9961

ÖZET

Arka plan: Özel gereksinimli çocuğa sahip olmak, ebeveynler açısından birçok psikososyal sorunu beraberinde getirmektedir.

Amaç: Çalışmanın amacı, özel gereksinimli çocuğu sahip annelerin yaşadıkları psikososyal sorunlar ve baş etme yöntemlerinin değerlendirilmesidir.

Materyal-Metod: Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışma, özel gereksinimli çocuğu olan anneler ile yürütülmüştür. Çalışmaya katılmayı kabul eden 17 anne ile yüz yüze derinlemesine bireysel görüşmeler yapılmıştır. Örneklem grubuna ulaşmak için amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veri doygunluğu sağlanana kadar görüşmelere devam edilmiştir. Tüm görüşmeler hızlı not alma tekniği ile kayda alınmış ve daha sonra yazıya dökülmüştür. Araştırmanın verileri tematik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma COREQ kontrol listesine göre yapılmış ve raporlanmıştır.

Bulgular: Çalışma kapsamında üç tema (Çocuğun özel gereksinimli olduğunun öğrenilmesine yönelik duygular ve tepkiler, özel gereksinimli çocuğa sahip annelerin yaşadığı sorunlar, annelerin baş etme yöntemleri) ve altı alt tema (Duygular, tepkiler, primer sorunlar, sekonder sorunlar, hayaller/istekler, baş etme yöntemleri) elde edilmiştir.

Sonuç: Çalışma sonucunda annelerin psikososyal açıdan birçok zorluk yaşadıkları ve zorluklar karşısında sağlıklı baş etme yöntemlerini kullanamadıkları saptanmıştır. Annelerin psikososyal açıdan güçlendirilmesi ve sağlıklı baş etme yöntemlerinin öğretilmesine yönelik uygulamalara ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Özel gereksinimli çocuk, anne, nitel çalışma, psikososyal sorun

ABSTRACT

Background: Having a child with special needs brings many psychosocial problems for parents.

Objective: The aim of the study was to evaluate the psychosocial problems experienced by mothers with children with special needs and their coping methods.

Material-Method: This study, in which qualitative research method was used, was conducted with mothers with children with special needs. Face-to-face in-depth individual interviews were conducted with 17 mothers who agreed to participate in the study. Criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods, was used to reach the sample group. Interviews continued until data saturation was achieved. All interviews were recorded with quick note-taking technique and then transcribed. The data of the study were analysed using thematic analysis method. The study was conducted and reported according to the COREQ checklist.

Results: Within the scope of the study, three themes (Emotions and reactions towards learning that the child has special needs, problems experienced by mothers with children with special needs, coping methods of mothers) and six sub-themes (Emotions, reactions, primary problems, secondary problems, dreams/desires, coping methods) were obtained.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Conclusion: As a result of the study, it was found that mothers experienced many psychosocial difficulties and could not use healthy coping methods in the face of difficulties. It can be said that there is a need for psychosocial empowerment of mothers and teaching healthy coping methods.

Key words: Child with special needs, mother, qualitative study, psychosocial problems

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN MAKYAJ YAPMASININ ÖZGÜVEN ÜZERİNDEKİ ETKİSİ SELF-CONFIDENCE EFFECT OF COLLEGE STUDENT'S WEARING MAKE-UP

Öğr. Gör. Tuğçe YILDIRIM DAL, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat Sağlık Hizmetleri
Meslek Yüksekokulu, tugce.yildirimdal@gop.edu.tr - 0000-0001-8732-6932

Dr. Öğr. Üyesi Hacı Mevlüt KARATAŞ, Giresun Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
haci.karatas@giresun.edu.tr - 0000-0002-6894-9162

ÖZET

Makyaj kullanımı, bireylerin öz algısını ve özgüvenini etkileyen bir faktör olarak psikolojik ve sosyolojik araştırmalarda geniş çapta incelenmiştir. Ampirik çalışmalar, makyajın bireyin öz imajını ve başkaları tarafından nasıl algılandığını değiştirdiği için özgüveni artırabileceğini göstermektedir. Bu durum, bireylerin özgüvenlerini hem kişisel hem de sosyal kimlikten aldığını öne süren sosyal kimlik teorisine dayanmaktadır. Makyaj, özellikle kadınların görünüşlerini kültürel güzellik normlarına uyumlu hale getirerek sosyal kimliklerini ve çekicilik duygularını güçlendirmelerine olanak tanır. Araştırmalar, makyajın, iş mülakatları veya sosyal toplantılar gibi görünüşün önemli sayıldığı belirli sosyal durumlarda özgüveni olumlu yönde etkileyebileceğini göstermektedir. Makyaj kullanımı, yeterlilik, sosyallik ve özgüven algısında artışla ilişkilendirilmiştir. Diğer yandan bazı durumlarda aşırı makyaja olan bağımlılığın, bireyler makyajsız olduklarında kendilerini yetersiz hissetmeleriyle sonuçlanabileceği gösterilmiştir. Bu konuda uluslararası literatürde çalışmalar yapılmış olsa da Türkiye’de makyaj ile özgüven ilişkisini inceleyen çalışma bulunmamaktadır. Özellikle son 20-30 yılda kadınların eğitim, çalışma hayatı ve sosyal hayatta daha etkin duruma gelmesi ve makyaj kullanımının çok yaygın hale gelmesi makyaj ve özgüven arasındaki ilişkinin ortaya konulmasını daha ilginç bir konu haline getirmektedir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin makyaj kullanma durumunun ve makyaj kullanım yoğunluğunun kadınların özgüveni üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu amaçla kadınların özgüven düzeylerini ve makyaj yapma durumlarını ve demografik özellikleri tespit etmek amacıyla anket oluşturulmuştur. Hazırlanan anket Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi’nin farklı bölümlerinde ve farklı sınıflarda öğrenim gören 301 kadın tarafından doldurulmuştur. Elde edilen veriler t-testi, ANOVA ve regresyon analizi ile analiz edilmiştir. Anket sonuçlarına göre ankete katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun makyaj yaptığı ve çoğunlukla daha enerjik hissetmek için makyaj yaptığı bulunmuştur. Yapılan analizler sonucuna göre ise makyaj yapanlar ile yapmayanların özgüven düzeylerinde anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Diğer yandan makyaj yapma yoğunluğunun artması ile özgüven arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve makyaj yapma yoğunluğu arttıkça kadınların özgüven düzeylerinin arttığı bulunmuştur. Aynı zamanda kendini güzel hissetmeme yönündeki düşünce ile özgüven arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özgüven, Makyaj yapma, Sosyal Kimlik Teorisi

ABSTRACT

The use of makeup has been widely studied in psychological and sociological research as a factor influencing self-perception and confidence. Empirical studies suggest that makeup can enhance self-confidence by altering the individual's self-image and how they believe they are perceived by others. This is rooted in social identity theory, which posits that people derive self-esteem from both personal and social identity. Makeup allows individuals, particularly women, to align their appearance with cultural beauty norms, boosting their social identity and feelings of attractiveness. Research indicates that makeup can positively impact confidence in specific social situations, such as professional

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

interviews or social gatherings, where appearance is considered important. Makeup usage has been linked to increased perceptions of competence, sociability, and self-assurance. However, there are some evidence showing that in some cases, excessive reliance on makeup may reduce self-esteem when individuals feel inadequate without it. Although there have been international studies on this topic, there are no studies in Turkey examining the relationship between makeup and self-confidence. Over the last 20-30 years, women's increasing participation in education, labor force, and social life, along with the widespread use of makeup, has made the relationship between makeup and self-confidence a more intriguing topic for exploration. This study investigates the impact of makeup usage and its intensity on the self-confidence of female university students. To achieve this, a survey was conducted to determine women's levels of self-confidence, their makeup habits, and demographic characteristics. The survey was completed by 301 women studying in various departments and classes at Tokat Gaziosmanpaşa University. The data obtained were analyzed using t-tests, ANOVA, and regression analysis. According to the survey data, the majority of participants reported wearing makeup and the most common reason for make-up is to feel more energetic. The analyses show that there is no significant difference in self-confidence levels between those who wear makeup and those who do not. However, there was a significant relationship between the intensity of makeup usage and self-confidence, with self-confidence levels increasing as makeup usage increased. Additionally, there was a significant relationship between the feeling of not perceiving oneself as beautiful and self-confidence.

Keywords: Make-up, Self-confidence, Social Identity Theory

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GECE TRAMVAY KULLANAN KADINLARIN YAŞADIĞI SUÇ KORKUSU ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: GAZİANTEP ÖRNEĞİ⁴

A STUDY ON THE FEAR OF CRIME EXPERIENCED BY WOMEN USING TRAMS AT NIGHT: THE CASE OF GAZİANTEP

Sosyolog, Melek YILMAZ, yilmaz.melek5501@gmail.com 0009-0002-2737-3037

Doç. Dr. Ercan GEÇGİN, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri
Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, ercangecgin@ohu.edu.tr - 0000-0001-9896-119X

ÖZET

Suç korkusu, suç sosyolojisinin önemli çalışma konularından biridir. Suç korkusu genel anlamda suça dair simge ve imgelerden, bazı göstergelerden, birtakım tehlike ve risklerden veya bunların olasılıklarından dolayı yaşanan çekinme duygusudur. Genel olarak suç korkusu, kendini güvensiz hissetmekten kaynaklı yaşanmaktadır. Mekân, yaş, cinsiyet, ekonomi başta olmak üzere pek çok boyutta suç korkusu incelenebilmektedir. Cinsiyet, araştırmalarda üzerinde önemle durulan boyutlardan biridir. Özellikle toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden dolayı kadınların erkeklere göre daha fazla suç korkusu yaşadıkları çeşitli araştırmalarda ortaya konulmuştur. Kadınlar kentsel mekânlarda suç korkusuyla yüz yüze gelebilmektedirler. Toplu taşıma araçlarının yanı sıra bu araçların duraklarında ve çevresinde suç korkusu yaşama olasılıkları da dikkate alınması gereken yönlerdendir. Özellikle gece saatlerinde toplu taşıma araçları daha tehlikeli ortamlara sahip olabilmektedir. Büyükşehirdeki tramvaylar da bunlardan biridir. Bu gerçeklikler ışığında bu araştırma, Gaziantep'te ikamet eden ve tramvay kullanan kadınların suç korkusu üzerine gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın amacı kadınların akşam ve gece saatlerinde (19.00-23.00) tramvaya bindiklerinde suç korkusu yaşayıp yaşamadıklarını, eğer yaşıyorlarsa bunun hayatlarındaki etkisini, bununla nasıl mücadele ettiklerini saha araştırması temelinde keşfetmektir. Bunun yanı sıra suç korkusunun toplumsal kaynakları da araştırılmak istenmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması desenine göre gerçekleştirilmiştir. Şubat-Ağustos 2024 arasındaki farklı günlerde, 18-25 yaş arasında tramvay kullanan 20 kişiye ulaşılmış ve derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen kişilerin farklı eğitime sahip olmalarına ve farklı semtlerde oturuyor olmalarına da dikkat edilmiştir. Katılımcıların biri evli, diğerleri bekârdır.

Elde edilen bulgulara, özellikle havanın kararması, karşı cinslerin bakışları, fiziki yakınlıkları ve kendileriyle iletişim kurmaları kadın katılımcıların bazılarında korku hissi yarattığı saptanmıştır. Kısa mesafelerde korku yaşamayıp uzun mesafelerde tedirginlik yaşadığını, vagona kadın ağırlıktaysa pek korku yaşamadığını belirten katılımcılar olmuştur. Geç vakitler, vagondaki insan sayısı ve çeşitliliği, yalnız başında olmak gibi durumların suç korkusuna gerekçe oluşturabildiği keşfedilen bulgulardandır. Bazı yerlerde uyuşturucu madde kullandıklarını düşündükleri kişilerden dolayı tedirginlik yaşadığını belirten de olmuştur. Tramvay içinde doğrudan bir vakayla karşılaşmış olduğunu belirtenler azdır. Bir örnek, tramvay tenhayken bir erkeğin kendisiyle konuşma isteğinden dolayı yaşadığı huzursuzluk olmuştur. Bir başka örnek ise katılımcının birinin tramvay içinde bir erkeğin gizlice başka bir kadının alt taraflarını çekmeye çalışması, ama çevredeki diğer insanların buna tepki göstermesi olmuştur. Karşısına çıkan erkekler tarafından sürekli takip ediliyor hisse yaşadığını ifade edenler daha fazladır. Özellikle bazen bakışlardan rahatsızlık duyduğunu dillendiren katılımcıların yanı sıra takip konusundan veya takip edilme riskinden rahatsızlık duyanlar da vardır. Tramvay durağından sonra ısrarlı ve sürekli takip

⁴ Bu çalışma, TÜBİTAK 2209-A kapsamında 19.04.2023 tarihinde kabul edilen “Kentsel Mekânda Gece Tramvay Kullanan Kadınların Suç Korkuları: Gaziantep Örneği” başlıklı projeden türetilmiştir. Bu destek için TÜBİTAK’a teşekkür ederiz.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

hadiseleri yaşadıklarını ifade eden katılımcılar da söz konusudur. Bu tip durumlarda telefonla biri ile iletişim halinde olmayı tercih ettiklerini aktarmışlardır. Yön sorma bahanesiyle iletişim kurmak isteyen erkeklere denk geldiklerini aktaranlar da söz konusudur. Genel olarak takip edilme olaylarının ve ona dair korkuların daha fazla yaşandığını söyleyebiliriz. Kadınların çoğunun kendilerini kalabalık tramvaylarda daha güvende hissettiklerini, bazı durumlarda kadınların olduğu yerleri tercih ettiklerini keşfetmekteyiz. Bazı kalabalık duraklarda katılımcılar kendilerini daha güvende hissetmektedirler (örneğin üniversite durağında). Araştırmada, yoğun olmasa bile belirli olaylar temelinde fiziksel ve sosyal savunmasızlık gibi dezavantajlı hallerden dolayı katılımcıların suç korkusu yaşama durumlarının zaman zaman cereyan ettiğini söyleyebiliriz. Medyaya yansıyan bazı olaylardan ötürü de bazı katılımcılar dolaylı mağduriyet hissi ve buna yönelik suç korkusu yaşayabildiklerini ifade etmişlerdir. Kameraların ve güvenlik personeli sayısının artırılması ve tramvayda bu yönde bir butonun olması gerekliliği gibi öneriler de katılımcılar tarafından dile getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suç Korkusu, Kadın, Tramvay, Savunmasızlık, Mağduriyet, Gaziantep.

ABSTRACT

The fear of crime is one of the important study topics of the sociology of crime. Fear of crime is a feeling of fear experienced due to symbols and images related to crime in general, some indicators, some dangers and risks, or their possibilities. In general, fear of crime is experienced as a result of feeling insecure. Fear of crime can be examined in many dimensions, especially space, age, gender, economy. Gender is one of the dimensions that are focused on in research with importance. It has been revealed in various studies that women experience more fear of crime than men, especially due to gender inequality. Women's fear of crime is one of the phenomena that they face in urban spaces. Public transport vehicles and the possibility of experiencing fear of crime at and around the stops of these vehicles is also one of the aspects that should be taken into account. Especially at night, public transportation vehicles may have more uncanny environments. Trams in the metropolitan city are one of them. In light of these realities, this research was conducted on the fear of crime among women residing in Gaziantep and using the tram. The aim of the study was to discover whether women experience fear of crime when they get on the tram in the evening and at night (19:00-23:00), if so, the impact of this on their lives, and how they combat it, based on field research. Additionally, the study aims to explore the social sources of this fear of crime. The research was conducted using a case study design, one of the qualitative research methods. Between February and August 2024, in-depth interviews were conducted with 20 women, aged 18-25. It was also noted that the people included in the study had different education levels and lived in different neighborhoods. One of the participants was married and the others were single.

In the findings obtained, it was determined that especially the darkening weather, the looks of the opposite sex, their physical proximity and communication created a sense of fear in some of the female participants. There were participants who stated that they did not experience fear in short distances but felt uneasy in long distances and that they did not experience much fear if the majority of the wagon was female. Late nights, the number and variety of people in the car, situations such as being alone at the beginning are among the findings that have been discovered to be grounds for fear of crime. There have also been people who have stated that they have experienced anxiety due to people who they think are using drugs in some places. There are few who indicate that they have encountered a direct case in the tram. One example reported was the uneasiness experienced by a man who wanted to talk to her when the tram was empty. Another example was when a participant saw a man trying to secretly pull another woman's lower parts in a tram, but other people around him reacted. Most participants reported feeling constantly followed by men they encountered. In addition to participants who sometimes expressed discomfort with being stared at, there are also those who felt uneasy about being followed or the risk of being followed. Some participants mentioned experiencing persistent and continuous cases of being followed after leaving the tram stop. In such situations, they preferred to stay in contact with someone via phone. There were also accounts of encountering men who tried to initiate communication under the pretext of asking for directions. Overall, we can say that incidents of being followed and the associated fears were more commonly reported. We are discovering that most women feel safer on

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

crowded trams, and in some cases prefer places where there are women. At some crowded stops, participants stated that they felt safer (for example, at the university stop). In the research, we can say that although not very often, the participants experienced fear of crime from time to time due to disadvantaged situations such as physical and social vulnerability based on certain events. In addition, Some participants expressed that they felt indirect victimization and fear of crime due to some incidents reflected in the media. Suggestions such as increasing the number of cameras and security personnel and the necessity of having a button in this direction on the tram were also expressed by the participants.

Keywords: Fear of Crime, Women, Tram, Vulnerability, Victimization, Gaziantep.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

YALNIZ YAŞAYAN YAŞLI KADINLARIN SORUNLARI VE SOSYAL DESTEK GEREKSİNİMLERİ

PROBLEMS AND SOCIAL SUPPORT NEEDS OF ELDERLY WOMEN LIVING ALONE

Doç. Dr. Emel İŞTAR IŞIKLI, Düzce Üniversitesi İşletme Fakültesi Sigortacılık ve Sosyal
Güvenlik Bölümü, emelistar@duzce.edu.tr, ORCID No: 0000-0003-3439-0871

ÖZET

Türkiye, son yıllarda demografik yapısında köklü değişimler yaşamaktadır. Geçmişte yüksek doğurganlık oranlarına ve genç bir nüfusa sahip olan ülke, günümüzde düşük doğurganlık oranları ve yaşlı nüfusun artışıyla karakterize edilmektedir. Sağlık hizmetlerindeki ilerlemeler ve yaşam süresinin uzaması, yaşlı nüfusun artışına neden olmuştur. Özellikle yaşlı kadınların erkeklerden daha uzun yaşamaları, yaşlılığın giderek kadınlaşması, yalnız yaşayan yaşlı kadınların sayısının artmasına yol açmıştır. Bu bağlamda, yalnız yaşayan yaşlı kadınların günlük yaşam deneyimlerinin, karşılaştıkları zorlukların ve bu zorluklara karşı geliştirdikleri başa çıkma stratejilerinin incelenmesi önem arz etmektedir.

Bu çalışma, yalnız yaşayan yaşlı kadınların yaşamlarının çeşitli yönlerini incelemektedir. Yalnız yaşayan yaşlı kadınların karşılaştığı başlıca zorluklar arasında sosyal ilişkilerin azalması, destekleyici çevrelerin eksikliği, ekonomik sıkıntılar ve sağlık sorunları yer almaktadır. Sosyal ilişkilerin azalması, yaşlı bireylerin yalnızlık duygusunu artırmakta ve bu durum, genel yaşam kalitesini önemli ölçüde etkilemektedir. Sosyal çevrelerinin azalması ve aile desteğinin yetersizliği, yaşlılık dönemindeki sosyal problemleri derinleştirmektedir.

Türkiye'deki yaşlılık sorunları, kentleşme, aile yapısındaki değişiklikler ve sosyal güvenlik sistemindeki eksikliklerle daha da karmaşık bir hale gelmiştir. Kentleşme ve ailelerin küçülmesi, yaşlı bireylerin aile içindeki bakımını zorlaştırmakta ve bu durum, yaşlılıkta yalnızlık ve yoksulluk sorunlarını derinleştirmektedir. Ayrıca, sosyal güvenlik sistemindeki yetersizlik, düşük gelir düzeyi ve adaletsiz gelir dağılımı gibi faktörler, yaşlılık döneminde karşılaşılan ekonomik zorlukları artırmaktadır. Yoksulluk, yaşlıların temel gereksinimlerini karşılamakta güçlük çekmelerine ve sosyal yaşamdan uzaklaşmalarına neden olmaktadır.

Çalışma, yalnız yaşayan yaşlı kadınlar için sosyal destek ve bakım sistemlerinin güçlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ekonomik ve sosyal kalkınma, sosyal politikaların güçlendirilmesi, yaşlıların sosyal kapitalinin artırılması, sosyal güvenlik sisteminin iyileştirilmesi ve yaşlıların yaşam standartlarının yükseltilmesi gibi öneriler sunulmuştur. Yaşlı kadınların psikolojik ihtiyaçlarının karşılanması, sosyal yardım ve destek hizmetlerinin artırılması gerekliliği de ifade edilmiştir.

Özellikle yalnız ve yoksul yaşlı kadınların karşılaştığı sorunlara yönelik kapsamlı bir sosyal destek ve bakım sistemi oluşturulmasının önemi ortaya konmuştur. Sosyal politikaların, yaşlıların toplumsal hayata entegrasyonunu sağlayacak ve yaşam kalitesini artıracak şekilde geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Yaşlıların sosyal ve ekonomik açıdan desteklenmesi, onların bağımsız bir yaşam sürdürebilmeleri ve topluma katkı sağlayabilmeleri için kritik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, sosyal hizmetlerin ve sosyal yardımların geliştirilmesi, yaşlıların yaşlılık dönemlerini daha sağlıklı ve bağımsız bir şekilde geçirmelerine yardımcı olabilir.

Türkiye'de yaşlılık, geçmişten günümüze geleneksel bir yapıdan modern bir yapıya geçiş süreci yaşamaktadır. Bu süreçte, geleneksel aile yapısının ve kuşaklararası yardımlaşmanın zayıflaması, yaşlıların sosyal destek ağlarının daralmasına neden olmaktadır. Kentleşmenin hızlanması, aile yapıların küçülmesi ve kadınların iş gücüne katılımı, yaşlıların aile içindeki bakımını zorlaştırmakta ve bu durum sosyal yalnızlık ve ekonomik yoksulluk gibi sorunları derinleştirmektedir. Ayrıca, düşük gelir düzeyi ve sosyal güvenlik sistemindeki eksiklikler, yaşlıların temel ihtiyaçlarını karşılamada zorluk yaşamasına yol açmaktadır. Bu nedenle, sosyal destek sistemlerinin güçlendirilmesi, ekonomik yardımların

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

artırılması ve yaşlıların sosyal güvenlik haklarının genişletilmesi, yaşlılık dönemindeki zorluklarla başa çıkabilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır.

Yalnız yaşayan yaşlı kadınların sosyal ve ekonomik açıdan desteklenmesi, yaşlılık dönemlerinde bağımsız bir yaşam sürdürmeleri ve topluma katkıda bulunmaları için kritik öneme sahiptir. Sosyal politikaların yaşlıların entegrasyonunu sağlayacak ve yaşam kalitesini artıracak şekilde tasarlanması, yaşlılık dönemindeki sosyal problemleri çözmede etkili bir strateji olacaktır. Bu bağlamda, yaşlı kadınların psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması, sosyal destek ve bakım hizmetlerinin güçlendirilmesi, yaşlılık döneminin daha sağlıklı ve tatmin edici bir şekilde yaşanmasını sağlamak için gerekli adımlar arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, Kadın, Yaşlı Kadınlar, Sosyal Politika

ABSTRACT

Turkey has undergone significant demographic changes in recent years, shifting from a predominantly young population with high fertility rates to an increasingly aging population characterized by low fertility rates and extended life expectancy. This demographic transition, driven by advancements in healthcare and increased longevity, has led to a notable rise in the elderly population, with particular implications for elderly women. The higher life expectancy of elderly women compared to men and the feminization of aging have resulted in an increase in the number of elderly women living alone. This situation necessitates a comprehensive examination of the daily life experiences, challenges, and coping strategies of elderly women living alone.

This study explores various aspects of the lives of elderly women living alone, focusing on the primary challenges they face and the strategies they use to cope with these difficulties. Key challenges identified include the reduction in social relationships, lack of supportive environments, economic hardships, and health issues. The loss of social connections exacerbates feelings of loneliness among elderly individuals, significantly impacting their overall quality of life. The diminishing social networks and insufficient family support further exacerbate the social problems associated with aging.

In Turkey, the challenges faced by the elderly have been compounded by factors such as urbanization, changes in family structures, and deficiencies in the social security system. Urbanization and shrinking family sizes have complicated the provision of family-based care for elderly individuals, deepening issues of loneliness and poverty in old age. Additionally, gaps in the social security system, low income levels, and inequitable income distribution contribute to the economic difficulties experienced by the elderly. Poverty hampers elderly individuals' ability to meet their basic needs and isolates them from social activities.

The study emphasizes the need for strengthening social support and care systems for elderly women living alone. Recommendations include promoting economic and social development, enhancing social policies, increasing the social capital of the elderly, improving the social security system, and raising the living standards of elderly individuals. Addressing the psychological needs of elderly women and increasing social support and care services are also highlighted as essential.

The findings underline the importance of developing a comprehensive social support and care system to address the issues faced by elderly women living alone and in poverty. Social policies need to be designed to facilitate the integration of elderly individuals into society and enhance their quality of life. Providing social and economic support to elderly individuals is crucial for ensuring that they can live independently and continue to contribute to society. In this context, strengthening social services and support, improving economic aid, and expanding social security rights are essential steps to help elderly individuals manage the challenges of aging.

Turkey is transitioning from a traditional to a modern approach in handling elderly care. This shift has led to a weakening of traditional family structures and intergenerational support, resulting in reduced social support networks for the elderly. Accelerated urbanization, shrinking family sizes, and increased participation of women in the workforce have complicated the family-based care of elderly individuals, exacerbating issues of social loneliness and economic poverty. Additionally, low income levels and deficiencies in the social security system pose challenges to meeting basic needs. Therefore, enhancing

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

social support systems, increasing economic aid, and expanding social security rights are crucial for addressing the difficulties faced during old age.

Supporting elderly women living alone socially and economically is crucial for ensuring their ability to live independently and contribute to society during their later years. Designing social policies that facilitate the integration of elderly individuals into society and enhance their quality of life will be an effective strategy for addressing social issues in aging. In this regard, addressing the psychological and social needs of elderly women, strengthening social support and care services, and ensuring a fulfilling and healthy aging process are vital steps.

Keywords: Aging, Women, Elderly Women, Social Policy.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADIN VE GÖÇ: TÜRKİYE'NİN GÖÇ FEMİNİZASYONU

WOMEN AND MIGRATION: TURKEY'S FEMINIZATION OF MIGRATION

Doç.Dr., Zişan KORKMAZ ÖZCAN, Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, zisankorkmaz@sdu.edu.tr- 0000-0002-5842-8638

ÖZET

Küreselleşme olgusunun yaşandığı dünyada, uluslararası göç en yaygın süreçlerinden biri olup, milyonlarca insan daha iyi şartlarda yaşamak veya ailesini/yakınlarını yaşatmak amacıyla sınırları aşarak, çeşitli ülkelere gitmektedir. Dünyada ve Türkiye'de yoksulluk, savaş, çevresel felaketler, teknolojiye bağlı iletişim ve ulaşım olanaklarının artması gibi olumlu veya olumsuz pek çok nedenle dünyada göç edenlerin sayısı giderek artış göstermektedir. 1970'li yıllara kadar göç "erkek fenomeni" olarak görülmekteyken, artık göç kapsamındaki insanların çoğunluğunu kadınlar oluşturmakta ve sonuçları özellikle kadınlar için daha ağır olmaktadır. Bu açıdan son zamanlarda uluslararası literatürde "göçün feminizasyonu" adı verilen bir kavram yaygın olarak görülmektedir. Bu çalışmanın amacı göçün feminizasyonunu belirlemede hangi faktörlere bakmak gerektiği ile ilgilidir. Ayrıca çalışma göçmen kadınların yaşamış olduğu zorlukların aktarılması ve toplumsal cinsiyete ilişkin kurumsal düzenlemeleri anlamamız konusunda katkı sağlayacaktır. Kadın göçmenlerin niçin ve nasıl göç ettikleri, göç esnasında ve sonrasında hangi sorunlarla karşı karşıya kaldıkları ve göçün kadınlarda ne gibi etkileri olduğu sorularına cevaplar aranmıştır. Özellikle zorlu hava ve ulaşım koşullarında göç etmek, çocuk ve kadınları çok daha fazla etkileyebilmektedir.

Dünyada ve Türkiye'de çeşitli ülkelere göç eden göçmen kadınlar yer almaktadır. Bu oranın erkeklere göre %70-80'lere çıkması göçün feminizasyonu kavramını gündeme getirmiş olsa da göç olgusu ile kadının artan bir şekilde anılmasını sadece nicel olarak açıklamak yetersiz olmaktadır. Kadınların ayrıştırıldığı işlere olan talep artışı yanında, bakıcılık, ev hizmetlerinde çalışma, sipariş evliliği gibi alanlarda da talepler görülmektedir. Özellikle kadının ev ekonomisindeki katkısı veya bunu bizzat üstlenmiş olması, yoksulluk, güvenlik sorunları, ücret farklılıkları gibi sebepler kadının çalışma hayatına katkısını artırmış, böylece göç etme eğilimini etkilemiştir. Zira göç olgusu kadın ve erkeklerde farklı şekilde gerçekleşmekte, göç eden nüfuslar içerisinde artan kadın sayısı pek çok iş imkanlarını da gündeme getirmektedir. Kadın işgücüne duyulan uluslararası talep artışına karşılık olarak, göç eden kadın oranı da artmaktadır. Kadın ve erkekteki bu ayrımcılık göçün feminizasyonu ile yakından ilgilidir. Zira göçmen kadınların emeği birçok sektörde talep görmektedir. Göç analizlerine göre, kadınlar özellikle tarım ve ihracat sektöründe istihdam edilmektedirler. Göçmen kadınların çoğu vasıfsız ve prestijli olmayan istihdam alanlarında çalışmasına rağmen, bu kadınlar aslında vasıfsız değildir. Onların göç ettikleri ülkelerde yaptıkları işler genellikle memleketlerindeki aldıkları eğitime oranla daha düşük seviyeli işlerdir. Bunun sebebi göç ettikleri ülkenin dilini bilmemeleri ya da kendi ülkelerinde aldıkları diplomaların yeni yaşadıkları yerde geçerli olmamasıdır. Örneğin Türkiye, pek çok sebebe bağlı olarak farklı ülkelere, göç veren ülke konumundan, göç alan ülke konumuna geçmiştir. Türkiye'de kalma süreleri farklılık gösteren bu göçmenlerin geldiği bölgelerden birisi de eski Sovyet Bloku'dur. Göçün feminizasyonu açısından baktığımızda Türkiye'de kolay iş bulabilmeleri, ülkelerindeki yaşamlarını sürdürülebilmeleri, kadın göçmenlerin ailelerine para göndererek geride bıraktıklarını desteklemelerindeki artış nedenleriyle üstlendikleri rol buna katkı sağlamaktadır. Zira hayatta kalmanın ve hayatın sürdürülebilir şekilde yaşanması, göçün feminizasyonu ile ilişkilidir.

Sonuç olarak dünya ekonomisindeki durgunluk, toplumlardaki ekonomik yeniden yapılanmaya ve hizmet sektörü gibi düşük ücretli işlerde çalışacak kadınların iş olanaklarının artması toplumsal cinsiyete özgü göçmen istihdam taleplerine yol açmış ve bu durum göçün feminizasyonu sonucuna yansımıştır.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Göç hareketlerinde büyük oranda kadın sayısının artmasına rağmen, kadınların hareketliliği önündeki engeller ve kısıtlılıklar halen devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç feminizasyonu, Kadın, Göç.

ABSTRACT

In the world where the phenomenon of globalization is experienced, international migration is one of the most common processes, and millions of people cross borders to various countries in order to live in better conditions or to provide for their families/relatives. The number of migrants in the world and in Turkey is increasing due to many positive or negative reasons such as poverty, war, environmental disasters, and increased communication and transportation opportunities due to technology. While migration was seen as a “male phenomenon” until the 1970s, women now constitute the majority of people within the scope of migration and its consequences are especially severe for women. In this respect, a concept called “feminization of migration” has been widely seen in international literature recently. The purpose of this study is related to which factors should be considered in determining the feminization of migration. In addition, the study will contribute to conveying the difficulties experienced by migrant women and understanding institutional regulations related to gender. Answers were sought to the questions of why and how female migrants migrate, what problems they face during and after migration, and what effects migration has on women. Migration, especially in difficult weather and transportation conditions, can affect children and women much more. There are migrant women migrating to various countries in the world and in Turkey. Although this rate has increased to 70-80% compared to men, it has brought the concept of “feminization” of migration to the agenda, it is insufficient to explain the increasing mention of women with the phenomenon of migration only quantitatively. In addition to the increase in demand for jobs that women are separated from, there are also demands in areas such as caregiving, working in domestic services, and arranged marriages. In particular, women's contribution to the household economy or the fact that they personally undertake this, poverty, security problems, and wage differences have increased women's contribution to working life, thus affecting the tendency to migrate. Because the phenomenon of migration occurs differently in women and men, and the increasing number of women among the migrant populations also brings many job opportunities to the agenda. In response to the increase in international demand for female labor, the rate of migrant women is also increasing. This discrimination between women and men is closely related to the feminization of migration. Because the labor of migrant women is in demand in many sectors. According to migration analyses, women are employed especially in the agriculture and export sectors. Although most immigrant women work in unskilled and unprestigious employment areas, these women are not actually unskilled. The jobs they do in the countries they migrate to are generally lower-level jobs compared to the education they received in their home countries. This is because they do not know the language of the country they migrated to or the diplomas they received in their home countries are not valid in their new place of residence. For example, Turkey has shifted from being a country of emigration to a country of immigration from different countries due to many reasons. One of the regions where these immigrants, whose duration of stay in Turkey varies, come from is the former Soviet Bloc. When we look at it in terms of the feminization of migration, the fact that they can easily find work in Turkey, that they can continue their lives in their countries, and the role that women immigrants undertake due to the increase in their support of those they leave behind by sending money to their families contribute to this. Because survival and living a sustainable life are related to the feminization of migration. As a result, the stagnation in the world economy, the economic restructuring in societies and the increase in job opportunities for women to work in low-wage jobs such as the service sector have led to gender-specific migrant employment demands, and this has been reflected in the feminization of migration. Despite the significant increase in the number of women in migration movements, obstacles and restrictions to women's mobility still persist.

Keywords: Feminization of migration, Women, Migration.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İNSAN HAKLARI SİSTEMİNDE YAŞLI KADINLARIN KORUNMASI

PROTECTION OF OLDER WOMEN IN THE UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS SYSTEM

Arş. Gör. Dr., Nazmiye GÜVEYİ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Genel Kamu Hukuku

Anabilim Dalı, nazmiye.guveyi@deu.edu.tr- <https://orcid.org/0000-0002-7131-5136>

ÖZET

Bilindiği üzere, Dünya üzerindeki insan nüfusu gün geçtikçe hızla artmaktadır. Bahse konu nüfus artışı kapsamında ise yaşlı nüfusun artış hızının genel nüfusun artış hızından daha fazla olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, hızla artan yaşlı nüfus dahilindeki kadınların oranının erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu da bilinen bir diğer durumdur. Sırf bu niceliksel durum dahi, nüfusun yaşlı kadınlardan oluşan kesiminin ayrıca, özel olarak irdelenebilmesini haklılaştırır niteliktedir. Bununla birlikte hem cinsiyete hem de toplumsal cinsiyete dayalı farklılıkların yaşlı nüfus bakımından da etkili olduğu göz önüne alındığında, yaşlı kadınlara özgü hukuki bir inceleme yapma ihtiyacının ön plana çıktığını kabul etmek mümkündür.

Yaşlılık beraberinde yalnızlık, ihmal, yoksulluk gibi pek çok sorunu da getirmektedir. Bu bağlamda dezavantajlı bir kesim olarak yaşlıların özel olarak korunması ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte, mezkûr dezavantajlılık, kadınlar açısından kesişimsel bir görünüm teşkil etmektedir. Bir diğer anlatımla başlı başına bir dezavantajlılık oluşturan kadın olmak, yaşlılıkla birleştiğinde çoklu bir dezavantajlılığa sebep olmaktadır. Bahse konu kesişimin ise ayrımcılık yasağı dahilinde ele alınabilmesi gerekir. Nitekim kadınlara yönelik ayrımcılık yasağı, yalnızca cinsiyet/toplumsal cinsiyet mecrasında değil, ayrıca kadınların maruz kaldıkları yaşa dayalı ayrımcılık (yaş ayrımcılığı) bakımından da etki göstermektedir. Bu sebeplerle kadınların yaşla birlikte gelişen dezavantajlı statüleri göz önünde bulundurularak yaşlı kesimdeki kadın nüfusunun özel olarak ele alınması anlamlı ve hatta elzemdir. Söz konusu gereklilik ise toplumsal düzen kuralları içerisinde en etkin paya sahip olduğu kabul edilen hukuk kuralları kapsamında, hak ve özgürlükler ile yükümlülükleri içeren bir disiplin olan insan hakları alanında da varlık göstermektedir.

Kadınların ergenlik, göçmenlik gibi diğer birçok sebep haricinde, yaşlılıktan dolayı da dezavantajlı konuma maruz kaldıkları kabul edilen ve odaklanılması gereken bir realitedir. Günümüzde insan haklarının, dezavantajlı grupların etkin hukuki korunması gayesine odaklanarak norm alanını geliştirdiği bilinen bir husustur. Bu bağlamda insan hakları alanında kadın hakları, çocuk hakları, yaşlı hakları gibi türlü spesifik koruma alanları ortaya çıkmıştır. İnsan haklarının katettiği bu gelişim, kırılgan, dezavantajlı bir grup olarak görünen yaşlı kadınlar ve sorunları üzerinde durulmasını da gerekli kılmaktadır. Bu bakış açısıyla, yaşlılıkta kadınların biyolojik olarak pek çok sağlık sorunu ile karşı karşıya kalma riski bir yana, toplumsal yaşamda da pasif bir şekilde konumlandırılmaya yönelik algının mevcudiyeti, kadınların yaş unsuru bağlamında kırılganlığını pekiştirmektedir. Ayrıca kadının önemli bir yetisi olan üreme de bu konuda azımsanmayacak bir paya sahiptir. Nitekim yaşlılıkla beraber kadının üreme döngüsündeki negatif değişim de hem biyolojik hem de toplumsal düzeyde dezavantajlılığı ve ayrımcılığı artırır etkiye sahiptir. Başta sağlık hizmetlerine erişim olmak üzere pek çok alanda yaşlı kadınların görünmezliği/kısıtlılığı da söz konusudur. Tüm bu sebepler ışığında, özellikle insan haklarının korunması bakımından, hakların kullanımında yaşlı kadınların önemli sorunlarla karşı karşıya kaldıkları ve ayrımcılığa uğradıkları gerçeği, yaşlı kadınların insan haklarından tam olarak faydalanamadıkları sonucunu da beraberinde getirmektedir. Özellikle de yaşlılık evresinde kadınların özel olarak korunması üzerine önlemler alınması ve ayrımcılığın önüne geçilmesi beklenmektedir. Hak ve özgürlüklerin korunmasında hak süjesi bakımından cinsiyet yanında, yaşlılığa bağlı bir dezavantajlılığın yaşanmaması için kadının yaşlılık dönemindeki sorunlarının insan hakları bağlamında özel olarak ele alınması zarureti doğmaktadır.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Yaşlılık ayrı bir koruma alanı olarak insan hakları hukuku kapsamında henüz şekillenmiş olmamakla birlikte mevcut insan hakları belgeleri bağlamında düzenlenen hak ve özgürlükler dahilinde ele alınabilen spesifik bir mecra olarak ifade edilebilir. Bununla birlikte kadınlara dair insan haklarının gelişme gösterdiği de bilinen bir diğer gerçektir. Bu bağlamda çalışmada, insan hakları alanında evrensel düzeyde koruma sağlayan Birleşmiş Milletler kapsamındaki insan hakları sözleşmeleri ve koruma mekanizmaları dahilinde, yaşlı kadınlara yönelik hukuki düzenlemeler irdelenmektedir. Böylelikle çalışma neticesinde elde edilecek verilerin ise ileride ortaya çıkacak yaşlı kadınlara yönelik hukuki düzenlemelere, politikalara ve uygulamalara naçizane bir bilimsel katkı sunması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Kadınlar, İnsan Hakları, Kesişimsel Ayrımcılık, Birleşmiş Milletler, Yaş Ayrımcılığı, Yaşa Dayalı Ayrımcılık.

ABSTRACT

As it is known the human population on Earth is increasing rapidly day by day. Within the scope of the population growth in question it is observed that the growth rate of the elderly population is higher than the growth rate of the general population. On the other hand it is also known that the proportion of women in the rapidly increasing elderly population is higher compared to men. Even just this quantitative situation justifies that the segment of the population consisting of older women can also be examined privately. However given that differences based on both sex and gender are also effective in terms of the elderly population, it is also possible to recognize that the need to conduct a legal examination specific to older women has come to the fore.

Old age also brings with it many problems such as loneliness, neglect, poverty. In this context, the need for special protection of the elderly as a disadvantaged segment arises. However, the mentioned disadvantage constitutes an intersectional view from the point of view of women. In other words, being a woman, which creates a disadvantage in itself, causes a multiple disadvantage when combined with old age. The intersection in question should be handled within the framework of the prohibition of discrimination. As a matter of fact, the prohibition of discrimination against women has an impact not only on gender/gender, but also in terms of age-based discrimination (age discrimination) to which women are subjected. For these reasons, taking into account the disadvantaged status of women that develops with age, it is meaningful and even essential to specifically address the female population in the elderly segment. The requirement in question also exists in the field of human rights, which is a discipline that includes rights and freedoms and obligations within the scope of the legal rules that are considered to have the most effective share in the rules of social order.

It is an accepted reality that women are exposed to a disadvantaged position due to old age, apart from many other reasons such as adolescence and immigration, and it is a reality that needs to be focused on. Today, it is a well-known fact that human rights develops the field of norms by focusing on the goal of effective legal protection of disadvantaged groups. In this context, various specific protection areas such as women's rights, children's rights and elderly rights have emerged in the field of human rights. This development brought about by human rights also makes it necessary to focus on older women and their problems, who appear to be a fragile, disadvantaged group. From this point of view, aside from the biological risk of women facing many health problems in old age, the existence of the perception of being passively positioned in social life reinforces the fragility of women in the context of the age element. In addition, reproduction, which is an important ability of a woman, also has an insignificant share in this regard. As a matter of fact, the negative change in a woman's reproductive cycle with old age also has the effect of increasing disadvantage and discrimination at both biological and social levels. There is also the invisibility/restriction of older women in many areas, especially access to health services. In light of all these reasons, the fact that older women face important problems and are discriminated against in the exercise of rights, especially in terms of protecting human rights, also leads to the conclusion that older women do not fully benefit from their human rights. It is expected that measures will be taken on the special protection of women, especially during the old age stage, and that discrimination will be prevented. In the protection of rights and freedoms, in addition to gender in terms of the subject of rights, it is necessary to address women's problems in old age specifically in the context of human rights in order not to experience a disadvantage due to old age.

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Although old age has not yet been shaped within the scope of human rights law as a separate protection area, it can be expressed as a specific medium that can be addressed within the framework of rights and freedoms regulated in the context of existing human rights documents. However, it is another well-known fact that human rights for women are improving. In this context, the study examines the legal regulations for older women within the framework of the human rights conventions and protection mechanisms within the scope of the United Nations, which provide universal protection in the field of human rights. Thus, it is aimed that the data to be obtained as a result of the study will make a modest scientific contribution to the legal regulations, policies and practices for older women that will emerge in the future.

Keywords: Elderly Women, Human Rights, Intersectional Discrimination, United Nations, Age Discrimination, Age-Based Discrimination.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

INTERNATIONAL MIGRATION AND SYRIAN MIGRANT WOMEN IN TÜRKİYE

Dr. Sibel Yanık Aslan, Yalova Municipality, syanikaslan@gmail.com, 0000-0003-2436-6763

Sümeyye Yanık Doğan, Yalova Aile ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü,

yanik-06@hotmail.com

The contemporary era is called as the "Age of Migration." by some scholars. The most obvious trends of the "Age of Migration" are globalization, acceleration, differentiation, feminization, and politicization of migration. When the demographic characteristics of international migrants are evaluated, 52% of the migrant population consists of men and 48% consists of women. In the past, women participated in the migration process as dependent individuals responsible for taking care of their families, but in the last century, they have been participating in the migration process independently for education or work purposes. At the same time, for some, migration is a matter of survival. Women fleeing violence, political instability, or persecution have to migrate for seeking safety and security in new countries. Without legal protection, women may fall prey to human trafficking or exploitation. Many face precarious working conditions, with limited rights and resources. Moreover, women with different backgrounds are forced to continue their lives with different languages, religions, traditions and cultural elements. Women are subject to two fold injustice both because of their gender and because they are migrants. In this regard, Turkey's demographic, economic, and social fabric—from the border to the western cities—are greatly impacted by the Syrians' displacement. Of the 3.6 million Syrian population in Turkey, 46% are women. 35.5% of this population is of working age. Syrian women in Turkey face unique challenges in social integration, navigating cultural differences, language barriers, and legal limitations. Many engage in community programs aimed at fostering inclusion, while others contribute economically through informal work or entrepreneurship. These women face numerous challenges, including language barriers, cultural differences, and limited access to legal rights and employment opportunities. This study explores the social integration of Syrian migrant women in Turkey, a demographic significantly impacted by the ongoing Syrian crisis.

Key Words: Migration, Women, Social Integration, Syria and Türkiye

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

MEME KANSERİ KADINLARDA CİNSEL İŞLEV BOZUKLUĞU VE HEMŞİRELİK BAKIMI

SEXUAL DYSFUNCTION AND NURSING CARE IN WOMEN WITH BREAST CANCER

Doktora Öğrencisi, Fatma GÜR, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,

gurfatma174@gmail.com- <https://orcid.org/0000-0003-0618-1116>

Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN, Sağlık Bilimleri Fakültesi

glcnbah@hotmail.com- 0000-0002-0061-9490

ÖZET

Son yılların en önemli sağlık sorunlarından biri olan kanser, dünya çapında ölüm nedenleri arasında ikinci sıradadır ve yapılan araştırmalara göre bu artış 2030 yılına kadar devam ederek kanserin ilk sıraya yerleşeceği öngörülmektedir. Meme kanseri ise kansere bağlı ölüm nedenleri arasında akciğer kanserinden sonra ikinci sırada yer alan ve tüm dünyada kadınlarda en sık görülen bir kanser türüdür. Bir önceki tahminlere göre dünyada kadınlarda meme kanseri insidansı %20, meme kanserinden ölümlerin ise %14 arttığı belirtilmektedir. Meme kanseri dünyada kadınlarda teşhis edilen her 4 kanserden birini ve Türkiye’de de kadınlarda en çok görülen kanser türünü temsil etmektedir. Kadınlar için meme kanseri, kadınlığının tehdit altında olduğu, ruhsal, sosyal ve bedensel açıdan komplike bir hastalıktır. Meme kanseri, bireyleri hastalık sürecinde fiziksel, psikolojik, sosyal ve ruhsal olarak olumsuz etkileyerek kişinin kendisini yalnız, amaç ve anlamdan yoksun hissetmesine yol açmaktadır. Meme kanserinin tedavisi kadının cinsel sağlığını etkilemekte ve cinsel işlev bozukluğuna neden olabilmektedir. Cinsel işlev bozukluğu kavramının konuşulması toplum tarafından hoş karşılanmamakta ve ahlaki değerlere zarar verdiği düşünülmektedir. Bu sorunu yaşama riski yüksek olan meme kanserli hastaları belirlemek, yaşamlarının sonraki bölümünde cinsel işlevlerini ve genel sağlıklarını iyileştirmek için hızlı müdahalenin sağlanabilmesi çok önemlidir. Bu nedenle cinsel işlev bozukluğu meme kanserli hastalarda ihmal edilen bir sağlık sorunudur. Kadınlar kanser tanısına, memenin kaybına ve tedavi sürecine uyum sağlamak, meme kanserinin tanı ve tedavi süreçlerinin her aşamasında yaşadıkları sorunlarla baş etme yöntemleri geliştirip sorunların önüne geçmek için birine gereksinim duymaktadırlar. Bu noktada gereken sorumluluk hemşirelere düşmektedir. Meme kanseri tanı ve tedavi sürecinde danışmanlık ve eğitici rolleri olan hemşireler yalnızca fizyolojik sorunlara odaklanmamalı, bakım verirken hastaya bütüncül yaklaşmalı ve yaşanabilen anksiyetenin hastanın uyumunu, tedaviye yanıtını etkileyebileceği unutulmamalıdır. Ayrıca hemşirelerin meme kanseri tarama programlarında, meme kanseri olan hastaların evde bakımında, yine bu hastaların uzun süreli izleminde ve rehabilitasyonlarında da etkin rolleri bulunmaktadır. Özellikle meme sağlığının korunması ve geliştirilmesi, meme kanseri tanı ve tedavi sürecinde hastaların hem fiziksel hem de psikososyal açıdan iyileşmelerini amaçlayan meme bakım hemşireleri bu alanda hastalara bütüncül bir yaklaşım sergileyerek, hastaların bilgileri yetersiz kaldığında, hastalık deneyimleri ile baş etmede, cinsel işlev bozukluğunu iyileştirmede ve yaşantılarından anlam bulmada hastalara destek olurlar. Bu nedenle bu araştırma meme kanserli kadınlarda cinsel işlev bozukluğu ve hemşirelik bakımını incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu çalışmada kanıtların elde edilmesinde ve derlemenin teorik alt yapısının oluşturulmasında ulusal ve uluslararası orijinal çalışmalar, alana özgü kitaplar ve rehberler kullanılmıştır. Google scholar, PubMed, Scopus, Web of sciences, Ulakbim, CINAHL ve Turk Medline taranmıştır. Literatür taraması yapılırken zaman kısıtlamasına gidilmemiştir. Yapılan çalışmalarda meme kanserinin kadının cinsel sağlığını etkilediği, cinsel işlev bozukluğuna neden olduğu ve meme bakım hemşirelerinin hastalara bütüncül bir bakım sunduğu, hastaya danışmanlık ve eğitici rolüyle yaklaştığı, cinsel işlev bozukluğu ile ilgili problemlerini tanımlamada destek olduğu görülmüştür. Sonuç

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

olarak; meme kanseri kadınlar tarafından hem yaşamın hem de kadınlığın tehdit altında algılandığı bir hastalıktır. Yapılan çalışmalarda da meme bakım hemşiresinin bu zorlu süreçte kadına yol gösterici ve yanında olmasının karşılaşılabilecek problemleri ve cinsel işlev bozukluğunun yarattığı hasardaki psikolojik durumu azalttığı ve hastaların memnun oldukları görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Cinsel İşlev, Hemşirelik Bakımı, Meme Kanseri

ABSTRACT

Cancer, one of the most important health problems of recent years, ranks second among the causes of death worldwide, and according to research, it is predicted that this increase will continue until 2030 and cancer will rank first. Breast cancer is the second most common cause of cancer-related death after lung cancer and is the most common type of cancer in women all over the world. According to previous estimates, the incidence of breast cancer in women in the world has increased by 20% and deaths from breast cancer have increased by 14%. Breast cancer represents one in every four cancers diagnosed in women in the world and the most common type of cancer in women in Turkey. For women, breast cancer is a mentally, socially and physically complicated disease in which their femininity is threatened. Breast cancer negatively affects individuals physically, psychologically, socially and spiritually during the disease process, causing the person to feel lonely and devoid of purpose and meaning. Treatment of breast cancer affects a woman's sexual health and can cause sexual dysfunction. Talking about the concept of sexual dysfunction is not welcomed by the society and is thought to harm moral values. It is very important to identify breast cancer patients who are at high risk of experiencing this problem and to provide rapid intervention to improve their sexual function and general health in the next part of their lives. Therefore, sexual dysfunction is a neglected health problem in breast cancer patients. Women need someone to adapt to the cancer diagnosis, breast loss and treatment process, to develop methods to cope with the problems they experience at every stage of the breast cancer diagnosis and treatment processes and to prevent problems. At this point, the necessary responsibility falls on nurses. Nurses, who have consultancy and educational roles in the breast cancer diagnosis and treatment process, should not focus only on physiological problems, they should approach the patient holistically while providing care, and it should not be forgotten that anxiety may affect the patient's compliance and response to treatment. In addition, nurses have an active role in breast cancer screening programs, home care of patients with breast cancer, and long-term follow-up and rehabilitation of these patients. Breast care nurses, who aim to protect and improve breast health, and to improve patients both physically and psychosocially during the breast cancer diagnosis and treatment process, provide a holistic approach to patients in this field, helping them cope with disease experiences, improving sexual dysfunction and improving their lives when their knowledge is insufficient. They support patients in finding meaning. Therefore, this study was conducted to examine sexual dysfunction and nursing care in women with breast cancer. In this study, national and international original studies, field-specific books and guides were used to obtain evidence and create the theoretical basis of the review. Google scholar, PupMed, Scopus, Web of sciences, Ulakbim, CINAHL and Turk Medline were scanned. There was no time restriction when conducting the literature review. Studies have shown that breast cancer affects women's sexual health, causes sexual dysfunction, and breast care nurses provide holistic care to patients, approach patients with a consultancy and educational role, and support them in identifying problems related to sexual dysfunction. In conclusion; Breast cancer is a disease in which women perceive both life and femininity as threatened. Studies have shown that the breast care nurse guiding and supporting women during this difficult process reduces the problems that may be encountered and the psychological state of the damage caused by sexual dysfunction, and the patients are satisfied.

Key words: Sexual Function, Nursing Care, Breast Cancer

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GEBELİKTE RH UYUŞMAZLIĞI

RH İNCOMPATİBİLİTY in PREGNANCY

Uzm. Hem. İrem GÜNBAY EMGİN, Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü,
iremgunbay@gmail.com ORCID ID: 0000-0001-8366-9276

Doç. Dr. Kevser İLÇİOĞLU, Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi,
kevserozdemir@sakarya.edu.tr ORCID ID: 0000-0002-4900-9095

ÖZET

Fetüse babadan geçen D antijeni, annede bulunmadığında annede immün yanıt oluşumuna sebep olur. Bu duruma Rh uyuşmazlığı (maternal alloimmünizasyon) denir. Oluşan maternal antikorların, çeşitli nedenlerle fetal dolaşıma katılmasıyla, fetüs ve yenidoğan için risk oluşturmaktadır. Hastalığın kliniği, asemptomatik olabileceği gibi, hiperbilirübinemi, kernikterus, nörolojik sekeller, hidrops fetalis, fetal ölüm ile sonuçlanabilir. Bu nedenle gebeliğin erken döneminde gerekli değerlendirmelerin yapılması, Rh uyuşmazlığı tepsitinde ise fetüsün mortalite ve morbidite riskini azaltma amacıyla tedavinin düzenlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gebelik, Rh uyuşmazlığı, Riskli gebelik, Fetal anemi

ABSTRACT

The D antigen, which is transferred from the father to the fetus, elicits an immune response in the mother when it is absent in the maternal organism. The resulting maternal antibodies enter the fetal circulation for various reasons, thereby posing a risk to the fetus and newborn. The clinical manifestations of the disease may be asymptomatic or may result in hyperbilirubinemia, kernicterus, neurological sequelae, hydrops fetalis, and fetal death. Therefore, it is of great importance to perform the necessary evaluations in the early period of pregnancy and to organize the treatment in order to reduce the risk of mortality and morbidity of the fetus in case of Rh incompatibility.

Key Words: Pregnancy, Rh incompatibility, Risky pregnancy, Fetal anemia

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HPV VE HPV AŞISI HAKKINDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Arzu TORLAK¹, Ayşe DOST²

¹MSc Nurse, Istanbul Medipol University Infirmary, arkaraca@hotmail.com,

ORCID Number: 0009- 0009-9137-5847

²Assistant Professor, Public Health Nursing, Bezmîâlem Vakıf University, Faculty of Health

Sciences, Department of Nursing, Istanbul, Turkey, ayse.dost@bezmialem.edu.tr,

ORCID No: 0000- 0002-4651-7254

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin human papillomavirüs (HPV) ve HPV aşısı hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışma, İstanbul Anadolu Yakası'ndaki bir vakıf üniversitesinin öğrenci yurdunda kalan 802 üniversite öğrencisi ile yürütülmüştür. Çalışmanın verileri "Öğrenci Bilgi Formu" ve "Human Papilloma Virüsü Bilgi Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %16,5'i daha önce cinsel deneyim yaşadığını ve %5,1'i daha önce genital siğil sorunu yaşadığını ve %15,8'i HPV aşısı yaptırdığını belirtti. "HPV Bilgi Ölçeği" toplam puan ortalaması 10,142±7,364 (min.0-maks.33) idi. Alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde, "genel HPV bilgisi" alt boyut puan ortalaması 6.657±4.276, "HPV tarama testi bilgisi" alt boyut puan ortalaması 1.029±1.316, "genel HPV aşısı bilgisi" alt boyut puan ortalaması 1.591±1.737, "mevcut HPV bilgisi" alt boyut puan ortalaması 1.591±1.737 olarak bulunmuştur. "Aşılama programı hakkında bilgi" alt ölçeğinin puan ortalaması 0.865±1.240 olarak bulunmuştur.

Sonuç: Bu çalışmada üniversite öğrencileri arasında HPV ve HPV aşısı hakkında bilgi düzeyi oldukça düşük olup, bu durumun genel sağlık farkındalığını ve koruyucu davranışları etkileyebileceği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Human papillomavirüs, öğrenci, önleme.

ABSTRACT

Objective: The purpose of this study is to determine the knowledge levels of university students about human papillomavirus (HPV) and the HPV vaccine.

Methods: This descriptive study was conducted with 802 university students staying in the student dormitory of a foundation university on the Anatolian Side of Istanbul. The data of the study were collected using the "Student Information Form" and the "Human Papilloma Virus Knowledge Scale".

Results: 16.5% of the participants had previous sexual experience, 5.1% had genital wart problems before, 15.8% had the HPV vaccine, the total score average of the "HPV Knowledge Scale" was 10.142±7.364 (min.0-max.33). When the sub-dimension mean scores are examined, the "general HPV knowledge" sub-dimension mean score is 6.657±4.276, the "HPV screening test knowledge" sub-dimension mean score is 1.029±1.316, the "general HPV vaccine knowledge" sub-dimension mean score is 1.591±1.737, the "current HPV knowledge" sub-dimension mean score is 1.591±1.737. The mean score of the "information about vaccination program" subscale was found to be 0.865±1.240.

Conclusion: In this study, the level of knowledge about HPV and HPV vaccine among university students is quite low, and it is seen that this situation may affect general health awareness and protective behaviors.

Keywords: Human papillomavirus, prevention, student.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GENİTAL HİJYEN DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF GENITAL HYGIENE BEHAVIORS OF FACULTY OF HEALTH SCIENCES STUDENTS

Öğr. Gör., Sümeyye TİRYAKİ, İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
sumeyyetiryaki@esenyurt.edu.tr- 0000-0002-3523-5737

Doç. Dr., Elif GEZGİNCİ, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi,
elif.gezginci@sbu.edu.tr- 0000-0003-0392-5298

Prof. Dr., Sonay GÖKTAŞ, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Hemşirelik Fakültesi,
sonay.goktas@sbu.edu.tr- 0000-0002-8168-1287

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören kız öğrencilerin genital hijyen davranışlarının incelenmesidir. Kesitsel nitelikte olan bu çalışma 2018 Eylül-2019 Mart tarihleri arasında bir vakıf üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören ve araştırmaya katılmayı kabul eden 354 kız öğrenci ile gerçekleştirildi. Veriler "Bireysel Özellikler Soru Formu" ve "Genital Hijyen Davranışları Ölçeği" ile toplandı. Öğrencilerin yaş ortalaması 20.89 ± 1.66 olup, %58.5'inin az miktarda, berrak, kokusuz, renksiz özellikte vajinal akıntıya sahip olduğu ve %82.2'sinin mevcut akıntı durumunu normal gördüğü belirlendi. Birinci ve ikinci sınıf öğrencilerinin Genital Hijyen Davranışları Ölçeği toplam puan ortalamaları sırasıyla 93.77 ± 9.39 ve 95.16 ± 10 olarak bulundu. Az miktarda, berrak, kokusuz ve renksiz akıntı durumu olan öğrencilerin diğerlerine göre Genital Hijyen Davranışları Ölçeği toplam puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulundu ($p < 0.001$). Yaş ile Anormal Bulgu Farkındalığı alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptandı ($r = 0.115$; $p = 0.030$). Öğrencilerin Genital Hijyen Davranışları Ölçeği, Genel Hijyen Alışkanlıkları, Adet Hijyeni, Anormal Bulgu Farkındalığı alt boyutları puan ortalamaları sırasıyla 94.09 ± 9.54 ; 49.39 ± 5.41 ; 33.46 ± 4.03 ve 11.24 ± 2.93 olarak saptandı. Çalışma bulguları, normal vajinal akıntısı olan öğrencilerin genital hijyen davranışlarının, vajinal akıntı durumunun normal olduğunu düşünen öğrencilerin de genel hijyen alışkanlıklarının diğerlerine göre daha iyi olduğunu ve yaş arttıkça anormal bulgu farkındalığının olumlu yönde etkilendiğini gösterdi.

Anahtar kelimeler: Genital hijyen davranışları, Öğrenciler, Sağlık bilimleri.

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the genital hygiene behavior of female students studying at the faculty of health sciences. This cross-sectional study was conducted with 354 female students who were continuing their education at a foundation university between September 2018 and March 2019 and agreed to participate in the study. The data were collected using the "Individual Characteristics Questionnaire" and the "Genital Hygiene Behavior Scale". It was determined that the average age of the students was 20.89 ± 1.66 , 58.5% of the participants had a small amount of vaginal discharge, clear, odorless, colorless vaginal discharge and 82.2% of them saw the current discharge status as normal. Total mean scores of the first and second year students on the Genital Hygiene Behavior Scale were 93.77 ± 9.39 and 95.16 ± 10 , respectively. The total scores of the Genital Hygiene Behaviors Scale were found to be significantly higher in students with less vaginal discharge, clear, odorless and colorless discharge than the others ($p < 0.001$). A positive significant correlation was found between age and Abnormal Symptom Awareness sub-dimension ($r = 0.115$; $p = 0.030$). Students' Genital Hygiene Behavior Scale mean score was 94.09 ± 9.54 ; General Hygiene Habits Sub-scale score was 49.39 ± 5.41 , Menstrual Hygiene Sub-scale score was 33.46 ± 4.03 , Abnormal Symptom Awareness Sub-scale score was

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

11.24±2.93. The study findings showed that the students with normal vaginal discharge had better genital hygiene behaviors, and the general hygiene habits of the students who thought that the vaginal discharge status were better than the others. The findings showed that abnormal symptom awareness was positively affected as the age increased.

Keywords: Genital hygiene behaviors, Health sciences, Students.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GEBELİKTE SAĞLIK OKURYAZARLIĞI HAKKINDA TÜRKİYE'DE YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ

AN EXAMINATIN OF THESES ON HEALTH LITERACY DURING PREGNANCY IN TURKEY

Büşra İŞBİLİR,¹Doç.Dr. Ruveyde AYDIN²

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun,e-posta: busrailsbiliir@gmail.com, ORCID:0009-0009-4908-7470

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği, Samsun, e-posta: aydinruveyde@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4604-4570
Sorumlu Yazar: Büşra İŞBİLİR

ÖZET

Bu çalışmada, Türkiye’de gebelikte sağlık okuryazarlığı konusunda yapılmış yüksek lisans, doktora ve tıpta uzmanlık tezlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Türkiye’de gebelikte sağlık okuryazarlığını inceleyen tezlerin analizi, bu konudaki mevcut bilgi birikimini ve araştırma eğilimlerini anlamak için önemli bir adımdır. Çalışmanın evrenini Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’ne kayıtlı 2000-2024 yılları arasında Hemşirelik, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği ve Tıp Anabilim Dalları’nda yapılan doktora, yüksek lisans ve uzmanlık tezleri oluşturmuştur. Bu çalışmada tezlerin taranmasında “gebelik” ve “sağlık okuryazarlığı” anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Retrospektif tanımlayıcı literatür araştırmasında 1 doktora, 12 yüksek lisans ve 3 uzmanlık tezi incelenmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır (frekans, yüzde). Verilerin analizi sonucunda retrospektif tanımlayıcı literatür araştırmasında 1 doktora, 12 yüksek lisans ve 3 uzmanlık tezi olmak üzere gebelikte sağlık okuryazarlığı hakkında toplamda 16 tez çalışmasına ulaşılmıştır. Çalışmalar kesitsel, tanımlayıcı, korelasyonel ve metodolojik yöntemleri içermektedir. Çalışmalarda örneklem büyüklüğü çalışmaların güc analizi yöntemi ile hesaplanmıştır. Çalışmalarda en düşük örneklem 133, en yüksek örneklemin 847 olduğu saptanmıştır. Çalışmaların %75’nin yüksek lisans tezi olduğu, %81,25’nin 2021 sonrası yapıldığı belirlenmiştir. Çalışmaların %81,25’nin hemşirelik anabilim dallarında özellikle doğum ve kadın hastalıkları hemşireliği ana bilim dalında (%37,5 n=6) yürütüldüğü bulunmuştur. Çalışmalarda sağlık okuryazarlığının gebelerin sağlık davranışları ve tutumları üzerindeki çok yönlü etkilerini anlamak ve bu alandaki bilgiyi geliştirmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmalar, sağlık okuryazarlığının gebelerin cinselliğe karşı tutumları, üçüncü el sigara dumanı farkındalığı, doğum öncesi algılanan stres, anksiyete ve doğum korkusu, akılcı ilaç kullanımı, genital hijyen davranışları, öz bakı gücü, aşılama ve emzirme öz-yeterliliği üzerindeki etkilerini incelemiştir. Sağlık okuryazarlığının yüksek olan gebelerde; cinselliğe karşı tutumlarının olumlu, sigara dumanı farkındalıkları, akılcı ilaç kullanımı bilgisi, genital hijyen davranışları, sağlık algısı ve emzirme öz-yeterliliklerinin yüksek olduğu, doğum öncesi stres algıları, anksiyete ve doğum korkusu seviyelerinin daha düşük olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak sağlık okuryazarlığının artırılmasının gebelerin sağlık sonuçlarını iyileştirebileceğini ve sağlık davranışlarını olumlu yönde etkileyebileceğini göstermektedir. Tezlerdeki bulgular, hemşirelerin gebelikle ilgili potansiyel riskleri daha iyi tanımlamalarına, yönetmelerine, sağlık okuryazarlığının önemini ve nasıl artırılabilirliğini belirlemede yardımcı olabilir. Bu bilgiler, hemşirelerin gebelere yönelik daha etkili eğitim materyalleri ve programlar geliştirmesine olanak tanır. Bu da gebelerin sağlık risklerini azaltabilir. Gelecek araştırmaların, sağlık okuryazarlığının daha geniş bir yelpazede etkilerini incelemesini sağlayan deneysel ve karma yöntem yüksek lisans ve doktora araştırmalarına ihtiyaç bulunmaktadır.

Anahtar sözcükler: Sağlık okuryazarlığı, gebe, gebelik, hemşirelik bakımı.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ABSTRACT

This study aimed to examine master's, doctoral and medical specialty theses on health literacy during pregnancy in Turkey. Analysis of theses examining health literacy during pregnancy in Turkey is an important step in understanding the current knowledge and research trends on this subject. The population of the research consists of doctoral, master's and specialty theses written between 2000 and 2024 in the Departments of Nursing, Gynecology and Obstetrics Nursing and Medicine registered with the National Thesis Center of the Council of Higher Education. In this study, the keywords "pregnancy" and "health literacy" were used to scan theses. In the retrospective descriptive literature research, 1 doctoral thesis, 12 master's theses and 3 specialty theses were examined. Descriptive statistics (frequency, percentage) were used in the analysis of the data. As a result of the analysis of the data, a total of 16 theses on health literacy in pregnancy, including 1 doctoral theses, 12 master's theses and 3 specialty theses, were reached in the retrospective descriptive literature research. Studies include cross-sectional, descriptive, correlational and methodological methods. The sample size in the studies was calculated using the power analysis method. In the studies, it was determined that the lowest sample was 133 and the highest sample was 847. It was determined that 75% of the studies were master's thesis and 81.25% were completed after 2021. It was found that 81.25% of the studies were conducted in nursing departments, especially in the department of obstetrics and gynecology nursing (37.5% n = 6). The studies were conducted to understand the multifaceted effects of health literacy on the health behaviors and attitudes of pregnant women and to improve knowledge in this field. Studies have examined the effects of health literacy on pregnant women's attitudes towards sexuality, third-hand smoke awareness, perceived prenatal stress, anxiety and fear of childbirth, rational drug use, genital hygiene behaviors, self-care skills, vaccination and breastfeeding self-efficacy. It has been determined that pregnant women with high health literacy have positive attitudes towards sexuality, their awareness of cigarette smoke, knowledge of rational drug use, genital hygiene behaviors, health perception and breastfeeding self-efficacy are high, and their levels of prenatal stress perception, anxiety and fear of birth are lower. As a result, it shows that increasing health literacy can improve the health outcomes of pregnant women and positively affect their health behaviors. The findings in theses may help nurses better identify and manage potential pregnancy-related risks and determine the importance of health literacy and how it can be increased. This information allows nurses to develop more effective educational materials and programs for pregnant women. This can reduce the health risks of pregnant women. There is a need for experimental and mixed methods master's and doctoral research that allows future research to examine the effects of health literacy on a broader range.

Keywords: Healthliteracy, pregnant, pregnancy, nursingcare.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ZEYNEP UZUNBAY ÖYKÜLERİNİ EKOFEMİNİST BAKIŞ AÇISI İLE YENİDEN OKUMAK

REREADING ZEYNEP UZUNBAY'S SHORT STORIES WITHIN THE FRAMEWORK OF ECOFEMINISM

Dr. Öğretim Üyesi Ebru Ak. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü ak_e@ibu.edu.tr ORCHID: 0000-0001-7388-5493

ÖZET

Ekofeminizmin kadın-doğa ilişkilendirmesi edebiyatta ekoeleştiri başlığı altında ele alınmış ve pek çok çalışmaya inceleme konusu olmuştur. Eril-dişil, kültür-doğa karşıtlıklarını da sorgulayan ekofeminizm, kadınların ve doğanın maruz bırakıldığı tahakküm ve sömürü ile bağlantısını da savunur. Kadın ve doğa ilişkisi tahakküm yapılarının ortadan kaldırılması gereken bir alan olarak da farklı disiplinler için araştırma konusudur. Ekofeminizm terimi ilk kez 1974 yılında Françoise D'Eaubonne tarafından kullanılmıştır. Feminist prensipleri ve düşünceleri çevre konularıyla birlikte ele alan ekofeminizm feminist hareket içerisinde de değerlendirilmektedir. Ekofeminizm iki ana başlıkta ele alınmaktadır. İlki feminist kuram ve hareketin doğa ile olan bağlantısıdır. İkincisi ise doğadaki tahribatın, ezilmişliğin, ikincil konumda olmanın ve sömürünün kadınla paralel yapıda olmasıdır.

Kurguda karakter inşasında baskının ve ayrımcılığın cinsiyet, cinsel yönelim ve sınıf gibi farklı ayrımcılık formlarının izdüşümleri de ekofeminist yaklaşımla sunulmaktadır. Kadın-doğa ilişkisinin sorgulanması kadın kimliğinin inşasında tartışılır hale gelmiştir. Ekofeminist hareket kadınların biyolojik farklılıklarının onurlandırılarak onların özne konumlarının her alanda görünür kılınmasını ve farklı alanlara yayılmasını da sağlamayı hedefler. Ekofeminist edebiyat ve edebiyat eleştirisinde doğa besleyen büyüten geliştiren ya da yıkıp yok eden bir güç olarak oldukça güçlü bir semboldür. Doğaya ve çevre ile bağlantılı tüm sembolik ve değişimci anlatımlar kadın karakterlerin iç dünyalarını aktarırken okurun imgeleminin canlı tutulmasının yanı sıra ekofeminist yaklaşımı görünür kılmak amacıyla bilinçli olarak da kurguya dâhil edilmektedir.

Bu çalışmada Yazar ve şair Zeynep Uzunbay'ın Yokuş Aşağı Portakallar(2022) adlı öykü kitabındaki öykü örneklerinin ekofeminist bakış açısıyla değerlendirilecektir. Sabahçı Su Kıyıları (1995), Yaşamaşk (1998) Kim'e(2010) adlı şiir kitapları ile ödülleri kazanmış yazarın Çoğunluk Dersleri (2019 öykü), Yara Falı (2020 şiir), Acı bir Kuş (2021 roman) adlı eserlerinde ağırlıklı olarak kadınlar ve kadınlık hallerini kaleme almıştır. Yokuş Aşağı Portakallar adlı öykü kitabında yazar, yaşamları farklı olan kadınların bir çatı altında bir araya gelerek kesişen yaşamlarını iç içe geçmişlik ve farklılık çizgilerini belirginleştirerek onların dilinden doğanın varlığıyla okuyucusuna aktarmıştır. Var olan yaşamsal farklılıklar kadınların dostluklarıyla umut var bir okumaya dönüşmüştür. Daha arka kapak tanıtım yazısında doğa ile olan bağına görebileceğimiz bir öykü kitabı olduğu için bu çalışmaya konu olmuştur. 39 öykü başlığından oluşan kitapta Narin'in, Arzu'nun, Handan'ın, İpek'in, Kezzi'nin ve Kezzi ile Gülendam'ın öyküleri bu adların öykü başlığı olarak kullanılmasıyla tek tek ve dönüşümlü olarak anlatılmıştır. Bu çalışmada kadın isminden oluşmayan tek öykü Sınıf olarak adlandırılmıştır. Çalışmada Sınıf, Arzu, Handan ve Kezzi öykülerinden örnekler seçilmiş ve ekofeminist bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Ortaya çıkan bulgular Zeynep Uzunbay'ın öykülerindeki kadın karakterlerini doğa metaforlarıyla kuvvetlendirmiş, hislerini doğayla bağlantılı olarak dillendirmiş ve tecavüz gibi tahakkümün en ağır olduğu bir durumu aktarırken de doğa ile sözcüklerle bir bağ kurmuş ve yaşamın en içinden ve acı yerinden de konuşabilmiştir. Bu betimsel değerlendirmenin sonunda görülmüştür ki Zeynep Uzunbay öykülerinde Kadın karakterler anlatılırken tıpkı doğa olayları gibi ya da çiçeklerdeki iç içe geçmiş halkalar gibi yaşamları dağlar, ırmaklar, rüzgâr, yağmur, kar, acı tatlı otlar, ırmaklar ve sularla bezenerek anlatılmıştır. Öykülerde bahsi geçen erkek karakterlerin konumlarının ikincil olduğu saptanmıştır.

Özetle Uzunbay öykülerinde kadınları tanımlarken, yaşamlarını öykülerde aktarırken, doğa unsurlarıyla kadınları anlatmakta bir üslup geliştirmiş olduğu saptanmıştır. Uzunbay öykülerinin

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

kadınların kendi seslerinin ve birlikte oluşturdukları yaşam çemberlerinin köylü ve şehirli kadın kimliklerinde doğa ve çevre ile el ele bir ilişki zinciri oluşturdukları söylenebilir.

Anahtar sözcükler: ekofeminizm, Zeynep Uzunbay, kimlik, kadınlık

ABSTRACT

Ecofeminism's relationship between women and nature has been addressed under the title of ecocriticism in literature and has been the subject of many studies. Ecofeminism, which also questions the oppositions of masculine-feminine and culture-nature, also defends its connection with the domination and exploitation that women and nature are subjected to. The relationship between women and nature is also a subject of research for different disciplines as an area where structures of domination must be eliminated. The term ecofeminism was first used by Françoise D'Eaubonne in 1974. Ecofeminism, which deals with feminist principles and ideas together with environmental issues, is also evaluated within the feminist movement. Ecofeminism is addressed under two main headings. The first is the relationship between feminist theory and movement and nature. The second is the parallelism between nature and women in terms of destruction, oppression, being in a secondary position and exploitation.

In the construction of characters in fiction, the reflections of oppression and discrimination, such as gender, sexual orientation and class, are also presented with the ecofeminist approach. Questioning the relationship between women and nature has become a topic of discussion in the construction of women's identity. The ecofeminist movement aims to honor women's biological differences and ensure that their subject positions are made visible in every field and spread to different areas. In ecofeminist literature and literary criticism, nature is a very powerful symbol as a force that nourishes, grows, develops or destroys. All symbolic and figurative narratives related to nature and the environment are consciously included in the fiction in order to keep the reader's imagination alive while conveying the inner worlds of female characters and to make the ecofeminist approach visible.

In this study, the story examples in the story book called Yokuş Aşağı Portakallar (2022) by the writer and poet Zeynep Uzunbay will be described from an ecofeminist perspective. The author, who won awards with her poetry books Sabahçı Su Kıyıları (1995), Yaşamaşk (1998), Kim'e (2010), has mainly written about women and femininity in her works called Çoğunluk Dersleri (2019 story), Yara Falı (2020 poem), Acı bir Kuş (2021 novel). In the story book called Yokuş Aşağı Portakallar, the author conveyed the intersecting lives of women with different lives coming together under one roof, making the intertwined and different lines clear, through their language and the presence of nature to her reader. The existing vital differences turned into a reading with the friendship of women. Since the connection of the stories with nature can be seen in the back cover blurb, her story book was chosen as the subject of this study. The book consists of 39 story titles, the stories of Narin, Arzu, Handan, İpek, Kezzi and Kezzi and Gülendamlar are told one by one and alternately by using these names as story titles. The only story that does not consist of a female name in this study is called Classroom (Sınıf). In the study, examples from the stories of Classroom, (Sınıf), Arzu, Handan and Kezzi were selected and evaluated from an ecofeminist perspective. The findings that emerged strengthened the female characters in Zeynep Uzunbay's stories with nature metaphors, expressed her feelings in connection with nature and while conveying a situation where domination is most severe such as rape, she established a connection with nature with words and was able to speak from the most heartfelt and painful place of life. At the end of this descriptive evaluation, it was seen that when the female characters in Zeynep Uzunbay's stories are told, their lives are told with mountains, rivers, wind, rain, snow, bittersweet herbs, rivers and waters, just like natural events or like the intertwined rings in flowers. It has been determined that the positions of the male characters mentioned in the stories are secondary.

Key Words: ecofeminism, Zeynep Uzunbay, identity, womanhood

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

BİR KATHARSİS ANLATISI: BİRGÜL OĞUZ'UN *Hah* ADLI ÖYKÜ KİTABI

A Catharsis Narrative: Birgül Oğuz's Story Book *Hah*

Yasemin BAYRAKTAR, Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı e-mail: yaseminbayraktar@sdu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-8110-7779

ÖZET

Birgül Oğuz'un 2012 yılında yayımlanan ikinci öykü kitabı *Hah*, babası Üzgün Uzun'un ölümü üzerine kaleme aldığı sekiz anlatıyı içerir. Ölüm olgusunu derinden hissedenden yazar, eserini yazmakla bir çeşit katharsis (arınma) gerçekleştirir. Eserin bütününde görünürlük kazanan katharsis kavramı bireysel ve kolektif bağlamda gerçekleşir. Yazar, babasının hayat hikâyesiyle bağlantılı olan *senebindokuzyüzeyle* metaforuyla hafızalardan silinmek üzere olan devrimin ve bu döneme ait kavramların da yasını tutar. Ölümün, başta kendisinde ve aile bireylerinde yarattığı yıkıcı yas kavramını şiirsel bir dille ve imgelerle kaleme alan Oğuz, yaratıcıyı, toplumun yas geleneklerini, devrimi, hiçlik kavramını ve birçok ögeyi kadın bakış açısıyla, kimi zaman da ironik biçimde ele alır ve aktarır. Otobiyografik bir öykü kitabı olan *Hah*'ta, isyanla teslimiyet çıkmazı arasında yazarının babasındaki parçasını uğurlarken kendisini sağaltması, yazdıkça onun ölümü etrafında bir devrin bitişini de kendi içinden uğurlaması söz konusudur. Kadın bir yazarın kaleminden dökülen duygulu bir metin olan *Hah*, kadın duyuş ve düşünüşünü yine kadın bakış açısıyla ve dişil dille ortaya koyar. Bu bildiride katharsis kavramı etrafında psikolojinin yazma eylemiyle bağı ve katharsis anlatısının kavram alanı ve anlamı ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Birgül Oğuz, Katharsis anlatısı, Kadın yazını, Şiirsel dil, Yas, *Hah*.

ABSTRACT

Birgül Oğuz's second story book *Hah*, published in 2012, contains eight narratives written after the death of her father Üzgün Uzun. The author, who deeply feels the phenomenon of death, realizes a kind of catharsis (purification) by writing her work. The concept of catharsis, which is visible throughout the work, takes place in individual and collective contexts. The author also mourns the revolution and the concepts of this period that are about to be erased from memory with the metaphor of *senebindokuzyüzeyle*, which is connected to his father's life story. Oğuz writes with poetic language and images about the devastating concept of mourning caused by death, especially for herself and her family members, and deals with and conveys the creator, the mourning traditions of society, the revolution, the concept of nothingness and many other elements from a female perspective, sometimes ironically. In *Hah*, an autobiographical short story book, between the dilemma of rebellion and surrender, the author heals herself while saying goodbye to the part of her father, and as she writes, she also says goodbye to the end of an era around his death from within. *Hah*, is an emotional text written by a female author, reveals women's feelings and thoughts from a female perspective and in feminine language. In this paper, the connection of psychology with the act of writing around the concept of catharsis and the conceptual field and meaning of the catharsis narrative will be tried to be revealed.

Keywords: Birgül Oğuz, Catharsis narrative, Poetic language, Women's writing, Mourning, *Hah*.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

CELAL AL AHMED'İN *ZEN-İ ZİYADİ* ADLI ESERİ BAĞLAMINDA İRAN EDEBİYATINDA KADIN TEMSİLLERİ

REPRESENTATIONS OF WOMEN IN IRANIAN LITERATURE IN THE CONTEXT OF JALAL AL AHMAD'S WORK *ZAN-E ZİADİ*

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe SOSAR, Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili
ve Edebiyatı Bölümü, aysesosar@sakarya.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-4288-0459

ÖZET

Bir ülkenin kültürünü o ülkenin edebiyatı aracılığıyla tanımak mümkündür. Zira edebiyat şiir roman, öykü ve diğer türleriyle toplumların normlarını, değerlerini veya anti değerlerini yansıtan bireylerin sosyal yaşamdaki statüleri, rolleri, sorunları ve çatışmalarını gözler önüne seren bir ayna gibidir. Bununla birlikte toplumun temel yapı taşlarından biri olan kadının bu aynadaki yansıması tarih boyunca belirsizlik ve görünmezlik halesi içerisinde olmuş kadınların edebiyat dünyasındaki varlıkları belirli roller ve davranış biçimleriyle sınırlı kalmıştır. Doğu edebiyatının en güçlü temsilcilerinden biri olan İran edebiyatı da ne yazık ki genel olarak eril perspektife sahiptir ve bu edebiyatta kadın, günümüz tabiriyle "ikinci cins" olarak tanımlanmıştır. Kadınların İran edebiyatındaki temsilleri farklı zamanlara göre değişiklik göstermekle birlikte çoğunlukla çelişkili ve zıt şekillerde betimlenerek klişeleşmiş rol ve görevlerle tasvir edilmiştir. Bu roller genellikle idealize edilmiş ve toplumsal norm ve beklentilere uygun olacak şekilde yansıtılmıştır. Bazen bir sevgili veya anne rolünde, aşkın ve güzelliğin sembolü olarak görülmüş, kalbi aşk ve sevgiyle dolu koruyucu, huzur veren, saf, zarif ve melekvari bir figür olarak tasvir edilmiştir. Bazen de oldukça şeytani, kötü ve uğursuz hasletlerle resmedilerek aldatıcı, hain, acımasız ve zalim bir karaktere sahip, toplumsal norm ve değerlerle uyuşmayan, zararlı varlıklar olarak genellikle erkek karakterlerin başını belaya sokan ve onların sorun ve sıkıntılarının yegane kaynağı olarak betimlenmiştir. Kadınlar tarih boyunca erkeklerle eşit bir şekilde her alanda omuz omuza varlık göstermelerine rağmen edebi ve tarihsel anlatılarda genellikle göz ardı edilmiş, tarihsel süreçteki serüvenleri yalnızca erkeklerle ilgili metinler ve erkeklerin çerçevesini çizdiği konular aracılığıyla yansıtılmıştır. Bu görünmezlik halesi ancak 20. yüzyıla gelindiğinde kırılmaya başlanmış ve bu dönemde yaşanan toplumsal, siyasi, kültürel ve ekonomik değişim ve dönüşümler sunucunda toplumun bilinçlenmesiyle birlikte yazarlar özellikle de kadın yazarlar, kadınların bireysel ve sosyal rolleri ve konumlarına ilişkin yaklaşımlar sergileyebilmişlerdir. Bu yazarlar edebi metinlerdeki eril söylemi gözden geçirmeye ve toplumsal bakış açısını köklü bir şekilde değiştirmeye çalışmışlardır ki bunun sonucunda kadın karakterler daha gerçekçi daha derin, güçlü ve çok boyutlu bir şekilde ele alınmaya başlamıştır. İran edebiyatının önde gelen isimleri özellikle roman ve öykü yazarları, kadınların toplumsal rol ve görevlerini, mücadelelerini ve bireysel kimliklerini derinlemesine araştırmaya yönelerek onları daha görünür kılmaya çalışmışlardır. Bu yazarlardan biri de Celal Al Ahmed'tir.

Celal Al Ahmed (1923-1969), İran edebiyatında oldukça önemli bir yazar ve aydındır. Onun genellikle yanlış Batılılaşma, kültürel çatışmalar ve toplumsal-siyasi eleştiri temaları etrafında şekillenen eserlerinde kadınların özellikle sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı durumda olan kadınların önemli bir yeri vardır. Al Ahmed, eserlerinin çoğunda İran toplumundaki kadınların yaşadığı zorluklara dikkat çekmiş onlara yönelik toplumsal baskıları açık bir şekilde yansıtarak ataerkil toplumun, geleneksel aile yapısının ve kültürel normların kadınlar üzerindeki etkilerini eleştirel bir bakışla sunmuştur. Eserlerindeki kadınları genellikle toplumsal adaletsizlik ve eşitsizliğe boyun eğen pasif ve edilgen karakterler olarak tasvir eden Al Ahmed, bu karakterler aracılığıyla toplumsal sorunları ve çözüm önerilerini dile getirmiştir. Al Ahmed'in, toplumsal normlar ve geleneksel değerleri eleştirdiği ve bu normların kadınların hayatlarını nasıl şekillendirdiğini aktardığı *Zen-i Ziyadi* (Fazlalık Kadın) adlı eserindeki üç öykünün ele alındığı bu çalışmada, İran'da kadının aile ve toplum içindeki yeri ve rolü incelenmiş, toplumsal cinsiyet normlarının kadınların hayatını nasıl etkilediği ve onları ne tür sorunlarla baş başa bıraktığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Bulgular, söz konusu eserdeki kadın temsillerinin bireysel ve toplumsal güçten yoksun her daim erkeklerin yardım ve korumasına muhtaç olan; bir kurban

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

rolünde bireysel ve toplumsal baskılara maruz kalan, hakları ihlal edilen ve mağdur edilen figürler şeklinde sunulmak suretiyle toplumsal adaletsizliğin ve eşitsizliğin sembolü olarak yansıtıldığını ve bu yolla yazarın toplumsal değişim, adalet ve eşitlik konusuna dair önemli bir bakış açısı ortaya koyduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Modern İran Edebiyatı, Kadın Temsilleri, Celal Al Ahmed, Zen-i Ziyadi.

ABSTRACT

It is possible to understand a country's culture through its literature, as literature through its forms such as poetry, novels, stories, and other genres serves as a mirror reflecting the norms, values, or counter-values of societies. It highlights individuals' statuses, roles, problems, and conflicts within social life. However, the reflection of women, one of the fundamental building blocks of society, in this mirror has historically been shrouded in uncertainty and invisibility. Women's presence in the literary world has often been confined to specific roles and behavioral patterns. Iranian literature, one of the strongest representations of Eastern literature, regrettably adopts a predominantly male-centered perspective. Women have been traditionally defined as the "second sex" within this literature. Although women's representations in Iranian literature have varied across different periods, they have mostly been depicted in contradictory and stereotypical roles. These roles were typically idealized and presented in accordance with social norms and expectations. Women were sometimes portrayed as lovers or mothers, representing symbols of love and beauty figures who are protective, peaceful, pure, delicate, and angelic, with hearts full of love and affection. At other times, they were depicted in stark contrast as deceitful, malicious, and ominous beings who did not conform to social norms and values. These figures were often seen as the source of trouble for male characters, painted as treacherous, cruel, and relentless figures, representing harmful entities that led men into difficulties. Despite women standing shoulder to shoulder with men in all areas of life throughout history, their stories in literary and historical narratives have often been overlooked. Their adventures in the historical process were usually only reflected through texts related to men and the topics defined by male perspectives. This veil of invisibility began to break in the 20th century. As a result of social, political, cultural, and economic changes and developments during this period, authors, particularly female writers, began to express approaches toward the individual and social roles and positions of women. These writers sought to reexamine the male-dominated discourse in literary texts and to fundamentally alter societal perspectives. Consequently, female characters began to be portrayed in a more realistic, deep, strong, and multidimensional manner. Leading figures in Iranian literature, especially novelists and short story writers, sought to make women more visible by deeply exploring their societal roles, responsibilities, struggles, and individual identities. One such writer is Jalal Al Ahmad.

Jalal Al Ahmad (1923–1969) is an important writer and intellectual in Iranian literature. His works, which often revolve around themes of misguided Westernization, cultural conflicts, and socio-political critique, prominently feature women, particularly those who are socio-economically disadvantaged. In most of his works, Al Ahmad, draws attention to the difficulties faced by women in Iranian society, reflecting the social pressures placed on them and critically examining the effects of patriarchal traditions, family structures, and cultural norms on women. Al Ahmad typically portrays women in his works as passive and submissive characters who endure social injustice and inequality. Through these characters, he expresses societal problems and suggests solutions. In this study, which examines three stories from Al Ahmad's work *Zan-e Ziadi* (*The Unwanted Woman*), the role and status of women in Iranian society and family life are analyzed. The study aims to uncover how gender norms shape women's lives and the challenges they face. The findings reveal that the representations of women in this work are of individuals deprived of both personal and social power, who are constantly in need of male assistance and protection. They are depicted as victims subjected to personal and societal oppression, with their rights violated, serving as symbols of social injustice and inequality. Through this portrayal, the author provides a critical perspective on societal change, justice, and equality.

Keywords: Modern Iranian Literature, Women Representations, Jalal Al Ahmad, *Zan-e Ziadi*.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ERKEN MODERN DÖNEM FRANSIZ SEYAHATNAMELERİNDE CİNSİYETLENDİRİLMİŞ MEKÂNLAR OLARAK HAMAMLAR

HAMMAMS AS GENDERED SPACES IN EARLY MODERN FRENCH TRAVELOGUES

Arş. Gör, Hülya KAŞIKCI, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
hulyakasikci1991@gmail.com- 0000-0002-9371-0567

ÖZET

Batı'nın sömürge arayışı, bilme ve 'keşfetme' arzusu vb sebeplerle ve teknolojik gelişmelerin sağladığı imkân artışı ile beraber pek çok Batılı seyyah Doğu'ya seyahat etmiştir. Seyyahların geziye çıkmadan önceki önyargı/önelgileriyle, seyahatleri sırasında gördüklerini, görmek ve göstermek istediklerini kaleme aldıkları seyahatnameler, tarafsızlığı ölçüsünde, bir yandan bilinmeyi bilinir kılmaya imkân tanırken diğer yandan Doğu'ya ve Doğulu'ya dair oluşturduğu imge ve imajlar yoluyla Şarkiyatçı söylemi oluşturmuşlardır. Şarkiyatçı söylemde Doğulu kadın imgesi 'biz' ve 'öteki' arasındaki 'fark'ı kuran en ilgi çeken temalardan biridir. Osmanlı'da kadınların hem Doğulu hem de kadın olmasının kesişimselliği iki kere ötekileştirilmelerine sebep olmuştur. Kadınların gündelik yaşam pratikleri ve bu pratikler dolayısıyla mekanlarla kurdukları ilişkiler de bu kesişimsellik dahilinde Batı'da Doğu algısını ve Doğulu kadın imgesini oluşturmada önemli bir yere sahiptir. Hamamlar bu çerçevede cinsiyetlendirilmiş mekanlardır. Hamamlar, bir yandan Şark'a ait olanı ve Şarklı olmayı imlerken diğer yandan; kadınların hamam deneyimleri/pratikleri Batı için Şarklı kadın temsillerinin oluşmasına katkıda bulunmuştur. Doğulu kadınlar baştan çıkarıcı/ şehvet sahibi/ zevk ve sefahat düşkünü/ kurnaz/ gizemli/ kurtarılmayı bekleyen/ tembel gibi temsiller aracılığıyla ötekileştirilmişlerdir. Bununla beraber, hamamların kamusal alan mı yoksa yarı kamusal alan mı olduğu, ataerkil sisteme karşı 'taktik' mekanları olarak görülüp görülemeyeceği; kadınların hamam deneyimlerinin ise eşitlik meselesi ile ilişkisi gibi bir dizi soru tartışılmaya değerdir.

Bu sorulardan hareket eden bu tebliğ, Nicolas de Nicolay'ın "*Muhteşem Süleyman'ın İmparatorluğunda*" ve Jean Thévenot'un "*Thévenot Seyahatnamesi*" başlıklarını taşıyan, 16. ve 17. yüzyıllarda kaleme alınmış seyahatnameleri üzerinden Şarkiyatçı söylemde Doğulu kadın imgesinin kurulmasında cinsiyetlendirilmiş mekanlar olarak hamamların temsil edilme biçimine odaklanmaktadır. Thévenot'ya göre hamamlar, eşyanın ve paranın güvenle bırakılabileceği mekanlar olarak görülmüş, kutsal mekanlar olarak nitelendirilmiş, çıplaklık, örtünme ve erkeklerin kadınlar varken hamamlara girmelerinin cezası temaları ile ele alınmıştır. Nicolay'a göre ise hamamlar; bir yandan Osmanlı'da kadınların sağlık, güzellik, temizlik, din gibi faktörler gerekçesiyle gittikleri mekanlar olarak tanımlanırken, diğer yandan, özel alana hapsedilen kadınların kamusal alana çıkma 'bahanesi', Doğulu kadınların kadınlarla dostluk bağının gelişmesinin sebebi, Hamam öncesi sokakta birbirlerine görünür oldukları şekliyle bir gösteriş mekânı, kadınlar arasında şehvetli ilişkilerin kurulduğu yer olarak ele alınmıştır. Cinsellik üzerine konuşmanın -Foucault'ya referansla- 18. yüzyılda kışkırtıldığı, Şarkiyatçı söylemin ise 19. yüzyılda yoğunlaşarak artması göz önüne alındığında, her iki seyahatnamedeki temsil biçimlerinin incelenmesi, söylemi oluşturan bagajı göstermesi açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şarkiyatçılık, seyahatname, Nicolas de Nicolay, Jean Thévenot, kadın, hamam

ABSTRACT

Many Western travelers traveled to the East for reasons such as the West's quest for colonization, the desire to know and 'discover', and the increased opportunities provided by technological developments.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Travelogues, in which the travelers wrote about what they saw, what they wanted to see and show during their travels, with their prejudices/preconceptions before they set out on their journeys, have, to the extent of their impartiality, on the one hand enabled the unknown to be made known, and on the other hand, they have formed the Orientalist discourse through the images and images they created about the East and the Easterner. In Orientalist discourse, the image of the Eastern woman is one of the most interesting themes that establishes the 'difference' between 'us' and 'the other'. The intersectionality of women in the Ottoman Empire being both Eastern and female caused them to be marginalized twice. Within this intersectionality, women's daily life practices and the relationships they establish with spaces through these practices have an important place in constructing the perception of the East and the image of the Eastern woman in the West. Hammams are gendered spaces within this framework. While on the one hand, baths signify what belongs to the Orient and being Oriental, on the other hand; women's bath experiences/practices have contributed to the formation of Oriental women representations for the West. Eastern women were marginalized through representations such as seductive/ lustful/ pleasure and debauchery lover/ cunning/ mysterious/ waiting to be rescued/ lazy. In addition, a series of questions such as whether baths are public or semi-public spaces, whether they can be seen as places of 'tactics' against the patriarchal system, and the relationship between women's experiences of bathing and the issue of equality are worth discussing.

Based on these questions, this paper focuses on the representation of hammams as gendered spaces in the construction of the image of Eastern women in Orientalist discourse through Nicolas de Nicolay's "In the Empire of Suleiman the Magnificent" and Jean Thévenot's "Thévenot's Travelogue" travelogues written in the 16th and 17th centuries. According to Thévenot, baths were seen as places where goods and money could be left safely, characterized as sacred places, and dealt with themes of nudity, veiling, and the punishment for men entering baths when women were present. According to Nicolay, on the one hand, hammams were defined as places where women in the Ottoman Empire went for health, beauty, cleanliness and religion; on the other hand, they were treated as an 'excuse' for women who were imprisoned in the private sphere to enter the public sphere, as a reason for the development of friendship ties between Eastern women and women, as a place of ostentation as they were visible to each other on the street before the hammam, and as a place where sensual relations between women were established. Considering that talk on sexuality was provoked in the 18th century - with reference to Foucault - and Orientalist discourse intensified in the 19th century, examining the forms of representation in both travelogues is important in terms of showing the baggage that constitutes the discourse.

Keywords: Orientalism, travelogue, Nicolas de Nicolay, Jean Thévenot, woman, hammam

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

WINTERSON'S *THE PASSION* AS A TEXT WITH POSTHUMAN ELEMENTS?

Öğr. Gör. Niğmet METİNOĞLU, Kastamonu Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu

ncetiner@kastamonu.edu.tr-ORCID ID: 0000-0003-0229-6338

ÖZET

The Passion, Winterson'ın Napolyon Savaşları döneminde geçen üçüncü romanıdır. Romanın baş kahramanı, Napolyon'un kileri ile ilgilenerek hizmet eden genç bir Fransız askeri olan Henri'dir. Roman, biyolojik veya teknolojik olarak insan sonrası bedenler olarak kabul edilebilecek birçok unsuru içermektedir. Napolyon Savaşları sırasında kullanılan kılıçlar, insanın dünya haritasını değiştirmesini sağlayan, insana akıl veren teknolojinin ilk ürünü olarak kabul edilen ateşin ısısını kullanarak insanın metalden şekillendirdiği silahlar arasında yer almaktadır. Teknolojik bir araç olarak kullanılmaya başlandığı andan itibaren ateş, bilinçli ve sorumlu bir varlık olarak insanın gelişimini kolaylaştıran diğer türdeki teknolojik cihazların yaratılmasını sağlamıştır. Villanelle romandaki en ilgi çekici insan sonrası bedene sahiptir. Winterson, ataerkil toplumu ve kültürel normları feminist bir bakış açısıyla eleştirme amacına hizmet etmek amacıyla Villanelle'e büyümlü gerçekçilik unsuru olarak bir çift perdeli ayak vermiş olsa da, Winterson'un anlatısını insan sonrası bir bakış açısıyla okumak da mümkün. Villanelle'in bedeni, insan ve insan olmayan arasındaki ayrımı bulanıklaştıran biyolojik bir melezdir çünkü içinde ördekler, kazlar, kunduzlar ve su samuru gibi insan olmayanlara ait olduğu bilinen ve onu Haraway'in tabiriyle bir cyborg yapan "perdeli" ayaklar olarak bilinen bir unsur vardır. Dolayısıyla bu durum, Rönesans hümanizminin ana varsayımlarının temelinde yer alan insanın istisnacılığının yeniden düşünülmesini zorunlu kılmaktadır. Buna göre insanın teknolojiye yön verdiği kadar, teknolojinin de insan gelişimine yön verdiğini söylemek yanlış olmaz. Bu makalenin amacı "*The Passion*'ı insan sonrası bir metin olarak okumak mümkün mü?" sorusunu tartışıp cevaplamaya çalışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Posthüman, Jeanette Winterson, teknoloji

ABSTRACT

The Passion is Winterson's third novel set in the time period of Napoleonic Wars. Henri, a young French soldier who serves Napoleon by taking care of his larder, is the protagonist of the novel. The novel contains a number of elements that can be deemed as posthuman bodies, biological or technological. Swords, which are used during Napoleonic Wars, are among the weapons humans fashioned out of metal which they mold using the heat of fire which is accepted the first piece of technology that bestowed intelligence to humans has enabled them to change the cartography of the world. It, as a human technology itself, has led to the creation of other kinds of technological devices which have facilitated human development as a conscious and responsible being. Villanelle has the most intriguing posthuman body in the novel. Winterson gave Villanelle a pair of webbed feet as an element of magical realism to serve her purpose of criticizing the patriarchal society and cultural norms with a feminist perspective, it is also possible to read Winterson's narrative from a posthuman standpoint. Villanelle's body is a biological hybrid that blurs the divide between human and nonhuman because it contains an element, webbed feet, which is known to belong to nonhuman others such as ducks, geese, beavers and otters, which makes it a cyborg in Haraway's terms. Therefore, this situation necessitates the rethinking of human exceptionalism which underlies the basic assumptions of renaissance humanism. Accordingly, it would not be wrong to assert that humans are shaped by technology as much as they shape it. The aim of this paper is to discuss and try to answer the question "Is it possible to read *The Passion* as a posthuman text?"

Keywords: Posthuman, Jeanette Winterson, technology,

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GÖÇMEN KADINLARIN TÜRK EDEBİYATINDAKİ TEMSİLİ: ROMANLARDA SOSYAL ROLLER VE KİMLİK ARAYIŞLARI

Representation of Immigrant Women in Turkish Literature: Social Roles and Identity Searches in Novels

Öğr. Gör. Dr. Canan ÇETİN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Eskişehir, Türkiye

canantune@gmail.com, ccc53@sussex.ac.uk
<https://orcid.org/0000-0001-6228-6313>

ÖZET

Kadın ve göç ilişkisini Türk Edebiyatı romanları bağlamında değerlendirmek, edebiyatımızda göç olgusunun nesiller boyunca nasıl aktarıldığını anlamamıza olanak tanıyacaktır. Göç, tarihsel ve kültürel bağlamda önemli bir olgu olarak, Türk edebiyatında geniş bir yer tutmaktadır. Ancak göçmen kadınların yaşadığı deneyimlerin, toplumsal rollerinin ve kimlik arayışlarının edebiyat eserlerinde nasıl temsil edildiği konusunda daha derinlemesine bir anlayışa sahip olmak, bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Göçmen kadınların göç sürecindeki rolleri, karşılaştıkları zorluklar ve yaşadıkları olaylar, yalnızca bireysel deneyimlerin ötesinde, toplumsal ve kültürel dinamiklerin bir yansımasıdır. Bu nedenle, kadın ve göç ilişkisini edebiyat perspektifiyle ele almak, bu ilişkilerin toplumsal ve kültürel boyutlarını anlamamıza önemli katkılar sağlayacaktır. Bu araştırma, kadın ve göç ilişkisini toplumun aydınlanma araçlarından biri olan edebiyat perspektifiyle incelediğinden, bize farklı bir bakış açısı sunmaktadır. Edebiyat, toplumsal ve kültürel olayları yansıtmaya ve anlamlandırma konusunda güçlü bir araçtır. Türk edebiyatındaki romanlar, göç ve kadın temalarını işleyerek, göçmen kadınların sosyal rollerini, kimliklerini ve yaşamlarını nasıl şekillendirdiğini ve yeniden tanımladığını ortaya koymaktadır. Romanlarda yer alan kadın karakterlerin göç deneyimleri, sosyal roller, kimlik arayışları ve uyum süreçleri gibi ana temalar üzerinde yapılan detaylı analizler, bu deneyimlerin derinlemesine anlaşılmasına olanak tanımaktadır. Araştırmada, göç olgusunun kadınlar üzerindeki etkilerini anlamak amacıyla, çeşitli dönemlerde yazılmış romanlar detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. İçerik analizi yöntemi kullanılarak, kadın karakterlerin göç sürecinde karşılaştıkları zorluklar, toplumsal cinsiyet rolleri, kimlik arayışları ve uyum süreçleri gibi temalar ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. İçerik analizi, belirli bir metnin veya verinin detaylı bir şekilde incelenmesi ve bu metin veya verideki ana temaların ve desenlerin ortaya çıkarılması sürecidir. Bu yöntem, göçmen kadınların deneyimlerini anlamak için gerekli derinlemesine incelemeyi sağlar. Bulgular, göç deneyimlerinin kadınların sosyal rollerini ve kimliklerini yeniden tanımlamalarına neden olduğunu göstermektedir. Göçmen kadınların yaşadığı zorluklar, toplumsal cinsiyet normlarının ve kültürel bağlamların etkisiyle şekillenmektedir. Ayrıca, bu süreçte kültürel ve tarihsel bağlamların önemli bir rol oynadığı ve kadın karakterlerin dayanıklılığının vurgulandığı belirlenmiştir. Göç deneyimleri, kadınların sosyal rollerini ve kimliklerini yeniden yapılandırmalarına ve bu süreçte kültürel ve tarihsel bağlamlarla etkileşimlerine neden olmaktadır. Bu çalışma, kadınların göç deneyimlerinin toplumsal ve bireysel boyutlarını anlamak için önemli bir kaynak sunmaktadır. Ayrıca, edebi eserlerin toplumsal farkındalık yaratma potansiyelini gözler önüne sermektedir. Edebiyat, göçmen kadınların deneyimlerini ve toplumsal rollerini anlamak için etkili bir araç olarak, toplumsal değişim ve farkındalık yaratma konusunda önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: kadın, göç, kadın imgesi, göç edebiyatında kadın

ABSTARCT

Evaluating the relationship between women and migration within the context of Turkish literature novels will allow us to understand how the phenomenon of migration has been transmitted across generations in our literature. Migration, as a significant historical and cultural phenomenon, occupies a broad space in Turkish literature. However, gaining a deeper understanding of how the experiences,

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

roles, and situations of migrant women during the migration process are represented in literary works is the aim of this study. The roles of migrant women, the challenges they face, and the events they experience are reflections of broader social and cultural dynamics beyond individual experiences. Therefore, examining the relationship between women and migration through the lens of literature, a tool for societal enlightenment, provides valuable insights. This research offers a unique perspective by examining the relationship between women and migration through literature, which serves as a tool for societal enlightenment. Literature is a powerful medium for reflecting and interpreting social and cultural events. Turkish literature novels address the themes of women and migration, investigating how the migration experiences of female characters shape and redefine their social roles, identities, and lives. Detailed analyses of novels featuring these themes offer insights into the profound impacts of migration experiences on female characters. To understand the effects of migration on women, various novels written in different periods have been analyzed in detail. Content analysis was employed to thoroughly explore key themes such as the challenges faced by female characters during the migration process, gender roles, identity searches, and adaptation processes. Content analysis involves a detailed examination of a text or data to identify major themes and patterns. This method provides the necessary in-depth examination to understand the experiences of migrant women. The findings reveal that migration experiences lead to a redefinition of women's social roles and identities. The challenges faced by migrant women are shaped by societal gender norms and cultural contexts. Additionally, the study highlights the significant role of cultural and historical contexts in this process and underscores the resilience of female characters. Migration experiences contribute to the restructuring of women's social roles and identities and their interaction with cultural and historical contexts. This study provides an important resource for understanding the social and individual dimensions of women's migration experiences. Furthermore, it demonstrates the potential of literary works to create social awareness. Literature plays a crucial role as an effective tool for understanding the experiences and social roles of migrant women and for fostering social change and awareness.

Keywords: women, migration, female representation, women in migration literature

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

19. YÜZYILIN OSMANLI TOPLUMUNDA ANNE OLMAK

BEING A MOTHER IN THE OTTOMAN SOCIETY OF THE 19TH CENTURY

Dr. Öğr. Üyesi, Gül Hanım Göktaş Cengiz, Süleyman Demirel Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, hanimgoktas@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5647-7818

Dr. Lecturer Member, Gül Hanım Göktaş Cengiz, Süleyman Demirel University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of History, hanimgoktas@sdu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5647-7818

ÖZET

19. yüzyıl Osmanlı tarihinde siyasi ve sosyal açıdan önemli bir dönemeci ve geçiş sürecini temsil etmektedir. 18. yüzyılın sonlarında başlayan değişimin özellikle Tanzimat dönemi (1839-1876) ile birlikte içselleştirilmeye çalışıldığı, toplumun temelinde bilinçli bir Batı'dan faydalanma yoluna gidildiği görülür. Bu süreç yüzyılın ikinci yarısı ve sonlarında toplum hayatı ve katmanlarının temeli olan aileyi ve kadını da etkilemiştir. Değişimin izleri başkent İstanbul'dan takip edilebilir. Kadınlara yönelik örgün eğitimin yaygınlaştırılması, Avrupaî yaşamı Osmanlı sosyal hayatına aktaran dergi ve gazetelerde kendilerini temsil şansı bulmaları bundan sonraki yaşamlarını sürdürme noktasında önayak olacaktır. Dönemin aydınlarından Namık Kemal, Şemseddin Sami, Ahmed Rıza, Ahmed Midhat Efendi, Celal Nuri gibi kişiler yayımlamış oldukları yazılarda güçlü ailenin temelini eğitilmiş kadınların oluşturmalarının önemi üzerinde durmuşlardır. Yani donanımlı bir eğitim alan kadın, hem iyi bir eş hem de anne dolayısıyla vatandaş olacaktır.

Osmanlı aydınları kadınların en önemli görevlerinin “analık vazifesi” olduğunu söylemişlerdir. Dolayısıyla toplumu bulunduğu noktadan ileriye taşıyabilecek kıymetli nesillerin yetiştiricisi görevine haiz görülen kadınlara vatan için değerli bir vazife atfedilmiştir. Hem fiziki hem de duygusal anlamda erken çocukluk dönemi denilen ilk evrede (0-7 veya 10), Osmanlı anneleri geleneksel değer yargıları ve inançlarına göre terbiye usulünü benimsemişlerdir. Bununla birlikte içinde bulunulan yüzyılın getirdiği değişim ile modern âdâb-ı muâşeret kurallarına uygun çocuk yetiştirme gereğini de yerine getirmeye çalışmışlardır. Burada esas olan dengedir. Donanımlı anne denetiminde geleneksel İslâmi değer yargıları unutulmadan alafranga modelin getirileri ile çağa ayak uydurulmalıdır.

Karnına düştüğü ilk andan itibaren bebeğinin her zerresinden maddi manevi sorumlu olma duygusunu ifade eden, aynı zamanda sonsuz fedakârlık isteyen annelik vazifesinin yerine getirilmesinde Osmanlı toplumundaki fiziki şartlar ve yaşam koşulları da bu görevin kadınlarca farklı algılanması ve yaşanmasına sebep olmuştur. Özellikle, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren çocuk sağlığı alanında meydana gelen gelişmeler sonucu daha refah bir toplum oluşturma adına alınan tedbirlerin taşraya ne kadar yansıtılabildiği merak konusudur. Doğumhanenin açılması, Batı'dan eğitim alıp gelen kadın ve çocuk hekimlerinin tecrübelerini aktarması, modern ilaç ve aşıların uygulanması, düzenli bir beslenme ve bakım programı belirlenmeye çalışılması şüphesiz önemli gelişmelerdir. Fakat, taşrada evde ayrı bağda bahçede ayrı çalışmak zorunda kalan veya geleneksel aktarımla büyütülen çocukların da olduğu bir gerçektir. Bu durum 19. yüzyılın genel yapısı için kullanılan “ikircimli” yani eski ile yenin bir aradalığı durumunun kadınların “annelik” vazifesini sürdürme noktasında da aynı olduğunu göstermektedir.

Osmanlı toplumunda hamilelik, doğum, lohusalık, emzirme gibi İslâm'ın öngördüğü kurallar ile anne-çocuk ilişkisi birbirinden ayıramaz bir şekilde kutsanmıştı. Diğer taraftan 19. yüzyılın sonlarında sosyal devlet anlayışı çerçevesinde benimsenen nüfus politikasıyla tam olarak doğum kontrol yöntemlerinin çözülmediği bir devrede de “zorunlu annelik” portresi karşımıza çıkmaktaydı. Değişen zaman ve koşullar çocuğun hem fiziki hem de duygusal bakımdan yetiştirilmesinde kadının annelik rolünün sosyal yapının temel taşlarından birine sahip olduğunu göstermiştir. Bakıldığında Osmanlı toplumunda kadının üstlendiği en önemli vazife olan annelikle, bir nev'i toplum şekillenmekte devletlerin de kaderi belirlenmekteydi.

Anahtar kelimeler: Osmanlı, kadın, anne, çocuk

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ABSTRACT

The 19th century represents an important political and social turning point and transition period in Ottoman history. It is seen that the change that started at the end of the 18th century was tried to be internalized, especially with the Tanzimat period (1839-1876), and a conscious effort was made to benefit from the West in the basis of society. This process also affected the family and women, which are the basis of social life and layers in the second half and end of the century. Traces of change can be followed from the capital Istanbul. Expanding formal education for women and having the chance to represent themselves in magazines and newspapers that convey European life to Ottoman social life will be a pioneer in terms of their future survival. Intellectuals of the period such as Namık Kemal, Şemseddin Sami, Ahmed Rıza, Ahmed Midhat Efendi and Celal Nuri emphasized the importance of educated women forming the basis of a strong family in their articles. In other words, a woman who receives a well-equipped education will be both a good wife and mother, and therefore a citizen.

Ottoman intellectuals said that the most important duty of women was "motherhood duty". Therefore, a valuable duty for the country has been attributed to women, who are considered to be the raisers of valuable generations that can carry the society forward from its current point. In the first phase (0-7 or 10), which is called early childhood, both physically and emotionally, Ottoman mothers adopted the upbringing method according to traditional values and beliefs. However, with the changes brought about by the current century, they also tried to fulfill the need to raise children in accordance with modern etiquette rules. The main thing here is balance. Under the supervision of an equipped mother, traditional Islamic value judgments should be kept up with the times with the benefits of the European model.

In fulfilling the duty of motherhood, which expresses the feeling of being materially and morally responsible for every particle of her baby from the first moment of conception, and at the same time requires endless sacrifice, the physical conditions and living conditions in the Ottoman society caused this duty to be perceived and experienced differently by women. In particular, it is a matter of curiosity to what extent the measures taken to create a more prosperous society as a result of the developments in the field of child health since the second half of the 19th century can be reflected in the provinces. The opening of the maternity ward, the sharing of experiences of gynecologists and pediatricians trained in the West, the application of modern medicines and vaccines, and efforts to determine a regular nutrition and care program are undoubtedly important developments. However, it was a fact that there were also children in the countryside who had to work separately at home, in the vineyard or garden, or who were raised with traditional transfer. This situation shows that the situation of "ambiguity", that is, the coexistence of old and new, which was used for the general structure of the 19th century, was also the same in terms of women continuing their "motherhood" duty.

In the Ottoman society, the rules prescribed by Islam, such as pregnancy, birth, puerperium and breastfeeding, and the mother-child relationship were inseparably sanctified. On the other hand, at a time when birth control methods could not be fully resolved with the population policy adopted within the framework of the social state at the end of the 19th century, the portrait of "forced motherhood" emerged. Changing times and conditions have shown that the motherhood role of women in raising the child both physically and emotionally is one of the cornerstones of the social structure. When looked at, motherhood, which was the most important duty undertaken by women in Ottoman society, shaped the society and determined the fate of the states.

Key words: Ottoman, woman, mother, child

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ZEHİRLERİN KRALİÇESİ AQUANA TOFANA: 17. YÜZYILDA İTALYA'DA TESPİT EDİLEMİYEN ZEHİR

QUEEN OF POISONS: AQUANA TOFANA: UNIDENTIFIED POISON IN ITALY IN THE 17th CENTURY

Dr., Sultan GÜRSOY, Mersin Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü,

griyagmur14@gmail.com-[0000-0002-7689-0121](tel:0000-0002-7689-0121)

ÖZET

Aqua Tofana, ilk olarak 1630 civarında Sicilya'da geliştirilen ve 1659'da Roma'da gerçekleşen bir davanın konusu haline gelen bir zehirdi. Görünüşe göre arsenik temelli olmasına rağmen, 18. yüzyılın başlarında o kadar kötü bir şöhrete kavuştu ki neredeyse büyülü özellikler atfedilmeye başlandı. Bu nedenle, 'Aqua Tofana', tespit edilemeyen ve ölümcül olduğu düşünülen hayali bir 'yavaş zehirler' sınıfını ifade eden genel bir terim haline geldi.

Aqua Tofana, çağdaş kaynakların önerdiği gibi, ilk olarak 1630 civarında Sicilya'da yaratılan ve 17. yüzyılın ortalarında Roma'da yaygın olarak kullanılan bir zehre verilen isimdi. Zehir, bir grup 'bilge kadın' tarafından neredeyse sadece kadınlardan oluşan bir müşteri kitlesine yapıp dağıtılıyordu ve esas olarak zalim veya istenmeyen kocaları öldürmek için kullanılıyordu. Bu grubun hayatta kalan üyeleri, 1659'da Roma'da yakalanıp yargılandı. Aqua Tofana adının geçtiği ilk kayıt, Sicilya'nın Palermo kentinde iki zehirlenme davasının görüldüğü 1632-1633 yıllarına dayanır. Şubat 1632'de gerçekleşen ilk davada, Francesca la Sarda adlı bir kadın, kurbanını üç günde öldüren bir zehir kullandığı için idam edildi. Temmuz 1633'te, ikinci bir kadın, Tofana Adamo, benzer bir suçtan idam edildi.

Tarihsel Aqua Tofana, arsenik, antimon ve kurşun bazlı bir çözelti ve muhtemelen cıva klorür de 'aşındırıcı süblimasyon' olarak eklenmiştir. Ancak, zehrin kötü şöhreti öyle bir noktaya ulaştı ki, 18. yüzyılın başlarında 'Aqua Tofana', tespit edilemeyen ve ölümcül olduğuna inanılan bir tür ince, keskin, yavaş etkili zehri tanımlamak için kullanılan bir terim haline geldi. 18. ve 19. yüzyılın başlarında bu tür 'yavaş zehirlerin' varlığına dair yaygın bir inanç vardı ve bunların ani veya beklenmedik ölüm vakalarında kullanıldığına dair söylentiler bulunmaktaydı; ölmekte olan Mozart bile, Aqua Tofana ile zehirlendiğine inandığını belirtmişti. Ancak yavaş zehirlerin gerçekten var olduğuna dair hiçbir kanıt bulunamamıştır.

1659'daki davada ortaya çıkan detaylar, Aqua Tofana ve benzeri hazır ilaçların (preparatların) Roma gibi erken modern bir Avrupa başkentinde aranıp kullanılma biçimlerinin yeniden yapılandırılmasını mümkün kılıyor. Zehirlerin üretimi ve satışı, yerleşik kilise ve devlet tarafından sunulamayan hizmetlerin tedarikinde uzmanlaşmış geniş bir yeraltı dünyasının faaliyetlerinin sadece küçük bir parçasıydı. Bu topluluk, 17. yüzyılın ortalarında Roma'da en az 200 kişiden oluşuyordu ve üyeleri arasında bilge kadınlar, astrologlar, simyacılar, dolandırıcılar, cadılar, karanlık eczacılar ve arka sokaklarda kürtaj yapanlar vardı. Bunlar fallara bakıyor, aşk iksirleri ve uğurlu tılsımlar satıyor, diş ağrısını tedavi ediyor ve istenmeyen bebeklerden ve istenmeyen kocalardan kurtulmayı teklif ediyorlardı.

Aqua Tofana, bize erken Avrupa tarihini bir nevi kadının gözünden bakmamızı sağlamıştır. Bu zehir ve neden olduğu davalar aracılığıyla, erken modern Avrupa toplumunda kadının yerini gösteren önemli bir kanıttır. Bu dönemde önemli iki kuruluş olan devlet ve kilisenin, kadınların ihtiyaçlarını görmezden geldiklerini ve bu yüzdende kadınların sorunlarına farklı yollarla çare aradıklarını göstermektedir. Bu araştırmamız, 17. yüzyılda gerçekleşen bu ilginç olay üzerinden, erken Avrupa toplumunda kadınların sorunları ve onlara nasıl çare bulduklarını anlatmayı amaçlamaktadır. Aqua Tofana zehri belki gerçek belki de değildi ancak kadınlar istenmeyen evliliklerinde onu bir çözüm olarak kullandılar. Evlilik yapılırken kadının fikrinin alınmaması, kendilerinden yaşça büyük adamlarla yapılan evlilikler ve gördükleri şiddette dahil bir türlü kendi seslerini duyuramayan kadınları sessiz isyana sürüklemiştir. Bu sessiz isyanda sınıf farkı da bulunmadığını görüyoruz üst sınıftan düşesler de alt

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

sınıftan kadınlar da bu zehri kullanmışlardır. Kilisenin, bu zehri satan kadınlara verdiği ağır cezalarda bu dönemde kadınların güçlenmesinden korkulduğunu göstermektedir.

Aqua Tofana zehrine isim veren bir kadındır. Bu zehri bir kadın bulmuştur ve belki de kendisi gibi istenmeyen evlilik yapan ya da kocasından şiddet gören kadınlara yardım etmek için gizlice satmaya başlamıştır. Bu çalışmamızda bu örnek üzerinden 17. yüzyıl Avrupa toplumuna tarihsel bir bakış açısı sunulacaktır. Ayrıca Avrupa'da ve dünya genelinde kadının toplumdaki yerinin nasıl değiştiği de anlatılmaya çalışılacaktır. Diğer taraftan Aqua Tofana, Türkiye'de çalışılmamış bir konudur. Türkiye'de bu konuda hazırlanmış ilk çalışmadır. Bu alanda literatürdeki boşluğun doldurulması da hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Teofania di Adamo, Yavaş zehir, Tofana Aqua, Büyücülük, Avrupa.

ABSTRACT

Aqua Tofana was initially developed in Sicily around 1630 and subsequently became the subject of litigation in Rome in 1659. Although ostensibly based on arsenic, by the early 18th century it had become so notorious that it was ascribed quasi-magical properties. Consequently, the term 'Aqua Tofana' came to be used as a general designation for a category of hypothetical 'slow poisons' that were believed to be undetectable and lethal. As evidenced by contemporary sources, the poison known as Aqua Tofana was initially developed in Sicily around 1630 and subsequently became widely used in Rome during the mid-17th century. The poison was manufactured and distributed by a collective of women, referred to as "wise women," to an almost exclusively female clientele. Its primary purpose was to facilitate the demise of husbands perceived as cruel or unwanted. The remaining members of the group were apprehended and subjected to trial in Rome in 1659. The earliest known reference to the poison, as it was then known, is from 1632–1633, when two poisoning trials took place in Palermo, Sicily. In the initial trial, which took place in February 1632, Francesca la Sarda was sentenced to death for the use of a poison that resulted in the demise of her victim within a three-day period. In July 1633, a second woman, Tofana Adamo, was executed for a similar offence. The historical Aqua Tofana was a solution based on arsenic, antimony and lead, and possibly mercuric chloride, which was used as a 'corrosive sublimate'. Nevertheless, the poison had attained such notoriety that by the early 18th century, "Aqua Tofana" had become a term used to describe a specific type of fine, pungent, slow-acting poison that was undetectable and believed to be fatal. The existence of such 'slow poisons' was widely believed in the 18th and early 19th centuries, with rumours suggesting their use in cases of sudden or unexpected death. Even the dying Mozart was said to have believed he had been poisoned with Aqua Tofana, yet no evidence has ever been found to substantiate the existence of slow poisons.

The details that emerged from the 1659 trial allow for the reconstruction of the ways in which Aqua Tofana and similar preparations were sought and used in an early modern European capital like Rome. The production and sale of poisons constituted only a minor aspect of the activities of a vast underground network that specialised in providing services that were not available from the established Church and state. The society in question is estimated to have comprised at least 200 individuals in Rome during the mid-seventeenth century. Its members included so-called wise women, astrologers, alchemists, swindlers, witches, unscrupulous apothecaries and clandestine abortionists. They offered divination, sold love potions and talismans, provided dental care and offered deliverance from unwanted pregnancies and spouses. The case of Aqua Tofana offers insights into early European history through the lens of women. The case of Aqua Tofana and the lawsuits that ensued provide a crucial insight into the role of women in early modern European society. This illustrates that the state and the church, which were two significant institutions during this period, failed to address the needs of women, leading them to seek solutions to women's problems through alternative avenues. The objective of this research is to elucidate the challenges faced by women in early European society and to examine the strategies they employed to address these challenges, as exemplified by this intriguing event that transpired in the 17th century. The veracity of the Aqua Tofana poison is uncertain; however, it was employed by women as a means of resolving the issue of their unwanted marriages. The failure to consider women's opinions during marriages, particularly those to older men and the prevalence of violence against women, led to a silent rebellion among those who could not make their voices heard. This rebellion was not confined

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

to any particular class; both upper-class duchesses and lower-class women used this poison. The heavy penalties imposed by the Church on women who sold this poison demonstrate that women were fearful of becoming more powerful during this period.

A woman discovered this poison and may have begun to sell it in secret to assist other women who, like her, were in unwanted marriages or were subjected to violence by their husbands. This study presents a historical perspective on 17th-century European society through the lens of this example. Additionally, it seeks to elucidate the evolving role of women in European and global society. Aqua Tofana, meanwhile, represents a subject that has not been extensively studied in Turkey. This study, therefore, aims to address a significant gap in the existing literature on this topic.

Keywords: Theofania di Adamo, Slow poison, Tofana Aqua, Witchcraft, Europe.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

İMPARATOR CLAUDIUS DÖNEMİ (41-54) KADINLARIN HUKUKİ DURUMU

LEGAL STATUS OF WOMEN UNDER EMPEROR CLAUDIUS (41-54)

Dr. Nurcan Barman, Bağımsız Araştırmacı, nrcbrm@gmail.com, Orcid No: 0000-0001-7347-5961

ÖZET

Roma İmparatorluğu'ndaki kadınların hukuki durumu, büyük ölçüde Roma hukukunun genel ilkelerine dayanıyordu ve toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde belirlenmişti. Roma İmparatorluğu'nda kadınlara, hukuk karşısında erkeklerden daha düşük bir statü verilmiş ve pek çok konuda sınırlı haklar tanınmıştır. Bu nedenle, kadınlar bir erkeğin vasiliği altına alınmış ve genellikle babalarının veya kocalarının himayesi altında yaşamışlardır. Babası ölen bir kadın, vasiliği devralacak bir erkek akrabası olmadan hukuki işlemler yapamazdı. Ancak dul kadınlar, belirli koşullarda ve sınırlı konularda vasilerden bağımsız hareket edebilirdi. Evlilik ve boşanma gibi konularda kadınlara sınırlı haklar tanınmış, aynı şekilde mülkiyet hakları da kısıtlanmıştır. Evlenen bir kadının mal varlığı, istisnai durumlar dışında genellikle eşi tarafından kontrol edilmiştir. Ancak kadınlar miras alabilir ve bazı özel durumlarda kendi mal varlıklarını yönetebilmişlerdir. Bu hukuki sınırlamalara paralel olarak kadınların toplumsal ve siyasi hayata katılımı da kısıtlanmıştır. Bu nedenle kadınlar kamu görevlerinde yer almamış ve siyasi alanda etkinlik gösterememiştir.

İmparator Claudius döneminde kadınların hukuki durumu, geleneksel Roma hukukunun etkisi altında kalmış ve erkek egemen toplumsal yapı içinde tanımlanmıştır. Ancak İmparator Claudius, kadınların mülkiyet haklarıyla ilgili bazı reformlar yapmıştır. Bu reformlar çerçevesinde, kadınlar üzerindeki hukuki vesayet zayıflatılmıştır. Ayrıca bu reformlar, kadınlar üzerindeki hukuki vesayetin süreç içerisinde kaldırılması için önemli bir zemin de oluşturmuştur. Bu dönemde boşanma nispeten yaygınlaşmış ve kadınlar da boşanma davası açabilmiştir. Üstelik, ileri yaştaki kadınlar için çocuk sahibi olma zorunluluğu ve bu konudaki cezai işlemler kaldırılmıştır. Soylu kadınlar ise ailelerinin gücünü kullanarak siyasi alanda etkili olmayı başarmışlardır. Bu sayede kadınlar toplumda belirli roller üstlenebilmiştir. Bu roller genellikle erkeklerin kontrolü altında ve kısıtlı haklarla sınırlı olsa da kadınların bazı hukuki kazanımlar elde ettiğini göstermektedir. Bu nedenle çalışmada, İmparator Claudius döneminde kadınlara yönelik yapılan hukuki düzenlemeler ele alınmıştır. Bu bağlamda imparator tarafından uygulanan Senatus Consultum Cladium, Lex Papia Poppaea, Lex Iulia de Maritandis Ordinibus'un tadili, Senatus Consultum Vellaeum ve Senatus Consultum Claudianum De Mulieris Quae De Servis Alieni Iungerit incelenmiştir. Bu yasal düzenlemeler çerçevesinde kadınların hukuki durumları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Aynı şekilde bu hukuki düzenlemeler doğrultusunda Roma İmparatorluğu'nda kadınların siyasi, sosyal ve ekonomik statüsü de saptanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İmparator Claudius, Kadın, Hukuk, Vesayet, Mülkiyet.

ABSTRACT

The legal status of women in the Roman Empire was largely based on the general principles of Roman law and was determined by gender roles. Women in the Roman Empire were given a lower status than men before the law and were granted limited rights in many areas. Therefore, women were placed under the guardianship of a man and often lived under the protection of their fathers or husbands. A woman whose father died could not take legal action without a male relative to take over guardianship. Widows, however, could act independently of guardians under certain conditions and in limited matters. Women were granted limited rights in matters such as marriage and divorce, and their property rights were also restricted. The assets of a married woman were generally controlled by her husband, except in exceptional cases. However, women could inherit and in some special cases manage their own assets. Parallel to these legal restrictions, women's participation in social and political life was also restricted. Therefore, women did not hold public office and were not active in the political sphere.

Under Emperor Claudius, the legal status of women remained under the influence of traditional Roman law and was defined within the male-dominated social structure. However, Emperor Claudius

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

made some reforms regarding women's property rights. Within the framework of these reforms, the legal guardianship over women was weakened. Moreover, these reforms created an important ground for the abolition of legal guardianship over women in the process. During this period, divorce became relatively common and women were able to file for divorce. Moreover, the obligation for older women to have children and the penalties for doing so were abolished. Noble women were able to use the power of their families to become influential in the political sphere. In this way, women were able to assume certain roles in society. Although these roles were generally under the control of men and limited to limited rights, it shows that women gained some legal gains. For this reason, this study focuses on the legal arrangements made for women during the reign of Emperor Claudius. In this context, Senatus Consultum Cladium, Lex Papia Poppaea, the amendment of Lex Iulia de Maritandis Ordinibus, Senatus Consultum Vellaeum and Senatus Consultum Claudianum De Mulieris Quae De Servis Alieni Iungerit are analyzed. Within the framework of these legal regulations, the legal status of women has been tried to be revealed. Likewise, in line with these legal regulations, the political, social and economic status of women in the Roman Empire has also been tried to be determined.

Keywords: Emperor Claudius, Women, Law, Guardianship, Property.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

“VİCDAN, UTANÇ ve NAMUS” ÜÇGENİNDE OSMANLI TOPLUMUNDA KIZ ÇOCUKLARI: MEVLİDE, HANİFE, REMZİYE VE DAHA NİCELERİ...

GIRLS IN OTTOMAN SOCIETY WITHIN THE TRIANGLE OF “CONSCIENCE, SHAME, AND HONOR”: MEVLİDE, HANİFE, REMZİYE AND MANY OTHERS...

Dr., Hacer YILMAZ, Fırat Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü,
hacertutal2@gmail.com ORCID ID: 0000-0002-0898-3764

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, kadınlar ile özdeşleştirilen namus ve ahlak anlayışına odaklanarak, kız çocuklarının maruz kaldığı cinsel istismar vakalarında aile ve toplumda hissedilen vicdan ve utanç duygularının altında yatan nedenlerin üzerinde durmaktır. Örneklem olarak Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi'nde karşılaşılan cinsel istismar mağduru kız çocuklarına dair muhtelif kayıtlar incelenmiştir. Söz konusu arşiv belgelerinde beşikteki bebekten 9 yaşına kadar çeşitli yaş gruplarında kız çocuklarının yetişkin bireyler tarafından tecavüze uğradığını görmekteyiz. Bu çocuklardan kimi tecavüz sonrası öldürülüp cesedi yok edilmiştir. İstismarcılar genellikle çocuğun ailesi, akrabası ya da yakın çevresinden olup, bu durum istismarın sistemli olmasına ve çok daha travmatik sonuçlar doğurmasına yol açmaktadır. Çocuk cinsel istismar vakalarını ortaya çıkarmak oldukça güç ve karmaşık bir süreçtir. Dahası, çocuğun kan bağına olduğu ya da tanıdığı kişiden gördüğü istismar, çocuğun yaşadığı cinsel şiddeti anlamlandıramamasına, sevgi ile karıştırmasına yol açmaktadır. Bu durum çocuk istismarı vakalarını daha da karmaşık hale getirmektedir. Geçmişten günümüze bütün toplumlarda kız çocukları, erkek çocuklarına nazaran daha fazla cinsel istismara uğramaktadır. Nitekim kız çocuklarına yönelik cinsel istismar vakalarının niceliksel üstünlüğü ve kız çocuklarının istismara uğraması karşısında toplumda hissedilen utanç ve vicdan duygusu ile toplumsal ahlak ve namus kavramları arasında güçlü bir bağ bulunmaktadır. Bu bağ, tamlayanı olan “cinsiyetçilik, kadınsılık” olguları irdelenmeden açıklığa kavuşturulamaz. Cins konusunda yapılan klasik tanımlamalar, kadınsılık ve erkeksilik tanımlamalarının doğal bir ayrışım olduğunu öne sürerek fiziksel farklılıklara indirgemektedir. Ancak toplumların tarihi incelendiğinde namus kavramının her toplumda farklı tanımlamalara sahip olduğunu görmekteyiz. Dolayısıyla kadınlık ve namus ilişkisinde varoluşsal farklılıklardan ziyade kültürel etki daha fazladır. Söz konusu bağın etkisi Osmanlı'dan günümüze sürmektedir. Bu etkiyi ülke gündeminde sıklıkla karşılaştığımız kız çocuklarının cinsel istismara uğraması ve cinayete kurban edilmesi ile açıklayabiliriz.

Osmanlı Devleti'nde toplumsal cinsiyet anlayışı ve kız çocuğu algısının kısa bir değerlendirmesi ile başlayacak olan çalışmamızın bel kemiğini, beş yaşındaki Mevlide, 8 yaşındaki Hanife ve 9 yaşında tecavüze uğrayıp öldürülerek cesedi saklanan Remziye'nin davası oluşturmaktadır. Bu davaların yanısıra kız çocuklarına yönelik çeşitli cinsel istismar vakaları ile örnekler çeşitlendirilmiştir. Çalışmamızın tarih sınırları 19. yüzyılın ikinci yarısından 20. yüzyıl başlarına kadar olan dönemi kapsamaktadır. Çalışmamızdan hareketle, kadınların ve kız çocuklarının sıklıkla taciz, tecavüze uğraması, cinsel şiddet, namus gibi çeşitli nedenlerle işlenen kadın cinayetlerinin, tek başına cezai yaptırımların ağırlaştırılması ile önlenebilecek bir problem olmadığını söyleyebiliriz. Nitekim genel bir bakış açısıyla antik çağlardan günümüze yazılı hukuk metinlerine baktığımızda, cinsel suçların işkence ve ölüm gibi ağır cezalara çarptırıldığı dönemlerde de ceza tek başına caydırıcı etken olmadığını görmekteyiz. Çocuklara yönelik işlenen cinsel suçlar ise ortaya çıkarılması güç olması, çocuğun yaşadığı cinsel istismarı oyun zannetmesi, anlaşıp korkup söyleyememesi gibi nedenlerle mahkemelere daha az yansımaktadır. Bunun yanısıra toplumsal ahlak anlayışı ve kız çocuklarının bütün hayatını etkileyecek bir etikete sahip olması, ailenin kızının yaşadığı istismarı çoğu zaman gizlemesine neden olmaktadır. Namus ve ahlak kavramlarının kadına değil insana özgü değerler olduğu düşüncesi zihinlere yerleşmedikçe, kız çocuklarının ve kadınların uğradığı cinsel, fiziksel şiddeti ortadan kaldırmak mümkün değildir. Cezai yaptırımların tek başına yeterli olmayacağından hareket edilen bu çalışmada, zihinlerdeki dönüşümün sağlanmasının gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu dönüşüm yaşamın

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

her noktasında var olan baskın “eril” yapının eritilmesi ile mümkün olacaktır. Söylemlerden pratiğe kadın algısı kırılmalıdır. Kadınlar, kadın hakları değil insan haklarından faydalanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Toplumu, Kız çocukları, Cinsel İstismar, Vicdan, Utanç

ABSTRACT

The aim of this study is to focus on the concept of honor and morality associated with women and to address the underlying reasons for the feelings of conscience and shame experienced by families and society in cases of sexual abuse of girls. As a sample, various records of female child victims of sexual abuse found in the Ottoman Archives of the Presidency were examined.

In the archive documents in question, we see that girls of various age groups, from infants in the cradle to 9 years old, were raped by adults. Some of these children were killed after rape and their bodies were destroyed. The abusers are usually from the child's family, relatives or close environment, which causes the abuse to be systematic and to have much more traumatic consequences. Uncovering cases of child sexual abuse is a very difficult and complex process. Moreover, the abuse that the child experiences from the person to whom the child is related by blood or from the person he/she knows causes the child not to make sense of the sexual violence he/she experiences and to confuse it with love. This situation makes child abuse cases even more complex. From past to present, girls are sexually abused more than boys in all societies. As a matter of fact, there is a strong link between the quantitative preponderance of cases of sexual abuse against girls, the sense of shame and conscience felt in society in the face of the abuse of girls, and the concepts of social morality and honour. This connection cannot be clarified without analysing its complement ‘sexism, femininity’. Classical definitions of gender reduce the definitions of femininity and masculinity to physical differences by suggesting that they are natural distinctions. However, when the history of societies is examined, we see that the concept of honour has different definitions in each society. Therefore, in the relationship between femininity and honour, cultural influence is more important than existential differences. The influence of this bond continues from the Ottoman period to the present day. We can explain this effect with the sexual abuse and murder of girls, which we frequently encounter in the country's agenda.

The backbone of our study, which will begin with a brief evaluation of the understanding of gender and the perception of the girl child in the Ottoman Empire, is the case of five-year-old Mevlide, 8-year-old Hanife and Remziye, who was raped and murdered at the age of 9 and whose body was hidden. In addition to these cases, examples are diversified with various cases of sexual abuse against girls. The historical boundaries of our study cover the period from the second half of the 19th century to the beginning of the 20th century. Based on our study, we can say that the frequent harassment and rape of women and girls, sexual violence and femicides committed for various reasons such as honour are not a problem that can be prevented by aggravating criminal sanctions alone. As a matter of fact, when we look at the written legal texts from ancient times to the present day from a general perspective, we see that punishment alone was not a deterrent factor even in periods when sexual offences were punished with severe penalties such as torture and death. Sexual offences committed against children are less frequently reported to the courts due to reasons such as being difficult to uncover, the child mistaking the sexual abuse he/she experiences as a game, and being afraid and unable to tell even if he/she understands. In addition to this, the social understanding of morality and the fact that girls are labelled with a label that will affect their whole lives cause the family to hide the abuse experienced by their daughter most of the time. It is not possible to eliminate sexual and physical violence against girls and women unless the idea that the concepts of honour and morality are values specific to human beings, not to women, is ingrained in minds. In this study, it is concluded that criminal sanctions alone will not be sufficient and that the transformation of minds should be ensured. This transformation will be possible by dissolving the dominant ‘masculine’ structure that exists in every aspect of life. The perception of women from discourse to practice must be changed. Women should enjoy human rights, not women's rights.

Keywords: Ottoman Society, Female Children, Sexual Abuse, Conscience, Shame

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÜSKÜDAR'DA KADINLAR TARAFINDAN KURULAN PARA VAKIFLARI (1650-1700)

Cash Waqfs Established By Women in Üsküdar

(1650-1700)

Yök 100/2000 Osmanlı Medeniyeti ve Müesseseleri Doktora Bursiyeri, Asuman AYDIN,
Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü,
asumanaltmaydn@gmail.com- ORCID: 0000-0002-4910-8368

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin ekonomik ve sosyal hayatının önde gelen düzenleyicileri arasında bulunan vakıflar yaşamın her alanında etkin olarak kullanılmışlardır. Ataerkil toplum yapısı içinde imkanları kısıtlı olan kadınlar da bu kurumun olanaklarından faydalanmış, kendilerinin, çocuklarının veya mensubu bulundukları cemaatlerin ihtiyaçları doğrultusunda bazen talep edici, bazen de bağışlayıcı (Allah rızası için verme) konumunda yer almışlardır. Vakıflar, kadınların sosyal, ekonomik ve kültürel hayatta etkin bir şekilde varlık göstermelerini sağlamış, bu sayede kadınların toplumsal yapının içinde aktif rol almalarına olanak tanımıştır. Bu durum, Osmanlı kadınlarının genellikle "sessiz" bir güç olarak toplumun şekillenmesine katkıda bulunduğunu göstermektedir.

Çeşitli türleri bulunan vakıflar arasına *para vakıfları* fonksiyonel olması bakımından (çünkü küçük ölçekli girişimler için de uygundu) oldukça işlevseldi ve bu niteliği ile rağbet edilen vakıflardandı. Ayrıca bu vakıflar Osmanlı gündelik yaşamında kadınların etkisini yansıtmakta, vakıfların küçük birikimleri değerlendirmedeki kritik rolünü ve önemini ortaya koymaktadır. Bu amaçla toplumsal eğilimin hareket yönünü bildirmesi açısından önem arz eden Üsküdar'da yaşayan kadınların para vakıfları ele alınmıştır. Zaman diliminin 17. yüzyılın ilk yarısı olarak kısıtlanmasının nedeni bu dönemde Üsküdar nüfusunda yaşanan olağanüstü artış olmuştur. Toplumsal hareketlikten etkilendiğini düşündüğümüz Üsküdar kadınlarının, böyle bir ortamda sosyal, ekonomik ve kültürel hayat içinde nasıl bir tutum sergiledikleri, hangi alanda faaliyet gösterdikleri, hangi önceliklere sahip olduklarının incelenmesi önem taşımaktadır. Bölge olarak Üsküdar'ın tercih edilmiş olmasının temel nedeni ise coğrafi konumu nedeniyle Anadolu'nun İstanbul'a açılan son kapısı ve İstanbul'dan Anadolu'ya geçişin başlangıç noktası olarak göç dalgalarının karşılandığı ilk bölge olması Üsküdar'ı bu bağlamda kritik bir noktaya taşımıştır. Öyle ki ilerleyen süreçte İstanbul'daki nüfus artışının önüne geçebilmek için Üsküdar'a giriş çıkışlara ciddi anlamda kısıtlamalar getirilecektir.

Para vakıflarının Osmanlı müesseseleri içerisindeki yerini tam anlamıyla kavrayabilmek, konunun geniş kapsamı nedeniyle oldukça zordur. Bu alanda yüksek ölçekli selatin vakıfları üzerine birçok araştırma yapılmış olmasına rağmen, orta halli Osmanlı kadınları tarafından kurulan küçük ölçekli vakıfların incelenmesi nispeten ihmal edilmiştir. Osmanlı toplum yapısını ve kadınların bu yapı içerisindeki faaliyet alanlarını daha iyi anlamak için, kadınların vakfiye şartlarını belirlerken hangi önceliklere yöneldiklerinin incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Kadınlar tarafından kurulan para vakıfları değerlendirilirken, bu vakıfların Osmanlı toplumundaki kritik rolleri incelenecektir. Araştırma, söz konusu vakıfların, Osmanlı gündelik yaşamında kadınların etkisini yansıtmalarının yanı sıra, küçük birikimlerin değerlendirilmesindeki önemini de vurgulamaktadır. Bu bağlamda, Osmanlı kadınlarının toplumsal yapı içerisindeki sessiz ama etkili varlıkları ve ekonomik faaliyetlerdeki konumları daha net bir şekilde ortaya konulacaktır. Ayrıca, 1610'a kadar uzanan Celali isyanları, 1617'de Anadolu'dan İstanbul'a gerçekleşen suhte göçleri ve 1687-1700 yılları arasında Osmanlı-Rus Savaşı neticesinde meydana gelen yoğun göç dalgaları karşısında kadınların sergiledikleri tutumlar bu vakıflar çerçevesinde aydınlatılacaktır.

Çalışmanın temel kaynağını, İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nde bulunan sicil defterleri oluşturmaktadır. 1650-1700 yılları arasında Üsküdar Mahkemesi'nde tescil ettirilen toplam 50 adet kadın vakfiye senedi tespit edilmiştir. Bu vakfiye senetlerinde yer alan bilgiler doğrultusunda, söz konusu kadınların sosyal hayattaki kimlikleri, ünvanları, kurdukları vakıflarda üstlendikleri roller,

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

kurmuş oldukları vakıflarla toplumun hangi kesimine hitap ettikleri, vakıf kurmalarının ardında yatan sebepler detaylı bir şekilde incelenecek, bu analiz, Osmanlı toplumunda kadınların sosyal ve ekonomik rollerini daha iyi anlamamıza katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Vakıf, Kadın, Tarih, Osmanlı Devleti, Sosyal Hayat

ABSTRACT

Waqfs, which were among the leading organizers of the economic and social life of the Ottoman Empire, were actively used in all areas of life. Women, who had limited opportunities within the patriarchal social structure, also benefited from the facilities of this institution, sometimes acting as demanders and sometimes as donors (giving for the sake of Allah) in line with the needs of themselves, their children or the communities they belonged to. Waqfs enabled women to have an active presence in social, economic and cultural life, thus enabling them to play an active role in the social structure. This shows that Ottoman women often contributed to the shaping of society as a "silent" force.

Among the various types of waqfs cash waqfs were highly functional (because they were also suitable for small-scale enterprises) and were popular. Moreover, these waqfs reflect the influence of women in Ottoman Daily life and reveal the critical role and importance of waqfs in utilizing small savings. For this purpose, the cash waqfs of women living in Üsküdar, which are important in terms of indicating the direction of movement of social trends, are analyzed. The reason for restricting the time period to the first half of the 17th century was the extraordinary increase in the population of Üsküdar during this period. It is important to examine how Üsküdar Women, who we believe were affected by social mobility, behaved in social, economic and cultural life in such an environment, in which fields they were active, and what priorities they had. The main reason why Üsküdar was chosen as a region is that due to its geographical location, it was the last gateway of Anatolia to Istanbul and the first region where waves of migration were welcomed as the starting point of the transition from Istanbul to Anatolia, making Üsküdar a critical point in this context. In fact, in order to prevent the population growth in Istanbul in the future, serious restrictions will be imposed on entering and exiting Üsküdar.

It is difficult to fully comprehend the place of cash waqfs in Ottoman institutions due to the broad scope of the subject. Although much research has been conducted in this field on large-scale secular waqfs, the study of small-scale waqfs established by middle-class Ottoman women has been relatively neglected. In order to better understand the structure of Ottoman society and women's sphere of activity within this structure, it is of great importance to examine the priorities of women in determining the conditions of their endowments. In evaluating the cash waqfs established by women, the critical role of these foundations in Ottoman society will be examined. The research emphasizes the importance of these waqfs in reflecting the influence of women in Ottoman Daily life as well as in the utilization of small savings. In this context, the silent but influential presence of Ottoman women in the social structure and their position in economic activities will be more clearly revealed. Furthermore, the attitudes of women in the face of the Celali rebellions dating back to 1610, the Suhte migrations from Anatolia to Istanbul in 1617, and the intense waves of migration that occurred as a result of the Ottoman-Russian War between 1687-1700 will be illuminated within the framework of these foundations.

The main source of the study is the registry books in the Istanbul Şer'iyye Sicilleri Archiv. A total of 50 women's waqf deeds registered at the Üsküdar Court between 1650-1700 were identified. In line with the information contained in these waqf deeds, the identities of these women in social life, their titles, will be analyzed in detail, and this analysis will contribute to a better understanding of the social and economic roles of women in Ottoman society.

Keywords: Waqf, Women, History, Ottoman Empire, Social Life.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

FIRAT ÜNİVERSİTESİNDE EĞİTİM GÖREN YABANCI UYUKLU ÖĞRENCİLERİN YAŞADIĞI PSİKOSOSYAL SORUNLAR VE BU SORUNLARIN AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ

PSYCHOSOCIAL PROBLEMS EXPERIENCED BY FOREIGN STUDENTS STUDYING AT FIRAT UNIVERSITY AND THE EFFECT OF THESE PROBLEMS ON THEIR ACADEMIC SUCCESS

Doç. Dr. Handan KARAKAYA, Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
hkarakaya@firat.edu.tr

Suat BAYIK Fırat Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Suat.bayk65@gmail.com

Merve ARKIN Fırat Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mervearkin485@gmail.com

ÖZET

Farklı ülkelerden eğitim görmek için göç eden yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları sorunlar, eğitim sistemleri ve kültürel farklılıklar göz önüne alındığında bireyler arasında farklılık göstermektedir. Bu sorunlar; dil, ekonomik sorun, sosyal uyum, kültür farklılık ve iletişim gibi başlıkları içermektedir. Farklı bir ülkede eğitim alan yabancı uyruklu öğrenciler, yerel dilde iletişim kurma ve dersleri anlama konusunda zorluk yaşadıkları görülmüştür. Yeni bir ülkede yaşamaya başlamak, farklı bir kültüre adapte olmak ve yeni sosyal normlara uyum sağlamak zorlaştırmaktadır. Farklı bir eğitim sistemiyle karşılaşmak yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim sürecini zorlaştırmaktadır. Bu durumun öğrencilerin akademik performanslarını ve motivasyonlarını azalttığı görülmüştür. Sonuç olarak, yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadığı sorunlar oldukça çeşitlidir. Bu sorunların çözümü için, eğitim kurumları ve toplum olarak destekleyici bir ortam sağlamak önemlidir. Böylelikle, yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimlerine odaklanmaları ve başarılı olmaları için gereken imkan ve destekler sağlanabilir. Bu çalışma ile Fırat Üniversitesinde aktif lisans düzeyinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadıkları sorunları ve bu sorunların akademik başarılarına etkisi araştırılmıştır. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu ile derinlemesine görüşme tekniği kullanılarak oluşturulmuştur. Çalışmanın örneklemini 2023-2024 eğitim döneminde Fırat Üniversitesinde lisans eğitimi gören daha çok Ortadoğu ve Afrika ülkelerinden gelen yabancı uyruklu öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara yabancı uyruklu öğrencilerin genel olarak sosyal, kültürel, ekonomik ve dil sorunlarının diğer sorunlara göre ön planda olduğu görülmüştür. Eğitim süreçlerinde bu sorunlar sebebi ile zorluk yaşadıkları dil eğitiminin yetersiz olduğu, burs imkanlarından yararlanamadıkları yeterli miktarda iletişim ortamlarının olmadığı ortaya konmuştur.

Anahtar kelimeler: Yabancı uyruklu öğrenci, sosyokültürel, sosyoekonomik, akademik başarı.

SUMMARY

The problems experienced by foreign students who migrate from different countries to study differ between individuals, given the educational systems and cultural differences. Dec. These problems include topics such as language, economic problem, social cohesion, cultural difference and communication. Foreign students studying in a different country have been found to experience difficulties in communicating and understanding lessons in the local language. Starting to live in a new country makes it difficult to adapt to a different culture and adapt to new social norms. Encountering a different education system makes the educational process of foreign students difficult. It has been seen that this situation reduces the academic performance and motivation of the students. As a result, the problems experienced by foreign students are quite diverse. In order to solve these problems, it is important to provide a supportive environment as educational institutions and society. Thus, the opportunities and supports necessary for foreign students to focus on their education and be successful can be provided. With this study, the problems experienced by foreign students who are actively

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

studying at the undergraduate level at Fırat University and the impact of these problems on their academic success were investigated. This study was created by using the semi-structured interview form and in-depth interview technique from qualitative research methods. The sample of the study consists mostly of foreign students from Middle Eastern and African countries who are studying for an undergraduate degree at Fırat University during the 2023-2024 academic year. In the findings obtained as a result of the research, it has been seen that social, cultural, economic and language problems of foreign students in general are at the forefront compared to other problems. Due to these problems in the educational processes, it has been revealed that the language education in which they experience difficulties is insufficient, that they do not have a sufficient amount of communication environments in which they cannot benefit from scholarship opportunities.

Keywords: Foreign student, sociocultural, socioeconomic, academic achievement.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TÜRK MEDENİ HUKUKUNDA AİLE KONUTUNUN KADININ KORUNMASINDAKİ ROLÜ THE ROLE OF THE MATRIMONIAL HOME IN PROTECTING WOMEN IN TURKISH CIVIL LAW

Dr.Öğretim Üyesi Cem Özcan, İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi,
ozcan.cem@ieu.edu.tr, ORCID ID: orcid.org/0000-0001-6782-765X.

ÖZET

Aile konutu, ailenin barınmasında önemli rol oynayan ve ailenin yaşamsal faaliyetlerinin önemli bir bölümünü gerçekleştirdiği konuttur. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (TMK) m.194/f.1 uyarınca “Eşlerden biri, diğer eşin açık rızası bulunmadıkça, aile konutu ile ilgili kira sözleşmesini feshedemez, aile konutunu devredemez veya aile konutu üzerindeki haklarını sınırlayamaz”. Genel olarak aileyi ve evlilik birliğini korumayı hedefleyen bu düzenleme Türk toplumunun ekonomik ve sosyal yapısı göz önünde bulundurulduğunda kadının korunması açısından da son derece önemli bir yere sahiptir. Bir yerin aile konutu vasfını taşıyabilmesi için öncelikle konut olarak kullanılmaya elverişli olması gerekmektedir. Bununla birlikte aile konutunun mutlaka taşınmaz bir yapı olması şart değildir. Bir arazi üzerindeki taşınır yapının da aile konutu olması mümkündür.

Hukukumuzda aile konutunun tekliği ilkesi benimsenmiştir. Eşlerin birden fazla konutunun bulunması durumunda dahi bunlardan yalnızca birinin aile konutu olarak kabul edilmesi mümkündür. Bu noktada şunu da belirtmek gerekir ki bir yerin aile konutu olarak kabul edilmesi için eşlerden birinin mülkiyetinde bulunması şart değildir. Eşlerden birinin konut üzerinde intifa veya oturma hakkına sahip olması ya da konutun kiralanmış olması durumunda da bu yer aile konutu olarak kabul edilebilir. Bir yerin aile konutu olup olmadığının belirlenmesinde eşlerin iradesi başlıca rolü oynamaktadır. Bu nedenle aile konutu ile ilgili somut bir uyuşmazlık söz konusu olduğunda eşlerin evlilik birliğinin merkezi olarak bu konutu benimseyip benimsemediklerine bakılmalıdır.

Genel olarak bakıldığında TMK.m.194’ün eşleri korumaya yönelik olarak getirilmiş ve emredici hükümler içeren bir özelliğe sahip olduğu söylenebilir. Ülkemizdeki evliliklerin genel yapısı düşünüldüğünde aile konutunun eşlerden birinin mülkiyetinde olduğu durumlarda malik olan eşin çoğunlukla koca olduğu görülmektedir. Bu nedenle kadının korunması yönünden TMK.m.194’ün getirdiği emredici hükümlerin önemi daha iyi anlaşılmaktadır. Bu anlamda kocanın maliki olduğu aile konutunu devredebilmesi için eşinin rızasını alma zorunluluğunun bulunması ilk dikkat çekici düzenlemeyi oluşturmaktadır. TMK.m.194/f.1’de ifade edilen bu husus emredici hüküm olması nedeniyle eşler arasında yapılan bir anlaşma yoluyla bertaraf edilemez. Dolayısıyla kocanın üzerinde mülkiyet hakkı bulunan bu konutu satış, bağışlama ya da trampa gibi sözleşmelerle devretmesi için mutlaka eşinin rızasını alması gerekir. Bunun dışında TMK.194 eş rızasının açık olması gerektiğinin de altını çizmektedir. Esasen bu hüküm kocanın tasarruf yetkisini kısıtlar niteliktedir. Eşin açık rızasının bulunmadığı hallerde mülkiyet devrine yönelik işlem kesin hükümsüz olur. Diğer yandan TMK.m.194/f.3 hükmü malik olmayan eşe aile konutu şerhi koydurma imkanını da sağlamaktadır. Bu hükme göre “Aile konutu olarak özgülenen taşınmaz malın maliki olmayan eş, tapu kütüğüne konutla ilgili şerhin verilmesini isteyebilir”. Taşınmaza aile konutu şerhi verildiği takdirde bu şerh, malik olan eşten taşınmazı edinen kişiden taşınmazı devralan üçüncü kişinin TMK.m.1023 anlamındaki iyiniyetini ortadan kaldırmaktadır.

Aile konutunun mülkiyetinin devredilmemesine rağmen üzerindeki hakların eş rızası olmadan sınırlandırılması da yine TMK.m.194 uyarınca yasaklanmaktadır. Buna göre malik olan eşin taşınmaz üzerinde başka bir kişi lehine bir intifa, oturma ya da üst hakkı tesis etmesinde ya da bir taşınmaz rehni vermesinde durum böyledir. Bu tür hukuki işlemlerin geçerlilik arz etmesi de yine diğer eşin açık rızasını verme şartına bağlanmıştır.

Aile konutunun eşlerden birinin mülkiyetinde bulunmaması fakat bir kira sözleşmesi ile o yerde oturuluyor olması da ihtimal dahilindedir. Bu durumda TMK.m.194/f.1 hükmü kira sözleşmesine taraf

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

olan eşin, diğer eşin rızası olmadan kira sözleşmesini feshedemeyeceğini belirtmektedir. Aynı şekilde TMK.m.194/f.4 hükmüne göre *“Aile konutu eşlerden biri tarafından kira ile sağlanmışsa, sözleşmenin tarafı olmayan eş, kiralayana yapacağı bildirimle sözleşmenin tarafı haline gelir ve bildirimde bulunan eş diğeri ile müteselsilen sorumlu olur.”* Görüldüğü üzere aile konutunun kira ile temin edilmiş olması halinde de diğer eş lehine birtakım koruyucu hükümler TMK hükümlerince getirilmiştir. Bu nedenle çalışmamızda uygulamada önemli hukuki sorunları gündeme getiren ve ülkemizde kadının korunması açısından büyük öneme sahip olan aile konutu kavramı hakkında değerlendirmelerde bulunacağız.

Anahtar Kelimeler: Aile Konutu, Aile Konutu Şerhi, Kadının Korunması.

ABSTRACT

The matrimonial home is a residence that plays a significant role in the family's shelter and is where a substantial part of the family's vital activities take place. According to Article 194, paragraph 1 of the Turkish Civil Code No. 4721, "One of the spouses shall not terminate the rental contract of matrimonial home, alienate the matrimonial home or impose limitation of rights on the matrimonial home without consent of the other spouse". Generally, this regulation, which aims to protect the family and the institution of marriage, holds a very important place in terms of protecting women, especially when considering the economic and social structure of Turkish society. For a place to qualify as a matrimonial home, it must first be suitable for use as a residence. However, it is not a requirement for the matrimonial home to necessarily be an immovable building. It is possible for a movable structure on a piece of land to be a matrimonial home.

In our law, the principle of the unity of the marital home has been adopted. It is possible that, even in the case of spouses owning multiple homes, only one of them is considered the matrimonial home. At this stage, it is also important to clarify that it is not necessary for one of the spouses to be the owner for a place to be considered the matrimonial home. If one of the spouses has a right of use or habitation on the home, or if the home is rented, this place can also be considered the matrimonial home. The will of the spouses plays a key role in determining whether a place constitutes the matrimonial home. Consequently, when it comes to a specific dispute regarding the matrimonial home, it is important to examine whether the spouses consider this home as the center of their marital union.

Generally it can be said that Article 194 of the Turkish Civil Code has been introduced to protect spouses and has a characteristic of mandatory provisions. Considering the general structure of marriages in our country, it is observed that in cases where the family home is owned by one of the spouses, the owner is mostly the husband. For this reason, the importance of the mandatory provisions introduced by Article 194 of the Turkish Civil Code regarding the protection of women is better understood. In this sense, the requirement for the husband to obtain his wife's consent in order to transfer the family home he owns constitutes the first noteworthy regulation. The matter expressed in TMK.m.194/f.1 cannot be overridden by an agreement made between the spouses due to its mandatory nature. Therefore, in order for the husband to transfer this property, on which he has ownership rights, through contracts such as sale, donation, or exchange, he must obtain his wife's consent. In addition to this, it emphasizes that the explicit consent of TMK.194 must be present. Essentially, this provision restricts the husband's power of disposition. In cases where there is no explicit consent from the spouse, the transaction regarding the transfer of ownership will be null. On the other hand, Article 194/3 of the Turkish Civil Code also provides the spouse who does not own the property the opportunity to have a matrimonial home annotation placed. According to this article, "The spouse not in possession of the immovable property allocated as matrimonial home can ask the directorate of land registry to put the necessary annotation on the land registry". If a matrimonial home annotation is granted on the property, this annotation eliminates the good faith of the third party acquiring the property from the person who obtained it from the owner spouse, as per Article 1023 of the Turkish Civil Code.

Although the ownership of the family residence is not transferred, the restriction of rights on it without the consent of the other spouse is also prohibited under Article 194 of the Turkish Civil Code. Accordingly, the situation is the same when the owning spouse establishes a usufruct, habitation, or superficies right in favor of another person on the property, or when he provides a mortgage on a

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

property. The validity of such legal transactions is also contingent upon the explicit consent of the other spouse

It is also possible that the matrimonial home is not owned by one of the spouses, but is being occupied under a rental agreement. In this case, Article 194/1 of the Turkish Civil Code states that a spouse who is a party to the lease agreement cannot terminate the lease without the consent of the other spouse. Similarly, according to Article 194/4 of the Turkish Civil Code, "If the matrimonial home is a house to let, the spouse not being a party to the contract shall become a party after notifying the leaser and both spouses shall be liable jointly and severally". As can be seen, even when the matrimonial home is obtained through rental, certain protective provisions have been established in favor of the other spouse according to the provisions of the Turkish Civil Code. For this reason, we will evaluate the concept of the matrimonial home, which raises significant legal issues in practice and holds great importance for the protection of women in our country.

Keywords: Matrimonial home, Matrimonial home annotation, The protection of women.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TÜRK TOPLUMUNDA SİRİTÜEL KADIN DİNDARLIĞI SPIRITUAL FEMALE RELIGIOSITY IN TURKISH SOCIETY

Araş. Gör. Dr. Ahmet Selim DEMİRYÜREK, Uludağ Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi,

ahmetselim@uludag.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-9567-0186>

ÖZET

Batı toplumlarına özgü spiritüel inanç ve uygulamaların küreselleşme dinamiklerinin somutlaştığı kitle iletişim araçları yoluyla Türk toplumuna da etkisi söz konusudur. Özellikle 2010'lu yılları müteakiben yoga, reiki, bioenerji, Theta Healing, Access Bars, numeroloji, aile dizimi, astroloji gibi spiritüellik şemsiyesi altına giren birçok enerji ve şifa pratiklerinin çoğunluğu Müslüman Türk toplumu katmanlarında giderek popüler hale geldiği gözlemlenmektedir. Adı geçen spiritüel pratiklerin takipçilerine Tanrı, evren, insan ve bilim gibi konularda yeni argümanlar, fikirler ve dünya görüşü sunduğu ve bunların çeşitli ritüellerle gündelik yaşamda özümsemişi ve rutin hale getirildiği görülmektedir. Dikkat çekici olan ise Türk toplumunda spiritüel pratiklere katılan bireylerin Batı toplumlarına paralel bir şekilde çoğunlukla kadınlardan oluşmasıdır. Dindar kadınlarla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler ve katılımcı gözlemlerine dayanarak bu çalışma, New Age spiritüelliğinin dindar kadınlara neoliberal toplumda eylemlilik kazandırma ve güçlenme fırsatları sunduğunu ortaya koymaktadır. Dindar kadınlar, spiritüel ortamda kazandıkları "spiritüel sermaye" aracılığıyla, geleneksel dindarlıklarını sorgulamakla kalmayıp, aynı zamanda geleneksel kadınlık rollerini de gözden geçirmektedirler. Çünkü spiritüel pratikler ve teknikler, bireysel benliği ön plana çıkararak, ana akım dinin ve kültürün otoriter yapılarından özgürleşme vaadi sunmaktadır. Bu bireysellik vurgusu, neoliberal kapitalist ekonominin bireyi merkeze alan yapısıyla örtüşmektedir. Bu perspektiften bakıldığında, araştırma spiritüelliğin geç modern toplumda geleneksel din ve kadınlıkla kurduğu ilişki biçimlerini yapılan saha görüşmelerinden hareketle sunma amacındadır.

Anahtar Kelimeler: Dindarlık, Spiritüellik, Kadın, Neoliberal Ekonomi

ABSTRACT

The spiritual beliefs and practices specific to Western societies are also influencing Turkish society through mass media, where the dynamics of globalisation are embodied. Especially following the 2010s, it is observed that many energy and healing practices that fall under the umbrella of spirituality, such as yoga, reiki, bioenergy, Theta Healing, Access Bars, numerology, family alignment, astrology, etc. have become increasingly popular among the layers of Turkish society, the majority of which are Muslim. It is seen that the aforementioned spiritual practices offer new arguments, ideas and worldviews to their followers on subjects such as God, the universe, human beings and science, and that these are assimilated and routinised in daily life through various rituals. It is noteworthy that the individuals who participate in spiritual practices in Turkish society are mostly women in parallel with Western societies. Based on semi-structured in-depth interviews with religious women and participant observations, this study reveals that New Age spirituality offers opportunities for religious women to gain agency and empowerment in neoliberal society. Through the 'spiritual capital' they gain in the spiritual environment, religious women not only question their traditional religiosity, but also revise their traditional roles as women. Because spiritual practices and techniques offer the promise of liberation from the authoritarian structures of mainstream religion and culture by emphasising the individual self. This emphasis on individuality overlaps with the individual-centred structure of the neoliberal capitalist economy. From this perspective, the research aims to present the ways in which spirituality relates to traditional religion and femininity in late modern society based on field interviews.

Key Words: Religiosity, Spirituality, Woman, Neoliberal Economy

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

**TÜRKİYE’DE MUHAFAZAKÂR SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ
TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ YAKLAŞIMLARI ve HÜKÜMET
POLİTİKALARI ÜZERİNDE ETKİLERİ [KADIN VE DEMOKRASİ DERNEĞİ
(KADEM) ve AİLE AKADEMİSİ DERNEĞİ ÖRNEĞİ]**

**GENDER EQUALITY APPROACHES OF CONSERVATIVE CIVIL SOCIETY
ORGANISATIONS IN TURKEY AND THEIR IMPACT
ON GOVERNMENT POLICIES
[EXAMPLE OF WOMEN AND DEMOCRACY ASSOCIATION (KADEM) and
FAMILY ACADEMY ASSOCIATION (AİLE AKADEMİSİ DERNEĞİ)]**

AYŞE KÜRKÇÜ KIZILKAYA

Yüksek Lisans Öğrencisi/ Kırıkkale Üniversitesi, SBE Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu
Yönetimi Anabilim Dalı /Ankara / av.aysekurkcu@gmail.com
/ ORCID ID: 0000-0002-4293-9505/ 0535 36359 96

EMİNE GÜLSELCEN KAFKASYALI

Dr. Öğretim üyesi/ Kırıkkale Üniversitesi, SBE Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu
Yönetimi Anabilim Dalı Kırıkkale /selcenkafkasyali@kku.edu.tr/ORCID ID: 0000-0001-
8780-3903/

ÖZET

Bu çalışmada, Türkiye’deki muhafazakâr sivil toplum kuruluşlarının toplumsal cinsiyet eşitliği kavramına ve uygulamalarına yaklaşımları ile hükümet politikalarına etkileri Kadın ve Demokrasi Derneği (KADEM) ile Aile Akademisi Derneği örnekliliği üzerinden tartışılmaktadır. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemine dayanmaktadır. KADEM ve Aile Akademisi Derneğinin internet siteleri başta olmak üzere, yayınları, konu ile ilgili akademik çalışmalar, kitaplar ve sosyal medya kaynaklarından yararlanılmış; hükümetle ilişkileri, karar alma süreçlerine etkileri değerlendirilmiştir. İki ayrı muhafazakâr yapılanma olan KADEM ve Aile Akademisi Derneği’nin toplumsal cinsiyet eşitliği, İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun’a bakış açıları, önerileri ve eleştirileri değerlendirilmiştir. KADEM, “Varoluştta Eşitlik Sorumlulukta Adalet” ilkesi çerçevesinde kadın odaklı faaliyetler yürüten, gerçekleştirdiği büyük organizasyonlar, uluslararası kongreler ve zirveler ile Türkiye genelinde kurumsallaşmış geniş bir yapılanmaya sahip olan çok büyük bir STK’dır. Aile Akademisi Derneği ise Bursa merkezli, yönetiminde akademisyenlerin ağırlıkta olduğu, aile ve toplumsal cinsiyet karşıtlığı üzerine akademik çalışmalar ve bilimsel araştırmalar yürüten, aile odaklı, toplumsal cinsiyet karşıtı faaliyetleri bulunan bir dernektir. "Aile Akademisi Derneği, üyesi olduğu Büyük Aile Platformu ve Türkiye Aile Platformu’nun bileşenleri arasında yer almakta ve kurucular kurulunda bulunmaktadır. Yüzlerce STK’yı üst çatı altında toplayan bu platformlar, kamuoyunda ailenin korunması ve LGBTİQİ+ dayatmasına son verilmesi temalı eylemleriyle tanınmaktadır. Aile Akademisi Derneği, bu platformlara ve üye STK’lara yaptığı akademik ve bilimsel çalışmalarla veri kaynağı oluşturmaktadır.

Yapılan çalışma neticesinde, şu sonuçlara ulaşılmıştır: KADEM kendi geliştirdiği “toplumsal cinsiyet adaleti” kavramı çerçevesinde ailenin ve toplumun güçlenmesi için kadının öncelikle güçlenmesine özel önem vermektedir. “Güçlü kadın, güçlü aile, güçlü Türkiye” söyleminin hükümet politikalarında da etkili olduğu görülmektedir. Aile Akademisi Derneği, küçük bir STK olmasına rağmen, üyesi olduğu büyük platformların klasik muhafazakâr anlayışını yansıttığı düşünülmektedir. Aile Akademisi Derneği,

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

kadına karşı şiddet ve kadın haklarının korunması noktasında hassasiyet göstermekle beraber aile odaklı bir yaklaşım benimsediği anlaşılmaktadır. KADEM'in toplumsal cinsiyet adaleti temelli neo-muhafazakâr anlayışının ve Aile Akademisi Derneğinin toplumsal cinsiyet karşıtı yaklaşımlarının hükümet politikaları üzerinde farklı yansımalarını görmek mümkündür. İki ayrı muhafazakâr yaklaşımın ortak bileşenleri olsa da birbirinden ayrı referans noktaları olduğu, Türkiye'nin iki farklı dinamiğini yansıttıkları, her iki STK'nın da hükümet politikalarında etkili olmaya çalıştıkları, gözlemlenmektedir. İstanbul Sözleşmesinin feshi öncesi KADEM Sözleşmeden çıkılmaması noktasında ısrarcı davranırken, fesih sonrasında toplumsal cinsiyet adaleti vurgusunu yumuşattığı, hükümetle iyi ilişkilerini devam ettirdiği görülmektedir. Aile Akademisi Derneğinin ise arkasına aldığı geniş katılımlı aile platformları ile birlikte "toplumsal cinsiyet karşıtı" çalışmalarından sonuç aldığı, İstanbul Sözleşmesinin feshedilmesinde başat rol oynadığı, toplumsal cinsiyet eşitliği politikalarının etkilerini bertaraf etme, ailenin korunması ve güçlendirilmesi yönünde çalışmalarına devam ettiği, hükümeti de etkilediği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, İstanbul Sözleşmesi, Muhafazakârlık, KADEM, Aile Akademisi Derneği

ABSTRACT

In this study, the approaches of conservative civil society organisations in Turkey to the concept and practices of gender equality and their impact on government policies are discussed through the examples of the Association for Women and Democracy (KADEM) and the Family Academy Association. This study is based on qualitative research method. Publications, academic studies on the subject, books and social media sources, especially the websites of KADEM and Family Academy Association, were utilised; their relations with the government and their effects on decision-making processes were evaluated. The perspectives, suggestions and criticisms of two different conservative organisations, KADEM and Family Academy Association, on gender equality, Istanbul Convention and Law No. 6284 have been evaluated. KADEM is a very large NGO that carries out women-oriented activities within the framework of the principle of 'Equality in Existence, Justice in Responsibility' and has a wide institutionalised structure throughout Turkey with its large organisations, international congresses and summits. The Family Academy Association, on the other hand, is a Bursa-based association with academics in its management, conducting academic studies and scientific research on family and gender opposition, and carrying out family-oriented, anti-gender activities. 'The Family Academy Association is a member of the Grand Family Platform and the Family Platform of Turkey and is on the founding board. These platforms, which gather hundreds of NGOs under an umbrella, are well known in the public with their actions on the protection of the family and ending the imposition of LGBTIQI+. Family Academy Association is a data source for these platforms and member NGOs with its academic and scientific studies.

As a result of the study, the following conclusions were reached: KADEM pays special attention to the empowerment of women for the empowerment of the family and society within the framework of the concept of 'gender justice' developed by itself. It is seen that the discourse of 'strong women, strong family, strong Turkey' is also effective in government policies. Although the Family Academy Association is a small NGO, it is considered to reflect the classical conservative understanding of the large platforms of which it is a member. Although the Family Academy Association is sensitive to violence against women and the protection of women's rights, it is understood that it adopts a family-oriented approach. It is possible to see different reflections of KADEM's neo-conservative approach based on gender justice and the anti-gender approach of the Family Academy Association on government policies. It is observed that although the two different conservative approaches have common components, they have different reference points, they reflect two different dynamics of Turkey, and both NGOs try to be effective in government policies. Before the termination of the Istanbul Convention, KADEM was insistent on not leaving the Convention, whereas after the termination, it is observed that it softened its emphasis on gender justice and continued its good relations with the government. The Family Academy Association, on the other hand, is considered to have achieved results from its 'anti-gender' activities with the wide participation of family platforms, played a leading role in

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

the termination of the Istanbul Convention, and influenced the government in its efforts to eliminate the effects of gender equality policies and to protect and strengthen the family.

Keywords: Gender, Istanbul Convention, Conservatism, KADEM, Family Academy Association

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADINLARDA DİJİTAL ŞİDDETTE TOPLUMSAL CİNSİYET ETKİSİ

GENDER IMPACT ON DIGITAL VIOLENCE AGAINST WOMEN

Esin SAPÇI *

*Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık ve Bakım Hizmetleri Bölümü, Yaşlı Bakımı Programı, Gaziantep, Türkiye, akademisyenesinsapci27@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-9832-4948>

ÖZET

Dünya genelinde kadınların insan haklarının ihlal edilmesinin en yaygın ve ciddi biçimlerinden olan kadına yönelik şiddet, cinsiyete dayalı olarak ortaya çıkmakta ve kadınların sadece cinsiyetlerinden ötürü hedef alınmasını kapsamaktadır. Bu kapsamda toplumsal cinsiyet, kadına yönelik şiddette önemli bir faktör olarak görülmektedir. Toplumsal cinsiyetin en belirgin göstergelerinden biri olan şiddet; fiziksel, duygusal, cinsel veya ekonomik formlarda, özel ya da kamusal alanlarda; eş, yakın arkadaş veya yabancılar tarafından uygulanabilmektedir. Günümüzde, yeni iletişim teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla birlikte, şiddet de yer değiştirerek çevrimiçi ortamlarda da kendini göstermektedir. Dijital şiddet adı verilen bu yeni şiddet türü, geleneksel şiddette olduğu gibi, dijital ortamda da toplumsal cinsiyet eşitsizliğini yeniden üreten ve meşrulaştıran küresel bir sorun olarak öne çıkmaktadır. Uluslararası Kadın Araştırma Merkezi, dijital şiddeti "teknolojinin kolaylaştırdığı toplumsal cinsiyet temelli şiddet" olarak tanımlamaktadır. Bu kapsamda kadına yönelik dijital şiddet de yeni iletişim teknolojilerinin sunduğu olanaklar aracılığıyla uygulanan ve bu imkânlar nedeniyle hızla yayılabilen bir tehliktir. Telefon, bilgisayar, tablet gibi araçlarla ve SMS, e-posta, sosyal medya, bloglar ya da dijital oyunlar gibi platformlar üzerinden bir kişiye veya gruba yönelik tehdit, taciz, şantaj ve dışlayıcı söylemleri içermektedir. Bu şiddet türünün nedenleri arasında siyasi ve ekonomik sebeplerin yanı sıra, kültürel etmenler de yer almaktadır. Yapılan araştırmalara göre, erkeklerin siyasi görüşleri, kadınların ise cinsiyetleri ve fiziksel görünüşleri nedeniyle dijital şiddete uğradıkları görülmektedir. Kadınların yazılı, sözlü ve görüntülü taciz mesajları aldıkları, ısrarlı takibe uğradıkları ve bu tür şiddet olaylarına erkeklere oranla daha fazla maruz kalmaktadırlar. Bu da, dijital şiddetin toplumsal cinsiyete dayalı bir olgu olmasıyla alakalı olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Maruz kalınan dijital şiddet, kadınların güvenlik hissini, onurunu ve insan haklarını zedeleyerek, onlar üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır. Bu kapsamda kadınların fiziksel, sosyal, psikolojik ve ekonomik açıdan zarar görmesine neden olan bu şiddet türünün, diğer şiddet türlerinde de olduğu gibi önlenmesi gerekmektedir. Dijital şiddetin önlenmesi için, toplumsal cinsiyet ayrımcılığıyla mücadele edilerek ve dijital medya okuryazarlığı konusunda toplumsal farkındalık yaratılarak, özellikle kadınların interneti güvenli kullanmasını sağlayacak adımların atılması kritik önem taşımaktadır. Aynı zamanda bu sürecin bir parçası olarak sosyal medya platformları ve e-posta hizmetlerinde anonim veya sahte hesapların açılmasını önlemek için kimlik doğrulama sistemlerinin geliştirilmesi de önerilebilmektedir.

Bu derlemenin amacı, kadına yönelik şiddetin özellikle dijital dünyada toplumsal cinsiyet etkisine dikkat çekmek ve dijital şiddetin kadınlar üzerindeki etkisini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: kadın, dijital şiddet, toplumsal cinsiyet

ABSTRACT

Violence against women, which is one of the most common and serious forms of violation of women's human rights worldwide, occurs based on gender and involves targeting women solely because of their gender. In this context, gender is seen as an important factor in violence against women. Violence, which is one of the most obvious indicators of gender, can be applied in physical, emotional, sexual or economic forms, in private or public spaces; by spouses, close friends or strangers. Today, with the spread of new communication technologies, violence has shifted and is also manifesting itself in online environments. This new type of violence, called digital violence, stands out as a global problem that reproduces and legitimizes gender inequality in the digital environment, as in traditional violence. The International Center for Research on Women defines digital violence as "technology-facilitated

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

gender-based violence". In this context, digital violence against women is also a danger that is applied through the opportunities offered by new communication technologies and can spread rapidly due to these opportunities. It includes threats, harassment, blackmail and exclusionary discourses against a person or group via tools such as phones, computers, tablets and platforms such as SMS, e-mail, social media, blogs or digital games. The reasons for this type of violence include cultural factors as well as political and economic reasons. According to research, it is seen that men are subjected to digital violence due to their political views and women due to their gender and physical appearance. Women receive written, verbal and visual harassing messages, are persistently followed and are more exposed to such violence than men. This also reveals the conclusion that digital violence is related to being a gender-based phenomenon. The digital violence that women are exposed to has a negative impact on them by damaging their sense of security, dignity and human rights. In this context, this type of violence, which causes women to suffer physical, social, psychological and economic harm, should be prevented as in other types of violence. In order to prevent digital violence, it is critical to combat gender discrimination and raise social awareness on digital media literacy, and to take steps to ensure that women in particular use the internet safely. At the same time, as part of this process, it is also recommended to develop identity verification systems to prevent anonymous or fake accounts from being opened on social media platforms and e-mail services.

The purpose of this review is to draw attention to the gender impact of violence against women, especially in the digital world, and to reveal the impact of digital violence on women.

Keywords: women, digital violence, gender

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUĞU OLAN AİLELERDE AİLE İÇİ ŞİDDET DURUMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF DOMESTIC VIOLENCE IN FAMILIES WITH A CHILD WITH SPECIAL NEEDS

Dr. Emirali Evcimen, Gazimağusa Özel Eğitim Okulu, emiraliyevcimen@hotmail.com
Prof. Dr. Zehra Altınay, Yakın Doğu Üniversitesi, Toplumsal Araştırma ve Geliştirme Merkezi,
zehra.altinaygazi@neu.edu.tr, -ORCID ID 0000-0002-6786-6787
Prof. Dr. Fahriye Altınay, Yakın Doğu Üniversitesi, Toplumsal Araştırma ve Geliştirme Merkezi,
fahriye.altinay@neu.edu.tr, -ORCID ID 0000-0002-3861-6447
Dr. Öğretim Üyesi, Menil Çelebi, Yakın Doğu Üniversitesi, Toplumsal Araştırma ve Geliştirme
Merkezi, menil.celebi@neu.edu.tr, -ORCID ID 0000-0002-1356-2147

ÖZET

Dünya genelinde, duygusal, cinsel, fiziksel ve ekonomik olarak farklı şekillerde karşı karşıya kaldığımız aile içi yaşanan şiddet, bireyi, aileyi ve de toplumu derinden etkileyen bir konudur. Özel gereksinimli çocuğu olan ailelerde de engelin, toplumsal yapının, ekonomik şartların oluşturduğu olumsuz etmenlerden kaynaklı olarak ailenin işleyişinde, ilişkilerde sorunlar oluşmakta ve şiddetin tetiklenmesine, yaşanmasına neden olmaktadır. Bu araştırma ile özel gereksinimli çocuğu olan ailelerde, aile içi şiddet durumunun araştırılması amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında Gazimağusa Özel Eğitim Ve İş Eğitim Okulu'na devam eden özel gereksinimli öğrencilerin anneleri ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya özel gereksinimli çocuğu olan 14 anne katılmıştır. Okul ortamında gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda annelerin ev içi şiddet konusunda ne yaşadıkları incelenmiştir. Özel gereksinimli çocuğun doğumu ile aile içi ilişki ve iletişimde bir takım sorunların yaşandığı, yaşanan sorunların ailenin işleyişini olumsuz etkilediği saptanmıştır. Ev içi şiddet ve kadına yönelik şiddetin gerek önlenmesi, gerekse mücadelesinde sosyal ve psikolojik desteğin aileye tüm süreç boyunca sağlanması ve her açıdan eksiksiz politikaların oluşturularak aile yapısının güçlendirilmesi ve bilinçlendirilmesi esas olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, ev içi şiddet, kadına yönelik şiddet

ABSTRACT

Violence is a phenomenon that we encounter in many areas and in different dimensions throughout the historical process. Domestic violence, which we face in different ways around the world, emotionally, sexually, physically and economically, is an issue that deeply affects the individual, family and society. In families with children with special needs, problems occur in the functioning of the family and relationships due to the negative factors caused by disability, social structure and economic conditions, causing violence to be triggered and experienced. This research aimed to investigate the situation of domestic violence in families with children with special needs. Within the scope of the research, in-depth interviews were held with the mothers of students with special needs attending Famagusta Special Education and Business Training School. 14 mothers with children with special needs participated in the research. As a result of the interviews held in the school environment, what mothers experienced regarding domestic violence was examined. System has not yet been established in the country, parents not knowing how and where to access services, inadequate service providers, insufficient laws and lack of regulations, it is seen that the family is not supported in any way and becomes lonely. In preventing and combating domestic violence and violence against women, it should be essential to provide social and psychological support to the family throughout the entire process and to strengthen the family structure by creating complete policies in every respect.

Keywords: Special needs, domestic violence, violence against women

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KADINA YÖNELİK ŞİDDETE İLİŞKİN ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR METAFOR ANALİZİ⁵

THE EVALUATION OF NURSING STUDENTS' PERCEPTIONS OF VIOLENCE AGAINST WOMEN: A METAPHOR ANALYSIS

Jandarma Üsteğmen, Emine DELİMEHMET, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Kadın Araştırmaları ABD, 1004emine@gmail.com

Doç. Dr. Emel BAHADIR YILMAZ, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın
Araştırmaları ABD, ebahadiryilmaz@yahoo.com-ORCID ID: 0000-0003-1785-3539

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddete ilişkin algılarını metafor analizi yoluyla değerlendirmektir. Çalışma, ocak ve nisan 2023 tarihleri arasında kalitatif araştırma yöntemlerinden metafor analizi kullanılarak yürütülmüştür. Metaforları belirlemek için yarı yapılandırılmış bir görüşme formuyla 64 öğrencinin kadına yönelik şiddete ilişkin algıları değerlendirilmiştir. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden benzeşik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya katılmaya gönüllü, bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümü son sınıfına kayıtlı ve iletişime açık 64 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmanın etik izni, bir devlet üniversitesinin Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Tarih: 14.12.2022, No: 29/02). Öğrencilerin 31'i kadın ve 33'ü erkektir. Araştırmaya katılan kadın ve erkek öğrencilerin yaş ortalaması sırasıyla 20.45 ± 1.48 ve 22.58 ± 2.79 'dur. Erkek öğrencilerin metaforlarından dört ana tema elde edilmiştir: 1) Şiddet kadını yaralar, 2) Şiddet uygulayan kişi insan değildir, 3) Şiddet toplumun geleceğini tehdit eder, ve 4) Şiddet çözümlenmelidir. Kadın öğrencilerin metaforlarından da dört ana tema elde edilmiştir: 1) Şiddet yıkıcıdır, öldürür, 2) Şiddet kadını yaşamdan koparır, 3) Şiddet uygulayan kişi acizdir, güçsüzdür, ve 4) Şiddet toplumu yok eder. Erkek öğrencilerin metaforları incelendiğinde, en çok kullandıkları metaforların "aciz bir insan", "insan dışı bir varlık", "psikolojik rahatsızlık", "vicdansızlık" ve "yobazlık/cehalet" olduğu belirlenmiştir. Kadın öğrencilerin metaforları incelendiğinde, en çok kullandıkları metaforların "acizlik", "bir hayvan", "açmış bir çiçeğin koparılması" ve "cinayet" olduğu belirlenmiştir. Ayrıca kadın öğrenciler, erkek öğrencilere göre daha fazla çözüm odaklı metafor üretmişlerdir. Sonuç olarak, erkek öğrencilerin de kadın öğrenciler gibi kadına yönelik şiddete ilişkin algılarının olumsuz olduğu görülmüştür. Şiddeti çözümlenmesi gereken bir sorun olarak ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda, öğrencilerin eyleme geçmelerini sağlamak için konuya ilişkin sosyal sorumluluk projelerinin içinde yer alması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci hemşire, kadına yönelik şiddet, şiddet algısı, metafor analizi.

ABSTRACT

The aim of this study is to evaluate nursing students' perceptions of violence against women through metaphor analysis. The study was conducted between January and April 2023 using metaphor analysis, a qualitative research method. In order to determine metaphors, 64 students' perceptions of violence against women were evaluated using a semi-structured interview form. The analogous sampling method, a purposeful sampling method, was used. The sample of the study consisted of 64 students who volunteered to participate in the study, were enrolled in the senior year of the nursing department of a state university, and were open to communication. The ethical permission for the study was received from the Social, Science and Engineering Sciences Research Ethics Committee of a state

⁵ Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kadın Araştırmaları ABD'nde 2023 yılında bitirilen tez çalışmasından üretilmiştir.

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

university (Date: 12/14/2022, No: 29/02). 31 of the students were female and 33 were male. The mean ages of the female and male students who participated in the study were 20.45 ± 1.48 and 22.58 ± 2.79 , respectively. Four main themes were obtained from the metaphors of male students: 1) Violence wounds women, 2) The perpetrator is not human, 3) Violence threatens the future of society, and 4) Violence must be resolved. Four main themes were also obtained from the metaphors of female students: 1) Violence is destructive, kills, 2) Violence detaches women from life, 3) The perpetrator is helpless, weak, and 4) Violence destroys society. When the metaphors of male students were examined, it was determined that the metaphors they used most were “a helpless person,” “a non-human being,” “psychological disorder,” “unconscionability,” and “bigotry/ignorance.” When the metaphors of female students were examined, it was determined that the metaphors they used most were “helplessness,” “an animal,” “plucking a blooming flower,” and “murder.” In addition, female students produced more solution-oriented metaphors than male students. As a result, it was seen that male students, like female students, had negative perceptions of violence against women. They expressed violence as a problem that needs to be solved. In this context, it was suggested that students should be involved in social responsibility projects related to the issue in order to ensure that they take action.

Keywords: Student nurse, violence against women, perception of violence, metaphor analysis.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TRAVMATİK YAŞAM OLAYLARINDA GÜLME TERAPİSİ UYGULAMALARININ HEDEF ALDIĞI KİTLELER VE AFEDZEDE KADIN BİREYLERDEKİ OLASI ETKİLERİ

THE TARGET GROUPS OF LAUGHTER THERAPY APPLICATIONS IN TRAUMATIC LIFE EVENTS AND ITS POSSIBLE EFFECTS ON FEMALE SURVIVORS

Doç. Dr. Gökhan GÖKDERE, Fırat Üniversitesi, Fen Fakültesi, İstatistik Bölümü,
ggokdere@firat.edu.tr- orcid.org/0000-0001-7004-7670

Yüksek Lisans Öğrencisi, Fehime Dilek NECMİOĞLU, Fırat Üniversitesi, Fen Fakültesi, İstatistik
Bölümü, dileknecmioglu@gmail.com- orcid.org/0009-0003-2449-1043

ÖZET

Felaketler, hayatta kalanlarda birçok farklı psikolojik problemlere yol açabilir. Travma esnasındaki güçsüzlük ve kontrol kaybı hissi daha sonra; küçük tehditlere aşırı tepki verme, aşırı hassaslık ve kırılganlık, güvenme hissinde kayıp gibi sonuçlar doğurabilir. Stresli bir durumun kişinin kendisi veya başkaları üzerinde yarattığı talepleri azaltmaya, üstesinden gelmeye veya bunlara katlanmaya yönelik her türlü davranışsal ve zihinsel girişim “başa çıkma” olarak sınıflandırılabilir. Umudun yüksek olmasının travmatik deneyimlerle de başa çıkmada olumlu bir etkisi bulunmaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda umutsuzluğun travma sonrası büyüme üzerinde etkisinin olduğu görülmektedir. Travmatik yaşam olayları sonucunda bireylerin iyi oluşlarının azaldığı ve mevcut durumla başa çıkmakta zorlandıkları bilinmektedir. İyi oluş, bireyin yaşamını değerlendirdiğinde, yaşamından bir bütün olarak memnun olmasını içermektedir. İyi oluş, bireyin kendini tanımasını, kendi yeterliklerinin farkında olmasını, yaşamını anlamlı bulmasını, kişisel gelişiminin yüksek olmasını, diğer insanlarla olumlu ilişkiler geliştirmesini içermektedir. Yüksek iyi oluş düşük travma sonrası belirtilerle ilişkilendirilmektedir.

Dünya çapında giderek daha popüler hale gelen ve son zamanlarda ruh sağlığını iyileştirmek için düşük maliyetli, risk barındırmayan ve daha az zaman alan bir uygulama olarak tanınan gülme terapisi; gerçekmiş gibi yapılan gülme, hafif hareket, esneme, ritmik nefes alma ve meditasyon içeren grup temelli bir gülme egzersizidir. Gülme terapisinin bireyler üzerindeki psikolojik ve fizyolojik etkilerini değerlendiren makaleler incelendiğinde umut verici sonuçların elde edildiği gözlenmektedir. Uygulanabilirliği ve potansiyeli göz önüne alındığında gülme terapisi için aşağıdaki esaslar maddeler halinde belirtilebilir

•Güvenli

Uygulamalar genellikle hafif egzersiz olduğundan ve çalışmalarda henüz olumsuz olaylar belirtilmediğinden kaza riski düşüktür.

•Uygun

Uygulama yöntemi kolay, ekonomik, yer ve ekipman sınırlaması yoktur. Uygulama sürecinin eğlenceli olması, katılımcıların katılımının ve bağlılığının yüksek olmasını sağlamaktadır.

•Gelişimsel

Katılımcılar için bu uygulamalar benlik saygısını ve öz yeterliliği artırabilir ve kişisel değer elde edebilirler.

•Kişilerarası İlişkilerin Teşvik Edilmesi

Grup halinde yapılan uygulamalar katılımcılar arasında daha uyumlu kişilerarası ilişkileri teşvik edebilir.

Bu çalışmada, ulusal ve uluslararası akademik çalışmalar incelenerek travmatik yaşam olaylarında gülme terapisi uygulamalarının hedef aldığı kitlelerin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Deprem, beklenmedik ve öngörülemez bir şekilde meydana gelen ve şiddetine bağlı olarak insanların yaşamlarını ve güvenliklerini doğrudan tehdit edebilen özel bir doğal afet türüdür; bu nedenle, insanlar, özellikle de etkilenen bölgelerde yaşayanlar, bazen meydana geldikten uzun bir süre sonra bile

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

çok çeşitli olumsuz duygular ve psikolojik sıkıntılar yaşarlar. Türkiye’de 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş İli Pazarcık ilçe merkezli önce 7,7 şiddetinde bir deprem ardından Elbistan merkezli 7,6 şiddetinde ikinci bir deprem Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya ve Elazığ illerinde 50.783 kişinin hayatını kaybetmesine neden oldu. “Asrın felaketi” olarak nitelendirilen 2023 Kahramanmaraş depreminin 103,6 milyar dolar olarak hesaplanan maliyet etkisinin büyüklüğü kadar rahatsız edici olan, felaketin bireylerin umut ve iyi oluş düzeyleri üzerindeki yıkıcı etkisidir.

2023 Kahramanmaraş depreminden sonra hayatta kalanlar, depremi takip eden günlerde çeşitli zorluklar yaşadılar. Depremzedeler; aile bireylerinin ve arkadaşlarının hayatlarını kaybettiklerine şahitlik ettiler, depremden dolayı yüzlerce artçı sarsıntıya maruz kaldılar, belirli bir süreliğine altyapısı ciddi şekilde hasar görmüş şehirlerinde yaşadılar ve birçoğu yaşadığı şehirleri terk etmek durumunda kaldılar. Böyle büyük bir yıkımın ardından, depreminin etkilediği bölgelerdeki insanların, zihinsel sağlıklarına yönelik karmaşıklıklar yaşama riskinin artması beklenebilir.

Yapılan daha önceki çalışmalar doğrultusunda 6 Şubat 2023 depremlerinden sonra da sosyo-psikolojik etkilerin uzun bir süre devam etme olasılığının yüksek olması, felaketten etkilenenlerin sağlık ve esenliğini desteklemek için fiziksel ve zihinsel öz bakım faaliyetlerini gerekli kılmaktadır. Gülme terapisinin umut ve iyi olma halini desteklemesi beklenmesine rağmen, hiçbir çalışma bir felaket sonrasında bu ilişkiyi ortaya koymamıştır. Bu nedenle, çalışmamızda afetzede kadın bireylerde gülme terapisinin uygulama aşamalarının ve olası etkilerinin tartışılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gülme Terapisi, Travmatik Yaşam Olayları, Afetzede Kadın

ABSTRACT

Many psychological issues might arise for survivors of disasters. Post-trauma feelings of helplessness and controllessness can result in hypersensitivity and susceptibility, trust issues, and reactivity to small dangers. "Coping" is any behavioral or mental effort to lessen, get past, or put up with the demands that a stressful circumstance places on oneself or others. Sufficient hope can help people deal with traumatic events in a constructive way. According to the research, posttraumatic growth is impacted by hopelessness. People who have had traumatic experiences in their lives are known to have lower levels of wellbeing and to find it harder to deal with their current circumstances. Well-being includes the individual's satisfaction with his/her life as a whole when he/she evaluates his/her life. Well-being includes knowing oneself, being aware of one's own competencies, finding one's life meaningful, having high personal development and developing positive relationships with other people. High well-being is associated with low posttraumatic symptoms.

Laughter therapy, which has become increasingly popular around the world and has recently been recognized as a low-cost, risk-free and less time-consuming practice to improve mental health, is a group-based laughter exercise that includes realistic laughter, gentle movement, stretching, rhythmic breathing and meditation. Articles evaluating the psychological and physiological effects of laughter therapy on individuals show promising results.

Given its applicability and potential, the following guidelines for laughter therapy can be itemized

Safe

Since studies have not yet shown adverse outcomes and applications are typically mild exercise, the danger of mishaps is low.

Suitable

There are no equipment or space requirements with this simple, low-cost implementation method. Participant commitment and involvement are strong since the implementation process is enjoyable.

Developmental

For participants, these practices can increase self-esteem and self-efficacy and achieve personal value.

Promoting Interpersonal Relationships

Group practices can foster more harmonious interpersonal relationships among participants.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

This study aims to reveal the target audiences of laughter therapy applications in traumatic life events by analyzing national and international academic studies.

People, especially those living in the affected areas, experience a wide range of negative emotions and psychological distress, sometimes long after the event. Earthquakes are a special type of natural disaster that occur unexpectedly and unpredictably and, depending on their severity, can directly threaten people's lives and safety.

In Turkey, on February 6, 2023, a 7.7 magnitude earthquake centered in Pazarcık district of Kahramanmaraş province, followed by a second 7.6 magnitude earthquake centered in Elbistan, killed 50,783 people in Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya and Elazığ provinces. As disturbing as the magnitude of the cost impact of the 2023 Kahramanmaraş earthquake, which has been described as the “disaster of the century”, estimated at 103.6 billion dollars, is the devastating impact of the disaster on individuals' levels of hope and well-being.

Following the 2023 Kahramanmaraş earthquake, survivors had several challenges. After the earthquake, they witnessed hundreds of aftershocks, seen friends and family members die, briefly resided in areas with severely damaged infrastructure, and many were forced to flee their homes. People who live in areas devastated by earthquakes should be ready for an increased risk of mental health issues after such devastation.

As per earlier research, physical and mental self-care activities are vital to promote the health and well-being of those affected by the disaster due to the high probability of long-lasting socio-psychological repercussions following the earthquakes on February 6, 2023.

Although laughter therapy is expected to support hope and well-being, no study has demonstrated this relationship after a disaster. Therefore, our study aims to discuss the implementation stages and possible effects of laughter therapy in female disaster survivors.

Keywords: Laughter Therapy, Traumatic Life Events, Women Disaster Survivors

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

POPÜLER PSİKOLOJİ DİZİLERİNDE TRAVMA VE İYİLEŞME ANLATILARI NARRATIVES OF TRAUMA AND HEALING IN POPULAR PSYCHOLOGICAL TV SERIES

Dr. Öğretim Üyesi, Deniz Zorlu, Ankara Bilim Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi,

deniz.zorlu@ankarabilim.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6300-387X>

ÖZET

Bu çalışma, son yıllarda artan sayıları ve yarattıkları tartışmalarla dikkat çeken psikoloji temalı popüler televizyon dizilerini, içerik ve izleyici yorumlamaları üzerinden analiz ediyor. Bu bağlamda *Kırmızı Oda* (2020–2022), *Masumlar Apartmanı* (2020–2022) ve *Camdaki Kız* (2021–2023) dizilerine odaklanan bu çalışmanın amacı sadece dizilerin içerik analizinden ibaret değil; aynı zamanda bu dizilerin izleyicilerin hayatlarına nasıl dokunduğu, etkilediği ve hatta dönüştürdüğü üzerine çıkarsamalarda bulunmaktadır. Böylelikle, kadın karakter odaklı bu dizilerde travma ve iyileşme konularının nasıl işlendiği analiz edilirken, bir taraftan da kadın izleyicilerin bu anlatılardan nasıl etkilendikleri ve bu anlatıları nasıl yorumladıkları sorusu üzerinde duruluyor.

Bu çalışmada incelenen dizilerin, temelde muhafazakâr neoliberal bir anlatı yapısı oluşturduğu savunulmaktadır. Neoliberal kültürde sıklıkla vurgulanan bireysel sorumluluk, kendine inanma, özgüven ve pozitif yaklaşım gibi kavramların profesyonel yardım ile desteklendiğinde bireyin karşılaştığı tüm engel ve sorunların temel çaresi olduğu düşüncesi aşılma olmaktadır. Böylelikle toplumsal sorumluluklar büyük ölçüde bireyselleştirilmiş ve toplumsal kaynaklı sorunların çözümü bireyin omuzlarına yüklenmiştir. Bu birey odaklı, neoliberal eğilimli anlatı, bir taraftan da aile ve sevecen anne vurgusu ile muhafazakâr bir düzlemde ilerlemektedir. Çocukluk yıllarında mutlu bir ailenin eksikliğinin tüm karakterler için ortak nokta olması, koruyucu bir anne figürünün eksikliği ve nihai olarak çoğu hikâyenin ailenin yeniden inşa edilmesiyle mutlu sona ulaşması, dizilerin muhafazakâr bir anlatı yapısını önceliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, apolitik gibi gözükse ancak neoliberal muhafazakâr bir ideolojiyi normlaştıran bir anlatı yapısı ile karşılaşmaktayız.

Uzun bir süreye yayılan ve toplam izleyici sayısını artırmak için farklı izleyici gruplarına aynı anda hitap etmeyi amaçlayan, toplumsal tepkileri de göz önüne alarak program içeriği hazırladığını iddia edebileceğimiz günümüz televizyon dizileri, tekil bir anlatı tarzı ve söylem inşasından ziyade, çoklu ve çelişkili söylemleri bir arada barındırırlar. Bu doğrultuda, yukarıda çerçevesini çizdiğim neoliberal muhafazakâr anlatı temelini dışına sarkan, daha net bir şekilde Türkiye toplumunun sorunlarını ön plana çıkaran, Türkiye’deki kadın hareketi üzerine not düşen eleştirel bir dilin varlığı da bu dizilerde dikkat çekmektedir. Karakterlerinin sınıfsal durumuna bağlı olarak, şehirli orta-üst ve üst sınıftan kadınların hikâyelerinde evlilik ve aile yerine bireyselleşme ve özgürleşme vurgusunun daha baskın çıktığını da gözlemleyebilmekteyiz. Dizilerde zaman zaman feminist söylemlerle örtüşen bir anlatı yapısı karşımıza çıktığını da gözlemleyebiliyoruz.

Bu çalışma aynı zamanda, çevrimiçi bir platform olarak YouTube’un günümüz Türkiye’inde sadece bir medyaya erişim ve yayımlama aracı değil, aynı zamanda kamusal alan işlevi gören, geniş katılımlı bir tartışma forumu ve bireysel hayat hikayelerinin paylaşıldığı bir blog rolü oynadığı sonucunu çıkarmamıza imkân veriyor. İzleyicilerin, kendi hayatlarıyla bağdaştırarak hem kendi hayatları için ders çıkarmaya çalıştıkları hem de anlatılan hikayelerdeki durumları, benzerlik kurdukları hayat deneyimleri üzerinden yorumladıklarına tanık oluyoruz. Böylelikle, polifonik, çok sesli ve çelişkili bir anlatı sunan dizilerin izleyici yorumlarında da farklı bağlamlarda da anlaşılabilirliğine ve yorumlanabilirliğine tanık oluyoruz.

İzleyicilerin önemli bir kısmı için neoliberal muhafazakâr anlatı fazla sorgulanmadan özümsemiş gibi dursa da hatırı sayılır sayıda izleyicinin, dizilere mesafeli bir yerden bakarak

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

dizilerdeki olay örgüsünü ve karakter portrelerini eleştirel bir biçimde yorumladıklarına da tanık oluyoruz. Bu farklılaşan yorumlarda izleyicilerin, kendi hayat tecrübeleriyle de yoğurarak dizilere ve günümüz Türkiye toplumundaki cinsiyet temelli güç ilişkilerine eleştirel bir konumdan baktıklarını ve benzer hayat deneyimleri üzerinden birbirlerine destek oldukları bir kamusal alan inşa ettiklerini gözlemleyebiliyoruz. Bu çalışmada incelenen popüler diziler ve bu dizilerin izlendiği çevrimiçi platformlar aracılığıyla, kadın izleyicilerin bir araya gelerek toplumsal olaylara eleştirel bir bakışla yaklaşabildikleri ve benzer yaşam deneyimleri etrafında birbirlerine destek olabildikleri ortak alanlar oluşturduklarına tanık oluyoruz.

Anahtar Sözcükler: Travma anlatıları, televizyon dizileri, toplumsal cinsiyet, çevrimiçi platformlar, neoliberalizm.

ABSTRACT

This presentation examines recent popular psychology-themed television series that have garnered significant public attention due to their increasing prevalence and the debates they have generated. Focusing on *Red Room (Kırmızı Oda)* (2020–2022), *The Innocents (Masumlar Apartmanı)* (2020–2022), and *Chrysalis (Camdaki Kız)* (2021–2023), the study analyzes these series' content, as well as the differing audience interpretations. Besides examining the textual content of these series, a major objective of this study is to explore how these narratives that are centered around the themes of trauma and healing, with most lead roles played by women, are perceived and interpreted by female viewers. In this regard, the study also aims to shed light on how these popular audiovisual productions influence and, to some extent, even transform their viewers' lives.

I argue that these popular series essentially create a conservative neoliberal narrative structure. Major concepts often emphasized in neoliberal culture, such as individual responsibility, self-belief, self-confidence, and a positive approach to life, are portrayed as key solutions to all personal obstacles when supported by professional help. The narrative is based on the notion that it is individuals and their personal deeds that matter most in solving what could otherwise be seen as social issues, thus placing the burden of solving socially, culturally, and politically rooted problems primarily on the individual. The narrative also aligns with a conservative emphasis on family and a nurturing mother figure. The lack of a happy family in childhood, which is a shared experience among all characters, and the eventual happy ending achieved through family reconstruction suggest a conservative narrative emphasis. In this context, while these series may appear apolitical, they ultimately normalize a neoliberal conservative ideology.

Present-day long-running television series, which aim to attract a broad audience by addressing various viewer groups simultaneously, do not adhere to a single narrative style or discourse. Instead, they incorporate multiple, and often contradictory, discourses. In these series, we can also encounter a more critical language that deviates from the neoliberal conservative framework, highlighting gender-based issues in contemporary Turkish society more clearly while acknowledging the women's movement in the country. For example, the stories of urban upper-middle and upper-class women place more emphasis on individualization and liberation than on marriage and family, depending on the socioeconomic status of the characters. While based on a conservative neoliberal narrative structure, these series occasionally align with feminist discourses.

The study also shows that YouTube functions in contemporary Turkey not only as a platform for accessing and publishing media but also as a public sphere for discussion and sharing personal stories. Viewers often relate the series to their own lives, drawing lessons and interpreting the depicted situations through their own experiences. Although these series fundamentally carry a conservative neoliberal discourse, viewer comments reveal that their polyphonic, multifaceted, and contradictory narratives can be understood and interpreted in various ways. For a significant portion of viewers, the neoliberal conservative narrative appears to be accepted without much questioning; however, a notable number of viewers approach the plot and its depictions from a more critical perspective. These varied interpretations show that viewers, by blending their life experiences with the series' narratives, adopt a critical stance toward these TV series and the existing gender-based power dynamics in contemporary Turkish society. These series and the online platforms through which they are watched thus emerge as

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

novel public spaces where audiences can connect with other women through their shared life experiences.

Keywords: Narratives of trauma, television series, gender, online platforms, neoliberalism.

DUYGUSAL ÖZGÜRLEŞME TEKNİĞİ VE KADIN SAĞLIĞINA ETKİLERİ

EMOTIONAL FREEDOM TECHNIQUE AND ITS EFFECTS ON WOMEN'S HEALTH

Arş. Gör, Eda KAYA, İstanbul Atlas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
eda-yuzuguler@hotmail.com-0009-0008-3196-2575

ÖZET

Duygusal Özgürleşme Tekniği (EFT), Amerikalı bir mühendis ve NLP (Neuro Linguistic Programming Duyu-Dil Programlama) uzmanı olan Gary Craig'in Amerikalı klinik psikolog Roger Callahan'ın düşünce alanı terapisinden etkilenerek geliştirdiği bir yöntemidir. Bilişsel davranışçı terapilerin temelinde olduğu gibi sözel olarak bilinçaltını uyarak bireyi rahatsız eden durumu kabullenmeyi içeren EFT akupunktur bası noktalarına uygulanan somatik uyarılarla gerçekleştirilen psikofizyolojik bir girişimdir. Bu çalışma, EFT'nin kadın sağlığına yönelik etkisini belirlemek amacıyla literatürün incelenmesi ve gelecekteki araştırmalara öneride bulunmak amacıyla yapılmıştır. Çalışmada Google Akademik, Pubmed ve YÖKTEZ veri tabanlarında “duygusal özgürleşme tekniği”, “kadın sağlığı” ve “hemşirelik” anahtar kelimeleri kullanılarak ulaşılan araştırmalar incelenmiştir. EFT'nin temelinde, vücudumuzu çevreleyen bir enerji sisteminin diğer bir deyişle meridyen sisteminin varlığı bulunmaktadır. Her meridyenden enerji akışı devam ediyor ise bunu pozitif sağlık ve iyi oluş takip etmektedir. Enerji akışı engellendiğinde ve meridyende tıkanıklık olduğu zaman enerji de bloklanmakta ve fiziksel semptomları takriben olumsuz duygular açığa çıkmaktadır. Enerji bedenindeki blokajlar nedeniyle zihin/beden/enerji sisteminin dengesi bozulmaktadır. Enerji bedeninde pozitif ve etkili bir enerji akışı var ise birey kendini mutlu hissederek daha sevecen ve anlayışlı olmaktadır. Enerji akışı sekteye uğradığında ise negatif duygular ortaya çıkmakta olup fiziksel bedende stres, panik, korku, hüzn gibi rahatsızlıklar meydana gelmektedir. Enerji bedenindeki enerji akışını iyileştirmek amacıyla meridyen sistemine yapılan dokunuşlar sayesinde enerji akışı rahat ve düzgün olduğunda bireyin zihin, beden ve duygu alanlarında da rahatlama sağlanmaktadır, sonucunda birey kendini iyi hissetmeye başlamaktadır. EFT uygulaması ile duyguların nasıl hissedildiği ve ifade edildiği fark edilebilmekte, kabul edilebilmekte ve dönüştürülebilmektedir. Enerji bedenindeki enerji akışını iyileştirmek amacıyla meridyen sistemi üzerinde yapılan dokunsal uyarılar, enerji akışını düzenleyerek bireyin rahatlamasını sağlamaktadır. EFT vücudumuzda bulunan enerji meridyenlerini yani belirlenmiş akupunktur noktalarına parmak uçları ile vuruş/dokunuş şeklinde yapılmaktadır. EFT uygulamasında duygusal sorunların tedavi edilebilmesi amacıyla belirlenen bir sıralamayla 12 enerji tıklama noktası bulunmakta olup buna “Temel Reçete” adı verilmektedir. Temel reçete düzen, sıra, 9 gamut prosedürü, sıra olmak üzere toplamda dört malzemeden oluşmaktadır. Dokunuşlar sırasında teknik öncesi belirlenmiş olan kurulum cümlesi/kelimesi/söz öbeği sesli olarak tekrar edilmektedir. Sesli söylenmesindeki amaç bilinci ve bilinçaltını uyarak somatik uyarılar ile birlikte bedenin bir bütün olarak harekete geçmesini sağlamaktır. EFT turu her zaman aynıdır fakat problem türüne göre farklı EFT protokolleri bulunmaktadır. EFT uygulaması yaşlı, gebe, çocuk dâhil her yaştaki kişiye güvenle uygulanabilmektedir. EFT uygulamasının, limbik sistemin aktivitesini akupunktura benzer şekilde düzenlediği düşünülmektedir. Akupunkturun beyindeki etkilerinin ölçüldüğü çalışmalarda, akupunkturun amigdala ve limbik sistemin aşırı uyarılmasını azaltarak direkt olarak stres tepkisini düzenlediği bulunmuştur. Kadın sağlığına ilişkin EFT çalışma sonuçları incelendiğinde gebelikte stres ve kaygı, doğum korkusu, doğum kaygısı, postpartum depresyon, postpartum uyku kalitesi, premenstrüel sendrom, gebelikte bulantı ve kusma, prenatal kayıp sonrası psikolojik durum gibi alanlarda kullanıldığı gözlemlenmektedir. EFT uygulamasına ilişkin literatür taraması sonuçlarına göre

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

incelenen çalışmalarda EFT'nin uygulama prosedürünün kolay, uygulama alanlarının çok yönlü olması, psikolojik ve fizyolojik sorunlarda olumlu etki göstermesi ve uygulama sırasında olumsuz bir yan etkinin olmaması kadın sağlığı ve hastalıklarına ilişkin sorunlarda kullanılabilecek iyi bir terapi yöntemi olabileceğini düşündürmektedir. Bu bağlamda hemşirelerin kadın sağlığına yönelik alanlarda nonfarmakolojik yöntemlerden özellikle de EFT'den yararlanmaları, hemşirelere EFT konusunda eğitimlerinin sağlanması ve becerilerinin geliştirilmesi, EFT kullanımına ilişkin kanıta dayalı uygulamaların artırılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal Özgürleşme Tekniği, Kadın Sağlığı, Hemşirelik

ABSTRACT

The Emotional Freedom Technique (EFT) is a method developed by American engineer and NLP (Neuro-Linguistic Programming) expert Gary Craig, inspired by American clinical psychologist Roger Callahan's Thought Field Therapy. Similar to cognitive-behavioral therapies, EFT is a psychophysiological intervention that involves somatic stimuli applied to acupuncture pressure points, combined with verbal cues to stimulate the subconscious, helping individuals accept distressing situations. This study was conducted to review the literature to determine the impact of EFT on women's health and make recommendations for future research. The studies reviewed were retrieved from the Google Scholar, PubMed, and YÖKTEZ databases using the keywords "Emotional Freedom Technique," "women's health," and "nursing." The foundation of EFT is based on the existence of an energy system that surrounds our bodies, also known as the meridian system. If the energy continues to flow smoothly through each meridian, it is followed by positive health and well-being. However, when the energy flow is obstructed and a blockage occurs in the meridian, the energy becomes blocked, leading to the emergence of negative emotions and physical symptoms. These blockages in the energy body disrupt the balance of the mind, body, and energy system. When there is a positive and effective energy flow in the energy body, the individual feels happy, more compassionate, and understanding. When the energy flow is interrupted, negative emotions arise, causing discomforts such as stress, panic, fear, and sadness in the physical body. To improve the energy flow within the energy body, touch is applied to the meridian system. When the energy flows smoothly and continuously, the individual experiences relaxation in the mind, body, and emotions, leading them to feel better. With EFT practice, individuals can become aware of, accept, and transform how their emotions are felt and expressed. The tactile stimuli applied to the meridian system to improve energy flow regulate this flow, allowing the individual to relax. EFT involves tapping on specific acupuncture points along the body's energy meridians with the fingertips. In EFT practice, 12 energy tapping points are identified for the treatment of emotional problems, and this is referred to as the "Basic Recipe." The Basic Recipe consists of four components: sequence, round, 9 gamut procedure, and sequence. During the tapping process, a setup phrase, word, or group of words, determined beforehand, is verbally repeated. The purpose of this verbal repetition is to stimulate both the conscious and subconscious minds, allowing the body to respond holistically through somatic stimuli. The EFT tapping sequence remains consistent, but different EFT protocols exist for addressing different types of problems. EFT can be safely applied to individuals of all ages, including the elderly, pregnant women, and children. It is thought that EFT regulates the activity of the limbic system similarly to acupuncture. Studies measuring the effects of acupuncture on the brain have found that acupuncture directly regulates the stress response by reducing the overactivity of the amygdala and limbic system. When reviewing EFT studies related to women's health, it has been observed that EFT has been used in areas such as stress and anxiety during pregnancy, fear of childbirth, birth anxiety, postpartum depression, postpartum sleep quality, premenstrual syndrome, nausea and vomiting during pregnancy, and psychological conditions following prenatal loss. According to the results of the literature review on EFT, the studies analyzed suggest that EFT could be a useful therapeutic method for addressing women's health issues due to its ease of application, versatility, positive effects on both psychological and physiological problems, and the absence of adverse side effects. In this context, it is recommended that nurses working in women's health areas utilize non-pharmacological methods, especially EFT, and that they receive training to develop their skills in EFT. Additionally, increasing evidence-based practices on the use of EFT is also suggested.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Keywords: Emotional Freedom Tehchnique, Women Health, Nursing

CHILDBIRTH RITUAL AND ECONOMY: READING MODERN TIBETAN MOTHERHOOD IN LITERARY AND EVERYDAY WORLD

Dr., Zhuoga QIMEI, Tibet University, School of Foreign Languages and Cultures,
qimeizhuogachemi@utibet.edu.cn, <https://orcid.org/0000-0002-2267-9611>

ABSTRACT

Women's role has been significantly reduced into the being of a caregiver in Tibetan society as many sexist communities. Thus, women become most visible and precious while relating to childbirth. Despite modernization and the involvement of technologies, rituals of childbirth are actively practiced in modern Tibetan Society. The author of the chapter observes childbirth in two different spaces.

First, I read a Tibetan novel, which titled, *Joy and Sorrow of an Ordinary Family*. Though this novel writes the history of an ordinary Tibetan family during the period of 1960s to 1980s, it mentions how the Tibetan women protagonist deals with childbirth and childcare, almost all alone. By reading the process of childbirth in the novel, this paper mentions details of childbirth and childcare from an almost invisible global south society while it was in a particularly difficult time. This paper also put forwards how women in the Tibetan village took on the role of mothers quietly, powerfully, and resiliently. The depiction of childbirth and childcare from the novel keeps the memory of how Tibetan women accomplished the arduous tasks of labouring alone during 1960s and 1980s. The woman protagonist in the novel is resourceful enough to use the limited materials such as wool to take on the role of a puerpera, a midwife, and an obstetrician. The scene of childbirth and childcare from *Joy and Sorrow of an Ordinary Family* becomes a reminder of a neglected period of motherhood, a tremendously difficult one, that may have been common among a significant number of mothers from the global south.

Second, I observe contemporary childbirth rituals in the capital city of Tibet Autonomous Region of China. Despite the technologies and convenience which human beings of our time share, urban Tibetan society uses and restores many rituals around childbirth. I have obtained the knowledge through my own labouring experience and by unobtrusively observing how my friends and relatives ritually become mothers in my culture.

In comparison with the female protagonist in *Joy*, many Tibetan women have received abundant care and support from family members. And rituals become a way of showing such care and support. I have observed that childbirth rituals are practiced among families though they fully accept and internalise the stigmatising narrative of Tibetan culture's backwardness. It is similar to how Tibetans practice traditional rituals in funerals though some of them have little faith in their own culture and heritage in daily lives.

By drawing on Gudeman and Hann's concept of economy and ritual, I argue how childbirth ritual and the status of motherhood intertwine with economy. Ritual is not economically irrational behaviours, rather, it is practiced into a deeper level with the ease of everyday economic support. I argue that the comparison of childbirth in modern Tibetan society blurs the line of seeing ritual as purely non-economic. Childbirth and the celebration of motherhood are better supported with an ameliorated economic situation.

Keywords: motherhood; women; childbirth; rituals; modern Tibetan society

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

HYBRID GENOCIDE IN UKRAINE (2014-2024): THREATS TO WOMEN AND CHILDREN

Prof. dr. Iryna CHAIKA, Zaporizhzhia National University, Faculty of Sociology and Management,
irinachayka80@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2315-7724>

Prof. dr. Yevhen TSOKUR, Zaporizhzhia National University, Faculty of Sociology and Management,
thcokur2004@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7605-0114>

ABSTRACT

The modern social science has an actual task to ground Russian state's and its institutes actions as war crimes. A genocide is the most serious from them. Russian-Ukrainian war is hybrid war. An aggressor uses the instruments of informative, media wars, information psychological special operation, in order to avoid qualification of its actions as crime of genocide. For this reason, an analysis of the phenomenon of hybrid genocide is important. The scientific discussion of the phenomenon of «hybrid genocide», its generally accepted definition's forming can become a step on a way to implementation of this term to the system of international law. The determination of this term's correlation with a concept «crime of genocide», establishment of their equality, and, accordingly, simplification of criminals' bringing in to responsibility is necessary. A hybrid genocide is acts committed with intent to destroy, in whole or in part, a national, ethnical, racial or religious group, that carries out on a background of the ideological, information psychological, manipulation activities, which are aimed to the denial of subjectivity of certain groups. In case of hybrid genocide certain manifestations of genocide, which are directed against the separate representatives of these groups, in particular, their murder, hide or denied. Hybrid character of genocide by murder of Ukrainians manifest itself through the denial of such murders facts, creation of ground of the extra-judicial executing (victims are accused of subversive, diversionary activity, attacking the invaders). Intentional character of mass murders by missile blows and airstrikes also denies. Hybrid character of genocide by «deliberately inflicting on the group conditions of life calculated to bring about its physical destruction in whole or in part» manifest itself in the denial of aggressive actions against civilians. Hybrid genocide of the Russian Federation of the Ukrainian people by "measures aimed at preventing childbirth" is carried out through sexual violence. According to experts, the Russian occupiers' actions against sexual inviolability are connected not only with depravity, various perversions of rapists, their sociopathic or psychopathic traits. According to P. Patten, the special representative of the UN Secretary General on sexual violence in conflicts, Ukraine's cases show all signs that Russia uses sexual violence as a weapon. According to the testimony of female rape victims in Bucha, the criminals told them: "We will make it so that you will never want to let men near you again, so that you will never have children". Genocide can also acquire a hybrid character through the forcible transfer of children from one group to another. On the one hand, Russia does not hide the facts of deportation of orphans and children deprived of parental care. Thousands of children have been found in basements in war-torn cities such as Mariupol and in orphanages in the Donbass, a territory controlled by pro-Russian separatists. Among these children were those whose parents were killed during Russian shelling, as well as so-called "state children" who were brought up in specialized institutions or foster families. In Russia, they claim that these children have no parents or guardians, or they cannot be contacted. Officials deported Ukrainian children to Russia and Russian-controlled territories without their consent, lied to them, that their parents did not need them, used them for propaganda and gave them to Russian families, and also gave them Russian citizenship. The violent nature of such transfer itself is denied. Establishment of guardianship or adoption occurs in violation of national and international legislation.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Keywords: hybrid war, genocide, hybrid genocide, sexual violence as a weapon, Russian-Ukrainian war in 2014-2024.

WOMEN'S LEADERSHIP IN MODERN PUBLIC DIPLOMACY AND PEACEMAKING

Nataliia Lepska, Zaporizhzhya National University, Associate Professor,
Department of Political Science, Faculty of Sociology and Public Administration,
lepskanv@gmail.com, ORCID 0000-0001-6010-423X

Maksym Lepskyi, Zaporizhzhya National University, Professor,
Department of Sociology, Faculty of Sociology and Public Administration, waysensey@gmail.com,
ORCID 0000-0001-5604-641X

ABSTRACT

The modern course of international processes and changes in the geopolitical architecture of the world order testify to a significant complication of the forms and content of international conflicts, including military ones. Russia's ongoing war against Ukraine is a vivid example of a completely new type of warfare both in terms of strategy and tactics, as well as weaponry and technical support. Accordingly, the ways of settlement and resolution, as well as the technologies of peacekeeping, diplomacy and prevention of modern international conflicts and wars require modern rethinking and updated implementation. In this context, the role of women is extremely important and unique. It is now necessary to promote women's leadership in these crucial yet complex processes of public diplomacy, peacemaking and peacebuilding.

Since 1901, the Nobel Peace Prize has been awarded for outstanding contributions to peace. In 1905, Bertha von Suttner became the first female winner of the prize for her efforts to promote peace in Europe. She became a true legend, laying the prototypical foundations for years to come for the phenomenon of women's leadership in the peace movement, in public diplomacy and in peacemaking in general.

For the purposes of this article, it is important to emphasize the fundamental characteristics of women's leadership in peacemaking. First, it is a more inclusive approach of women to conflict resolution. This approach manifests itself in women's greater involvement of all stakeholders, including even marginalized groups, in the dialogue process. This inclusive approach ensures that peace agreements are more comprehensive and broadly supported, which increases the chances of their sustainability. Secondly, women's leadership is also manifested in rejecting violence and moving towards sustainable peacebuilding and social cohesion. Therefore, women's leadership is focused primarily on such spheres of public life as education, health care, culture, economic and social development. Third, women's leadership in public diplomacy is characterized by a strong emphasis on dialogue and mutual understanding, which is critical to overcoming mistrust and laying the foundations for lasting peace. Women are inherently effective mediators, bringing diverse communities together and facilitating dialogue in situations of crisis communication. Fourth, women leaders in public diplomacy are often successful in the active use of «soft power», including cultural diplomacy, education and international cooperation. By promoting shared values, cultural exchange and educational initiatives, they help create the goodwill and mutual respect among peoples that is necessary for long-term peace. Fifth, women's leadership in public diplomacy and peacemaking is often characterized by high levels of empathy and emotional intelligence, which are key to conflict resolution. These qualities allow them to better understand the perspectives of all parties involved and navigate complex emotional landscapes, fostering trust and cooperation. Sixth, women leaders often offer innovative approaches to diplomacy and conflict resolution, drawing on their experience of resilience and adaptability. Moreover, innovativeness is characteristic of women scientists who, already by virtue of their academic profession,

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

develop and continuously actualize this quality. Innovativeness can include activism in the use of technology to mobilize and coordinate peacebuilding efforts, at the level of local communities, in informal networks.

Inclusive, empathic, non-violent, innovative and other approaches of women's leadership create powerful synergies in resolving conflicts, including hybrid-format militaries, and contribute to building the strong social fabric at all levels necessary for long-term stability. The world is increasingly recognizing the importance of women's role in political leadership, and the contributions of women scholars in peacemaking are becoming not only valuable but indispensable to achieving long-term global peace. In this context, the establishment of the international organization Women Scholars in Peacemaking is extremely relevant.

Keywords: leadership, women's leadership, peacemaking

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KONAKLAMA İŞLETMELERİNİN KADIN DOSTU İNSAN KAYNAKLARI UYGULAMALARI

WOMEN-FRIENDLY HUMAN RESOURCES PRACTICES OF LODGING COMPANIES

Doç. Dr. Sine ERDOĞAN MERCAN, Süleyman Demirel Üniversitesi, İİBF,
sinemercan@sdu.edu.tr – 0000-0003-2010-9743

Doktora Öğrencisi Ayşegül Simge DEMİRCİOĞLU DALGIÇ, Süleyman Demirel Üniversitesi,
Sosyal Bilimler Enstitüsü, simge48300@gmail.com – 0000-0002-8654-1259

ÖZET

Kadın istihdamının niceliği yavaş yavaş bir sorun olmaktan çıkmaya başlamıştır. Nitekim pek çok iş alanında kadınların istihdamının gün geçtikçe arttığı ve çeşitlendiği bilinmektedir. Tüm sektörlerde olduğu gibi turizm sektöründe de kadınlar iş yaşamının her alanında giderek artan bir şekilde yer almaktadır. Bu artışla birlikte kadınların elde ettikleri iş pozisyonlarının nitelik olarak da artması beklenmektedir. Ancak pek çok sektörde kadın istihdamının nicelik artışına karşın istihdamın niteliği istenilen düzeyde değildir. Özellikle üst düzey yönetici pozisyonlarında kadınların istihdam fırsatı elde etmesi şansa bağlı bir durumdur. Bununla birlikte her alanda olduğu gibi iş niteliğinin yükseltilmesinde de kadınların önünde birtakım engeller bulunmaktadır. Buna karşılık iş dünyasındaki bu engeller kadın dostu uygulamalarla kadınların fırsat eşitliğine ulaşmaları konusunda yönetilebilecek özelliktedir. İş yerinde insana değer vermenin ve insanın öneminin anlaşıldığı modern iş dünyasında personel işlerinden insan kaynakları yönetimine evrilen yönetim anlayışı çeşitli dezavantajlı gruplara yönelik destekleyici uygulamalarla bu odakların istihdamını kolaylaştırmaktadır. Kadın dostu insan kaynakları yönetimi anlayışı da bu modern yaklaşımlar içinde ele alınması gereken bir uygulamadır. Bu uygulama kadınların iş yaşamında karşılaştığı bireysel ve yönetsel kaynaklı sorunlara çözüm üreterek kadınların istihdamını nicelik ve nitelik bakımından iyileştirme amacı taşımaktadır. Kadın dostu insan kaynakları uygulamaları ürettiği çözümlerle kadınların uzun süreli istihdam olabilmelerini, kariyer ve terfi fırsatlarını değerlendirmelerini ve iş-aile dengesini kurabilmeleri konusunda destek mekanizmaları oluşturmaya odaklanmaktadır. Bu çalışmada turizm sektöründe faaliyet gösteren konaklama işletmelerindeki insan kaynakları uygulamalarının kadın dostu özellikler taşıyıp taşımadığının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda nitel bir araştırma tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini Fethiye, Antalya ve Isparta illerinde bulunan konaklama işletmelerinin insan kaynakları yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan *benzeşik örnekleme* kullanılmıştır. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış mülakat formu ile elde edilmiştir. Araştırmanın geçerliliği *uzman incelemesi* tekniğiyle sağlanmıştır. Güvenilirliği ise *yöntem üçgenleme* tekniği ile sağlanmıştır. Veriler mülakatlardan, araştırmacının gözleminden ve doküman incelemeden elde edilmiştir. Mülakatlar Fethiye, Antalya ve Isparta destinasyonlarında bulunan konaklama işletmelerinin insan kaynakları departmanlarının yöneticileri ile yapılmıştır. Bu durum araştırmanın kısıtlarından biridir. Araştırmanın sonuçları sadece belirtilen destinasyonlarla sınırlıdır. Diğer taraftan Fethiye ve Antalya'nın Türk turizmde önde gelen destinasyonlardan olması araştırmanın güçlü yönlerindendir. Isparta ise hem son yıllarda turizmde gösterdiği gelişmeler hem de araştırmacılar için kolay ulaşılabilir bir destinasyon olduğu için kapsama dahil edilmiştir. Fethiye, Antalya ve Isparta destinasyonlarında bulunan toplam 14 konaklama işletmesinin insan kaynakları yöneticileri ile görüşülmüştür. İnsan kaynakları yöneticilerine yöneltilen 12 soruya verilen cevaplar içerik analizi ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda, konaklama işletmelerinin insan kaynakları departmanlarının kadın çalışanlara çalışma saati, çocuk yardımı ve izin konusunda kadın dostu bir anlayış sergiledikleri ortaya çıkmıştır. Buna ek olarak

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

insan kaynakları yöneticilerinin tüm çalışanlara eşit çalışma koşulları ve kariyer imkânı sağladıklarını beyan eden ifadeleri de bu bulguyu destekler niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın Dostu, İnsan Kaynakları, Turizm.

ABSTRACT

The quantity of women's employment has gradually ceased to be a problem. Indeed, it is known that women's employment in many fields is increasing and diversifying day by day. As in all sectors, women are increasingly participating in every aspect of working life in the tourism sector. Along with this increase, it is expected that the quality of the positions women obtain will also improve. However, despite the increase in the quantity of women's employment in many sectors, the quality of employment is not at the desired level. In particular, the opportunity for women to obtain senior management positions is often a matter of chance. Additionally, as in every area, there are certain obstacles women face in improving the quality of their work. Nevertheless, these barriers in the business world can be managed through women-friendly practices that promote equal opportunities for women. In the modern business world, where the value of people and the importance of humanity in the workplace are recognized, the management approach that has evolved from personnel management to human resources management facilitates the employment of various disadvantaged groups through supportive practices. The concept of women-friendly human resources management is one of the modern approaches that needs to be addressed. This practice aims to improve both the quantity and quality of women's employment by solving individual and managerial issues that women face in the workplace. Women-friendly human resources practices focus on providing solutions that enable women to maintain long-term employment, seize career and promotion opportunities, and establish a work-family balance by creating support mechanisms. This study aims to determine whether human resources practices in lodging companies operating in the tourism sector possess women-friendly characteristics. For this purpose, a qualitative study has been designed. The population of the study consists of the human resources managers of lodging companies located in Fethiye, Antalya, and Isparta. The study used homogenous sampling, one of the purposive sampling methods. The data were collected through semi-structured interview forms. The validity of the research was ensured through peer debriefing, while reliability was secured using the triangulation method. The data were gathered from interviews, the researcher's observations, and document analysis. The interviews were conducted with the human resources managers of lodging companies in the Fethiye, Antalya, and Isparta destinations. This is one of the limitations of the study, as the results are limited to these specific destinations. On the other hand, the fact that Fethiye and Antalya are leading destinations in Turkish tourism is a strong aspect of the study. Isparta was included due to its recent developments in tourism and its accessibility to the researchers. In total, interviews were conducted with the human resources managers of 14 lodging companies located in Fethiye, Antalya, and Isparta. The responses to 12 questions posed to the human resources managers were analyzed through content analysis. As a result of the research, it was revealed that the human resources departments of lodging companies demonstrate a women-friendly approach in terms of working hours, childcare support, and leave policies for female employees. In addition, the statements of human resources managers, who claimed to provide equal working conditions and career opportunities to all employees, also support this finding.

Keywords: Women-Friendly, Human Resources, Tourism.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

YURT CEPHESİNDE İNGİLİZ KADINI: WOMEN'S LAND ARMY DERGİSİNİN KADIN TARIM İŞÇİLERİNİN TANINMASINDAKİ ETKİSİ

The British Women on the Home Front: The Impact of the Women's Land Army Magazine on the Recognition of Female Agricultural Workers

Dr. Onur Yamaner, Fenerbahçe Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler,

onur.yamaner@fbu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-8715-2060

ÖZET

II. Dünya Savaşı sırasında İngiltere, savaş cephelerinde savaşan erkeklerin yerini doldurmak amacıyla birçok kadını çeşitli sektörlerde çalışmaya teşvik etti. Bu süreçte kurulan Women's Land Army (WLA), kadınları tarım alanında çalışmaya yönlendiren ve bu alandaki iş gücünü artırmayı hedefleyen bir organizasyondur. WLA'nın amacı, İngiltere'nin savaş süresince ihtiyaç duyduğu gıda üretimini artırmak ve tarım iş gücündeki eksikliği gidermektir. Tarım sektöründe geleneksel olarak erkeklerin yaptığı işleri üstlenen bu kadınlar, tarlalarda çalışarak ekim, dikim, hasat gibi zorlu görevleri yerine getirdiler. WLA, kadınların tarım işlerinde etkin bir şekilde yer almalarını sağlamakla kalmadı, aynı zamanda toplumun bu kadınlara yönelik algısını da dönüştürdü.

Bu makale, II. Dünya Savaşı sırasında yayımlanan Women's Land Army dergisinin, kadın tarım işçilerinin toplumsal tanınmasına olan etkisini incelemektedir. Women's Land Army, savaş döneminde İngiltere'deki kadın tarım işçilerini örgütleyen ve onların savaş çabalarına katkıda bulunmasını sağlayan bir kuruluştur. Bu örgütün yayın organı olan dergi, kadın tarım işçilerini desteklemek, onları motive etmek ve toplumun bu kadınlara yönelik algısını şekillendirmek amacıyla yayımlanmıştır. Çalışmada, derginin dijital arşivi ana kaynak olarak kullanılmakta ve dergideki dil ve anlatılar analiz edilerek bu unsurların toplumsal algıları nasıl şekillendirdiği incelenmektedir.

Makale, Women's Land Army dergisinin savaş dönemindeki rolünü ve kadın tarım işçilerinin toplumsal tanınmasındaki etkisini analiz etmek için söylem analizi ve Axel Honneth'in tanınma teorisini bir arada kullanmaktadır. Söylem analizi, dergide kullanılan dilin ve anlatıların nasıl yapılandırıldığını, hangi temaların öne çıkarıldığını ve bu temaların nasıl bir anlam taşıdığını anlamak için kullanılmaktadır. Bu analiz, derginin kadın tarım işçilerini nasıl temsil ettiğini ve bu temsil biçiminin toplum üzerindeki etkilerini anlamak için önemlidir. Tanınma teorisi ise, bu temsil biçimlerinin kadınların toplumsal statüsüne olan etkisini değerlendirmek için bir çerçeve sunar. Honneth'in tanınma teorisi, bireylerin toplumsal tanınma ve saygı görme ihtiyacının, kimlik ve özgüven gelişiminde nasıl bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Dergide yer alan makaleler, röportajlar ve fotoğraflar aracılığıyla kadınların tarımda oynadığı rol vurgulanmış, onların fedakarlıkları ve başarıları toplumun gündemine taşınmıştır. Dergi, kadınların savaş döneminde yurt cephesinde tarım alanında verdikleri emekleri daha görünür kılmıştır. Bu çalışma, derginin hem dilsel hem de toplumsal etkilerini derinlemesine inceleyerek, kadın tarım işçilerinin toplum tarafından nasıl algılandığını ve bu algının onların toplumsal statüsünü nasıl şekillendirdiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Women's Land Army Dergisi, Yurt Cephesi, II. Dünya Savaşı, Söylem Analizi, Tanınma Teorisi

ABSTRACT

During World War II, England encouraged many women to work in various sectors to fill the gaps left by men who were fighting on the front lines. In this context, the Women's Land Army (WLA) was established as an organization aimed at directing women to work in agriculture and increasing the

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

workforce in this sector. The goal of the WLA was to boost food production, which was critical during the war, and to address the labor shortages in agriculture. These women took on the challenging tasks of farming, traditionally performed by men, engaging in planting, harvesting, and other labor-intensive duties. The WLA not only facilitated the effective participation of women in agricultural work but also transformed society's perception of these women.

This article examines the impact of the Women's Land Army magazine, published during World War II, on the social recognition of female agricultural workers. The Women's Land Army was an organization that mobilized women agricultural workers in Britain, enabling them to contribute to the war effort. The magazine served as the organization's publication, aimed at supporting, motivating, and shaping society's perception of these women. This study uses the digital archive of the magazine as the main source, analyzing the language and narratives to understand how these elements shaped social perceptions.

The article employs discourse analysis alongside Axel Honneth's recognition theory to analyze the wartime role of the Women's Land Army magazine and its impact on the social recognition of female agricultural workers. Discourse analysis is used to examine how the language and narratives in the magazine are structured, what themes are highlighted, and the meanings conveyed. This analysis is crucial for understanding how the magazine represented female agricultural workers and the impact of this representation on society. Recognition theory provides a framework for evaluating how these representations affected the social status of women. Honneth's recognition theory emphasizes how the need for social recognition and respect plays a critical role in the development of individuals' identity and self-confidence.

Through articles, interviews, and photographs, the magazine highlighted the role of women in agriculture, bringing their sacrifices and achievements to the public agenda. The magazine increased the visibility of women's wartime labor on the Home Front, making their contributions more recognized. This study aims to delve into the linguistic and social effects of the magazine, revealing how female agricultural workers were perceived by society and how these perceptions shaped their social status.

Keywords: Women's Land Army Magazine, Home Front, World War II, Discourse Analysis, Recognition Theory

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GENDER STEREOTYPES IN ENTREPRENEURSHIP

Liudmyla HORPYNYCH, State University of Information and Communication Technologies,
Kyiv (Ukraine), Department of Entrepreneurship, Trade and Exchange, Email:
gorpynych.l.i@gmail.com, ORCID 0009-0007-8811-6399

ABSTRACT

The 21st century presents a critical period for gender analysis in women's employment, particularly following the rapid movement of women beyond the domestic sphere during the 20th century. This shift significantly influenced gender relations, reshaping the dynamics between men and women in both public and professional domains. We examine gender stereotypes in entrepreneurship, addressing issues such as gender-specific roles, the balancing of multiple roles, and the distinct personal characteristics attributed to male and female managers. The analysis provides a nuanced interpretation of the gendered aspects of leadership.

Our research underscores the enduring presence of gender stereotypes in business and examines democratic efforts to mitigate these biases. We also explore conceptual frameworks of gendered leadership, shedding light on the informal roles that women often assume within male-dominated sectors. The study highlights differences in leadership qualities, management styles, and self-perception between successful men and women, presenting a model that outlines critical components for integrating gender priorities in business practices.

Globally, and particularly in Ukraine, women remain underrepresented in entrepreneurship and typically earn less than their male counterparts. Cultural and economic narratives have perpetuated the belief that men are the primary "breadwinners," while women are seen as "caretakers." This view is substantiated by the observation that the wealthiest women in Ukraine have largely accumulated their capital through inheritance or joint ventures with men.

Stereotypes permeate all aspects of life, making it crucial to increase women's involvement in the digital economy while simultaneously addressing biases in other sectors. The impact of these stereotypes on the digital economy, labor market, entrepreneurship, and broader economic activity is discussed in our research.

The article emphasizes that the growing economic participation of women, unsupported by legislative and social frameworks, complicates the resolution of gender inequality, creating new social conflicts. The dynamic nature of Ukrainian society and its evolving social contradictions have fueled interest in gender issues, particularly regarding the mismatch between traditional gender stereotypes and modern realities. The study explores how these stereotypes influence women's success in business, hinder their entrepreneurial potential, and the extent to which current Ukrainian labor laws perpetuate gender biases. Addressing these challenges is deemed essential by the author.

Key words: Gender Stereotypes, Entrepreneurship, Leadership, Gender Bias, Economic Participation

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GENDER APPROACH IN EDUCATION

Olha HORPYNYCH, State University of Trade and Economics, Kyiv (Ukraine), Department of Philosophy, Sociology and Political Science, Email: olga220570gor@ukr.net, ORCID 0000-0002-6101-4612

ABSTRACT

The article explores the definitions of "gender" and "gender approach" from the perspectives of various scientific disciplines, including philosophy, psychology, pedagogy, and sociology. It examines the relevance of the gender approach and proposes a model for its implementation in modern education. Analyzing published materials, the need for this approach in the educational process becomes evident, as it enhances cognitive interest and mitigates the impact of social contradictions on learners' behavior. The article underscores the significance of integrating the gender approach into the modern educational system, presenting it as a vital component in organizing effective educational processes.

Educational institutions mirror the gender stratification of society and culture, often reinforcing the unequal status of men and women. The deconstruction of traditional cultural limitations based on gender, along with the creation of environments that foster maximum self-realization for both men and women in pedagogical interactions, is a central goal of gender education. Such development fosters the understanding that gender should not serve as a basis for discrimination in any field, empowering graduates to pursue self-realization freely.

The article outlines the core principles, objectives, and goals of the gender approach in education, emphasizing how gender issues deepen our understanding of human rights and promote sustainable democratic development. Mastery of gender knowledge plays a critical role in dismantling gender stereotypes and enhancing the self-awareness and societal integration of young individuals. Additionally, gender education fosters greater parental responsibility in raising children, while nurturing a tolerant and legally conscious mindset in students.

Despite its importance, gender imbalance persists in Ukraine's modern education system, with conceptual inadequacies and theoretical-practical inconsistencies noted in the gender approach paradigm. The article emphasizes the need for integrating gender components not only into education but also across other societal domains. From a gender analysis perspective, the delayed outcomes of gender-motivated education and the gender-specific challenges in the self-realization of young men and women during the learning process are examined. As Ukrainian society progresses democratically, the recognition of equal rights for men and women in all spheres becomes paramount, a principle that must be instilled from an early age, facilitated by the principles of a gender approach to education.

The relevance of the gender approach in teaching and individual upbringing is particularly evident in the context of educational reform and institutional modernization. Gender education offers solutions to many significant social challenges, several of which are discussed in this article.

Key words: gender, gender education, gender approach, gender stereotypes, gender imbalance.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TÜRKİYE'DEKİ ANNE EĞİTİM PROGRAMLARINA İLİŞKİN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ

A Review of Researches on Mother Education Programs in Turkey

Doç. Dr. Burcu GEZER ŞEN, Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, burcugezersen@firat.edu.tr -
0000-0003-3782-2377

ÖZET

Anneler çocuklarının gelişimi ve refahında önemli bir rol oynarlar. Çocuklarını yetiştirme, onlara bilgi, beceri ve değerler öğretme ve ev dışındaki dünyayla etkileşimlerinde onlara rehberlik etme biçimleri, çocukların gelişimlerinin temelini oluşturur. Çoğu ebeveyn, çok az hazırlıkla ebeveynlik sorumluluğunu üstlenir. Ebeveynlikleri kendi kişilikleri, çocuğun özellikleri, aileleri ve sosyal ağları tarafından şekillendirilir. Yeni ebeveynlerin çocuklarının gelişimi ve değişimine uygun ebeveynlik tepkileri hakkında çok fazla bilgi ve tavsiyeye ihtiyaçları vardır. Ebeveynler bu bilgileri çocuk gelişimi uzmanları, tıp uzmanları, geniş aileleri, diğer ebeveynler, medya ve çeşitli ebeveynlik yayınları gibi çeşitli kaynaklardan edinebilirler. Çoğu ebeveyn eğitim ve destek programlarında yer alan çocuk gelişimi bilgisi ve ebeveynlik tavsiyelerini çocuk istismarını ve ihmalini önlemeyi ve ebeveynlerin çocuklarına hayatlarına sağlam bir başlangıç yapmalarına yardımcı olmayı amaçlayan müdahaleler içinde önemli unsurlar olarak görülmektedir. Bu tür önleme programları, kriz yönetimi müdahalelerine göre uzun vadeli faydaları açısından daha etkili ve daha tercih edilebilir olarak görülmektedir. Ebeveynliğe geçişin ebeveynler için stresli ve zor bir zaman olabileceği uzun zamandır bilinmektedir. Bu zorlu dönemde ebeveynlere destek olmak için, birincil strateji olarak doğum öncesi ve sonrası ebeveyn eğitimleri sürekli olarak kullanılmaktadır. Ebeveyn eğitimi, ebeveynlerin ve çocuklarının gelişimi ve aralarındaki ilişkiler hakkında iç görülerin, anlayışların ve tutumların geliştirilmesini, bilgi ve becerilerin edinilmesini içeren bir süreç olarak tanımlanmaktadır. Ebeveyn eğitim programı, ebeveynlerin aktif olarak ebeveynlik bilgi ve becerilerini edindiği bir müdahale olarak ifade edilmektedir. Ebeveyn eğitim programları, artan bilginin ebeveyn stresini azaltacağı, sağlıklı ebeveynlik davranışları farkındalığı artıracak ve sağlıklı ebeveyn-çocuk ilişkilerini teşvik edeceği inancıyla kullanılmaktadır. Ebeveyn eğitiminin birincil varsayımı, ebeveynlikle ilgili zorlukların bir bilgi eksikliğinin sonucu olduğudur. Bu varsayım doğum öncesi ve sonrası ebeveyn eğitiminin bu bilgi eksikliğini gidermeye yardımcı olacağı beklentisine yol açar. Ayrıca ebeveyn eğitimi ebeveynler yeni bilgilerle donatıldığında sorunlarını azaltacağı ve ebeveyn tutumlarında ve davranışlarında olumlu değişiklikleri teşvik edeceği varsayımına dayanır. Ebeveyn davranışındaki bu olumlu değişiklikler ebeveynlerin çocukları için besleyici bir ortam oluşturmalarına yardımcı olma hedefini desteklemektedir. Elbette, ebeveyn eğitimi, ebeveynleri yalnızca eğitmenin ötesinde diğer ebeveynlerle bağlantı kurmak ve izolasyonu azaltmak gibi faydalar sağlayacağı umuduyla da kullanılmaktadır. Ancak bu girişimlerin birincil odağı, insanları daha iyi ebeveynler olmaları konusunda eğitmek için bir eğitim programı sağlamaktır. Bu eğitimin nihai amacı, çocukların gelişimsel sonuçlarını iyileştirmektir. Ebeveyn eğitimi, çocuğun fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişimini ve büyümesini destekleyecek özel öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmış bir dizi etkinliği ifade etmektedir. Ebeveynlik ve çocuk gelişimiyle ilgili bilgilerin, ilk çocuklarını doğurmadan önce veya doğurduktan sonra yeni ebeveynlere nasıl sunulabileceği konusunda çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Temel yaklaşım, okul öncesi yaştaki çocukları olan ebeveynleri hedefleyen ebeveyn eğitimi ve desteği programları oluşturmak ve ebeveynleri mümkün olduğunca erken sürece dahil etmek şeklindedir. Bu tür programlar, küçük çocuklu tüm ebeveynler için evrensel programlar olarak oluşturulmakta veya risk altında görülen ebeveynler için mevcut programlar olarak oluşturulmaktadır. Ebeveyn eğitim programları çocuk ve ebeveyn refahı hizmetleri kapsamında aileler arasında ebeveynlik uygulamalarını iyileştirmek için yaygın olarak kullanılmaktadır. Ebeveyn eğitim programlarının etkili olabileceği genel kabulünden hareketle her yıl yüzlerce aile ebeveyn programlarına yönlendirilmektedir. Anne eğitim programları,

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ebeveyn eğitim programlarının önemli bileşenleridir. Bu çalışmada 1994-2024 yılları arasında yapılmış olan Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi, Dergipark ve Google Akademik veri tabanlarında yer alan lisansüstü tezleri ve makaleleri kapsayan 30 araştırma incelenmiştir. Anne eğitim programlarına ilişkin araştırmalar anne eğitim programı, anne destek programı, anne destek eğitim programı anahtar kelimeleriyle aranmıştır. Belirlenen ölçütlere göre 30 araştırma Araştırmada Türkiye’de anne eğitim programları ile ilgili yayımlanmış makale ve lisansüstü tezlerin yıllara, yöntemlerine, konularına, örneklem/çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, veri analiz tekniklerine ve araştırmanın yapıldığı bölümlere göre dağılımı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anne eğitim programı, Anne destek programı, Anne destek eğitim programı.

ABSTRACT

Mothers play a significant role in the development and well-being of their children. The way they raise their children, teach them knowledge, skills and values, and guide them in their interactions with the world outside the home is fundamental to their development. Most parents take on the responsibility of parenting with little preparation. Their parenting is shaped by their own personality, the characteristics of their children, their families and their social networks. New parents need a great deal of information and advice about appropriate parenting responses to their children’s development and change. Parents can obtain this information from a variety of sources, including child development experts, medical professionals, extended families, other parents, the media and various parenting publications. The child development information and parenting advice included in most parent education and support programs are seen as important elements in interventions aimed at preventing child abuse and neglect and helping parents give their children a solid start in life. Such prevention programs are seen as more effective and preferable to crisis management interventions in terms of their long-term benefits. It has long been recognized that the transition to parenthood can be a stressful and difficult time for parents. Prenatal and postnatal parent education is consistently used as a primary strategy to support parents during this challenging time. Parent education is defined as a process that involves developing insights, understandings, and attitudes about the development and relationships between parents and their children, and acquiring knowledge and skills. A parent education program is defined as an intervention in which parents actively acquire parenting knowledge and skills. Parent education programs are used with the belief that increased knowledge will reduce parental stress, increase awareness of healthy parenting behaviors, and promote healthy parent-child relationships. The primary assumption of parent education is that difficulties related to parenting are the result of a lack of knowledge. This assumption leads to the expectation that prenatal and postnatal parent education will help address this lack of knowledge. Furthermore, parent education is based on the assumption that when parents are equipped with new information, it will reduce their problems and encourage positive changes in parental attitudes and behaviors. These positive changes in parental behavior support the goal of helping parents create a nurturing environment for their children. Of course, parent education is also used with the hope that it will provide benefits beyond simply educating parents, such as connecting with other parents and reducing isolation. However, the primary focus of these initiatives is to provide an educational program to educate people to be better parents. The ultimate goal of this education is to improve children’s developmental outcomes. Parent education refers to a set of activities designed to meet the specific learning needs of children that will support their physical, psychological, and social development and growth. Various suggestions have been made on how information about parenting and child development can be provided to new parents before or after the birth of their first child. The basic approach is to create parent education and support programs targeting parents of preschool-aged children and to involve parents in the process as early as possible. Such programs are created as universal programs for all parents of young children or as existing programs for parents who are considered at risk. Parent education programs are widely used to improve parenting practices among families within the scope of child and parent welfare services. Based on the general acceptance that parent education programs can be effective, hundreds of families are referred to parent programs each year. Mother education programs are important components of parent education programs. This study examined 30 studies covering postgraduate theses and articles in the Council of Higher Education Presidency Thesis

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Center, Dergipark, and Google Scholar databases conducted between 1994 and 2024. Research on mother education programs was searched with the keywords mother education program, mother support program, mother support education program. According to the determined criteria, 30 researches were examined in the research. The distribution of published articles and postgraduate theses on mother education programs in Turkey was examined according to years, methods, subjects, sample/study group, data collection tools, data analysis techniques and departments where the research was conducted.

Keywords: Mother education program, Mother support program, Mother support education program.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

İNFORMAL EĞİTİM ARAÇLARINDAN BİRİ OLARAK ANİMASYON FİLMLERLE NASIL BİR KADINLIK VE ERKEKLİK İNŞA EDİLİYOR? TÜRKİYE’NİN EN ÇOK İZLENEN ÇOCUK ANİMASYON FİLMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

WHAT KIND OF FEMALENESS AND MALENESS ARE CONSTRUCTED WITH ANIMATION MOVIES AS ONE OF THE INFORMAL EDUCATION TOOLS? AN EXAMINATION ON TURKEY’S MOST WATCHED CHILDREN’S ANIMATION MOVIE

Doç.Dr. Şule ÇEVİKER AY, Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, suleay@duzce.edu.tr
0000-0002-9505-5105

ÖZET

Eğitiminin önemli işlevlerinden biri kültürü aktarmak ve onu yeniden şekillendirmedir. Kültürün aktarılması ya da geliştirilmesi okullarda ya da diğer kurumlarda planlı programlı olarak yapılan örgün ve yaygın eğitimle sağlanabilir. Ancak açıkça ortaya konmuş amaç ve programı olmayan informal eğitim de kültür aktarımında ya da şekillendirilmesinde büyük pay sahibidir. Günümüzde televizyon ve sosyal medya gibi araçlar toplumların şekillenmesinde göz ardı edilemez etkiye sahiptir. Yeni kültürel değerlerin inşası ya da var olanların sürdürülmesi medyanın onu nasıl sunduğundan etkilenmektedir. Çizgi filmlerin sosyal değerleri öğretmede aile, okul ve din kurumlarından bile daha etkili olduğu bilinmektedir. Üstelik Türkiye ekran başında ve internette en çok zaman geçirilen ülkeler arasındadır. Çocukların medyada zaman harcadığı programların başında animasyonlar ve çizgi filmler gelmektedir. Bu filmlerdeki temsiller çocukların sahip olacağı sosyal-kültürel değerlerin belirleyicisi olabilir. Çocukların, kadınların ve erkeklerin ne yapabileceği ya da yapamayacağı konusundaki düşünceleri okulöncesi dönemde şekillenmektedir. Ekranlarda sunulan kadınlık ve erkeklik temsili de çocukların kadın ve erkeğe atadığı rolleri ve beklentileri şekillendirebilir. Bu çalışmada animasyon filmin kadın-erkek karakterleri temsil yoluyla nasıl bir kadınlık-erkeklik inşası sağlayabileceğini belirlemek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda araştırmada şu sorulara yanıt aranmaktadır:

- Karakterlerin cinsiyete göre dağılımı nasıldır?
- İş ve eylemlerin cinsiyete dağılımı nasıldır?
- Karakter ve fiziksel özelliklerin kadın-erkek karakterlere dağılımı nasıldır?
- Kadın-erkek karakterlerin giysilerinde renk kullanımı nasıldır?
- Kadın-erkek karakterlerin mekânlarda temsili nasıldır?

Bu çalışmada Türkiye’nin en çok izlenen animasyon filminde kadınlık erkeklik temsili incelenmektedir. Nitel araştırma yöntemiyle yürütülen çalışmada betimsel analizden ve içerik analizinden faydalanılmaktadır. İncelencek çocuk animasyon filmi ölçüt örneklemeyle belirlenmiştir. Ölçütler çocuk animasyon filmi olması, yerli yapım olması, karakterlerin insan olması, en geniş izleyici kitlesine ulaşması, ücretsiz olarak herkesin izlemesine açık olması ve güncel olmasıdır. Bu ölçütleri karşılayan çocuk animasyonlarından Türkiye’de şu ana kadar tüm zamanların en çok izlenen animasyon filmi olarak da kayıtlara geçen Rafadan Tayfa: Göbeklitepe sinema filmi seçilmiş ve incelenmiştir. Film her defasında bir tek değişken açısından tekrar tekrar izlenerek analiz edilmiştir.

Analizler sonucunda tüm zamanların en çok izlenen çocuk animasyon filminde de geleneksel kadınlık-erkeklik temalarının yer aldığı, var olan kültürel kodların sürdürüldüğü görülmüştür. Filmde ağırlıklı olarak ve çoğunlukla ana karakter olarak erkekler temsil edilmektedir. Kadın karakterler bir meslekle temsil edilmemektedir. Kadınların temsil edildiği roller çok azdır. Erkekler bebek bakımıyla ilişkilendirilmemektedir. Kadınlar turuncu, kırmızı, mor ve mavi renkler; erkekler ise gri, kahverengi, mavi, yeşil ve mor renkleri giymektedir. Kadınların dış mekânda temsili azdır.

Türkiye için değeri ve izleyici kitlesi yadsınamaz olan ayrıca çizgi dizileri de olan bu filmde de geleneksel kadınlık-erkeklik kavramları işlenmektedir. Tüm filmlerde özellikle de çocuklara yönelik filmlerde kadını daha ikincil rollerde, daha görünmez kılan, kadın rengi-erkek rengi ayrımı yapan, dış mekânı daha çok erkeğe uygun bir alan gibi gösteren eşitlikçi olmayan yaklaşımın informal eğitim aracı olarak incelenen çocuk animasyon filminde varlığı anlaşılmaktadır.

- Film yapımcılarıyla yapımlarında kullanmaları amacıyla kadın-erkek temsiline dönük eşitlikçi rehber ilkelerin paylaşılması,
- Bu eşitliği sağlayan çocuk filmlerinin ödüllendirilerek teşvik edilmesi,
- Çocuklara yönelik tüm yapımların incelenerek kamuoyuyla bilinçlendirme amacıyla paylaşılması,
- Medya okuryazarlığının ebeveyn eğitimi konuları arasına alınması ve kamu spotlarında bu konuda bilgilendirmelerin yapılması,
- Okulöncesinde ve ilkokulda görev alan öğretmenlerin çizgi ve animasyon filmler ve kadın-erkek eşitliğini sağlama konularında hizmet içi eğitim almalarının sağlanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk animasyon filmlerinde kadınlık ve erkekliğin temsili, kadınlık-erkeklik, çizgi filmler, informal eğitim aracı olarak animasyon filmler.

ABSTRACT

One of the important functions of education is to transmit and reshape culture. The transmission or development of culture can be achieved through formal and informal education conducted in schools or other institutions in a planned and programmed manner. However, informal education without a clearly stated purpose and program also has a great share in the transmission or shaping of culture. Today, tools such as television and social media have an undeniable effect on the shaping of societies. The construction of new cultural values or the maintenance of existing ones are affected by how the media presents them. It is known that cartoons are even more effective in teaching social values than family, school and religious institutions. Moreover, Turkey is among the countries where the most time is spent in front of the screen and on the internet. Animations and cartoons are at the top of the programs that children spend time on in the media. The representations in these films can be determinants of the socio-cultural values that children will have. Children's ideas about what women and men can or cannot do are shaped in the preschool period. The representation of femininity and masculinity presented on the screens can also shape the roles and expectations that children assign to women and men. This study aims to determine how animation can provide a construction of femininity and masculinity through the representation of male and female characters. In this context, the following questions are sought in the study:

- How are the characters distributed according to gender?
- How are the jobs and actions distributed according to gender?
- How are the characters and physical characteristics distributed among male and female characters?
- How is the use of color in the clothing of male and female characters?
- How are male and female characters represented in spaces?

This study examines the representation of femininity and masculinity in the most watched animated film in Turkey. The study, which is conducted with the qualitative research method, utilizes descriptive analysis and content analysis. The children's animated film to be examined was determined with criterion sampling. The criteria are being a children's animated film, being a domestic production, having human characters, reaching the widest audience, being open to everyone to watch for free, and being up-to-date. Among the children's animations that meet these criteria, Rafadan Tayfa: Göbeklitepe, which is also recorded as the most watched animated film of all time in Turkey, was selected and examined. The film was analyzed by watching it repeatedly in terms of a single variable each time.

As a result of the analysis, it was seen that the most watched children's animation film of all time also included traditional femininity-masculinity themes and that existing cultural codes were maintained. In the film, men are predominantly represented, mostly as the main characters. Female

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

characters are not represented with a profession. There are very few roles in which women are represented. Men are not associated with baby care. Women wear orange, red, purple and blue; men wear grey, brown, blue, green and purple. Women are rarely represented outdoors.

Traditional femininity-masculinity concepts are also handled in this film, which has an undeniable value and audience for Turkey and also has a cartoon series. In all films, especially in films for children, the non-egalitarian approach that makes women in more secondary roles, more invisible, makes a distinction between female and male colors, and shows the outdoors as a more suitable area for men is understood to exist in the children's animation film, which is examined as an informal education tool.

- Sharing egalitarian guidelines for gender representation with filmmakers for use in their productions,
 - Rewarding and encouraging children's films that provide this equality,
 - Examining all productions for children and sharing them with the public for awareness-raising purposes,
 - Including media literacy among parent education topics and providing information on this issue in public service announcements,
 - Ensuring that preschool and primary school teachers receive in-service training on cartoons and animation films and ensuring gender equality can be recommended.

Keywords: Representation of femininity and masculinity in children's animation movie, femininity-masculinity, cartoons, animated films as informal education tools.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

AKADEMİDE KADIN ÇALIŞMALARININ KURUMSALLAŞMA SERÜVENİ: KADIN ÇALIŞMALARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZLERİ

THE ADVENTURE OF INSTITUTIONALIZATION OF WOMEN'S STUDIES IN ACADEMIA: WOMEN'S STUDIES RESEARCH AND APPLICATION CENTERS

Dr. Öğr. Üyesi, Dicle ÖZCAN ELÇİ, Şırnak Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
dicleozcan88@gmail.com - [0000-0003-0493-4428](tel:0000-0003-0493-4428)

ÖZET

Türkiye'deki kurumsallaşma serüveninin başlangıcı olan 1989 yılında İstanbul Üniversitesi bünyesinde kurulan "Kadın Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi", günümüzde oldukça yaygınlaşmış olan bir akademik birleşmenin ilk adımı olarak kabul edilmektedir. Her ne kadar 2008 yılına kadar istenilen ivme yakalanamamışsa da sonrasında gerek üniversitelerin sayıca artması gerekse de YÖK'ün "Akademide Kadın Çalışmaları Birimi"ni açmasıyla üniversitelerin teşvik edilmesi söz konusu olmuştur. Neticede günümüz itibarıyla YÖK verilerine göre kadın çalışmaları merkezi sayısının 78'i devlet, 29'u vakıf üniversitelerinde olmak üzere toplam 107 civarında olduğu bilinmektedir. Başlangıçta çoğunlukla "Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi" (KASAUM) adıyla kurulan bu merkezler zamanla amaç, hedef, kapsam, etkinlik ve faaliyet noktasında çoğunlukla benzer içeriklere sahip olunmasına rağmen farklı kurumsal adlandırmalar edinmişlerdir. Kadın Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Kadın ve Aile Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kadın ve Toplumsal Cinsiyet Uygulama ve Araştırma Merkezi, Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Aile ve Kadın Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi gibi farklı nitelendirmelerle söz konusu akademik birimler üniversitelerde hızla yaygınlaşmaya devam etmektedir. İster köklü isterse de görece yeni kurulmuş üniversite olması fark etmeksizin birçok üniversitenin kadın/aile sorunları/çalışmaları/araştırmaları merkezlerine ilgi gösteriyor olması elbette Dünyada ve Türkiye'de artan kadın/aile eksenli sorunlara çözüm üretebilme zorunluluğundan kaynaklanmaktadır. Nitekim halihazırda kadın cinayetleri, kadına yönelik şiddet, cinsel taciz ve tecavüz, kadının sağlık, eğitim ve siyaset gibi kamusal haklarından mahrumiyeti, iklim değişikliği karşısında dezavantajlı konumda yer alması gibi sorunların bir kısmı görece azalmakla birlikte diğer bir kısmı katlanarak artmaya devam etmektedir. Kadın çalışmaları merkezleri bu ihtiyaçlara akademik ve bilimsel bilgi üreterek bir cevap olma iddiasıyla kurulmaya devam etmektedir.

Bu çalışma "kadın çalışmaları merkezlerinin akademide kadın çalışmalarının kurumsallaşmasına katkısı nedir?" sorusunda hareketle yola çıkmıştır. Buna göre bu çalışmanın konusu, geçmişten bugüne kurulan kadın çalışmaları merkezlerinin kurumsallaşma deneyimleridir. Çalışmanın amacı, Türkiye akademisinde özellikle 1990'lı yıllardan sonra etkili olmaya başlayan ve günümüzde birçok akademisyenin akademik ilgi alanını oluşturan kadın çalışmalarının üniversitelerde kurumsallaşmasına güçlü bir dayanak oluşturduğu düşünülen kadın çalışmaları merkezlerinin etkisini tartışmaktır. Bir derleme çalışması olarak bu çalışmada izlenilen yöntem, bu konuda yapılmış literatür çalışmalarının sunduğu verilerin analizidir. Ancak alan yazında konuya dair çalışmaların niceliksel bağlamda sınırlılığı bir dezavantaj olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda bu çalışma da alan yazındaki boşluğu doldurmaya katkı sağlamayı hedeflemektedir. Literatür verilerinden çıkan sonuçlara göre kadın çalışmaları merkezleri her ne kadar sayıca hızla artmaya devam etse de kadın sorunlarının çözümünde süreklilik arz eden efektif çalışmalar yürütemedikleri, faaliyetlerini çoğunlukla eğitim, bilinçlendirme ve farkındalık kazandırma biçiminde icra ettikleri, web sitesi ve sosyal medya platformlarını yeterince verimli kullanamadıkları, finansal sorunlarla karşı karşıya kaldıkları gibi sorunlar açığa çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, kadın çalışmaları, kadın çalışmaları araştırma ve uygulama merkezi.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ABSTRACT

The “Women's Problems Application and Research Center” established in 1989 at Istanbul University, which marks the beginning of the institutionalization adventure in Turkey, is considered to be the first step of an academic unitization that has become quite widespread today. Although the desired momentum could not be achieved until 2008, afterwards, universities were encouraged both by the increase in the number of universities and the establishment of the “Women's Studies in Academia Unit” by the Council of Higher Education (YÖK). As a result, as of today, it is known that the number of women's studies centers is around 107 in total, 78 of which are in state universities and 29 in foundation universities, according to YÖK data. These centers, which were initially established mostly under the name of “Women's Issues Research and Application Center” (KASAUM), have acquired different institutional names over time, despite having mostly similar contents in terms of purpose, goal, scope, activity and activity. These academic units continue to spread rapidly in universities with different titles such as Women's Studies Research and Application Center, Women's Research Application and Research Center, Women and Family Studies Research and Application Center, Women and Gender Application and Research Center, Gender and Women's Studies Application and Research Center, Family and Women's Issues Application and Research Center. The fact that many universities, regardless of whether they are well-established or relatively newly established universities, show interest in women/family issues/studies/research centers is of course due to the necessity to produce solutions to the increasing women/family-oriented problems in the world and in Turkey. As a matter of fact, while some of the problems such as femicides, violence against women, sexual harassment and rape, women's deprivation of their public rights such as health, education and politics, and their disadvantaged position in the face of climate change have relatively decreased, others continue to increase exponentially. Women's studies centers continue to be established with the claim to respond to these needs by producing academic and scientific knowledge.

This study is based on the question “what is the contribution of women's studies centers to the institutionalization of women's studies in academia?”. Accordingly, the subject of this study is the institutionalization experiences of women's studies centers established from past to present. The aim of the study is to discuss the impact of women's studies centers, which are considered to be a strong basis for the institutionalization of women's studies in universities, which started to be effective in Turkish academia especially after the 1990s and which constitute the academic interest of many academics today. As a review study, the method followed in this study is the analysis of the data provided by the literature studies on this subject. However, the quantitative limitation of the studies on the subject in the literature appears as a disadvantage. In this context, this study aims to contribute to filling the gap in the literature. According to the results of the literature, although the number of women's studies centers continues to increase rapidly, problems such as the fact that they cannot carry out continuous and effective activities in solving women's problems, that they mostly carry out their activities in the form of education, awareness raising and awareness raising, that they cannot use their websites and social media platforms efficiently enough, and that they face financial problems are revealed.

Keywords: University, women's studies, women's studies research and application center

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

SOCIAL SCIENCES CITATION INDEX (SSCI) KAPSAMINDA İŞLETME VE YÖNETİM DERGİLERİNDE YAPILAN “KADIN YÖNETİCİ” TEMALI EN ÇOK ATIF ALAN MAKALELERİN İNCELENMESİ: NİTEL BİR ARAŞTIRMA

AN INVESTIGATION OF THE MOST CITED ARTICLES ON “WOMEN MANAGERS” IN BUSINESS AND MANAGEMENT JOURNALS WITHIN THE SCOPE OF SOCIAL SCIENCES CITATION INDEX (SSCI): A QUALITATIVE RESEARCH

Dr., Suna KÖSE, kosesuna26@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2899-7204

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Web of Science (WoS) veri tabanında Social Sciences Citation Index (SSCI) kapsamında, işletme ve yönetim dergilerinde yer alan “kadın yönetici” temalı en çok atıf alan bilimsel yayınların incelenmesidir. Bu amaçla veri tabanında, “topic (konu)”, “article (makale)”, “Social Sciences Citation Index (SSCI)”, “management or business (yönetim veya işletme)” arama kriterleri belirlenerek “kadın yönetici” kavramının İngilizce çevirisi olan “women executives”, “female executives”, “female managers”, “women managers” anahtar kelimeleri ile tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda, bu kriterlere uyan 477 makaleden en çok atıf alan ilk 25 makale, yayınladığı yıl, yayınlandığı dergi, aldığı atıf sayısı, derginin etki değeri, kullandığı araştırma türü, amacı, sonucu ve örneklem grubu bilgisi ve en etkili yazar işbirlikleri ile anahtar kelimelere göre analiz edilmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre, en fazla çalışmaların 1994 ve 2016 yılında kaleme alındığı, çalışmalar en fazla Amerika Birleşik Devletleri menşeli “Journal of Applied Psychology” ve “Academy of Management Journal” dergilerinde yer aldığı, en yüksek etki faktörüne sahip derginin ise Academy Of Management Annals (22,2) olduğu, en çok nicel araştırma yöntemlerinin tercih edildiği, en fazla atıf sayısı 547 sayısı ile Heilman ve Okimoto (2007)’a ait olduğu tespit edilmiş olup çalışmaların amacı, örnekleme ve sonuçları hakkında genel bilgilere yer verilmiştir. Bununla birlikte, “cinsiyet”, “liderlik”, “cam uçurum” ve “kadın” kavramların en sık kullanılan ortak anahtar kelimeler olduğu, en fazla ortak çalışma yürüten yazarın “S. Alexander Haslam” olduğu, en etkili ülkelerin ise “İngiltere”, “Avusturya”, “ABD” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bulgulardan hareketle, “kadın yönetici” olgusunun, işletme ve yönetim alanındaki gelişimine yönelik bir çerçeve oluşturmak amacıyla yapılan bu çalışmada konu ile ilgili yazılmış en çok atıf almış bilimsel yayınların genel bir profili oluşturulmuştur ve gelecek araştırmalar için ilgili araştırmacılara öneriler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yönetici, kadın yönetici, betimsel analiz, bibliyometrik analiz

ABSTRACT

This study aims to analyze the most cited scientific publications on the theme of “women managers” in business and management journals within the scope of the Social Sciences Citation Index (SSCI) in the Web of Science (WoS) database. For this purpose, the search criteria “topic”, “article”, “article”, “Social Sciences Citation Index (SSCI)”, and “management or business” were determined in the database and a search was conducted with the keywords “women executives”, “female executives”, “female managers”, “women managers”, which are the English translations of the concept of “women managers”. As a result of the search, the first 25 most cited articles out of 477 articles that met these criteria were analyzed according to the year of publication, the journal in which they were published, the number of citations, the impact factor of the journal, the type of research used, the purpose, outcome and sample group information, and the most effective author collaborations and keywords. According to the findings obtained as a result of the analysis, it was determined that most studies were written in 1994 and 2016, and the studies were mostly published in the “Journal of Applied Psychology” and “Academy of Management Journal” journals originating from the United States of America, the journal with the highest impact factor was Academy Of Management Annals (22.2), quantitative research methods were mostly preferred, the highest number of citations belonged to Heilman and Okimoto

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

(2007) with 547, and general information about the purpose, sample and results of the studies was given. However, it was concluded that “gender”, “leadership”, “glass cliff” and “women” were the most frequently used common keywords, the author who conducted the most collaborative studies was “S. Alexander Haslam”, and the most influential countries were “UK”, “Austria” and “USA”. Based on the findings, of this study, which aims to create a framework for the development of the “female manager” phenomenon in the business and management literature, a general profile of the most cited scientific publications on the subject was created and suggestions were given to the relevant researchers for future research.

Keywords: Manager, female manager, descriptive analysis, bibliometric analysis

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ANAAKIM VE ALTERNATİF MEDYADA KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN TEMSİLİ

REPRESENTATION OF VIOLENCE AGAINST WOMEN IN MAINSTREAM AND ALTERNATIVE MEDIA

Doç. Dr. Nalan OVA, Süleyman Demirel Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü
nalanova@sdu.edu.tr ORCID ID: 0000-0001-6410-400X

ÖZET

1970’li yıllarda feminist medya çalışmaları aracılığı ile başlayan medyada kadın temsillerine yönelik araştırmalar, kamusal alanda kadınları ikincil konuma iten toplumsal süreçlerin temel olarak medyadaki kadın temsilleri ile bağlantılı bir biçimde kurulduğuna dikkat çekmektedir. Kadınların televizyon, gazete, radyo, dergi, sinema ve reklamları da içeren farklı medya mecraları ve içeriklerinde ev kadını, anne, eş ya da cinsel bir oje olarak belirli ve sınırlı stereotipler aracılığı ile temsil edildiğinin bulgulanması ve bu temsil biçimleri dolayımı ile kadınların yaşamlarının, sorunlarının ve sözlerinin medya tarafından yok sayılması ya da önemsizleştirilmesi temel bir “dışlanma” olarak tespit edilmektedir. Söz konusu bu dışlanmanın en görünür olduğu konulardan biri ise son on yıllarda sadece Türkiye’de değil, tüm dünyada bir kriz durumu olarak tespit edilen kadına yönelik şiddet olaylarının medyada sunumunda kendini göstermektedir.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile doğrudan ilişkili, küresel bir halk sağlığı sorunu, temel insan hakkı ihlali olarak değerlendirilen kadına yönelik şiddet, uluslararası düzeyde çeşitli yasal düzenlemeler, sözleşmeler ve ortaya konulan eylem planları aracılığı ile uzun yıllardır üzerine mücadele edilen bir konudur. Yasa yapıcılar, siyasal aktörler cinsiyet eşitliğini kurumsallaştırma çabası içinde olan sivil toplum kuruluşları ve kadın örgütlerinin yanı sıra, kamusal söylemi şekillendiren aktörlerden biri olarak medyanın da bu mücadeledeki yeri ve konumu önemlidir. Nitekim toplumsal öneme sahip konuları kamuoyunun gündemine taşıyarak bunların tartışılması ve müzakere edilmesi için kamusal alanda bir nevi forum işlevi görmesi beklenen medya ve özellikle haber medyasında kadına yönelik şiddet olaylarının sunumu, mağdur ve failerin temsil edilme biçimi konu ile ilişkili olarak toplumsal farkındalığın oluşturulması açısından önemlidir. Medya ve kadın çalışmaları alanının kesişim çizgisinde yer bulan kadına yönelik şiddetle mücadelede medyanın konumu ve şiddetin medya içeriklerinde temsiline yönelik analizler tam da bu bağlamda gerek uluslararası gerekse de ulusal literatürde önemli bir araştırma alanı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin sadece Türkiye’de değil tüm dünyada son yıllarda en görünür türü olarak karşımıza çıkan kadın cinayetlerinin anaakım ve kadın odaklı habercilik perspektifi ile haber üretimi yapan alternatif medya mecralarındaki temsiline odaklanılmaktadır. 1990’lardan itibaren, toplumsal alanda hakim olan cinsiyet ayrımcılığı ile ilişkisi bağlamında kadın düşmanı cinayetleri kapsayan bir kavram olarak teorileştirilen “kadın cinayetleri” kadına yönelik şiddetin en uç örneği olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada kadın cinayetlerinin medyada temsil biçimine odaklanılmakta ve konu ile ilgili olarak farklı haber üretim pratiklerini benimseyen mecralarda yer bulan haberlerin karşılaştırılmalı bir analizini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, araştırma kapsamında Türkiye’de 1 günde 8 kadının öldürüldüğü 27-28 Şubat 2024 tarihinde *Bianet* ve *Hürriyet* gazetesinde konu ile ilgili yer bulan haberler örneklem olarak seçilmiştir. *Hürriyet* anaakım medyanın uzun yıllardır önemli temsilcilerinden biri iken, 1993 yılında kurulan *Bianet*, geleneksel habercilik anlayışı içinde üretim yapan anaakım medyada öne çıkan kadın hakları ihlaline dikkat çekerek, kadınların maruz kaldığı tüm ihlal biçimlerini takip eden ve kadınlar lehine bir dönüşümü önceleyen kadın odaklı bir habercilik perspektifi ile haber üretimi yapan önemli bir alternatif medya mecrasıdır. Bu çalışma kapsamında ilgili örnek olay üzerinden kadın cinayetlerinin *Bianet* ve *Hürriyet*

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

gazetesinin haberlerinde nasıl ele alındığı, şiddet olayının, mağdur ve failerin nasıl temsil edildiği eleştirel söylem çözümlemesi yaklaşımından yararlanılarak analiz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın odaklı habercilik, kadın cinayetleri, medya ve temsil

ABSTRACT

Research on women's representations in the media, which started in the 1970s through feminist media studies, draws attention to the fact that social processes that push women to a subordinate position in the public sphere are basically constructed in connection with women's representations in the media. The finding that women are represented as housewives, mothers, wives or sexual objects through specific and limited stereotypes in different media channels and contents including television, newspapers, radio, magazines, magazines, cinema and advertisements, and that women's lives, problems and voices are ignored or trivialised by the media through these forms of representation is identified as a fundamental 'exclusion'. One of the issues where this exclusion is most visible is in the media presentation of violence against women, which has been identified as a crisis situation not only in Turkey but all over the world in recent decades.

Violence against women, which is directly related to gender inequality, considered as a global public health problem and a violation of fundamental human rights, is an issue that has been fought for many years through various legal regulations, conventions and action plans at the international level. In addition to legislators, political actors, non-governmental organisations and women's organisations striving to institutionalise gender equality, the media, as one of the actors shaping public discourse, has an important place and position in this struggle. As a matter of fact, the media, which is expected to function as a kind of forum in the public sphere for discussing and negotiating issues of social importance by bringing them to the public agenda, and especially the presentation of incidents of violence against women in the news media, and the way victims and perpetrators are represented are important in terms of creating social awareness in relation to the issue. The position of the media in the fight against violence against women, which is located at the intersection of media and women's studies, and analyses on the representation of violence in media content appear as an important research area in both international and national literature in this context.

This study focuses on the representation of femicides, which have been the most visible form of gender-based violence not only in Turkey but also in the whole world in recent years, in mainstream and alternative media channels that produce news with a women-oriented journalism perspective. Since the 1990s, 'femicide', which has been theorised as a concept covering misogynistic murders in the context of its relationship with gender discrimination prevailing in the social sphere, appears as the most extreme example of violence against women. This study focuses on the way femicides are represented in the media and aims to present a comparative analysis of the news reports on the subject in media outlets that adopt different news production practices. In this context, *Bianet* and *Hürriyet* newspapers were selected as the sample for the research on 27-28 February 2024, when 8 women were murdered in one day in Turkey. While *Hürriyet* has been one of the important representatives of the mainstream media for many years, *Bianet*, founded in 1993, is an important alternative media channel that draws attention to the violation of women's rights that stand out in the mainstream media that produces in the traditional journalism approach, follows all forms of violations that women are exposed to and produces news with a women-oriented journalism perspective that prioritises a transformation in favour of women. Within the scope of this study, how the murders of women are covered in the news of *Bianet* and *Hürriyet* newspapers and how the incident of violence, victims and perpetrators are represented are analysed by using the critical discourse analysis approach.

Keywords: Women-oriented journalism, femicide, media and representation.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİ GENÇ KADINLARDA SİBER MAĞDURİYETİN BELİRLEYİCİLERİ OLARAK SİBER ZORBALIK VE DUYGUSAL ZEKÂ

CYBERBULLYING AND EMOTIONAL INTELLIGENCE AS DETERMINANTS OF CYBER VICTIMISATION IN YOUNG WOMEN UNIVERSITY STUDENTS

Doç. Dr. Meral ÖZTÜRK, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyal Hizmet
Bölümü, e-mail: mrozturk@cumhuriyet.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7570-5361

Dr. Öğr. Üyesi, Furkan ARI, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyal Hizmet
Bölümü, e-mail: furkanari@cumhuriyet.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3021-6668

ÖZET

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte siber mağduriyet kavramı da literatüre girmiştir. Siber mağduriyet iletişim araçları yoluyla kişilerin maddi veya manevi zarara maruz kalmasıdır (Arıcak, Kınay ve Tanrıkulu, 2012). Sanal ortamda yaşanan mağduriyet stres, korku, üzüntü, akademik başarıda düşme, sosyal yaşamdaki ilişkilerde bozulma, madde bağımlılığı gibi pek çok olumsuzluğa neden olmaktadır (Beran ve Li, 2005; Ybarra ve Mitchell, 2004).

Konuyla ilgili araştırmalar siber mağduriyetin pek çok nedenden kaynaklandığını göstermektedir. Bunlardan birisi siber zorbalıktır. Siber zorbalık sanal ortamda karşıdaki kişiye zarar veren, kasıtlı yapılan ve tekrar eden düşmanca tavrılardır (Belsey, 2004) Dijital ortamda kişilere küfür etmek, hakarete bulunmak, başkalarına ait özel bilgilere veya fotoğraflara ulaşarak bunları izinsiz paylaşmak ve yaymak gibi pek çok eylem sanal zorbalık olarak nitelendirilmektedir (Erdur-Baker ve Kavşut, 2007). Sanal zorbalık; failin gerçek kimliğinin sanal ortamda bilinmemesi, popülerlik arzusu, failin eylemlerinin sonuçlarını görmemesi, sanal ortamda güç gösterme arzusu ve daha önce siber zorbalığa maruz kalma gibi nedenlerden kaynaklanabilmektedir. Sanal zorbalık yaptıkları eylemlerle karşılarındaki kişilere mağduriyet yaşatmakla beraber kendileri de sanal zorbalığa maruz kalabilmektedir (Peker, Eroğlu ve Ada, 2012).

Duygusal zekâ sanal mağduriyetle ilişkili bir diğer faktör olarak dikkat çekmektedir. Duygusal zeka bir insanın kendisine veya başkalarına ait duyguları anlama, sezinleme, yönetme ve yönlendirme yetisi, kapasitesi ve becerisi olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma göre duygusal zekanın temel özellikleri belirli bir durumda veya anda kişinin ne hissettiğinin farkına varabilmesi, farkına vardığı duygularla uygun biçimde başa çıkabilmesi, duygularını belirli bir amaç etrafında toplayarak duygusal özdenetim sağlaması ve kendini yönetmesi, diğer insanlarla empati kurabilme ve ilişkilerini yönetebilme becerisi duygusal zekanın temel özellikleridir (Salovey ve Mayer, 1990).

Siber mağduriyet tüm gruplarda yaygın olmakla birlikte özellikle 18-24 yaş aralığındaki internet kullanıcısı kadınlar arasında daha yaygındır (Balmumcu ve Yüceyılmaz, 2023). Bu nedenle bu araştırmanın amacı üniversite öğrencisi genç kadınların siber zorbalıkları ve duygusal zekâlarının siber zorbalığa maruz kalmalarını ne düzeyde ve yönde etkilediğini ortaya koymaktır. Araştırmaya Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde eğitim gören 265 kadın öğrenci katılmıştır. Katılımcılara Tanrıkulu (2015) tarafından revize edilen Üniversite Öğrencileri için Yenilenmiş Siber Zorbalık Envanteri ile Petrides ve Furnham (2000, 2001) tarafından geliştirilen, Deniz, Özer ve Işık (2013) tarafından Türkçeye adapte edilen Duygusal Zekâ Özelliği Ölçeği-Kısa Formu gönüllülük esasına göre uygulanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler (frekans, yüzde, aritmetik ortalama vb.) ile çoklu doğrusal regresyon analizinden faydalanılmıştır.

Bulgulara göre, katılımcıların 107'si (%40,4) günlük 5 saatten az, 127'si (%47,9) 5-9 saat aralığında, 31'i (%11,7) 9 saatin üzerinde internette vakit geçirmektedir. Katılımcılar interneti en sık (n=185; %69,8) sosyal medyada vakit geçirmek için kullandıklarını söylemişlerdir. Geriye kalanların 27'si (%10,2) araştırma ve ders, 44'ü (%16,6) müzik ve film için interneti sıklıkla tercih etmektedir. Katılımcıların yalnızca 9'unun (%3,4) bir sosyal medya platformu üyeliği bulunmamaktadır. Sosyal

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

medyası olanların 62'si (%22,4) bir tane sosyal medya hesabı olduğunu ifade ederken 194'ü (%75,8) 2 ve daha fazla hesaplarının bulunduklarını söylemişlerdir.

Enter metodunun kullanıldığı çoklu doğrusal regresyon analizinde duygusal zeka ve siber zorbalığın mağduriyeti açıklama oranı yaklaşık %18 bulunmuştur ($R^2=0,179$). Regresyon modelinde siber zorbalığın siber mağduriyeti pozitif, duygusal zekanın ise negatif yönlü anlamlı düzeyde etkilediği saptanmıştır ($p<0.05$). Siber zorbalık düzeyinde bir birimlik artış siber mağduriyette 0.71 düzeyinde bir artışa neden olurken duygusal zekada bir birimlik artış siber mağduriyet riskinde 0.14'lük bir azalışa neden olmaktadır. Bulgu siber mağduriyetin en güçlü yordayıcısının siber zorbalık olduğunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak siber mağduriyetin önüne geçebilmek için kadınların sanal zorbalık eylemlerinden uzak durmalarının ve duygusal zeka kapasitelerini geliştirmelerinin önemli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Siber zorbalık, siber mağduriyet, duygusal zeka

ABSTRACT

The concept of cyber victimisation has emerged in the literature as a result of technological development. Cyber victimisation can be defined as the exposure of individuals to material or moral damage through communication tools (Arıca, Kınay, & Tanrıku, 2012). Cyber victimisation causes a number of negative effects, including stress, fear, sadness, decreased academic achievement, deterioration in social relationships, and substance abuse (Beran & Li, 2005; Ybarra & Mitchell, 2004).

The existing literature on the subject indicates that there are a number of potential causal factors underlying cyber victimisation. One such factor is cyberbullying. Cyberbullying can be defined as intentional and repetitive hostile behaviour that causes harm to the victim in the virtual environment (Belsey, 2004). A variety of actions, including the use of profanity, insulting language, accessing private information or photographs of others in the digital environment, sharing and disseminating them without permission, are examples of cyberbullying (Erdur-Baker & Kavşut, 2007). The reasons behind cyberbullying can be attributed to several factors, including the perpetrator's anonymity in the virtual domain, the pursuit of popularity, a lack of awareness of the consequences of their actions, the desire to exert power within the virtual environment, and a history of exposure to cyberbullying. Those who engage in cyberbullying can also themselves become victims of such behaviours (Peker, Eroğlu, & Ada, 2012).

A further factor related to cyber victimisation is emotional intelligence. defined as an individual's capacity to understand, intuit, manage and direct their own or others' emotions. In accordance with this definition, the fundamental attributes of emotional intelligence encompass the capacity to discern one's emotional state in a given situation or moment, to regulate the emotions that one discerns in an appropriate manner, to exercise emotional self-control and self-management by directing one's emotions towards a specific purpose, to empathise with other individuals, and to manage one's relationships (Salovey & Mayer, 1990). While cyber victimisation is a prevalent across all demographic groups, it is particularly pervasive among female internet users between the ages of 18 and 24 (Balmumcu & Yüceyılmaz, 2023). The objective of this study is to ascertain the extent to which cyberbullying and emotional intelligence influence the exposure of young female university students to cyberbullying; and to identify the direction of this influence. A total of 265 female students enrolled at Sivas Cumhuriyet

University participated in the study. The participants completed the Revised Cyberbullying Inventory for University Students, as revised by Tanrıku (2015), and the Emotional Intelligence Trait Scale-Short Form, developed by Petrides and Furnham (2000, 2001) and adapted into Turkish by Deniz, Özer and Işık (2013), on a voluntary basis. The data were analysed using descriptive statistics (frequency, percentage, arithmetic mean, etc.) and multiple linear regression analysis.

The findings indicate that 107 participants (40.4%) spend less than five hours a day on the Internet, 127 participants (47.9%) spend between five and nine hours, and 31 participants (11.7%) spend more than nine hours on the Internet. The majority of participants ($n=185$; 69.8%) indicated that they utilise the Internet most frequently for social media activities. The remaining participants utilise the Internet for research and study purposes (27, 10.2%) and for accessing music and films (44, 16.6%). A total of nine participants (3.4%) indicated that they do not have any form of social media platform

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

membership. Of those who have a social media account, 62 (22.4%) indicated that they have one account, while 194 (75.8%) stated that they have two or more accounts.

The multiple linear regression analysis, conducted using the enter method, revealed that approximately 18% of the variance in emotional intelligence and cyberbullying victimisation could be explained ($R^2=0.179$). The findings revealed that cyberbullying has a positive effect on cyber victimisation, while emotional intelligence has a negative effect ($p<0.05$). While an increase of one unit in the level of cyberbullying resulted in a 0.71-unit increase in the probability of becoming a cyber victim, an increase of one unit in emotional intelligence led to a 0.14-unit reduction in the likelihood of being cyber victimised. The findings indicate that cyberbullying is the most significant predictor of cyber victimisation. Consequently, it can be posited that it is crucial for women to refrain from engaging in cyberbullying and to cultivate their emotional intelligence in order to mitigate the risk of cyber victimisation.

Keywords: Cyber bullying, cyber victimization, emotional intelligence

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ŞEBİNKARAHİSAR SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULUNDA OKUYAN ÖĞRENCİLERİN AİLE İÇİ ŞİDDET FARKINDALIKLARI İLE KADINA YÖNELİK ŞİDDET TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ⁶

DETERMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN DOMESTIC VIOLENCE AWARENESS AND ATTITUDES OF VIOLENCE AGAINST WOMEN OF STUDENTS ATTENDING ŞEBİNKARAHİSAR SOCIAL SCIENCES VOCATIONAL SCHOOL

Öğretim Görevlisi, Aytuğ Kaan ÖZTÜRK, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın

Araştırmaları ABD, kaan.ozturk@giresun.edu.tr- ORCID ID: 0000-0002-8649-056X

Doç. Dr. Emel BAHADIR YILMAZ, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın

Araştırmaları ABD, ebahadiryilmaz@yahoo.com-ORCID ID: 0000-0003-1785-3539

ÖZET

Bu çalışma, Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin aile içi şiddet farkındalıkları ile kadına yönelik şiddet tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla tanımlayıcı ve ilişki arayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Şebinkarahisar Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu'nda eğitim gören 197 öğrenci oluşturmuştur. Veriler Öğrenci Bilgi Formu, Aile İçi Şiddet Farkındalığı Ölçeği ve İSKEBE Kadına Yönelik Şiddet Tutum Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde, tanımlayıcı istatistikler ile Bağımsız Gruplarda t Testi ve ANOVA Testi kullanılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.32 ± 1.85 'tir. Öğrencilerin %12.7'sinin aile içinde şiddete maruz kaldığı, %19.8'inin tanık olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin geniş aile yapısına sahip olması, sosyoekonomik durumlarının kötü olması, kırsal kesimde yaşaması, babasının eğitim durumunun düşük olması ve çalışmaması kadına yönelik şiddeti kabul edilebilir bulmalarına sebep olan faktörler olarak belirlenmiştir ($p < 0,05$). Öğrencilerin aile içi şiddet farkındalık puanları ile kadına yönelik şiddet tutum puanları arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğu ($r=0.406$) belirlenmiştir ($p < 0,05$). Öğrencilerin aile içi şiddet farkındalıkları ile kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları arasında önemli bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin mesleki eğitim süreçleri içinde kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili dersleri alması sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Aile içi şiddet, kadına yönelik şiddet, yüksekokul öğrencileri, farkındalık, tutum.

ABSTRACT

This study was conducted as a descriptive and relationship-seeking study to determine the relationship between Vocational School students' awareness of domestic violence and their attitudes towards violence against women. The sample of the research consisted of 197 students studying at Şebinkarahisar Vocational School of Social Sciences. Data were collected using the Student Information Form, Domestic Violence Awareness Scale and İSKEBE Violence Against Women Attitude Scale. In the analysis of the data, descriptive statistics, Independent Groups t Test and ANOVA Test were used. The average age of the students participating in the study is 20.32 ± 1.85 . It was determined that 12.7% of the students were exposed to domestic violence and 19.8% witnessed it. Students' having a large family structure, having a poor socioeconomic status, living in rural areas, having a low education level of their father and not working were determined as factors that caused them to find violence against

⁶ Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kadın Araştırmaları ABD'nde 2022 yılında bitirilen tez çalışmasından üretilmiştir.

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

women acceptable ($p < 0.05$). It was determined that there was a positive and moderate relationship ($r = 0.406$) between the students' domestic violence awareness scores and their violence against women attitude scores ($p < 0.05$). A significant relationship was found between students' awareness of domestic violence and their attitudes towards violence against women. Students should be ensured to take courses on violence against women and gender equality during their vocational training processes.

Keywords: Domestic violence, violence against women, vocational school students, awareness, attitude.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GENDER-BASED VIOLENCE AND WOMEN: INDIAN HIGHER EDUCATION SCENARIO

Ms Meenakshi Yadav, Research Scholar, Faculty of Education Banaras Hindu University, Varanasi,
Uttar Pradesh, India [Email-id: minaxi239@gmail.com; Contact: 8527263775]
ORCID ID: 0009-0001-6425-1234

&

Dr Deepa Mehta, Associate Professor, Faculty of Education Banaras Hindu University, Varanasi,
Uttar Pradesh, India [Email-id: deepamehta.edu@bhu.ac.in; Contact: 8840735004]

ABSTRACT

Gender-based violence (GBV) is a global public health concern, particularly in India's education system. The country's socio-cultural and regional diversity presents challenges in obtaining accurate and comprehensive indicators of GBV. Violence against women persists in private, public, and online spheres, limiting women's confidence in participating in public life and getting higher education. The 1979 Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women and the 1993 Declaration on the Elimination of Violence Against Women were the first international treaties to acknowledge GBV as a major worldwide issue. Local and national feminist movements have played a critical role in raising awareness of the issue and fighting for legal and social change. GBV continues to be one of the most grave violations of women's rights and welfare, especially in India's education system. In mass education, GBV manifests in various forms such as sexual harassment, discrimination, and violence, which not only impede women's educational aspirations but also negatively impact their health and overall well-being. The scope of offenses committed by the National Crime Records Bureau of India (NCRB) and the University Grants Commission (UGC) further demonstrates gaps and shortcomings in the issue's coverage. For instance, the UGC reported over ninety cases of sexual harassment in Indian universities between 2019 and 2020. The ongoing realization of more radical consequences in all spheres of their lives, devoid of any aspirations, also affects women, not just those affected by such violence. A survey conducted among Indian university students in 2021 revealed that more than 40% of female respondents experienced harassment and abuse in recollection. This discouragement not only increases the chances of most women's regrettable decision to drop out of college but also diminishes the livelihood of these women pursuing higher education and participating in non-class activities, resulting in their underrepresentation for a specific number of years in the academic program. There is still a way to go concerning GBV intervention, legal framework development, policy articulation, and the need to shift cultural attitudes regarding gender parity. Comprehensive reforms that not only safeguard women's rights but also promote gender-sensitive education, thereby fostering a safer and more equitable learning environment for all are crucial in making sure that women in India pursue higher education without fear of violence or discrimination. The analysis highlights key milestones and setbacks in India's efforts to protect and empower women, especially in educational institutions. Despite progress in legal frameworks and gender-based initiatives, such as the Protection of Women from Domestic Violence Act (2005) and the Sexual Harassment of Women at Workplace Act (2013), the prevalence of violence against women remains a significant barrier to achieving gender equality in education. The paper critically evaluates the persistent policy gaps and enforcement challenges that undermine these laws. These gaps have far-reaching consequences, resulting in limited access to safe learning environments, especially for girls and women from marginalised communities. Additionally, the study examines the socio-cultural factors that perpetuate gender-based violence in Indian schools and colleges, including the normalization of harassment and the lack of institutional accountability. By assessing the impact of these policy shortcomings on women in the educational system, the paper calls for a more robust and inclusive framework to address gender violence holistically. The conclusion emphasizes the need for comprehensive reforms that not only safeguard women's rights but also promote gender-sensitive education, thereby fostering a safer and more equitable learning environment for all.

Keywords: Gender-based Violence, Higher Education, Women's Rights, Legal Frameworks, Socio-cultural factors

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TEKRARLI FLÖRT ŞİDDETİNE MARUZ KALMIŞ BİREYLERİN DUYGUSAL MANİPÜLASYON MAĞDURU OLMASINDA BAĞLANMA STİLLERİNİN ETKİSİ

EFFECT of ATTACHMENT STYLES on VICTIMISATION of INDIVIDUALS SUBJECTED to REPETITIVE DATING VIOLENCE

Klinik Psikolog, Ezgi Tıkıç, Beykoz Üniversitesi, Lisansüstü Programlar Enstitüsü,
ezgitikicc@gmail.com 0009-0005-7870-9882

Doç. Dr., Eda Ermağan Çağlar, Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Psikoloji
Bölümü, ermagan@sakarya.edu.tr 0000-0002-9690-2898

ÖZET

İnsanlar, doğumlarıyla birlikte önce bakım verenleriyle, ardında da hayatlarına giren diğer insanlarla ilişki kurmaya başlar. Doğumdan itibaren kurulan ilişkilerin türüne bağlı olarak bireylerin çevrelerini algılama biçimleri diğer insanlara yönelik düşünceleri ve yaşadıkları durumlara verdikleri tepkiler değişkenlik gösterir. Bu bağlamda, "bağlanma stillerinin" ikili ilişkileri etkilediği ve kurulan bu ilişkilere bağlı olarak kişilerin "flört şiddetine" maruz kalma ihtimallerinin bulunduğu; aynı zamanda, uygulanan "flört şiddetinin" türüne bağlı olarak bazı insanların "duygusal manipülasyona" uğrayıp ilişkilerinde mağdur oldukları görülmüştür. Tüm bu bilgiler ışığında mağdur olan kişilerin neden hep mağdur oldukları sorusu gündeme gelmiş ve "bağlanma stillerinin" bu kişilerin hep aynı ilişki özelliklerine sahip insanları seçmesinde, tekrarlı olarak "flört şiddetine" uğrayıp bu döngüden çıkamamalarında bir etkisinin olup olmadığı merak edilmiştir. Bu nedenle, bu çalışmada ilişkilerinde duygusal manipülasyona maruz kalan bireylerin sürekli olarak mağdur konumunda olmalarında bağlanma stilleri ve tekrarlı olarak flört şiddetine maruz kalmanın etkisinin olup olmadığı incelenmiştir.

Araştırmanın evrenini 18 yaş üzeri yetişkin bireyler oluşturmuş ve toplam 676 kişiye ulaşılmıştır. Ancak, araştırmaya katılanlardan en az iki kez flört şiddetine maruz kalmış olma şartı aranmış ve bu şartı sağlayan 286 kişi üzerinden çalışma yürütülmüştür. Katılımcılara sırasıyla Bilgilendirilmiş Onam Formu, Demografik Bilgi Formu, Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçeği, Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği Revize Formu ve Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği uygulanmış; veriler çevrimiçi anket yöntemi kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde Pearson Korelasyon Analizi ve Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre, çocukluk döneminde anne ve babayla kurulan ilişki bağlamında geliştirilen bağlanma stillerinin duygusal manipülasyon mağduriyeti üzerindeki etkisinde tekrarlı flört şiddetinin aracılık rolünün anlamsız olduğu bulunmuştur. Buna karşılık, güvenli bağlanma ve duygusal manipülasyon mağduriyeti arasındaki ilişki anlamsız çıkarken, kaçınan ve kaygılı bağlanmanın duygusal manipülasyon üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu görülmüştür. Güvenli bağlanma ve tekrarlı flört şiddeti arasında negatif yönlü, ancak anlamsız bir ilişki bulunmuş; kaygılı ve kaçınan bağlanma ile tekrarlı flört şiddeti arasında ise pozitif yönde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Ayrıca, tekrarlı flört şiddeti ile duygusal manipülasyon mağduriyeti arasında da anlamsız bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Üç değişken arasında aracılık etkisinin bulunmamasının, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde flört şiddeti tanımına giren psikolojik ve sosyal şiddet kavramlarının yeterince anlaşılmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca, duygusal manipülasyonun içindeki aşağılama, kıskanma, kısıtlama ve sahiplenme gibi kavramların toplumsal olarak normalleştirilmesinin de bu durumu etkilediği öngörülmektedir. Toplumda kabul gören bu normalleştirmeler ve flört şiddetiyle manipülasyona dahil olan kavramların eksik anlaşılması, bireylerin maruz kaldıkları şiddeti ve duygusal manipülasyonları fark etmekte zorlanmalarına ya da hiç fark etmemelerine yol açabilir. Bununla birlikte, farklı kültürel normlara sahip birey ve topluluklarda bu dinamiklerin farklı sonuçlar doğurabileceği de düşünülmektedir. Literatüre bakıldığında, bu üç değişkenin aynı anda incelendiği başka bir çalışmaya rastlanmamış olup, genellikle manipülasyon uygulayan bireyler üzerine odaklanan araştırmalar

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

yapılmıştır; mağdur yönünden yapılan araştırmalar ise sınırlıdır. Ayrıca, değişkenler arasındaki ilişkilerin az incelendiği düşünülmektedir. Bu nedenle, değişkenler arasındaki ilişkilerin araştırılması ve mağduriyet açısından etkilerinin incelenmesinin literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Güvenli bağlanma, Kaçınan bağlanma, Kaygılı bağlanma, Flört şiddeti, Duygusal manipülasyon mağduriyeti

ABSTRACT

With their birth, people start to establish relationships first with their caregivers and then with other people who enter their lives. Depending on the type of relationships established since birth, the way individuals perceive their environment, their thoughts towards other people and their reactions to the situations they experience vary. In this context, it has been observed that 'attachment styles' affect bilateral relationships and depending on these relationships, individuals are likely to be exposed to 'dating violence'; at the same time, depending on the type of 'dating violence' applied, some people are subjected to 'emotional manipulation' and become victims in their relationships. In the light of all this information, the question of why the victims are always victims has come to the agenda and it has been wondered whether 'attachment styles' have an effect on the fact that these people always choose people with the same relationship characteristics, are repeatedly subjected to 'dating violence' and cannot get out of this cycle. Therefore, in this study, it was examined whether attachment styles and repeated exposure to dating violence have an effect on the continuous victimisation of individuals who are exposed to emotional manipulation in their relationships.

The population of the study consisted of adult individuals over the age of 18 and a total of 676 people were reached. However, the participants were required to have been exposed to dating violence at least twice and the study was conducted on 286 people who met this condition. Informed consent form, demographic information form, Attitudes Towards Dating Violence Scale, Romantic Relationship Rating Scale Revised Form and Three-Dimensional Attachment Styles Scale were given to the participants respectively; data were collected using the online survey method. Pearson Correlation Analysis and Multiple Linear Regression Analysis were used to analyse the data.

According to the results of the analyses, the mediating role of repeated dating violence in the effect of attachment styles on emotional manipulation victimisation was found to be insignificant. While the relationship between secure attachment and emotional manipulation victimisation was insignificant, avoidant and anxious attachment had a significant effect on emotional manipulation. A negative but insignificant relationship was found between secure attachment and repeated dating violence, whereas a significant positive relationship was found between anxious and avoidant attachment and repeated dating violence. In addition, it was determined that there was an insignificant relationship between repeated dating violence and emotional manipulation victimisation.

It is thought that the lack of a mediating effect between the three variables is due to the lack of understanding of the concepts of psychological and social violence, which are included in the definition of dating violence at both individual and social levels. In addition, it is predicted that the social normalisation of concepts such as humiliation, jealousy, restriction and possessiveness in emotional manipulation also affects this situation. These socially accepted normalisations and incomplete understanding of the concepts involved in dating violence and manipulation may cause individuals to have difficulty in recognising the violence and emotional manipulation they are exposed to or not to recognise them at all. However, it is also thought that these dynamics may lead to different results in individuals and communities with different cultural norms. When the literature is examined, there is no other study in which these three variables are examined at the same time, and studies focusing on individuals who apply manipulation are generally conducted; research on the victim is limited. In addition, it is thought that the relationships between the variables are under-examined. Therefore, it is thought that investigating the relationships between variables and examining their effects in terms of victimisation will make significant contributions to the literature.

Keywords: Secure Attachment, Avoidant Attachment, Anxious Attachment, Dating Violence, Victimisation of Emotional Manipulation

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

İŞTE KADIN OLMAK; İŞTE REGL OLMAK

Being a Woman at Work; Menstruating at Work

Doç.Dr., Esra Gökçen Kaygısız, Giresun Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

esra.kaygisiz@giresun.edu.tr, 0000-0002-4950-9508

Dr. Öğr. Üyesi Yeşim Ülgen Sönmez, Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,

yu.sonmez@firat.edu.tr, 0000-0002-2090-0263

ÖZET

Âdet, hayız, menstrüasyon veya regl olarak adlandırılan bu fizyolojik olay, doğurgan kadınlarda üreme ve döllenme amacıyla meydana gelen değişiklikler için kullanılan bilimsel bir terimdir. Aylık döngüler hâlinde vajinal kanamalar şeklinde gerçekleşen bu periyotlar, kadınlarda ve dişi yüksek primatlarda görülmektedir. Ergenlikten menopoza dönemine kadar devam eden bu süreçte, hormonal değişimler yoğundur. Kadınların yaklaşık olarak %75'inde ise regl döneminin hemen öncesine hormonal değişimlere bağlı olarak regl sancısı görülür ve bu sancılar kanamanın ikinci gününe kadar sürebilir. Regl döneminde baş ağrısı, depresyon, halsizlik, aşırı uyuma isteği, iştah değişiklikleri ve yemek istekleri, sinirlilik, gerginlik, kaygı ve dikkat azlığı gibi duyu durum dalgalanmaları, sosyal çekilme, bulantı, kusma, kabızlık, ishal, aşırı susama, eklem veya kas ağrısı gibi birçok fiziksel ve psikolojik sorunlara neden olmaktadır. Kadınların iş yaşamında aktif oldukları 20-55 yaş arası dönemde aylık regl oldukları ve bu sorunları yaşadıkları düşünüldüğünde regl dönemi, birçok çalışan kadının kâbusu olmaktadır. Bu nedenle kamu ve özel sektörde kadınlara aylık regl izni verilmesi gündeme gelmektedir. Ancak regl izni olarak adlandırılan bu izni kadın çalışanlar arzulasa da birçok erkek çalışan ve özellikle yöneticiler istememektedir. Çalışma bu noktadan hareketle, sosyal medyada regl izni konusunda yazılan yorumları analiz etmeye odaklanmaktadır. Çalışma, ekşi sözlükte “regl izni, işyerinde adet olmak” başlıklarında yazılan yorumları Maxqda programı ile analiz etmekte ve yorumlar arasındaki ilişkileri belirlemektedir.

ABSTRACT

This physiological event called menstruation, menstruation or period is a scientific term used for the changes that occur in fertile women for the purpose of reproduction and fertilization. These periods, which occur in the form of vaginal bleeding in monthly cycles, are seen in women and female higher primates. During this process, which continues from puberty to menopause, hormonal changes are intense. Approximately 75% of women experience menstrual pain due to hormonal changes just before their menstrual period, and these pains can last until the second day of bleeding. During the menstrual period, it causes many physical and psychological problems such as headache, depression, weakness, excessive sleepiness, appetite changes and food cravings, irritability, tension, anxiety and lack of attention, mood swings, social withdrawal, nausea, vomiting, constipation, diarrhea, excessive thirst, joint or muscle pain. Considering that women have monthly periods and experience these problems between the ages of 20-55, when they are active in business life, the menstrual period is the nightmare of many working women. For this reason, it is on the agenda to give monthly menstrual leave to women in the public and private sectors. However, although this leave, called menstrual leave, is desired by female employees, many male employees and especially managers do not want it. From this point of view, the study focuses on analyzing the comments written on social media about menstrual leave. The study analyzes the comments written on Ekşi Sözlük under the titles “menstrual leave, having a period at work” with the Maxqda program and determines the relationships between the comments.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADIN SAĞLIĞI ALANINDA BAKIM VERENLERİN İÇSEL SAVAŞI: MERHAMET YORGUNLUĞU

THE INTRINSIC BATTLE OF CAREGIVERS IN WOMEN'S HEALTH: COMPASSION FATIGUE

Doç., Çiğdem GÜN KAKAŞCI, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, cigdemkakasci@sdu.edu.tr, ORCID NO: 0000-0003-1951-563X
Assoc. Prof. Suleyman Demirel University, Faculty Of Health Sciences, Midwifery Department

Öğr. Gör. Dr., Kadriye ESEN, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, kadriyeesen@sdu.edu.tr, ORCID NO: 0000-0002-9089-6263
Lecturer PhD., Suleyman Demirel University, Faculty Of Health Sciences, Midwifery Department

ÖZET

Merhamet yorgunluğu başkalarının acılarına şahit olma ve bakım sürecinin bir sonucu olarak karşımıza çıkan manevi, emosyonel ve fiziksel sıkıntı şeklinde tanımlanabilmektedir. Merhamet yorgunluğu kavramı son zamanlarda sağlık sektörüne yönelik çalışmalarda odak noktalarından biri haline gelmiştir. Araştırmacılar özellikle sağlık sektöründe acil servis, onkoloji, çocuk, psikiyatri hemşireliği ve ebelik alanlarında kaygı verici derecede yüksek sekonder travmatik stres yüzdeleri bildirmiştir. Maternal alanda çalışan sağlık profesyonelleri, çalıştıkları alanlarda travma kriterlerini karşılayan sıkıntılı olaylar yaşayabilmektedir. Özellikle ebe ve hemşireler doğum sürecinde travmatik stresi tetikleyebilecek çeşitli ani, tahmin edilemeyen ve kontrolsüz olaylar ile karşılaşabilmektedir. Kadın sağlığında zorlayıcı bakım deneyimlerinin sağlık personeli ve bu bakımı alan kadınlar için negatif sonuçlar doğurduğu söylenebilir. Ne yazık ki bu durum sağlık personelinde merhamet yorgunluğunu tetiklemekte ve kadınların daha az bakım almasına neden olabilmektedir. Merhamet yorgunluğu kısaca bakım vermenin bedeli olarak tanımlanabilmektedir. Bu kavram alternatif olarak Sekonder Travmatik Stres sendromu kavramı olarak da literatürdeki yerini almıştır ve dolaylı travmatizasyon ile ilişkilidir. Merhamet yorgunluğu kavramı sağlık sektörüne yönelik araştırmalara konu olmuştur. Literatürde profesyonellerin kısmen kendi bireysel öykülerinin veya meslek yıllarının erken dönemlerinde travmatize olmuş vakalarla etkileşimleri srasındaki stres ve gerginliklere maruz kaldıklarında şimdiki verdikleri emosyonel tepkilerinin geçmişte yaşadığı tepkilerin bir sonucu olabileceği bildirilmektedir. Burada öz-farkındalık, kişisel kayıp geçmişi, çözümlememiş problemler ve kişisel sınırlamaların kabulü sayesinde ihtiyaç sahipleriyle gerçek bir karşılaşma sırasında 'yaralı bir şifacının' gerekli donanımı oluşmaktadır. Perinatal alanlarda yürütülen araştırmalar, sağlık profesyonellerinin merhamet yorgunluğu, sekonder travmatik sendrom ve tükenmişlik için orta ve daha yüksek risk kategorisinde olduğunu bildirmektedir. Merhamet yorgunluğu kaynakların korunması teorisi ile ilişkilidir. Bu teori kişilerin kaynakları edinme, kollama ve koruma eğiliminde olduğu varsayımına dayanır. Kaynakların korunması teorisi, 2017 yılında hemşirelikte merhamet yorgunluğu çalışmasında kullanılmıştır. Bakım verici personelin kullanımına sunulan kaynaklar yeterli düzeyde olduğu zaman bakım verici personel hastanın acısını azaltmaya yardımcı olacak merhametli ve şefkatli kaynaklar sağlayabilmektedir. Ancak yönetim bazında destek eksikliği ve hasta bazında anlayış eksikliği yaşarsa kaynakları yenilenmekten daha fazla tüketilecek, yani kaynak kaybı gelişecek bu durumda merhamet yorgunluğu ile sonuçlanacaktır. Bakım alanların uygun ve güvenli bir şekilde bakıldıklarını hissetmeleri için bakım verenlerin yaşadıkları negatif duygulanımları hastalara, ailelere ve meslektaşlarına yansıtmadan çalışmaları gerekmektedir. Bu durum duygusal emek düzeyini büyük ölçüde artırmaktadır. Duygusal emek, gerçek duygu ile ifade edilen duygu arasında bir çatışma olarak ortaya çıkan duygusal düzensizliğe yol açmaktadır. Duygusal emek düzeyi ile merhamet yorgunluğu arasında güçlü bir ilişki bulunmuştur. Sık duygusal emek tükenmişlik veya merhamet yorgunluğu ile sonuçlanabilmekte ve bu durum yaşam kalitesini ve mesleki bakımı azaltabilmektedir. Araştırmalar merhamet yorgunluğunun

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ortaya çıkmasında birçok faktörün etkili olabildiğini göstermektedir. Sonuç olarak kadın sağlığı alanında çalışanların çoğunda merhamet yorgunluğu görülebilmektedir. Kadın sağlığı alanında öğrencilerden en deneyimli bakım veren sağlık profesyonellerine kadar merhamet yorgunluğunun varlığı ve etkisi hakkında eğitimler verilmesi, bu konuda farkındalık yaratabilecek etkinlikler planlanması durumun tanımlanmasına yardımcı olabilir. Böylece kadın sağlığı alanındaki meslek gruplarında (bakım veren personel) psikolojik sıkıntının yaygınlığı ve etkisi hakkındaki damgalanmada azaltılabilir. Son yıllarda merhamet yorgunluğu üzerinde dikkate değer sayıda araştırma yapılmasına rağmen merhamet yorgunluğu kavramına yönelik hala karışıklık bulunmaktadır. Bu bakımdan derlememiz özellikle kadın sağlığı alanında bakım vericilere yönelik merhamet yorgunluğu kavramına ilişkin literatürün irdelenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Merhamet yorgunluğu, Kadın sağlığı, Bakım.

ABSTRACT

Compassion fatigue can be defined as the spiritual, emotional and physical distress that we encounter as a result of witnessing the suffering of others and the care process. The concept of compassion fatigue has recently become one of the focal points in studies on the health sector. Researchers have reported alarmingly high secondary traumatic stress rates, especially in the fields of emergency services, oncology, children, psychiatric nursing and midwifery in the health sector. Health professionals working in the maternal field can experience distressing events that meet the criteria for trauma in the areas they work. Midwives and nurses in particular can encounter various sudden, unpredictable and uncontrolled events that can trigger traumatic stress during the birth process. It can be said that challenging care experiences in women's health have negative consequences for healthcare personnel and the women who receive this care. Unfortunately, this situation triggers compassion fatigue in healthcare personnel and can cause women to receive less care. Compassion fatigue can be briefly defined as the cost of providing care. This concept has also taken its place in the literature as the concept of Secondary Traumatic Stress Syndrome and is associated with indirect traumatization. The concept of compassion fatigue has been the subject of research in the healthcare sector. It is reported in the literature that the emotional reactions professionals give now may be the result of their past reactions when they are exposed to stress and tension during their interactions with traumatized cases, partly due to their own individual stories or early professional years. Here, self-awareness, personal loss history, unresolved problems and acceptance of personal limitations form the necessary equipment of a 'wounded healer' during a real encounter with those in need. Studies conducted in perinatal fields report that healthcare professionals are at medium and higher risk for compassion fatigue, secondary traumatic syndrome and burnout. Compassion fatigue is related to the conservation of resources theory. This theory is based on the assumption that people tend to acquire, protect and preserve resources. The conservation of resources theory was used in the study of compassion fatigue in nursing in 2017. When the resources available to care giving staff are sufficient, care giving staff can provide compassionate and caring resources that will help reduce the patient's suffering. However, if there is a lack of support from the management and a lack of understanding from the patient, resources will be consumed more than renewed, in other words, resource loss will develop, and this will result in compassion fatigue. In order for care recipients to feel that they are being cared for appropriately and safely, care giving staff need to work without reflecting the negative emotions they experience to patients, families and colleagues. This situation greatly increases the level of emotional labor. Emotional labor leads to emotional dysregulation, which occurs as a conflict between real emotion and expressed emotion. A strong relationship has been found between the level of emotional labor and compassion fatigue. Frequent emotional labor can result in burnout or compassion fatigue, which can reduce quality of life and professional care. Research shows that many factors can be effective in the emergence of compassion fatigue. As a result, compassion fatigue can be seen in most workers in the field of women's health. Providing training on the existence and effects of compassion fatigue from students to the most experienced caregiving health professionals in the field of women's health, and planning activities that can raise awareness on this issue can help define the situation. Thus, the stigma about the prevalence and effects of psychological distress in professional groups (caregiving personnel) in the field of women's health can be reduced. Despite the considerable

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

amount of research on compassion fatigue in recent years, there is still confusion regarding the concept of compassion fatigue. In this regard, our review was prepared to examine the literature on the concept of compassion fatigue, especially in the field of women's health, for care giving staff.

Keywords: Compassion fatigue, Women's health, Care.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GELENEKTEN MODERNLİĞE: TÜRKİYE'DE ALTERNATİF TIP UYGULAMALARINI TERCİH EDEN KADINLARIN ŞİFA ARAYIŞLARI VE SOSYOKÜLTÜREL DİNAMİKLER

FROM TRADITION TO MODERNITY: THE HEALING SEARCH OF WOMEN WHO PREFER ALTERNATIVE MEDICAL PRACTICES IN TURKEY AND SOCIOCULTURAL DYNAMICS

Dr., Fatih KATINÇ, Millî Eğitim Bakanlığı, Bursa 23 Nisan Ortaokulu, fkatinç@gmail.com-0000-
0002-3739-9292

ÖZET

Geleneksel ve modern tıbbın karşı karşıya gelmesi, sağlık ve şifa arayışındaki bireylerin kimlik, aidiyet ve değer sistemlerini derinlemesine etkileyen bir süreçtir. Türkiye'de özellikle kadınların alternatif tıp uygulamalarına yönelmesi, bu çerçevede dikkate değer bir sosyolojik olgu olarak öne çıkmaktadır. Geleneksel tıp, din ve kültürle iç içe geçmiş pratiklerle varlığını sürdürürken, modernlik bireyi bilimsel bilgi ve teknolojik gelişmelerle donatılmış bir sağlık anlayışına yönlendirmiştir. Bu ikili yapının içinde, özellikle kadınların modern tıp karşısındaki duruşu ve alternatif şifa arayışları, sosyokültürel bağlamda derinlemesine incelenmesi gereken bir süreçtir.

Türkiye gibi geleneksel değerlerin modernlik ile harmanlandığı toplumlarda, kadınların alternatif tıbbi tercih etmesinin altında bir dizi sosyolojik etken yatmaktadır. Bu etkenler arasında toplumsal cinsiyet rolleri, dinî inançlar, sosyoekonomik özellikler, kültürel miras ve sağlık algıları önemli bir yer tutar. Modern tıbbın teknik, mekanik ve zaman zaman kişiselleşmemiş doğasına karşı, alternatif tıp daha doğal, bütünsel ve kişisel bir şifa arayışı sunar. Bu da kadınların, özellikle de annelik rolündeki kadınların, alternatif yöntemlere yönelmelerinin bir nedeni olarak değerlendirilebilir. Geleneksel olarak kadınlar, şifa ve bakım süreçlerinde merkezi bir rol üstlenirler. Modern tıpta genellikle doktorların otoritesi altında pasif bir konuma indirgenen kadınlar, alternatif tıp yöntemlerinde daha etkin bir rol oynama ve kendi bedenleri üzerinde daha fazla söz hakkı elde etme imkânına sahip olabilirler.

Dinî inançlar da alternatif tıbbın tercih edilmesinde önemli bir rol oynar. Türkiye'deki bazı kadınlar, tıbbi müdahalelerde doğanın dengesinin bozulduğuna, modern tedavi yöntemlerinin insanın ilahi ve doğal yapısıyla uyumlu olmadığına inanabilirler. Bu inançlar, geleneksel tıbbın içerdiği doğal ve bitkisel tedavi yöntemlerini cazip hâle getirmekte, modern tıbbın mekanik ve laboratuvar temelli yöntemlerine karşı bir direnç oluşmasına neden olmaktadır.

Kadınların alternatif tıp uygulamalarını tercih etmelerinde sosyoekonomik faktörler de göz ardı edilmemelidir. Türkiye'de sağlık sisteminin farklı katmanları, her birey için eşit erişilebilirlik sağlamaz. Özellikle kırsal alanlarda yaşayan veya düşük gelir seviyesine sahip kadınlar, modern tıbbın pahalı ve erişilmesi zor hizmetlerinden ziyade daha ucuz ve yerel düzeyde uygulanabilen alternatif tıbbi yöntemlere yönelebilirler. Buna ek olarak, son dönemlerde özellikle Uzak Doğu kökenli yeni şifa tekniklerine yönelenlerin çoğunlukla orta sınıf bireylerden oluştuğu gözlemlenmektedir.

Türkiye'de kadınların alternatif tıba yönelme eğilimleri modernlik ile gelenek arasında kurulan bir dengeyi yansıtmaktadır. Kadınlar hem geleneksel şifa arayışlarını sürdürmekte hem de modern dünyanın sunduğu sağlık hizmetlerine alternatif yollar keşfetmektedirler. Bu durum, Türkiye'deki sağlık, toplumsal cinsiyet ve modernlik ilişkilerini anlamak için önemli bir kapı aralamaktadır.

Bu bağlamda Türkiye'de yaygın bir alternatif tıp akımı olarak Aidin Salih ekolü incelenecek ve bu ekolü tercih eden kadınların sosyoekonomik ve sosyokültürel profilleri ele alınacaktır. Salih'in *Gerçek Tıp* adlı eserine dayanan ve Gerçek Tıp hareketi olarak bilinen bu akım, sahip olduğu temel felsefe ve tedavi yöntemleriyle toplumda giderek artan bir ilgiyle karşılanmakta, aynı zamanda uygulamalarıyla çeşitli tartışmalara da neden olmaktadır.

Hareketin kurucusunun kadın olması ve takipçilerinin büyük çoğunluğunun kadınlardan oluşması, dikkat çekici bir sosyolojik olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu ekole bağlı

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

kadınların tercihlerinin ardındaki motivasyonlar geleneksel değerler, dinî inançlar, modern tıbbın sınırlılıklarına dair eleştiriler ve toplumsal cinsiyet rollerinin bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Bu çalışma, 2024 yılında yapılan doktora araştırmasına dayanmaktadır ve Türkiye'deki alternatif tıp hareketlerinin sosyolojik temellerini Aidin Salih ve takipçileri üzerinden incelemektedir. Araştırmada nitel yöntemler kullanılarak görüşmeler, gözlem, katılımcı gözlem ve içerik analizi yapılmıştır. Özellikle Gerçek Tıp ekolünü tercih eden kadınların sosyoekonomik ve kültürel arka planları ile bu hareketin şifa uygulamalarına yönelmelerinin nedenleri araştırılmıştır. Kadınların alternatif tıbbi tercih etme motivasyonları incelenerek modern ve geleneksel sağlık pratikleri arasındaki gerilimin, kadınların sağlık seçimlerine nasıl etki ettiği üzerine bulgular elde edilmiştir. Bu analiz, Türkiye'deki alternatif tıbbın sosyal ve kültürel temellerine dair de önemli bilgiler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gelenek, modernlik, sağlık, şifa, geleneksel tıp, modern tıp, alternatif tıp, toplumsal hareketler

ABSTRACT

The confrontation between traditional and modern medicine is a process that deeply affects the identity, belonging and value systems of individuals seeking health and healing. In Turkey, the tendency of women in particular to turn to alternative medical practices stands out as a remarkable sociological phenomenon in this context. While traditional medicine continues its existence with practices intertwined with religion and culture, modernity has directed the individual to an understanding of health equipped with scientific knowledge and technological developments. Within this dual structure, the stance of women, especially against modern medicine and their search for alternative healing is a process that needs to be examined in depth in a sociocultural context.

In societies like Turkey, where traditional values are blended with modernity, there are a number of sociological factors underlying women's preference for alternative medicine. Religious beliefs, gender roles, cultural heritage and perceptions of health hold an important place among these factors. In contrast to the technical, mechanical and sometimes impersonal nature of modern medicine, alternative medicine offers a more natural, holistic and personal search for healing. This can be considered as a reason why women, especially women in the role of motherhood, turn to alternative methods. Traditionally, women have taken on a central role in healing and care processes. Women, who are generally reduced to a passive position under the authority of doctors in modern medicine, may have the opportunity to play a more active role and have more say over their own bodies in alternative medicine methods.

Religious beliefs also play an important role in the preference for alternative medicine. Some women in Turkey may believe that the balance of nature is disrupted by medical interventions and that modern treatment methods are not compatible with the divine and natural structure of man. These beliefs make the natural and herbal treatment methods included in traditional medicine attractive and cause resistance to the mechanical and laboratory-based methods of modern medicine.

Socioeconomic factors should not be ignored in women's preference for alternative medicine practices. The different layers of the health system in Turkey do not provide equal accessibility for every individual. Women, especially those living in rural areas or with low-income levels, may turn to cheaper and locally applicable alternative medical methods rather than the expensive and hard to access services of modern medicine. In addition, it has been observed that those who have recently turned to new healing techniques, especially those of Far Eastern origin, are mostly middle-class individuals.

The tendency of women in Turkey to turn to alternative medicine reflects a balance between modernity and tradition. Women continue their search for traditional healing and discover alternative ways to the health services offered by the modern world. This situation opens an important door for understanding the relations between health, gender and modernity in Turkey.

In this context, the Aidin Salih school, a widespread alternative medicine movement in Turkey, will be examined and the socioeconomic and sociocultural profiles of women who prefer this school will be discussed. Based on Salih's work called *True Medicine* and known as the True Medicine movement, this movement has been receiving increasing interest in society with its basic philosophy and treatment methods and has also caused various discussions with its practices.

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

The fact that the founder of the movement is a woman, and that the majority of its followers are women stands out as a remarkable sociological fact. The motivations behind the preferences of women who follow this school can be evaluated as a reflection of traditional values, religious beliefs, criticisms of the limitations of modern medicine and gender roles.

This study is based on doctoral research conducted in 2024 and examines the sociological foundations of alternative medicine movements in Turkey through Aidin Salih and her followers. Qualitative methods were used in the study, including interviews, observation, participant observation and content analysis. In particular, the socioeconomic and cultural backgrounds of women who prefer the True Medicine school and the reasons why they turn to the healing practices of this movement were investigated. By examining the motivations of women to prefer alternative medicine, findings were obtained on how the tension between modern and traditional health practices affected women's health choices. This analysis also provides important information on the social and cultural foundations of alternative medicine in Turkey.

Keywords: Tradition, modernity, health, healing, traditional medicine, modern medicine, alternative medicine, social movements

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

MÜZİĞİN MAMOGRAFİ SIRASINDA AĞRI, ANKSİYETE VE MEMNUNİYET ÜZERİNE OLAN ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

EFFECTS OF MUSIC ON PAIN, ANXIETY AND SATISFACTION DURING MAMMOGRAPHY: A RANDOMIZED CLINICAL TRIAL

Uzm, Ebe, Sümeyye KÖSE, Pendik İlçe Sağlık Müdürlüğü, Aşı Programları Birimi,
sumeyyekose28@gmail.com - ORCID ID: 0000-0001-9041-6082

Doç.Dr, Handan ÖZCAN, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik
Anabilim Dalı, handan.ozcan@sbu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-7131-1856

Prof. Dr, Hanefi Özbek, İzmir Bakırçay Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Farmakoloji Anabilim Dalı,
hanefi.ozbek@bakircay.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-8084-7855

Öğr. Gör, Merve Meşedüzü, Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik
Anabilim Dalı, MMeseduzu@bezmialem.edu.tr - ORCID ID: 0000-0001-9991-626X

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, müziğin mamografi işlemi sırasında algılanan ağrı, durumsal kaygı ve memnuniyet düzeyleri üzerine etkisi belirlemek amacı ile gerçekleştirildi.

Yöntem: Bu randomize kontrollü ve deneysel çalışma, Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi'ne (KETEM) başvuran 74 kadın üzerinde gerçekleştirildi. Müdahale ve kontrol gruplarının oluşturulmasında basit randomizasyon yöntemi uygulandı. Veri toplama sürecinde Tanıtıcı Bilgi Formu, Durumluk Kaygı Ölçeği (DKÖ), Görsel Analog Ölçeği (VAS) ve Evgeny Grinko'nun "Valse" eseri kullanıldı. Veriler, mamografi taraması öncesi ve sonrası, yüz yüze görüşme yöntemiyle elde edildi. Müdahale grubuna, mamografi taraması öncesi ve tarama sırasında müzik dinletildi; kontrol grubuna ise rutin uygulamalar yapıldı. Verilerin analizi SPSS 26 programı kullanılarak gerçekleştirildi; yüzde, ortalama, standart sapma ve medyan değerleri hesaplandı; Mann Whitney U, Kruskal-Wallis ve Spearman Korelasyon Analizleri kullanıldı.

Bulgular: Müzik dinletilen grupta işlem sonrası kaygı düzeyi (25.29 ± 4.61), işlem sırasında VAS ağrı puanı (1.46 ± 1.86) ve mamografi çekimi sonrası VAS ağrı puanı (0.05 ± 0.3), kontrol grubuna kıyasla daha düşük bulundu ($p > 0.05$). Kontrol grubunda işlem sonrası kaygı puanı (32.45 ± 3.52), işlem sırasında VAS ağrı puanı (3.03 ± 2.205) ve işlem sonrası VAS ağrı puanı (0.43 ± 0.9) daha yüksek olduğu tespit edildi ($p > 0.05$). Ayrıca, müzik dinletilen grupta işlem memnuniyet puanı (9.78 ± 0.479), kontrol grubunun işlem memnuniyet puanından (8.30 ± 1.33) daha yüksek olduğu belirlendi ($p > 0.05$).

Sonuçlar: Mamografi taramasında dinletilen müzik, ağrı ve kaygı düzeylerini azaltmakta, işlem memnuniyetini artırmaktadır.

Anahtar kelimeler: Mamografi, anksiyete, ağrı, memnuniyet, müzik

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the effect of music on perceived pain, situational anxiety, and satisfaction levels during mammography.

Method: This randomized controlled experimental study was conducted with 74 women who applied to the Cancer Early Diagnosis, Screening, and Training Center (KETEM). Simple randomization was used to form the intervention and control groups. During data collection, the Introductory Information Form, State Anxiety Scale (STAI), Visual Analog Scale (VAS), and Evgeny Grinko's "Valse" piece were utilized. Data were collected through face-to-face interviews before and after the

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

mammography screening. The intervention group listened to music before and during the mammography procedure, while the control group received routine procedures. Data analysis was performed using SPSS 26, with calculations of percentages, means, standard deviations, and medians. Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis, and Spearman's Correlation analyses were applied.

Results: In the music group, post-procedure anxiety levels (25.29 ± 4.61), VAS pain scores during the procedure (1.46 ± 1.86), and VAS pain scores after the mammography (0.05 ± 0.3) were found to be lower compared to the control group ($p > 0.05$). In the control group, post-procedure anxiety levels (32.45 ± 3.52), VAS pain scores during the procedure (3.03 ± 2.205), and post-procedure VAS pain scores (0.43 ± 0.9) were higher ($p > 0.05$). Additionally, satisfaction scores in the music group (9.78 ± 0.479) were higher than those in the control group (8.30 ± 1.33) ($p > 0.05$).

Conclusion: Listening to music during mammography reduces pain and anxiety levels and increases satisfaction with the procedure.

Keywords: Mammography, anxiety, pain, satisfaction, music

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

İNFERTİLİTE VE BESLENME

INFERTILITY and NUTRITION

Doktora Öğrencisi Kevser ÇİMEN COŞKUN - Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü-

kvsrclm1@gmail.com – 0000-0001-8198-9305

Doç. Dr. Kevser İLÇİOĞLU - Sakarya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi-

kevserozdemir@sakarya.edu.tr – 0000-0002-4900-9095

ÖZET

İnfertilite, korunmasız cinsel ilişkiden sonra 1 yıl içinde gebelik elde edilememesidir ve halk sağlığı önceliği olarak tanımlanmıştır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'nın 2023'de yayınladığı verilere göre dünya genelinde infertilite prevalansının %17,5 olduğu tahmin edilmektedir. 195 ülke verisinin, 1990-2017 yılları arasında incelendiği bir çalışmada, küresel olarak infertilite prevalansının arttığı ve kadın infertilitesinde artış eğilimi gösteren ilk üç ülke arasında Türkiye'nin birinci sırada yer aldığı belirlenmiştir. İnfertilite oranının giderek artması, sağlık durumunun yanı sıra yaş, çevre, yaşam tarzı gibi birçok faktöre bağlı olmaktadır. Yaşam tarzı risk faktörleri arasında beslenme, hem kadınların hem de erkeklerin doğurganlığı üzerinde olumsuz veya olumlu bir etkiye sahip olabilmekte ve infertilitenin beslenme ile ilişkili en önemli üreme sağlığı problemi olduğu ifade edilmektedir. Kadın ve erkekte fertilite yeteneğini etkileyen fizyolojik mekanizmalar, yaşlanma, çevresel etki, diyetin yanı sıra trans-yağ ve doymuş asit tüketimi, tekli ve çoklu doymamış yağ asitlerinin (özellikle omega 3) alımı, hayvansal protein kaynakları ve pestisitler gibi çok sayıda parametreyi kapsamaktadır. Beslenme, oosit ve spermatozoa gelişimi, ovulasyon, fertilizasyon, embriyonun hayatta kalması ve gebeliğin oluşum süreçlerini sağlayan belirli besin maddelerinin sağlanması yoluyla doğrudan fertiliteyi etkilemektedir. Yüksek kalori alımına bağlı olarak da obezite, testis yağ dokusundaki artış ile testis sıcaklığı artmakta ve canlı sperm sayısı azalmaktadır. Erkek ya da kadının obez olması durumunda infertilite riski artış göstermektedir. Mikro besin öğelerinin serum seviyelerinde düşük olması da infertilite patogeneğinde etkili olmaktadır. İnfertilitede bazı değiştirilemeyen faktörler olsa da, doğurganlığı artıran ve değiştirilebilir yaşam tarzı parametrelerine veya infertilite tedavisine olumlu etki edebilecek yaşam tarzı faktörlerine odaklanılmalıdır. İnfertiliteye dair değiştirilebilir beslenme tarzı risklerinden tüm bireylerin farkında olmaları gerekmektedir. İnfertilite alanında danışmanlık için kilit rol oynayan hemşirelerin de bu faktörlerin bilincinde olmaları önemli bir gerekliliktir.

Anahtar kelimeler: İnfertilite, fertilite, beslenme, infertilite ve beslenme ilişkisi

ABSTRACT

Infertility is the inability to achieve pregnancy within 1 year after unprotected sexual intercourse and has been defined as a public health priority. According to the data published by the World Health Organisation (WHO) in 2023, the prevalence of infertility worldwide is estimated to be 17.5%. In a study analysing data from 195 countries between 1990 and 2017, it was determined that the prevalence of infertility increased globally and Turkey ranked first among the top three countries showing an increasing trend in female infertility. The increasing rate of infertility depends on many factors such as age, environment and lifestyle as well as health status. Among the lifestyle risk factors, nutrition can have a negative or positive effect on the fertility of both women and men, and infertility is the most important reproductive health problem related to nutrition. Physiological mechanisms affecting fertility ability in women and men include many parameters such as aging, environmental impact, diet, trans-fat and saturated acid consumption, intake of monounsaturated and polyunsaturated fatty acids (especially omega 3), animal protein sources and pesticides. Nutrition directly influences fertility through the provision of certain nutrients that ensure oocyte and spermatozoa development, ovulation, fertilisation, embryo survival and pregnancy. In obesity due to high calorie intake, testicular temperature increases

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

with an increase in testicular adipose tissue and live sperm count decreases. The risk of infertility increases if the man or woman is obese. Low serum levels of micronutrients are also effective in the pathogenesis of infertility. Although there are some non-modifiable factors in infertility, the focus should be on modifiable lifestyle parameters that increase fertility or lifestyle factors that may have a positive effect on infertility treatment. All individuals need to be aware of the modifiable dietary risks of infertility. It is an important requirement that nurses, who play a key role for counselling in the field of infertility, are also aware of these factors.

Keywords: Infertility, fertility, nutrition, infertility and nutrition relationship

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

İSTİHDAM EDİLEN SEKTÖR (KAMU-ÖZEL) KADINLARIN BOŞANMA DENEYİMİNİ NASIL ŞEKİLLENDİRİYOR?⁷

HOW THE CHOICE OF EMPLOYMENT SECTOR (PUBLIC VS. PRIVATE) SHAPES WOMEN'S DIVORCE EXPERIENCE IN ELAZIG

Dr. Öğr. Üyesi Siyret AYAS ŞARMAN, Fırat Üniversitesi, sayas@firat.edu.tr, ORCHID: 0000-0002-1868-8283

Senanur KÜNKÜL, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
skunkul23@gmail.com, ORCHID: 0009-0004-6588-6751

Emine NAMLI, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
n.eminenamli@gmail.com – ORCHID: 0009-0004-1065-7484

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada amaç, boşanma süreci ve sonrasında kadınların karşılaştıkları problemleri istihdam edildikleri sektör bağlamında ele almaktır. Bu noktadan hareketle boşanma sürecinin ve sonrasında kadınların üzerinde yarattığı çok yönlü etkiler incelenerek kadınların yaşamış oldukları deneyimler üzerinden bir değerlendirme ortaya koymayı hedeflemektedir.

Yöntem: Çalışma, nitel araştırma yöntemi fenomenoloji deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında kamu kesimi ve özel sektörde istihdam edilen 30 kadınla görüşme yapılmıştır. Görüşme gerçekleştirilen kadınlardan 10'u kamu kesimi çalışanı, 10'u kamu işçisi, 10'u özel sektör çalışanıdır. Katılımcılar kartopu örnekleme metodu ile seçilmişlerdir. Veriler 15 Mayıs-15 Temmuz 2024 tarihleri arasında yüz yüze ve telefonla görüşmeler gerçekleştirilerek toplanmıştır. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Veri toplamada katılımcı tanıtıcı bilgi formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmadan elde edilen bulgular, katılımcıların “boşanma sürecinde yaşanan zorluklar” ve “boşanma süreci sonrasında yaşanan zorluklar” olmak üzere 2 başlık altında toplanmıştır. Belirlenen başlıklar kendi içerisinde kadınların istihdam edildikleri sektöre göre kategorilere ayrılmıştır. Bu bağlamda kadınların istihdam edildikleri sektör bağlamında yaşadıkları problemlerin ortak yönleri ve farklılaşan özellikleri analiz kısmında detaylı bir biçimde incelenmiştir.

Sonuç: Araştırma, kadınların istihdam edildikleri sektörlerin boşanma deneyimi üzerindeki etkisini ortaya koymaktadır. Boşanmanın kadınların yaşamları üzerindeki etkileri oldukça belirgin bir şekilde gözlemlenmiştir. Katılımcılardan elde edilen ortak sonuç şudur: Boşanma süreci kadınlar üzerindeki sosyal baskıyı artırmakta, söz konusu durum kadın ve çocukları psikolojik olarak etkilemekte; bu da sosyal destek ihtiyacını ön plana çıkarmaktadır. Her ne kadar boşanmanın etkisi kadınlar üzerinde bariz bir şekilde gözlemlense de istihdam edilen sektör boşanmanın etkileri üzerinde farklılıklar meydana getirmektedir. Nitekim kamu işçisi statüsünde istihdam edilen kadınların boşanma sürecinde ve sonrasında karşılaştıkları zorluklar diğer kamu kesimi ve özel sektörde istihdam edilen kadınlara oranla daha fazladır. Özel sektörde çalışan kadınların yaşamış oldukları problemler kamu işçisi niteliğinde çalışan kadınların problemleri ile kısmen benzer bir özellik gösterse de kadınların yaşadıkları problemlerin şiddeti ve bu problemlerden etkilenme düzeyleri farklılık göstermektedir. Nitekim özel sektörde istihdam edilen kadınlar kariyerlerinde duraklama sürecine girmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, İstihdam Edilen Sektör, Boşanma Deneyimleri.

⁷ Bu çalışma, 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenen “Tek Ebeveyn Olan Annelerin İş-Yaşam Dengesine Yönelik Nitel Bir Araştırma” başlıklı proje kapsamında yapılan araştırmanın sonuçlarını içermektedir.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to explore the challenges women face during and after divorce within the context of the sectors in which they are employed. From this perspective, the study aims to evaluate the multifaceted impacts of the divorce process and its aftermath on women by analyzing their experiences.

Method: The study was conducted using the phenomenological design of the qualitative research method. As part of the research, interviews were conducted with 30 women employed in the public and private sectors. Participants were selected using the snowball sampling method. Data were collected through face-to-face and phone interviews conducted between May 15 and July 15, 2024. The interviews were recorded using a voice recorder. A participant information form and a semi-structured interview form were used for data collection. The data were analyzed using content analysis.

Findings: The findings from this study were categorized under two main headings: 'Difficulties Experienced During the Divorce Process' and 'Difficulties Experienced After the Divorce Process.' These headings were further categorized based on the sector in which the women were employed. In this context, the commonalities and differences in the problems women faced, depending on their employment sector, were analyzed in detail in the analysis section.

Results: The study reveals the impact of the sectors in which women are employed on their divorce experiences. The effects of divorce on women's lives have been observed quite distinctly. A common finding among the participants is that the divorce process increases social pressure on women, affecting both women and their children psychologically, which highlights the need for social support. Although the impact of divorce is clearly observed on women, the sector of employment creates variations in the effects of divorce. Specifically, women employed in public worker status face more challenges during and after the divorce process compared to those employed in other public or private sectors. While the problems faced by women working in the private sector are somewhat similar to those experienced by public workers, the intensity of these problems and the degree of impact differ. Notably, women employed in the private sector experience a stagnation in their careers.

Keywords: Women, Employed Sector, Divorce Experiences.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TOPLUMSAL DEĞİŞME SÜRECİNDE ÇALIŞAN ANNE

THE WORKING MOTHER IN THE PROCESS OF SOCIAL CHANGE

Arş. Gör. Pınar BAYKAN, Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, pinarbaykan@munzur.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002- 4545-794X

ÖZET

Geçmişten günümüze tarihin tüm dönemlerinde farklı zamanlarda farklı anlamlar yüklenen annelik, bütün toplumlarda genellikle kadınların tamamına tahsis edilen bir duygu ve rol durumu olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde kadınlar, birçok nedenden dolayı çalışma hayatına girmek istemektedirler. Gerek aile bütçesine katkıda bulunmak gerekse yaşam standartlarını yükseltmek, toplumda kendisini kabul ettirmek amacıyla belli bir prestij kazanmak, sosyal çevre edinmek, eşinin yanında konumunu yükseltmek gibi bir çok psikolojik sebeplerle çalışma hayatında yerlerini almaya çalışmaktadırlar. Günümüzde kadın kimliğinin meydana gelişinde sosyal yapı anneliği merkezi bir yere oturtmaktadır. Değişen ve dönüşen sosyal yapı nedeniyle kadınların ‘annelik’ kimliğinde önemli değişiklikler olmaktadır. Çocukların günlük bakım ve beslenme gibi temel ihtiyaçlarının yanında duygusal, bilişsel ve sosyal açıdan gelişimlerini sağlamak annelerin görevi olarak kabul edilmektedir. Çünkü kadın “iyi bir anne” olma etiketine sahip olarak toplum tarafından bu şekilde kabul görecektir. Modernleşmenin etkisiyle birlikte kadına ve erkeğe atfedilen rollerin sınırları daha da belirginleşmeye başlamıştır. Erkek, ev yaşamında otoritenin mutlak sahibi olarak kamusal alanda yerini alarak evin geçimini sağlayan birey konumuna yerleşirken kadın ise özel alanda varolarak ev işlerini yapan, çocuklarının ve eşinin ihtiyaçlarını karşılayan ve aynı zamanda onları mutlu etmeye çalışan birey konumunda olmaktadır. Tarihsel olarak bakıldığında her dönemde kadın işgücüne olan ihtiyaç önemini korumakla birlikte, günümüz dünyasında zorlu çalışma yaşamında önemi her geçen gün biraz daha artmaktadır. Günden güne kadınların işgücü piyasasındaki statüleri ve çalışma şekilleri de değişime uğramıştır. Geçmişten günümüze anneliğe yüklenen anlamlar değişmiş, dönemsel adlandırmalar ve tanımlamalarla yeni formda annelikler ortaya çıkmıştır. 16. yy da annelerin çocuğa göstermiş olduğu şefkatin günah sayıldığını, 18. yy da ise bunun zıttı bir biçimde çocuklarına şefkat gösteren annelerin kabul gördüğü bilinmektedir. Çocuğun varolması ile birlikte şekillenen bu süreç sanayi öncesi toplumlarda daha çok çocuk daha fazla iş gücü anlamına gelmektedir. Bu bağlamda kadının fazla sayıda doğum yapması işlevselliği ön plana çıkarmıştır. Sanayi devrimi sonrası da fabrikalar için aynı tanımlama yapılabilmektedir.

1980’li yılların sonlarından itibaren hem sosyo-kültürel yaşamda hem de ekonomik süreçte etkisini hissettirmeye başlayan ve günümüze kadar ivme kazanan küreselleşme süreci, aile ilişkileri ve çocuğa yüklenen anlamlar bakımından çeşitli dinamiklerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Böylece kentleşme, göç, yoksulluk, mesleki hayatta uzmanlaşma ve iş bölümünün çeşitlilik kazanması her alanda olduğu gibi kadınların gündelik yaşantısında da önemli değişim ve dönüşümleri beraberinde getirmiştir. Kadınların çalışma hayatına girmeleri, mesleki formasyonlarını tamamlamak için farklı kentlere sehayat etmek ve orada ikamet etme gereklilikleri, kariyerlerini yükseltme arzusu, boşanma oranlarının artması, çocuk yetiştirmenin ekonomik ve kişisel sorumluluğu artırması gibi sebepler ebeveynlik konusunun çiftler arasında yeniden ele alınmasına sebebiyet vermiştir. Günümüzde aile içinde sorumlulukların daha çok kadının omuzlarında olduğu annelik rolü, kadınlar açısından zaman, enerji ve mekânın kullanımına dair süreçleri de kapsayan geniş kapsamlı bir yelpazeyi içine almıştır. Günümüz dünyasında geçim şartları dikkate alındığında ailenin geçimini sağlaması her geçen gün zorlaşmaktadır ve bu yüzden çoğu kadının çalışmaya başlamasının asıl gerekçesi ekonomik kaygılar olmaktadır. Sonuç olarak toplumsal ölçekte annelik kavramsallaştırması ele alındığında aslında geçmişten günümüze kadar geline sürede geniş ölçekte değişimler yaşanmıştır. Çalışma hayatında kadından istenen şey üretime destek olması ve nitelikli bir eleman olması ise “olunan şeyin anne”, “yapılan şeyin ise çalışma” olduğunun farkında

olunması gerekmektedir ve anne olduğu için kadının çalışma hayatında yeteri kadar verimli olamayacağı düşüncesi tartışılması gereken bir görüş olmaktadır.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Bu çalışmayla asıl amaçlanan, annelik rollerini ifa etmeye çalışan kadınların toplumsal bir düzlemde kalıp yargılarla yasallaştırılmaya çalışılan annelik ideolojisinin, çalışma hayatlarında zor seçimler yapmak zorunda bırakılması olmakla birlikte; bu durumla baş ederken yaşadıkları sıkıntıları ve kadın kimliklerinden biri olan anneliğin geçmişten günümüze kadar geçirmiş olduğu değişimi de kuramsal alt yapı ile sosyo-psikolojik analizlerle ortaya koymak olmaktadır. Çalışmanın evreni İzmir olup kartopu örnekleme yöntemi ile Bornova semtinde tekstilde çalışan anne rolündeki kadınlarla derinlemesine görüşmeler yapılacaktır. Nitel araştırma desenlerinden “olgu bilim (görüngübilim, fenomenolojik) deseni” kullanılarak ise toplanan veriler analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Annelik, Çalışma, Toplumsal Değişme

ABSTRACT

Motherhood, which has been attributed different meanings at different times in all periods of history from past to present, appears as an emotion and role status that is generally allocated to all women in all societies. Today, women want to enter working life for many reasons. They try to take their place in working life for many psychological reasons such as contributing to the family budget, raising their living standards, gaining a certain prestige in order to be accepted in the society, gaining a social environment, raising their position next to their husbands. Today, the social structure places motherhood in a central place in the formation of women's identity. Due to the changing and transforming social structure, there are significant changes in the ‘motherhood’ identity of women. In addition to the basic needs of children such as daily care and nutrition, it is accepted as the duty of mothers to ensure their emotional, cognitive and social development. This is because women will be accepted by the society in this way by having the label of being a ‘good mother’. With the impact of modernisation, the boundaries of the roles attributed to men and women have become more distinct. While the man, as the absolute owner of authority in domestic life, takes his place in the public sphere and becomes the breadwinner of the household, the woman, on the other hand, exists in the private sphere and becomes the individual who does housework, meets the needs of her children and her husband and at the same time tries to make them happy. Historically, although the need for female labour force has maintained its importance in every period, its importance is increasing day by day in today's challenging working life. In addition to experiencing the problems experienced by male employees in all kinds of working environments, female employees have had to cope with many different problems arising from being a woman and a mother. Day by day, the status of women in the labour market and the way they work have also changed.

From past to present, the meanings attributed to motherhood have changed, and new forms of motherhood have emerged with periodic names and definitions. In the 16th century, it is known that the compassion shown by mothers to their children was considered a sin, while in the 18th century, on the contrary, mothers who showed compassion to their children were accepted. This process, which was shaped with the existence of the child, meant more children and more labour force in pre-industrial societies. In this context, the high number of births of women brought functionality to the forefront. The same definition can be made for factories after the industrial revolution. Today, this attitude continues in the same way in different cultures. However, when we look at the process in general, it is noteworthy that the position of motherhood is determined according to the centre where women position their children. The globalisation process, which started to make its impact felt in both socio-cultural life and the economic process since the late 1980s and has gained momentum until today, has led to the emergence of various dynamics in terms of family relations and the meanings attributed to the child. Thus, urbanisation, migration, poverty, specialisation in professional life and the diversification of the division of labour have brought about significant changes and transformations in the daily lives of

women as in every field. The reasons such as women's entry into working life, the necessity of travelling and residing in different cities to complete their professional formation, the desire to advance their careers, the increase in divorce rates, the increase in the economic and personal responsibility of raising children have caused the issue of parenthood to be reconsidered between couples. Today, the role of motherhood, in which the responsibilities in the family are mostly on the shoulders of women, has taken on a wide range that includes processes related to the use of time, energy and space for women.

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Considering the living conditions in today's world, it is becoming more and more difficult to provide for the family, and therefore the main reason for most women to start working is economic concerns. As a result, when the conceptualisation of motherhood on a social scale is considered, there have been large-scale changes from the past to the present. If what is required from women in working life is to support production and to be a qualified employee, it should be realised that 'what is being is mother' and 'what is being done is work', and the idea that women cannot be efficient enough in working life because they are mothers is an opinion that needs to be discussed.

The main purpose of this study is to reveal the difficult choices that women who try to fulfil their motherhood roles are forced to make in their working lives due to the ideology of motherhood, which is tried to be legalised with stereotypes on a social plane, as well as the problems they experience while coping with this situation and the change that motherhood, one of the female identities, has undergone from past to present, with theoretical background and socio-psychological analysis. The population of the study is Izmir and in-depth interviews will be conducted with women in the role of mothers working in textile in Bornova district with the snowball sampling method. The data collected will be analysed using the 'phenomenological research design', one of the qualitative research designs.

Keywords: Motherhood, Work, Social Change

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

COVID-19 DÖNEMİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN HEM ANNE HEM DE EŞ OLARAK YAŞADIKLARI DEZAVANTAJLAR VE DUYGUSAL KAYGILAR⁸ DISADVANTAGES AND EMOTIONAL CONCERNS EXPERIENCED BY NURSES WORKING DURING THE COVID-19 PERIOD AS BOTH MOTHERS AND WIVES

Dr. Dilek GÜL, dilek_rose@hotmail.com- 0000-0003-4055-9063

Prof. Dr. Şeref ULUOCAK, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
uluocaks@gmail.com-0000-0002-8467-6950

ÖZET

Bu çalışma kapsamında sağlık çalışanları olarak hemşirelerin hem anne hem eş olarak pandemi dönemi gibi riskli zamanlarda çalışma durumlarına ilişkin yaşadıkları dezavantajlar ve bu dezavantajların oluşturduğu duygusal kaygılar üzerinde durulmaktadır. Bu anlamda çalışmamız ekseninde hemşirelerin söz konusu dönemde karşılaştıkları riskler sebebiyle oluşan duygusal faktörlerin etkisi ile hem mesleki sorumlulukları hem de aile içerisinde var olan rollerine ilişkin pek çok sorun alanının incelenmesi amaçlanmaktadır. Hemşirelerin hem anne hem eş hem de bir sağlık çalışanı olarak gündelik ve mesleki yaşamları içerisinde karşılaştıkları pek çok stres faktörleri sebebi ile yaşadıkları kaygı durumlarına ilişkin sağlık sistemi içerisinde ve sağlık politikaları ekseninde alınabilecek önlemlerin ne ölçüde yapılandırılıp yapılandırılmadığı problematiği ele alınmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın temel sayıltılarından biri, hemşirelerin yaşadıkları dezavantajların giderilmesi ekseninde çalışma ortamının yeniden yapılandırılması ve bu anlamda hemşirelerin sosyo-kültürel, ekonomik ve politik pek çok alanın yanı sıra psiko-sosyal olarak da desteklenmelerinin gerekliliğine dayanmaktadır. Araştırma, temellendirilmiş kuram deseni çerçevesinde, nitel veri analizine uygun bir veri toplama tekniği olarak derinlemesine görüşmeler çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler MAXQDA programı ile temellendirilmiş kuram desenine uygun olarak eleştirel realist bir metodolojik çerçevede analiz edilmiştir. Eleştirel realist metodolojik bir perspektiften covid-19 döneminde çalışan hemşirelerin rolleri, eleştirel realizmin ontolojik ve epistemolojik sayıltıları çerçevesinde öncelikli olarak meta-teorik bir sorgulamaya tutulmuş, abdüksiyona ve retrodüksiyona dayalı akıl yürütme, kodlama ve analiz süreçleri gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın en temel bulguları arasında, katılımcıların covid-19 döneminde hem bir anne hem bir hemşire olarak aile üyelerine bu hastalığı bulaştırma korkusundan dolayı kaygılandıkları ve gerek mesleki rollerini gerekse de aile içerisindeki rollerini bu süreçte dengeleme/eşitleme konusunda zorluk yaşadıkları vurgusu yer almaktadır. Bunun yanı sıra katılımcıların mesleki sorumluluklarını yerine getirirken aynı zamanda covid-19 hastalığının muhtemel taşıyıcısı olarak görüldüklerinden dolayı damgalanma sürecini ve bu nedenle oluşan suçluluk duygusunu yaşadıkları da gözlemlenmiştir. Bu süreç içerisinde oluşan risk faktörlerinin hem psikolojik hem bedensel yansımalarını taşıyan hemşireler ekseninde oluşturulabilecek psiko-eğitimlerin yanı sıra uygun çalışma koşullarının sağlanması önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel realizm, Abdüksiyon, Retrodüksiyon, Kaygı, Korku, Psiko-Eğitim

ABSTRACT

Within the scope of this study, the disadvantages experienced by nurses as healthcare workers, both as mothers and wives, regarding their working situations in risky times such as the pandemic period, and the emotional concerns caused by these disadvantages are emphasized. In this sense, in the axis of our study, it is aimed to examine many problem areas related to both their professional responsibilities and their roles in the family, with the effect of emotional factors caused by the risks faced by nurses in

⁸ Bu makale Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Bölümü'nde Prof. Dr. Şeref ULUOCAK'ın danışmanlığı ile hazırlanan "Covid-19 Döneminin Yarattığı Toplumsal Değişme Sürecinin Hemşirelerin Mutluluk Tanımlamaları Üzerindeki Etkisinin Eleştirel Realist Bir Perspektiften Değerlendirilmesi" başlıklı doktora tezi temel alınarak hazırlanmıştır.

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

the period in question. The problematic of whether the measures that can be taken within the health system and on the axis of health policies regarding the anxiety situations experienced by nurses due to many stress factors they encounter in their daily and professional lives as mothers, spouses and health professionals are discussed or not. In this context, one of the main assumptions of the research is based on the necessity of restructuring the working environment in order to eliminate the disadvantages experienced by nurses, and in this sense, nurses should be supported psycho-socially as well as in many socio-cultural, economic and political areas. The research was carried out within the framework of in-depth interviews as a data collection technique suitable for qualitative data analysis within the framework of the grounded theory design. The obtained data were analyzed in a critical realist methodological framework in accordance with the theory design based on the MAXQDA program. From a critical realist methodological perspective, the roles of nurses working in the covid-19 period were primarily subjected to a meta-theoretical inquiry within the framework of the ontological and epistemological assumptions of critical realism, and reasoning, coding and analysis processes based on abduction and retroduction were carried out. Among the most basic findings of the research is the emphasis that the participants, as both a mother and a nurse, were worried about the fear of infecting their family members during the covid-19 period and that they had difficulty in balance/equalizing both their professional roles and their roles in the family in this process. In addition, it was observed that while the participants fulfilled their professional responsibilities, they also experienced the stigmatization process and therefore the feeling of guilt because they were seen as possible carriers of the covid-19 disease. In addition to the psycho-training that can be created on the axis of nurses who have both psychological and physical reflections of the risk factors that occur during this process, it is important to provide appropriate working conditions.

Keywords: Critical realism, Abduction, Retroduction, Anxiety, Fear, Psycho-Education

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÖZEL SEKTÖRDE MUHASEBE ALANINDA ÇALIŞAN KADINLARIN ÇALIŞMA HAYATINDA YAŞADIKLARI PROBLEMLER

PROBLEMS EXPERIENCED BY WOMEN WORKING IN THE FIELD OF ACCOUNTING IN THE PRIVATE SECTOR IN WORKING LIFE

Elif ÖZDEMİR, Yalova Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri
İlişkileri Anabilim Dalı, İnsan Kaynakları ve Çalışma İlişkileri, elifkocabiyik@gmail.com-

ORCID:0009-0007-8076-9598

Prof. Dr. Elif YÜKSEL OKTAY, Yalova Üniversitesi, Kadın ve Aile Araştırmaları Uygulama ve
Araştırma Merkezi, elif.oktay@yalova.edu.tr -ORCID: 0000-0002-6273-6633

ÖZET

Mali müşavir unvanına sahip olmayan, serbest muhasebeci ve mali müşavirlerin mali defterleri hazırlamaları için istihdam ettikleri, firmalarda muhasebeye ilişkin işleri yerine getiren, kayıtları tutan çalışanlara ön muhasebe uzmanı veya muhasebe elemanı unvanı verilmektedir. Genellikle özel sektörde çalışmakta olan ön muhasebe elemanlarında günümüzde çoğunlukla lisans mezunu olma, ön muhasebe programlarını iyi bilme ve tek düzen hesap planına hakim olma gibi yetkinlikler aranır. Cari hesapların doğru çalışmasını sağlarlar. Şirkete ait çek-banka-kasa hareketlerini kullanılan programa kaydederler ve borç alacak raporlarını hazırlarlar.

1970'lere kadar erkek mesleği olarak görülen muhasebecilik mesleğinde kadınlar 1970'lerden itibaren yoğun bir şekilde yer almaya başladılar. Literatürde serbest muhasebecilik ve mali müşavirlik mesleği ile yeminli mali müşavirlik mesleğini icra eden muhasebeciler üzerine yapılmış çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmaların küçük bir kısmı kadınlar ile ilgilidir. Çalışmamızın konusu ise ön muhasebe uzmanı veya muhasebe elemanı olarak istihdam edilen kadınların çalışma hayatında yaşadıkları sorunlardır. Literatürde, sadece bu konuya değinen çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan çalışmamız özgündür.

Çalışmada "ön muhasebe uzmanı veya muhasebe elemanı olarak istihdam edilen kadınların çalışma hayatında yaşadıkları sorunlar nelerdir?" sorusuna cevap aranmıştır. Muhasebe departmanında çalışan kadınların yaşadıkları sorunlara yönelik görüşleri, kavramlarla ilgili anlayışlarını, bakış açılarını ve süreçlere dair tecrübelerini ayrıntılı bir şekilde ortaya çıkarmak için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler tarafımızca hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma grubu Bursa, Yalova ve İstanbul illerinde faaliyet gösteren bazı işletmelerde ön muhasebe elemanı olarak çalışan 30 kadından oluşmaktadır. Katılımcılara kartopu yöntemiyle ulaşılmıştır. Kadınların tercihleri doğrultusunda yüz yüze, telefon aracılığı ile veya elektronik ortamda gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde 25 soru sorulmuştur.

Görüşmeler sonucunda elde edilen bazı bulgular aşağıdaki gibidir:

Muhasebeci kadınların, işyerinde sadece muhasebe alanındaki görevlerini yerine getirmeleri yeterli görülmemektedir.

Mali müşavirlik belgesine sahip olmadıkları için hak ettikleri saygı ve değeri görmemektedirler.

Aynı işi yapan erkeklere nazaran daha düşük maaş ile çalışmak zorunda kalmaktadırlar.

Genellikle mesleğe ilk başladıkları yıllarda asgari ücretin altında hatta çoğu zaman hiçbir ücret almadan çalıştırılmışlardır.

Meslek hayatlarında aynı bilgi ve tecrübeye sahip olmalarına rağmen yaptıkları işler genel olarak başka bir erkek muhasebeciye teyit ettirilmekte ve bu durum da çalışma motivasyonlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Uzun çalışma saatlerinde, stres ve baskı altında kalmaktalar

Psikolojik taciz ve mobbinge maruz kalmışlardır ve ayrımcılığa uğramışlardır.

Yukarıda yer alan tüm bu durumlar kadınlarda stres, tükenmişlik, özgüven kaybına sebebiyet vermiştir/vermektedir.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Katılımcıların çoğunluğu muhasebe mesleğini yapmak istemediklerini ve bu mesleği yapmak isteyen diğer kadın adaylara da eğer daha iyi alternatifleri var ise bu alternatiflere şans vermeleri gerektiğini, esnek çalışma saatlerinin fazla çalışmak olarak algılanması yanılsından kurtulunması gerektiğini, özellikle çalışma hayatının başında hiç ücret almadan veya asgari ücretin altında çalışmaya zorlanan kadın muhasebeciler için bir ücret politikası belirlenmesini istediklerini, daha iyi bir maaşın yanı sıra saygı görmek ve takdir edilmek ihtiyaçlarının da önemli olduğunu, işyerindeki yöneticilerin düzenli aralıklarla “Bir kadın çalıştırırken neye dikkat etmeli” konulu eğitimler almasının gerekli olduğunu, mesleğe yeni başlayacak olan kadın muhasebecilerin kendilerini ezdirmemelerini, dik durmalarını, yaptıkları işin ne kadar kıymetli bir iş olduğunu önce kendilerinin anlayıp sonra da bunu işverene anlatmaları gerektiğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, muhasebeci kadınlar, çalışma hayatı

ABSTRACT

Employees who do not have the title of a financial advisor, who are employed by independent accountants and financial advisors to prepare financial books, and who perform accounting-related work in companies and keep records are called pre-accounting specialists or accounting staff. Today, pre-accounting staff, generally working in the private sector, are mostly looking for competencies such as being a bachelor's degree graduate, knowing pre-accounting programs well and mastering the uniform chart of accounts. They ensure that current accounts work correctly. They record the check-bank-cash movements of the company in the program used and prepare debit-credit reports.

In the accounting profession, which was seen as a male profession until the 1970s, women have taken part intensively since the 1970s. In the literature, there are studies on accountants practicing the profession of independent accountancy and financial consultancy and certified public accountancy. A small part of these studies are related to women. The subject of our study is the problems experienced by women employed as pre-accounting specialists or accounting staff in working life. In the literature, there is no study addressing only this issue. In this respect, our study is unique.

The study sought an answer to the question "What are the problems experienced by women employed as pre-accounting specialists or accounting staff in working life?" was sought. The qualitative research method was used to reveal the views of women working in the accounting department about the problems they experience, their understanding of the concepts, their perspectives and their experiences with the processes in detail. The data were obtained using semi-structured interview forms we prepared. The research group consisted of 30 women working as pre-accounting staff in some Bursa, Yalova and Istanbul businesses. The interviews were conducted face-to-face, via telephone or electronically in line with the women's preferences. Twenty-five questions were asked in the interviews.

Some of the findings obtained as a result of the interviews are as follows:

- It is not considered sufficient for women accountants to fulfill only their duties in accounting at the workplace.
- They do not receive the respect and value they deserve because they do not have a financial consultancy certificate.
- They have to work with lower salaries than men doing the same job.
- Generally, when they started their professional career, they were employed below the minimum wage and often without any wage.
- Although they have the same knowledge and experience in their professional life, their work is generally confirmed by another male accountant, which negatively affects their motivation to work.
- They are under stress and pressure during long working hours
- They have been subjected to psychological harassment, mobbing and discrimination.
- All of the situations mentioned above have caused/are causing stress, burnout and loss of self-confidence in women.

The majority of the participants stated that they do not want to do the accounting profession and that other female candidates who want to do this profession should be given a chance if they have better alternatives, that the mistake of perceiving flexible working hours as overworking should be eliminated, and that they want a wage policy to be determined especially for female accountants who are forced to

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

work without any wages or below the minimum wage at the beginning of their working life, They stated that in addition to a better salary, they also need to be respected and appreciated, that managers in the workplace should receive regular training on "What to look for when employing a woman," and that women accountants who are new to the profession should not let themselves be oppressed, should stand up straight, and should first understand how valuable their work is and then explain this to the employer.

Keywords: Women, woman accountants, working life

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TÜRKİYE'DE TARIM SEKTÖRÜNDE ÇALIŞAN KADINLARIN SOSYAL GÜVENLİK BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

THE EVALUATION OF WOMEN WORKING IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF TÜRKİYE IN THE CONTEXT OF SOCIAL SECURITY

Gökay GÜN, Yalova Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, gkygun@gmail.com-ORCID: 0000-0002-7499-4664

Prof. Dr. Elif YÜKSEL OKTAY, Yalova Üniversitesi, Kadın ve Aile Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, elif.oktay@yalova.edu.tr -ORCID: 0000-0002-6273-6633

ÖZET

Birleşmiş Milletler her yıl 15 Ekim tarihini tarımda çalışan kadınlara dikkat çekmek için “Dünya Çiftçi Kadınlar Günü” olarak kutlamaktadır. Dünya Bankası’nın verilerine göre tarımda istihdam edilen kadın oranı gittikçe azalmaktadır. 1991 yılında yüzde 42 olan tarımda istihdam edilen kadın oranı, 2022 yılında yüzde 26’ ya düşmüştür. Türkiye’de ise tarımda çalışan 5.9 milyon kişinin 2 milyonunu kadınlar oluşturmaktadır. Tarım sektöründe çalışan kadınlar sosyal güvenlik yönüyle değerlendirildiğinde ise Sosyal Güvenlik Kurumu’na kayıtlı olanların sayısının erkeklere nazaran daha az olduğu söylenebilir. Kayıtlı kadınlar toplam çalışan kadınların maalesef onda biri civarındadır. Bunun sebepleri arasında tarım sektöründe küçük aile işletmelerinin yaygın olması, eğitim-öğretim ve bilgi eksikliği, tarım alanının kayıt dışılığa elverişli ortam sunması, sağlanacak sosyal güvenliğin ek bir maliyet olarak görülmesi, ataerkil yapının tarımsal kesimde hala keskin hatlarıyla var olması bu verilerin oluşmasına sebepler olarak ilk akla gelenlerdir.

Ülkemizde uygulanan sosyal güvenlik mevzuatı tarım alanında da önemli düzenlemeler içermektedir. Tarımda çalışanın sosyal güvenlik kapsamına alınması kişinin çalışma şekline göre değişmektedir. Tarımda çalışan kişi kendi nam ve hesabına mı, bir veya birden çok işverene hizmet akdiyle tabi olarak mı yoksa tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz mi çalışmaktadır? sorularının cevabı ödenecek prim oranlarını, ödeme süresini ve ödemenin kim tarafından yapılacağı ile emeklilik için ödenmesi gereken prim gün sayısını belirlemektedir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nda tarımda çalışanın sigortalılığı için yukarıda belirtilen üç sigortalılık durumuna ayrı ayrı maddelerde cevap bulunmaktadır.

Kendi nam ve hesabına tarımla uğraşan kişinin sigortalılığının sağlanması için kayıtlı olduğu ilgili kuruluş ve oda tarafından Sosyal Güvenlik Kurumu’na kişiyle ilgili gerekli bilgiler elektronik ortamda bildirilmekte ve tescilleri sağlanmaktadır. Kendileri tarafından gerçekleştirilecek olan prim ödemelerini isterlerse Ocak-Haziran dönemi için Temmuz ayının sonuna kadar, Temmuz-Aralık dönemini kapsayan prim ödemelerini ise takip eden yılın Ocak ayı sonuna kadar ödeyebilmektedirler.

Bir veya birden çok işverenin yanında tarımda sürekli olarak çalışanların sigortalılığı işverenleri tarafından geç çalışmaya başladıkları tarihte elektronik ortamda yapılmaktadır ve primleri işverenleri tarafından takip eden ayın sonuna kadar ödenmek zorundadır.

Tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz çalışanların sigortalılıkları ise kendi beyanları ile gerçekleştirilmektedir. Müracaatlarını yaptıkları tarihten itibaren bu kişiler sigortalı sayılmaktadırlar. Kendileri tarafından gerçekleştirilecek olan prim ödemelerini de isterlerse Ocak-Haziran dönemi için Temmuz ayının sonuna kadar, Temmuz-Aralık dönemini kapsayan prim ödemelerini de takip eden yılın Ocak Ayı sonuna kadar ödeyebilmektedirler.

Bu çalışmada Türkiye’de tarım sektöründe çalışanların sosyal güvenliğine yönelik mevcut mevzuat ve teknik düzenlemeler kadınlar bağlamında incelenerek, bu sektörde istihdam edilen kadınların kayıtdışılık durumları değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tarım sektörü, kadın, sosyal güvenlik, kayıt dışı istihdam, Türkiye

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ABSTRACT

Every year, the United Nations celebrates October 15 as "International Farm Women's Day" to draw attention to women working in agriculture. According to World Bank data, the proportion of women employed in agriculture is decreasing. Forty-two percent of women employed in agriculture in 1991 dropped to 26 percent in 2022. In Turkey, 2 million of the 5.9 million people working in agriculture are women. When women working in agriculture are evaluated in terms of social security, it can be said that the number of women registered with the Social Security Institution is lower than that of men. Registered women are, unfortunately, around one-tenth of the total number of working women. The reasons for this are the prevalence of small family enterprises in the agricultural sector, lack of education, training and information, the fact that agriculture provides a favorable environment for informality, the social security to be provided is seen as an additional cost, and the patriarchal structure still exists in the agricultural sector.

The social security legislation implemented in our country includes important regulations in the field of agriculture. The social security coverage of agricultural workers varies according to the type of employment. The answer to the questions of whether the person working in agriculture works on his/her behalf and account, subject to one or more employers with a service contract, or discontinuously with a service contract in agricultural or forestry work determines the premium rates to be paid, the payment period and by whom the payment will be made. The number of premium days to be paid for retirement. Law No. 5510 on Social Security and General Health Insurance answers the three insurance mentioned above conditions for those working in agriculture in separate articles.

To ensure the insurance of those engaged in agriculture on their own behalf and account, the relevant organization and chamber electronically report the necessary information to the Social Security Institution. This ensures their registration. If they choose, they can make the premium payments themselves, with the deadline being the end of July for the January-June period and the end of January of the following year for the July-December period.

Those who work continuously in agriculture for one or more employers are insured electronically by their employers at the latest on the date they start working, and their premiums must be paid by their employers by the end of the following month.

For those who work in agriculture or forestry on a discontinuous basis with a service contract, the insurance process is straightforward. They can declare their status and are considered insured from the date of their application. If they wish, they can pay their premiums themselves, with the deadline being the end of July for the January-June period and the end of January of the following year for the July-December period.

In this study, the current legislation and technical regulations regarding the social security of agricultural workers in Turkey will be analyzed in the context of women, and the informal status of women employed in this sector will be evaluated.

Keywords: Agricultural Sector, women, social security, informal employment, Türkiye

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADINLARIN DİJİTAL YETKİLİLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluating of Women's Digital Skills

Doç.Dr., Esra Gökçen Kaygısız, Giresun Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
esra.kaygisiz@giresun.edu.tr, 0000-0002-4950-9508

Dr. Galip Cihan Yalçın, Bağımsız Araştırmacı, pgcy2014@gmail.com, [0000-0001-9348-0709](tel:0000-0001-9348-0709)

Doç. Dr. Sercan Edinsel, OSTİM Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, sedinsel@gmail.com, [0000-0003-2831-7504](tel:0000-0003-2831-7504)

Dr. Öğr. Üyesi Yeşim Ülgen Sönmez, Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, yu.sonmez@firat.edu.tr, 0000-0002-2090-0263

ÖZET

Sürekli değişen, çeşitlenen dijitalleşme sürecinde bireylerin, kurumların, devletlerin ayakta kalmak için dijitalleşmeye uyum sağlayabilecek nitelikte olması gerekmektedir. Bu da ancak bireylerin dijital becerilerini geliştirmekle olacaktır. Bir başka ifadeyle dijital yoğunluk arttıkça bireylerden beklenen dijital becerilerin de artması gerekmektedir. Aslında dijitalleşme insanlığın ve işletmenin tüm aşamalarını etkilediğinden, bir örgütün tüm seviyelerinde dijital yetkinlikleri olan çalışana ihtiyaç duyulmaktadır. Westerman'ın (2016) belirttiği gibi, "dijital dönüşüm bir kalbe ihtiyaç duyar" ve tüm işlerin büyük çoğunluğu temel düzeyde en azından dijital yetkinlik gerektirir. Bu nedenle, bireylerin bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin dijital yetkinlikleri kazanmaları ve mevcut yeteneklerinin geliştirmeleri, çalıştıkları işletmelerin ve yaşadıkları ülkelerin ekonomik ve sosyal büyümesi için stratejik öneme sahiptir. Ayrıca, dijital yetkinliklerin yokluğu ulusal üretimi ve yenilik yapma ve yeni teknolojileri benimseme yeteneğini ciddi şekilde etkileyebilir. Bu nedenle, demografik özelliklere bakılmaksızın, BT profesyoneli olsun veya olmasın, her birey için DS farklı düzeylerde gereklidir. Ancak maalesef dünyadaki birçok ülkede dijital yetkinliklerin kazanılmasında cinsiyet farklılıkları görülmektedir.

Bu noktadan hareketle çalışma, Avrupa Birliği tarafından yayımlanan Women in Digital Scoreboard 2024 raporunda yer alan Avrupa Birliği üye ülkelerindeki kadınların dijital yetkinlik puanlarının değerlendirilmesine odaklanmaktadır. Söz konusu raporda yer alan kriterler MEREC-ARLON hibrit yöntemleri ile ağırlandırılmakta ve puanlandırılmaktadır. Elde edilen bulgular, Türkiye'deki kadınların dijital yetkinliklerine ilişkin verilerin yer aldığı TÜİK verileri ile karşılaştırılmakta ve Türkiye'deki kadınların dijital yetkinliklerine ilişkin öneriler sunulmaktadır.

ABSTRACT

In the ever-changing and diversifying digitalization process, individuals, institutions and states need to be able to adapt to digitalization to survive. This can only be achieved by developing the digital skills of individuals. In other words, as digital density increases, the digital skills expected from individuals must also increase. Since digitalization affects all stages of humanity and business, employees with digital competencies are needed at all levels of an organization. As Westerman (2016) states, "digital transformation requires a heart" and the vast majority of all jobs require at least basic digital skills. Therefore, individuals gaining digital skills related to information and communication technologies and developing their existing skills are of strategic importance for the economic and social growth of the businesses they work for and the countries they live in. In addition, the absence of digital skills can seriously affect national production and the ability to innovate and adopt new technologies.

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Therefore, regardless of demographic characteristics, whether they are IT professionals or not, digital skills are required at different levels for each individual. Unfortunately, however, gender differences are observed in the acquisition of digital skills in many countries around the world.

From this point of view, the study focuses on the evaluation of the digital skills scores of women in the European Union member countries included in the Women in Digital Scoreboard 2024 report published by the European Union. The criteria in the report are weighted and scored with MEREC-ARLON hybrid methods. The findings are compared with the TÜİK data on the digital competences of women in Turkey, and suggestions are presented regarding the digital skills of women in Turkey.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

BİLİMİN CİNSİYETİ: BİLİM KADINLARININ BASINDA TEMSİLİ⁹

THE GENDER OF SCIENCE: REPRESENTATION OF FEMALE SCIENTISTS IN THE PRESS

Doç. Dr. Çağla KUBİLAY, Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi, caglakubilay@gmail.com, 0000-0001-6247-7136

ÖZET

Kadınların bilim dünyasına katılım oranları yıllar içerisinde artış göstermekle birlikte yapılan araştırmalar bilimin hâlâ çoğunlukla “erkeksi bir faaliyet” olarak tahayyül edildiğine işaret etmektedir. Bilimin kadınlara uygun olmadığı yönündeki güçlü kültürel önyargıların temelinde ise aile bireyleri, akranlar, öğretmenler ve ders kitaplarının yanı sıra medyanın rolü bulunmaktadır. Medya bir yandan “normal”, “doğal” ya da “tipik” olanı tanımlama gücüne sahip iken diğer yandan da özellikle bireylerin yakın çevrelerinde rol modellerinin olmadığı durumlarda bir meslek olarak bilimi ve bilim kadınlarını anlamak için önemli bir kaynaktır. Medya, kadınların ve kız çocuklarının bilime yönelmelerini teşvik edebileceği gibi onları bilimsel alandan dışlamaya ya da bilimin kadınlara uygun olmadığı düşüncesini üreterek katılımlarını sınırlandırmaya yol açabilir.

Medyanın sahip olduğu bu potansiyelden hareketle, Batılı yazında 1980’li yıllardan itibaren medya içeriklerinde bilim kadınlarının ne oranda ve nasıl, hangi stereotipler aracılığıyla temsil edildiğine dair çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Ancak Türkiye’de bilim kadınlarının medya içeriklerindeki temsili üzerinde durulmamıştır. Oysa Türkiye, özellikle bilimsel faaliyetin gerçekleştirildiği temel kurumsal yapılardan biri olan üniversitelerdeki kadın öğretim elemanlarının yüksekliği ile öne çıkar. Cumhuriyet’in kuruluş yıllarından itibaren uygulanan devlet politikalarının ve ayrıca 1980 sonrasında üniversitelerdeki dönüşümün etkisiyle kadınların akademik ve bilimsel dünyaya katılımları sürekli bir artış göstermektedir. 2024 yılı verilerine göre tüm üniversitelerde istihdam edilen kadın akademisyen oranı %46,4’tür. Her ne kadar dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi Türkiye’de de bilim dünyasındaki kadınlar toplumsal cinsiyete dayalı ayrışma örüntüleri ile karşı karşıya olsalar da üniversitelerin akademik kadrolarına kadınların katılımı Avrupa Birliği ve OECD ülkeleri ortalamasının üstündedir.

Türkiye’nin kendine özgü bu koşulları çerçevesinde, çalışma, basında yer alan bilim haberlerinde bilim kadınlarının temsiline odaklanmakta ve bilim kadınlarının görünürlük düzeyleri ile görünür oldukları bilim alanlarını incelemektedir. Çalışmanın temel sorunsalı, bilim haberlerinin toplumsal cinsiyete dayalı eşitsizlikleri koruyup güçlendirmeye mi yoksa bu eşitsizlikleri azaltmaya ya da ortadan kaldırmaya mı yönelik olduğudur. Bu bağlamda, gazeteler arasında bilim kadınlarının temsili arasındaki farklılıklar ve bu farklılıkların hangi alanlarda ortaya çıktığı çalışmanın yanıtlamaya çalıştığı temel sorulardır.

Araştırma sorularının yanıtlanabilmesi için farklı ideolojik yönelimlere sahip olan *BirGün*, *Hürriyet* ve *Yeni Şafak* gazetelerinin web sitelerinde 2019 yılı Ocak, Mayıs ve Eylül aylarında yayımlanan bilim haberleri temel alınmıştır. Dönemin seçiminde güncelliğin yanı sıra ulusal ya da küresel ölçekli meselelerin bilim haberlerinin gündemini işgal etmesinden doğan yanlılıktan uzak durma çabası etkili olmuştur. Zira 2020 yılında küresel bir salgın halini alan Covid-19 ve 6 Şubat 2023 tarihli

⁹ Bu bildiri özeti, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*’nin 2024 yılı 26 (2) sayısında “Ulusal Basında Bilim Kadınları: Toplumsal Cinsiyet Perspektifinden Bilim Haberlerine Yönelik Bir İçerik Analizi” başlığıyla yayımlanan makalemin verilerinin bir bölümüne dayanılarak hazırlanmıştır.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Kahramanmaraş depremleri nedeniyle sırasıyla tıp/sağlık bilimleri ile yer bilimlerine dair haberler yoğunluk kazanmıştır. Dolayısıyla çalışmada gündemin görece daha rutin olduğu 2019 yılı seçilmiştir. Ulaşılan toplam 527 haber üzerinden yapılan içerik analiziyle bilim kadınları, bilim adamlarıyla karşılaştırmalı olarak, haberlerde temsil edilme oranları, sözlerine ve etkinliklerine yer verilme sıraları, konular ve bilim alanları gibi parametreler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Ayrıca haberlerin görselleri de incelenerek görselde bulunanların cinsiyetlerine ve profesyonellik kategorilerine (mekân ve giysi) göre dağılımları analiz edilmiştir.

Sonuç olarak gazetelerde temsil edilen bilim kadınlarının oranının, Türkiye'deki bilim kadını oranın çok daha altında olduğu; bilim alanlarına göre dağılımlarında da benzer yetersiz temsillerin bulunduğu saptanmıştır. Bu sonuç, gazetelerin gerçek dünya verilerinin ötesinde bir eşitsizliğe yol açtığını göstermektedir. Ayrıca farklı politik yönelimlere sahip gazeteler arasındaki farklılıkların çok büyük olmaması bilim kadınlarının temsilindeki yetersizliklerin farklı ideolojik yönelimlerin ortak noktası olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: bilim kadınları, bilim haberleri, toplumsal cinsiyet, temsil, medya.

ABSTRACT

Despite the notable increase in the participation of women in scientific fields over recent decades, researches indicate that the perception of science as a predominantly "masculine activity" persists. The role of family members, peers, teachers, textbooks, and the media, among other factors, have contributed to the perpetuation of strong cultural prejudices that science is not a suitable pursuit for women. The media plays a pivotal role in defining what is perceived as "normal," "natural," or "typical" on the one hand, and serves as a crucial source of insight into the scientific profession and the experiences of women scientists, particularly for individuals who lack role models in their immediate environment on the other. It can facilitate the pursuit of science by women and girls, yet it can also impede their involvement by perpetuating the notion that science is not a suitable pursuit for women.

In light of the potential as mentioned above of the media, studies on how and to what extent and through which stereotypes female scientists are represented in media content have been conducted in the Western literature since the 1980s. Nevertheless, the representation of female scientists in media content has not been a prominent focus in Turkey. Turkey has a significant number of female faculty members in universities, which are key institutions for scientific activities. The participation of women in the scientific world has been on a steady increase due to the implementation of state policies since the founding years of the Republic and the transformation of universities after 1980. According to the most recent data from 2024, the percentage of female academics employed in all universities is 46.4%. Despite the gender-based segregation patterns that women in the scientific community in Turkey, as in many other countries around the world, continue to confront, the participation of women in the academic staff of universities is above the average of the European Union and OECD countries.

In light of the distinctive circumstances prevailing in Turkey, this study concentrates on the portrayal of women scientists in the context of science-related news coverage in the media. It seeks to ascertain the extent of visibility accorded to women scientists and the specific scientific domains in which they are represented. The study's primary objective is to determine whether science news is designed to perpetuate or reinforce gender-based inequalities or to reduce or eliminate these inequalities. This study aims to answer two main questions: first, how are women scientists represented across different newspapers, and second, in what areas do these representations differ?

To respond to the research questions, the study is based on the analysis of science news published in January, May, and September 2019 on the websites of *BirGün*, *Hürriyet*, and *Yeni Şafak* newspapers, which represent a range of ideological orientations. Furthermore, the period was selected to circumvent the potential bias that may arise from national or global issues that are particularly prevalent in the science news agenda. The global pandemic of 2020, caused by the Coronavirus, and the Kahramanmaraş earthquakes on February 6, 2023, led to an increase in news coverage of medical and health sciences and earth sciences, respectively. The study was therefore conducted in 2019 when the agenda was relatively more routine. The content analysis of 527 news articles evaluated women scientists in comparison with men. The analysis considered parameters such as the rate of their representation in the

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

news articles, the order in which their words and activities were covered, and the subjects and fields of science they were represented. Furthermore, the visuals of the news articles were examined, and the distribution of the visuals according to their gender and professionalism categories (places and clothing) were analyzed.

The study revealed a glaring disparity: the representation of women scientists in newspapers is far below the actual proportion of women scientists in Turkey. Furthermore, there is a striking lack of diversity in the distribution of these scientists across different scientific fields. This unequivocally demonstrates that newspapers perpetuate inequality beyond the data observed in the tangible world. Furthermore, the minimal discrepancies between newspapers with disparate political orientations indicate that the deficiencies in portraying women scientists are a pervasive issue across diverse ideological perspectives.

Keywords: female scientists, science news, gender, representation, media.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADINSALLAŞAN YAŞLILIKTA DİJİTAL GÖÇMEN KUŞAK, BEDEN İMAJI VE YAŞAM DOYUMU

THE DIGITAL IMMIGRANT GENERATION, BODY IMAGE, AND LIFE SATISFACTION IN RELATION TO THE FEMINIZATION OF OLD AGE

Dr. Öğr. Üyesi Nurten ELKİN, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,

nelkin@gelisim.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-9470-2702

Dr. Öğr. Üyesi F. Sıla AYAN, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,

fsayan@gelisim.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0576-1338

ÖZET

Toplumsal cinsiyet bireylerin ömürleri boyunca rolleri, hayata attıkları anlam, içkin kimlik inşası ve mutluluk düzeyini etkileyebilmektedir. Bu açıdan bireylerin yaşamlarından duydukları tatmin ve mutluluğun biyolojik, psikolojik ve sosyal iyilik halleri açısından önem arz ettiği söylenebilir. Yaşam doyumu genel olarak yaşamdan keyif alma hali ile ilişkilendirilen beklentilerin, isteklerin, gereksinim ve dileklerin karşılanması ve aralarında bir dengede durumunun olması, diğer bir deyişle kişinin beklentileriyle sahip olduklarının karşılaştırmasında elde edilen sonuçtur. Yaşam doyumu değerlendirilirken yaşamın geneline ilişkin bilişsel yargıları ve değerlendirmeleri baz almak gerekir. Yaşam doyumunu etkileyen faktörler farklı yaş dönemleri açısından değişkenlik gösterebilir. Özellikle orta yaş döneminden sonra fiziksel kondisyon, sağlık durumu, rol geçişleri, eş kaybı, üreme sistemindeki dönüşümler, bireyleri tüm yaşamlarının “bilançosunu” çıkarmaya itebilir. Yaş ile birlikte değişebilen ve yaşam doyumunu etkileyen faktörlerden birisi de bedene dair algı ve görünümünden memnun olma durumudur. Beden algısı, kişinin bedenine dair düşünce, davranış, duygu ve değerlendirmeleri kapsayan kompleks bir yapıdan oluşmaktadır. Beden algısı bireyin kimliğinin temel bileşenlerinden biri olup beden algısı, beden imgesi, vücut imajı gibi çeşitli şekillerde kullanılabilir. Beden imgesi çok boyutlu bir kavram olup bilişsel, algısal, davranışsal ve afektif bileşenlerden oluşmaktadır. Beden memnuniyetsizliği, beden imajının algılanması ve idealize edilmiş olan beden imajı arasındaki tutarsızlık olduğu sonucu çıkarılabilir. Beden algısı kişinin kendi bedenine dair inanç ve attığı değerleri içerse de çevreden tamamen bağımsız bir kavram değildir. Toplumsal güzellik standartları, toplumsal sorumluluk ve roller, medya ve kişiler arası iletişim faktörleri bu açıdan önem arz etmektedir. Sosyal medyanın aşırı kullanımı ve kişilerin sosyal medya personalarını yaratırken sahip oldukları kök inançlar beden algısı ve yaşam doyumu ile ilişkili olabilir. Buna ek olarak madde bağımlılıklarına benzer şekilde sosyal medya bağımlılığı da kişilerde duygudurum değişimine, davranışsal-bilişsel-duygusal meşguliye, zamanla giderek artan kullanımlar sonucunda tolerans gelişmesine, sosyal medya kullanılmadığında veya kullanımı kısıtlandığında hem fiziksel hem de duygusal anlamda sıkıntıların yaşandığı geri çekilme belirtilerinin oluşmasına, kişilerarası çatışma yaşanmasına, bir yoksunluk dönemi sonrası aşırı bir şekilde sosyal medyayı kullanmaya geri dönme durumu olan nüksetmeye sebep olmaktadır. Sosyal medya kullanımı, internet bağımlılığı ifadesinden farklı olarak patolojik kullanım olarak nitelendirilmektedir. Tolerans, geri çekilme, sosyal medyayı artan düzeyde kullanma, kontrolü kaybetmek, uzun iyileşme süreleri, kişilerarası ilişkilerde, sosyal ve mesleki alanda bozulma olması ve tüm bu olumsuz sonuçlara rağmen sosyal medyayı kullanmaya devam etmek davranışsal bağımlılık sendromu açısından yeterli olduğu bulunmuştur ve bu nedenle sosyal medya bağımlılığına uyarlanması için uygun gibi görünmektedir. Beden imajı, sosyal medyanın kullanımının artmasıyla birlikte internet personası üzerinden farklılık gösteren ve yaşam doyumu ile yakından ilişkili bir olgudur. Söz konusu değişkenler genellikle genç yaş grubunun problemi olarak düşünülmekte ve literatürdeki çalışmalar yaş ile ilişkili bir seçim yanılığı yaratmaktadır. Gelgelelim sosyal medya kullanımında dijital göçmen kuşak

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

olarak adlandırılan yaşlıların psikolojik yaşlanma dinamiklerinin beden algısı ve internet personası açısından nasıl etkilendiğine yer veren çok az sayıda araştırma mevcuttur. Bu konuda yapılabilecek ampirik araştırmalara ışık tutma amacıyla literatürdeki güncel araştırmaların ele alınması gerekmektedir. Toplumsal cinsiyet çalışmalarının kesişimsellik ilkesi açısından ele alınması kadınsallaşan yaşlılığın “genç” kabul edilen konulardan arındırılarak araştırılması anlamına gelmemelidir ve bu alanda daha fazla araştırma yapılarak yaşlılığın “gençleşen” yapısal değişimine gerontopsikolojik açıdan yaklaşmak gerektiği söylenebilir. Bu açıdan yaşlı kadınların beden algıları, yaşam doyumları ve günümüzün dijitalleşen dünyasındaki davranış örüntülerini inceleyen daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğu sonucuna varılabilir.

Anahtar Kelimeler: beden imajı, yaşlılığın kadınsallaşması, yaşam doyumu, sosyal medya bağımlılığı

ABSTRACT

Gender can affect individuals' roles, the meaning they attribute to life, the construction of their innate identity and their level of happiness throughout their lives. In this respect, it can be said that the satisfaction and happiness that individuals feel from their lives is important in terms of their biological, psychological and social well-being. Life satisfaction is generally the result obtained by meeting expectations, desires, needs and wishes associated with the state of enjoying life and having a balance between them, in other words, comparing what a person has with their expectations. When evaluating life satisfaction, cognitive judgments and evaluations about life in general should be taken as a basis. Factors affecting life satisfaction may vary in different age periods. Especially after middle age, physical condition, health status, role transitions, loss of spouse, transformations in the reproductive system may push individuals to draw a “balance sheet” of their entire lives. One of the factors that can change with age and affect life satisfaction is the perception of the body and the state of being satisfied with its appearance. Body perception consists of a complex structure that includes thoughts, behaviors, feelings and evaluations about the person's body. Body perception is one of the basic components of an individual's identity and can be used in various ways such as body perception, body image, and body image. Body image is a multidimensional concept and consists of cognitive, perceptual, behavioral, and affective components. It can be concluded that body dissatisfaction is the inconsistency between the perception of body image and the idealized body image. Although body perception includes the person's beliefs and ascribed values to their own body, it is not a concept completely independent of the environment. Social beauty standards, social responsibility and roles, media, and interpersonal communication factors are important in this respect. Excessive use of social media and the deep-rooted beliefs that people have when creating their social media personas may be related to body perception and life satisfaction. In addition, similar to substance addictions, social media addiction also causes mood changes, behavioral-cognitive-emotional preoccupation, tolerance development as a result of increasing use over time, withdrawal symptoms that cause both physical and emotional distress when social media is not used or its use is restricted, interpersonal conflicts, and relapse, which is the situation of returning to excessive social media use after a period of abstinence. Social media use is defined as pathological use, unlike the expression internet addiction. Tolerance, withdrawal, increased use of social media, loss of control, long recovery periods, deterioration in interpersonal relationships, social and professional areas, and continuing to use social media despite all these negative consequences have been found to be sufficient in terms of behavioral addiction syndrome and therefore seem suitable for adaptation to social media addiction. Body image is a phenomenon that varies from internet persona with the increase in social media use and is closely related to life satisfaction. The variables in question are generally considered to be a problem of the young age group, and studies in the literature create a selection error related to age. However, there are very few studies that include how the psychological aging dynamics of the older, referred to as the digital immigrant generation, are affected in terms of body perception and internet persona in social media use. In order to shed light on empirical studies that can be conducted on this subject, current studies in the literature should be addressed. Considering gender studies in terms of the intersectionality principle should not mean that feminizing old age is researched by purifying it from subjects considered “young”, and it can be said that more research should

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

be conducted in this field and the “younger” structural change of old age should be approached from a gerontopsychological perspective. In this respect, it can be concluded that more research is needed to examine the body perceptions, life satisfactions and behavioral patterns of older women in today's digitalized world.

Keywords: body image, feminization of old age, life satisfaction, social media addiction

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADINLAR İÇİN DİJİTAL DÜNYADA SOSYAL MEDYA KULLANIMI VE EMZİRME

SOCIAL MEDIA USE AND BREASTFEEDING FOR WOMEN IN THE DIGITAL WORLD

Öğr. Gör. Dr., Kadriye ESEN, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, kadriyeesen@sdu.edu.tr, ORCID NO: 0000-0002-9089-6263
Lecturer PhD., Suleyman Demirel University, Faculty Of Health Sciences, Midwifery Department

Doç., Çiğdem GÜN KAKAŞCI, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, ciidemkakasci@sdu.edu.tr, ORCID NO: 0000-0003-1951-563X
Assoc. Prof. Suleyman Demirel University, Faculty Of Health Sciences, Midwifery Department

ÖZET

Lancet raporunda, optimum emzirme uygulamaları sayesinde yılda 820.000'den fazla yaşamın kurtarabileceği bildirilmektedir. Bu sayı beş yaş altı çocuk ölümlerinin %13'üne eşittir. Düşük ve orta gelirli ülkeler emzirme sayesinde diyare vakalarının yarısına yakını ve solunum yolu hastalıklarının üçte birini azaltma potansiyeli taşımaktadır. Emzirmenin anne ve bebek için sağlık yararları iyi bilinmesine rağmen sadece anne sütüyle beslenmenin yaygınlığı istenilen düzeyde değildir. Bu nedenle farklı stratejiler, yöntemler benimsenmektedir. Emzirmeye dost olma kavramı için öncelikli öneriler savunuculuğun ve anneliğin korunmasına yönelik yasaların güçlendirilmesi, emzirme konusunda doğru uygulamaya dönüştürülebilecek bilgilerin daha etkin bir şekilde yayılması olarak bildirilmiştir. Ayrıca sosyal medyanın da dahil edildiği bu tür öneriler çerçevesinde hareket edebilmek için maliyet-etkinlik yaklaşımlarının kullanılması da önemli hale gelmektedir. Halk sağlığı alanında, farkındalık kampanyaları ve destek grupları sayesinde sağlık sonuçlarını iyileştirmek amacı ile sosyal medyayı kullanmaya yönelik ilgi giderek yaygınlaşmaktadır. Sosyal medyanın yaygın ve fazla kullanımı, sosyal medyayı kar amacı güden şirketler tarafından çeşitli veri odaklı hedef stratejiler aracılığıyla davranışları etkilemek için kullanılan güçlü bir platforma dönüştürmüştür. Kamu sağlığı açısından sosyal medya salgın, aşılama, bağımlılık, anne ve çocuk sağlığı alanında emzirme gibi birçok önemli kamu sağlığı önceliğini ele alarak önemli bir potansiyel barındırmaktadır. Akıllı telefon kullanımının artması ve sosyal medya platformlarına yaygın erişimle, sosyal medya grupları artık ebeveynlik desteğine ulaşmada önemli bir rol oynamaktadır. Küresel olarak 31 yaş üzeri nüfusun yüzde yetmiş beşi sosyal medya kullanmaktadır, bu da desteğe ve sosyal bağlantıya erişebilmek için büyük bir platform oluşturmaktadır. Teoriye dayalı yenilikçi analitik araçlar kullanarak araştırmacılar, hükümetler, sivil toplum örgütleri ve sağlık hizmeti sağlayıcıları gibi paydaşların sosyal medyayı stratejik olarak kullanarak ilgi alanlarını belirlemelerine, mesaj yayılımının en uygun modellerini tanımlamalarına, hedefli müdahaleler geliştirmelerine ve etkiyi izlemelerine yardımcı olabilmektedir. Bilginin güvenilirliğine ve başkalarının motivasyonlarına güven, empatik kolaylaştırma ve destek stilleri sonucunda bağlantı ve uyumun geliştiği durumlarda karşımıza çıkabilmektedir. Anneler, karar verme süreçlerini yönlendirmek için bir konu hakkında çok çeşitli görüşler aradıklarını bildirmektedir. Sosyal medya desteği ve bağlantısına duyulan ihtiyaç COVID-19 pandemisi sırasında artmış, yeni ebeveynleri mevcut fiziksel sosyal ağlarından izole etmiş ve yenilerinin gelişmesini engellemiştir. Kanıt incelemeleri, emzirme için yüz yüze desteğin en etkili olduğu sonucuna varmış olsa da sosyal medya işlevselliği, kullanımı ve inceledikleri veriler toplandığından beri önemli ölçüde değişmiştir. Günümüzde emzirme oranlarının hala istenen seviyede olmaması emzirmenin bilgisi ve tanıtımının tek başına yeterli olmadığının bir kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal medya destek gruplarının etkileşimli çevrimiçi emzirme toplulukları oluşturma becerisine ilişkin kanıtlar, kadınların emzirme başarısına olan güvenine vurgu ve hedeflerin emzirme sonuçları üzerindeki etkisi ışığında, sosyal bilişsel teorinin emzirme davranışlarıyla

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ilişkili faktörleri ve kadınların sosyal medya gruplarına üyeliklerinden nasıl etkilendiklerini anlamak için uygun bir çerçeve oluşturmuştur. Çevrim içi emzirme desteğinin verilmesi yaygınlaştıkça ve ulaşılabilirlik iyileştikçe, anneler bu yollarla etkileşime girmekte ve faydalarını bildirmektedir. Çalışmalarda bazı dezavantajları olsa da ülkeler genelindeki kadınlar için sosyal medya desteği faydalı bulunmaktadır. Önemli olan sosyal medya gibi yaygın bir bilgi aktarım kaynağının sağlık profesyonelleri sayesinde doğru bilgiye ve uygulamaya ulaşmada daha aktif olarak kullanılmasıdır. Bu nedenle sağlık profesyonellerinin ve daha geniş sağlık destek hizmetlerinin sosyal medya faydalarından nasıl yararlanabileceğini anlamak için daha fazla araştırma yapılması literatüre önemli katkılar sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, Emzirme, Kadın, Dijital.

ABSTRACT

The Lancet report states that more than 820,000 lives can be saved annually thanks to optimal breastfeeding practices. This number is equal to 13% of under-five child deaths. Low- and middle-income countries have the potential to reduce almost half of diarrhea cases and one-third of respiratory diseases thanks to breastfeeding. Although the health benefits of breastfeeding for mothers and babies are well known, the prevalence of exclusive breastfeeding is not at the desired level. For this reason, different strategies and methods are being adopted. The primary recommendations for the concept of breastfeeding friendliness have been reported as strengthening and laws for the advocacy and protection of motherhood, and more effective dissemination of information that can be translated into correct practice on breastfeeding. In addition, the use of cost-effective approaches is becoming important in order to act within the framework of such recommendations, which also include social media. In the field of public health, interest in using social media to improve health outcomes is increasingly widespread thanks to awareness campaigns and support groups. The widespread and excessive use of social media has transformed social media into a powerful platform used by for-profit companies to influence behaviors through various data-driven target strategies. Social media has significant potential in addressing many important public health priorities such as epidemics, vaccination, addiction, and breastfeeding in maternal and child health. With the increasing use of smartphones and widespread access to social media platforms, social media groups now play an important role in accessing parenting support. Seventy-five percent of the population over the age of 31 globally uses social media, creating a major platform for accessing support and social connection. Using innovative theory-based analytical tools, researchers can help stakeholders such as governments, civil society organizations, and healthcare providers strategically use social media to identify areas of interest, identify optimal patterns of message dissemination, develop targeted interventions, and monitor impact. Trust in the credibility of information and the motivations of others can emerge in situations where connection and rapport develop as a result of empathic facilitation and support styles. Mothers report seeking a wide range of views on a topic to guide their decision-making processes. The need for social media support and connection has increased during the COVID-19 pandemic, isolating new parents from their existing physical social networks and preventing new ones from developing. While evidence reviews have concluded that face-to-face support for breastfeeding is most effective, social media functionality, use, and the data they review have changed significantly since they were collected. The fact that breastfeeding rates are still low today is evidence that breastfeeding information and promotion alone are not enough. Given the evidence on the ability of social media support groups to create interactive online breastfeeding communities, the emphasis on women's confidence in breastfeeding success, and the impact of goals on breastfeeding outcomes, social cognitive theory provides a suitable framework for understanding factors associated with breastfeeding behaviors and how they are influenced by women's membership in social media groups. As online breastfeeding support becomes more widespread and accessible, mothers are engaging with these channels and reporting benefits. Despite

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

some disadvantages, studies have found social media support to be beneficial for women across countries. What is important is that a widespread source of information, such as social media, is used more actively to access accurate information and practice through health professionals. Therefore, further research to understand how health professionals and wider health support services can benefit from social media could make significant contributions to the literature.

Keywords: Social media, Breastfeeding, Woman, Digital.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TOPLUMSAL GÜZELLİK STANDARTLARININ KADINLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ESTETİKSEL BASKILAR

THE IMPACT OF SOCIETAL BEAUTY STANDARDS ON WOMEN: AESTHETIC PRESSURES

Öğretim Görevlisi, Ahmet TÜRK, Sinop Üniversitesi Türkeli Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı
ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, shu.ahmetturk@gmail.com - 0000-0001-5782-3794

Sosyal Hizmet Uzmanı, Sena TÜRK, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı
Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, shu.senakaya@gmail.com - 0009-0002-3630-9045

ÖZET

Toplumdan topluma farklılık gösteren ve kültürel olgular bağlamında şekillenen güzellik algıları, insanlık tarihin hemen hemen her döneminde ilgi çeken bir konu olmuştur. Günümüz toplumlarında ise kitle iletişim araçları, sosyal medya platformları ve popüler kültürün etkisiyle birlikte yaygınlaşan güzellik standartları, kadınlar üzerinde yoğun bir baskı oluşturmaktadır. Modern reklamcılık yöntemleri, perakendecilik ve çeşitli satış stratejileri de her geçen gün yeni güzellik algılarının doğmasına yol açmakta ve kadınlara “şimdi ve “şu anda” moda olan beden imajına uymaları konusunda üstü kapalı baskılar oluşturmaktadır. Özellikle medya platformları, toplumlardaki güzellik standartlarını şekillendiren en güçlü araçlardan birisi haline dönüşmüştür. Diziler, filmler, televizyon programları, reklamlar ve sosyal medya uygulamaları ideal olan güzellik ölçütlerini sürekli olarak pekiştirmekte ve bu ölçütlere uymayan kişileri dolaylı olarak değersizleştirmektedir. Sosyal medya platformları için oluşturulan fotoğraf düzenleme programları, filtreler, bu platformlarda yapılan yorumlar ve paylaşılan içerikler gerçek dışı güzellik algılarını beslemektedir. Bu kapsamda özellikle sosyal medya platformlarında sıklıkla vurgulanan ideal vücut imajlarının, küresel ölçekteki güzellik tercihlerini belirlediği ve bireylerin duygusal, sosyal ve ruhsal sağlıklarını önemli ölçüde etkilediği görülmektedir. Nitekim neredeyse imkansız olarak adlandırılabilir güzellik standartlarını karşılamak için yaşanan mecburiyet duyguları ve bu standartları karşılayamamanın meydana getirdiği suçluluk ve yetersizlik hisleri, kadınların genel iyilik hallerinin derinden sarsılmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle günümüzde pek çok kadının kozmetik cerrahiye sıklıkla yöneldiği ve estetik ameliyatların çocuk yaşlara kadar indiği görülmektedir. Kadınlara arzu ettikleri vücut imajlarına kavuşabilmeleri adına “mükemmel” vücut vaat eden güzellik endüstrisi, kadınlar üzerindeki bu baskıları kendi amaçları doğrultusunda fırsata çevirebilmektedir. Öte yandan bu hizmetlerin yüksek ücretler karşılığında sunuluyor olması, merdiven altı güzellik merkezlerinin doğmasına, bu merkezlerde uzman olmayan kişiler tarafından yasal olmayan cerrahi müdahalelerin gerçekleşmesine ve sonuç olarak kişilerin ciddi sağlık sorunları yaşamalarına neden olabilmektedir. Estetik cerrahinin yaygınlaşmasının olumsuz bir başka sonucu ise kadınların kendi bedenleri üzerindeki kontrolü kaybetmelerine ve söz konusu cerrahi uygulamalara bağımlı hale gelmelerine yol açabilmesidir. Estetik müdahaleler, başlangıçta kişinin fiziksel görünüşünü değiştirmeye ve iyileştirmeye yönelik müdahaleler olarak uygulansa da bazı durumlarda bağımlılık haline dönüşebilmektedir. Bu noktada kişi sürekli olarak estetik prosedürlere başvurmakta ve dış görünüşünde meydana gelen değişimler, psikolojik bir ihtiyaç haline dönüşebilmektedir. Dolayısıyla birey çeşitli cerrahi operasyonları, botoks, lazer ve dolgu gibi işlemleri yaptırır dahi tatmin duygusuna ulaşamamakta ve yeterince “mükemmel” olmadığı duygusuna kapılarak bu işlemleri haddinden fazla yaptırma eğilimine girebilmektedir. Bu durumun altında ise bireysel sebeplerin yanı sıra toplum tarafından kabul görme ve beğenilme arzularının da önemli derecede yer aldığı düşünülmektedir. Öte yandan kadınlar yalnızca estetik müdahalelerle nedeniyle değil uzman gözetimi altında oluşturulmayan sağlığa zararlı diyet programları sebebiyle de ciddi şekilde sağlık sorunları yaşayabilmektedir. Sağlıksız diyetler genellikle hızlı kilo kaybı vaadiyle yapılan, dengeli beslenme ve vücut ihtiyaçlarını göz ardı eden programlardır. Bu tür diyetler, kişilerin fiziksel

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

sağlıklarının yanı sıra ruhsal sağlıklarını da olumsuz şekilde etkilemekte ve ciddi yeme bozukluklarının (anoreksiya nervoza ve bulimia nervoza gibi) önünü açabilmektedir. Sonuç olarak toplumsal güzellik standartlarının kadınlar üzerinde oluşturduğu baskılar, kadınların dış görünüşleri konusunda sürekli olarak kaygı yaşamalarına, bu baskılarla başa çıkabilmek adına ciddi sağlık problemleriyle karşılaşabilmelerine, özgüven eksikliğine, benlik saygısında düşüşe ve hatta çeşitli psikolojik sorunlar yaşayabilmelerine neden olabilmektedir. Dolayısıyla literatür taramasına dayalı derleme niteliğinde olan bu çalışmada, toplumsal güzellik standartlarının kadınlar üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda konu hakkında yürütülmüş bilimsel çalışmalar taranmış, bu çalışmalar sonucunda elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve konu üzerine çeşitli önerilerde bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Güzellik algısı, estetiksel baskı, kadın

ABSTRACT

Beauty perceptions, which differ from society to society and are shaped by cultural phenomena, have been a subject of interest throughout human history. In today's societies, beauty standards—widespread through the influence of mass media, social media platforms, and popular culture—place intense pressure on women. Modern advertising methods, retailing practices, and various sales strategies also contribute to the emergence of new beauty ideals daily, creating implicit pressures for women to conform to the "now and in-the-moment" fashionable body image. Media platforms, in particular, have become some of the most powerful tools for shaping beauty standards in society. TV series, movies, television programs, advertisements, and social media applications constantly reinforce ideal beauty standards and indirectly devalue those who do not conform to these ideals. Photo editing programs, filters created for social media platforms, as well as comments and content shared on these platforms, all contribute to unrealistic beauty perceptions. In this context, it is evident that ideal body images, frequently emphasized on social media platforms, shape beauty preferences on a global scale and significantly impact individuals' emotional, social, and mental health. In fact, the pressure to meet beauty standards—often nearly impossible to achieve—along with the feelings of guilt and inadequacy that arise from failing to meet them, can severely affect women's overall well-being. As a result, many women today frequently turn to cosmetic surgery, and in some cases, aesthetic procedures are performed as early as childhood. The beauty industry, which promises women the "perfect" body to help them achieve their desired image, can turn the pressure on women into opportunities for its own gain. However, the high cost of these services can lead to the rise of unlicensed beauty centers, where illegal surgical procedures are performed by non-specialists, resulting in serious health risks. Another negative consequence of the widespread use of aesthetic surgery is that women may lose control over their bodies and become dependent on these procedures. Although cosmetic interventions are initially intended to enhance one's physical appearance, they can, in some cases, develop into an addiction. At this point, individuals may repeatedly seek aesthetic procedures, with changes in their appearance becoming a psychological need. As a result, even after undergoing various surgical operations or procedures such as Botox, laser treatments, or fillers, individuals may struggle to feel satisfied and may excessively pursue these treatments, feeling they are never "perfect" enough. Beyond personal reasons, the desire for social acceptance and admiration is also thought to play a significant role in this behavior. On the other hand, women can experience serious health problems not only from aesthetic interventions but also from unhealthy diet programs that are not designed under expert supervision. These diets often promise rapid weight loss while ignoring balanced nutrition and the body's needs. Such programs negatively impact both mental and physical health and can lead to serious eating disorders, such as anorexia nervosa and bulimia nervosa. As a result, the pressure of societal beauty standards can cause women to constantly worry about their appearance, face serious health risks while trying to cope with these pressures, suffer from low self-confidence and decreased self-esteem, and even experience various psychological issues. Therefore, this study aims to examine the effects of social beauty standards on women. To achieve this, relevant scientific studies were reviewed, their findings evaluated, and various recommendations were made on the subject.

Keywords: Perception of beauty, aesthetic printing, woman

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

İDEOLOJİK AYGIT OLARAK MEDYA: MEDYADA KADIN İMGESİNİN TÜRKİYE' DEKİ REKLAMLAR ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

MEDIA AS AN IDEOLOGICAL DEVICE: AN EXAMINATION OF THE IMAGE OF WOMEN IN THE MEDIA THROUGH ADVERTISEMENTS IN TURKEY

Yüksek Lisans Öğrencisi, Elif Çelik, Sinop Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
krcgm_20@hotmail.com- 0009-0005-4873-3355

ÖZET

Fransız devrimi sırasında ortaya çıkan ideoloji kavramı, bir insan ve toplumun benimsediği egemen fikir ve düşünce sistemi olarak tanımlanmıştır. Fransız İhtilali ile birlikte dünyaya yayılarak günümüzde önemli bir kavram haline gelmiştir. İdeoloji, siyasal toplumsal bir doktrin oluşturan toplumsal sınıfın düşüncelerine yön veren fikirler bütünüdür. İdeoloji, toplumsal bağlantılar içinde olma durumu olarak tanımlanmıştır. İdeoloji ve ideolojik aygıtlar ile ilgili yapılan çalışmalarda akla gelen ilk ve en önemli isimlerden biri olan Althusser, ideolojiyi hayat ile başlayıp, varlığını hayat pratiğinden alan bir kavram olarak ifade etmiştir. Günümüzde ise İdeolojiler genel hatlarıyla uyumsuzluğa meydan vermeyen toplumsal birliği sağlamak, egemenliği, yönlendirerek yönetmeyi planlayan veya elde tutmayı sağlayan en önemli araç haline gelmiştir. İdeolojiye farklı tanımlar getiren düşünür ideolojinin maddi sınıfsal nitelikte oluşu ve toplumsal siyasal roller üstlenen zihinsel bir şema olarak ideolojileri devletin baskı aygıtlarının yaptırım ayağını işleyen aygıt olarak tanımlamıştır. İnsanların iletişim halinde olma durumunu ifade eden medya ise, ideoloji gibi insanların birbirleriyle iletişim halinde olması kavramını ifade etmektedir. Bir ideolojik aygıt olarak tanımlanan medya, egemen sınıfın ve iktidarın, ideolojilerini devam ettirmek için başvurduğu ve en faal olduğu alanlardan biri olmuştur. Reklam ise medyanın önemli ve ideolojilere en çok hizmet eden unsurunu haline gelmiştir. Reklamlar, ürün satıyormuş gibi görünse de, aslında insanlara imgelerle farklı ideolojileri dayatmaya çalışmaktadırlar. Reklamlar, arka planda tüketim kültürünün ideolojisini ve kapitalizmin tüketim ideolojisini sattığı en etkili yol olmuştur. Aynı zamanda reklamlar yayımlandıkları zamanın kültürel değişimlerine de yön vermeye çalışmışlardır. Reklamlar, ideolojilere dayandırılarak, insanların eğilim ve zaafına odaklanarak imgelere doğru yönlendirme görevi üstlenmiştir. İdeolojiler, reklamların içinde imgeler kullanarak, sözel ve görsel efektlerle insanlar için dikkat çekici olmaya çalışmaktadır. Böylece ideolojiler reklamlar üzerinden daha fazla kendini gerçekleştirme imkânı bulur. Bu imgeler ise reklamlarda en çok kadını kullanılır. Reklamlarda, kadınlara yönelik olsun veya olmasın gündelik hayatta kişisel bakım ürünleri gibi ürünlere gizlenen ideoloji öznelere mutlu olmayı, sağlıklı olmayı güzelliğe dayandırmaktadır. Medya ve reklamlarda kadın figürü günümüzde hala ataerki bakış açısıyla şekillenerek kalıplara sokulmaya çalışılmaktadır. Reklamlarda kadın bedeni, egemen ideolojilere göre tasvir edilerek ortaya koyuluyor. Kadın, medyada fedakâr eş, ev hanımı, anne, kız evlat, ya da seks aracı olarak göz önüne sergileniyor. Kadın, medyada ancak fedakâr veya cinsel obje görevini üstlenerek var olabiliyor. Kadın bu özellikleriyle tüketim ideolojisinin zihinlere yerleşmesine aracılık etmiştir. Reklam imgeleri haline gelen kadın bedeni, egemen ideolojinin çizdiği “estetik, genç, zayıf, makyajlı, güzel, seksi...” gibi kalıplarla belirlenmiştir. Kadının güzel, estetik ve genç olması başarılı ve mutlu olması ideolojisi empoze edilmiştir. Toplumda, kadınları bu kalıplar içine sokarak mutlu ve başarılı sayma olarak dayatan bir ideolojinin varlığı hissedilmektedir. Kadınlar, reklamlardaki ideolojilerle iyi eş, fedakâr anne ve seksi kadın imajına yönlendiriliyor. Reklamlarda öne çıkan diğer bir konu kadının, ev işleriyle mutlu olması olarak karşımıza çıkmaktadır. Dikkat çekmeye çalışan, erkeği cezbeden kadın rolleri, kadın bedeninin ideolojiler için reklamlar yoluyla zihinlere çağrışım yapan başka bir yolu olmuştur. Türkiye de kadın imgesini kullanan reklamlar incelendiğinde birçok markanın, kadını ve bedenini özellikle teşhir edici, cinsiyetçi veya köleleştirerek metalaştırıldığı dikkat çekmektedir. Çalışmamızda medyada kadın imgesini özellikle toplumsal kitle için içerdiği gizli veya açık mesajlar bağlamında, egemen sınıfların, ideolojilerini benimsetmek adına medya aygıtını nasıl bir araç olarak

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

kullandıkları, kitleleri nasıl yönlendirdikleri ve yönettikleri göz önüne alınarak eleştirel bir yaklaşımla irdelenmeye çalışılmıştır. Çalışmamız ana hatlarıyla kapitalist sistemin medyada tüketim ve kültür endüstrisinin çokça başvurduğu özellikle reklam kuşağında kadının nasıl konumlandığı sorusuna odaklanmaktadır. Çalışmamız daha çok Türkiye'de yayınlanan reklamlar üzerinden nitel bir inceleme olduğu için, reklamların içerdiği mesaj ve ideolojileri incelemiş kadın imgesinin metalaştırılması ve bu durumun cinsiyetçi bir tutum olarak yansıtılması konularına değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İdeoloji, Medya, Reklam, Kadın.

ABSTRACT

The concept of ideology, which emerged during the French Revolution, was defined as the dominant idea and thought system adopted by a person and society. It spread to the world with the French Revolution and became an important concept today. Ideology constitutes the set of ideas that direct the thoughts of the social class that forms a political social doctrine. Ideology is defined as the state of being in social connections. Althusser, one of the first and most important names that comes to mind in studies on ideology and ideological devices, expressed ideology as a concept that starts with life and derives its existence from life practice. Today, ideologies have become the most important tool to ensure social unity that does not allow disharmony, to plan or maintain sovereignty by directing. The thinker, who brought different definitions to ideology, defined ideology as a material class-based nature and as a mental scheme that undertakes social and political roles, as a device that operates the sanction leg of the state's oppressive apparatus. The media, which expresses the state of being in communication, expresses the concept of people being in communication with each other, like ideology. Defined as an ideological tool, the media has been one of the areas where the ruling class and the government resort to and are most active in order to continue their ideologies. Advertisement has become the most important element of the media that serves ideologies the most. Although advertisements seem to sell products, they actually try to impose different ideologies on people with images. Advertisements have been the most effective way in which consumer culture sells its ideology and capitalism's consumer ideology in the background. At the same time, advertisements have tried to direct the cultural changes of the time they were published. Advertisements, based on ideologies, have undertaken the task of directing people towards images by focusing on their tendencies and weaknesses. Ideologies try to attract people's attention by using images in advertisements and with verbal and visual effects. Thus, ideologies find the opportunity to realize themselves more through advertisements. These images are mostly used in advertisements by women. In advertisements, whether they are for women or not, the ideology hidden in products such as personal care products in daily life bases happiness and being healthy on beauty. In media and advertisements, the female figure is still shaped by the patriarchal perspective and is tried to be put into molds. In advertisements, the female body is portrayed and presented according to dominant ideologies. Women are presented in the media as devoted wives, housewives, mothers, daughters, or sex tools. Women can only exist in the media by taking on the role of a devoted wife or a sexual object. With these characteristics, women have mediated the establishment of the ideology of consumption in the minds. The female body, which has become an image in advertisements, has been determined by the patterns drawn by the dominant ideology such as "aesthetic, young, thin, with make-up, beautiful, sexy...". The ideology that women are beautiful, aesthetic, young and successful and happy has been imposed. In society, the existence of an ideology that imposes women to be happy and successful by putting them into these patterns is felt. Women are directed to the image of a good wife, devoted mother, and sexy woman with the ideologies in advertisements. Another prominent issue in advertisements is that women are happy with housework. The female roles that try to attract attention and attract men have become another way for the female body to be evoked in the minds through advertisements for ideologies. When advertisements using the female image in Turkey are examined, it is striking that many brands commodify women and their bodies, especially by exposing, sexist or enslaving them. In our study, we have tried to critically examine the female image in the media, especially in the context of the hidden or overt messages it contains for the masses, by taking into account how the dominant classes use the media as a tool to impose their ideologies, how they direct and manage the masses. Our study mainly focuses on the question of how women are

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

positioned, especially in the advertising zone, which is frequently used by the consumption and culture industry in the media of the capitalist system. Since our study is a qualitative study on advertisements published in Turkey, we have examined the messages and ideologies contained in the advertisements, and we have touched on the issues of commodification of the female image and the reflection of this situation as a sexist attitude.

Keywords: Ideology, Media, Advertisement, Women.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİ SONRASI YER DEĞİŞTİREN KADINLARIN AFET VE DEPREM GÖÇÜ İLE İLGİLİ DENEYİMLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ELAZIĞ ÖRNEĞİ

EVALUATION OF THE EXPERIENCES OF WOMEN ON DISASTER AND EARTHQUAKE MIGRATION WHO RELOCATED AFTER THE KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKES: ELAZIĞ CASE

Dr. Öğr. Üyesi, Onur YERLİKAYA ŞAŞMAZ, Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, onury@firat.edu.tr ORCID ID: 0000-0002-4933-
6600

Doktora Öğrencisi, Gülsüm ALAN, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve
Kamu Yönetimi ABD alan.gulsum.23@gmail.com ORCID ID:0000-0001-9968-9351

Yüksek Lisans Öğrencisi, Berkay GÜR, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu
Yönetimi ABD, berkaygur01@gmail.com ORCID ID: 0009-0007-2920-1075

ÖZET

İnsanlar için fiziksel, ekonomik, sosyal, kültürel, doğal ve çevresel kayıplar doğuran, normal yaşam ve insan faaliyetlerini durdurarak veya kesintiye uğratarak toplulukları etkileyen, etkilenen topluluğun yerel imkân ve kaynaklarını kullanarak baş edemeyeceği, kriz yönetimi gerektiren doğa veya insan kökenli olay ve/veya olayların sonuçlarına afet denir. Afetlerin toplum üzerinde uzun süreli etkileri yalnızca fiziksel ve çevresel değil, sosyo-kültürel olarak da değerlendirilmelidir. Afetin psikolojik, sosyal ve kültürel etkilerinin iyileştirilmesi uzun bir sürece yayılabilmektedir. İnsanların afetle başa çıkma süreçleri genellikle bir felaketin ardından gerçekleşen iyileşme aşamalarının bir yansıması olarak ortaya çıkar. Afetle başa çıkma sürecinde bireylerin gösterdiği psikolojik tepkiler, stres belirtileri açısından çeşitlilik gösterir. Bu tepkiler, bireylerin değerlerine, kişisel deneyimlerine, dayanıklılık seviyelerine ve olayın etkilediği bölgenin çevresel faktörlerine bağlı olarak değişebilir. Afetzedeler arasında görülen bu farklı tepkiler, bireylerin yaşadıkları stresi işleme ve iyileşme sürecinde kendilerine özgü stratejiler geliştirmelerini sağlayabilir. Afet durumlarında etkili müdahale ve yardım, bireylerin psikolojik iyileşme sürecine önemli katkılarda bulunabilir. Bu nedenle afetzedelere yönelik destek hizmetleri ve toplumun dayanışma kültürü, felaket sonrası toparlanma sürecinde kritik bir rol oynar. Bir toplumda var olan dayanışma kültürü, o toplumun üyelerini birbirlerine karşı daha sorumluluk sahibi, hassas ve duyarlı davranmaya sevk edebilir. Dolayısıyla afet durumlarının yarattığı sorunlar ve risklerle mücadele kapsamında aslında sosyo kültürel yapı ve o yapıya ait değerlerin stratejik bir rolü vardır.

Afet sonrası ortaya çıkan davranışlardan biri de yer değiştirme veya göç eğilimidir. Afetin yarattığı tahribat sonrasında barınma, güvenlik ve temel ihtiyaçların karşılanmasında zorluk, afetin tekrarlanabilme ihtimali, birtakım psikolojik, ekonomik ve sosyal nedenler afetzedeleri geçici veya kalıcı, zorunlu ya da iradi göçe yönlendirebilmektedir. Bu çalışmanın temel kavramlarından biri olan deprem göçleri depremin yaşandığı bölgede meydana gelen tahribat sonrasında yaşam alanı daralan depremzedelerin yaşadığı ekonomik, sosyal, psikolojik ve zorunlu ihtiyaçlar karşısında insanların hayatta kalabilmek ve tekrar rutin hayatlarına devam etmek için bir kaçış durumu olarak da ifade edilebilir.

Bu çalışmanın amacı Kahramanmaraş Depremleri sonrasında Elazığ iline göç eden afetzede kadınların afet ve göç ile ilişkili deneyimlerini tespit etmektir. Yaşadıkları sorunlar, başa çıkabilme kapasiteleri, sosyal doku ile uyum, afet travması gibi konulardaki kişisel deneyimlerin ele alınacağı bu

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

çalışmada nitel bir araştırma yürütülecektir. Katılımcı grubun depremden etkilenen kadınlardan oluşmasının sebeplerinden biri kırılgan grupların afetlerden etkilenme olasılığının daha fazla oluşudur. Afettede kadınlar hem kendi adlarına hem de bir diğer kırılgan grup olan çocukları adına afetin etkilerini değerlendirebilirler. Aynı zamanda toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında yaşadıkları sosyal çevreyi değerlendirmeleri, toplumsal doku ile uyumla ilgili tespitlerde bulunmalarının zengin veri toplanmasını kolaylaştıracağı öngörülmüştür. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji kullanılacak, veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Araştırmanın katılımcı grubunun 30 kişiden oluşması öngörülmüştür gerekli bulunduğu takdirde bu sayı arttırılacaktır. Elazığ'da ikamet eden, yaşanan afet sebebi ile zorunlu veya tercihe bağlı göç deneyimi yaşamış afettede kadınlara kartopu örneklem yoluyla ulaşılabilecektir. Yapılacak görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilecek, elde edilen bulgular içerik analizi yöntemi ile çözümlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Kahramanmaraş Depremleri, Afet yönetimi, kırılgan gruplar, afet göçü, deprem göçü.

ABSTRACT

A disaster is defined as a natural or human-induced event and/or the consequences of events that cause physical, economic, social, cultural, natural and environmental losses for people, that affect communities by stopping or interrupting normal life and human activities, that the affected community cannot cope with using its local means and resources, and that requires crisis management. The long-term effects of disasters on society should be evaluated not only physically and environmentally but also socio-culturally. Improvement of the psychological, social and cultural effects of the disaster may spread over a long period of time. People's disaster coping processes usually emerge as a reflection of the stages of recovery following a disaster. The psychological reactions of individuals in coping with disaster vary in terms of stress symptoms. These reactions may vary depending on individuals' values, personal experiences, resilience levels and the environmental factors of the region affected by the event. These different reactions among disaster survivors may enable individuals to develop unique strategies for processing the stress they experience and for recovery. Effective intervention and assistance in disaster situations can make significant contributions to the psychological recovery process of individuals. Therefore, support services for disaster victims and the solidarity culture of the society play a critical role in the post-disaster recovery process. The solidarity culture existing in a society can encourage members of that society to act more responsibly, sensitively and sensitively towards each other. Therefore, within the scope of combating the problems and risks created by disaster situations, the socio-cultural structure and the values belonging to that structure have a strategic role.

One of the post-disaster behaviors is migration tendency. Difficulty in meeting shelter, security and basic needs after the destruction caused by the disaster, the possibility of recurrence of the disaster, some psychological, economic and social reasons may lead disaster victims to temporary or permanent, forced or voluntary migration. Earthquake migration, which is one of the basic concepts of this study, can also be expressed as an escape situation in order to survive and continue their routine lives again in the face of the economic, social, psychological and compulsory needs experienced by earthquake victims whose living space has shrunk after the destruction in the region where the earthquake occurred.

The aim of this study is to identify the disaster and migration-related experiences of disaster survivor women who migrated to Elazığ province after the Kahramanmaraş Earthquakes. In this study, a qualitative research will be conducted in which personal experiences on issues such as the problems they have experienced, coping capacities, harmony with the social fabric, and disaster trauma will be discussed. One of the reasons why the participant group consists of women affected by the earthquake is that vulnerable groups are more likely to be affected by disasters. Disaster-affected women can evaluate the effects of the disaster both on their own behalf and on behalf of their children, another vulnerable group. At the same time, it is envisaged that evaluating the social environment they live in the context of gender roles and making determinations about harmony with the social fabric will facilitate the collection of rich data. Phenomenology, one of the qualitative research designs, will be used in the study, and a semi-structured interview form created by the researchers will be used as a data collection tool. The participant group of the research is envisaged to consist of 30 people, and this

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

number will be increased if necessary. Disaster survivor women residing in Elazığ who have experienced forced or optional migration due to the disaster will be reached through snowball sampling. The interviews will be conducted face-to-face and the findings obtained will be analyzed by content analysis method.

Keywords: Kahramanmaraş Earthquakes, Disaster management, vulnerable groups, disaster migration, earthquake migration

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TOPLUMSAL CİNSİYETE DUYARLI AFET YÖNETİMİ: KADIN LİDERLİĞİ

GENDER-SENSITIVE DISASTER MANAGEMENT: WOMEN'S LEADERSHIP

Esin SAPÇI *

*Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık ve Bakım Hizmetleri Bölümü, Yaşlı Bakımı Programı, Gaziantep, Türkiye, akademisyenesinsapci27@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-9832-4948>

ÖZET

Afetler; fiziksel, ekonomik ve sosyal alanlarda kayıplara yol açarak bireylerin günlük yaşam rutinlerini sekteye uğratan ve bireylerin ya da toplumların kendi olanaklarıyla baş edemediği doğa, insan ya da teknoloji kaynaklı olaylar olarak tanımlanmaktadır. Bu olaylar, genellikle bir kriz olarak değerlendirilir ve etkin bir müdahale için çok paydaşlı ve kapsamlı bir afet yönetimi yaklaşımını zorunlu kılmaktadır. Afet Yönetimi, kamu yönetiminin merkezde olduğu, risklerin belirlenmesi, doğal, sosyal, beşeri ve teknolojik faktörlerin denetimi, karar vericiler ile tüm paydaşların eğitimi ve afet bilinci ile kültürünün oluşturulmasını içeren, planlamadan uygulamaya kadar tüm süreçleri kapsayan disiplinler arası, disiplinler ötesi ve transdisipliner bir alandır. Afet risklerinin tespiti, olası zararların önlenmesi için tahmin ve erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi, farklı afet türlerine yönelik planlamaların yapılması, afet eğitimleri ile farkındalık ve kapasitenin artırılması, afet anında hızlı müdahale yeteneğinin kurumsal ve toplumsal düzeyde güçlendirilmesi ve yeniden yapılanma ile rehabilitasyon hizmetlerinin sunulması gibi çok çeşitli kapsamlı faaliyetleri içermektedir. Bu kapsamda, Türkiye'nin de yer aldığı Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi (2015-2030) kapsamında kararlar alınmış ve toplumun afetlere karşı hassasiyetinin azaltılmasını ve afet yönetimi süreçlerinin her aşamasında kadınların katılımının artırılması hedeflenmiştir. Kadınlar, afet yönetiminde kritik paydaşlar olarak değerlendirilir; hane içi, yerel ve ulusal düzeyde bu süreçlerde önemli roller üstlenirler. Bu nedenle, afet yönetiminin toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Aynı zamanda strateji ve eylem planlarına toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle duyarlı adımlar atılarak kadın liderliğinin desteklenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, geliştirilecek afet yönetimi politikaları, merkezi ve yerel düzeyde eğitim, ekonomi, sağlık, medya, hukuk ve karar alma süreçlerine katılım gibi konuları göz önünde bulundurarak ve kadınların görüşlerini dikkate alarak şekillendirilmelidir. Doğal afetler karşısında toplumların bilinçlendirilmesi ve eğitimi için proaktif adımlar atılmalı ve afet yönetim politikaları geliştirilirken kadınların sürece aktif olarak dahil edilerek güçlendirilmeleri sağlanmalıdır. Kadınlar, afet yönetiminde önemli değişim aktörleri olup, afet planlaması, risk ve kriz yönetimi alanlarında karar alma süreçlerine katılımları ve liderlikleri kritik öneme sahiptir. Bu nedenle, kadınların pratik ve stratejik ihtiyaçlarının belirlenerek afet yönetimi politikalarına dahil edilmesi gerekmektedir.

Bu derlemenin amacı, toplumsal cinsiyete duyarlı afet yönetiminde kadın liderliğine dikkat çekmek ve ileride yapılacak araştırmalar için temel oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: lider, kadın, afet yönetimi

ABSTRACT

Disasters are defined as natural, human or technological events that disrupt the daily routines of individuals by causing physical, economic and social losses and that individuals or societies cannot cope with with their own means. These events are generally considered as a crisis and require a multi-stakeholder and comprehensive disaster management approach for an effective response. Disaster Management is an interdisciplinary, transdisciplinary and transdisciplinary field that includes the determination of risks, the control of natural, social, human and technological factors, the training of decision-makers and all stakeholders, and the creation of disaster awareness and culture, covering all processes from planning to implementation, with public administration at the center. It includes a wide range of comprehensive activities such as the identification of disaster risks, the development of forecasting and early warning systems to prevent possible damages, planning for different types of disasters, increasing awareness and capacity through disaster training, strengthening rapid response

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

capabilities at institutional and social levels in the event of a disaster, and the provision of reconstruction and rehabilitation services. In this context, decisions were taken within the scope of the Sendai Disaster Risk Reduction Framework (2015-2030), which Turkey is also a part of, and aimed to reduce the sensitivity of society to disasters and increase the participation of women at every stage of disaster management processes. Women are considered as critical stakeholders in disaster management; they undertake important roles in these processes at the household, local and national levels. Therefore, disaster management needs to be organized in a gender-sensitive manner. At the same time, sensitive steps should be taken in strategy and action plans with a gender equality perspective and women's leadership should be supported. In this context, disaster management policies to be developed should be shaped by considering issues such as education, economy, health, media, law and participation in decision-making processes at the central and local levels and by taking into account women's views. Proactive steps should be taken to raise awareness and educate societies against natural disasters and women should be actively included in the process and their empowerment should be ensured while developing disaster management policies. Women are important change actors in disaster management and their participation and leadership in decision-making processes in the fields of disaster planning, risk and crisis management are of critical importance. Therefore, women's practical and strategic needs should be identified and included in disaster management policies.

The purpose of this review is to draw attention to women's leadership in gender-sensitive disaster management and to provide a basis for future research.

Keywords: leader, woman, disaster management

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADINLARIN DEPREM HAZIRLIĞI VE DEPREM ALGISI: KORKU KÜLTÜRÜ MÜ, GÜÇLENME Mİ? WOMEN'S EARTHQUAKE PREPAREDNESS AND PERCEPTION: CULTURE OF FEAR OR EMPOWERMENT?

Öğr. Gör. Yılmaz KAPLAN, Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü,
yilmazkaplan@munzur.edu.tr - 0000-0002-3724-1911

Doç Dr. Yedigâr ÇEVİK DURMAZ, Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü,
ycevik@munzur.edu.tr, 0000-0001-6771-2430

ÖZET

Deprem, Türkiye gibi aktif deprem kuşağında yer alan ülkelerde, bireylerin ve toplulukların yaşamları üzerinde uzun vadeli etkiler bırakabilen en yıkıcı doğal afetlerden biridir. Deprem hazırlığı ve afet yönetimi, toplumun her kesimi için kritik önem taşıırken, toplumsal cinsiyet rollerinin bu süreçler üzerindeki etkileri de önemli bir araştırma alanıdır. Türkiye’de kadınların deprem hazırlığı genellikle toplumsal cinsiyet normları ve geleneksel rollerle şekillenmekte olup, ev içi sorumlulukları, afet hazırlığı ve yönetimine katılımlarını etkilemektedir. Kadınların bu süreçlerdeki korku, endişe ve güçlenme deneyimleri, toplumsal cinsiyet normları tarafından sınırlanan fırsatlar çerçevesinde şekillenmektedir.

Bu nedenle, kadınların deprem hazırlıklarına dair deneyimlerini ve duygusal tepkilerini anlamak, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın güçlenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Deprem hazırlığı sürecinde yaşanan korku ve endişelerin toplumsal cinsiyet normları ile etkileşimi ve bu süreçlerin güçlenme deneyimlerine nasıl dönüştüğü, çalışmanın odak noktalarından biridir. Kadınların afet hazırlığı ve yönetimi konusundaki engellerin toplumsal cinsiyet perspektifiyle değerlendirilmesi, bu süreçlerin kadın güçlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliği açısından nasıl geliştirilebileceği üzerine araştırma yapılmasını gerektirmektedir.

Amaç:

Bu derlemenin amacı, kadınların deprem hazırlığı süreçlerini ve bu süreçlerde yaşadıkları korku ve güçlenme deneyimlerini toplumsal cinsiyet perspektifiyle incelemektir. Kadınların afet hazırlığında karşılaştıkları zorlukları ve toplumsal cinsiyet normlarının bu süreçlerdeki etkilerini belirlemek ve güçlenme mekanizmalarını anlamak hedeflenmiştir.

Yöntem:

Bu çalışma, 2018-2023 yılları arasında yayımlanan literatür üzerine yapılan bir derlemedir. Google Scholar, PubMed, ve diğer akademik veri tabanları kullanılarak yapılan taramalar sonucunda "deprem hazırlığı", "kadın", "afet yönetimi" ve "toplumsal cinsiyet" anahtar kelimeleriyle ilgili makaleler incelenmiştir. Toplamda 25 makale, kadınların deprem hazırlığı ve bu süreçte yaşadıkları korku ve güçlenme konularına odaklanan nitel ve nicel çalışmalardan seçilmiştir.

Bulgular:

Kadınların deprem hazırlığı ve algısı üzerine yapılan araştırmalar, toplumsal cinsiyet perspektifinden önemli bulgular sunmaktadır. Örneğin, “Deprem mağduru kadınlarda psikolojik etkiler ve fiziksel aktivitenin iyileştirici rolü” başlıklı çalışma, fiziksel aktivitenin deprem mağduru kadınların psikososyal güçlenme sürecindeki iyileştirici etkisini incelemektedir. Bu çalışma, fiziksel aktivitenin kadınların deprem sonrası yaşadığı travmatik etkileri azaltmada önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Ayrıca, “Depremin Sosyolojisi: 6 Şubat Felaketinin Toplumsal ve Kültürel Boyutları” başlıklı makale, 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye’de yaşanan depremlerin toplumsal ve kültürel etkilerini sosyoloji perspektifinden ele almaktadır. Bu makale, kadınların deprem sonrası toplumsal rollerinde ve sorumluluklarında meydana gelen değişiklikleri vurgulamaktadır.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

BBC Türkçe tarafından yayımlanan “6 Şubat depremleri: Felaketler kadınları nasıl etkiliyor?” başlıklı makale ise, Türkiye ve Suriye’yi vuran depremlerin kadınlar üzerindeki etkilerini incelemektedir. Bu makale, kadınların deprem sonrası karşılaştıkları zorlukları ve bu zorluklarla başa çıkma stratejilerini detaylandırmaktadır. Genel olarak, bu araştırmalar, kadınların deprem hazırlığı ve algısı konusundaki deneyimlerini ve bu deneyimlerin toplumsal cinsiyet perspektifinden nasıl şekillendiğini anlamamıza yardımcı olmaktadır. Bu bulgular, deprem hazırlık ve müdahale süreçlerinde toplumsal cinsiyetin dikkate alınmasının önemini vurgulamaktadır.

Sonuç:

Bu derleme, kadınların deprem hazırlığı süreçlerinde toplumsal cinsiyet rollerinin belirleyici bir faktör olduğunu ve bu normların hem korku kültürünü hem de güçlenme süreçlerini etkileyebileceğini ortaya koymaktadır. Kadınlar, geleneksel rollerin getirdiği sınırlamalara rağmen, afet eğitimleri ve toplumsal dayanışma mekanizmalarıyla güçlenebilirler. Bu bulgular, afet yönetimi politikalarının toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle yeniden ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Deprem, Korku Güçlenme

ABSTRACT

Earthquakes are among the most devastating natural disasters, especially in countries like Turkey, which lies on an active seismic belt. Earthquake preparedness and disaster management are crucial for all members of society, but the impact of gender roles on these processes is an essential area of research. In Turkey, women’s earthquake preparedness is often shaped by gender norms and traditional roles, with domestic responsibilities influencing their ability to participate in disaster preparedness and management. Women’s experiences of fear, anxiety, and empowerment during these processes are shaped by the limited opportunities imposed by gender norms.

Understanding women’s emotional responses and experiences during earthquake preparedness is critical for promoting gender equality and women’s empowerment. The interaction between gender norms and the fear and anxiety experienced during disaster preparation, as well as how these experiences can transform into empowerment, forms a key focus of this study. It emphasizes the need to examine the barriers women face in disaster preparedness from a gender perspective, to explore how these processes can be enhanced for gender equality and women’s empowerment.

Objective

The aim of this review is to analyze women’s earthquake preparedness and their experiences of fear and empowerment through a gender lens. The study seeks to identify the challenges women face in disaster preparedness and the impact of gender norms on these processes, as well as to understand the mechanisms of empowerment.

Methodology

This study is a review of the literature published between 2018 and 2023. Articles were retrieved from databases such as Google Scholar and PubMed, using keywords like "earthquake preparedness," "women," "disaster management," and "gender." A total of 25 qualitative and quantitative studies focusing on women’s earthquake preparedness and their experiences of fear and empowerment were selected for analysis.

Findings

Research on women’s earthquake preparedness and perception provides significant insights from a gender perspective. For example, a study titled "Psychological Effects and the Healing Role of Physical Activity in Women Earthquake Survivors" examines the restorative impact of physical activity on women’s psychosocial empowerment after an earthquake. The study highlights how physical activity plays a crucial role in mitigating the traumatic effects of earthquakes on women. Another paper, “The Sociology of Earthquakes: The Social and Cultural Dimensions of the February 6th Disaster,” explores the social and cultural impacts of the earthquakes in Turkey on February 6, 2023, focusing on how women’s social roles and responsibilities changed after the disaster. Additionally, a BBC Turkish article titled "The February 6th Earthquakes: How Do Disasters Affect Women?" discusses the challenges women face after earthquakes in Turkey and Syria and their coping strategies. Overall, these studies help us understand how women’s experiences with earthquake preparedness and perception are shaped

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

by gender norms. They also underscore the importance of considering gender in disaster preparedness and response efforts.

Conclusion

This review highlights that gender roles are a significant factor in women's earthquake preparedness, influencing both the culture of fear and empowerment processes. Despite the limitations imposed by traditional roles, women can be empowered through disaster education and community solidarity mechanisms. These findings suggest that disaster management policies should be revisited with a focus on gender equality.

Keywords: Women, Earthquake, Fear, Empowerment

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

GEBELİK VE YENİDOĞAN SAĞLIĞININ GİZLİ TEHDİTİ: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ THE HIDDEN THREAT TO PREGNANCY AND NEWBORN HEALTH: CLIMATE CHANGE

Uzm, Ebe, Sümeyye KÖSE, Pendik İlçe Sağlık Müdürlüğü, Aşı Programları Birimi,
sumeyyekose28@gmail.com -ORCID ID: 0000-0001-9041-6082

Doç.Dr, Handan ÖZCAN, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik
Anabilim Dalı, handan.ozcan@sbu.edu.tr - ORCID ID: 0000-0002-7131-1856

ÖZET

İklim değişikliği, özellikle düşük ve orta gelir düzeyli ülkelerde ve iklim değişikliğine uyum sağlama kapasitesi düşük olan savunmasız nüfuslar için hem kısa hem de uzun vadeli etkileri olan ve 21. yüzyılın en büyük küresel sağlık tehditlerinden biridir. Bu etkiler, ısı stresi, aşırı hava olayları ve hava kirliliği gibi faktörlerle doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkabilmekte ve iklim değişikliğine bağlı olarak giderek daha savunmasız gruplar arasında yer alan gebe ve yenidoğanların sağlığını çok çeşitli mekanizmalarla etkileyebilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü gibi uluslararası kuruluşlar iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkilerini azaltmak ve sağlık sistemlerini güçlendirmek için araştırma ve strateji geliştirilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. İklim değişikliğine uyum planlarının, gebeler ve yenidoğanlar gibi savunmasız grupları korumak ve toplumların genel dayanıklılığını artırmak için multidisipliner yaklaşımlar gerekmektedir. Bu araştırma, iklim değişikliğinin gebe ve yenidoğan sağlığı üzerindeki etkisinin önemi ile ilgili mevcut literatürü derlemek ve konu ile ilgili farkındalığı artırmak amacıyla planlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, hava kirliliği, aşırı sıcaklık, anne sağlığı, yenidoğan sağlığı

ABSTRACT

Climate change is one of the greatest global health threats of the 21st century, with both short- and long-term impacts, particularly for vulnerable populations in low- and middle-income countries with limited capacity to adapt. These impacts, which can manifest directly or indirectly through factors such as heat stress, extreme weather events, and air pollution, affect the health of pregnant women and newborns groups increasingly vulnerable to climate change through various mechanisms. International organizations, such as the World Health Organization, emphasize the need for research and the development of strategies to mitigate the health impacts of climate change and strengthen health systems. Climate adaptation plans require multidisciplinary approaches to protect vulnerable groups, such as pregnant women and newborns, and enhance societies' overall resilience. This research was planned to compile the existing literature on the importance of the impact of climate change on pregnant and newborn health and to raise awareness on the subject.

Keywords: Climate change, air pollution, extreme heat, maternal health, newborn health

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KIRSAL ALANDAKİ DEPREMZEDE HAMİLELERİN YAŞADIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİNE SOSYOLOJİK BİR BAKIŞ

A SOCIOLOGICAL OVERVIEW OF THE PROBLEMS AND SOLUTIONS EXPERIENCED BY EARTHQUAKE VICTIM PREGNANT WOMEN IN RURAL AREAS

Yüksek Lisans Öğrencisi, Fikriye Ceren DEMİR, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, cerence.demir1@gmail.com-ORCID: 0009-0007-3300-6168

Prof. Dr. İlknur ÖNER, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ioner@firat.edu.tr-ORCID: 0000-0001-8319-0679

ÖZET

Depremler, afet türlerinden biri olmalarının yanı sıra toplumu derinden etkileyen ve toplumsal alanda değişimler meydana getirebilecek güce sahip olan olaylardır. Sosyolojik bir perspektiften bakıldığında, depremlerin toplumdaki her kesimi farklı düzeylerde etkileyebileceği ancak bazı grupların daha kırılgan olduğu görülmektedir. Bu duruma bağlı olarak ortaya çıkan sosyal eşitsizlik olgusu daha görünür bir hâl alabilmektedir. Depremlerin sebebiyet verdiği sosyal eşitsizliklerin etkilerine toplumdaki kırılgan gruplarda ve sosyo-ekonomik açıdan daha arka planda yer alan bölgelerde rastlamak mümkündür. Bu bağlamda kırsal alanda yaşayan ve kırılgan gruplar çerçevesinde değerlendirilen hamilelerin depremde etkilenme düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilmektedir. Literatürde kırsal alanda depremi deneyimleyen hamileler ile kentsel alanda depremi deneyimleyen hamileler arasında belirgin farklar olduğundan bahsedilmektedir. Bu farklılıklar; özellikle sağlık hizmetlerine erişim, güvenlik, alt yapı sorunları, afet yönetimi bilincinin eksikliği, acil ve afet durumlarına ilişkin yönetimin sınırlı olması ve ulaşım gibi temel problemler olarak sıralanabilmektedir. Temel olarak sıralanan bu problemler ile birlikte çeşitli sorunlar meydana gelebilmektedir. Bu durum, afetten sonraki süreçte kırsal alanlara yönelik olan müdahaleleri ve çalışmaları olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Nitekim kırsal alanlarda yaşanan ulaşım sorunu, afet bölgelerine gönderilen yardımların ulaştırılmasında ve dağıtılmasında ciddi problemleri gün yüzüne çıkarabilmektedir. Bu durum kırsal alanda afetten etkilenen tüm bireyleri mağdur etmekle birlikte kırılgan bir grup olan hamilelerin de mağduriyetini arttırabilmektedir. Dolayısıyla kırsal alanlarda afet yönetim bilincinin güçlendirilmesi ile birlikte söz konusu mağduriyetlerin azaltılabileceği düşünülmektedir.

Kırsal alanda deprem afetini yaşayan hamilelerin karşılaştıkları sorunlara ve bu sorunların çözüme kavuşturulmasında etkili olabilecek önerilere kaynak taraması üzerinden odaklanan bu çalışma dört ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde ülkemizin kaçınılmaz bir gerçeği olan deprem afetine ve bu afetten olumsuz bir şekilde etkilenen hamilelere değinilerek, konunun önemine dikkat çekilmektedir. İkinci bölümde ise konu ile ilgili olarak mevcut ulusal ve uluslararası kaynaklardan elde edilen bilgiler ışığında sosyolojik bir tarama yapılmıştır. Bu doğrultuda mevcut sosyolojik kavramlardan ve yaklaşımlardan bahsedilmektedir. Çalışmanın üçüncü bölümü, metodolojik yaklaşımı ve sosyolojik taramadan elde edilen verilerin değerlendirmesini kapsamaktadır. Yaşanan deprem afeti sebebiyle olumsuz etkiler ile karşılaşan ve kırsalda yaşadıkları için bu olumsuz etkileri daha fazla hisseden hamilelerin depremde etkilenme düzeylerini azaltmak anne ve bebek sağlığının korunmasında önemli bir adım olarak görülmektedir. Bu sebeple çalışmanın son bölümünde verilerin genel bir değerlendirmesi yapılmaktadır. Yapılan değerlendirmelerden hareketle kırsalda deprem afetini yaşayan hamilelerin etkilenme düzeylerini azaltmak için çeşitli çözüm önerileri sunulmaktadır. Bahsedilen çözüm önerileri kırsalda yaşayan hamileler için etkili bir afet yönetim bilincinin oluşturulması amacıyla hareket etmektedir. Bu kapsamda kırsal bölgelerde yaşayan hamilelerin afet yönetimi konusunda bilgilendirilmesi gerekli görülmektedir. Bölgeye yapılan bilgilendirmelerin açık, anlaşılır ve kolay ulaşılabilir olması, etkili bir afet yönetim bilincinin oluşturulmasında önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle deprem anında, sırasında ve sonrasında yapılması gereken

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

davranışlar ile kaçınılması gereken davranışların neler olduğu konusunda bilgilendirilen hamilelerin depremde dolayı fiziksel ve psikolojik açıdan zarar görebilme düzeylerinin azalabileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda kırsal bölgede yaşayan hamilelerin kırılganlık durumlarının göz önünde bulundurulması anne ve bebeklerin temel ihtiyaçlarının karşılanmasını kolaylaştırabilecek, çeşitli ihtiyaçların temin edilmesine yardımcı olabilecektir. Depremden sonraki süreçte kırsal bölgede yaşayan hamilelerin karşılaşabileceği psikolojik sorunlar ile baş edebilmeleri için bölgeye uzmanlar tarafından sosyo-psikolojik destekler verilmelidir. Bununla birlikte aynı süreci yaşayan hamilelerin birbirleri ile iletişime geçmelerini kolaylaştıracak ve sosyalleşmelerine fayda sağlayacak uygun ortamların oluşturulması ile birlikte kırsal alanda deprem afetini deneyimleyen hamilelerin sorunlarına yönelik çözüm önerileri geliştirilmektedir. Böylece hamilelerin hassasiyetlerine duyarlı olan afet eğitimleri ile birlikte sağlıklı nesiller yetiştirmenin önemine dikkat çekilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kırsal Alan, Deprem, Hamilelik

ABSTRACT

Earthquakes in addition to being one of the types of disasters, are events that deeply affect society and have the power to bring about changes in the social sphere. From a sociological perspective, it seems that earthquakes can affect every segment of society at different levels, but some groups are more fragile. The social inequality due to this situation may become more visible. It is possible to encounter the effects of social inequalities caused by earthquakes in fragile groups in society and socio-economically less developed regions. In this context, it can be said that pregnant women who live in rural areas and are evaluated within the framework of fragile groups have higher levels of earthquake exposure. It is mentioned in the literature that there are significant differences between pregnant women who experience an earthquake in rural areas and urban areas. In particular, these differences namely are; access to health services, security, infrastructure problems, lack of disaster management awareness, limited management of emergency and disaster situations, and transportation can be listed as the main problems. Along with these problems, which are listed as basic, various problems can occur. This situation may negatively affect the interventions and studies aimed at rural areas in the period after the disaster. The transportation problem experienced in rural areas can cause serious problems. They can appear in the delivery and distribution of aid sent to disaster areas. This situation victimizes all individuals affected by the disaster in rural areas, but it can also increase the victimization of pregnant women, who are a fragile group. Therefore, it is thought that these grievances can be reduced by strengthening awareness of disaster management in rural areas.

This study, which focuses on the problems faced by pregnant women experiencing earthquake disasters in rural areas and suggestions that may be effective in solving these problems through literature review, consists of four main parts. In the first part, attention is drawn to the importance of the subject by referring to the earthquake disaster, an inevitable fact of our country, and pregnant women who are negatively affected by this disaster. In the second part, a sociological survey is conducted in light of information obtained from existing national and international literature on the subject. In this direction, current sociological concepts and approaches are mentioned. The third part of the study covers the methodological approach and the evaluation of the findings from the sociological scrutinization. In the current studies, the elimination of impacts has been seen as an important step to protect the health of infants and pregnant women who experience negative effects due to the earthquake disaster and feel more of these negative effects due to living conditions of rural areas. For this reason, data evaluation is carried out in the last part of the study. In the literature, various solutions are offered to reduce the exposure levels of pregnant women experiencing earthquake disasters in rural areas. The solution proposals aim to create effective disaster management awareness for pregnant women living in rural areas. In this context, a necessity emerged from findings that informing pregnant women living in rural areas about disaster management is important. The fact that the information provided to the region is clear, understandable, and easily accessible is considered an important element in creating effective disaster management awareness. For this reason, it is thought that pregnant women who are informed about the behaviors that need to be carried out at the moment, during and after an earthquake, and the behaviors that should be avoided may decrease their level of physical and psychological damage due to

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

an earthquake. At the same time, taking into account the vulnerability of pregnant women living in rural areas can facilitate the meeting of the basic needs of mothers and babies, and help to provide various needs. Socio-psychological support should be provided by specialists to pregnant women living in rural areas to cope with the psychological problems that they may face in the period during and after the earthquake. However, along with the creation of appropriate environments that will facilitate the communication of pregnant women experiencing the same process with each other and benefit their socialization, solutions to the problems of pregnant women who have experienced earthquake disasters in rural areas are being developed. Thus, attention is drawn to the importance of raising healthy generations together with disaster training that is sensitive to the sensitivities of pregnant women.

Keywords: Rural Area, Earthquake, Pregnancy

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

DEPREM VE TOPLUMSAL CİNSİYET: DEPREMLER VE 2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİNDE KADINLAR

EARTHQUAKE AND GENDER: WOMEN IN EARTHQUAKES AND 2023 KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKES

Yüksek Lisans Öğrencisi, Dilanur YEŞİLYURT, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
dilayesilyurt.1907@gmail.com
ORCID: 0009-0009-7654-3339

Prof. Dr. İlknur ÖNER, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ioner@firat.edu.tr ORCID:
0000-0001-8319-0679

ÖZET

Afetler fiziksel, toplumsal, psikolojik ve ekonomik zarara yol açabilecek olgulardır. Depremler, Türkiye'nin sık sık karşı karşıya geldiği bir afet türüdür. Depremi sebebi çoğu kez doğal kabul edilse de sonuçları yapaydır. Deprem, sadece fiziksel doğa olayı değil, aynı zamanda insan ve toplumların hayatlarını doğrudan etkilediği için sosyolojik bir olgudur. Afet sosyolojisi ile afetin sosyal nedenleri ve etkileri üzerinde durulmakta, afet olaylarına nelerin neden olduğu, yaşanan afet sonrası toplumun nasıl davrandığı, afetlerin nasıl sosyal dayanışma veya sosyal çatışma üretebileceği, afetler ile ortaya çıkan eşitsizlikler ve diğer sosyal olgular incelenmektedir. Depremler, yaşandığı bölgelerde çeşitli sonuçlarıyla birey ve toplum hayatını doğrudan etkileyebilmektedir. Özellikle yüksek şiddette gerçekleşen yıkıcı depremler, daha çok depreme hazırlıklı olmayan ülkelerde köklü toplumsal değişimlere sebebiyet verebilmektedir. Deprem sonrasında can ve mal kaybı meydana gelebilmekte, depremzedelerin günlük yaşam pratikleri ve rutinleri kesintiye uğrayabilmektedir.

Bu çalışmanın problemi bir afet olarak depremin fiziksel, psikolojik, sosyal ve ekonomik açıdan birçok yıkıma sebebiyet vermesi ve bu deprem sürecindeki yıkımlardan erkeklerin ve kadınların farklı biçimlerde etkilenmesi oluşturmaktadır. Depremlerin fiziki ve akabinde toplumsal yıkımları, göz önüne alındığında bu yıkımlara toplumsal bir direnç oluşturulmasında temel ve tamamlayıcı bir etken olan, toplumsal cinsiyet konusu oldukça önem arz etmektedir. Toplumsal cinsiyet bir toplumda kadınlar ve erkekler için kültür, gelenekler, eğitim, din ve diğer kurumlar tarafından uygun görülen toplumsal roller ve sorumluluklar, normlar, davranışlar, statüler, beklentiler, güç ve ayrıcalıklar, hak ve fırsatlar olarak tanımlanmıştır. Toplumsal cinsiyet, kadın ve erkek üzerine yüklenen ve dayatılan, toplumsallaşma süreci ile öğrenilen cinsiyet kimliğini anlatan bir kavram olarak ele alınmaktadır. Kadının ve erkeğin toplumsal rolleri gereği afetlerden farklı şekillerde etkilendiği ve başa çıkma mekanizmalarında değişimler ve farklılıklar olduğu söylenebilmektedir. Deprem sonrası yıpranan bu toplumsal yapı ve ilişkilerin, eşit ve insanca tekrar bina edilmesi için; depremin sosyal, psikolojik ve kültürel sonuçlarının çok boyutlu, kapsamlı, ve süreklilik gösteren araştırmalarla incelenmesi ve sonuçlarına göre, ihtiyaç duyulan politikaların önerilmesi ve uygulamalara yansıtılabilmesi hayati önem taşımaktadır. Depremde yaşanan toplumsal hasarın toplumsal cinsiyet bağlamında ele alınması bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Bu konunun seçilmesinin iki nedeni bulunmaktadır. Birincisi, toplumsal cinsiyet ve afet literatürüne katkı sağlamak. İkinci neden de yakın geçmişte yaşandığı için araştırmalara yeterince konu olamamış 2023 Kahramanmaraş depremlerine; toplumsal cinsiyet perspektifiyle bakarak, depremin toplumsal etkilerini ele alıp var olan farklılıkları, benzerlikleri ve yaşam deneyimlerini ortaya çıkarıp kadınların tespit edilen durumlarını özetlemektir.

Toplumda değişen değerler, davranışlar ve olaylar kadar değişmeyen değerler, davranışlar ve olaylar da o toplumun yapısını anlayabilmek için önemlidir. Hayat akışında eşitsiz ilişkilere maruz bırakılmış kadınlar, ataerkil etkilerin yoğun olduğu bir toplumda, toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklanan beklentilerle doğru orantılı olarak, afet durumunda derinleşen bir eşitsiz ilişkiler ağı ile karşı karşıya kalabilmektedir. Bu nedenle çalışmada genelde toplumsal cinsiyet bağlamında, depremin toplumsal etkileri incelenirken; özelde depremde kadın olmak konusu üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Bu çalışmanın amacı depremin toplumsal etkilerinin toplumsal cinsiyet perspektifinden irdelemektir. Bu araştırmada deprem ve toplumsal cinsiyet ilgili yapılmış çalışmalar incelenmiş, fiziki ve akabinde toplumsal yıkımların meydana geldiği bölgelerden haberler(gazete vb.) ve kaynak taramaları kullanılarak veriler toplanmış ve incelenmiştir. Çalışmada öncelikle söz konusu deprem ve toplumsal cinsiyet odaklı kavram ve teorileri gözden geçirilmektedir. Daha sonra, teorik ve kavramsal çerçeve kesişimine odaklı, yapılmış ulusal ve uluslararası çalışmalar ele alınmaktadır. Deprem ve toplumsal cinsiyet konusunun genel çerçevesi çizildikten sonra, 2023 Kahramanmaraş Depremleri odaklı kaynak taramasıyla elde edilen bulgular tartışılmaktadır. Son kısımda ise sonuç ve öneriler değerlendirilmektedir. Çalışmanın depremden sonra değişen yahut değişime direnç gösteren toplumsal tutum, davranış ve değerlerin ortaya çıkarılması konusunda katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yapılan literatür araştırmasında; afet ve cinsiyet çalışmaları alanında özellikle de toplumsal cinsiyet perspektifinden yapılan çalışmaların sayıca fazla olmadığı görüldüğünden çalışmanın cinsiyet ve afet araştırmaları alanında literatüre ve Malatya ilinde sürdürülmekte olan alan çalışmamıza katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Afet, Toplumsal Cinsiyet, Sosyal Eşitsizlik

ABSTRACT

Disasters can cause physical, social, psychological, and economic damage. Earthquakes are a type of disaster that Turkey frequently faces. Although the cause of an earthquake is often considered natural, its consequences are artificial. Earthquake is not only a physical natural phenomenon but also a sociological phenomenon as it directly affects the lives of people and societies. Disaster sociology focuses on the social causes and effects of disasters, what causes disaster events, how the society behaves after the disaster, how disasters can produce social solidarity or social conflict, inequalities, and other social phenomena that arise with disasters. Earthquakes can directly affect individual and social life with various consequences in the regions where they occur. Especially destructive earthquakes of high intensity can cause radical social changes in countries unprepared for earthquakes. Loss of life and property may occur after an earthquake, and the daily life practices and routines of earthquake victims may be interrupted.

The problem of this study is that an earthquake as a disaster causes many physical, psychological, social, and economic devastations and that men and women are affected differently by these devastations during the earthquake process. Considering the physical and subsequent social destruction of earthquakes, the issue of gender, which is a fundamental and complementary factor in creating social resistance to these destructions, is of great importance. Gender is defined as the social roles and responsibilities, norms, behaviors, statuses, expectations, power and privileges, rights, and opportunities that are deemed appropriate for women and men in society by culture, traditions, education, religion, and other institutions. Gender is considered as a concept that describes the gender identity that is imposed and imposed on women and men and learned through the process of socialization. It can be said that women and men are affected by disasters in different ways due to their social roles and there are variables and differences in coping mechanisms. To rebuild these social structures and relations that have been damaged after the earthquake in an equal and humane manner, it is of vital importance to examine the social, psychological, and cultural consequences of the earthquake through multidimensional, comprehensive, and continuous research and to propose the necessary policies according to the results and to reflect them on practices. Addressing the social damage experienced in the earthquake in the context of gender is the subject of this study. There are two reasons for choosing this topic. The first is to contribute to the literature on gender and disaster. The second reason is to summarize the situation of women by looking at the 2023 Kahramanmaraş earthquakes, which have not been the subject of enough research because they have been experienced in the recent past, from a gender perspective, addressing the social effects of the earthquake and revealing the differences, similarities and life experiences.

Changing values, behaviors, and events in society as well as unchanging values, behaviors, and events are important for understanding the structure of that society. In a society where patriarchal influences are intense, women who are exposed to unequal relations in the course of life may face a

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

network of unequal relations that deepens in the event of a disaster, in direct proportion to the expectations arising from gender roles. For this reason, this study examines the social effects of earthquakes in the context of gender in general and the issue of being a woman in earthquakes in particular.

This study aims to examine the social effects of earthquakes from a gender perspective. In this study, studies on earthquakes and gender were examined, and data were collected and analyzed by using news (newspapers, etc.) and literature reviews on regions where physical and subsequent social destruction occurred. The study first reviews the concepts and theories on earthquakes and gender. Then, national and international studies focusing on the intersection of theoretical and conceptual frameworks are discussed. After outlining the general framework of the earthquake and gender issue, the findings obtained from the literature review focused on the 2023 Kahramanmaraş Earthquakes are discussed. In the last part, conclusions and recommendations are evaluated. It is thought that the study will contribute to revealing social attitudes, behaviors, and values that change or resist change after the earthquake. Since it is seen in the literature research that there are not many studies in the field of disaster and gender studies, especially from a gender perspective, it is thought that the study will contribute to the literature in the field of gender and disaster studies and our field study in Malatya province.

Keywords: Earthquake, Disaster, Gender, Social Inequality

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

BREAKING BORDERS: UNITWIN/UNESCO CHAIRS INITIATIVES ADDRESSING GENDER INEQUALITY IN TÜRKİYE AND WORLDWIDE

Prof. Dr. Reyhan Ayşen WOLFF, Giresun University, Institute of Social Sciences, Head of the
Department of Women's Studies, aysen.wolff@giresun.edu.tr
ORCID ID: 0000-0001-9496-9944

Graduate Student Gül Seda TOPAL, Giresun University, Institute of Social Sciences,
Department of Women's Studies, gulsedasonmez@gmail.com-
ORCID ID:0009-0008-4492-1473

ABSTRACT

“Humankind is made up of two sexes, women and men. Is it possible for humankind to grow only by the improvement of one part while the other part is ignored? Is it possible that if half of a mass is tied to earth with chains while the other half can soar into the skies?”

Mustafa Kemal Atatürk

“Peace is more than the absence of war, it is living together with our differences—of sex, race, language, religion or culture—while furthering universal respect for justice and human rights on which such coexistence depends.

Irina Bokova, UNESCO's Director-General

A UNESCO Chair is a team led by a higher education or research institution that partners with UNESCO on a project to advance knowledge and practice in an area of common priority. There are currently some 1000 UNESCO Chairs (<https://www.unesco.org/en/unitwin/about>).

UNITWIN is an acronym for University Twinning and Networking Programme. Established in 1992 by the relevant decision of the 26th session of the UNESCO General Conference, the UNITWIN Networks/UNESCO Chairs Programme promotes international cooperation and the creation of communication networks between universities in order to increase institutional capacity through knowledge sharing and collaborative work (<https://www.unesco.org.tr>).

In this research, we will study current documents examined by a literature review method of gender-related UNESCO Chairs both in Türkiye and worldwide. We aim to explore the most prevalent issues related to gender equality and investigate the impactful initiatives undertaken by these Chairs to address and raise awareness about these issues. By examining their projects, research endeavours, and collaborative efforts, both locally and internationally, we seek to illuminate the substantial progress made in eliminating gender inequality. Through this exploration, we will gain valuable insights into the challenges faced, innovative solutions developed, and progress achieved, highlighting the essential role of the UNESCO Chairs in advancing gender equality on both local and international scales. Giresun University has had a UNESCO Chair on Improvement in Gender Equality and the Empowerment of Women since 2016 and has been carrying out its activities in cooperation with the “Women and Family Studies Application and Research Center” (GÜKAM).

Keywords: UNITWIN/UNESCO CHAIR, women, gender, equality

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

**TÜRKİYE'DE ÜNİVERSİTE KADIN ÇALIŞMALARI ARAŞTIRMA
MERKEZLERİNİN PANORAMASI: Çalışma Alanları, Etkinlikler ve Faaliyetler
Açısından Bir Analiz**

**"A Panorama of University Women's Studies Research Centers in Türkiye: An Analysis
of Study Areas, Activities, and Events"**

Doç. Dr. Hatice KOÇ, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Kadın ve Aile Çalışmaları
Uygulama ve Araştırma Merkezi Md.

hatice.koc@hbv.edu.tr - ORCID ID:0000-0003-0190-512X

Hatice Kübra TURGUT, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim
Enstitüsü, Kadın ve Aile Çalışmaları Anabilim Dalı

hatice.ozbek@hbv.edu.tr -ORCID ID: 0009-0007-0253-091X

ÖZET

1960'lara kadar dağınık ve farklı disiplinlerde çalışılmış olan Kadın Çalışmaları araştırmaları, artık akademisyenlerin kendi disiplinlerini kadın perspektifiyle birleştirdikleri, disiplinler arası etkileşimlerin yaşandığı, motivasyonu yüksek, evrensel bir akademik çaba olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadının tüm alanlardaki varlığını incelemeyi hedefleyen ve disiplinler arası bir bakış açısı sağlayan Kadın Çalışmaları, akademide bilimsel ve sanatsal araştırmalar yaparak bilgi üretmek, bulgulara yönelik çözüm geliştirmek, toplum bilincini yükseltmek ve tüm kadınlık deneyimlerinin görünürlüğünü sağlamak üzere ortaya çıkan çalışmalardır. On yedinci yüzyılda tohumları atılan kadın hareketi, yirminci yüzyıldan itibaren bireysel söylem geliştirme veya protesto halinden sıyrılarak akademik araştırmalara dönüşerek kurumsallaşmıştır. 1995 yılında düzenlenen IV. Dünya Kadın Konferansı'nda onaylanan Pekin Deklarasyonu'nda dünyada ilk defa akademik anlamda kadın çalışmaları ve araştırma merkezleri teşvik edilmiştir. Ülkemizde üniversitelerde uygulama ve araştırma merkezlerinin açılması, 1981 yılında kabul edilen 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu ile gündeme gelmiş; kadınla ilişkili uygulama ve araştırma merkezlerine yönelik ilk adımlar 1989 yılında İstanbul Üniversitesi ve 1993 yılında Ankara Üniversitesi tarafından atılmıştır. 2024 yılı itibarıyla ülkemizde bulunan 208 üniversitenin 119'unda kadın uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemleri kullanılarak, üniversite kadın çalışmaları ve araştırmaları merkezlerinin faaliyet yapmak için hangi önceliklere yer verdikleri, merkez için belirledikleri görevleri nasıl yerine getirdikleri, verdikleri eğitim programları gibi bilgiler analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlardan araştırma merkezlerinin kadın çalışmaları ile ilgili genel eğilimleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışma kapsamında, üniversitelerde yer alan merkezlerin Ocak 2018 ile Haziran 2024 tarihleri arasındaki yayınlamış oldukları faaliyet raporları, web sitelerini ve sosyal medyalarını kullanarak duyurdukları faaliyetler incelenerek merkez isimleri, etkinlik düzeyleri, araştırma alanları, faaliyet türleri ve sıklıkları incelenmiştir. Merkezlerin isimleri, misyon ve vizyonları doğrultusunda farklılık göstermektedir. Birçok üniversitenin kuruluşunda Kadın Çalışmaları veya Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları şeklinde olan merkezlerin isimlerini Kadın ve Aile Çalışmaları olarak değiştirdiği gözlemlenmiştir. Yaygın kullanılan merkez isimleri arasında Kadın ve Aile Çalışmaları isimli 49, Kadın Sorunları isimli 18, Kadın Çalışmaları isimli 14, Kadın Araştırmaları isimli 6 ve Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları isimli 6 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır. 16 merkez web sitesini aktif olarak kullanmamakta ve güncel faaliyet raporlarına da ulaşamamaktadır. Merkezlerin birçoğunun etkinlik düzeyi düşüktür ve genellikle Anneler Günü, Kadınlar Günü ve Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü gibi özel günlerde faaliyet göstermektedir. Aktif olan merkezler başta şiddet olmak üzere, kadın hakları, tarihte kadın, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın sağlığı, aile, çalışma yaşamında kadın, pandemide kadın, evlilik, medyada kadın, göç ve siyaset konularına ağırlık vermektedir. İlgili konuları merkezler

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

konferans, seminer, panel, söyleşi, webinar, sosyal/kültürel etkinlikler, atölye çalışmaları vb. faaliyetler düzenleyerek hedef kitlelerine aktarmaktadır. Farkındalık oluşturma, tanıtım ve bilgilendirme amaçları doğrultusunda stant kurmak, broşür ve afiş hazırlamak, görsel ve işitsel medya araçlarını kullanmak merkezlerin faaliyet yürüttüğü alanlar arasında yer almaktadır. Merkezlerin yalnızca küçük bir kısmı süreli/süresiz yayın yapmakta ve sertifika/eğitim programları düzenlemektedir. Merkezlerin birim içi toplantılarının, etkinlik katılımlarının ve kurumsal ziyaretlerinin, merkez tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere kıyasla sayıca fazla olduğu gözlemlenmiştir. Bazı üniversitelerin merkezlerinde, tüm üniversite unsurlarının karşılaşılabilecekleri cinsel saldırı olaylarına karşı farkındalık oluşturmak, hukuki ve psikolojik destek sağlamak, güvenli bir akademik ortam hazırlamak üzere merkezler bünyesinde *Cinsel Tacize ve Cinsel Saldırıya Karşı Destek Birimi* isimli dayanışma biriminin bulunduğu görülmektedir. Araştırma sonuçları, merkezlerde etkinlik ve faaliyetlerin hem içerik hem de sayı açısından artırılması gerektiğini göstermektedir. Kadın hakları, kadın sağlığı gibi temel konuların yanı sıra kadın girişimciliği, kriz, salgın gibi olağanüstü durumlarda kadın ve siyasette kadın temsili gibi alanlarda daha fazla etkinlik yapılması gerekmektedir. Faaliyetlerin sadece sempozyum, konferans gibi akademik faaliyetlerle sınırlı kalmaması, sürekli eğitim programları ve sertifikalı kurslar gibi uygulamalarla desteklenmesi gerekmektedir. Aynı zamanda toplumsal farkındalığı geliştirmek için bilgilendirme kampanyaları, konu ile ilgili STK'lar ve kamu kurumları ile iş birliğini de göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Merkezlerin bu faaliyetleri akademik dünyaya olduğu kadar toplumda da kadına dair sorun ve geliştirilebilecek alanların tespiti ve çalışmalarına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın çalışmaları, kadın araştırma merkezi, yükseköğretim

ABSTRACT

Women's Studies Research, which until the 1960s was scattered and worked in different discipline, has now emerged as a highly motivated, universal academic endeavor in which academics combine their own disciplines with women's perspective, where interdisciplinary interactions take place. Aiming to examine the existence of women in all areas and providing an interdisciplinary perspective, Women's Studies involve produce information by conducting scientific research within academia to develop solutions based on findings, to generate knowledge, to raise public awareness and to ensure the visibility of all women's experiences. The women's movement, whose seeds were sown in the seventeenth century, evolved from personal discourse or protest into academic research and institutionalization started in the twentieth century. the Beijing Declaration approved at the IV. World Conference on Women in 1995, was the first to academically encourage women's studies and research centers in the world. In Türkiye, the establishment of practice and Research centers at universities came to the agenda with the Higher Education Law no. 2547, enacted in 1981; the first steps towards women-related research centers were taken by Istanbul University in 1989 and Ankara University in 1993. As of 2024, 119 out of the 208 universities in Türkiye have women's research centers. In this study, quantitative research methods were used to analyze information such as the priorities of university women's research centers, how they fulfill the tasks they have determined for the center, and the educational programs they provide. The aim is to identify the general trends of the research centers related to women's studies from the obtained results. Within the scope of the study, the activity reports published by the centers in universities between January 2018 and June 2024 and the activities they announced through their websites and social media were examined to analyze their names, activity levels, research areas, types and frequency of activities. The names of the centers vary according to their missions and visions. It has been observed that many universities have changed the names of their centers from Women's Studies or Gender Studies to Women's and Family Studies. Among the commonly used names, there are 49 centers named Women's and Family Studies, 18 centers named Women's Issues, 14 centers named Women's Studies, 6 centers named Women's Research, and 6 centers named Gender and Women's Studies. Sixteen centers don't actively use their websites, and their current activity reports aren't accessible. The activity level of many centers is low, and they generally operate on special days such as Mother's Day, International Women's Day, and International Day for the Elimination of Violence against Women. Active centers focus on issues such as violence, women's rights, women in history, gender equality, women's health, family, women in the workplace, women

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

during the pandemic, marriage, culture/arts, women in the media, migration, and politics. These centers convey related topics to their target audiences through activities such as conferences, seminars, panels, talks, webinars, social/cultural events etc. Establishing awareness, promotion, and information dissemination are among the activities of the centers, including setting up stands, preparing brochures and posters, and using visual and auditory media tools. Only a small number of centers publish periodicals/non-periodicals and organize certificate/educational programs. It has been observed that unit meetings, participation in external university events, and institutional visits are more frequent compared to the activities conducted by the centers themselves. Some universities have established *Support Units Against Sexual Harassment and Assault* within their centers. These units aim to raise awareness of sexual harassment incidents that all university members might encounter, provide legal and psychological support, and create a safe academic environment. The research results show that the activities and events in the centers need to be increased both in terms of topics and numbers. In addition to fundamental issues such as women's rights and women's health, more events should be held in areas such as women's entrepreneurship, women in crises and women's representation in politics. Activities shouldn't be limited to academic events like symposiums and conferences but should be supported with practical applications such as continuous education programs and certified courses. Additionally, information campaigns to raise social awareness and cooperation with relevant NGOs and public institutions should also be considered. These activities of the centers will contribute to identifying and addressing women's issues and potential areas for development not only in the academic world but also in society.

Keywords: Women's studies, research center for women's studies, higher education

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TOPLUMSAL CİNSİYETİN İNŞASINDA KADIN OLMAK

BEING A WOMAN IN THE GENDER CONSTRUCTION

Doktora (Aktif Öğrenci), Bedriye Deniz ÇELİK, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, b.denizcelik62@gmail.com- 0009-0003-0452-7491

ÖZET

Kadına bir kimlik oluşturma süreciyle yakından ilgili olan toplumsal cinsiyet kavramı, kadın olmanın ne olduğu, sosyal yaşam içerisinde kadının nasıl davranacağı noktasında belirli kalıplar inşa eden dinamik bir süreç olarak izah edilmektedir. Bu sürecin oluşmasını tetikleyen pek çok faktör bulunmaktadır. Doğumundan ölümüne kadar her kadın, bu sürecin yaratımı olarak görülmektedir. Biyolojik cinsiyet temelli eşitsizliklerden ziyade toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlikler, kadının ikinci sınıf görülmesi, insani haklarından mahrum bırakılması, çeşitli şiddet eylemlerine maruz kalmasının esas nedenleri arasında sayılmaktadır. Toplumsal cinsiyetin bir inşası olan kadın, uyanık olduğu tüm saatlerini çalışarak geçiren ancak dünyanın her noktasında en yoksulun adıdır. İçine doğduğu aile, yaşadığı çevre, aldığı eğitim, aileden gelen baskın ataerkil kültürel normlar ve değerler inşası sürecinde kadın kimliğinin oluşmasında etkili olan faktörlerdendir. Bu faktörlerin etkisiyle kısıtlamalar, baskılar, dışlanmalar, silik bir silüet ile baskın olanın gölgesinde bedensel ve karakteristik olarak varlık mücadelesi veren kadın kimliği üzerine yapılan tasvirler, kadın olmanın getirdiği görev ve sorumluluklar bu çalışmada değindiğimiz hususlar arasındadır. Çalışmamızda ayrıca, kadın kimliğinin oluşmasında rol oynayan aile, eğitim, medya, kültürel değerler, ekonomik ve biyolojik nedenler üzerinde durularak, bir inşa sürecinin sonucu olan kadın'a dair tarihsel ve güncel kadın sorunları tartışılmaya çalışılmıştır. Literatür taramasına dayanan bu çalışmada, kadın bedeninin postmodernizmde yeniden şekillendirilmesi, metalaştırılması, şeyleştirilmesi konuları da ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Kadın Kimliği, Postmodernizmin Yeni Bedeni, Bedenin Metalaşması.

ABSTRACT

The concept of gender, which is closely related to the process of creating an identity for women, is explained as a dynamic process that constructs certain patterns in terms of what it means to be a woman and how women should behave in social life. There are many factors that trigger the formation of this process. Every woman is seen as a creation of this process from birth to death. Gender-based inequalities rather than biological sex-based inequalities are considered among the main reasons why women are seen as second-class citizens, deprived of their human rights and subjected to various acts of violence. Women, who are a construction of gender, spend all their waking hours working but are the poorest in every part of the world. The family they are born into, the environment they live in, the education they receive, the dominant patriarchal cultural norms and values coming from the family are among the factors that are effective in the formation of women's identity in the construction process. Restrictions, oppressions, exclusions, depictions of women's identity struggling for existence physically and characteristically in the shadow of the dominant with a blurred silhouette under the influence of these factors, the duties and responsibilities brought by being a woman are among the issues we touched upon in this study. In our study, we have also tried to discuss the historical and current women's issues regarding women, which are the result of a construction process, by focusing on the family, education, media, cultural values, economic and biological reasons that play a role in the formation of women's identity. In this study, which is based on a literature review, the reshaping, commodification and reification of the female body in postmodernism have also been addressed.

Keywords: Gender, Female Identity, The New Body of Postmodernism, the Commodification of the Body.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KÜRESEL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİNİN RESMİ: KÜMELEME YÖNTEMİ İLE ANALİZ VE DEĞERLENDİRME

PICTURE OF GLOBAL GENDER INEQUALITY: ANALYSIS AND EVALUATION WITH CLUSTERING METHOD

Öğr. Gör. Şevkiye BABACAN, Giresun Üniversitesi, Akademik Değerlendirme, Akreditasyon ve Kalite Koordinatörlüğü, sevkiye.babacan@giresun.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9780-4213

Dr. Öğr. Üyesi Dilayla BAYYURT, Giresun Üniversitesi, İİBF, dilayla.bayyurt@giresun.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9930-2313

Dr. Öğr. Üyesi Ayten MEHMED AKSAÇ, Giresun Üniversitesi, İİBF, ayten.mehmed@giresun.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2842-3753

ÖZET

Cinsiyet fark etmeksizin herkesin eşit haklara ve özgürlüğe sahip olması gerektiğine inandığımız bir çağda yaşıyor olsak da cinsiyet eşitsizliği dünya çapında yaygın bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Cinsiyet eşitsizliği toplumsal yapıyı zayıflatan, kadınları değersizleştiren ve bununla birlikte kadın ve erkek arasında sosyal adaletsizlik yaratan bir sorundur. Buna karşın toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik küresel ölçekte önlemler alınmaktadır. Bu bağlamda Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nun 2015 yılında kabul ettiği 2030 için Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları içerisinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması da yer almaktadır. Ancak tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 salgını birçok mevcut eşitsizliğin hala devam ettiğini göstermiştir. Küresel olarak kadınların bu süreçte erkeklere kıyasla işlerini kaybetme oranlarının daha yüksek olduğu ve okulların kapandığında çocukların evde bakımı ve eğitiminin onların sorumluluğuna bırakıldığı görülmüştür. Bu durum toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik hala kat etmemiz gereken çok uzun bir yolumuzun olduğunu göstermektedir.

Nitekim toplumsal cinsiyet eşitliği hedefinin gerçekleşmesine yönelik çok sayıda index geliştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı da N26 tarafından tasarlanan 'The Female Opportunity Index' verileri kullanılarak ülkelerin cinsiyet eşitsizliği açısından kümelemek ve kümelerin karşılaştırmalı olarak incelemektir. Böylelikle toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik küresel ölçekteki durum tespit edilebilir. Söz konusu index, dokuz değişkenden oluşmaktadır. Bu değişkenler; *Kadın Hükümet Başkanı (Yıllar 1970 - 2020)*, *Hükümetteki Toplam Kadın*, *Yönetimdeki Kadınlar*, *Girişimcilikte Kadınlar*, *STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics)'deki Kadınlar*, *Maaş Düzeyi ve Cinsiyet Ücret Farkı*, *Kadınların Eğitime Erişimi*, *Kadın Mevzuatı*, *Doğum İzni*'dir. Bu değişkenler cinsiyet eşitliğinin dört boyutu çerçevesinde ele alınmaktadır. 1970-2020 yılları arasındaki Kadın Hükümet Başkanı ve Hükümetteki Toplam Kadın politik liderlik boyutunu; Yönetimdeki Kadınlar, Girişimcilikte Kadınlar, STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics)'deki Kadınlar kariyer boyutunu; Maaş Düzeyi ve Cinsiyet Ücret Farkı ücret eşitliği boyutunu; Kadınların Eğitime Erişimi, Kadın Mevzuatı, Doğum İzni destek boyutunu yansıtmaktadır.

Çalışmada makine öğrenmesinin bir alt dalı olup denetimsiz öğrenmenin içinde yer alan ve yaygın olarak kullanılan yöntemlerden kümeleme analizi uygulanmıştır. Yapay zekâ teknolojilerinin önemli bir alanı olan makine öğrenmesi veriye göre modelleme yapan bilgisayar modellerinin genel adıdır. Makine öğrenmesi yöntemleri, bir probleme ait geçmişteki veriyi kullanır ve en uygun modeli bulmayı amaçlar. Kümeleme analizinde amaç birbirine benzeyen yapıdaki nesneleri aynı, birbirinden farklı nesneleri farklı gruplara ayırmaktır. Yani, kümelerin kendi içinde homojenliği, kümeler arasında ise heterojenliği sağlamak esas amaçtır. Bu noktada karşımıza uzaklık ölçütü kavramları çıkmaktadır. Bu ölçütler kümeleme performansını önemli derecede etkilemektedir. Optimum küme sayısını belirlemek için öncelikle uzaklık ölçütleriyle uzaklık matrisi hesaplanıp, öklid, manhattan ve canberra uzaklık matrisleri sonuçlarına göre uzaklık ölçütleri arasında karşılaştırma yapılmış ve uygun kümeleme analizi uygulanmıştır. Analiz aşamasında ise hiyerarşik kümeleme yöntemi olan 'Ward Kümeleme Yöntemi'

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ve hiyerarşik olmayan kümeleme yöntemi olan 'K-Ortalamalar Yöntemi' kullanılmıştır. Ayrıca çalışmada hiyerarşik olmayan yöntemlere göre küme sayısını belirlemek için elbow (dirsek) metodu kullanılmıştır. Öklid ve manhattan uzaklık matrisleri ile ward algoritması uygulandığında optimum küme sayısı olarak 3 küme elde edilirken canberra uzaklık matrisi ile yine ward algoritması uygulandığında optimum küme sayısı olarak 4 küme elde edilmiştir. Elbow metodu ile optimum küme sayısı hesaplandığında yine 3 küme bulunmuştur. Dolayısıyla optimum küme sayısı olarak 3 belirlenmiştir ve oluşturulan kümeler RStudio ortamında veri görselleştirme teknikleriyle ayrıntılı olarak sunulmuştur. Sonuç olarak makine öğrenmesinin sıklıkla tercih edilen bir yöntemi olan kümeleme analizi ile 100 ülkenin benzerlikleri doğrultusunda sınıflandırılması sağlanmış ve elde edilen kümeler yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet Eşitsizliği, Kümeleme Analizi, Veri Görselleştirme

ABSTRACT

Although we live in an era where we believe that everyone should have equal rights and freedoms regardless of gender, gender inequality is a widespread problem worldwide. Gender inequality is a problem that weakens the social structure, devalues women and creates social injustice between men and women. Despite this measures are being taken on a global scale to ensure gender equality. In this context, achieving gender equality is also included in the Sustainable Development Goals for 2030 adopted by the United Nations (UN) General Assembly in 2015. However, the COVID-19 pandemic that has affected the entire world has shown that many existing inequalities continue. It has been observed that globally women are more likely to have lost their job as compared to men during this process, childcare and education at home are left to their responsibility while schools are closed. This shows that we still have a long way to go to ensure gender equality. Indeed, many indexes have been developed to achieve the goal of gender equality. The aim of this study is to cluster countries in terms of gender inequality using the data of 'The Female Opportunity Index' designed by N26 and to examine the clusters comparatively. In this way, the global situation towards achieving gender equality can be determined. The index in question consists of nine factors. These factors are; *Female heads of government (years, 1970 - 2020)*, *Total women in government*, *Women in management*, *Women in entrepreneurship*, *Women in STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics)*, *Salary level and gender wage gap*, *Female access to education*, *Women's legislation*, *Maternity leave*. These factors are addressed within the framework of four dimensions of gender equality in a country. Female heads of government between 1970-2020 and Total women in government represent the political leadership dimension; Women in management, Women in entrepreneurship, Women in STEM represent the career dimension; Salary level and gender wage gap represent the wage equality dimension; Women's access to education, Women's legislation, Maternity leave reflect the support dimension.

In the study, cluster analysis, which is a sub-branch of machine learning and is included in unsupervised learning and is widely used, was applied. Machine learning, which is an important field of artificial intelligence technologies, is the general name of computer models that model according to data. Machine learning methods use past data related to a problem and aim to find the most appropriate model. The aim of cluster analysis is to separate objects with similar structures into the same groups and different objects into different groups. In other words, the main goal is to ensure homogeneity within the clusters and heterogeneity between the clusters. At this point, we come across the concepts of distance criterion. These criteria significantly affect clustering performance. In order to determine the optimum number of clusters, first the distance matrix was calculated with distance criterion, and a comparison was made between the distance criterion results according to the Euclidean, Manhattan and Canberra distance matrices, and the appropriate cluster analysis was applied. In the analysis phase, the hierarchical clustering method 'Ward Clustering Method' and the non-hierarchical clustering method 'K-Means Method' were used. In addition, the elbow method was used to determine the number of clusters according to non-hierarchical methods in the study. When the Ward algorithm was applied with Euclidean and Manhattan distance matrices, 3 clusters were obtained as the optimum number of clusters, while when the Ward algorithm was applied again with the Canberra distance matrix, 4 clusters were obtained as the optimum number of clusters. When the optimum number of clusters was calculated with

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

the Elbow method, 3 clusters were found again. Therefore, the optimum number of clusters was determined as 3 and the created clusters were presented in detail with data visualization techniques in the RStudio environment. As a result, the classification of 100 countries according to their similarities was provided with cluster analysis, which is a frequently preferred method of machine learning, and the obtained clusters were interpreted.

Keywords: Gender Inequality, Cluster Analysis, Data Visualization

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

CİNSİYET EŞİTLİĞİ PERSPEKTİFİNDE SANAT TARİHİ DERS KİTAPLARINDAKİ “KADIN SANATÇI” GÖRÜNÜRLÜĞÜNE YÖNELİK BİR ÖNERİ

A PROPOSAL FOR THE VISIBILITY OF “WOMAN ARTISTS” IN ART HISTORY TEXTBOOKS WITHIN THE PERSPECTIVE OF GENDER EQUALITY

Doç. Dr. Handan BÜLBÜL, Giresun Üniversitesi, Eğitim Fakültesi handan.bulbul@giresun.edu.tr-
ORCID ID 0000-0002-9668-3752

ÖZET

Kadınlar, diğer pek çok alanda olduğu gibi, sanat tarihi alanında da eşitsizliğe maruz kalmışlardır. Oysaki sanatçının kimliğini kazandığı Rönesans döneminden bugüne kadarki her dönemde “kadın” sanatçı var olmuş ama maalesef görünür olamamıştır. Toplumsal baskılar, kalıp yargılar veya “erkek” sanatçıların tarafından uygulanan zorbalık, kadınları hep geri plana itmiş ve sanat tarihi sahnesinde yer almalarını engellemiştir.

Sanat tarihi, görsel kültür eserlerinin araştıran bilimsel bir alan olarak tanımlanır. Sanat eserleri aracılığıyla bitmiş bir döneme ait, kültürler ve insanlar hakkında bilgi edinmeye ve dünyanın her yerindeki görsel kültürün rolünü çok boyutlu olarak anlamaya çalışır. Sanat tarihinin amacının yaygınlaştırılması ve gelecek nesillere aktarılması elbette ki sanat tarihi öğretimi ile mümkündür. Sanat tarihi öğretimi, öğrencilerin sanatın evrensel dilini anlamalarını, sanat eserinin üretildiği dönemi ve kültürü kavramalarını içerir. Böylelikle geçmiş ve bugün arasında bağ kurulmasında işlevsel bir rol oynar. Öğrencilerin sanatı ve kültürü çok boyutlu olarak anlamlandırmalarının yollarından biri de sanat tarihi ders kitaplarında kadın sanatçı temsiline yer verilmesidir. Kadın sanatçıların sanat tarihine verdiği katkıların göz ardı edilmesi, öğrencilerde sanat alanındaki cinsiyet eşitliğine yönelik farkındalığın oluşmasını engelleyecek, sanat tarihi öğretimi eksik bırakacaktır. Oysaki geleceğin sanatçısı ve sanat eğitimcisi olacak güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin kadın sanatçıları tanımaları ve eserlerini sorgulamaları, sanat tarihine daha eşitlikçi bir bilinçle bakmalarını sağlayabilir. Güzel sanatlar lisesi Genel Sanat Tarihi Dersi öğretim programında öğrencilerin, “Geçmiş medeniyetlerin ortaya koymuş olduğu sanatsal birikimleri tanıması ve yorumlaması” dersin genel amaçlarından biridir. Dolayısıyla geçmişten bugüne kadar oluşan sanatsal birikimde kadın sanatçıların da katkısı göz ardı edilmemelidir. Bu gerekçeye bağlı olarak Güzel sanatlar lisesi 10. sınıf Genel Sanat Tarihi Dersi kitabının cinsiyet eşitliği perspektifinde incelenmesi ve kadın sanatçıların görünürlüğüne yönelik öneri geliştirilmesi bu çalışmanın amacını oluşturmuştur.

Çalışmanın yöntemi, doküman analizi şeklinde belirlenmiştir. Nitel araştırma geleneği içinde yer alan doküman incelemesi, araştırılmak istenen olgular hakkında bilgileri içeren yazılı veya görsel materyallerin analizini kapsar. Bu çalışmada, güzel sanatlar lisesi 10. sınıfta okutulan Genel Sanat Tarihi Kitabı’ndaki sanat eserlerinden oluşan görsellerin cinsiyet eşitliğini yansıtırma durumu incelendiğinden ders kitabındaki görsellerin her biri belge olarak değerlendirilmiştir. Kitaptaki ilk 4 ünite içinde yer alan konu anlatım metinlerindeki görseller araştırma dokümanı olarak kullanılmış, ders içi çalışma metinlerindeki görseller araştırmaya dahil edilmemiştir. 5. ünite de başka bir araştırma konusu olabileceğinden kapsam dışı bırakılmıştır. Bunun yanı sıra ders kitabının içinde yer alan “Mimari” ve “Heykel” sanatı da kapsam dışı bırakılarak yalnızca “Resim” sanatına odaklanılmıştır.

Çalışmanın amacı doğrultusunda yapılan analizler sonrasında, Avrupa resim sanatının çeşitli dönemlerine ait 48 eseri ve Çağdaş Türk resim sanatına ait 6 eseri yansıtan görseller çalışma verisi olarak kullanılmıştır. Çalışma konusuyla ilişkili olarak ulaşılan görsellerdeki eserin künyeleri incelendiğinde, tüm eserlerin erkek sanatçılara ait olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet eşitliği açısından karşılaşılan bu olumsuz durum sonrasında internet taraması yapılarak araştırma verisi olarak kullanılan görsellerdeki sanat eserlerinin sanatçıları ile aynı dönemlerde yaşamış “kadın” sanatçıları araştırılmış ve bu sanatçıların eserlerinin görselleri arşivlenmiştir. Sonraki aşamada, öğrenci gelişim düzeyi dikkate alınarak Avrupa ve Çağdaş Türk resim sanatının çeşitli dönemlerinde eserler üreten kadın sanatçıları ve

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

bu sanatçıların birer eseri belirlenmiş ve bu eserlerin ders kitabına entegre edilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sanat tarihinde kadın görünürlüğü, cinsiyet eşitliği, sanat tarihi ders kitabı

ABSTRACT

Women have been exposed to inequality in the field of art history, as in many other fields. However, in every period from the Renaissance, when the artist gained her identity, until today, “female” artists have existed, but unfortunately they have not been visible. Social pressures, stereotypes or bullying by “male” artists have always pushed women into the background and prevented them from taking part in the art history scene.

Art history attempts to learn about cultures and people from a past period through works of art and to understand the role of visual culture all over the world in a multidimensional way. The dissemination of art history and its transfer to future generations is of course possible through art history teaching. Teaching art history includes students understanding the universal language of art and understanding the period and culture in which the work of art was produced. Thus, it plays a functional role in establishing a connection between the past and the present. One of the ways for students to understand art and culture in a multidimensional way is to include the representation of female artists in art history textbooks. Ignoring the contributions of female artists to art history will prevent students from developing awareness of gender equality in the field of art and will leave art history teaching incomplete. However, fine arts high school students, who will be artists and art educators of the future, getting to know women artists and questioning their works may enable them to look at the history of art with a more egalitarian consciousness. Based on this justification, the purpose of this study is to examine the Fine Arts High School 10th grade General Art History Course book from a gender equality perspective and to develop a proposal for the visibility of women artists.

The method of the study was determined as document analysis. Document analysis used in qualitative research involves the analysis of written or visual materials containing information about the phenomena to be investigated. In this study, since the reflection of gender equality in the visuals of the artworks in the General Art History Book was examined, each of the visuals in the textbook was evaluated as a document. The visuals in the subject narrative texts in the first 4 units of the book were used as research documents. Unit 5 was excluded because it could be the subject of another research. In addition, the art of “Architecture” and “Sculpture” in the textbook were excluded from the scope and the focus was on the art of “Painting”.

After the analyzes carried out in line with the purpose of the study, images reflecting 48 works from various periods of European painting and 6 works from Contemporary Turkish painting were used as study data. When the tags of the works in the visuals related to the subject of the study were examined, it was determined that all the works belonged to male artists. Following this negative situation in terms of gender equality, an internet search was conducted to search for “female” artists who lived in the same period as the artists of the artworks used as research data, and the images of these artists' works were archived. In the next stage, considering the development level of the students, it was concluded that women artists who produced artworks in various periods of European and Contemporary Turkish painting and one of the works of these artists could be integrated into the textbook.

Keywords: Women's visibility in art history, gender equality, art history textbook

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

BİLGE OLGAÇ SİNEMASINDA KADININ YERİNE KARŞILAŞTIRMALI BİR BAKIŞ

A COMPARATIVE OVERVIEW OF THE WOMEN IN THE CINEMA OF BİLGE OLGAÇ

Öğretim Görevlisi, Evşen ÇERKEŞLİ, Altınbaş Üniversitesi, Ortak Dersler, evsen.cerkesli@altinbas.edu.tr,
0000-0001-8815-4300

Lecturer, Evşen ÇERKEŞLİ, Altınbaş University, Common Lessons, evsen.cerkesli@altinbas.edu.tr, 0000-
0001-8815-4300

ÖZET

Ataerkil toplum yapısında kadınların yapabileceği işlere bir sınırlama getirildiğinden kadınlar uzun yıllar boyunca erkeklere ait olarak adlandırılan kimi alanlardan uzak tutulmuştur. Kadınların erkek egemenliği altında bu çalışma alanlarına dâhil olabilmeleri ancak yapılacak işin “kadınca” bir iş olması durumunda kabul görmüştür. Böylece tanımı yapılan iş, “erkekçe” işlerden hiyerarşik olarak aşağıda değerlendirilmiştir. Bu sınıflandırma ve ayırım sinema sanatında da geçerlidir. Sinemanın önemli lokomotiflerinden olan yönetmenlik mesleği de hep erkeklere mâl edilmiştir. Yani film yapımı ve yönetimi erkek mesleği olarak görüldüğünden kadın yönetmenler de erkek yönetmenlerden nitelikçe geride tutulmuştur. Kadın yönetmenlerin bahsi geçen şartlar altında varlık gösterebilmeleri, “kadınsılıklarından” mümkün olduğunca ayrılmalarına bağlıdır. Bunun doğal bir uzantısı olarak da Türk sinemasındaki kadın yönetmenlerin çektikleri ilk filmlerin genellikle “erkekler” ve “erkek dünyası” üzerine olduğu bilinen bir gerçektir.

Türk sinemasının önemli ilk kadın yönetmenlerinden Bilge Olgaç da 1965-1975 yılları arasında çektiği ilk filmlerinde sektörde tutunma çabasının bir sonucu olarak, Yeşilçam sinemasında macera, gerilim ve bazı süper kahraman *filmlerine* verilen ortak ad şeklinde tanımlanabilecek “avantür” filmler yönetmiştir. Görüldüğü üzere o, erkek egemen bir toplulukta erkeksi konuları işleyerek mesleğini sürdürmeye çalışmıştır. Hatta Olgaç, kadınlıkla özdeşleştirilen kılık kıyafetlerden bilinçli şekilde uzak durup kısa saçlarıyla tanındığından Yeşilçam çevrelerinden “erkek gibi yönetmen” sıfatıyla anılmaktadır. Seks filmleri furiasının başlamasıyla reklamcılığa yönelen yönetmen, sekiz yıllık bir aradan sonra yeniden film yapımcılığına girer. Yönetmenin ikinci dönemi olarak adlandırılacak yıllarda ilk dönemden farklı olarak salt para kazanmak uğruna hâkim anlatı kalıplarını ve erkek hikâyelerini değil, sanat yönü ağır basan kadın hikâyelerini ve kadınlık hâllerini ele almıştır.

Bu çalışmada toplum bilimsel eleştirinin ilkelerinden faydalanılarak Bilge Olgaç’ın farklı dönem, yaklaşım ve türlerde çektiği üç film karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Böylelikle yönetmenin bir kadın olarak sinema sanatının olanakları kapsamında anlatmaya çalıştığı dünyanın değişen motiflerini sosyolojik şartlar bağlamında ele almak hedeflenmektedir. Bu doğrultuda seçilen ilk film, 1970 tarihli *Linç*’tir. Vurdulu kırdılı filmlerin önemli örneklerinden olan bu filmde Olgaç, kadın dünyasına ait ayrıntıları neredeyse tamamen görünmez kılmaktadır. Yalnızca küçük bir sahnede kadın oyuncuya yer vermiş, bunun dışında filmin çatısı bütünüyle erkek dünyası üzerine konumlandırılmıştır. Kadının adının da görünümünün de iyice silikleştiği bu örneğin ardından yönetmenin Yılmaz Güney’in kaleme aldığı belgeselle kurmaca sınırında gezinen *Bir Gün Mutlaka* adlı film incelenecektir. *Linç*’in senaryosunu kaleme alan Olgaç’ın erkek bakış açısının ürünü olan ve *genre* olarak da *Linç*’ten ayrılan bu çalışmada türler arasında gezinirken yönetmenlik tercihlerinde sabit kalan ve değişen unsurlar irdelenecektir. Son olarak da daha geç dönem işlerinden olan ve Muzaffer İzgü’nün aynı adlı romanından filme uyarlanan *Üç Halka Yirmi Beş* ele alınacaktır. Uyarlamanın nasıl alındığının yanı sıra önceden üretilmiş bir metnin sinemanın olanaklarıyla yeniden anlatılmasının Bilge Olgaç sinemasındaki rolü ve buradaki kadınlık temsili mukayeseli biçimde incelenecektir.

Kısacası Türk sinemasında emektar bir isim olan Bilge Olgaç’ın yönetmenlik tercihlerinde etkisi hissedilen çeşitli tercihlerin, eğilimlerin ya da mecburiyetlerin ekseninde *Linç*, *Bir Gün Mutlaka* ve *Üç*

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Halka Yirmi Beş adlı eserlerde zuhur eden kadınlık hâllerinin ele alınışı, sektörde kadın yönetmen olmanın yansımaları, özgün bir senaryoyu yahut edebî bir metni uyarlamamanın getirileri gibi hususlar toplum bilimsel eleştirinin ölçütleri doğrultusunda irdelenecek böylelikle yapılacak detaylı betimsel okumanın verileri neticesinde Bilge Olgaç isminin literatürde çoğu zaman es geçilen öncü rolü anlam kazanabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bilge Olgaç, toplum bilimsel eleştiri, kadın yönetmen

ABSTRACT

Since the work that women can do in the construction of a patriarchal society has been restricted, women have been kept away from certain areas that have been called men for many years. The fact that women can be included in these work areas under male domination is accepted only if the work to be done is a “woman” job. Thus, the work described is hierarchically ranked below “manly” works. This classification and distinction also applies to cinema art. The directing profession, which is one of the most important locomotives of cinema, has always been made by men. In other words, since filmmaking and management are seen as male professions, female directors have been left behind by male directors. The ability of female directors to be able to show their presence under the terms of the bet depends on their separation from “femininity” whenever possible. As a natural extension of this, it is a fact that the first films taken by female directors in Turkish cinema are usually based on “men” and “men's world”.

Bilge Olgaç, one of the most important Turkish directors of Turkish cinema, directed “avant-garde” films, which can be described as adventure, tension and some common name given to some superhero films in Yeşilçam cinema as a result of his effort to hold in the industry in his first films between 1965-1975. As it turns out, she has tried to maintain her profession by working masculine subjects in a male-dominated society. Even Olgaç is known as “director like a man” from Yeşilçam circles because she is consciously distant from her feminine identification clothes and is recognized with her short hair. Directing to advertising after the increase of sex films, the director after eight years of engaged in film production again. In the years that will be called the second period of the director, unlike the first period, for the sake of pure money, the judge has dealt with not only narrative patterns and male narratives but also female narratives and feminine narratives.

In this study, three films shot by Bilge Olgaç in different periods, approaches and genres will be discussed comparatively, using the principles of social scientific criticism. Thus, it is aimed to discuss the changing motifs of the world, which the director, as a woman, tries to explain within the scope of the possibilities of cinema art, in the context of sociological conditions. The first film chosen in this direction was *Linç*, released in 1970. In this film, which is one of the important examples of films with a twist and a twist, Olgaç makes the details of the women's world almost completely invisible. She only featured a female actor in a small scene, apart from that, the film is entirely focused on the male world. Following this example, in which both the name and the image of the woman are completely obscured, the film called *Bir Gün Mutlaka*, written by director Yılmaz Güney, which borders on documentary and fiction, will be examined. In this work of Olgaç, who wrote the script of *Linç*, which is the product of a male perspective and differs from *Linç* in terms of genre, the elements that remain constant and change in directorial preferences will be examined while navigating between genres. Finally, one of her later works, *Üç Halka Yirmi Beş*, adapted into a film from Muzaffer İzgü's novel of the same name, will be discussed. In addition to how the adaptation was received, the role of retelling a previously produced text with the possibilities of cinema in Bilge Olgaç's cinema and the representation of femininity here will be examined comparatively.

In short, on the axis of various preferences, tendencies or obligations that are felt in the directorial choices of Bilge Olgaç, a veteran name in Turkish cinema, the aspects of femininity that appear in the works named *Linç*, *Bir Gün Mutlaka* and *Üç Halka Yirmi Beş* are discussed, the reflections of being a female director in the industry, an original Issues such as the benefits of adapting a script or a literary text will be examined in line with the criteria of social scientific criticism, so that the pioneering role of the name Bilge Olgaç, which is often overlooked in the literature, will gain meaning as a result of the detailed descriptive reading.

Key Words: Bilge Olgaç, sociological criticism, female director

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ÇEMBERİN DIŞINDA OLMAK: SİSİFOS'UN LANETİ VE CAFER PANAHI'NİN ÇEMBER'İNDEKİ KADINLAR

BEING OUTSIDE THE CIRCLE: THE CURSE OF SISYPHOS AND WOMEN IN CAFER PANAHI'S CIRCLE

Yüksek Lisans Öğrencisi, Elif ARSLAN, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler

Enstitüsü, E-Posta: aelifarslann@gmail.com, ORCID ID: [0000-0001-5015-9317](https://orcid.org/0000-0001-5015-9317)

ÖZET

1979 İran İslam Devrimi, yalnızca siyasi ve toplumsal yapıyı değil, aynı zamanda kültürel alanları da derinden etkilemiştir. Bu değişimlerden biri de sinema endüstrisinde yaşanmıştır. Devrim öncesinde daha serbest bir anlatı diline sahip olan İran sineması, devrim sonrası dönemde katı dini ve ahlaki kurallara tabi hale gelmiştir. Özellikle kadınların sinemadaki temsili, bu yeni düzenle birlikte büyük bir dönüşüme uğramıştır. Kadın karakterlerin sinemada nasıl temsil edileceği, kıyafetleri, davranışları ve diyalogları sıkı bir denetim altında şekillendirilmiştir. Ancak bu kısıtlamalar, kadınları sinemada silik figürler haline getirmek yerine, sembolik ve çok katmanlı anlatılarla derinleştirilen temsiller yaratmıştır. Bu bağlamda kadınlar, sadece ev içi rolleriyle sınırlı kalmamış; toplumsal baskılar altında direnen, özgürlük arayışındaki bireyler olarak sinemada kendine yer bulmuştur. Devrim sonrası İran sineması, kadınları genellikle toplumsal baskıların ve patriyarkal yapının sembolleri haline getirmiştir. Bu dönemin sineması, kadınların toplum içindeki zorluklarını, kısıtlanmışlıklarını ve özgürlük arayışlarını ön plana çıkarmaktadır. Özellikle İran'daki devlet sansürü, kadınların temsili açısından sınırlandırmalar getirmişse de birçok yönetmen bu sınırları aşmanın yaratıcı yollarını bulmuştur. Yönetmenlerin bir kısmı, kadın karakterlerin yaşadıkları baskıları anlatabilmek için semboller ve dolaylı anlatım yöntemleri geliştirmiştir. Bu çalışmanın amacı, 1979 İran İslam Devrimi sonrası sinemada kadınlara getirilen kısıtlamaların Cafer Panahi'nin *Dayereh (The Circle, 2000)* filmi üzerinden incelenmesidir. Panahi'nin, kadın karakterlerin toplumsal ve hukuki normlarla kuşatılmış yaşamlarını sinematografik açıdan nasıl yansıttığını analiz ederek, filmde kullanılan çember metaforunu Murathan Mungan'ın şarkı sözleri ve Albert Camus'nün Sisifos mitiyle ilişkilendirmek hedeflenmektedir. Bu bağlamda, filmdeki kadınların sürekli mücadele ve çıkışsızlık döngüsüne nasıl hapsediğini hem toplumsal hem de sinemasal bir perspektiften değerlendirmek amaçlanmaktadır. Çalışma bu gaye ile betimsel analiz yönteminden faydalanarak gerçekleştirilmiştir. Devrimle birlikte İran sineması, kadınları genellikle toplumsal baskıların ve kısıtlamaların kurbanı olan figürler olarak resmetmeye başlamıştır. Kamusal alanda hareket edebilecekleri sınırlar sıkı bir şekilde belirlenmişken, sinemadaki temsilleri de bu daralmış kamusal alanın bir yansıması haline gelmiştir. Kadın karakterler, ev içi alanlara sıkışmış, kamusal alanlarda varlık göstermeleri sınırlandırılmış, erkek egemen bir düzenin baskılarına karşı sürekli mücadele içinde olan kişiler olarak sinemada yer bulmuştur. Bu kısıtlamalar, İran sinemasında kadınların toplumdaki yerini sorgulayan pek çok filmde tematik bir eksen haline gelirken, kadınların maruz kaldıkları bu baskılar sembolik ve dolaylı yollarla anlatılmaya başlanmıştır. Cafer Panahi'nin *Dayereh* filmi de bu toplumsal ve sinemasal bağlamda, devrim sonrası İran'da kadınların karşı karşıya kaldığı baskıları sinematografik bir anlatımla izler kitleye aktarıldığı şeklinde değerlendirilmektedir. Film, toplumsal ve hukuki normların kadınlar üzerinde nasıl bir kuşatma yarattığını çarpıcı bir şekilde yansıtmaktadır. Panahi, kadınların sıkışmışlık hissini, fiziksel ve psikolojik bir çember metaforu üzerinden anlatmaktadır. Kadınlar, sürekli olarak bu çemberin dışına çıkmaya çalışırken, her seferinde toplumun katı sınırları tarafından tekrar bu çemberin içine itilmektedir. Çember, burada yalnızca fiziksel bir kısıtlama değil, aynı zamanda kadınların özgürlük arayışlarının önüne geçen sembolik bir engel olarak karşımıza çıkmaktadır. Filmin açılış sahnesinden itibaren izleyiciye sunulan bu çember metaforu, Murathan Mungan'ın *ya dışındasındır çemberin ya da içinde yer alacaksın* şarkı sözleriyle de tematikbir paralellik taşımaktadır. Panahi'nin filminde kadınlar, sürekli olarak bu çemberin dışına çıkma hayalini kurmakta, ancak toplumsal yapı onları tekrar tekrar bu çemberin içine iterek, baskıya boyun eğmeye

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

zorladığı şeklinde değerlendirilmiştir. Her bir karakter, toplumsal normlarla uyumsuzluk yaşadıkça ya bu baskıyı kabul etmeye ya da dışlanmayı göze almaya mecbur bırakıldığı şeklinde bir sonuca ulaşılmaktadır. Bu noktada, Albert Camus'nün Sisifos miti, filmin tematik yapısını yorumlamak açısından uygun bağlamlar sunduğu şeklinde değerlendirilmiştir. Sisifos'un sonsuz döngüsü olgusu ile Panahi'nin kadın karakterlerinin mücadelelerinin örtüştüğüne yönelik bulgular elde edilmiştir. Sisifos'un taşı yukarı çıkardıkça tekrar aşağı yuvarlanma olgusuna paralel bir anlatının Panahi'nin kadın karakterlerinde de görüldüğü değerlendirilmiştir. Kadınlar özgürlüklerine ulaşmaya çalıştıkça, sürekli olarak toplumsal baskıların altında ezilerek başladıkları noktaya geri dönmek zorunda bırakıldıkları şeklinde yorumlanmıştır. Bu sonsuz mücadele, kadınların sadece bireysel özgürlük arayışlarını değil, aynı zamanda toplumsal sistemin katı ve değişmez yapısını da sorgulatan bir döngü haline geldiği şeklinde düşünülebilir. Sonuç olarak; *Dayereh* filminde yer alan kadın karakterlerin özgürlük arayışları, toplumsal ve hukuki normların baskısı altında sürekli bir mücadeleye dönüşürken, bu mücadelenin Sisifos'un sonsuz döngüsüne benzer bir şekilde nihayetsiz ve sonuçsuz kaldığı görülmektedir. Panahi, kadınların toplumdaki sıkışmışlıklarını fiziksel ve psikolojik bir çember metaforu ile ustalıkla yansıtarak, izleyiciyi bu çemberin hem içinde hem de dışında düşünmeye zorlamaktadır. Bu film, İran sinemasındaki kadın temsillerinin karmaşıklığını ve sembolik zenginliğini gözler önüne sererken, aynı zamanda kadınların toplumsal değişim arayışlarının nasıl bir çıkmazla karşılaştığını güçlü bir şekilde ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sinema, *Dayereh*, Çember, Sisifos, Özgürlük, Kadın.

ABSTRACT

The 1979 Islamic Revolution in Iran had a profound impact not only on the political and social structure but also on the cultural sphere. One of these changes took place in the cinema industry. Iranian cinema, which had a freer narrative language before the revolution, became subject to strict religious and moral rules in the post-revolutionary period. Especially the representation of women in cinema has undergone a major transformation with this new order. How female characters are represented in cinema, their clothes, behavior and dialogues have been shaped under strict control. However, instead of turning women into silent figures in cinema, these restrictions created representations that were deepened by symbolic and multi-layered narratives. In this context, women were not limited to their domestic roles; they found a place in cinema as individuals resisting social pressures and seeking freedom. Post-revolutionary Iranian cinema has often turned women into symbols of social oppression and patriarchal structure. The cinema of this period emphasizes women's difficulties in society, their constraints and their search for freedom. Although state censorship, especially in Iran, imposed limitations on the representation of women, many directors found creative ways to overcome these limitations. Some of the directors have developed symbols and indirect narrative methods to express the oppression experienced by female characters. The aim of this study is to analyze the restrictions imposed on women in cinema after the 1979 Islamic Revolution in Iran through Cafer Panahi's *Dayereh* (*The Circle*, 2000). By analyzing how Panahi cinematographically reflects the lives of female characters surrounded by social and legal norms, it is aimed to relate the circle metaphor used in the film to Murathan Mungan's lyrics and Albert Camus' Sisyphus myth. In this context, it is aimed to evaluate from both a social and cinematic perspective how the women in the film are trapped in a cycle of constant struggle and impasse. For this purpose, the study was conducted using the descriptive analysis method. With the revolution, Iranian cinema began to portray women as figures who are often victims of social pressures and restrictions. While the limits of their movement in the public sphere are strictly defined, their representation in cinema has become a reflection of this narrowed public sphere. Female characters have been portrayed as people who are confined to the domestic sphere, whose presence in public spaces is restricted, and who are constantly struggling against the pressures of a male-dominated order. While these restrictions have become a thematic axis in many films questioning the place of women in society in Iranian cinema, these oppressions that women are subjected to have begun to be told in symbolic and indirect ways. In this social and cinematic context, Cafer Panahi's *Dayereh* is considered as a cinematographic expression of the oppression faced by women in post-revolutionary Iran. The film strikingly reflects how social and legal norms create a siege on women. Panahi depicts women's feeling

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

of being trapped through the metaphor of a physical and psychological circle. Women are constantly trying to get out of this circle, but each time they are pushed back into it by the rigid boundaries of society. Here, the circle is not only a physical restriction but also a symbolic obstacle to women's search for freedom. This circle metaphor, which is presented to the audience from the opening scene of the film, bears a thematic parallel with Murathan Mungan's lyrics *you are either outside the circle or you will be inside it*. The women in Panahi's film constantly dream of stepping outside this circle, but the social structure is seen as forcing them to submit to oppression by repeatedly pushing them into it. It is concluded that as each character experiences incompatibility with social norms, they are forced to either accept this pressure or risk being ostracized. At this point, Albert Camus's myth of Sisyphus was evaluated as providing appropriate contexts for interpreting the thematic structure of the film. It was found that the phenomenon of Sisyphus' endless cycle and the struggles of Panahi's female characters overlap. It has been evaluated that a parallel narrative to the phenomenon of Sisyphus rolling back down again as he lifts the stone up is also seen in Panahi's female characters. It was interpreted that as women try to achieve their freedom, they are constantly crushed under social pressures and forced to return to the point where they started. This endless struggle can be considered as a cycle that makes women question not only their quest for individual freedom but also the rigid and unchanging structure of the social system. As a result, while the female characters in the film *Dayereh*'s search for freedom turns into a constant struggle under the pressure of social and legal norms, it is seen that this struggle remains endless and fruitless, similar to Sisyphus' endless cycle. Panahi skillfully reflects women's trapped position in society through the metaphor of a physical and psychological circle, forcing the viewer to think both inside and outside this circle. While this film reveals the complexity and symbolic richness of women's representations in Iranian cinema, it also powerfully reveals how women's search for social change encounters a dead end.

Keywords: Cinema, Dayereh, Circle, Sisyphus, Freedom, Woman.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

REVISITING THE CASE OF WOMEN WITHIN THE AMBIGUITY OF GOOD AND EVIL IN GAIMAN'S "SNOW, GLASS, APPLES"

Assoc. Prof. Dr., Nilay ERDEM AYYILDIZ, Firat University, Faculty of Education,

nerdem@firat.edu.tr-0000-0002-1779-8464

Dr., Johari MURRAY, Valencia International University,

jmurray@professional.universidadviu.com-0000-0003-4919-0055

ABSTRACT

Patriarchy confines males and females to two opposite sides of gender dichotomies as men and women by attributing different roles to them. It also differentiates between patriarchal women and non-patriarchal ones in accordance with the extent to which they conform to patriarchal norms. Women are characterised as "the angel in the house" — innocent, pure, moral, good and the inhabitants of domestic space— the condition that they abide by patriarchy. On the other hand, the ones who are disobedient from the patriarchal lens are labelled "the madwoman in the attic," "witch" and evil. This stereotypical gender dichotomy has been perpetuated through classical fairy tales throughout the centuries; women are portrayed as either good or evil, in line with their obedience to patriarchy. Stepmothers, stepsisters and witches are stereotypical evil characters, whereas obedient and passive female characters such as princesses and fairies embody good in classical fairy tales. Such a patriarchal voice marginalises and silences female characters in classical fairy tales. However, the misrepresentation of the female characters is deconstructed through postmodern rewriting. Hélène Cixous's concept of "écriture féminine" ("women's writing") refers to a feminist style of writing that gives voice to suppressed and silenced female perspectives and highlights the ambiguity and complexity of female experience. The fairy tale "Snow White" revolves around the title female character, victimized by her stepmother and then rescued by the prince, with whom it is told that she lives happily ever after. While Snow White takes the good side of the dichotomy constructed for female characters, her stepmother, the Queen, represents the evil side. As a postmodern short story, Neil Gaiman's "Snow, Glass, Apples" (1994) retells this widely-known fairy tale from the perspective of Snow White's stepmother, who struggles to maintain her power and authority over the kingdom and to protect it from the threat imposed by Snow White. The shift in the narrative voice presents an effective approach to the concepts of good and evil and their gendered characterisation in patriarchal texts. It subverts the gendered roles to which female characters are restricted in classical fairy tales. Thus, it provides a rich ground for revisiting the classical fairy tale "Snow White" through feminist thinking. Therefore, the paper employs Hélène Cixous's feminist theory, particularly her concept of "écriture féminine," to discuss the ambiguity of female identity which is hard to stereotypically labelled as absolutely good or evil. Although Gaiman is a male author, his short story aligns with Cixous's call for women to rewrite the stories in which they are othered or misrepresented and to express their own experiences individually, as it allows the redefinition of female identity free of patriarchal stereotyping. "Snow, Glass, Apples" presents traditionally silenced and cast as the villain, the stepmother of "Snow White," by challenging and blurring the clear-cut division between good and evil, often imposed on female characters in classical fairy tales. Thus, the paper intends to indicate how the new portrayal of the stepmother's agency in Gaiman's story exemplifies the case of women within the ambiguity of ethical norms through Hélène Cixous's consideration of a fluid and dynamic female identity.

Keywords: female identity, good versus evil, "Snow White", "Snow, Glass, Apples", Hélène Cixous

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

COMPLEX FEMALE IDENTITY ASSEMBLAGES OF GIRLHOOD AND WOMANHOOD IN JOHNSON'S *TONING THE SWEEP* AND OYEYEMI'S *BOY, SNOW, BIRD*

Dr., Johari MURRAY, Valencia International University,

jmurray@professional.universidadviu.com-0000-0003-4919-0055

Assoc. Prof. Dr., Nilay ERDEM AYYILDIZ, Firat University, Faculty of Education,

nerdem@firat.edu.tr -0000-0002-1779-8464

ABSTRACT

This paper explores how two modern narratives, whether through a contemporary children's novel or a reimagined fairy tale for adults, challenge flat literary representations of women and girls. Employing the theoretical frameworks of Third Space, constructions of female identity assemblages of girlhood and womanhood are critically analyzed through intergenerational relationships, cultural belonging and critical social contexts in novels *Toning the Sweep* (1993) by Angela Johnson and *Boy, Snow, Bird* (2014) by Helen Oyeyemi. The dynamic roles of grandmother, mother, and daughter are central to these narratives, rooted in the lived experiences and societal expectations that challenge binary definitions of girlhood and womanhood. Johnson and Oyeyemi, not only profile intersectional, intergenerational female relationships but reflect Hélène Cixous's concept of "écriture féminine" which gives voice to suppressed and silenced female perspectives and experiences. Cixous is also brought into conversation with Claudia Tate's iconic conversations with *Black Woman Writers at Work* (1983). Centering Critical Content Analysis (Johnson et al., 2017) as the methodology, this study centers the diverse and complex nature of girlhood and womanhood as depicted in the selected works, which span different contemporary time periods and sociocultural situations. It is through these lenses, the research question prompts: how can constructions of female identity assemblages of girlhood and womanhood become a powerful tool for redefining and enriching the narrative landscape for female characters, fostering empathy, and cultural awareness?

Keywords: female narratives, identities, assemblages, girlhood, womanhood, Angela Johnson, Helen Oyeyemi

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

AYHAN BOZFIRAT'IN ÖYKÜLERİNDE KADIN TEMSİLLERİ FEMALE REPRESENTATIONS IN AYHAN BOZFIRAT'S STORIES

Dr. Öğr. Üyesi, Nilüfer ÖZTÜRK AYKAÇ, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat
Fakültesi, dr.niluferozturk@gmail.com - <https://orcid.org/0000-0003-2469-0758>

Assist. Prof., Nilüfer ÖZTÜRK AYKAÇ, Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Letters,
dr.niluferozturk@gmail.com - <https://orcid.org/0000-0003-2469-0758>

ÖZET

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nın dikkat çeken yazarlarından biri olan Ayhan Bozfirat (1932-1981), roman türünde eserler de ortaya koymasına rağmen öyküleriyle ön plana çıkmıştır. *İstasyon* (1971), *Fırıldak* (1972) ve *Sokak Lambaları* (1980) adlarını taşıyan üç kitapta topladığı 34 öyküsünde, daha çok yaşadığı dönemin siyasi-sosyal-ekonomik gelişmelerine yer verdiği söylenebilir. İki darbe ve bir muhtıraya şahitlik etmesi ve bu süreçlerde pek çok toplumsal hareketin içinde aktif olarak yer alması, Bozfirat'ın öykülerindeki ana eğilimi şekillendirmiştir. Bireysel maceraları işlerken bile arka fonda döneminin bunalımlarının ve tarihsel gerçekliğinin saklı olması bundandır. Bozfirat'ın öyküleri hakkında fikir verecek en önemli kavram ise çatışmadır. Bir tarafta haksızlığa uğramış, dışlanmış, kaderine terk edilmiş, yanlış anlaşılmış insanlar; diğer tarafta ise onların halini görmezden gelen bir toplum veya siyasal erk vardır. Bu iki kutup arasındaki çatışma, pek çok öykünün ana malzemesini oluşturmaktadır. Öykülerinde daha çok alt veya orta tabakadan insanlara yer veren Bozfirat, "Eski Arkadaş" adlı öyküsü dışında, kahramanlarına isim vermemiş; onları "çocuk, adam, genç kız, kadın, yaşlı kadın, ihtiyar" gibi sıfatlarla anmıştır. Bu tercihinde, anlattıklarını genele yaymak ve yaşanan olayı/durumu özelleştirmek yerine bütün topluma mâl etmek isteği etkili olmuştur. Bozfirat'ın onlarca kahramanı içinde kadınlar ayrı bir yer tutmaktadır. Hem dönemin siyasi atmosferini hem de toplumsal hayattaki çözümleri ve aile hayatındaki sıkıntıları Ayhan Bozfirat'ın kadınları üzerinden okumak mümkündür. Siyasal baskı ortamına bağlı olarak temel hak ve özgürlüklerin kısıtlı oluşunu görmek için "Balkon" adlı öyküdeki kadınlara bakılabilir. Öyküde, balkona çıkmak isteyen genç kızın annesi tarafından ısrarla engellenmesi, hatta annesinin balkon kapısını söküp yerine duvar örmesi için eve bir usta çağırması, insanları evlerine hapseden siyasi erkin eleştirisini içermekte; temel hak ve özgürlüklerin bir erk tarafından kısıtlandığı mesajı genç kız üzerinden verilmektedir. "Dışarıdaki" adlı öyküde ise siyasal ortamın bireylerde yarattığı korkunun yansımaları görülmektedir. Öykünün kahramanlarından olan genç kız ısrarla dışarı çıkmak isterken yanındaki kadın her defasında lafı değiştirmekte ve onun aklından "dışarıda olmak" fikrini silmeye çalışmaktadır. Çünkü evin dışı tehlikelerle doludur ve "dışarı" sözcüğünü duymak bile kadını korkutmaktadır. Sonunda kadın galip gelmiş ve genç kız dışarı çıkmak fikrinden tamamen vazgeçmiştir. Aile içi iletişimsizlik sebebiyle içine kapanan, kendisini yalnızlığa mahkûm eden ve bu sebeple sosyal yönü hayli zayıf kalan kadınları görmek içinse Bozfirat'ın "Anahtar" adlı öyküsüne bakılabilir. Hayatın tekdüzeliğinden dert yanan kadın, eğer koltuk yüzlerini veya perdeleri değiştirirse hayatının da değişeceğine inanmakta; bu fikrini "Yeni eşyalar, insanın kendisini de yeniler." cümlesiyle dışa vurmakta ama hiçbir zaman eyleme geçecek gücü kendisinde bulamamaktadır.

Görüldüğü gibi Ayhan Bozfirat, gerek öykülerinde gerekse gerçek hayatında toplumsal bir varoluşu, toplumsal meseleleri önemsemiştir. Kendisini "muhalif bir kadın" diye tarif eden Bozfirat'ın bu duruşu öykülerindeki kadın karakterlerine de yansımış; kadınlar, toplumsal hayatlarındaki farklı kimlikleriyle Bozfirat'ın öykülerine konu olmuştur. Toplumsal eşitsizlik ve tabakalaşma, iktidar baskısı ve korkusu gibi temalar bu bağlamda Bozfirat'ın öykülerinde öne çıkmıştır.

Bu çalışmada, Cumhuriyet Dönemi Türk kadın yazarlarından olan Ayhan Bozfirat'ın öykülerindeki kadın temsilleri ele alınmıştır. Edebiyat sosyolojisi kapsamında hazırlanan çalışmada, yazar ve eser bağlamında bir inceleme yapılmıştır. Bozfirat'ın hayatı hakkındaki detaylı bilgiler, kızı

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Sırma Köksal ile yapılan uzun röportajdan elde edilmiş; öyküleri ise Oğlak Yayınları tarafından yayımlanan *Bütün Hikâyeleri* adlı eserden okunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat sosyolojisi, Ayhan Bozırat, öykü, kadın temsilleri.

ABSTRACT

Ayhan Bozırat (1932-1981), one of the remarkable writers of the Republican Era Turkish Literature, came to the fore with her stories, although she also produced works in the novel genre. It can be said that she mostly included the political-social-economic developments of the period in which she lived in her 34 stories, which she collected in three books named *İstasyon* (1971), *Fırıldak* (1972) and *Sokak Lambaları* (1980). Witnessing two coups and a memorandum and taking an active part in many social movements during these processes shaped the main trend in Bozırat's stories. This is why, even when dealing with individual adventures, the crises and historical reality of the period are hidden in the background. The most important concept that will give an idea about Bozırat's stories is conflict. On the one hand, people who were wronged, excluded, abandoned to their fate, misunderstood; on the other side, there is a society or political power that ignores their situation. The conflict between these two poles forms the main material of many stories. Bozırat, who mostly included people from the lower or middle class in her stories, did not name her heroes, except for her story "*Eski Arkadaş*"; she referred to them with adjectives such as "child, man, young girl, woman, old woman, old man". This choice was influenced by her desire to spread what she said to the general public and attribute the event/situation to the whole society rather than privatizing it. Women hold a special place among dozens of heroes of Bozırat. It is possible to read both the political atmosphere of the period, the dissolution in social life and the problems in family life through Ayhan Bozırat's women. We can look at the women in the story "*Balkon*" to see the limitations of fundamental rights and freedoms due to the environment of political oppression. In the story, the young girl who wants to go out to the balcony is persistently prevented by her mother, and her mother even calls a craftsman to the house to remove the balcony door and build a wall in their place, contains criticism of the political power that confines people to their homes; the message that fundamental rights and freedoms are restricted by a power is given through the young girl. In the story called "*Dışarıdaki*", reflections of the fear created by the political environment in individuals are seen. While the young girl, one of the heroes of the story, insistently wants to go out, the woman next to her changes the words every time and tries to erase the idea of "being outside" from her mind. Because outside the house is full of dangers and even hearing the word "outside" scares the woman. In the end, the woman won and the young girl completely gave up the idea of going out. Bozırat's story "*Anahtar*" can be read to see women who become withdrawn due to lack of communication within the family, dooming themselves to loneliness and therefore have a very weak social aspect. The woman, who complains about the monotony of life, believes that if she changes the sofa covers or curtains, her life will also change; she expresses it with the words "New items also renew one's self.", but she can never find the strength to take action.

As can be seen, Ayhan Bozırat cared about social existence and social issues both in her stories and in her real life. This stance of Bozırat, who describes herself such as "an opponent woman", is also reflected in the female characters in her stories; women, with their different identities in their social lives, have been the subject of Bozırat's stories. In this context, themes such as social inequality and stratification, oppression and fear of power came to the fore in Bozırat's stories.

In this study, female representations in the stories of Ayhan Bozırat, one of the Turkish female writers of the Republican Era, are discussed. In the study prepared within the scope of the sociology of literature, an analysis was made in the context of the author and the literary work. Detailed information about Bozırat's life was obtained from a long interview with her daughter Sırma Köksal; her stories were read from the book named *Bütün Hikâyeleri* published by Oğlak Publications.

Keywords: Sociology of literature, Ayhan Bozırat, story, female representation.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

FAİL Mİ YOKSA KURBAN MI? DIŞIL YAZIN AÇISINDAN *DELİ KADIN* *HİKÂYELERİ*

PERPETRATOR OR VICTIM? AN ANALYSIS OF *DELİ KADIN HİKÂYELERİ* IN THE CONTEXT OF ECRITURE FEMININE

Öğr. Gör. Dr., Gökşen Yıldırım, Fırat Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
gyildirim@firat.edu.tr , ORCID ID: 0000-0002-8651-8489

ÖZET

Postyapısalcı feminizm, cinsel farkın biyolojik farklılıkla doğuştan getirilmediğini toplumsal cinsiyet rolleri ile ilintili olarak sonradan inşa edildiğini ifade ederek mevcut düzenin kadını ikincil bir kategori olarak konumladığını ifade etmektedir. Farkı ve kategorileri belirleme gücünü elinde tutan fallokratik yapı, tüm yaşamı da bu şekilde kendine göre organize etmekte ve bu organizasyonda erkek, aktif yaşamın öznesi olarak görülürken kadın, pasif bir yaşamda nesne pozisyonuna indirgenmektedir. Bu şekildeki cinsiyet eşitsizliği, pek çok alanda olduğu gibi edebiyat alanında da kadının varlığını sorunlu hâle getirmiş, edebî faaliyeti bir sömürü etkinliğine dönüştürmüştür. Erkeğin pay ettiği dünya düzeninde yazı, erkeğin faaliyet alanıdır ve kadının edebiyat alanındaki varlığı erkeğin kontrolündedir.

Helene Cixous, Julia Kristeva ve Luce Irigaray gibi postyapısalcı feministlerin çalışmalarıyla kanonlaştırılan dışıl yazın, genel olarak cinsiyet eşitsizliğinin yol açtığı edebî sömürüyü ve edebiyatın bir fallus etrafında inşa edilmesini yapısöküme uğratmak amacıyla öne sürülen “kadınca” yazma biçimidir. Eril tahakkümün egemen söylemi içerisine hapsedilen kadın, bu yazının önemli meselelerinden biri olmakla birlikte Tanrı, devlet, aile, benlik ve ötekilik arasında anlam kazanan tüm iktidar yapılanmalarının düzgüsel (normatif) biçimlerini kapsayacak şekilde perspektifini genişletir; konuya geleneksel edebî kanonun dışarıda bıraktıklarıyla dâhil olur. Burada esas mesele, en somut hâliyle kadın erkek ilişkilerinde gözlemlenebilen topyekûn bir güç ideolojisidir. Dışıl yazın, kendi içerisinde geliştirdiği bir dil anlayışına da sahiptir. Çünkü gerek standart dil gerekse edebiyat dili, egemen erkek aklının bir ürünü olarak yanlıdır, ön yargılıdır ve dolayısıyla da kadını temsil etmekten uzaktır. Kadın cinselliğinin çoğulluğuna ve kadın bedenine referansla bu yazın, hiyerarşik dikotomileri değil çeşitliliği esas alır; olanaklı, doğurgan ve besleyici bir dil kullanır.

Modern Türk edebiyatında kadının varlığı, Tanzimat’tan başlayarak günümüze değin egemen eril söylemin inşa ettiği sınırlar içerisinde tali bir cins olarak anlamlandırılmaya devam etmektedir. Edebiyat tarihleri, kadını yazar/şair olarak görmezden gelirken kadının temsili de patriarkal hegemonyaya uygun olarak şekillenmektedir. Edebî analizlerde varlığını sürdüren “kadın edebiyatı” ya da “kadın sorunu” şeklindeki inceleme alanları da kadının edebî varlığının geldiğimiz noktada hâlâ bir mesele olarak ötekileştirici dilden ayrıştırılmadığını gözler önüne sermektedir. *Deli Kadın Hikâyeleri*, Mine Söğüt’ün ilk ve tek hikâye kitabıdır; 2011 yılında yayımlanmıştır. Söğüt, “kadınlıklarını bir lanet gibi sırtlarında taşıyan kaybetmeye yazgılı” kadınların “varoluş kâbusunu” anlattığı bu hikâyelerde, kadınlık ve erkeklik hâllerini kaotik, karamsar ve rijit bir tarzda, şiddetle iç içe kurgular; kadının varlığını deliliğin ve ölümün (intihar) sınırlarında âdeta okuyucunun gözüne sokar. “Kadın” kelimesini (çoğullaştırmadan) metinle temasın ilk aşaması olan kitabın adında dile getiren yazar, kadının anlatı paktının güçlü ögesi olduğunu göstermiş olur. “Deli” kelimesi ile farklı alımlama biçimlerine kapı aralansa da kitabın kapağı, okura bu konuda da az çok fikir verir. Ancak metnin içeriğine bakıldığında kadının varlığıyla birlikte edebî ötekilere de alan açan, oldukça güçlü bir anlatıma ve dışıl dilin argümanlarına sahip olan yazarın azımsanamayacak ölçüde kadınlığı belli sınırlarda gezdirdiği, dışıl özneliliğin fail ile kurban olmak arasında savrulduğu görülür. Oldukça sarsıcı bu öykülerde kadın, eril iktidarın karşısındaki çaresizlik olarak resmedilir. Bu nokta da Mine Söğüt’ün bu hikâyelerinin dışıl yazın açısından değerlendirilmesi, özellikle öykülerdeki kadının fail mi yoksa kurban mı olduğunun belirlenmesi feminist edebiyat kanonu açısından önem arz etmektedir. Biz de bu çalışmamızda *Deli Kadın Hikâyeleri*’ni dışıl yazın ve dışıl dil bağlamında incelemeye, dışıl öznellik çerçevesinde hikâyelerdeki kadın temsiline fail ya da kurban profillerinden hangisine uyduğunu tespit etmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Mine Söğüt, *Deli Kadın Hikâyeleri*, dışıl yazın.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ABSTRACT

Poststructuralist feminism states that sexual difference is not innate through biological difference, but is constructed later in relation to gender roles, and that the existing order positions women as a subordinate category. The phallographic structure, which holds the power to determine difference and categories, organizes all life according to itself in this way, and in this organization, men are seen as the subject of active life, while women are reduced to the object position in a passive life. Such gender inequality has made women's presence problematic in the field of literature, as in many other fields, and transformed literary activity into an activity of exploitation. In the world order shared by men, writing is men's field of activity and women's presence in literature is under the control of men.

Écriture féminine, canonized through the work of Helene Cixous, Julia Kristeva and Luce Irigaray, is a form of "feminine" writing that is generally put forward to deconstruct the literary exploitation caused by gender inequality and the construction of literature around a phallus. While the woman imprisoned within the dominant discourse of masculine is one of the important issues of écriture féminine, it broadens its perspective to include the normative forms of all power structures that gain meaning between God, state, family, self and otherness; it enters the subject with what the traditional literary canon leaves out. The main issue here is a total power ideology that can be observed in its most concrete form in the relations between men and women. Écriture féminine also has an understanding of language that it has developed within itself. Because both standard and literary language, as a product of the dominant male mind, is biased and far from representing women. With reference to the female body and the plurality of female sexuality, this literature is based on diversity, not hierarchical dichotomies, and uses a language of possibility, fertility and nurturing.

The existence of women in modern Turkish literature continues to be interpreted as a secondary gender within the boundaries constructed by the dominant masculine discourse starting from the Tanzimat period until today. While literary histories ignore women as writers/poets, the representation of women is shaped in accordance with patriarchal hegemony. The fields of study such as "women's literature" or "women's problem", which continue to exist in literary analyses, reveal that the literary existence of women is still an issue at the point we have reached and that it still has its share of marginalizing language. *Deli Kadın Hikâyeleri* is Mine Söğüt's first and only story book; published in 2011. In these stories about the "existential nightmare" of women who "carry their femininity on their backs like a curse, doomed to lose it", Söğüt constructs the states of femininity and masculinity in a chaotic, pessimistic and rigid manner, intertwined with violence. She makes the existence of the woman on the borders of madness and death (suicide) visible to the reader. By mentioning the word "woman" in the title of the book, which is the first stage of contact with the text, the author shows that woman is a powerful element of the narrative pact. Although the word "mad" opens the door to different ways of perception, the cover of the book gives the reader some idea about this. However, when the content of the text is examined, it is seen that the author, who opens space for literary others along with the female presence, who has a very strong narrative and arguments of feminine language, to a considerable extent, moves femininity around certain boundaries, and the feminine characteristic oscillates between being a perpetrator and a victim. In these highly shocking stories, women are portrayed as helpless in the face of masculine power. At this point, the evaluation of these stories of Mine Söğüt in terms of écriture féminine, especially determining whether the woman in the stories is the perpetrator or the victim, is important for the feminist literary canon. In this study, we will try to analyze the *Deli Kadın Hikâyeleri* in the context of écriture féminine and feminine language, and to determine which of the perpetrator or victim profiles the representation of women in the stories fits.

Keywords: Mine Söğüt, *Deli Kadın Hikâyeleri*, écriture féminine.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

PARALLEL PATHS: THE FEMINIST VOICES OF VIRGINIA WOOLF AND HALIDE EDİP ADIVAR ACROSS CULTURES

Dr. Gülsüm Tuğçe ÇETİN, Fırat University Faculty of Humanities Western Languages and Literatures Department, gtcetin@firat.edu.tr, ORCID ID 0000-0002-6376-6113

ABSTRACT

This presentation explores the feminist stances of Virginia Woolf and Halide Edip Adivar, highlighting how their distinct cultural backgrounds shaped their advocacy for women's rights. Virginia Woolf, a central figure in early 20th century British literature, emphasised intellectual freedom and financial independence for women. Her works, such as *A Room of One's Own* and *Three Guineas*, critique the patriarchal structures that historically excluded women from education and professional opportunities.

In contrast, Halide Edip Adivar, a prominent Turkish novelist and nationalist, focused on the role of women in the socio-political transformation of the Ottoman Empire and early Turkish Republic. Adivar's writings, including *Sinekli Bakkal* and *The Turkish Ordeal*, highlight the importance of women's education and political participation for national progress and democratic reform.

Despite their different contexts, both Woolf and Adivar supported structural changes to achieve gender equality and recognised education as a key factor in empowering women. This comparative analysis underscores the diverse yet complementary ways in which Woolf and Adivar challenged patriarchal norms and contributed to feminist thought, offering insights into the continuing relevance of their ideas in contemporary feminist discourse.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

SIYASETTE UYGULANAN CİNSİYET KOTALARI İLE ERİL SİYASETİN DÖNÜŞÜMÜ MÜMKÜN MÜ?

IS IT POSSIBLE TO TRANSFORM MASCULINE POLITICS WITH GENDER QUOTAS APPLIED IN POLITICS?

Dr. Öğr. Üyesi, Emel İLTER, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, eliter@firat.edu.tr- 0000-0002-9456-6712

Yüksek lisans Öğrencisi, Sultan BİNGÖL, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, sultanbingol23@gmail.com

ÖZET

Siyasal seçimler demokrasilerin temel dinamiklerinden biridir. Seçimlere bireysel ve toplumsal katılım sürecinde kadın ve erkekler arasındaki eşitlik demokratik değerlerin güçlenmesine katkıda bulunmaktadır. Siyasette eşit temsil denildiğinde akla ilk gelen kadın ve erkeklerin siyasi karar organlarında eşit oranda bulunmasıdır. Birçok ülkenin karar mekanizmalarında kadınlar, erkek meslektaşlarına kıyasla daha az sayıda yer almaktadır. Seçme ve seçilme haklarını ağırlıklı olarak 20.yy'ın ikinci yarısından itibaren kazanan ve aktif olarak kullanmaya başlayan kadınların temsil oranlarının bazı ülkelerde %20'ye dahi ulaşamadığı görülmektedir. Bu durum dünya nüfusunun yaklaşık yarısını oluşturan kadınların sadece yasal haklarını elde ettikleri ancak kullan(a)madıklarının bir göstergesi olmaktadır.

Siyasette cinsiyet eşitsizliğinin önüne geçebilmek ve kadın temsilini artırabilmek için ülkelerin en sık başvurdukları yöntemlerden birisi siyasi karar organlarında kota uygulamasıdır. Bu yöntem siyasi karar organlarında kadın siyasetçilerin belirli oranlarda bulunmasını zorunluluk haline getiren bir sistem önermektedir. Dünya genelinde birçok ülke Anayasa ve/veya yasalarla bu uygulamayı desteklemektedir. Siyasi partilerin gönüllü olarak kota uyguladığı ülkelerde bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women) ve Parlamentolar Arası Birlik (IPU) tarafından hazırlanan "Siyasette Kadın 2023" haritası dünya genelinde parlamentolarda bulunan kadın milletvekili oranının %26,5 devlet başkanı oranının %11,3 hükümet başkanı oranının %9,8 ve kadın meclis başkanı oranının ise %22,7 olduğunu göstermektedir. Önceki yıllarda yayınlanan "Siyasette Kadın" haritaları, hazırlanan raporlar ve istatistikler incelendiğinde dünya genelinde kadınların karar alma mekanizmalarındaki sayılarının arttığı fakat toplumsal cinsiyet eşitliğinin halen sağlanamadığı görülmektedir.

Siyasette kadınların temsili ve cinsiyet eşitsizliği konusu kadınların karar organlarındaki sayısal varlıklarından daha fazlasını ifade etmektedir. Kadınların sorun ve önceliklerinin siyasi kararlara yansıtılması ve bu alanlarda politikaların üretilmesi eşitsizlikle mücadelede kritik öneme sahiptir. Kadınların siyasete bireysel katılımı, parlamento ve siyasi karar organlarındaki sayıları ve faaliyetleri literatürde sıkça tartışılan konulardan biridir. Bu noktadan hareketle bu çalışmanın amacı siyasi karar organlarında kadınlara yönelik uygulanan cinsiyete dayalı kotaların, eril yapıdaki siyasetin dönüşümü ve cinsiyet eşitsizliği üzerindeki etkisini tartışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Cinsiyet kotası, Siyaset ve kadın, Cinsiyet eşitsizliği

ABSTRACT

Political elections are one of the fundamental dynamics of democracies. Equality between women and men in the process of individual and social participation in elections contributes to the strengthening of democratic values. When it comes to equal representation in politics, the first thing that comes to mind is the equal presence of men and women in political decision-making bodies. Women are included in the decision-making mechanisms of many countries in smaller numbers compared to their male counterparts. It is observed that the representation rates of women, who gained their right to vote and be elected and started to use them actively in the second half of the 20th century, cannot even reach 20%

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

in some countries. This situation is an indication that women, who constitute approximately half of the world's population, only have their legal rights but cannot use them.

One of the most frequently used methods by countries in order to prevent gender inequality in politics and increase women's representation is the application of quotas in political decision-making bodies. This method proposes a system that makes it mandatory to have a certain proportion of female politicians in political decision-making bodies. Many countries around the world support this practice with their Constitution and/or laws. It is found in countries where political parties voluntarily apply quotas. The "Women in Politics 2023" map prepared by the United Nations Women (UN Women) and the Inter-Parliamentary Union (IPU) shows that the proportion of female deputies in parliaments around the world is 26.5%, the proportion of heads of state is 11.3%, and the proportion of heads of government is 9.8%. It shows that the rate of parliamentary speaker is 22.7%. When the "Women in Politics" maps, reports and statistics published in previous years are examined, it is seen that the number of women in decision-making mechanisms around the world has increased, but gender equality is still not achieved. The issue of women's representation and gender inequality in politics means more than the numerical presence of women in decision-making bodies. Reflecting women's problems and priorities in political decisions and producing policies in these areas are of critical importance in the fight against inequality. Women's individual participation in politics, their numbers and activities in parliament and political decision-making bodies is one of the frequently discussed topics in the literature. Starting from this point, the aim of this study is to discuss the impact of gender-based quotas applied to women in political decision-making bodies on the transformation of masculine politics and gender inequality.

Keywords: Gender quota, Politics and women, Gender inequality

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ELAZIĞ'DA AİLE VE KADIN DOSTU KENT ALGISI: BEKLENTİLER SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

PERCEPTION OF FAMILY AND WOMEN FRIENDLY CITY IN ELAZIĞ: EXPECTATIONS, PROBLEMS AND SOLUTION SUGGESTIONS

Dr. Öğr. Üyesi, Onur YERLİKAYA ŞAŞMAZ, Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, onury@firat.edu.tr ORCID ID 0000-
000249336600

ÖZET

Kentler fiziksel alan ve nüfus açısından genişleme eğiliminde olan yerleşim birimleri olduğu için kent sakinlerinin farklı beklenti ve ihtiyaçlara uygun biçimde yapılandırılma ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Kent ile kent sakini arasındaki etkileşimi arttırabilmek ve kentleri yaşanabilir kılabilmek için yapılan uygulamalar “dost kent” kavramı altında ele alınabilir. Dost kentler; çocuk, genç, kadın, aile, yaşlı, engelli dostu özellikleri ile ön plana çıkmaktadır. Özellikle kırılgan grupların toplumsal yapı içindeki konumunu güçlendirmek açısından dost kentler büyük önem taşımaktadır.

Aile ve kadın dostu kent, kadınların ve ailelerin ihtiyaçlarını gözeten, toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen, güvenli, erişilebilir ve kapsayıcı yaşam alanları sunan şehirler anlamına gelir. Bu tür kentlerde, toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı politikaların ve uygulamaların hayata geçirilmesi beklenir. Kadın dostu kentler, kadınların sosyal, ekonomik ve politik hayata katılımını kolaylaştırır, ihtiyaçlarını dikkate alır ve güvenli bir yaşam ortamı sunar. Aile dostu kentler ise, tüm aile bireylerinin yaşam kalitesini artıracak hizmet ve altyapıyı sunan şehirlerdir. Aile ve kadın dostu kentler, toplumsal eşitlik ve refahı artırarak, kent sakinlerinin yaşam kalitesini iyileştirmeyi amaçlar.

Bu çalışmanın amacı Elazığ ilinde aile ve kadın dostu kent algısını tespit etmektir. Elazığ’da aile ve kadın dostu kent algısı hakkında toplanan veriler ışığında kentte bu konudaki beklentiler ve sorunlar tartışılacak, çözüm önerileri sunulacaktır. Çalışma nitel bir araştırma şeklinde yürütülecektir. Durum çalışması deseni kullanılacak, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Araştırmanın katılımcı grubunun 30 kişiden oluşması öngörülmüştür gerekli bulunduğu takdirde bu sayı arttırılacaktır. Elazığ’da ikamet eden, farklı yaş, gelir ve eğitim durumlarına sahip kadınlarla yapılacak görüşmeler yüz yüze gerçekleştirilecek, elde edilen bulgular içerik analizi yöntemi ile çözümlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Aile dostu kent, kadın dostu kent, toplumsal cinsiyet eşitliği, sosyal politika.

ABSTRACT

Since cities are settlements that tend to expand in terms of physical space and population, the need to be structured in accordance with the different expectations and needs of city dwellers arises. Practices to increase the interaction between the city and its inhabitants and to make cities livable can be handled under the concept of “friendly city”. Friendly cities stand out with their child, youth, women, family, elderly and disabled friendly features. Friendly cities are especially important in terms of strengthening the position of vulnerable groups within the social structure.

A family and women-friendly city refers to cities that take into account the needs of women and families, promote gender equality, and offer safe, accessible and inclusive living spaces. Such cities are expected to implement policies and practices based on gender equality. Women-friendly cities facilitate women's participation in social, economic and political life, take into account their needs and provide a safe living environment. Family-friendly cities, on the other hand, are cities that provide services and infrastructure to improve the quality of life of all family members. Family and women-friendly cities aim to improve the quality of life of urban residents by increasing social equality and welfare.

The aim of this study is to determine the perception of family and women-friendly cities in Elazığ. In the light of the data collected on the perception of family and women-friendly cities in Elazığ,

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

expectations and problems in the city will be discussed and solution suggestions will be presented. The study will be conducted as a qualitative research. Case study design will be used and a semi-structured interview form created by the researcher will be used as a data collection tool. The participant group of the research is envisaged to consist of 30 people, and this number will be increased if necessary. Interviews with women of different ages, income and education levels residing in Elazığ will be conducted face-to-face and the findings obtained will be analyzed by content analysis method.

Keywords: Family-friendly city, women-friendly city, gender equality, social policy.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

31 MART 2024 YEREL SEÇİM SONUÇLARI BAĞLAMINDA KADINLARIN YEREL SİYASETTEKİ TEMSİLİ

REPRESENTATION OF WOMEN IN LOCAL POLITICS IN THE CONTEXT OF 31 MARCH 2024 LOCAL ELECTION RESULTS

Dr. Öğretim Üyesi, Harika UÇAR, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Tapu Kadastro

Yüksekokulu, harika.ucar@hvbv.edu.tr.-ORCID ID 0000-0001-7438-7496.

ÖZET

Türkiye’de kadınların siyasal haklarına kavuşması dünya örneklerine göre daha erken tarihlerde gerçekleşmiştir. (1930 yılında belediye seçimlerine katılma, 1933 yılında muhtar seçme ve seçilme, 1934 yılında milletvekili seçme ve seçilme hakkı) Kadınların bireysel siyasal katılımı oy verme davranışıyla sınırlı olarak da olsa herhangi bir görünen ya da görünmeyen engelle karşılaşmadan süregelmiştir. Oy verme davranışının, özel alandaki kemikleşmiş cinsiyetçi niteliklere tehdit oluşturmuyor oluşu bunun temel nedeni olarak değerlendirilebilir. Tamamen kamusal bir eylem olan siyasal temsil konusunda ise aynı şeyi söylemek güçleşmektedir. Genel olarak, kadınlar, siyasal etkinliklere erkeklere göre daha az katılmaktadır ve bunun nedenlerine yönelik pek çok araştırma yapılmıştır. Ancak özellikle siyasal temsil söz konusu olduğunda, cinsiyetler arasındaki eşitsizlik hem nitel hem nicel anlamda oldukça belirginleşmektedir. Kadınların toplumsal hayata katılımının ve buna bağlı olarak siyasal katılımının/temsiliyetlerinin düşüklüğüne neden olan temel düşüncenin, iki cinsin yapabilecekleri işler konusunda yapılan yapay ayrımla şekillenen ekonomik/toplumsal eşitsizlikler ve siyasi kültürün sahip olduğu erkek egemen yapı olduğu söylenebilir. Geleneksel siyaset kuramı, erkek egemenliğine dayalı cinsiyet rejimiyle şekillenerek gündelik yaşamı özel alan ve kamusal alan olarak ayırmıştır. Kadınlar dış dünyaya kapalı, özel alanda yani hane içindeki temizlik, yaşlı/çocuk bakımı, beslenme gibi işlerle meşgulken erkekler ise hane dışında kendilerini geliştirerek başarılı olma, yükselme gibi fırsatlar sunan kamusal alandan sorumlu olmuşlardır.

Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de nüfusun yarısı, zaman zaman yarısından da fazlası kadınlardan oluşmaktadır. Peki yüzyılı aşkın süredir, nüfusun yarısını oluşturan kadınların, hem ulusal hem yerel siyasette toplumdaki varlıklarına koşut şekilde temsil edilmemesine yönelik eleştirilerin hala devam ediyor oluşu nasıl açıklanabilir? Yerel demokrasinin temel koşullarından biri tüm kesimlerin siyasal sürece dahil olmasıyken, kadınların yeterli düzeyde temsil edilmediği bir yerel yönetim sisteminde yerel demokrasinin tam anlamıyla gerçekleştiği söylenebilir mi? Gerçekleştirilen son mahalli idareler seçimlerinde seçmenlerin %50,6’sı kadın seçmenlerdi. Adaylık sürecinden başlayarak kamuoyunda kadınların seçimlerdeki varlıklarında görülen artışa vurgu yapıldı. Sonuçlar açıklandığında da benzer şekilde özellikle kadın adayların başarısına yapılan vurgular hem sosyal hem yazılı, hem görsel medya da oldukça fazla gündeme geldi. Bu bağlamda bu çalışmada, 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçimlerini adaylık sürecinden başlayarak ve daha önceki yıllarla karşılaştırarak incelemek ve sonuçları değerlendirmek hedeflenmektedir. Gerçekten kadınların temsiliyetini bağlamında olması gerekene yakın bir artış var mı? Yoksa kanıksanmış olan yerel siyasette kadınların yokluğuna yönelik algıdan kaynaklı olarak, söz konusu artış beklentinin üzerinde olduğu için mi dikkat çekti?

Anahtar Kelimeler: Kadınların siyasal temsili, Türk siyasal hayatında kadınlar, Yerel siyasette kadınlar, Yerel Seçim Sürecinde Kadınlar, 2024 Yerel seçim sonuçları ve kadınların temsili

ABSTRACT

In Turkey, women gained political rights at an earlier date than other examples from around the world. (The right to participate in municipal elections in 1930, to elect and be elected headman in 1933, to elect and be elected as a member of parliament in 1934) Women's individual political participation continued without encountering any visible or invisible obstacles, albeit limited to voting behavior. The

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

fact that voting behavior does not pose a threat to the entrenched sexist characteristics in the private sphere can be considered as the main reason for this. It becomes difficult to say the same thing about political representation, which is a completely public action. In general, women participate less in political activities than men, and many studies have been conducted on the reasons for this. However, especially when it comes to political representation, the inequality between genders becomes quite evident both in qualitative and quantitative terms. It can be said that the main reason behind the low participation of women in social life and, accordingly, their low political participation/representation is the economic/social inequalities shaped by the artificial distinction made regarding the jobs that the two genders can do, and the male-dominated structure of the political culture. Traditional political theory, shaped by the gender regime based on male dominance, has divided daily life into private and public spheres. While women were busy with work such as cleaning, elderly/child care, and nutrition within the household, closed to the outside world, men were responsible for the public sphere, which offered opportunities for self-improvement and success outside the home.

As in the world, half of the population in Turkey, and sometimes more than half, consists of women. So, how can it be explained that the criticism that women, who constitute half of the population for more than a century, are not represented in both national and local politics in parallel with their presence in society, still continues? While one of the basic conditions of local democracy is the inclusion of all segments in the political process, can local democracy be fully said in a local government system where women are not adequately represented? In the last local government elections, 50.6% of the voters were female voters. Starting from the candidacy process, the public emphasized the increase in the presence of women in elections. Similarly, when the results were announced, the emphasis on the success of female candidates came to the fore in both social, written and visual media. In this context, this study aims to examine and evaluate the results of the 31 March 2024 Local Government General Elections, starting from the candidacy process and comparing them with previous years. Is there really an increase close to what it should be in terms of women's representation? Or did it attract attention because the increase in question was above expectations, due to the taken-for-granted perception of the absence of women in local politics?

Keywords: Women's political representation, Women in Turkish political life, Women in local politics, Women in the Local election process, 2024 Local election results and women's representation

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

SİYASETTE KADIN GÜCÜNÜN TANIMI: MARGARET THATCHER'IN LİDERLİK SANATI

THE DEFINITION OF WOMEN'S POWER IN POLITICS: THE ART OF MARGARET THATCHER'S LEADERSHIP

Yüksek Lisans Öğrencisi, Fethiye TUNÇ, Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
fetiynetnc@outlook.com, Orcid: 0009-0008-2318-4961

ÖZET

Eski İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher önceki adı, Margaret Hilda Roberts, 1979 yılında İngiltere'nin ilk kadın başbakanı olarak göreve gelmiştir. Siyasi kariyeri boyunca ortaya koyduğu liderlik anlayışı ile sadece kendi döneminin değil, sonraki nesillerin kadın siyasetçilerine de ilham vermiştir. Bu çalışmanın amacı, Margaret Thatcher'ın liderlik tarzını inceleyerek siyasette kadın gücünün nasıl tanımlandığını ortaya koymaktır. Kadınların tarih boyunca erkek egemen siyasi yapılar içinde mücadele ettiği ve liderlik pozisyonlarına ulaşmak için zorluklarla karşılaştığı göz önünde bulundurulduğunda, Thatcher'ın liderlik anlayışı, bu mücadelede önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmada, Thatcher'ın liderlik özellikleri, özellikle güç, otorite ve stratejik zekâ üzerine odaklanarak, kadınların siyasetteki rolü ve liderlik kapasiteleri üzerindeki etkileri analiz edilecektir. Çalışma için izlenecek yöntem, tarihsel inceleme ve karşılaştırmalı analiz metoduna dayanmaktadır. Thatcher'ın liderlik anlayışı, başbakanlık dönemi boyunca aldığı siyasi ve ekonomik kararlar çerçevesinde ele alınarak incelenecektir. Özellikle, Falkland Savaşı'ndaki kararlı tutumu ve ekonomik politikalarındaki stratejik hamleleri, onun liderlik tarzının şekillenmesinde belirleyici rol oynamıştır. Bu kapsamda, Thatcher'ın uyguladığı politikalar tarihsel bir perspektifte analiz edilecek ve bu politikaların kadın liderlerin siyasetteki rolü üzerindeki etkileri değerlendirilecektir. Ayrıca, Thatcher'ın kriz anlarında sergilediği liderlik stratejileri ve bu stratejilerin kadın liderlik algısı üzerindeki dönüştürücü etkisi üzerinde durulacaktır. Thatcher, sadece İngiltere'de değil, dünya genelinde kadın liderlerin ne anlama geldiğini ve siyasette kadın gücünün nasıl tanımlanabileceğini değiştirmiştir. Thatcher'ın liderlik sanatı, özellikle güç ve cinsiyet ilişkisi üzerine odaklanmaktadır. "Demir Leydi" olarak anılmasını sağlayan kararlı ve katı duruşu, siyasette güçlü kadın liderlerin varlığını tartışmasız bir şekilde kabul ettirmiştir. Thatcher, kriz anlarında hızlı ve kesin kararlar alabilme yeteneği ile tanınmıştır; bu yönüyle erkek egemen liderlik tarzlarının dışında farklı bir yol izleyerek, kadınların liderlikte başarılı olabileceğini kanıtlamıştır. Falkland Savaşı sırasında izlediği kararlı politikalar, onun sadece bir kadın lider olarak değil, aynı zamanda güçlü bir askeri stratejist olarak da kabul görmesine yol açmıştır. Böylece Thatcher, siyasette kadın liderlik anlayışını tamamen farklı bir zemine oturtmuştur. Siyasi görüşleri, kadın liderler için yeni bir çerçeve oluştururken, muhafazakâr ideolojiyi de güçlendirmiştir. Devletin ekonomiye müdahalesini en aza indiren politikaları ve sendikalarla olan mücadelesi, onun liderliğini yalnızca bir cinsiyet meselesi değil, aynı zamanda ideolojik bir dönüşüm olarak görmemizi sağlar. Thatcher'ın bireysel özgürlük ve serbest piyasa ekonomisi üzerine kurulu politikaları, kadınların da bu alanlarda güçlü bir şekilde var olabileceğini göstermiştir. Özellikle iş dünyasında ve ekonomide kadınların varlığına dair algıları değiştirerek, kadınların liderlik potansiyelinin ekonomik sahalarda da etkili olabileceğini ortaya koymuştur. Kadınların liderlik rollerinde geleneksel olarak "yumuşak güç" kullanımıyla anılmalarına karşın, Thatcher "sert güç" unsurlarını etkin bir şekilde kullanmış ve bu yönüyle kadın liderliğine yeni bir boyut kazandırmıştır. Onun liderlik anlayışı, kadınların siyasetteki rollerine dair algıları dönüştürerek, kadınların liderlik kapasitesine dair tartışmaları yeniden şekillendirmiştir. Thatcher, kadınların güç ve otoriteyi başarılı bir şekilde kullanabileceklerini ve sadece sosyal politikalar ya da aile politikaları gibi geleneksel "kadın" konularında değil, ekonomik ve askeri alanlarda da etkili olabileceklerini kanıtlamıştır. Thatcher'ın liderlik sanatı, kadınların siyasetteki temsilini genişleten önemli bir örnek olarak kabul edilmektedir ilaveten kadınların politik arenada erkek

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

meslektaşlarıyla eşit şartlarda mücadele edebileceklerini de ortaya koymuştur. Bu bağlamda, Thatcher'ın liderlik anlayışı, kadınların siyasi liderlikte nasıl var olabileceği ve güç sahibi olabileceğine dair önemli bir model oluşturmuştur. Bütün bunların ışığında, Margaret Thatcher'ın liderlik tarzı, siyasette kadın gücünü yeniden tanımlamış ve kadınların sadece sembolik liderler değil, etkin ve güçlü liderler olabileceğini göstermiştir. Thatcher'ın siyasi başarıları ve liderlik stratejileri, kadınların ulusal ve uluslararası siyasette daha görünür ve etkili olmalarına katkıda bulunmuştur. Netice olarak, bu çalışma, Thatcher'ın liderlik anlayışını tarihsel ve ideolojik bir çerçevede değerlendirerek, kadın liderlik rollerinin siyasette nasıl yeniden tanımlandığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Thatcher'ın mirası, kadın liderlerin güçlü, kararlı ve etkili bir şekilde siyasette var olabileceğini kanıtlayan bir örnek olarak hala günümüzde etkisini sürdürmektedir. Thatcher'ın başarısı, kadınların politika sahnesindeki sınırlarını zorlayan bir lider olarak anılmasını sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın liderliği, Margaret Thatcher, Siyasi güç, Liderlik stratejileri, Cinsiyet ve siyaset

ABSTRACT

Former Prime Minister of the United Kingdom, Margaret Thatcher, previously known as Margaret Hilda Roberts, became the first female Prime Minister of the United Kingdom in 1979. Throughout her political career, her leadership approach not only inspired her contemporaries but also served as a model for future generations of women politicians. The purpose of this study is to examine Margaret Thatcher's leadership style and explore how women's power in politics is defined. Given that women throughout history have struggled within male-dominated political structures and faced challenges in reaching leadership positions, Thatcher's leadership approach is considered a significant turning point in this struggle. This study will focus on Thatcher's leadership characteristics, particularly her use of power, authority, and strategic intelligence, and analyze the impact these had on women's roles in politics and their leadership capacities. The methodology to be employed in this study is based on historical examination and comparative analysis. Thatcher's leadership approach will be analyzed in the context of the political and economic decisions she made during her time as Prime Minister. In particular, her firm stance during the Falklands War and her strategic maneuvers in economic policies played a decisive role in shaping her leadership style. In this context, Thatcher's policies will be analyzed from a historical perspective, and the effects of these policies on the role of women leaders in politics will be evaluated. Additionally, the study will focus on Thatcher's leadership strategies during times of crisis and the transformative impact these strategies had on perceptions of female leadership. Thatcher not only redefined what it means to be a female leader in the United Kingdom but also globally reshaped the understanding of women's power in politics. Her art of leadership, especially her focus on the relationship between power and gender, made her a formidable figure in politics. Known as the "Iron Lady" for her firm and resolute stance, Thatcher established the indisputable presence of strong female leaders in politics. She became known for her ability to make swift and decisive decisions during crises, thus demonstrating that women could succeed in leadership roles traditionally dominated by men. Her resolute policies during the Falklands War contributed to her recognition not only as a female leader but also as a powerful military strategist. In doing so, Thatcher placed the concept of female leadership on an entirely new footing. Thatcher's political views created a new framework for women leaders while simultaneously reinforcing conservative ideology. Her policies, which minimized state intervention in the economy and her confrontations with trade unions, position her leadership not merely as a gender issue but as an ideological transformation. Thatcher's policies, based on individual freedom and free-market economy principles, demonstrated that women could also excel in these areas. By shifting perceptions of women's presence in business and the economy, she revealed the potential of women's leadership to be effective in economic domains. While women leaders have traditionally been associated with the use of "soft power," Thatcher effectively employed elements of "hard power," adding a new dimension to female leadership. Her leadership style reshaped perceptions of women's roles in politics, influencing discussions on women's leadership capacity. Thatcher proved that women could skillfully wield power and authority and that they could be effective not only in traditional "women's issues" such as social and family policies but also in economic and military spheres. Her leadership, therefore, serves

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

as a crucial example that broadened the representation of women in politics. Thatcher's leadership demonstrated how a woman could be a powerful leader in a male-dominated world, increasing the influence of women in the political arena. Furthermore, her leadership style revealed that women could compete with their male counterparts on equal terms in the political arena. In this regard, Thatcher's leadership model provides an essential example of how women can exist and assert power in political leadership. In light of all this, Margaret Thatcher's leadership style redefined women's power in politics, proving that women could be not just symbolic leaders but also effective and strong leaders. Thatcher's political successes and leadership strategies contributed to making women more visible and influential in both national and international politics. In conclusion, this study aims to evaluate Thatcher's leadership within a historical and ideological framework, demonstrating how women's leadership roles in politics have been redefined. Thatcher's legacy continues to influence the perception of female leaders, proving that women can be strong, decisive, and effective in politics. Thatcher's success cemented her reputation as a leader who pushed the boundaries of women's roles on the political stage.

Keywords: Women's leadership, Margaret Thatcher, Political power, Leadership strategies, Gender and politics

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADININ AKADEMİDE GÖRÜNÜRLÜĞÜ

THE VISIBILITY OF WOMEN IN ACADEMIA

Doç. Dr. Olcay TİRE, Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, olcaytire@munzur.edu.tr- ORCID:
0000-0002-7622-062X

ÖZET

Geleneksel toplumsal cinsiyet rolleri kadınlara ve erkeklere farklı özellikler ve roller yüklemiştir. Bu özelliklere bağlı olarak oluşan cinsiyetçi işbölümü kadını annelikten, ev işlerinden, bakım emeğinden sorumlu tutarken; erkeği evin geçiminden dolayısıyla kamusal alandan sorumlu tutmuştur. Toplumsal cinsiyet sisteminin kadından beklediği rol ve sorumluluklar ile ataerkil yapının iktidar ve gücü erkeklere uygun görmesi, kadınların eğitimden, siyasetten ve iş yaşamından dışlanmalarına neden olurken çalışma imkânı bulan kadınların da işte yükselmelerini yavaşlatmaktadır.

2023 Küresel Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı Raporuna göre Türkiye ekonomi, eğitim, sağlık ve siyaset alanlarında cinsiyet eşitsizlikleri sıralamasında 146 ülke arasında 129. sırada yer almaktadır. Türkiye, ekonomik katılım ve fırsatlar alt endeksinde 133, eğitimsel kazanımlarda 99, sağlık ve hayatta kalmada 100, politik güçlenmede ise 118. sıradadır. Eşitsizliğin hâkim olduğu alanlardan biri de akademi. Türkiye’de akademide sayısal olarak cinsiyet eşitliği var gibi gözükmesine rağmen, unvan yükseldikçe ve üst yönetim pozisyonlarına çıkıldıkça eşitliğin olmadığı bilinmektedir. Yükseköğretimin verileri bu eşitsizliği ortaya koymaktadır. Bu çalışmada sayısal verilere dayanarak kadınların akademideki görünümünün dinamiklerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Türkiye’de ilk kadın akademisyen 1932 yılında Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu’nda göreve başlamıştır. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) 2024 Ağustos ayı verilerine göre 85902 kadın akademisyen bulunmaktadır. Toplamda ise, 184331 akademisyen bulunmaktadır. Toplam öğretim elemanı içerisinde kadın öğretim elemanı oranı %46,6’dır. Bu oran Devlet üniversitelerinde %45,01, vakıf üniversitelerinde %54,66’dır. Vakıf üniversitelerinde kadın akademisyen sayısı fazladır. YÖK verilerine bakıldığında kadın akademisyen oranı profesör kadrolarında %34,58, doçent kadrolarında %42,22, doktor öğretim üyeliğinde ise %47,40’tır. Kadın araştırma görevlisi oranı %54,35, öğretim görevlisi oranı ise %51,79’dur. Kadın akademisyen oranı akademisyenliğin ilk basamakları olan araştırma görevliliği ve öğretim görevliliğinde yüksek iken, unvan yükseldikçe kadın akademisyen oranı düşmektedir. Kadın akademisyenlerin akademik kariyerin ilk basamaklarında toplanmalarının nedenlerinden biri kadının ev ve bakım işlerinden sorumlu tutulmasıdır. Akademisyenlik uzun zaman ve emek gerektiren bir meslek olması, ancak kadın akademisyenlerden beklenen ev ve bakım işleri, onların iş-aile çatışması yaşamalarına ve iş doyumlarının düşük olmasına yol açmaktadır. Kadınlar, akademisyenlik ve geleneksel cinsiyet rollerini eş zamanlı olarak yerine getirmeye çalışmaktadırlar ve çifte mesai yapmaktadırlar. Yeniden üretim, kadınların akademide yükselmelerini zorlaştırmaktadır. Araştırma görevliliğinde kadın sayısının fazla olmasında bir diğer neden ise günümüzde akademide ücretlerin diğer mesleklere ve özel sektöre göre görece düşük olması ve araştırma görevliliğinin güvencesiz bir kadro haline dönüşmesidir. Öğretim görevliliği ise, akademide destek işlevi gören yardımcı kadro olarak görülmektedir. Bu sebeple kadın sayısı fazladır. Vakıf üniversitelerinin açılmasıyla da kadın akademisyen sayısı artmıştır, sebep yine ücretlerin düşüklüğü ve iş güvencesinin olmamasıdır. Akademide kadınların varlığı 1980 ve sonrasında akademisyenlerin aldığı ücretlerin düşmesi ve akademisyenlik mesleğine olan ilginin düşmesiyle giderek artma eğilimi göstermiştir.

Üst yönetim kademelerinde, cinsiyet eşitsizliği daha belirgin hale gelmektedir. 1981’ de yükseköğretimi yönetmek için kurulan Yükseköğretim Kurulu (YÖK)’ün atanan 8 başkanın hepsi erkektir. 23 Ağustos 2024 YÖK istatistiklerine göre YÖK başkanı ve iki başkan vekili erkektir. 19 Yükseköğretim Kurulu üyesinden sadece ikisi kadın olmakla birlikte 8 Yürütme Kurulu üyesinin hepsi erkektir. Türkiye’de 129’ u devlet, 75’i vakıf, 4’ü vakıf meslek yüksek okulu olmak üzere toplamda 208

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

üniversite bulunmaktadır. Ağustos 2024 YÖK verilerine göre 129 devlet üniversitesinden sadece 4 üniversitenin rektörleri kadındır (Akdeniz, Dokuz Eylül, İzmir Demokrasi ve Mimar Sinan). Vakıf üniversitelerinde ise 14 kadın rektör bulunmaktadır. Yapılan çalışmalar rektör yardımcılarının, dekanların, üniversite genel sekreterlerinin, senato ve yönetim kurulu üyelerinin de ağırlıklı olarak erkeklerden oluştuğunu göstermektedir. Kadınlar karar alma mekanizmalarında yer bulamamaktadırlar. Bu durum, akademiye cam tavan sendromunun bulunduğunu göstermektedir. Kadınlar akademik olarak ilerleseler de, üst yönetim kadrolarında yer almak istediklerinde görünmez engellerle karşılaşmaktadırlar. Yöneticilik aynı zamanda ek gelir ve itibar getirmektedir, erkekler bunları kadınlarla paylaşmak istememektedirler. Ataerki sistemi, cinsiyet eşitliğinin en başta olması gereken üniversitelerde egemenliğini sürdürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Yükseköğretim, Cinsiyet Eşitsizliği

ABSTRACT

Traditional gender roles have attributed different characteristics and roles to women and men. The gendered division of labour based on these characteristics holds women responsible for motherhood, housework and care labour, while men are responsible for the household and therefore the public sphere. The roles and responsibilities expected from women by the gender system and the fact that the patriarchal structure considers power and authority appropriate for men cause women to be excluded from education, politics and business life, while slowing down the advancement of women who have the opportunity to work.

According to the 2023 Global Gender Discrimination Report, Turkey ranks 129th among 146 countries in terms of gender inequalities in economy, education, health and politics. Turkey ranks 133rd in the economic participation and opportunities sub-index, 99th in educational attainment, 100th in health and survival, and 118th in political empowerment. One of the fields where inequality is dominant is academia. Although there seems to be numerical gender equality in the academia in Turkey, it is known that there is no equality as the title increases and senior management positions are held. Higher education data reveal this inequality. This study aims to analyse the dynamics of women's appearance in academia based on numerical data. The first female academic in Turkey started working at the Higher School of Economics and Commerce in 1932. According to the data of the Council of Higher Education (YÖK) in August 2024, there are 85902 female academics. In total, there are 184331 academics. The ratio of female academic staff among total academic staff is 46.6%. This rate is 45.01% in state universities and 54.66% in foundation universities. The number of female academics is higher in foundation universities. According to the data of the Council of Higher Education (YÖK), the rate of female academics is 34.58% for professors, 42.22% for associate professors and 47.40% for doctorate professors. The rate of female research assistants is 54.35% and the rate of female lecturers is 51.79%. While the proportion of female academics is high in research assistant and lecturer positions, which are the first steps of academic career, the proportion of female academics decreases as the title increases. One of the reasons why female academics are concentrated in the first steps of academic career is that women are held responsible for home and care work. Being an academician is a profession that requires a long time and labour, but the home and care work expected from female academicians causes them to experience work-family conflict and low job satisfaction. Women try to fulfil their academic and traditional gender roles simultaneously and work double shifts. Reproduction makes it difficult for women to rise in academia. Another reason for the high number of women in research assistantships is the relatively low wages in academia today compared to other professions and the private sector, and the transformation of research assistantships into a precarious position. Lecturer positions, on the other hand, are seen as auxiliary positions that serve as a support function in the academy. For this reason, the number of women is high. The number of female academics has also increased with the opening of foundation universities, again due to low wages and lack of job security. The presence of women in academia has tended to increase gradually since 1980 and onwards as the wages of academics have decreased and the interest in the academic profession has declined.

At senior management levels, gender inequality is becoming more pronounced. All 8 appointed presidents of the Council of Higher Education (YÖK), which was established in 1981 to govern higher

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

education, are men. According to 23 August 2024 YÖK statistics, the YÖK president and two vice presidents are men. While only two of the 19 members of the Council of Higher Education are women, all 8 members of the Executive Board are men. There are 208 universities in Turkey, of which 129 are public, 75 are foundation and 4 are foundation vocational schools. According to the August 2024 Higher Education Council of Turkey (YÖK) data, only 4 of the 129 state universities have women rectors (Akdeniz, Dokuz Eylül, İzmir Demokrasi and Mimar Sinan). There are 14 female rectors in foundation universities. Studies show that vice-rectors, deans, university general secretaries, senate and board members are predominantly composed of men. Women cannot find a place in decision-making mechanisms. This situation shows that there is a glass ceiling syndrome in academia. Although women progress academically, they face invisible obstacles when they want to take part in senior management positions. Managerial positions also bring additional income and prestige, which men do not want to share with women. The patriarchal system continues to dominate in universities where gender equality should be foremost.

Keywords: Woman, Higher education, Gender Inequality

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

CİNSİYET VE TOPLUMSAL CİNSİYET KAVRAMLARI ÇERÇEVESİNDE TÜRKÇE 6. SINIF DERS KİTABININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF 6TH GRADE TURKISH TEXTBOOK WITHIN THE FRAMEWORK OF GENDER AND SOCIAL GENDER CONCEPTS

Doç. Dr. Nil Didem ŞİMŞEK, Süleyman Demirel Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
nilsimsek@sdu.edu.tr-ORCID ID: 0000-0002-3494-1971

ÖZET

Ders kitapları tüm dünyada organize edilmiş bilginin aktarıcıları olarak kullanılmaktadır. Bu nedenledir ki ders kitapları toplumun sosyolojisini ve psikolojisini analiz edebilmek açısından birçok bileşeni barındıran kaynak görevi görmektedir. Ders kitaplarının ait oldukları siyasal ve sosyal sistemlere yönelik hedefleri ve yöntemleri vardır. Türkçe ders kitaplarının da mevcut güncellemeyle birlikte akıl, kalp ve zevk açısından selim yani kusursuz insan yetiştirmeyi amaçlayan yeni modele eşlik etmek üzere hazırlandıkları öngörülmektedir.

Çalışmada amaç, toplumsal cinsiyet rolleri ve cinsiyet fikri çerçevesinde 6. sınıf Türkçe ders kitabındaki içeriği keşfetmeye çalışmaktır. Çalışmanın odaklandığı nokta, toplumda birçok işlevi yerine getiren ana dili eğitiminde ve inceleme materyali olarak seçilen Türkçe ders kitabında cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramlarını 6. sınıfa yönelik metinler ve bu metinlerin yazarları üzerinden görmeye çalışmaktır. Sosyoloji ve dil birbirini etkileyen ve şekillendiren iki önemli kavramdır. Dolayısıyla ana dili, ait olduğu toplumun sosyal ve kültürel donanımını yansıtan bir ayna görevi görür. Bu çalışma yargılamayı ve öznelliği içeren bir değerlendirme olarak yapılmamıştır. Objektif, nesnel ve doğrulanabilir bir süreci analiz etmek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla tema başlıkları altında yer alan zorunlu ve serbest okuma parçaları ön yargısız bir inceleme sürecine tabi tutulmuştur.

Ortaokul Türkçe 6. sınıf ders kitabında yer alan metinlere yazarları ve söylemleri üzerinden bakmaya çalışan bu araştırmada nesnel ve sistematik bir analiz yapabilmek amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Çalışmada araştırma konusu olan metinlerin sadece içeriğine değil, metni kimin söylediğine, kime söylediğine, nasıl söylediğine ve amacına da bakılmıştır. Bu amaçla çalışma materyali olarak Türkiye'de Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunun 118 sayılı kurul kararı ile 2024-2025 öğretim yılından itibaren 5 (beş) yıl süre ile ders kitabı olarak kabul edilen, *Ayşe Bayram TURKAK*, *Bülent OCAK*, *Şengül AKDAL* tarafından yazılan ortaokul ve imam hatip ortaokulları 6. sınıf Türkçe ders kitabı seçilmiştir. Bu seçim yapılırken hem duruma uygunluk hem de kitaba ulaşımın kolaylığı araştırmacıyı bu sınıf seviyesindeki kitabı incelemeye yönlendirmiştir.

İnceleme sırasında ders kitabındaki temalar, tema altında yer alan metinler ve metinlerin yazarları listelenmiştir. Önce metinler okunmuş ve analiz etmek üzere araştırma konusu olan noktalar not alınmıştır. İlgili tema içinde tespit edilen öğelerin (yazarların cinsiyeti, bağlamda cinsiyet kullanımı) yer aldığı cümleler bulgulara sunulmak üzere belirlenmiştir. Bu amaçla birincil araştırma verileri olan tema altındaki okuma parçaları detaylıca okunmuş, sorgulanmış ve analiz edilmiştir. Araştırma sonunda cinsiyetin Türkçe 6. sınıf ders kitabındaki yapılanmasında etkili olan öğelerin tema bazında bulunma durumları analiz edilmiştir. Metinler analiz edilirken tema altında belirtilen okuma metinlerinin yazarlarının cinsiyetlerine, resimlerdeki/görsellerdeki cinsiyet dağılımlarına, metin içindeki toplumsal cinsiyet rollerine bakılmıştır.

Türkçe 6. sınıf ders kitabında 8 tema bulunmaktadır. 1. temada (Millî Kültürümüz) 1; 5. temada (Bilim ve Teknoloji) 1 (4'ü ortak kadın yazar); 6. temada (Çocuk Dünyası) 1; 7. temada (Sağlık ve Spor) 2; 8. temada (Sanat) 1 kadın yazar bulunmaktadır. Dolayısıyla 32 parçanın 7'si kadın, 25'i erkek yazarlar tarafından yazılmıştır. Kadın yazarların sayısının erkeklere oranı %28, toplam metinlerde kadın yazar bulunma yüzdesi %22'dir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe ders kitabı, cinsiyet, toplumsal cinsiyet

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ABSTRACT

Textbooks are used as transmitters of organized knowledge all over the world. For this reason, textbooks serve as sources that contain many components in terms of analyzing the sociology and psychology of society. Textbooks have goals and methods related to the political and social systems they belong to. It is envisaged that with the current update, Turkish textbooks are also being prepared to accompany the new model, which aims to raise perfect human beings, i.e. perfect in mind, heart and taste.

The aim of the study is to explore the content of the 6th grade Turkish textbook within the framework of gender roles and the idea of gender. The focus of the study is to try to see the concepts of sex and gender in mother tongue education, which fulfills many functions in the society, and in the Turkish textbook chosen as the material of investigation, through the texts for the 6th grade and the authors of these texts. Sociology and language are two important concepts that affect and shape each other. Therefore, mother tongue acts as a mirror reflecting the social and cultural equipment of the society to which it belongs. This study is not intended as an evaluation involving judgment and subjectivity. It was conducted to analyze an objective, objective and verifiable process. For this purpose, the required and free reading passages under the theme headings were subjected to an unprejudiced review process.

In this study, which tries to examine the texts in the 6th grade Turkish secondary school textbook through their authors and discourses, document analysis, one of the qualitative research methods, was used in order to make an objective and systematic analysis. In the study, not only the content of the texts that are the subject of the research, but also who said the text, to whom, how and purpose were examined. For this purpose, the 6th grade Turkish secondary school and imam hatip secondary school textbook written by Ayşe Bayram TURKAK, Bülent OCAK, Şengül AKDAL, which was accepted as a textbook for 5 (five) years starting from the 2024-2025 academic year with the decision numbered 118 of the Board of Education and Discipline of the Ministry of National Education in Turkey, was selected as the study material. While making this selection, both the suitability of the situation and the ease of access to the book led the researcher to examine the book at this grade level.

During the review, the themes in the textbook, the texts under the theme and the authors of the texts were listed. First, the texts were read and the points that were the subject of the research were noted for analysis. The sentences containing the elements (gender of the authors, use of gender in context) determined in the relevant theme were determined to be presented in the findings. For this purpose, the reading passages under the theme, which were the primary research data, were read in detail, questioned and analyzed. At the end of the research, the presence of the elements that were effective in the structuring of gender in the Turkish 6th grade textbook on a theme basis was analyzed. While analyzing the texts, the genders of the authors of the reading texts specified under the theme, the gender distribution in the pictures/visuals and the gender roles in the text were examined.

There are 8 themes in the Turkish 6th grade textbook. There are 1 female author in the 1st theme (Our National Culture); 1 in the 5th theme (Science and Technology) (4 of which are common female authors); 1 in the 6th theme (Children's World); 2 in the 7th theme (Health and Sports); 1 in the 8th theme (Art). Therefore, 7 of the 32 pieces were written by women and 25 by men. The ratio of women to men is 28%, and the percentage of women writers in the total texts is 22%.

Keywords: Turkish textbook, sex, gender

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ANNE BABA OKULLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

AN EVALUATION ON PARENTING SCHOOLS

Dr. Öğr. Üyesi Yelda Sevim

Fırat Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Sosyoloji Bölümü, ysevim@firat.edu.tr-

ORCID ID: 0000-0002-1690-3015

ÖZET

Bu çalışma, anne baba okullarının, aile birliğinin sağlanması üzerindeki etkilerine odaklanmıştır. Araştırma literatür taramasıdır. Anne-baba okulları, genellikle ebeveynlere çocuk yetiştirme konusunda bilgi ve beceriler kazandırmayı amaçlayan eğitim programlarıdır. Anne-baba okulları, çocuk gelişimi, disiplin yöntemleri, etkili iletişim, ebeveynlik tarzları, duygusal destek gibi konulara odaklanılır. Genellikle çocuk sahibi olan veya çocuk sahibi olmayı planlayan ebeveynler katılır. Ayrıca, öğretmenler ve çocuk psikologları gibi profesyoneller de bu tür programlarda yer alabilir.

Anne-baba okullarının tarihçesi, ebeveynlik eğitiminin tarihsel gelişimini ve bu alanın nasıl evrildiğini anlamak açısından önemlidir. Anne-baba eğitimi, antik dönemlerde de vardı ancak bu dönemde eğitim genellikle aile içi deneyimlere ve toplumsal normlara dayanıyordu. Eğitim, resmi bir okul yerine aile büyüklerinin veya toplumsal liderlerin tecrübeleriyle gerçekleşiyordu. Ortaçağ ve Rönesans dönemlerinde, bazı dini ve ahlaki öğretiler, ebeveynlik ve çocuk eğitimi konusunda bilgi veriyordu. Sanayi Devrimi ile birlikte toplumda büyük değişiklikler yaşandı ve aile yapısı değişti. Bu dönemde, çocuk eğitimi ve ebeveynlik konularında daha sistematik bir yaklaşım ortaya çıkmaya başladı. Eğitimciler, çocukların eğitimine daha fazla önem vermeye başladı. 19. yüzyılda, ebeveynlik eğitimi genellikle akademik ve deneysel çalışmalardan ziyade bireysel deneyimlere dayanıyordu. 1950'ler ve 1960'larda, anne-baba okulları daha yaygın hale gelmeye başladı. Bu dönemde, ebeveynlere çocuk gelişimi, eğitim stratejileri ve aile dinamikleri hakkında bilgi vermek amacıyla kurulan okullar ve programlar ortaya çıktı. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa ülkelerinde bu tür programlar yaygınlaştı. 21. yüzyılda, anne-baba okulları ve ebeveynlik eğitim programları daha da çeşitlendi.

Dijital teknolojilerin gelişmesiyle birlikte, anne-baba okulları online platformlarda da yaygınlaşmıştır. Ebeveynler, internet üzerinden seminerler, kurslar ve kaynaklara erişim sağlayabilmektedir. Küresel düzeyde, ebeveynlik eğitimi farklı kültürel bağlamlara göre şekillenmiş ve çeşitli yerel ihtiyaçlara yönelik programlar geliştirilmiştir. Farklı ülkelerde, kültürel ve toplumsal normlara uygun olarak uyarlanmış ebeveynlik eğitimleri mevcuttur.

Anne-baba okulları, aile birliğinin kurulması ve sürdürülmesi sürecinde çeşitli önemli yararlar sağlayabilir. Anne-baba okulları, ebeveynlere çocuklarıyla ve eşleriyle daha etkili bir şekilde iletişim kurma becerilerini kazandırır. İyi iletişim, aile içindeki çatışmaları azaltabilir ve sorunları çözme yeteneğini artırabilir. Bu, aile üyeleri arasındaki empatiyi artırarak sağlıklı ilişkiler kurulmasına katkıda bulunur. Ayrıca aile içindeki rollerin ve sorumlulukların netleşmesine, dolayısıyla aile birliğinin güçlenmesine yardımcı olur. Ebeveynler, çocuklarına pozitif davranış ve iletişim becerileri modelleme konusunda daha bilinçli hale gelir. Ebeveynler, benzer deneyimlere sahip diğer ebeveynlerle tanışarak sosyal destek alabilirler. Bu sosyal ağ, ailelerin yalnızlık hissini azaltabilir ve destekleyici bir çevre oluşturabilir. Eğitimler, ebeveynlerin çocuklarının duygusal refahını daha iyi desteklemelerini sağlar. Anne-baba okulları, aile üyeleri arasındaki ilişkilerin güçlenmesine katkıda bulunur. Ebeveynler, aile içindeki rol ve sorumlulukları daha iyi anlayarak uyumlu bir aile yapısı oluşturabilirler.

Dünya genelinde ebeveynlik eğitimi olarak bilinen anne-baba okulları, ailelerin çocuklarını daha etkili bir şekilde yetiştirmelerine yardımcı olmayı amaçlayan çeşitli programları içerir. Bu programlar, ebeveynlerin çocuklarının gelişim süreçlerini desteklemelerine, aile içindeki iletişimi güçlendirmelerine ve genel yaşam kalitesini artırmalarına yardımcı olur. Aynı zamanda, ebeveynlerin çocuklarının gelişim süreçlerini desteklemelerine yardımcı olmanın yanı sıra aile içindeki iletişimi güçlendirmeyi ve genel

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

yaşam kalitesini artırmayı hedefler. Her ülkenin ebeveynlik eğitim programları, kültürel ve sosyal bağlamlarına göre farklılık gösterebilir, ancak ortak amaçları ebeveynlere gerekli bilgi ve becerileri sağlamaktır.

Anne-baba okulları, ebeveynlerin çocuklarına daha iyi rehberlik yapmalarını sağlayan değerli araçlar olabilir. Ancak, her ebeveynin ihtiyaçları ve öğrenme stilleri farklı olduğundan, en uygun programı seçmek ve programın içeriğini bu ihtiyaçlara göre değerlendirmek en iyi sonuçları sağlayabilir

Anahtar Kelimeler: Anne- Baba Okulları, Aile, Ebeveynlik, Aile Sosyolojisi

ABSTARCT

This study focussed on the effects of parental schools on family unity. The research is a literature review. Parenting schools are educational programmes that generally aim to provide parents with knowledge and skills in child rearing. Parenting schools focus on topics such as child development, discipline methods, effective communication, parenting styles, emotional support. They are usually attended by parents who have children or are planning to have children. Professionals such as teachers and child psychologists can also take part in such programmes.

The history of parenting schools is important to understand the historical development of parenting education and how the field has evolved. Parenting education existed in ancient times, but it was often based on family experiences and social norms. Education took place through the experiences of family elders or community leaders rather than formal schooling. During the Middle Ages and the Renaissance, some religious and moral teachings provided information on parenting and child education. With the Industrial Revolution, there were great changes in society and the family structure changed. During this period, a more systematic approach to child education and parenting began to emerge. Educators started to pay more attention to the education of children. In the 19th century, parenting education was often based on individual experience rather than academic and empirical studies. In the 1950s and 1960s, parenting schools began to become more common. During this period, schools and programmes emerged to provide parents with information about child development, educational strategies and family dynamics. Such programmes became widespread, especially in the United States and European countries. In the 21st century, parenting schools and parenting education programmes became more diversified.

With the development of digital technologies, parenting schools have also become widespread on online platforms. Parents can access seminars, courses and resources online. Globally, parenting education has been shaped by different cultural contexts and programmes have been developed to address various local needs. In different countries, parenting education is adapted to cultural and social norms.

Parenting schools can provide several important benefits in the process of establishing and maintaining family unity. Parenting schools give parents the skills to communicate more effectively with their children and their partners. Good communication can reduce conflicts within the family and increase the ability to solve problems. This contributes to healthy relationships by increasing empathy between family members. It also helps to clarify roles and responsibilities within the family, thus strengthening family unity. Parents become more aware of modelling positive behaviour and communication skills to their children. Parents can get social support by meeting other parents with similar experiences. This social network can reduce the feeling of loneliness of families and create a supportive environment. Trainings enable parents to better support the emotional well-being of their children. Parenting schools contribute to strengthening relationships between family members. By better understanding the roles and responsibilities within the family, parents can create a harmonious family structure.

Parenting schools, known worldwide as parenting education, include a variety of programmes aimed at helping families raise their children more effectively. These programmes help parents to support their children's developmental processes, strengthen communication within the family and improve the overall quality of life. At the same time, they aim to help parents support their children's developmental processes as well as strengthen communication within the family and improve the overall

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

quality of life. Each country's parenting education programmes may differ according to their cultural and social context, but their common aim is to provide parents with the necessary knowledge and skills.

Parenting schools can be valuable tools that enable parents to better guide their children. However, as each parent's needs and learning styles are different, choosing the most appropriate programme and tailoring the content of the programme to these needs can lead to the best results

Keywords: Parenting Schools, Family, Parenting, Family Sociology

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

YAŞLI EĞİTİM PROGRAMLARININ AİLE İÇİ İLİŞKİLER ÜZERİNDEKİ ROLÜ

THE ROLE OF ELDERLY EDUCATION PROGRAMMES ON INTRA-FAMILY RELATIONS

Dr. Öğr. Üyesi Yelda Sevim, Fırat Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Sosyoloji Bölümü, ysevim@firat.edu.tr- ORCID ID: 0000-0002-1690-3015

ÖZET

Bu çalışma, yaşlı eğitim programlarının, aile içi ilişkileri güçlendirmedeki rolü üzerine odaklanmıştır. Araştırma literatür taramasına dayanmaktadır. Yaşlı eğitim programları, yaşlı bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal sağlıklarını desteklemeyi, yaşam kalitelerini artırmayı ve toplumsal katılımlarını teşvik etmeyi amaçlayan çeşitli eğitim ve destek programlarıdır. Bu programlar, yaşlıların bilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmeye yönelik olarak tasarlanmıştır.

Dünya genelinde uygulanan yaşlı eğitimleri, yaşlı bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal olarak aktif kalmalarını desteklemek amacıyla oldukça çeşitli konuları kapsamaktadır. Bu eğitimlerin içeriği, kültürel farklılıklar, yaşlı nüfusun özellikleri ve ülkenin sosyoekonomik koşulları gibi faktörlere göre değişiklik göstermektedir. Yaşlı bireylerin yeni beceriler öğrenmeleri ve kendilerini geliştirmeleri, özsayıgılarını ve kişisel tatminlerini artırabilir. Bu durum, yaşlılık döneminde olumlu bir psikolojik durum sağlanmasına katkıda bulunur. Aynı zamanda bu tür programlar, yaşa bağlı bilişsel gerilemenin yavaşlamasına yardımcı olabilir. Eğitimler, yaşlıların toplumsal olarak aktif kalmalarına ve sosyal hizmetlere erişimlerini artırmalarına katkıda bulunur. Fiziksel aktivite ve sağlıklı yaşam bilgileri, yaşlı bireylerin genel sağlık durumunu destekler. Eğitimler, kronik hastalıkların yönetimi ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları konusunda bilgi sağlayarak yaşlı bireylerin hastalıklarını daha iyi yönetmelerine yardımcı olabilir.

Yaşlı bireylerin eğitim programlarına erişimlerinde yaşadıkları zorluklar da mevcuttur. Fiziksel engeller, teknolojik okuryazarlık eksiklikleri ve coğrafi kısıtlamalar, eğitimlere erişimi zorlaştırabilir. Yaşlı bireylerin bireysel ihtiyaçlarına ve sağlık durumlarına uygun programların sunulması önemlidir. Programların kişiye özel uyarlanabilirliği sağlanmalıdır. Kaliteli ve empatik eğitmenler, programların etkisini artırabilir.

Bu eğitimler, sadece yaşlı bireylere değil, aynı zamanda ailelerine de önemli faydalar sağlar. Özellikle aile içi iletişimin güçlendirilmesinde yaşlı eğitimlerinin büyük bir rolü vardır. Yaşlı eğitimleri sayesinde aile bireyleri, yaşlılığın getirdiği fiziksel, psikolojik ve sosyal değişimler hakkında daha fazla bilgi sahibi olur. Bu sayede yaşlı bireylerin ihtiyaçlarını ve duygularını daha iyi anlarlar ve onlara karşı daha anlayışlı bir tutum sergilerler. Eğitimler, aile bireylerinin yaşlı bireylerin yerine kendilerini koyarak düşünmelerini ve onların yaşadıklarını daha iyi anlamalarını sağlar. Bu sayede empati kurma yetenekleri gelişir ve aile içinde daha sağlıklı bir iletişim ortamı oluşur. Yaşlılıkla ilgili olumsuz önyargılar, aile içinde iletişimi olumsuz etkileyebilir. Yaşlı eğitimleri, bu önyargıların kırılmasına ve yaşlı bireylere karşı daha olumlu tutumların geliştirilmesine katkıda bulunur. Eğitimler, aile bireylerine etkili iletişim becerileri kazandırır. Bu sayede aile içindeki iletişim daha açık, samimi ve yapıcı hale gelir. Yaşlı eğitimleri, aile içindeki destek sistemini güçlendirerek yaşlı bireylerin yalnızlık duygularını azaltır ve yaşam kalitelerini artırır. Yaşlılıkla ilgili ortaya çıkan sorunların çözümünde aile bireylerinin birlikte hareket etmeleri ve ortak çözümler üretmeleri önemlidir. Yaşlıların aileleri tarafından sevildiğini ve değer gördüğünü hissetmeleri, onların yaşam kalitesini önemli ölçüde artırır. Eğitimler, farklı nesiller arasındaki iletişimi güçlendirerek aile içinde daha sağlam bağlar kurulmasını sağlar. Bu eğitimlerle yaşlılar, mümkün olduğunca bağımsız kalmaları için desteklenirler. Aileler bu eğitimler sayesinde, gerektiğinde uzmanlardan destek alma konusunda bilinçlenirler. Bu da hem yaşlıların hem de ailelerinin yaşam kalitesini olumlu etkiler.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Sonuç olarak, yaşlı eğitimleri, sadece yaşlı bireylerin değil, aynı zamanda ailelerinin de gelişimine katkı sağlar. Aile içi iletişimin güçlendirilmesi, yaşlı bireylerin daha mutlu ve sağlıklı bir yaşam sürmelerine olanak tanırken, ailelerin de daha uyumlu ve destekleyici bir yapıya kavuşmalarını sağlar. Dünya genelinde yapılan yaşlı eğitimleri, ailelerin yaşlı bireylere daha iyi bakabilmeleri, onlarla daha sağlıklı ilişkiler kurabilmeleri ve aile bağlarını güçlendirebilmeleri için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu eğitimler sayesinde hem yaşlıların hem de ailelerin yaşam kaliteleri artmakta ve daha mutlu bir yaşam sürmeleri mümkün olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Aile, Aile İçi iletişim, Yaşlı Eğitim Programları

ABSTRACT

This study focused on the role of elderly education programmes in strengthening family relationships. The research is based on literature review. Elderly education programmes are various education and support programmes that aim to support the physical, mental and social health of older individuals, improve their quality of life and encourage their social participation. These programmes are designed to improve the knowledge, skills and abilities of the elderly.

Elderly education programmes implemented worldwide cover a wide range of topics in order to support older persons to remain physically, mentally and socially active. The content of these trainings varies according to factors such as cultural differences, characteristics of the elderly population and socioeconomic conditions of the country. Learning new skills and self-improvement can increase the self-esteem and personal satisfaction of older people. This contributes to a favourable psychological state in old age. At the same time, such programmes can help slow down age-related cognitive decline. Trainings contribute to keep older persons socially active and increase their access to social services. Physical activity and healthy living information supports the general health status of older persons. Trainings can help older persons better manage their diseases by providing information on the management of chronic diseases and healthy living habits.

There are also challenges that older people face in accessing education programmes. Physical barriers, lack of technological literacy and geographical constraints can make access to trainings difficult. It is important to provide programmes tailored to the individual needs and health status of older persons. Individual adaptability of programmes should be ensured. Quality and empathetic trainers can increase the impact of programmes.

These trainings provide important benefits not only to the elderly individuals but also to their families. In particular, elderly trainings have a great role in strengthening communication within the family. Thanks to elderly education programmes, family members have more information about the physical, psychological and social changes brought about by old age. In this way, they better understand the needs and feelings of elderly individuals and show a more understanding attitude towards them. The trainings enable family members to put themselves in the shoes of the elderly and better understand what they are going through. In this way, their ability to empathise improves and a healthier communication environment is created within the family. Negative prejudices about old age can negatively affect communication within the family. Elderly trainings contribute to breaking these prejudices and developing more positive attitudes towards elderly individuals. Trainings provide family members with effective communication skills. In this way, communication within the family becomes more open, sincere and constructive. By strengthening the support system within the family, elderly trainings reduce the feelings of loneliness of elderly individuals and increase their quality of life. It is important that family members act together and produce common solutions in solving the problems arising in old age. The fact that the elderly feel loved and valued by their families significantly improves their quality of life. Trainings strengthen the communication between different generations and build stronger bonds within the family. Through these trainings, the elderly are supported to remain as independent as possible. Thanks to these trainings, families become aware of the need for support from specialists when necessary. This has a positive impact on the quality of life of both the elderly and their families.

As a result, training for the elderly contributes to the development of not only the elderly but also their families. Strengthening communication within the family enables elderly individuals to lead a happier and healthier life, and families to have a more harmonious and supportive structure. Elderly

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

education programmes conducted around the world provide important opportunities for families to take better care of elderly individuals, establish healthier relationships with them and strengthen family ties. Thanks to these trainings, the quality of life of both the elderly and their families increases and it is possible to live a happier life.

Keywords: Elderly, Family, Family Communication, Elderly Education Programmes

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ORTAOKULLARDA AKIL VE ZEKÂ OYUNLARI ATÖLYELERİNİN UYGULAMALARINA YÖNELİK KADIN EBEVEYN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF FEMALE PARENTS' OPINIONS AND SUGGESTIONS REGARDING THE IMPLEMENTATION OF MIND AND INTELLIGENCE GAMES WORKSHOPS IN SECONDARY SCHOOLS

Melek SARIGÜL, melekdogdu91@gmail.com - ORCID ID: 0009-0002-0908-1057

Hilal KARAMAN EFLATUN, hilalkaraman17@gmail.com, - ORCID ID: 0000-0002-8534-1693

Doç.Dr. Ayşenur KULOĞLU, Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
adonder@firat.edu.tr - ORCID ID: 0000-0003-0217-8497

ÖZET

Bu çalışma, ortaokullarda uygulanan Akıl ve Zekâ Oyunları Atölyelerinin öğrencilerin düşünme becerileri üzerindeki etkilerine yönelik annelerin görüş ve önerilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, ebeveynlerin atölyelerin öğrenciler üzerindeki etkilerini gözlemleme ve değerlendirme süreçleri, eğitimdeki rolünü anlamak açısından kritik bir öneme sahiptir. Özellikle kadın ebeveynlerin, bu tür oyunların çocuklarının akademik ve sosyal gelişimlerine ne şekilde katkıda bulunduğu dair gözlemleri ve atölyelerin etkinliğine dair sundukları geri bildirimler ele alınmıştır. Çalışmada ayrıca, Elazığ'da 2024 yılında uygulanan "Rikkatli Kalp Dikkatli Akıl" adlı proje de incelenmiş, bu projenin çocuklar üzerindeki etkileri değerlendirilmeye çalışılmıştır. Proje, öğrencilerin analitik düşünme, problem çözme ve stratejik planlama becerilerini geliştirerek hem akademik hem de sosyal başarılarını artırmayı amaçlamaktadır.

Araştırma, 2024 yılı Eğitim- öğretim yılında Elazığ merkezde bulunan resmi bir ortaokulda 5., 6., 7. ve 8. Sınıf öğrencilere yönelik hayata geçirilen "Rikkatli Kalp Dikkatli Akıl" projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, 12 öğrencinin annesiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Örneklem yöntemi olarak maksimum çeşitlilik tercih edilmiştir. Bu yöntem, farklı sosyal ve kültürel arka plana sahip annelerin görüşlerinin dahil edilmesine olanak tanımaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formları, annelerin akıl ve zekâ oyunlarına dair genel algılarını, çocuklarının bu oyunlar aracılığıyla gelişim gösterme süreçlerini ve atölyelerin etkinliğini konu almıştır.

Araştırmanın yöntemi nitel araştırma olup, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Toplanan veriler nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi kullanılarak değerlendirilmiştir. Her bir görüşme metni detaylı şekilde kodlanmış ve annelerin deneyimlerine, gözlemlerine ve önerilerine yönelik temalar belirlenmiştir. Temalar arasında zekâ oyunlarının çocukların akademik ve sosyal gelişimi üzerindeki etkileri, atölyelerin içeriğinin zenginleştirilmesi gerekliliği, annelerin atölyelere dair farkındalığı ve geri bildirimleri yer almaktadır. Bu temalar, verilerin detaylı bir şekilde incelenmesine ve anlamlı sonuçlar elde edilmesine yardımcı olmuştur. Kodlama sürecinde araştırmacı tarafından dikkatle yürütülen bir analiz gerçekleştirilmiş ve temalar arasında tutarlılık sağlanmıştır.

Çalışmada kullanılan proje örneği olan "Rikkatli Kalp Dikkatli Akıl" atölyesi de yöntemsel bir bağlamda ele alınmış ve bu projenin başarıya ulaşmasındaki etkenler ayrıntılı şekilde değerlendirilmiştir. Proje, öğrencilerin eğitime olan katkılarının yanı sıra, annelerin eğitim süreçlerine katılımının önemini vurgulamaktadır. Projenin amacı, öğrencilerin düşünme becerilerini, problem çözme yeteneklerini ve analitik düşünme kapasitelerini artırmak olmuştur. Projenin uygulanması

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

sırasında elde edilen sonuçlar, öğretim stratejilerinin iyileştirilmesi için değerli veriler sunmaktadır. Aynı zamanda, zekâ oyunlarının öğrencilerin sosyal ilişkiler kurma, iş birliği yapma ve özgüven geliştirme gibi becerileri üzerinde de olumlu etkileri olduğu görülmüştür.

Araştırma sonuçları, annelerin büyük çoğunluğunun akıl ve zekâ oyunları atölyelerinin çocuklarının gelişimine olumlu katkılar sağladığını ortaya koymuştur. Anneler, bu tür oyunların çocukların ders içi etkinliklerini çeşitlendirdiğini, motivasyonu ve derse katılımı artırdığını belirtmişlerdir. Ayrıca, zekâ oyunlarının çocukların kendi potansiyellerini keşfetmelerine ve özgüvenlerinin gelişmesine önemli katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Anneler, atölyelerin bulunduğu okulların tercih edilirliliğini artırdığını vurgulamış ve çocuklarının okul atmosferinde kendi oyun alanlarının var olduğu bilgisiyle okula daha hevesli ve istekli gittiklerini dile getirmişlerdir. Bunun yanında zeka oyunları atölyesinin kuruluş aşamasında yardımcı olan anneler bu durumdan yaşadıkları mutluluk ve verimi belirtmişlerdir.

Ayrıca, görüşmelerde annelerin, bu tür atölyelerin daha yaygın hale getirilmesi gerektiği, içeriklerinin çeşitlendirilmesi ve materyallerin zenginleştirilmesi gerektiği konusunda ortak bir görüşte oldukları belirlenmiştir. Çalışma, annelerin eğitim süreçlerine katılımının önemini vurgulamakta ve zekâ oyunlarının öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimindeki rolünü annelerin perspektifinden ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akıl ve Zekâ Oyunları, Öğrenci Gelişimi, Kadın Ebeveyn Katılımı.

ABSTRACT

This study aims to evaluate the perspectives and suggestions of mothers regarding the impact of Mind and Intelligence Games Workshops implemented in middle schools on students' cognitive skills. In this context, the observation and evaluation processes of the effects of these workshops on students are crucial for understanding their role in education. The study specifically addresses the observations of female parents on how such games contribute to their children's academic and social development, and the feedback they provide regarding the effectiveness of the workshops. Additionally, the study examines the "Attentive Heart, Attentive Mind" project implemented in Elazığ in 2024, and attempts to assess the impact of this project on children. The project's aim is to enhance students' analytical thinking, problem-solving, and strategic planning skills to improve both their academic and social achievements.

The research was conducted within the framework of the "Attentive Heart, Attentive Mind" project, which was implemented for 5th, 6th, 7th, and 8th-grade students in a public middle school located in the center of Elazığ during the 2024 academic year. In this context, semi-structured interviews were conducted with the mothers of 12 students. Maximum diversity was preferred as the sampling method. This method allows for the inclusion of perspectives from mothers with various social and cultural backgrounds. The data collection tool, developed by the researcher, consisted of interview forms addressing the general perceptions of mothers regarding mind and intelligence games, the developmental processes of their children through these games, and the effectiveness of the workshops.

The methodology of the study is qualitative research, employing a phenomenological design from qualitative research designs. The collected data were analyzed using content analysis, a qualitative analysis method. Each interview transcript was meticulously coded, and themes related to the mothers' experiences, observations, and suggestions were identified. Themes included the effects of intelligence games on children's academic and social development, the need for enriching the content of the workshops, and the mothers' awareness and feedback about the workshops. These themes facilitated a detailed examination of the data and the derivation of meaningful results. An analysis conducted by the researcher during the coding process ensured consistency among the themes.

The project example used in the study, the "Attentive Heart, Attentive Mind" workshop, was also examined within a methodological context, and the factors contributing to the project's success were evaluated in detail. The project emphasizes not only its contributions to students' education but also the importance of mothers' participation in the educational process. The project's objective was to enhance students' thinking skills, problem-solving abilities, and analytical thinking capacities. The results obtained during the implementation of the project provide valuable data for improving teaching

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

strategies. Additionally, it was observed that intelligence games positively impact students' abilities to form social relationships, collaborate, and develop self-confidence.

The research findings indicate that the majority of mothers believe that the mind and intelligence games workshops make a positive contribution to their children's development. Mothers have noted that these games diversify their children's classroom activities, increase motivation, and improve classroom participation. Furthermore, it was expressed that intelligence games significantly contribute to children's discovery of their potential and development of self-confidence. Mothers highlighted that the presence of workshops in schools increases the desirability of these schools and that children attend school with greater enthusiasm and eagerness, knowing that they have their play areas in the school atmosphere. Additionally, mothers who assisted in the establishment phase of the intelligence games workshops reported their happiness and satisfaction with this involvement.

Moreover, the interviews revealed a common view among mothers regarding the need for a wider dissemination of such workshops, the diversification of their content, and the enrichment of materials. The study underscores the importance of parental involvement in the educational process and examines the role of intelligence games in students' academic and social development from the mothers' perspective.

Keywords: Mind and Intelligence Games, Student Development, Female Parent Involvement.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

SENDİKALARIN TOPLUMSAL CİNSİYET KARNESİ: AMASYA İLİ ÖRNEĞİ

GENDER REPORT CARD OF UNIONS: THE CASE OF AMASYA PROVINCE

Doç.Dr, Emrah KOPARAN, Amasya Üniversitesi, Merzifon İİBF, emrah.koparan@amasya.edu.tr-

<https://orcid.org/0000-0001-9131-9794>

Damla TABİK, Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın ve Aile Araştırmaları

damla.tabik0505@gmail.com- <https://orcid.org/0009-0004-2406-6060>

ÖZET

Sendikalar, sivil toplumun en büyük örgütlerinden biri olarak, çalışma yaşamında önemli bir rol oynamaktadır. Ancak, sendikaların erkek egemen yapıları, kadınların bu örgütlerdeki yerini sınırlamaktadır. Türkiye’de kadınların sendika üyeliği açıkça engellenmemekle birlikte, çalışma yaşamının yapısı, yasal boşluklar ve toplumsal faktörler, kadınların erkeklerle eşit koşullarda sendikaya üye olmasını zorlaştırmaktadır. Kadınların sendikalardaki temsili oldukça sınırlıdır. Türkiye’de kadınlar, sendikaların yönetim kademelerinde neredeyse yoktur. Kadın ve erkekler arasındaki biyolojik farklılıkların toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dönüşmesi, sendikacılıkta “erkek işi” algısını pekiştirmektedir. Sendikalara katılımda kadınların karşılaştığı toplumsal baskılar, ev ve aile yaşamının ön planda tutulması gibi etkenler, kadınların kamusal alandaki varlıklarını sınırlamaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, sendikalarda kadının yerini araştırmaktır. Sendikaların toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki durumunu değerlendirerek, kadınların sendika içindeki yönetici ve üye olarak temsili soruşturmak önemlidir. Kadınların sendika içindeki görünürlüğü ve temsili, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında kritik bir rol oynamaktadır. Bu araştırma, nicel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Nicel araştırmalar, sayısal verilerin sistematik bir şekilde gözlemlenerek analiz edildiği çalışmalardır. Çalışmada verilerin toplanabilmesi için ikincil veriler kullanılmıştır. İkincil veriler, sendika web siteleri, sosyal medya hesapları ve şubelere yapılan ziyaretler aracılığıyla elde edilmiştir. Bu çalışmanın evreni, Amasya'daki sendikaları kapsamaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, Amasya ilinde yer alan ve ulaşılan 12 sendikadan oluşmaktadır. Araştırma, toplamda 12 sendika ile sınırlı kalacaktır. Elde edilen veriler, bir istatistik programında analiz edilerek incelenmektedir. Bu çalışmanın bulguları, sendikalarda kadın temsili yok denecek kadar az olduğunu ortaya koymaktadır. Kadınların görünürlüğünü artırmak ve sendikaların toplumsal cinsiyet eşitliği stratejilerini güçlendirmek için öneriler geliştirilmesi önemlidir. Kadınların sendikalardaki yerinin artırılması, toplumsal cinsiyet eşitliğine katkı sağlayacak ve daha adil bir çalışma ortamı oluşturacaktır. Bu çalışmanın en önemli sonuçları şunlardır: *Ataerkil Yapının Yeniden İnşası*: Sendikalar, ataerkil bir yapının sürekliliğini sağlayarak kadınların bu örgütlerdeki varlıklarını sınırlamaktadır. *Hak Temelli Örgütlerde Cinsiyet Eşitsizliği*: Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, hak temelli bir örgüt olan sendikalar içinde bile kendini göstermekte ve kadınların eşit temsili engellenmektedir. *Kadının Kamusal Alanlardaki Yetersiz Temsili*: Sivil toplum kuruluşları gibi kamusal alanın önemli parçalarında bile kadınların yer almadığı, geleneksel kadınlık rollerinin ve özel alan algısının sürdüğü tespit edilmiştir. Bu çalışmanın sonuçlarının değerlendirilmesinde, dikkate alınması gereken sınırlılıklar ise üç başlıkta değerlendirilebilir. Sadece Amasya merkezde yer alan sendikaların çalışmaya dahil edilmesi, ulaşılan 12 sendika üzerinden yapılan sonuçların değerlendirilmesi, çalışmanın yalnızca ikincil veriler üzerinden ele alınması çalışmanın sınırlılıkları olarak belirtilebilir. Daha sonraki çalışmalarda dikkate alınması gereken öneriler ise, daha geniş bir örneklem ile çalışarak, Türkiye genelindeki sendikaların kadın temsili konusunda daha

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

kapsamlı ve temsil edici veriler elde edilmesi, farklı bölgelerde, illerde ve ülkelerde yapılacak çalışmalarla sendikaların toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki durumları karşılaştırılması, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlandığı ülkelerdeki sendika yapılarının incelenmesi, Türkiye bağlamındaki uygulamaların gözden geçirilmesi şeklinde belirtilebilir.

Anahtar Kelimeler: STK, Sendika, Kadın, Amasya

ABSTRACT

Unions, as one of the largest organizations of the civil society, play an important role in working life. However, the male-dominated structures of unions limit the place of women in these organizations. Although women's union membership is not clearly prevented in Turkey, the structure of working life, legal gaps and social factors make it difficult for women to become union members on equal terms with men. The representation of women in unions is quite limited. In Turkey, women are almost absent from the management levels of unions. The transformation of biological differences between women and men into gender inequality reinforces the perception of "men's work" in unionism. Factors such as the social pressures women face in joining unions and the prioritization of home and family life limit women's presence in the public sphere.

The main purpose of this study is to investigate the place of women in unions. It is important to evaluate the situation of unions regarding gender equality and to question the representation of women as managers and members in unions. The visibility and representation of women in unions play a critical role in ensuring gender equality. This research was conducted using the quantitative research method. Quantitative research is a study in which numerical data is systematically observed and analyzed. Secondary data was used to collect data in the study. Secondary data was obtained through union websites, social media accounts and visits to branches. The universe of this study covers unions in Amasya. The sample of the study consists of 12 unions located in Amasya province and reached. The research will be limited to a total of 12 unions. The data obtained is analyzed and examined in a statistical program. The findings of this study reveal that women's representation in unions is almost non-existent. It is important to develop suggestions to increase the visibility of women and strengthen the gender equality strategies of unions. Increasing the place of women in unions will contribute to gender equality and create a more equitable working environment. The most important results of this study are as follows: Reconstruction of the Patriarchal Structure: Unions limit the presence of women in these organizations by ensuring the continuity of a patriarchal structure. Gender Inequality in Rights-Based Organizations: Gender inequality is evident even within unions, which are rights-based organizations, and women's equal representation is prevented. Inadequate Representation of Women in Public Spheres: It has been determined that women are not included even in important parts of the public sphere such as civil society organizations, and that traditional female roles and the perception of the private sphere continue. Limitations that need to be considered in the evaluation of the results of this study can be evaluated under three headings. The inclusion of only unions located in the center of Amasya in the study, the evaluation of the results made on the 12 unions reached, and the study being conducted only on secondary data can be stated as limitations of the study. Recommendations that need to be considered in subsequent studies can be stated as working with a larger sample, obtaining more comprehensive and representative data on women's representation in unions throughout Turkey, comparing the situations of unions on gender equality with studies to be conducted in different regions, provinces and countries, examining union structures in countries where gender equality is achieved, and reviewing practices in the context of Turkey.

Keywords: NGO, Union, Woman, Amasya

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TOPLUMSAL CİNSİYET BAĞLAMINDA TÜRK KADINININ OLİMPİYATLARDA TEMSİLİYETİ (1924-2024)

REPRESENTATION OF TURKISH WOMEN IN THE OLYMPICS IN THE CONTEXT OF GENDER (1924-2024)

Dr. Öğretim Üyesi, Furkan ARI, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,

furkanari@cumhuriyet.edu.tr- ORCID 0000-0002-3021-6668

Doç. Dr., Meral ÖZTÜRK, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,

mrozturk@cumhuriyet.edu.tr- ORCID: 0000-0001-7570-5361

ÖZET

Toplumsal cinsiyet kavramı, kadın ve erkeğin biyolojik farklılıklarından çok kültürel ve psikolojik farklılıklarına vurgu yapan bir kavramdır. Yaşamın her alanında olduğu gibi sporda da toplumsal cinsiyet kavramının varlığından söz etmek mümkündür. Spor, toplumsal cinsiyet ilişkilerini yeniden üretirken cinsiyet eşitsizliğine neden olan bir alandır. Ataerkil düşünce yapısının hâkim olduğu sporda, erkeğin gücü ve atletik beden yapısına odaklanıldığından dolayı bu alan bir nevi erkekler arenasına dönüşmüştür. Bu yüzden sporda kadınlar ikincil bir konuma düşmektedir. Kadınların spora aktif olarak katılmaları için belirlenmiş toplumsal cinsiyet normlarının dışına çıkmaması beklenmektedir. Güce ve rekabete dayalı erkek sporu olarak algılanan birçok spor branşında aktif olan kadınların yadığı görülmektedir. Özellikle kadınların bu tür sporlara devam ettikleri sürece kadınsı özelliklerini kaybedecekleri ve kendilerinden beklenen toplumsal cinsiyet rollerini yerine getiremeyecekleri düşünülmektedir. Kadınların bir erkek arenasına dönüşen spor sahalarında var olabilmeleri bedenleri ve kadınsı özelliklerini ön plana çıkarmaları ile mümkün olabilmektedir. Günümüzde birçok spor dalında kadınların sayısının istenilen düzeyde olmaması toplumsal cinsiyet ilişkileri ile açıklanmaktadır. Dünyanın en prestijli spor organizasyonlarından biri olan yaz olimpiyatlarında dahi kadın sporcuların sayısı erkek sporcuların sayısının çok gerisinde kalmaktadır. Tarihsel seyir içerisinde ilk modern yaz olimpiyatları 1896 yılında Atina'da gerçekleştirilmiştir. Bu süreçten günümüze gelene kadar kadınlar spor sahalarında çok fazla yol katetmelerine rağmen hala sporda ataerkil düşünce yapısının hâkim olduğu görülmektedir. Bu bildiride Türkiye Cumhuriyeti'nin yüz yıllık süreç içerisinde (1924-2024) yaz olimpiyatlarına katılan kadın sporcuların sayısı, katıldıkları spor branşları ve başarıları toplumsal cinsiyet perspektifiyle irdelenmiştir. Nitel bir araştırma olarak gerçekleştirilen bildiride verilere Türkiye Olimpiyat Komitesinin internet sitesi üzerinden ulaşılmıştır. Elde edilen veriler doküman analizi yöntemi ile incelenmiştir. Bulgulara bakıldığında Türkiye Cumhuriyeti'nin yaz olimpiyatlarına ilk defa 1924 Paris Olimpiyatları ile katıldığı görülmüştür. Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin 1924 Paris Olimpiyatlarına katılmasının tek gayesi uluslararası arenada Türkiye'nin tanınırlığının artırılmasıdır. Türkiye, 1924 Paris Olimpiyatlarına 41 erkek sporcu ile katılmış olup kafiyele hiç kadın sporcu bulunmamıştır. Yaz olimpiyatları dört senede bir yapıldığından dolayı 1924 Paris Olimpiyatlarından 1936 Berlin Olimpiyatlarına kadar hiçbir Türk kadın sporcu olimpiyatlarda boy gösterememiştir. 1936 yılında olimpiyatlara Türkiye 46 erkek ve 2 kadın sporcu olmak üzere 48 sporcu ile katılım sağlamıştır. Türkiye sırasıyla 1948 Londra Olimpiyatlarına 57 erkek 1 kadın, 1952 Helsinki Olimpiyatlarına 51 erkek, 1956 Melbourne-Stockholm Olimpiyatlarına 13 erkek, 1960 Roma Olimpiyatlarına 46 erkek 3 kadın, 1964 Tokyo Olimpiyatlarına 23 erkek, 1968 Meksiko City Olimpiyatlarına 29 erkek, 1972 Münih

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

42 erkek 1 kadın, 1976 Montreal Olimpiyatlarına 26 erkek 1 kadın, 1984 Los Angeles Olimpiyatlarına 45 erkek 1 kadın, 1988 Seul Olimpiyatlarına 36 erkek 5 kadın, 1992 Barcelona Olimpiyatlarına 39 erkek 8 kadın, 1996 Atlanta Olimpiyatlarına 44 erkek 9 kadın, 2000 Sidney Olimpiyatlarına 44 erkek 15 kadın, 2004 Atina Olimpiyatlarına 45 erkek 21 kadın, 2008 Pekin Olimpiyatlarına 48 erkek 20 kadın, Londra 2021 Olimpiyatlarında 48 erkek 66 kadın, 2016 Rio De Janeiro Olimpiyatlarına 55 erkek 48 kadın, 2020 Tokyo Olimpiyatlarına 57 erkek 50 kadın ve son olarak 2024 Paris Olimpiyatlarına 48 erkek 54 kadın sporcuyla katılmıştır. 1936 Berlin Olimpiyatlarından 2024 Paris Olimpiyatlarına kadar Türk kadını atıcılık, atletizm, badminton, basketbol, boks, eskrim, güreş, halter, jimnastik, judo, kano, karate, kürek, masa tenisi, modern pentatlon, okçuluk, taekwondo, tenis, trampolin, voleybol, yelken, yüzme branşlarında Türkiye'yi temsil etmiştir. 1936 Berlin Olimpiyatlarından 2024 Paris Olimpiyatları da dahil olacak şekilde kadın sporcular Türkiye'ye Atıcılık 1 gümüş, Boks 1 altın 3 gümüş 1 bronz, Taekwondo 5 bronz 2 gümüş, Karate 1 bronz, Güreş 2 bronz, Judo 1 bronz, Halter 1 altın 1 bronz olmak üzere 19 olimpiyat madalyası kazandırmıştır. Verilere göre Türk kadının spor branşlarına göre temsil sayısı hala istenen düzeyde değildir. Diğer yandan elde edilen başarıların daha çok erkeklere atfedilen spor branşlarından gelmesi Türk kadının toplumsal cinsiyet normlarına ve sporda var olan ataerkil düşünce yapısına bir baş kaldırası olarak algılanabilir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, spor, olimpiyat oyunları

ABSTRACT

Gender is a concept that emphasizes the cultural and psychological differences between men and women rather than their biological differences. It is possible to talk about the existence of the concept of gender in sports as in all areas of life. Sport is a field that causes gender inequality by reproducing gender relations. In sports, where the patriarchal mindset is dominant, this field has turned into a kind of men's arena since the focus is on men's strength and athletic body structure. Therefore, women are relegated to a secondary position in sports. Women are expected not to deviate from established gender norms in order to actively participate in sports. It is seen that women who are active in many sports branches, which are perceived as men's sports based on power and competition, are considered strange. It is thought that especially women will lose their feminine characteristics and will not be able to fulfill the gender roles expected of them as long as they continue such sports. It is possible for women to exist in sports fields, which have turned into a male arena, by emphasizing their bodies and feminine characteristics. Today, the fact that the number of women in many sports branches is not at the desired level is explained by gender relations. Even in the Summer Olympics, one of the most prestigious sports organizations in the world, the number of female athletes lags far behind the number of male athletes. Historically, the first modern summer Olympics were held in Athens in 1896. Even though women have come a long way in the field of sports from this period to the present day, it is still seen that patriarchal mentality is still dominant in sports. This paper examines the number of female athletes participating in the Summer Olympics, the sports branches they participated in and their achievements in the one hundred years of the Republic of Turkey (1924-2024) from a gender perspective. In this qualitative study, the data were accessed through the website of the Turkish Olympic Committee. The data obtained were analyzed by document analysis method. When the findings are analyzed, it is seen that the Republic of Turkey participated in the Summer Olympics for the first time with the 1924 Paris Olympics. The only purpose of the newly established Republic of Turkey's participation in the 1924 Paris Olympics was to increase Turkey's recognition in the international arena. Turkey participated in the 1924 Paris Olympics with 41 male athletes and there were no female athletes in the delegation. Since the Summer Olympics were held once every four years, no Turkish female athlete was able to participate in the Olympics from the 1924 Paris Olympics until the 1936 Berlin Olympics. In 1936, Turkey participated in the Olympics with 48 athletes, 46 men and 2 women. Turkey participated in the 1948 London Olympics 57 men 1 woman, 1952 Helsinki Olympics 51 men, 1956 Melbourne-Stockholm Olympics

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

13 men, 1960 Rome Olympics 46 men 3 women, 1964 Tokyo Olympics 23 men, 1968 Mexico City Olympics 29 men, 1972 Munich 42 men 1 woman, 1976 Montreal Olympics 26 men 1 woman, 1984 Los Angeles Olympics 45 men 1 woman, 1988 Seoul Olympics 36 men 5 women, 39 men and 8 women at the 1992 Barcelona Olympics, 44 men and 9 women at the 1996 Atlanta Olympics, 44 men and 15 women at the 2000 Sydney Olympics, 45 men and 21 women at the 2004 Athens Olympics, 48 men and 20 women at the 2008 Beijing Olympics, 48 men and 66 women at the 2021 London Olympics, 55 men and 48 women at the 2016 Rio De Janeiro Olympics, 57 men and 50 women at the 2020 Tokyo Olympics and finally 48 men and 54 women at the 2024 Paris Olympics. From the 1936 Berlin Olympics to the 2024 Paris Olympics, Turkish women represented Turkey in shooting, athletics, badminton, basketball, boxing, fencing, wrestling, weightlifting, gymnastics, judo, canoeing, karate, table tennis, modern pentathlon, archery, rowing, taekwondo, tennis, trampoline, volleyball, sailing and swimming. From the 1936 Berlin Olympics to the 2024 Paris Olympics, women athletes brought Turkey 19 Olympic medals, including Shooting 1 silver, Boxing 1 gold 3 silver 1 bronze, Taekwondo 5 bronze 2 silver, Karate 1 bronze, Wrestling 2 bronze, Judo 1 bronze, Weightlifting 1 gold 1 bronze. On the other hand, the fact that the successes achieved were mostly in sports branches attributed to men can be perceived as a rebellion of Turkish women against gender norms and the patriarchal mindset that exists in sports.

Keywords: Gender, sport, olympics games

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

KADINLARA YÖNELİK TOPLUMSAL EŞİTSİZLİKLERİN SOSYAL HİZMET BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ VE BİR MODEL ÖNERİSİ

Dr.Öğr. Üyesi İhsan KUTLU, Sakarya Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü, ikutlu@sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5668-3491

Yüksek Lisans Öğrencisi Elif ÖNAL Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Sosyal Hizmet Anabilim Dalı, elif.onal2@ogr.sakarya.edu.tr, ORCID: 0009-0005-9319-1022

ÖZET

Sosyal hizmet disiplininin odak noktası olan dezavantajlı gruplar; sosyal, ekonomik, kültürel veya fiziksel koşulları nedeniyle toplumsal olanaklara ve kaynaklara erişimde zorluk yaşayan bireyleri kapsamaktadır. Kadınlar, toplumsal cinsiyet rolleri ve kadınlara atfedilen geleneksel normlar sebebiyle bu grupların içinde yer almaktadır. Cinsiyetçi yaklaşımlar; kadınların eğitim, sağlık, hukuk, çalışma hayatı ve siyasi katılım gibi alanlarda ötekileştirilmelerine sebep olurken bu alanlardaki birçok haktan da eşit şekilde yararlanmalarına engel oluşturmaktadır. Bu derlemede toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklanan eşitsizliklerin, kadınlar üzerindeki etkileri sosyal, ekonomik ve siyasi açıdan ele alınmış olup sağlıktan eğitime, çalışma hayatından, siyasi katılımındaki rollere kadar yaşamış oldukları eşitsizlikler üzerine durulmuştur. Aynı zamanda dezavantajlı gruplar arasında yer alan kadınların, yaşadıkları eşitsizlikler sonucunda daha çok dezavantajlı duruma düşmeleri konu edinilmiştir. Bu bağlamda kadınların karşılaştıkları sorunların çözümüne yönelik sosyal hizmet müdahaleleri ve politikaları değerlendirilmiş olup kadınların temel hak ve fırsatlardan eşit şekilde yararlanmasını sağlamak amacıyla sosyal hizmet model önerisi sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal eşitsizlik, kadın, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, dezavantajlılık, sosyal hizmet

ABSTRACT

Disadvantaged groups that are the focus of the social work discipline; It includes individuals who have difficulty accessing social opportunities and resources due to their social, economic, cultural or physical conditions. Women are included in these groups due to gender roles and traditional norms attributed to women. Sexist approaches; While it causes women to be marginalized in areas such as education, health, law, working life and political participation, it also prevents them from equally benefiting from many rights in these areas. In this review, the effects of inequalities arising from gender roles on women are discussed from a social, economic and political perspective, and the inequalities they experience from

health to education, from working life to roles in political participation are emphasized. At the same time, the subject is that women, who are among the disadvantaged groups, become more disadvantaged as a result of the inequalities they experience. In this context, social service interventions and policies aimed at solving the problems faced by women have been evaluated and a Social Service model proposal has been presented to ensure that women benefit equally from fundamental rights and opportunities.

Key Words: Social inequality, women, gender inequality, disadvantage, social work

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

TOPLUMSAL CİNSİYET BAĞLAMINDA EKONOMİK YAŞAMDA KADIN VE CAM UÇURUM

WOMEN IN ECONOMIC LIFE AND THE PHENOMENON OF THE GLASS CLIFF IN THE CONTEXT OF GENDER

Arş. Gör. Gönül KILIÇ, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, e-mail: gonulkilic@cumhuriyet.edu.tr,

ORCID ID: 0009-0009-6190-0719

Prof. Dr. Veda BİLİCAN GÖKKAYA, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, e-mail:

bilican76@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5083-6445

ÖZET

Batıda 1970lerde ülkemizde de 1990larda konuşulmaya/tartışılmaya başlayan ve birçok disiplin tarafından konu edilen toplumsal cinsiyet (gender) kavramı; toplum içinde bireylere yüklenen roller ve sorumluluklarla ilişkili bir kavramdır (Ecevit, 2021: 9). Toplum tarafından bireylere yüklenen bu roller ve sorumluluklar, eşitsizlikleri de beraberinde getirmektedir. Söz konusu bu eşitsizliklerin yaşandığı alanlardan birini de ekonomik alan oluşturmaktadır.

Geçmişten günümüze toplumsal yaşamın her alanında üretken olan kadınlar, toplumda yer alan toplumsal cinsiyet ve onun beraberinde getirdiği roller nedeniyle ekonomide erkekler kadar yer alamamakta alsalar bile birçok sorunla yüz yüze kalmaktadırlar. Kadınların ekonomik yaşamda karşılaştığı sorunlara bakıldığında ilk göze çarpan, ekonomik yaşamda yer alabilmesi için gerekli eğitimi almaması/alamamasıdır. Eğitim alamayan ya da çeşitli nedenlerle (yoksulluk, erken evlilikler, kültürel veya dini sebepler vb. gibi) eğitimini tamamlayamayan kadınlar, iyi gelir getirici işlerde çalışmamakta ya da ekonomik yaşamda yer alamamakta/istihdam edilememektedirler. Bu durumda kadınlar, sosyal güvenceden yoksun olmakta ya da sosyal güvence konusunda yakınındaki -baba-eş gibi- erkeğe bağımlı kalmaktadırlar. Eğitim dışında toplumsal yapıdaki ataerkil değerlerden kaynaklı kadının temel rolünün eş ve anne olduğu düşüncesi; onların erkeklere oranla daha az istihdam edilmesine, istihdam edilseler dahi evlendiklerinde işlerini bırakmak zorunda kalmasına neden olmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'nin 2024 yılında yayımlanan verilerine göre 2022 yılında kadınların işgücüne katılım oranı %35,1 olarak belirtilmekte (TÜİK, 2024) bu düşük katılım oranının sebeplerinden biri olarak da aile ve iş hayatı arasındaki dengeyi sağlayacak destekleyici faktörlerin eksikliği (Serel ve Özdemir, 2017) gösterilmektedir. Yine TÜİK'in yapmış olduğu bir çalışmada; kadınların (15+yaş) işgücüne dâhil olmamasının/olamamasının ilk ve en önemli nedeni; ev işleriyle meşgul olmaları olarak belirtilmiştir (TÜİK, 2016). Diğer yandan ekonomik yaşamda kadınlara tanınan yasal haklardan dolayı (doğum öncesi ve sonrası izinleri, süt izinleri, işyerinde belirli sayıda kadın çalışıyorsa onların çocukları için kreş/gündüz bakımevleri açmak vb. gibi) işverenler -özellikle özel sektörde-, istihdam için erkeklerden yana tavır takınmakta, kadınlar işsizlikle yüz yüze kalmaktadırlar (Bilican-Gökkaya, 2018).

Kadınların ekonomik yaşamda karşılaştıkları bir diğer sorun ise erkeklerle aynı işi yapmalarına rağmen onlardan daha az ücret almalarıdır. Kadınlar ve erkekler aynı işi yapsalar bile cinsiyetçi tutumlar nedeniyle farklı değerlendirilmekte; kadınların işleri genellikle kolay veya şansa bağlı olarak görülürken erkeklerin yaptığı aynı işler zor olarak nitelendirilmekte ve ödüllendirilmesi gerektiği düşünülmektedir (Şahin ve Bayhan, 2020). Kadınların ekonomik yaşamda karşılaştığı sorunlara; görevde yükselememe/terfi edememe -cam tavan sendromu-, iş yerinde erkek ya da kadınlar tarafından uygulanan mobbing -kraliçe arı sendromu gibi-, ev eksikli çalışması -kadınları hem ücret hem de hak kaybına uğratmasından kaynaklı-, kadınların toplumsal cinsiyet rolleri sebebiyle ev ve iş dengesini kuramama -çifte vardiya/çifte sömürü- gibi sorunları da ekleyebiliriz (Bilican-Gökkaya, 2018).

Kadınların ekonomik yaşamda karşılaştığı ve bu çalışmanın da odağını oluşturan önemli sorunlardan biri de cam uçurum (glass cliff) sorunudur. Cam uçurum kavramı, 2005 yılında Ryan ve

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Haslam tarafından geliştirilmiştir. Bu kavram, kadın yöneticilerin genellikle şirketlerin kriz dönemlerinde atanmasının getirdiği riskleri ifade etmektedir. Ryan ve Haslam, kadın yöneticilerin genellikle şirketlerin zor dönemlerinde göreve getirildiğini, erkek yöneticilerin ise daha istikrarlı dönemlerde görev aldığını ileri sürmektedirler. Bu durum; kadınların kriz dönemlerinde atanmasının genellikle suçlama, stres ve başarısızlık riskleriyle ilişkilendirildiğini ortaya koymaktadır (Kulich ve Ryan, 2017). Başka bir ifade ile cam uçurum, kadınların üst düzey pozisyonlara getirilmesinin genellikle finansal zorlukların yaşandığı dönemlerde olduğunu ve bu pozisyonların, kadınların yetkinliklerinden ziyade zor durumları yönetmek için verildiğini belirtmektedir.

Çalışma, literatür taramasına dayalı derleme bir çalışmadır. Bu çalışmada, toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle kadınların ekonomik yaşamda karşılaştığı sorunlara özellikle de cam uçurum sorununa yer verilmiş, konuyla ilgili öneriler sunulmuş dolayısıyla konu hakkında farkındalığın oluşturulması/artırılması adına literatüre katkı sunmak amaçlanmıştır. Diğer bir deyişle cam uçurum sorununun, kadınların ekonomik yaşamda nasıl daha kırılgan bir konumda bulunmasına yol açtığına ve bu durumun toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle nasıl pekiştirildiğine yer verilerek, konu ile ilgili toplumsal cinsiyet eşitliği duyarlılığı oluşturulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, ekonomi, cam uçurum

ABSTRACT

The concept of gender, which first emerged in the West in the 1970s and in our country in the 1990s, is a concept that is the subject of many disciplines. It can be defined as a set of roles and responsibilities that are imposed on individuals in society (Ecevit, 2021: 9). The roles and responsibilities imposed on individuals by society also result in inequalities. One area where these inequalities are experienced is the economic field. Women have been productive in all areas of social life from the past to the present; however, due to gender inequality and the roles it brings with it, they are unable to participate in the economy as much as men. Even when they do participate, they face numerous challenges.

A primary challenge confronting women in economic life is the lack of access to quality education. Without the necessary skills and qualifications, women face significant obstacles in participating fully in the economic landscape. The lack of access to education for women, whether due to poverty, early marriages, cultural or religious reasons, or other factors, severely limits their ability to pursue gainful employment in income-generating roles or to engage fully in economic activities. In such circumstances, women are deprived of social security and are dependent on their male relatives, such as fathers and husbands, for social security. In addition to the issue of education, the prevailing patriarchal values within the social structure result in women being perceived as primarily responsible for the roles of wife and mother. This perception contributes to the tendency for women to be employed at a lower rate than men, and even when they are employed, they frequently leave their jobs upon marriage. The data published by the Turkish Statistical Institute (TÜİK) in 2024 indicates that the labour force participation rate of women in 2022 was 35.1% (TÜİK, 2024). One of the reasons for this low participation rate is the lack of supportive factors that will ensure a balance between family and work life (Serel & Özdemir, 2017).

Women have been productive in all areas of social life from the past to the present; however, they are unable to participate in the economy to the same extent as men due to gender-related societal and rolebased constraints. Even when they do engage in economic activities, they encounter numerous challenges.

In a study conducted by TÜİK, the primary reason for the exclusion of women aged 15 and above from the labour force is identified as the engagement in domestic work (TÜİK, 2016). Conversely, the legal rights afforded to women in the context of economic life, including provisions for pre-natal and post-natal leaves, breastfeeding leaves, and the establishment of nurseries or day care centres for children of working women, have led to a situation where employers, particularly in the private sector, tend to favour men for employment. This has resulted in a higher unemployment rate among women (Bilican-Gökkaya, 2018).

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

A further issue that women encounter in the context of economic activity is that they are remunerated at a lower rate than men, despite undertaking the same roles and responsibilities. Even when women and men are employed in the same role, they are subject to disparate evaluations due to the influence of sexist attitudes. While women's roles are often perceived as less challenging or reliant on chance, the same roles performed by men are regarded as more demanding and meriting greater compensation (Şahin & Bayhan, 2020). In addition to the aforementioned issues, women in the workforce are confronted with obstacles such as the inability to ascend or advance in their positions, a phenomenon known as "glass ceiling syndrome." They are also subjected to mobbing, a form of workplace harassment, which can manifest in various forms, including "queen bee syndrome," a term used to describe the behavior of a dominant female colleague. Furthermore, the transition to remote work has posed challenges for women, as it has resulted in a loss of both wages and rights. The gendered division of labor also places a burden on women, who are expected to balance their professional and domestic responsibilities, a phenomenon known as the "double shift" or "double exploitation." (Bilican-Gökkaya, 2018).

One of the significant challenges that women encounter in the economic sphere, and which forms the basis of this study, is the phenomenon of the 'glass cliff' problem. The concept of the 'glass cliff' was first proposed by Ryan and Haslam in 2005. The concept of the "glass cliff" refers to the heightened risks associated with the appointment of female managers during periods of company crisis. Ryan and Haslam posit that female managers are typically appointed during challenging periods within organisations, whereas male managers are appointed during more stable periods. This situation demonstrates that the appointment of women during crisis periods is frequently associated with the potential for blame, stress, and failure (Kulich & Ryan, 2017). In other words, the "glass cliff" hypothesis suggests that the appointment of women to senior positions typically occurs during periods of financial difficulty and that these positions are often assigned to manage challenging situations, rather than based on the individual's competencies.

The study is a compilation of existing literature, based on a systematic review of the relevant academic sources. This study addresses the challenges women encounter in economic life due to gender inequality, with a particular focus on the glass cliff phenomenon. It offers suggestions to address these issues and aims to contribute to the existing literature on this subject, raising awareness about the complexities surrounding gender and economic inequality. In other words, the objective is to foster awareness of gender equality issues by underscoring how the glass cliff phenomenon exacerbates the vulnerability of women in economic contexts, and how this predicament is compounded by prevailing gender inequalities.

Keywords: Gender, economy, glass cliff

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

ULUSLARARASI KADIN ÇALIŞMALARI KONFERANSI-INTERNATIONAL WOMEN'S STUDIES CONFERENCE 16-18 EKİM 2024, ELÂZİĞ, TÜRKİYE

SONUÇ BİLDİRGESİ

16-18 Ekim 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilen Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı'nın amacı; ulusal ve uluslararası düzeyde "Kadın" konusunda çalışmaları bulunan akademisyenleri bir araya getirerek, bu alandaki güncel araştırmaları ve yeni yaklaşımları akademik bir düzlemde tartışmaktır. Disiplinlerarası bakış açısıyla düzenlenen konferansta ana tema kadın çalışmaları olarak belirlenmiştir. Bunun yanı sıra Kadın ve Ekonomi, Kadın ve Sosyal Politika, Kadın ve Siyaset, Kadın ve Şiddet, Kadın ve Sosyal Hizmet, Kadın ve Sağlık, Kadın ve Eğitim, Kadın ve Hukuk, Kadın ve Spor, Kadın ve Medya, Kadın ve Afet, Kadın ve Savaş, Kadın ve Edebiyat, Kadın ve Sanat, Kadın ve Tarih, Kadın ve Psikoloji ve Aile Çalışmaları alt temalar olarak belirlenmiştir. Konferansın temel hedefi; katılımcıların araştırmalarını sunmalarını ve alanın önde gelen uzmanlarıyla fikir alışverişinde bulunmalarını sağlayarak kadın çalışmalarına dair teorik ve pratik bilgi zenginliğini artırmaktır.

Konferansa Türkiye'de 50 üniversite ve 7 ulusal kurumdan 160, farklı ülkelerde 7 üniversiteden 11 olmak üzere 171 bilim insanı katılmış ve her biri kadın çalışmaları ana teması altında değişik alanlarda 122 bildiri sunulmuştur.

Konferansta değinilen konulardan biri **kadınların iş dünyasındaki yeri ve yaşadığı zorluklar** olmuştur. Bildirilerin ortak noktası kadınların iş dünyasındaki yerlerinin giderek arttığı ancak bununla birlikte bazı sorunlarla da yüzleşmek ve baş etmek zorunda kaldıkları olmuştur. Bu sorunlardan bazıları kadınların yönetici pozisyonlarına gelmelerinde toplumsal cinsiyet rollerinin baskılarına maruz kalmaları, yapışkan zemin, cam tavan sendromu ve kraliçe arı sendromu gibi sorunlarla mücadele etmeleri olmuştur. Bunların yanı sıra sektörel bazda farklılıklarla karşılaşıldığı, iş hayatında uzaktan çalışma modeli, dijitalleşme ve yapay zekâ uygulamalarının otomasyonlaşma ile birlikte kadının iş hayatından uzaklaşmasının bir nedeni olduğu da vurgulanmıştır.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **kadınların kurdukları kooperatifler** olmuştur. Bildirilerin ortak noktası Türkiye'nin farklı yerlerinde kurulan kadın kooperatiflerinin, kadınların girişimcilik yeterliliklerinin artırılmasında bir basamak olarak düşünülmesinin yanı sıra kadınların gerek hukuksal gerekse bürokratik engellerle ilgili yaşadıkları sorunlar da dile getirilmiştir. Yurt içinden ve yurt dışından başarılı örneklerin sunumuyla kadın kooperatiflerinin başarılı olması konusunda öneriler dile getirilmiştir.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **kadın yazarların ve kadın karakterlerin edebiyattaki temsili, toplumsal rollerin ve kimliklerin edebi metinlerde** nasıl yer bulduğu, kadınlık ve kadın temsillerine dair geleneksel düşünceleri sorgulayarak kadınların edebiyat içindeki yeri olmuştur. Tarihsel süreçte edebiyattaki temsillerde kadının nasıl şekillendiği ve dönüşüm geçirdiği geniş bir perspektifle ele alınmıştır. Farklı türdeki edebi eserlerde yapılan cinsiyet analizleri, kadınların cinsiyet ayrımcılığı perspektifinden kurgulanan rollerle şekillendirildiği ifade edilmiştir.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **sağlık alanındaki toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin kadınların sağlık hizmetlerine** erişimi üzerindeki olumsuz etkileri ortaya koymak olmuştur. Bunun yanında meme kanseri olan kadınların yaşadığı sorunlar, meme kanseriyle ilgili kadınların bilgi eksikliklerini ve bu eksikliklerin erken teşhis ve tedavi süreçlerine olan etkileri, üniversite öğrencilerinin HPV ve HPV aşısı hakkındaki bilgi düzeyleri, kadınların genital hijyen ve kişisel hijyen davranışları da değinilen konular arasında yer almıştır. Kadın sağlığı alanında klinik ve toplumsal düzeyde karşılaşılan sorun alanları ve bu sorunların çözümüne yönelik alternatif stratejiler tartışılmıştır.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **kadınların ve kız çocuklarının sosyal güvenceye erişiminin önemli bir sosyal politika sorunu** olduğudur. Kız çocuklarının ölüm sigortası gibi bazı finansal haklardan kısıtlanmalarının var olan toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini daha da derinleştirildiği vurgulanmıştır.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **kadınların ruh sağlığı ve yaşadığı sorunlar** olmuştur. Kadınlara yüklenen toplumsal rollerin, onların psikolojik iyi oluş hallerini etkilediği; ayrıca iş hayatında yaşanan stres, afetler, güvenlik kaygısı gibi durumların da kadınların iyi oluşunu olumsuz yönde etkilediği vurgulanmıştır. Kadınların yaşadıkları sorunlara bir çözüm önerisi olarak gülme terapisi gibi yeni terapilerin temelleri ve uygulama örnekleri paylaşılmıştır.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **göçmen kadınların yaşadığı sorunlar** olmuştur. Göç fenomeni başlı başına mücadele edilmesi gereken bir sorunken göçte kadın olmanın sosyal, ekonomik ve psikolojik açıdan zorlukları da beraberinde getirdiği, Türkiye’de göçmen kadın olmanın ise entegrasyonun yanında şiddet, eğitim, yoksulluk gibi sorunlarla mücadele gerektirdiği vurgulanmıştır.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **kadın ve tarih** başlığında olmuştur. Bildirilerde Roma’da İmparator Claudius dönemindeki yerinden, 17. Yy İtalya’sındaki ve 19. Yy Osmanlıdaki yerine kadar kadınların durumu tartışılmıştır. Neredeyse Ortaçağ’dan başlamak üzere kadınların çeşitli araçlarla uğradıkları ayrımcılıkları dillendirme çabasında olukları ifade edilmiştir.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **kadınlara yönelik şiddetin** farklı boyutları olmuştur. Kadına yönelik şiddet farklı disiplinler tarafından ele alınarak toplumsal cinsiyetin şiddet dinamikleri üzerindeki etkileri incelenmiştir. Kadına yönelik şiddetin hem kamusal hem de özel alanda döngüsel bir biçimde varlığını sürdürdüğü üzerinde durulan bir başka başlık olmuştur. Kadın araştırmaları alanında kadınların uğradıkları en temel ayrımcılıklardan birisi olarak şiddet ifade edilebilir. Kadına karşı şiddet hem yerel hem uluslararası bildirilerde varlığını sürdüren önemli bir ayrımcılık unsuru olarak tartışılmıştır. Konferansın ana temasını oluşturan günümüz dünyasında yaşanan küresel sorunlara karşı mücadelede kadınların rolü ve yeri olarak belirlenirken, sunulan bildiriler de bu konu çerçevesinde gerçekleşti. Küresel sorunların başında kadın hakları ihlali, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet gibi acil önlemlerin alınması gereken konular olduğu görülürken, kadınlarımızın sosyal, ekonomik ve siyasi alanda güçlenmesini sağlamak, kadınlara karşı yapılan her türlü ayrımcılığın ve şiddetin önlenmesi gerektiği konusu ele alınmıştır.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **kadın ve eğitim** başlıklarında olmuştur. Toplumsal cinsiyet ayrımcılığının ilk çocukluk döneminden yetişkinliğe kadar kadının hayatı üzerindeki etkileri farklı sunumlarla tartışılmıştır. Kadına karşı cinsiyet ayrımcılığı içeren tutum ve davranışların ortadan kaldırılmasında çocukluktan itibaren cinsiyet eşitliğini vurgulayan politikaların etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **kadın ve medya** başlığı olmuştur. Bildirilerde öne çıkan konulardan birisi medyanın kadın imajını nasıl şekillendirdiğini, reklamların kadın imajına etkisi ve kadın imajının medya üzerinden nasıl standartlaştırıldığı, kadınların dijital becerileri derinlemesine ele alınmıştır. Medyanın geleneksel rolleri yeniden üretmesine karşın medya okuryazarlığının geliştirilmesine ve medyada kadın erkek temsilleri konusunda ilke kararlarına ya da olumlu örnekler için teşvik uygulamalarının olması gereğine dikkat çekilmiştir.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **kadın ve afet** başlığı olmuştur. Bu başlık altında doğal afetlerin kadınlar üzerindeki etkiler farklı boyutlarıyla incelenmiştir. Kadınların afetler sırasında karşılaştığı zorluklar ele alınmış afetlere hazırlık sürecinde kadının rolü tartışılmıştır. Ayrıca iklim değişikliği, afetlere hazırlık süreci, afet yönetiminde kadının güçlendirilmesi gibi konularda cinsiyet duyarlı yaklaşımlar ön plana çıkarılmıştır.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **sanat ve sinema** başlığı olmuştur. Bu başlık altında kadın temsili ve toplumsal cinsiyetin etkisini konu alan çalışmalara yer verilmiştir. Kadın sanatçıların sanat tarihindeki görünürlüğü, sinemanın ve sanatın toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini nasıl yansıttığı, sana ve kültürün toplumsal cinsiyetin inşasındaki rolü ve kadınların bu alanda karşılaştığı engeller tartışılmıştır.

Konferansta değinilen konulardan bir diğeri **kadın ve siyaset** başlığı olmuştur. Bu başlık altında kadınların siyasetteki temsili ve cinsiyet eşitliği konuları farklı bağlamlarda ele alınmış, kadınların politikada daha fazla yer almasını sağlamaya yönelik stratejiler tartışılmış ve kadın temsiliinin siyasetteki etkileri üzerinde durulmuştur. Diğer yandan kadın lider örnekleri üzerinden kadınların siyasi gücü

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

incelenmiş, genel itibari ile kadının siyasetteki rolü ve güçlenmesi ele alınarak toplumsal cinsiyet eşitliğine dair önemli çıktılar elde edilmiştir.

Zaporizhzhya Ulusal Üniversitesi (Ukrayna) Siyaset Bilimi Bölümü profesörü Natalia Lepska'nın çalışması, kadın liderlerin modern kamu diplomasisi ve barış inşası süreçlerindeki rollerini ele almış ve bu rollerin somut politikalara dönüşmesini hedeflemiştir. Çalışmada, kadınların uluslararası ilişkilerdeki etkisi, çatışma çözümü ve barış süreçlerine katkıları detaylı bir şekilde incelenmiştir. Kadınların liderlik pozisyonlarında bulunmasının, özellikle çatışma sonrası barış inşasında, daha kapsayıcı ve sürdürülebilir diplomatik çözümler sunduğu vurgulanmıştır. Zaporizhzhya Ulusal Üniversitesi (Ukrayna) Siyaset Bilimi Bölümü profesörü ve Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı bilim kurulu üyesi Natalia Lepska'nın girişimiyle, "Barış İnşasında Kadın Akademisyenler" isimli uluslararası bir sivil toplum kuruluşunun kurulması amacıyla bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu girişim, dünyanın farklı ülkelerinden akademik ve araştırma kurumlarında görev yapan kadın bilim insanlarını bir araya getirerek, onların barışı koruma faaliyetlerindeki rollerini güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Sunulan bildirilerin ortak teması, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında toplumsal hayatın tüm alanlarında eşitlik farkındalığının önemini öne çıkarmıştır. Aynı zamanda konferans, kadınların toplumsal hayattaki yerini ve karşılaştıkları zorlukları farklı bakış açılarıyla ele alan önemli tartışmalara sahne olmuştur. Tartışmalarda kadınların eğitim, medya, iş gücü ve akademi gibi çeşitli alanlarda nasıl temsil edildiğinin yanı sıra çatışma ve savaş süreçlerinde kadınların yer alacağı platformların daha barışçıl ortamların oluşmasına katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır. Konferans, bu alanlarda yapılacak farklı araştırmaların toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik farkındalığın artırılmasında ve kadınların güçlendirilmesinde büyük bir rol oynayacağını bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

EKLER

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı

Sayı : E-48041195-900-571330
Konu : Akademisyen Temsilci

20.12.2024

FIRAT ÜNİVERSİTESİ KADIN VE AİLE ÇALIŞMALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 16.12.2024 tarihli ve 97662138-051- 571682 sayılı yazınız.

Müdürlüğünüz tarafından 16-18 Ekim 2024 tarihlerinde düzenlenen "Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı"nın Düzenleme Kurulunda Akademisyen temsilcisi olarak aşağıda isimleri belirtilen Öğretim Elemanları görevlendirilmiştir.
Bilgileriniz ile gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Bahar DEMİREL
Doç. Dr. Handan KARAKAYA
Dr. Öğr. Üyesi Emel İLTER
Dr. Öğr. Üyesi Siyret AYAS ŞARMAN
Arş. Gör. Semra ÖZKAN
Doç. Dr. Burcu GEZER ŞEN
Dr. Öğr. Üyesi Onur YERLİKAYA ŞAŞMAZ
Öğr.Gör. Murat BAL

Prof. Dr. Fahrettin GÖKTAŞ
Rektör

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSDA1C5VFN Pin Kodu :88572

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5392&eD=BSDA1C5VFN&eS=571330>

Adres:Firat Üniversitesi Rektörlüğü 23119 ELAZIG-TÜRKİYE
Telefon:0 (424) 212 89 73 Faks:0 (424) 237 88 52
e-Posta:personel@firat.edu.tr Elektronik Ağ:http://www.firat.edu.tr

Bilgi için: Eren YILDIRIM
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

Women Studies 2024
Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

SEMPOZYUM ALBÜMÜ

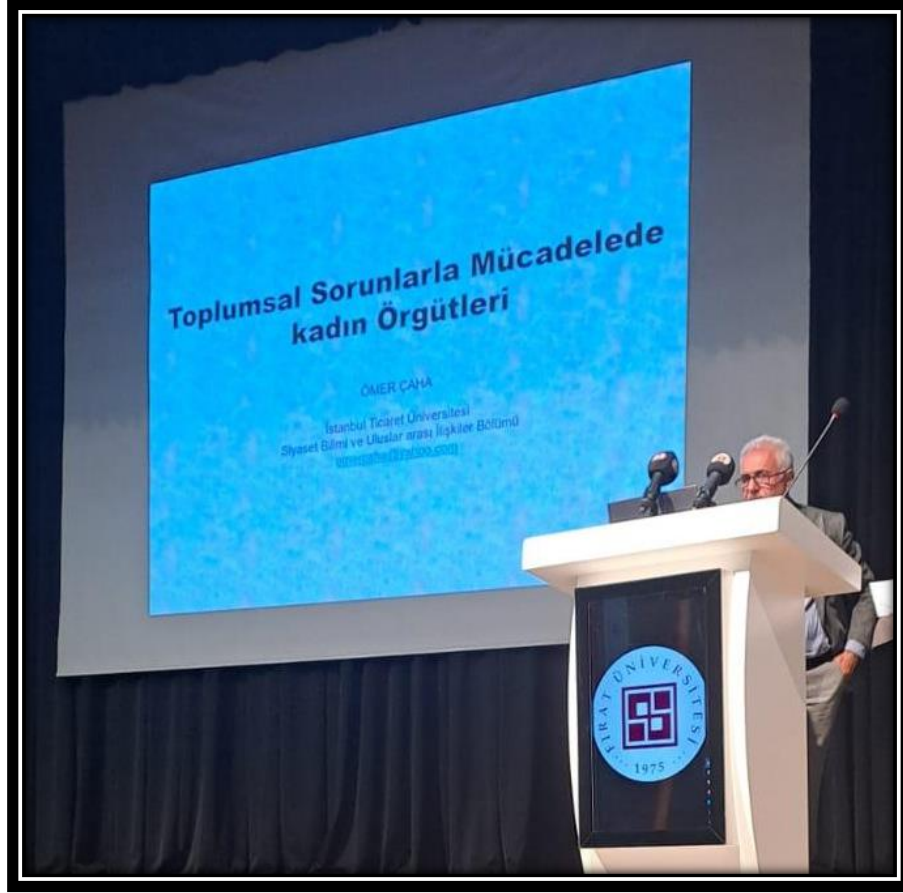

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

Women Studies 2024

Uluslararası Kadın Çalışmaları Konferansı
International Women's Studies Conference

